LUMINIŢA ALDEA

Ce dulci sunt fructele amare...

ROMAN

Volumul I

Grup MUŞATINII

Suceava, 2014

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

ALDEA, LUMINIŢA

Ce dulci sunt fructele amare...

CAMPANIA „CULTURA UNEŞTE BUCOVINA” – SUCEAVA, 1 FEBRUARIE-l IULIE 2014

Obiectivele campaniei:

— Valorificarea potenţialului creator şi promovarea artiştilor şi autorilor bucovineni;

— Educarea prin cultură a tinerei generaţii, descoperirea şi promovarea tinerelor talente.

Proiect 1:

— Editare roman „Ce dulci sunt fructele amare...” de Luminiţa Aldea;

— Reeditare roman „Acasă” de Luminiţa Aldea.

Mulţumiri speciale din partea autoarei şi a iniţiatorilor campaniei sunt aduse:

— Cristinei Nistor, masterand la Universitatea de Arte „George Enescu” Iaşi, pentru ilustraţia grafică;

— doamnei Paula Ciobâcă, profesor de limba română din Rădăuţi, pentru postfaţă şi corectură;

- — domnului Petru Nistor, primar, şi Primăriei Mălini pentru contribuţia adusă la editarea cărţilor;

— domnului Daniel Tănase, director, şi Tipografiei Grup Muşatinii pentru sprijin şi reduceri semnificative ale

preţului de editare.

Dedic această carte întregii echipe care a iniţiat proiectul „Cultura uneşte Bucovina” şi care m-a sprijinit în împlinirea destinului meu de scriitoare.

Luminiţa Aldea

CUVÂNT ÎNAINTE

Romanul „Ce dulci sunt fructele amare” este o alegorie. Fiecare personaj din carte reprezintă altceva, decât ceea ce e în realitate.

Geremiah Kermani – patron italian venit cu afaceri în România – reprezintă occidentul cu bunele şi relele sale. Este cel mai fascinant, diabolic, misterios, crud personaj al cărţii. Este în fiinţa lui o îmbinare stranie de bine şi rău, cu accente de întruchipare a diavolului. Vrăjeşte, subjugă, atrage şi, în final, distruge.

Daria – genul acela de femeie pe care o poate răni până şi o atingere de aripă de fluture, singură, frumoasă, împăcată cu soarta după o căsnicie eşuată cu un scriitor, profesoară de modă veche, care îşi face datoria cu credinţă, cu pasiune şi care iubeşte copiii – reprezintă România. Am întruchipat ţara mea printr-o profesoară, pentru că e meseria prin care, nu numai că înveţi pe alţii, ci, mai ales, tu însuţi eşti pus în situaţia de a învăţa mereu lucruri noi.

Prin aceste două personaje am făcut ca lumile, occidentul şi Europa de Est (România, creştinii ortodocşi),

să se ciocnească. Impactul este răvăşitor. Daria, răpusă de iubire, dar şi de nebunia lumii lui, unde orice aberaţie e normală, pare dezintegrată. Se loveşte prin iubirea lor sufletul cu nesufletul, credinţa cu necredinţa, dorul cu pustiul. Câştigă, cel puţin la început, nesufletul. Daria e în genunchi, înnebunită, ruptă în două între iubire şi a-şi apăra sufletul, căci ştie că acesta este în pericol de a nu mai fi, într-o asemenea iubire. Coboară în mlaştina deznădejdii, e în pragul nebuniei, caută să se agaţe de ceva, care să o salveze. În final, cu ajutorul Ştefănicăi, mama unor elevi de-ai ei ce lucrează în Italia de mai mulţi ani, reuşeşte să îşi revină ca o pasăre Phoenix.

Cine e Ştefănica?! E tot o întruchipare a unei părţi din România, din sufletul românesc. Ea personifică în carte românii plecaţi prin străini şi sacrificaţi de soartă să le fie dor, să îşi lase copiii singuri, să rătăcească prin lume cu acasă în suflet. Ea îndură în Italia greutăţi de neimaginat, este vândută, umilită şi, în final, când simte că nu mai poate, are o trăire mistică de identificare cu neamul ei în faţa columnei lui Traian. Monologul şi trăirea ei din acel moment reprezintă un punct culminant al cărţii. Tocmai ea, cea care a rătăcit prin tenebre, o salvează pe Daria din tenebre.

Mai sunt în carte şi făpturi de vânt, aşa am numit eu femeile ce se vând pentru câţiva bănuţi. Sunt multe în carte. În realitate ele întruchipează şi o parte din oamenii politici ce au condus de la revoluţie încoace sau toţi oportunişti ce nu au mamă, nu au tată, nu au Dumnezeu, ci vor doar bani.

Am împletit în carte istorie, poveşti din trecut, locuri îndepărtate de pe glob cu viaţa tumultuoasă a personajelor mele, care zboară, cad, plâng, râd, iubesc, mor de iubire şi învie din iubire şi care descoperă că viaţa e un fruct amar nespus de dulce.

Eu nu ştiu să scriu altfel decât punând sufletul meu în slove. Nu citiţi o carte, ci un suflet. Nu sunt cuvinte în ea – oricât de paradoxal ar părea – ci trăire, lacrimi, dor, disperare, viaţă adevărată. Nici măcar nu citiţi, ci trăiţi, dacă vă veţi încumeta să deschideţi cartea mea, într-un vârtej aiuritor viaţa personajelor mele.

Mulţumesc acelor oameni de suflet care au crezut în mine şi în scrisul meu, făcând posibilă publicarea cărţilor mele prin Campania „**Cultura uneşte** Bucovina”.

Luminiţa Aldea

Cornu Luncii 11 mai 2014

Capitolul i

LECŢIA DE LIMBA ROMÂNĂ

Profesoara Daria Irimescu se opreşte din Vorbit când realizează că nimeni nu o ascultă. Avea oră la o clasă de filologie, clasa a XII-a D, şi făcea o scurtă recapitulare a curentelor literare deja studiate înainte de a trece la romantism. Puţini elevi răspundeau la întrebările despre umanism, clasicism, iluminism. Degeaba şi-a dat toată silinţa şi degeaba a făcut fişe cât mai schematice cu ceea ce trebuia să rămână în mintea fiecărui elev despre trăsăturile fiecărui curent literar şi despre câţiva reprezentanţi ai acestuia din literatura universală şi din cea românească.

Când vede câţiva elevi căscând plictisiţi – un elev din ultima bancă chiar se întinde în timp ce cască şi îi pocnesc oasele – o apucă deznădejdea. I se pare că munceşte în zadar şi că nu are cui transmite pasiunea ei pentru cuvântul scris şi pentru cărţi. Degeaba le-a spus elevilor cuvintele lui Iisus: „Scris este că nu numai cu pâine va trăi

omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu” şi a adăugat cuvintele ei că Iisus explică prin acest răspuns puterea cuvântului şi taina literaturii, că nimic nu a vibrat în ei. Degeaba a vorbit despre forţa literaturii ce vine din ceva misterios ce se află în chiar inima omului şi că aceasta este nevoia de altceva şi de mai mult, o căutare mereu reîncepută cu fiecare scriitor ce punând mâna pe stilou simte că el e primul muritor ce face asta şi niciodată încheiată. Ce să înţeleagă bieţii elevi cu blugi rupţi şi cercei în urechi şi buze sau eleve cu buricul gol şi fustiţe de o palmă – era libertate şi ea le dădea voie să umble aşa sau cel puţin asta au înţeles ele că înseamnă libertatea – despre ceea ce se ascunde dincolo de forma materială a cuvântului şi anume esenţa de natură spirituală, adică principiul ultim la Heraclit, raţiunea la Platon şi Aristotel, Zeul la filosofii stoici, raţiunea divină la Philon sau că la Longinus cuvintele sunt „lumina gândurilor noastre” şi că ele „ne farmecă şi în acelaşi timp ne dispun către emfază, demnitate, sublim... stăpânind în toate chipurile cugetarea noastră”.

N-au înţeles nimic despre spaţiul mioritic al lui Lucian Blaga şi din pledoaria lui despre literatura naţională ce este cântecul de cuvinte al unui popor, a felului său de a fi

în lume...

Nu există literatură universală valoroasă care să nu aparţină mai întâi literaturii unui popor ale cărui spiritualitate şi chintesenţă le prezintă lumii. Shakespeare e mai întâi englez şi apoi al lumii, Goethe e în primul rând german. Balzac şi Hugo sunt francezi. Eminescu e român. Ideea e că nu poţi veni în literatura universală din neant. Trebuie să aparţii unei culturi, unui pământ, unei naţiuni. Făcând o analogie între cuvânt scris şi sculptură aş spune că Brâncuşi este al lumii prin arta sa, fiindcă este foarte, foarte român... le spunea ea elevilor plină de înflăcărare, dar un elev a întrerupt-o cu o întrebare cinică:

— Acum cine ne reprezintă în lume?... Tinerii ce fură în Germania? Ţiganii ce mănâncă lebede la Viena? Prostituatele ce au umplut trotuarele Europei? Dacă literatura e o reflectare a realităţii, atunci trebuie să apară cărţi despre asta.

— Da, ai observat bine ce se întâmplă acum, dar nu numai aceste aspecte ne reprezintă în lume. Tabloul complet al zilelor pe care le trăim e format şi din mame ce îşi lasă pruncii pentru a pleca la muncă prin străini, taţi ce muncesc ca nişte sclavi pentru a trimite o pâine acasă, tineri ce termină o facultate şi pleacă la muncă prin străini

şi acolo acceptă orice muncă şi uită tot ce au învăţat în ţară. Trăim vremuri grele şi tabloul complet e mai amplu decât nişte aşchii de realitate pe care presa din Vest le bagă în ochii lumii ca imagine a noastră ca popor. Noi întregi suntem mai mult. De ce te grăbeşti, dragul meu elev, să dai de exemplu hoţi şi prostituate şi să mai şi gândeşti – ce blasfemie! – că ei ne reprezintă în lume, că sunt imaginea noastră ca popor. De ce să nu gândeşti că imaginea noastră poate fi echipa olimpică de matematică a Universităţii Princetown, ce era alcătuită cândva numai din români? Sau că ne reprezintă în lume savanţi ca Dan Braşoveanu şi...

— Nu am auzit de el... auzi din clasă.

— Este un savant român ce a emigrat în SUA. Un specialist în aeronautică. El şi cu un alt român, colegul lui, Constantin Sandu, vor revoluţiona, când se vor aplica descoperirile lor, zborul spaţial şi cosmic. Se va vorbi de ei ca de nişte demni urmaşi ai lui Henri Coandă.

Elevii o priveau cu ochii măriţi de curiozitate, dar şi cu neîncredere. Le era greu să creadă că români de-ai lor sunt aşi ai aeronauticii şi ai explorărilor spaţiale.

— Un proiect al lor poartă numele „Pasărea măiastră” – chiar ieri am citit ceva despre asta, continuă profesoara. E

o navă interstelară ce este propulsată cu ajutorul acceleraţiei gravitaţionale. Savanţii Constantin Sandu şi Dan Braşoveanu au descoperit sistemul de a produce un câmp gravitaţional artificial la bordul unei nave interstelare, apoi au dezvoltat tehnologia necesară pentru a o genera şi controla. Beneficiile umanităţii de pe urma acestei descoperiri ar fi imense, iar pentru ştiinţă ar fi un pas înainte, pe care cu greu îl va mai egala cineva. Pot accelera cu sute sau mii de g (g este acceleraţia gravitaţională), fără ca echipajul să sufere cel mai mic disconfort. Dacă o navă-rachetă clasică ar accelera cu 10 g, echipajul ar muri în mai puţin de douăzeci de minute. Din această cauză, o rachetă clasică ar avea nevoie de un an sau mai mult ca să se apropie de viteza luminii. O navă gravitaţională ar putea face acelaşi lucru în câteva ore. Dacă o navă clasică ar pleca spre Alpha Centauri (cea mai apropiată stea, aflată la 4,3 ani lumină de Pământ), echipajul ar trebui să care la bord apă, hrană şi aer pentru mai mulţi ani, căci la bordul navei ar trece ani de zile până când nava ar ajunge la destinaţie. În schimb, echipajul unei nave gravitaţionale ar putea să plece cu mâinile în buzunare. La bordul navei lor ar trece numai câteva ore până când nava ar ajunge la destinaţie, deşi pe Pământ ar

trece cam zece ani. Navele gravitaţionale pot schimba fulgerător direcţia şi viteza de zbor, de parcă ar fi obiecte fără inerţie (aşa după cum se zice că se manevrează OZN-urile). Pe scurt, sistemul gravitaţional de propulsie e mai eficient decât cea mai perfecţionată navă-rachetă imaginabilă. Teoretic vorbind, sistemul de propulsie gravitaţional ar putea fi convertit într-un sistem de propulsie antigravitaţional. Galaxia vecină Căii Lactee este Nebuloasa Andromeda, aflată la o depărtare de două milioane de ani lumină. O navă antigravitaţională va putea străbate asemenea distanţe în numai câteva luni... Dacă România ar investi în proiectele acestor doi oameni, ar deveni liderul mondial al cercetării spaţiale şi al industriei aeronautice...

— Chiar e adevărat!? întrebă cineva, întrerupând-o.

Şi-a privit elevii. Pe faţa lor vedea neîncredere. Daria a obosit brusc. S-a aşezat la catedră cu capul în mâini. Suferea în tăcere, amintindu-şi de toate orele în care a vorbit în zadar. Ştia că se spune despre ea că este cea mai bună profesoară de limbă română a liceului, dar asta nu o mulţumea. Ştia că a eşuat iar, aşa cum eşuase mereu de-a lungul vieţii ei. Stătea cu capul în mâini şi nu avea curaj să-şi privească elevii. Dacă i-ar fi privit şi le-ar fi văzut

ochii goi de înţeles ar fi început a plânge. Nu i-am putut învăţa literatură şi le vorbesc despre savanţi români ce vor să cucerească spaţiul cosmic... Sunt nebună...

...Prin anii ’75, se făceau în oraşe, de 1 iunie, de ziua copilului, spectacole frumoase cu dansuri populare, dans modern şi cântece. Se făceau şi concursuri de desene pe asfalt. Eu participam la cor şi la desene. Cel mai popular concurs de desene era „Noi în anul 2000”. Câştigam mereu concursul. Desenam oameni cu aripi, oameni îngeri, oameni nemuritori, nave spaţiale zburând între planete aşa cum mergeau autobuzele dintr-o localitate în alta, flori nemaivăzute şi peisaje cu iarbă albastră – credeam că în anul 2000 iarba nu va mai fi verde. Acum am treizeci şi doi de ani, sunt în anul 2000 şi nimic din ceea ce am desenat atunci nu s-a împlinit. Nu m-am imaginat în desen că voi fi profesoară în faţa unor eleve tunse şi fardate ca în revistele de modă şi în care nu mai există firimitură de copil şi de inocenţă, cu fustiţe de o palmă, buric gol, blugi tăiaţi, cercei peste tot unde se poate găuri corpul, într-un efort diabolic de a compensa tot mai marele gol din interiorul sufletului cu o ţinută cât mai şocantă. Nu-i emoţie în ei, dar sunt cercei în buric, nu-i lacrimă, dar sunt blugi găuriţi, nu-i vers de dragoste, dar sunt cercei în nas,

în sprâncene, în buze şi chiar şi în limbă. Nu am avut atunci destulă imaginaţie să cred că ceea ce făcea bunica la porc, când chema pe cineva să-i pună belciug în bot ca să nu dărâme coteţul, îşi vor face şi copiii în anul 2000. Credeam că lumea va merge în sus spre aspiraţii mai înalte, va căuta leacuri pentru boli şi secretul fericirii, va pleca în cosmos ca în excursie sau la mare pe acele vremuri, dar chiar nu mi-am imaginat că va coborî, că va merge în jos, că îi va muri sufletul din el şi că va rămâne din OM o carcasă goală. A, era să uit, aproape toţi mestecă gumă de parcă ar rumega încontinuu. N-am visat asta când desenam pe asfalt... Nu am putut să-mi imaginez asta.

Dacă deschid ochii şi îi privesc, văd creaţia noastră, copiii libertăţii, copiii democraţiei. Nu sunt vinovaţi ei, ci creatorul. Nu Dumnezeu, Doamne fereşte, ci omul. Nu a venit din neant această modă, nu a înflorit *spontan în* ei acest stil. Cineva a sădit sămânţa, a dat tonul la cântec, a stârnit avalanşa...

În clasă s-a făcut o linişte de mormânt. Copiii ce par a nu simţi nimic simt totuşi ceva. Pluteşte în aer, merge ca un abur spre inima lor durerea şi deznădejdea profesoarei. Îi simt ca sentiment ţipătul mut: Sunt un profesor ratat!

În oceanul de liniște adâncă cineva o întreabă ceva şi ea nu aude clar întrebarea. Ridică privirea pentru a-l vedea pe cel ce îi vorbeşte. E vlăjganul din fundul clasei ce a căscat şi s-a întins de i-au trosnit oasele. Înainte de a-i auzi iar întrebarea vede pe faţa lui îngrijorare.

— Vă este rău, doamnă profesoară? repetă elevul întrebarea şi în vocea lui e milă, grijă, deci sentimente omeneşti normale. Înainte de a întreba a scos guma din gură şi a ascuns-o în palmă.

Profesoara îl priveşte pe el, apoi întreaga clasă.

Vede pe chipul lor în loc de gol sentimente. Dă să spună: Să continuăm lecţia, dar se opreşte şi se răzgândeşte. Era profesoara de română a acelei clase, dar era şi diriginta lor. Voia pentru ei mai mult decât să le predea nişte cunoştinţe pe care nu le înţelegeau şi nici nu le ţineau minte prea mult timp. Acel „mai mult” însemna să-i facă oameni, să înţeleagă ce e viaţa şi trăirea, valorile morale şi căutarea unui sens în viaţă, mai înalt decât nişte bulendre, bani şi maşini. Acum era momentul: când le-a văzut sufletul pâlpâind sub armura aparentă a nepăsării.

— Nu mi-e rău. Sunt obosită. Obosesc vorbind singură. Nu vă place limba română, dar nici nu vă daţi interesul prea mult să învăţaţi sau să înţelegeţi. Câte ore am făcut

la curente literare?... Nu aţi reţinut prea mult...

Copiii pleacă capul ruşinaţi. Şi în ruşinea lor ea vede o mică victorie. Sunt umani! îi vine ei să ţipe. În ea creşte un val uriaş de iubire şi de milă pentru ei.

...Ei sunt viitorul. Sunt oamenii de mâine... Ei vor duce omenirea mai departe... Nu am avut copii. Fostul meu soţ nu a vrut. Dacă aş fi avut şi fata mea ar fi avut fustiţă de o palmă şi ar fi fost tunsă aiurea ce aş fi putut face?! Dacă băiatul meu ar fi molfăit încontinuu gumă, ar fi purtat blugi rupţi şi cercel pe un ştiu unde, ce aş fi făcut?... Nu ştiu. Nu sunt o generaţie de elevi rataţi, ci cred că mai întâi există o generaţie de părinţi repetenţi. Când totul se schimbă, când nu ai repere nici valori clare, e greu să educi copii şi să-i creşti. În ce să-i spui copilului să creadă, când nici tu, tată, nici tu, mamă, nu mai crezi în nimic?! Ce să admire, când nimeni nu admiră nimic?! Ce să respecte?! Ce să nu atingă?! Ce să fie sfânt!?... Când trăim vremuri în care totul pare o apă şi un pământ...

Oftează şi îşi învăluie elevii într-o privire încărcată de iubire.

— Să ne întoarcem la limba română. Astăzi vom învăţa despre romantism. Acest curent literar se naşte în Germania ca o reacţie la clasicismul raţional şi la

iluminism. Clasicismul slujea binele şi frumosul ce formau o unitate, iluminismul viza un scop politic – cum deja am învăţat şi am repetat chiar şi astăzi. Oare romantismul ce o fi!?... Ce trăsături are!?... Hai să încerc să vă explic cât mai pe înţelesul vostru. Vă dau voie să spuneţi că nu aţi înţeles şi mai încerc încă o dată. Dacă clasicismul reflectă realitatea, romantismul caută transcendenţa. Romantismul este revolta metafizicii împotriva fizicii, a sentimentului împotriva raţiunii, a infinitului în lupta cu finitul Omul sătul de claritate raţională vrea să treacă dincolo de ea. Romantismul este o căutare a sufletului din om prin intermediul cuvântului.

Profesoara se opreşte din vorbitul ei exaltat şi îşi priveşte elevii. Pe faţa lor se oglindeşte neînţelesul, dar şi curiozitatea.

— Sătui de claritatea raţională a clasicismului ce a dominat aproape trei veacuri se caută altceva, un ideal estetic, nu al conştiinţei, căci ea e raţională, ci a sufletului. Sunt semne de preromantism, dar romantismul propriu-zis ia fiinţă la Jena în 1798 în jurul revistei Atenaeum având ca întemeietori pe August Wilhelm şi Friedrich Schlegel, pe filosofii Schelling şi Schieiermacher, pe scriitorii Novalis, Ludwig Tieck şi Clemens Bretano. În Anglia se naşte acest

curent prin William Wordsworth, iar în Franţa Victor Hugo este cel mai ilustru reprezentant al romantismului. Clasicismul punea accent pe realizarea estetică; romantismul are ca unic ţel căutarea absolutului. În noul curent se sparge rigoarea clasică şi barierele tematice şi formale. Antiteza este procedeul predilect. Personajele sunt „eroi excepţionali în împrejurări excepţionale”. Să notăm pe caiete cât mai schematic trăsăturile romantismului.

Profesoara dictează vorbind rar şi copiii notează pe caiete: căutarea absolutului, primatul sentimentelor, percepţia cosmosului şi a totalităţii...

— Fac o paranteză aici; vă rog nu notaţi pe caiete, ci doar reţineţi: Baader spune: „Numai Totul trăieşte, fiecare individ nu trăieşte decât în măsura înrudirii sale cu Totul, deci în măsura în care o ek-stază îl smulge din individualitatea sa” comuniunea omului cu natura, iubirea ca şi cale de cunoaştere, gustul pentru mister şi fantastic, valorificarea miturilor, interesul pentru folclor, cultivarea visului ca motiv central, tema cunoaşterii, preferinţa pentru antiteză, lărgirea ariei tematice şi îmbogăţirea mijloacelor de expresie, neglijarea formei. Acum, dacă aţi înţeles, să vorbim despre romantism în literatura română.

Aţi înţeles?

Pe feţele elevilor a rămas doar neînţelesul Curiozitatea s-a stins pe măsură ce ea a vorbit din ce în ce mai savant şi mai rupt de ei.

— Nu aţi înţeles? întreabă cu uşoară deznădejde în glas şi vede răspunsul pe feţele lor. Îşi duce mâna la frunte şi caută frământându-şi gândurile o altă cale de a le explica elevilor lecţia. Ar putea să nu se frământe. Şi-a făcut datoria. Le-a spus copiilor exact ceea ce cere programa şcolară. Doar dacă nu le-ar vedea feţele şi nu le-ar privi ochii ar putea merge mai departe.

— A fi romantic înseamnă să cauţi ceva ce nu-i. Eu prefer clasicismul, a spus cu tupeu şi râzând ironic o fată din prima bancă.

Daria a privit-o insistent. Şi-a amintit că trebuie să vorbească ceva cu ea după ore, dar acum trebuia să termine lecţia.

— Repetă ce ai spus, te rog, Claudia!

Fata se codea să vorbească. Era stilul ei să aibă izbucniri de a spune brusc orice gând îi trecea prin cap. Apoi se ruşina de propriul curaj de a vorbi. S-a ridicat în picioare.

— Nu înţeleg... Nu...

— Repetă ce ai spus mai devreme! porunci profesoara

ferm.

— Am spus o prostie... îngână fata.

— Nu-i o prostie. Te rog spune cu voce tare ceea ce ai spus ca să audă toţi colegii tăi.

Fata a repetat cuvintele spuse.

— Du-te şi scrie pe tablă cu litere mari, cu majuscule, aceste cuvinte.

Claudia le scria şi profesoara le repeta cu voce tare şi clară, nu abia şoptite cum le spusese eleva.

— A fi romantic înseamnă să cauţi ceva ce nu-i!! Ăsta e romantismul!

Claudia a plecat spre bancă, dar profesoara i-a spus iar:

— Rămâi acolo! Dacă preferi clasicismul, vorbeşte-mi despre tine – aşa o mică compunere orală – ca şi un clasic... Nu ştii ce să spui?! Vorbeşte-mi despre tine ca despre o fiinţă fără absolut, fără sentimente, fără iubire, fără vise, fără mister şi fantastic... Nu eşti un erou excepţional în situaţii excepţionale. Vorbeşte despre tine fără toate astea.

Fata a plecat ochii în jos şi a roşit uşor. Părea că profesoara ştie ceva mai mult despre ea decât lasă să se înţeleagă.

— Du-te la loc, i-a spus blând, apoi s-a adresat clasei.

Vreau descrierea unui elev din ziua de astăzi care să corespundă curentului clasic... Stilul: precis, concis, clar, sobru, elegant; primatul raţiunii, natura ca model al artei; unitatea între bine, adevăr, frumos; antropocentrismul – interesul major pentru om. Acestea sunt câteva din trăsăturile clasicismului. Cine încearcă?

Câteva mâini s-au ridicat şi Daria a ales un băiat.

— Pot să vorbesc despre o fată?

— Bine, despre o fată.

— Despre Claudia? întrebă acesta râzând cu subînţeles.

Fata s-a întors nervoasă spre băiat şi i-a şoptit:

— Vorbeşte despre mă-ta!

Profesoara nu a auzit ce a spus, iar clasa i-a ignorat cuvintele.

— Nu despre Claudia, despre o fată în general, a indicat profesoara.

— Claudia este elevă în clasa a-XII-a.

— Am spus despre o elevă în general. Mai spune încă o dată!

— Ea, colega mea – accentuă ironic băiatul – este elevă în clasa a-XII-a D la profilul filologie. Ea este foarte frumoasă. Are cei mai albaştri şi mai frumoşi ochi din lume. Poartă fuste scurte şi îi stă bine cu ele căci are

picioare lungi şi frumoase...

Câţiva elevi chicoteau. Profesoara i-a atenţionat să tacă.

— Scopul ei în viaţă este să găsească un bărbat bogat. Iubeşte banii şi face orice pentru ei. Vrea haine, aur şi să trăiască bine...

Aici expunerea băiatului s-a oprit. Toţi băieţii râdeau, iar fetele protestau violent şi se certau cu băieţii. Lecţia se transformase în vacarm. Daria, ce era cunoscută pentru faptul că nu ţipă la elevi, a ridicat tonul pentru a-i potoli. Doar când s-a făcut iar linişte în clasă a vorbit.

— Prima parte a expunerii aparţine clasicismului, dar a doua realismului – un curent literar pe care urmează să-l studiem. Acum vreau descrierea unui elev din punct de vedere romantic.

Nimeni nu a ridicat mâna.

— Încearcă tot tu, Bogdan! Poate mai întregeşti imaginea creată anterior.

— Nu pot!

— Încearcă! Gândeşte-te la trăsăturile romantismului şi vezi ce se potriveşte unei colege. Acum ne referim la suflet, la sentimente. Caută un pic de vis, un pic de dor de Dumnezeu...

— Ştiu! a exclamat băiatul şi a început să vorbească.

Când era mică, mergeam împreună la grădiniţă. Ea plângea că mama nu o caută niciodată şi că nu ştie cine e tatăl. Îşi iubea mult bunicii ce o creşteau. Spunea că uneori visează cum vine tatăl ei la ea şi cum se întoarce şi mama acasă. Se ruga în fiecare seară şi spunea că Dumnezeu îi ascultă rugăciunile...

Expunerea băiatului se opreşte. Claudia plânge. Ştie că despre ea a vorbit. Ea cu Bogdan erau din acelaşi sat şi au mers împreună la grădiniţă şi la şcoală în sat. La liceu tot împreună. Prima poveste de dragoste şi primul sărut – tot împreună. Apoi ea, când era într-a zecea, a întâlnit italianul acela bogat venit cu afaceri în România şi ea a devenit altă persoană.

Daria nu trădează prin niciun cuvânt şi niciun gest că a înţeles ceva. Nici nu se uită spre fata ce plânge.

— Foarte bine, Bogdan! Spuneţi-mi ce trăsături ale romantismului sunt în expunerea lui Bogdan! se adresează întregii clase.

— Căutarea absolutului, spune cineva.

— Cum? întreabă Daria.

— Prin rugăciune... Visul... Sentimentele sunt pe primul loc... răspund mai mulţi elevi în acelaşi timp.

— Bravo! Aţi înţeles.

Soneria a început să sune strident, dar niciun copil nu s-a ridicat din bancă.

— Aveţi ca temă să notaţi din manual „Romantismul în literatura română”. Nu mai mult de o pagină. Citiţi „Luceafărul” de Eminescu şi notaţi pe caiete trei trăsături ale acestei opere ce o încadrează în romantism. Bună ziua.

Elevii au salutat zgomotos şi s-au repezit spre uşă. Claudia a rămas ultima. Îşi strângea încet lucrurile de pe bancă. Profesoara o privea cu milă şi dragoste. Este atât de frumoasă! s-a trezit exclamând în gând.

— Trebuie să vorbim.

Fata a privit-o speriată.

— Ce să vorbim?

Daria tăcea încurcată. Era greu. Voia să ajute, nu să calce în picioare un suflet şi nu ştia cum să o facă. Se gândea la bârfele ce le auzise în ultima vreme. Claudia şi patronul acela bogat italian. Ea – frumoasă ca un înger, tânără. El – bătrân, gras şi urât ca un monstru. Din vedere îl ştia şi ea. Avea ceva diform corpul lui. Mâinile prea lungi ce le bălăngănea pe lângă corp, părul grizonant mai mult spre alb ca ţepii unui arici, bărbia proeminentă, burta uriaşă, o pată neagră-vineţie pe mijlocul obrazului stâng, uşoara cocoaşă de la mersul aplecat făcea din el o apariţie

stranie pe care o remarcai imediat şi nu o uitai prea repede. Buza de sus uşor răsfrântă îl făcea să semene cu un animal de pradă ce adulmecă. Îl întâlnise de câteva ori la biroul de tradus acte şi, fără a fi prezentaţi unul altuia, Daria l-a ţinut minte. Era straniu ca înfăţişare şi întreaga lui prezenţă o speria, dar o şi fascina. L-a studiat ca pe o curiozitate, apoi nu l-a putut uita, dar nu ştia nici ea de ce. Se înfioară când se întreabă: Ce poate face ca o fată să strângă în braţe aşa o arătare?! Dacă e dragoste, eu sunt Albă ca Zăpada...

— Câţi ani ai?

— Şaptesprezece! Fac optsprezece luna viitoare.

— Eşti tare frumoasă!

— Şi ce-i cu asta?! Lăsaţi-mă cu vrăjeala şi cu aburelile de doi bani şi spuneţi ce aveţi de spus! o repezi fata şi Daria tresări.

— Tu ai ceva romantic în tine?

— V-am spus să mă lăsaţi în pace cu vrăjeala! Acum vreau să plec acasă.

Fata şi-a aruncat rucsăcelul ce-i ţinea loc de ghiozdan pe umăr şi s-a îndreptat spre uşă. Dincolo de tupeu şi aroganţă, inima îi sângera şi voia cât mai repede să iasă din clasă şi să scape de diriga asta băgăcioasă unde nu îi

fierbe oala. Ce, nu poate fi ca şi ceilalţi profesori?! Să nu-i pese, să nu se bage, să-şi caute de viaţa ei...

— Nu pleca încă. Vreau să vorbim despre iubire, despre viaţă, despre ce merită şi ce nu merită.

Fata s-a întors spre ea furioasă.

— Ştiţi cum vă poreclesc elevii!?... Aeriana! Aşa vă spun pentru că trăiţi în aer! ţipă fata şi profesoara se chirci sub vorbele ei de parcă ar fi lovit-o. Dumneavoastră sunteţi romantică, eu nu sunt! Dumneavoastră credeţi în vise, eu nu cred decât în ceea ce am în mână sau în ceea ce apuc cu mâinile, termină fata şi îşi însoţi ultimele cuvinte de un gest prin care arăta că strânge ceva în pumn.

— Dar când erai copil... Ai auzit ce a spus Bogdan...

— Atunci eram proastă. Acum m-am maturizat. La ce mi-a folosit visul, credinţa, rugăciunile!? Ce munţi am mişcat cu ele!? Cui i-a păsat!? Vreau bani, căci cu ei pot cumpăra totul. Vreau haine. Şi vreau să trăiesc bine! Sunt liberă! Acum e libertate şi democraţie! Nu aveţi niciun drept să vă băgaţi în viaţa mea!

— Am vrut să te ajut. Eşti frumoasă. Eşti deşteaptă. Dacă vrei fac pregătire cu tine fără bani, ca să dai la facultate. În clasa a noua voiai să te faci psiholog...

Pentru o fracţiune de secundă gura fetei tremură şi

genele i se umezesc. Inima îi plânge... De ce nu am întâlnit-o pe profa Daria când încă eram inocentă, când încă nu era prea târziu? apoi alungă din gene tremurul şi faţa îi redevine feroce. Râde isteric şi Daria se opreşte din vorbit.

— Atunci încă visam. Acum vreau să fiu ca Monica Columbeanu. La dracu' cu visele, la dracu' cu psihologia, că nu-mi ajunge salariul de psiholog nici să mănânc o lună de zile. Doamnă dirigintă, fiţi realistă şi coborâţi printre muritorii de rând! Viaţa asta nu merită trăită ca om sărac! Singurul scop în viaţă e să trăieşti bine şi să ai de toate!

— De toate în afară de iubire, de vis, de speranţă, de credinţă? Ce-i cu tine, Claudia, copilul meu!?

— Nu sunt copilul dumneavoastră! Nu sunt al nimănui! Nu există iubire, vis şi speranţă! într-o zi o să-mi daţi dreptate când o să descoperiţi că toate astea nu există! Cu cât va fi mai târziu, cu atât o să doară mai tare.

— Dar ce există!? a întrebat Daria, mirată că poate vorbi la cât era de şocată.

— Există bani!! Există sex – aşa se cheamă iubirea acum. Există tot ce poţi cumpăra cu bani! Restul e abureală. Cine mai crede azi în vrăjeli din astea?!

— Şi fericirea?! Şi ea se cumpără cu bani?

— Dacă ea înseamnă ceea ce e pentru mine, da, se cumpără cu bani. Nu ştiu cu ce se cumpără fericirea dumneavoastră, căci nu ştiu ce înseamnă ea pentru dumneavoastră.

— Nu ceva ce se cumpără cu bani. La mine e o stare a sufletului: tot cu atât pot fi fericită sau nefericită, căci la mine fericirea nu se leagă de a avea. Sunt fericită să fiu profesoară. Asta mi-am dorit întotdeauna. Să-i învăţ pe copii poezii şi ce-i romantismul...

— Ce fraieră! exclamă Claudia dispreţuitoare. Şi Daria se abţinu cu greu să nu o plesnească peste faţă. Să păstrăm fiecare ce avem: dumneavoastră romantismul şi profesoratul, eu... Şi Claudia tăcea încurcată neştiind să spună ce are ea. Părea un păianjen încâlcit în propria-i pânză.

— Tu cu ce? insistă profesoara privind-o în ochi.

— Eu cu hainele de lux, aurul, masa la restaurant...

— Şi mai ce?!

Daria insista cu întrebările pentru a o forţa pe fată să privească în propriul ei suflet şi să spună adevărul până la capăt. Să recunoască, nu în faţa ei – că nu era Dumnezeu – ci în faţa propriului suflet, cât costau cu adevărat hainele de lux, aurul, mâncarea la restaurant. Şi apoi o putea bate

cu propriile-i arme, dacă fata ar fi avut curajul să recunoască că astea nu le plătea cu bani, ci cu visele şi inocenţa din ea. Daria nu avea niciun drept să se amestece în viaţa personală a elevelor. În ea clocotea totuşi furia. Chiar cu o seară înainte auzise la televizor despre profesorul american, de la Iaşi ce a abuzat copii în România. I se părea greşit că s-a trecut de la controlul strict din perioada comunistă, când dirigintele era un adevărat zbir ce se băga cu bocancii în viaţa personală a elevilor şi când clasele mergeau încolonate la control ginecologic pentru a se constata virginitatea, la lipsa oricărei implicări din partea profesorilor în numele unei libertăţi prost înţelese. Aşa cum tot greşit i se părea că de la mii de constrângeri şi reguli ce trebuiau respectate cu sfinţenie s-a trecut la nerespectarea niciunei reguli. Se trăia ca în junglă. În toate se mersese de la o extremă la alta.

— Şi mai ce!? Ce mai ai pe lângă toate astea?!

Fata a ieşit brusc din clasă. Daria a văzut-o trecând prin dreptul ferestrei. Alerga. A urmărit-o cu privirea până când a ieşit din curtea şcolii şi s-a pierdut printre blocuri. Şi de-abia după aceea a început să-şi strângă cărţile împrăştiate pe catedră. Înainte de a ieşi din clasă, ochii i-au zăbovit pe

cuvintele scrise de Claudia cu majuscule pe tablă: A *fi romantic înseamnă să cauţi ceva ce nu-i...*

...Nu sunt vinovaţi. Sunt creaţia noastră. Sunt copiii democraţiei şi ai libertăţii absolute. Nimeni nu le-a spus unde se opreşte libertatea şi ei au mers cu ea până la omorârea sufletului din ei... gândea mergând spre casă. Sper că cel puţin a înţeles că nu am vorbit cu ea din dorinţa de a-i face morală, ci din dorinţa de a ajuta şi din iubire de oameni.

...Nu există iubire, vis şi speranţă! într-o zi o să-mi daţi dreptate, când o să descoperiţi că toate astea nu există. Cu cât va fi mai târziu, cu atât o să doară mai tare... o auzea pe Claudia ţipând şi îi venea să plângă.

Privea copacii coloraţi de toamnă în aur, în sânge, în verde apus de pe străduţa pe care mergea spre casă şi se ura că vede şi admiră toamna asta sublimă. Cine mai admiră culorile toamnei în ziua de azi!? Cine se mai înfioară citind „Emoţii de toamnă” a lui Nichita Stănescu sau sublima rugăciune a Anei Blandiana, în care se roagă de toamnă să-i lase pomii verzi şi pentru asta îi dă ochii şi cere pentru ea fulgerul pe frunte şi înserarea!?... Nimeni sau din ce în ce mai puţini. Asist la moartea înceată a sufletului din om şi nu pot împiedica asta nici măcar puţin.

Omul se goleşte de sine, în interiorul lui devine tot mai singur şi tot mai gol şi în acelaşi timp caută fericirea pierdută din interior în exterior, în lucruri, în lux., în avere. Tot mai sărac înăuntru şi tot mai bogat în afară...

A deschis poarta casei şi a privit copacii ce îi umbreau aleea spre intrarea casei, şi ei sărutaţi de toamnă la fel ca şi cei de pe drum. Câte o frunză săgetată cu rugina aurie a morţii era căzută pe alee. În ferestre muşcate roşii, roz, albe, grena, curgătoare sau cu tulpină dreaptă făceau în ciudă toamnei atât erau de nebune de înflorite. Căţelul a fugit spre ea şi i s-a gudurat la picioare. Ea s-a aplecat şi i-a mângâiat blăniţa încâlcită.

— Ce faci, frumosul mamei? Ai păzit casa?

În loc de răspuns acesta şi-a lipit botul rece de căuşul cald al palmei ei. L-a mai mângâiat puţin apoi a plecat în casă. A scos ceva din frigider şi a mâncat fără poftă. Mâncarea nu avea niciun gust. Toate gândurile îi erau la Claudia. Şi-a făcut o cafea tare, amară şi fierbinte, apoi s-a dus cu cafeaua în mână la calculator şi l-a pus în funcţiune.

— Să văd dacă am ceva de lucru de la biroul de tradus acte... Da, am. Să mă apuc de treabă şi să uit de toate.

Când a terminat de tradus, a trimis prin email totul la

birou. Aşa proceda în fiecare zi şi după o săptămână sau două – în funcţie de cât de mult a muncit – trecea pe la sediul biroului şi îşi lua banii. Nu erau mulţi, dar mai era ceva pe lângă salariul de profesoară; în plus, şi la catedră, şi ca traducătoare făcea ceea ce îi plăcea.

Seara s-a dus şi a închis găinile ce le creştea într-un coteţ din spatele casei şi a dat mâncare porcului. Apoi s-a întors în casă cu câteva ouă în mână şi le-a aşezat în frigider, mulţumită.

Încă din copilărie, aşa o învăţase bunica: mulţumea lui Dumnezeu pentru tot ceea ce primea: un ou, pâine, un fruct; şi a păstrat acest obicei. Se bucura de tot şi mulţumea pentru tot. Trăia conştient. Se abţinea să se plângă pentru durerea vieţii ei şi nu îşi plângea de milă. Da, suferise cândva şi atunci durerea a fost crudă, dar după aceea a venit liniştea, pacea, resemnarea...

Acum iar îi dădea târcoale durerea pe care o ştia stinsă demult. Probabil din cauza discuţiei cu Claudia. Iar suna în capul ei tot ce i-a spus eleva.

...Ştiţi cum vă spun elevii? Aeriana! Dumneavoastră sunteţi romantică...

În casa bunicii, care acum era a ei, s-a făcut frig ca într-un mormânt. Tot ca într-un mormânt se simţea de singură.

Aproape simţea malurile de pământ săpat de o parte şi de alta a gropii gata-gata să o înghită.

Trebuie să încep să fac focul. E frig... şi-a zis şi a plecat după lemne afară. S-a întors cu un braţ de lemne şi un mănunchi de surcele. S-a aplecat în faţa sobei de teracotă construită în perete cu dormitorul şi a început să aşeze surcele uscate ca să aprindă focul. Mâna i-a tremurat când a dus chibritul spre surcele. În umbra înserării, focul, aprinzându-se, se juca, aruncând lumini stranii pe pereţii bucătăriei. Ea a mai pus lemne groase pe foc după ce s-au aprins surcelele, dar nu s-a ridicat din genunchi din faţa sobei. Nici becul nu voia să-l aprindă. Voia ca focul să o încălzească, să împrăştie răceala de mormânt din ea şi din casă, să-i dea înapoi viaţa şi fericirea pierdută. Plângea fiindu-i în continuare frig chiar dacă în casă a început să se încălzească. Retrăia tot ce şi-a interzis să-şi amintească şi să retrăiască...

Capitolul II

COPILĂRIA DARIEI

În sufrageria familiei profesorului Irimescu e petrecere. Acesta tocmai a fost numit directorul Institutului de Cercetări fizice şi invenţii. Toţi prietenii lui sunt invitaţi. Şi băieţii cei mari, unul student la matematică şi celălalt la informatică, sunt acolo. Soţia lui, Lidia, medic chirurg, urmează să ajungă dintr-o clipă în alta de la spital şi să se alăture petrecerii. Când ea vine, îl aude pe acesta spunându-le invitaţilor:

— La noi în casă toţi suntem înclinaţi spre ştiinţe exacte. Ştim toţi ce vrem şi ne luptăm să ne împlinim visurile.

— Aşa e, George! i-a spus soţia intrând şi s-a dus şi l-a îmbrăţişat. Felicitări! Invitaţii îi priveau cu admiraţie. Erau familia perfectă: copii-model, oameni-model.

— Te-am aşteptat să desfacem şampania!

Daria a auzit din dormitorul ei pocnetul dopului de la sticla de şampanie.

Aplecată deasupra caietului de matematică, se chinuia

să rezolve exerciţiile pe care i le dăduse tatăl ei ca pedeapsă că luase un 8.50 la lucrarea de control la matematică. Nimeni din familia aceea nu avea voie să aibă note de opt. Nu conta că avea zece la toate celelalte obiecte şi că îi plăcea în special româna, limbile străine, desenul şi muzica. În casă la ei toţi sunt deştepţi şi toţi ştiu fizică, matematică, chimie.

Fraţii ei unul cu zece ani mai mare şi celălalt cu doisprezece au avut mereu numai zece, iar unul a fost olimpic pe ţară la fizică, iar celălalt la matematică. Ea a fost la olimpiada de limba română şi a ajuns până la faza judeţeană, dar asta a trecut ca un fapt nesemnificativ în familia sa. Pentru mama şi tata existau doar băieţii. Ea, Daria, părea o intrusă în acea familie perfectă. Emotivă, sensibilă, visătoare şi fragilă, ea părea că nu era fiica părinţilor ei. Fiii – da. Acum Daria era în clasa a şaptea şi a luat pentru prima dată altă notă decât zece şi tata a privit-o ca pe un criminal. Singură în camera ei, se chinuia să rezolve exerciţiile date de el ca pedeapsă. Uita de exerciţii când auzea râsetele vesele ce veneau din sufragerie. Ea nu a participat niciodată la astfel de petreceri. I se spunea că e prea mică.

De ce nu pot să fiu ca fraţii mei!?... De ce ei fac totul

bine şi eu nu pot face nimic bine!?... se furişau în capul ei întrebări printre exerciţii la algebră şi habar nu avea că se învinovăţeşte degeaba şi că nu are nicio vină.

Nu era vina ei că se considera răţuşca cea urâtă, pentru că mama îi spunea că nu ştie de unde a luat ochii aceia căprui, când toată familia are ochii albaştri şi ea a crezut că e o crimă să ai ochi căprui. Ştia că în ea nu este nimic bun. Ani întregi a cerşit atenţie şi a trăit fără respect de sine, doar supusă şi mereu dornică de a fi pe placul celor mari. Tot timpul s-a învinovăţit mai mult decât o făceau părinţii şi fraţii. Spre oglinda din baie ţipa: De unde sunt ochii mei căprui!?...

A uitat de exerciţii. O durea burta. A durut-o şi azi la şcoală. Acum o durea rău. A încercat să se ridice de la masă, dar a ameţit şi s-a aşezat iar. Cu greu s-a ridicat iar şi s-a întins pe pat. După câteva momente s-a ridicat şi a plecat spre baie, căci îi venea să vomite. În baie s-a spălat pe faţă cu apă rece şi nu a vomitat, deşi îi era greaţă.

Şi-a încleştat mâinile în marginile lavoarului când a durut-o iar burta rău de tot. Şi-a privit chipul în oglindă. Era livid. Sub ochi avea cearcăne albăstrii. Ce se întâmplă cu mine!? a întrebat spre chipul din oglindă.

...Mă duc la mama. Trebuie să o chem şi să-i spun că mi-

e rău...

S-a oprit, cu mâna ţinându-se de perete, lângă uşa ce nu era închisă bine. Mama ei vorbea; şi după aceea a urmat un val de râsete. Când a întins mâna spre uşă să o deschidă şi să-şi strige mama, vorbele de dincolo de uşă au paralizato. I se părea că nu aude bine şi, chiar dacă auzea, nu înţelegea clar ce spune. Mintea ei digera cu încetinitorul vorbele mamei.

— Noi ne-am dorit doar doi copii. Şi eu şi George ne doream băieţi. Daria a venit după foarte mulţi ani dintr-o greşeală!

Şi mama şi tata râd zgomotos. Un invitat întreabă:

— Ce fel de greşeală?

— Pană de protex! spune mama şi toţi ceilalţi râd.

Mergând ameţită spre dormitor, aude pe cineva spunând printre sughiţuri de râs:

— E cea mai bună poantă pe care am auzit-o în ultima vreme.

Daria închide cu greu uşa camerei sale. Se întinde pe pat şi nu poate plânge.

Oare ce înseamnă „pană de protex”?! Nu înţeleg ce a vrut să spună mama... Da, nu m-a vrut niciodată. Numai pe băieţi i-a vrut. Am crezut că am eu o vină că nu le sunt

pe plac, dar nu era adevărat. Degeaba le cerşeam atenţie, dragoste, căldură. Eu nu existam pentru ei. Le făceam mereu pe plac tuturor şi tot degeaba.

S-a ghemuit de durere şi gândurile au zburat din capul ei ca un stol de păsări. Acum era doar durere. Şi-a dus mâinile la burtă jos unde o durea rău. A simţit cum i se udă lenjeria şi a început să plângă. A înţeles în sfârşit ce-i cu durerea şi ce se întâmplă cu ea. Citise prin cărţi. Dar dacă a înţeles nu înseamnă că nu-i mai era frică sau nu era speriată.

— O vreau pe mama! Mă tem! Mă doare! a scâncit strângându-se ghem.

Târziu în noapte, când durerea s-a mai potolit, s-a dus la baie. S-a dezbrăcat şi s-a spălat. Lenjeria murdară a ascuns-o în coşul de gunoi. Nu putea s-o pună la rufe murdare şi să o vadă femeia ce venea să le spele hainele. A găsit prin dulapul din baie vată şi apoi, schimbată, s-a uitat în oglinda de unde o priveau ochii ei căprui cu cearcăne albăstrii. Pentru prima dată nu a mai considerat o vină că are ochii căprui. Chiar erau frumoşi...

A plecat să se culce, dar nu putea adormi.

Ce o fi însemnând „pană de protex”?... se întreba. Am să o întreb pe profesoara de limbă română, pe doamna

dirigintă. Ea ţine la mine şi îmi şi răspunde la orice întrebare.

S-a trezit speriată. Mama ţipa la ea. Nu înţelegea ce spune. Era încă buimacă de somn. A trebuit să se concentreze bine ca să audă ceva.

—... Eşti atât de murdară! Ai lăsat pete de sânge în baie pe wc!

Acum Daria s-a trezit bine de tot. Şi-a urmat mama la baie. Aceasta ţipă tot timpul în care ea spală urmele de sânge. În mijlocul băii sunt aruncaţi chiloţii ei. Mama i-a scos din coşul de gunoi.

— Dacă tot i-ai aruncat, cel puţin trebuia să ai bunul simţ să-i înveleşti în ceva! Gândeşte-te că a fost taică-tu la baie primul azi dimineaţă şi s-a întors supărat foc: *Ocupă-te puţin de mormoloaca aia mică! Du-te şi vezi ce a făcut în baie!* repetă mama cuvintele spuse de tata.

Daria plânge în hohote. Îi este ruşine să-şi mai întâlnească tatăl.

Începând din acea zi, a devenit obsedată de curăţenie, dar şi mai ascunsă. Şi tot din acea zi notele la matematică erau tot mai mici, spre disperarea întregii familii.

În aceeaşi săptămână, după ora de dirigenţie, s-a apropiat de catedră unde doamna dirigintă scria ceva.

Ceilalţi copii erau pe afară în pauză. Voia să o întrebe ceva pe doamna, dar nu avea curaj. Se juca cu franjurii de pe marginea feţei de masă şi aştepta să fie observată. I s-a părut că a trecut o veşnicie până când doamna a ridicat capul din hârtii.

— Ce-i, Daria? De ce nu eşti la joacă cu ceilalţi copii?

Diriginta ţinea la Daria. Semănau mult şi în plus copilul iubea limba română şi asta le apropia şi mai mult.

— Ce-i? repetă diriginta înţelegând că fata vrea să întrebe ceva, dar nu are curaj.

— Ce înseamnă „pană de protex”?

O clipă profesoara tăcu. O privea pe fată cu mirare şi nelămurire. Nu, din partea Dariei nu putea fi o glumă proastă. Ştia sigur că acest copil nu ar face aşa ceva şi în plus pe faţa ei se vedea clar cât o frământă această problemă.

— Unde ai auzit asta? La băieţii din clasă?

— La noi în casă a fost o petrecere când tata a fost numit director. Mama le-a spus invitaţilor că i-a dorit doar pe fraţii mei mai mari şi că eu am fost o greşeală, că m-a făcut din „pană de protex”. Ce înseamnă asta? De atunci vreau mult să aflu...

Diriginta şi-a ascuns faţa în palme şi a exclamat cu

deznădejde: Doamne, Dumnezeule! Nu putea privi spre copilul chinuit din faţa ei şi nici să-i răspundă la întrebare nu putea.

— Nu pot să-ţi răspund la întrebare. Chiar nu pot. Nu lua în serios ce a spus mama. A fost o vorbă aiurea. Sigur te-a dorit. Eşti o fetiţă atât de frumoasă şi deşteaptă!

— Nu m-a dorit. Am ştiut asta tot timpul. Nu sunt frumoasă. Mama nu ştie de unde am ochii ăştia căprui când toată familia îi are albaştri. Nu-s deşteaptă. Sunt singura proastă din familie. Nu voi fi doctoriţă ca mama, nici fizician ca tata şi nici ca fraţii mei...

Fata vorbea repezit şi cu disperare în voce. Diriginta s-a ridicat de la catedră şi a strâns-o în braţe.

— Şi ochii mei sunt căprui! Eşti frumoasă şi deşteaptă, Daria! Nu o să fii doctor sau fizician, ci profesoară de limba română.

Copilul plângea de-a binelea la pieptul ei şi profesoara repeta ca un robot: eşti frumoasă şi deşteaptă...

La sfârşitul clasei a opta a mers la liceu într-un oraş apropiat, dar mai mic, unde locuia bunica din partea mamei. Nici nu s-a pus problema să meargă la liceul de elită unde fraţii ei au intrat la profilul matematică-fizică primii pe listă. Pentru familia ei era o ruşine în ochii

spumei societăţii – cum numea tata mediul de prieteni, cunoştinţe şi colegi de serviciu – că fiica lor avea opt la matematică, chiar dacă la toate celelalte obiecte avea numai zece. În oraşul bunicii a intrat cu media nouă şi nu prima pe listă, ci a zecea, la o clasă tot de matematică-fizică. La bunica era minunat. A descoperit că ochii ei sunt de la bunica. Era mai relaxată şi mai vorbăreaţă decât acasă la părinţi, dar îi va rămâne pe viaţă, rană de nevindecat, să fie mereu supusă şi dornică de a-i servi pe ceilalţi, cerşetoare de iubire şi de atenţie. Nu înţelegea vorbele bunicii când o certa blând că-i prea obsedată de curăţenie, prea severă cu ea însăşi, prea voia să facă totul perfect şi să nu-şi permită să greşească. Bunica vorbea altfel decât propria ei mamă şi fata nu o înţelegea. La bunica era copil perfect; la mama nimic nu era bun din ceea ce făcea ea.

Cu bunica vorbea despre olimpiada de limbă română şi tot ei îi arăta poeziile publicate în reviste şi bătrâna era mândră de ea, Arătase la toate prietenele ei creaţiile fetei. Părinţii nu ştiau nimic despre asta sau, dacă ştiau, nu ziceau nimic. Uneori petrecea şi vacanţele la bunica şi avea un sentiment de uşurare că nu trebuie să meargă acasă, unde toţi erau perfecţi şi numai ea un rebut.

Prin clasa a zecea a aflat ce înseamnă „pană de protex” şi a plâns până când s-a îmbolnăvit. Eu nu am mamă! a hotărât atunci şi a rămas valabil pentru toată viaţa. Acasă era pentru ea căsuţa bunicii cu copaci în curte şi cu muşcate în ferestre. Semăna mult cu mama mamei ei.

— Mama nu seamănă deloc cu matale, buni!

— Nu. E leit tată-su, a răspuns bunica cu amărăciune şi Daria nu a mai întrebat nimic. Ştia că bunica a crescut-o singură pe mama ei şi că foarte rar vorbea despre soţul ce o părăsise şi o lăsase să crească singură copilul.

Nimeni nu a felicitat-o când a reuşit la facultate la filologie printre primii şi nici ea nu s-a bucurat din toată inima. Sfârşitul liceului însemna întoarcerea la părinţi. Trebuia să meargă la facultate şi în oraşul bunicii nu exista învăţământ superior. A locui iar în casa părintească era un adevărat calvar, după anii de tihnă şi de viaţă fericită în casa bunicii. Chiar şi acum, mare fiind, se comporta ca un şoricel speriat care fuge din calea tuturor. Comunica foarte puţin şi doar când era strict necesar cu părinţii. Fraţii erau la casele lor, dar şi ei îi erau străini. Nimeni din familie nu ştia că are din ce în ce mai mult succes cu scrisul şi că e o mică celebritate în mijlocul studenţilor ce îi citeau articolele şi poeziile în revistele studenţeşti. Nici măcar nu-

şi savura bucuria acestei reuşite. I se părea puţin... nesemnificativ... neimportant... Ea nu conta.

Era în anul trei când a strigat-o în curtea facultăţii profesorul de română – specialist în literatură contemporană, critic literar, dar şi scriitor ce îşi căuta afirmarea – şi viitorul ei profesor coordonator pentru lucrarea de licenţă. Ea a mers spre el tremurând. El era cel mai tânăr şi mai frumos profesor şi ea a crezut mereu că nici nu a observat-o că există. Dacă nu ar fi strigat-o „Daria" s-ar fi uitat să vadă dacă nu strigă pe altcineva aflat în spatele ei. Era imposibil să o strige pe ea, să o remarce pe ea, să o vadă pe ea. Încă de copil era invizibilă. Exista fără a exista. Simţea că s-a născut când el a strigat: Daria!

L-a salutat şi el a râs când a văzut-o roşind.

— M-aţi strigat?

— Te cheamă Daria!? întrebă el cu prefăcută mirare.

— Daria Irimescu, răspunse ea repezit şi şcolăreşte fără să înţeleagă întrebarea lui.

— Te porţi ca o şcolăriţă ascultătoare. Parcă ai fi în clasa a şaptea, nu o studen tă eminentă din anul trei.

Gândul ei s-a întors exact la clasa a şaptea când ceva se blocase în ea. Când a durut-o sufletul de moarte.

— Dau orice să ştiu ce gândeşti!

— Nu daţi nimic că oricum nu aflaţi. Era un gând numai pentru mine şi vreau să rămână al meu. Chiar credeţi că sunt o studentă eminentă!?

— Sigur. Prin facultate se zvoneşte că ai condei...

Ea vru să-l roage să spună ce crede el despre scrisul ei, nu ceea ce se zvoneşte prin facultate, dar renunţă. Şopti doar:

— Mulţumesc.

— Te-ai gândit ce subiect îţi alegi pentru lucrarea de licenţă?

— Am mai multe subiecte preferate şi nu mă pot hotărî pe care să-l aleg.

— Probabil că oscilezi între Nichita Stănescu, Mihai Eminescu şi eventual

Novalis...

— De unde ştiţi? a întrebat mirată.

— Te cunosc, a răspuns el simplu şi a privit-o adânc în ochii căprui. Apoi fără să se gândească prea mult a adăugat: Ai ochi frumoşi. Cei mai frumoşi ochi căprui...

Ea a roşit iar, dar a şi durut-o inima. Durerea venea din copilărie şi era legată de ochii ei căprui pe care nimeni nu i-a iubit când era copil.

— Când te hotărăşti ce vei alege pentru lucrarea de licenţă, caută-mă! vorbi tot el şi apoi îşi luă la revedere.

Ea a răspuns timid şi încet tot cu un salut. A plecat spre casă şi i se părea că zboară. Inima ei devenise o colivie plină de fluturi multicolori ce îşi zbat aripile. Primise de la un bărbat ceva ce nimeni nu i-a mai dat. Aceasta a făcut-o să se simtă importantă prin faptul că i-a dat atenţie şi doar atât o transformase în sclavă. Era iar o cerşetoare de iubire... o cerşetoare cu fluturi în inimă şi care mergea spre casă zburând prin aer, chiar dacă paşii ei călcau pe pământ.

Se grăbea spre camera ei, unde voia să se încuie şi să lase fluturii să iasă din inimă şi să umple întreaga cameră după ce va închide bine uşa în urma ei ca nimeni să nu afle starea ei de inimă plină de aripi şi de zbor...

S-a întors de pe scările pe care le urca spre etaj exact ca o pisică, când s-a auzit strigată de tata. A privit în jos peste balustradă şi l-a văzut în pragul bucătăriei.

— Vreau să vorbesc cu tine, Daria, a spus el şi a dispărut în bucătărie.

Cu fluturii pe moarte în inimă, brusc învăţând iar să calce pe pământ, s-a întors înapoi.

...Ce o fi vrând să-mi zică!? Eu nu exist pentru tata. El

are numai băieţi. Noi nu am stat niciodată de vorbă ca un tată cu o fiică. Uneori el a ţipat, a poruncit, a criticat şi eu am ascultat supusă...

A intrat în bucătărie şi a rămas în picioare lângă uşă. Aştepta la fel ca în copilărie să fie educată. Pe vremea comuniştilor a educa însemna să tai din personalitatea copiilor tot ceea ce ţi se părea că iese din tiparul prestabilit. O făceau educatorii, o făceau părinţii... Toţi tăiau.

— Intră. Stai.

Şi-a privit speriată tatăl. Avea vocea blândă şi caldă. Şi-a amintit că multe colege o invidiau pentru părinţii pe care îi are. Mama era un chirurg renumit, iar tata om de ştiinţă. Avea şi câteva brevete de invenţii. Când în ziare se scria ceva despre el colegii o felicitau fără a avea habar că ea nu se consideră fiica lui. Nu au dorit-o. Fusese o greşeală, ceva neprevăzut în viaţa unor oameni ce voiau ca totul să fie planificat şi ei stăpâni pe orice situaţie. Ea nu a venit pe lume din dragoste, ci din „pană de protex”.

Să nu îndrăzneşti să plângi, i-a poruncit inimii pe care o simţea topindu-se în lacrimă, dar inima nu o asculta. Era prea multă trăire şi pentru ea: ba fluture, ba moarte de fluture, ba lacrimă şi acum porunca să fie piatră. Nu putea

aşa de rapid să solidifice lacrima în încremenire. Daria, simţind că inima nu o ascultă, a plecat capul să nu i se vadă ochii umezi şi a înaintat în cameră. Şi-a tras un scaun de la masă şi s-a aşezat. Nici nu realiza că tatăl ei o priveşte de parcă acum o vedea prima dată. Uitând de ce a chemat-o a exclamat surprinzându-se şi pe el, dar şi pe ea:

— Eşti frumoasă!

Fii piatră! a ţipat Daria spre inimă şi a ridicat ochii spre tatăl ei. Nu mai avea ochii umezi şi nici emoţii. Stânca din ea privea spre stânca de tata.

— Am spus că eşti frumoasă!

Ea nu s-a obosit să răspundă. Şi el a tras concluzia că fiica lui e la fel de dură ca el şi ca soţia lui. Şi totuşi maică-sa era întotdeauna fericită şi mulţumită când el îi spunea că e frumoasă.

...M-am gândit întotdeauna la Daria ca la o fiinţă fragilă. Un şoricel speriat ce fuge din faţa tuturor sau caută să mulţumească pe toată lumea. Când o fi devenit fragilitatea din ea granit!?... s-a întrebat în gând, neştiind cine e femeia neclintită din faţa lui căci sigur nu era fiica lui. Sau cel puţin nu o cunoştea.

— Am vorbit astăzi cu decanul facultăţii de litere. Nu ştia

că eşti fiica mea. Eu i-am spus, dar după ce mi-a vorbit de tine. Spune că eşti o studentă eminentă, că ai talent. Sunt mândru de tine, Daria!

Fata îl privea prostită. Voia să vorbească şi nu putea. Inima o durea. Dacă ar fi putut să-şi descleşteze gura ar fi spus: îmi spui prea târziu asta, tată! Să mi-o fi spus când eram copil şi cerşeam atenţie, importanţă şi iubire! Să mi-o fi spus când nu ştiam cine sunt, când mă căutam şi nu mă găseam! Astăzi ştiu cine sunt, m-am găsit singură, fără ajutorul tău sau al mamei şi nu mai are rost să-mi spui tu că eşti mândru de mine! Să-mi fi spus asta în clasa a opta, înainte de a merge la liceu, pe timpul liceului când mergeam la olimpiada de limba română, dar nu acum, şi mai ales nu pentru că ţi-a spus decanul. Tu, tatăl meu, trebuia să ştii cine sunt, nu să-ţi spună un străin!... Şi până la urmă cine sunt!?... O cerşetoare de iubire...

S-a ridicat de la masă să plece.

— Stai. Vreau să mai vorbim...

— Prea târziu, tată, a spus ea din uşă şi a ieşit lăsând impresia că e de granit, dar alergând pe scări începuse deja să se topească în lacrimă neclintirea din ea. Şi odată ajunsă în camera ei era numai plâns. S-a trântit pe pat, a strâns la piept perna şi încerca să-şi înăbuşe hohotele de

plâns şi să stingă cumva flacăra de durere din piept.

...Nu v-au plăcut ochii mei... Nu am fost niciodată frumoasă când eram copil. Nu v-a interesat niciodată că am talent la română. Eram proastă că nu aveam zece la matematică. Ce să fac, tată, cu cuvintele tale acum!?...

Tata, rămas în bucătărie, şi-a pus îngândurat încă o cană de cafea. A tresărit când a auzit un hohot de plâns. A ascultat câteva clipe, dar nu s-a mai auzit nimic. I s-a părut.

...E atât de dură, de insensibilă. Parcă nu ea a scris ceea ce mi-a arătat decanul prin reviste... *Sunt soră cu luna. Din când în când mă împărtăşesc cu rouă şi mă scald în lumină de soare...* parcă aşa ceva a scris în revistă din câte am reţinut. Dar fiica mea ceea care o cunosc nu pare a fi fiinţa care a scris rândurile astea.

Capitolul III

CĂSNICIA

Era în anul patru. Pe profesorul Vespasian Herescu nu l-a mai întâlnit decât la cursuri, unde se purta distant şi protocolar cum o făcea, de altfel, cu toţi studenţii. Părea că uitase discuţia aceea cu ea despre lucrarea de licenţă. Ea, în schimb, nu uitase. Ţinea minte nu numai fiecare cuvânt ce s-a spus atunci, ci fiecare gest, privire, intonaţie. Retrăia tot ce a simţit atunci, felul în care şi-a simţit inima plină de fluturi vii când el i-a spus că are ochi frumoşi.

...Nu are rost să visez... pentru el a fost o discuţie obişnuită aşa cum discută cu oricare studentă. Trebuie să-l uit... îşi spunea odihnindu-se pe o bancă din curtea universităţii şi admirând toamna ce colorase toţi copacii *parcului* în verde mort, roşu rugină şi galben stins. Îmi place toamna... Chiar îmi place. Cu ploaie, cu frunze foşnind, cu dor de la cer până la pământ. Ştiu că nu prea se omoară mulţi după toamnă, dar eu asta simt...

Toamna din ea a întâlnit în gând toamna din versul lui

Nichita Stănescu: „Mă tem că n-am să te mai văd uneori/ Că o să-mi crească aripi ascuţite până la nori”... şi a realizat că versurile acestea le recită în gând pentru profesorul Vespasian Herescu.

— Dau orice să ştiu ce gândeşti! a repetat o voce de bărbat în spatele ei cuvintele pe care i le-a mai spus şi altă dată.

Versul lui Nichita „mă tem că n-am să te mai văd uneori” a zburat din ea de parcă era şi el o frunză a toamnei ce cade moartă pe pământ şi în ea, în ciuda anotimpului trist, a înflorit bucuria. Omul ce îi dăduse atenţie cândva, nu o uitase.

— Nu vrei să-mi spui la ce te gândeai? întrebă el venind în faţa ei.

— La toamnă... la culorile ei... la poezie, dădu ea un răspuns apropiat de cel adevărat.

— Te-ai hotărât ce alegi pentru lucrarea de licenţă? Rămăsesem înţeleşi că vii să-mi spui când te vei hotărî. De ce nu ai venit?

El s-a aşezat pe bancă în faţa ei şi ochii ei nu puteau fugi de el. Căpruiul cu inelul auriu din irisul ei se ciocnea de cărbunele din ochii lui. Vespasian zâmbea blând şi aştepta răspunsul ei.

— M-am hotărât. Voiam să vă caut să vă spun! minţi ea pentru a nu-l dezamăgi.

— Lasă-mă să ghicesc ce ai ales.

Ea s-a gândit la Eminescu, dar nu a avut timp să spună căci a continuat tot el.

— Ai ales Novalis. Ţi se potriveşte.

Ea, cu fluturi în inimă şi cu ochii ei prizonieri în ochii lui nu a avut curaj să-l contrazică şi să-l decepţioneze spunându-i că îl vrea pe Eminescu şi a şoptit moale minţind iar.

— Da, la Novalis m-am gândit şi eu.

— Ştiam. Te cunosc atât de bine!

El îi dădea atenţie, o privea şi ea nu a putut protesta sau măcar să spună adevărul. Să ţipe spre el: Nu mă cunoaşteţi! Eu vreau să scriu despre Eminescu, nu despre Novalis!

Nu, nu pot ţipa spre el. Voi scrie despre Novalis, numai să nu-l supăr.

— Mergem la un ceai? O cafea? Ai liber, nu?

Daria era atât de surprinsă de invitaţia lui încât iar s-a purtat ca o şcolăriţă.

— Cine?! Eu să merg?!... Da, da, am liber. Mai am cursuri mai târziu.

El a râs şi s-a ridicat de pe bancă.

— Iar te porţi ca o şcolăriţă.

— Nu sunt şcolăriţă! a protestat ea moale şi alintându-se în timp ce se ridica de pe bancă şi îl urma.

Brusc, o pală de vânt pornită din senin, a ridicat într-un vârtej frunze în aer şi le-a aruncat peste ei ca pe o ploaie de culori stinse. Ea a prins din zbor o frunză şi admira galbenul cu verde şi cu roşu de pe ea.

Părul îi era la fel de răvăşit ca Frunzele. Rochia de in topit lungă până în pământ şi pe care erau amestecate aiurea toate culorile toamnei zbura şi ea în vânt. Prin materialul subţire aerul rece a intrat ca un hoţ şi i-a înfiorat trupul. Cu frunza în mână şi-a strâns mâinile peste piept.

El o privea îngânând o melodie. Ea a recunoscut ce cântă el şi a râs.

— E muzica din filmul „Undeva. Cândva”. Ieri l-am văzut. E muzica lui Paganini...

— Şi eu, tot ieri am văzut filmul Parcă suntem în film. Frunzele... toamna... ochii tăi... tu... Te simţi şi tu ca în film? Nu i-a dat voie să răspundă şi a continuat tot el: Ştii că filmul a fost făcut după o idee de-a lui Mircea Eliade?

Daria, cu mâinile pe piept şi cu frunza în mână, iar nu a

avut curaj să spună că nu se simte ca în film. Da, îi plăcuse filmul. A avut la câteva secvenţe chiar mărgăritare în ochi, dar sigur nu a avut fluturi în inimă cum avea acum. A minţit iar ca să nu-l decepţioneze:

— Îl simt... îl văd... Apoi adăugă, dar de data asta fără a minţi: Toamna din film este şi aici, numai că eu nu sunt la fel de frumoasă ca eroina filmului.

Vespasian îşi dădea haina jos când ea a vorbit.

— Ai dreptate. Nu, nu eşti ca eroina din film, i-a spus venind spre ea şi aşezându-i pe umeri haina.

Ea şi-a ascuns, plecându-şi ochii, durerea provocată de cuvintele lui reci, ce îi spuneau sincer că nu-i frumoasă ca actriţa din film.

Mâna lui i-a ridicat bărbia şi a privit-o în ochii ce aveau în ei de emoţie, de durere, de toamnă aur topit în iris.

— Nu, nu eşti ca eroina din film. Ea nu avea păr de aur şi nici ochi atât de frumoşi. Eşti mai frumoasă decât ea, Daria!

O, Doamne, cum pot să încapă într-o inimă de femeie toţi fluturii de pe pământ când un bărbat îi spune că e frumoasă!? Şi cum îndrăzneşte vântul, toamna, frunzele să-i intre în suflet şi să spulbere totul la fel ca şi afară?! Cum îndrăznesc corbii să croncăne prin văzduh şi să

tulbure armonia din inima ei?! Cum îndrăzneşte cerul să îmbrace haină cernită când sufletul ei simte ceva ce niciodată nu a mai simţit şi când în ea este brusc primăvară?!

Îl privea încă îndoindu-se că el a spus ceea ce ea a auzit. El i-a mângâiat cu un singur deget pielea obrazului pornind de lângă ochi şi terminând sub bărbie.

Daria a lăsat să-i cadă frunza din mână şi a refăcut cu propria-i mână drumul pe obrazul ei făcut de degetul bărbatului. Voia să simtă dacă a rămas vreo urmă pe unde a trecut mâna lui, dar nu rămăsese chiar dacă ea simţea că degetul lui parcă tăiase carnea cu înfiorare.

— Ai pielea fină ca o piersică.

Toamna a aruncat peste ei un alt vârtej de frunze şi i-a scos din vrajă.

— Să mergem la ceai! a spus bărbatul hotărât şi ea l-a urmat...

Ea nu-şi mai amintea seara ce gust a avut ceaiul şi cum arăta localul unde l-au băut. Nici ce au vorbit nu-şi mai amintea. Vie, clară era senzaţia ce o trăise când degetul lui a alunecat pe obrazul ei. Era în sufletul ei aceeaşi tulburare pe care o stârneşte atingerea pe o apă limpede şi liniştită. Mii de valuri mici, rotunde, se formează din

locul unde s-a tulburat liniştea apei şi se propagă spre maluri de parcă un mic cutremur s-a petrecut pe fundul apei şi tremură în undele mişcătoare umbre de copaci, flori de nuferi şi alge... Totul tremură şi cântă... Asta a făcut degetul lui Vespasian când a atins apa liniştită de pe faţa Dariei.

Puteam să-i spun că nu vreau să-mi scriu lucrarea de licenţă despre Novalis... Puteam să-i spun că nu mă cunoaşte... Nu puteam să-i spun nimic. Nu pot să-l supăr, repetă înainte de a adormi cu palma aşezată peste obrazul pe care el şi-a plimbat degetul de parcă ar fi vrut să ţină captivă sub palmă atingerea lui.

A visat că vorbeşte deschis şi cu curaj cu Vespasian Herescu – profesorul ei – despre filmul „Undeva. Cândva” şi despre lucrarea de licenţă. Spunea clar că vrea să scrie despre Eminescu. Orice temă: folclorul ca sursă de inspiraţie a poeziei lui, căutarea absolutului şi a perfecţiunii în poezia „Luceafărul”.

...Voi pune ca motto a lucrării mele:

„Trăind în cercul vostru strâmt Norocul vă petrece. Iar eu în lumea mea mă simt Nemuritor şi rece...” şi le voi comenta. De-abia aştept să scriu ce simt citind versurile acestea. Pentru că profesorul tăcea a continuat tot ea. Pot

căuta şi alte teme: iubirea, natura şi istoria în opera lui, dar vreau să fie despre Eminescu.

Ea se ruga fierbinte şi aştepta aprobarea lui şi voia ca degetul acela să i se plimbe iar pe obraz.

El a întins mâna, dar nu i-a atins obrazul, ci i-a luat între degete o şuviţă din părul de aur. Tăcut se juca cu ea printre degete. Daria aproape a ţipat când a realizat cât e de supărat. A tras mâna cu tot cu bucla aurie spre faţa ei şi cerşind i-a spus: – Iartă-mă! Voi scrie despre Novalis!

Supărarea lui s-a risipit şi degetul i s-a plimbat blând pe faţa ei de la ochi până sub bărbie. Daria a scos un sunet dulce, un amestec între ah şi oh când mâna lui, în vis, nu s-a mai desprins de pe ea, ci a alunecat uşoară ca o briză în jos mângâind pielea gâtului ei. S-a trezit şi a dus repede mâna spre gât pentru a căuta urma atingerii lui. Nu era nicio urmă. El plecase. A fost doar în vis. S-a repezit spre măsuţa de lângă pat şi a aprins veioza. A îngenuncheat în faţa măsuţei şi a notat ceva pe un caiet.

Eşti om adevărat Sau doar atingere!? Eşti din carne Sau din lumină!? Nu ştiu cine eşti... Nu ştiu din ce eşti...

Ştiu

Că am fluturi în inimă De când te cunosc. Ştiu

Că sunt cea mai fericită Femeie

Când degetul tău îmi sărută obrazul.
Nu vreau să plâng
Pentru un bărbat
Nu merită spunea bunica.
Dar pentru tine Aş vrea să plâng.
Tu meriţi lacrimile mele.
Dar mai ştiu că tu
Nu mă vei face niciodată
Să plâng.
Ce ciudat:
Merită să plângi pentru bărbatul
Ce nu te va face
Niciodată să plângi...

A citit ce a scris. A recitit.

...Slab... Banal... Nu era nici vers, nici proză... Altceva era în inima mea şi altceva a ieşit pe hârtie. A strâns foaia în pumn cu furie. Apoi a desfăcut-o şi i-a îndreptat cutele.

...Poate merită să trăiască ultimele două rânduri: Merită să plângi pentru bărbatul ce nu te va face niciodată să plângi...

A stins veioza şi s-a întins în pat. Nu putea adormi. Prin geam o privea o lună mare cât o roată şi roşie ca focul. Nu-i era prietenă mama, cu tatăl ei şi cu fraţii nu

comunica, aşa că a spus lunii:

...Sunt îndrăgostită de profesorul Vespasian Herescu.

Luna nu a criticat-o cum o critica mama ei, dar nici nu a putut-o îmbrăţişa. O privea doar de pe cer.

...Întotdeauna mi-ai părut rece. Nu înţelegeam de ce poeţii îndrăgostiţi îţi închină versuri şi te iau ca martoră a iubirii. Acuma ştiu. Eşti tăcută şi caldă. Roşie ca inima mea. Eşti prima şi singura prietenă căreia i-am spus că sunt îndrăgostită. Ştii tu, lună, ce e în inima mea!? Ştii, tu, ce simt când degetul lui îmi mângâie obrazul cu vis!? Simţi la fel când te ating norii!?... Se nasc şi pe luciul tău cercuri concentrice de înfiorare ca în sufletul meu!?... Voi scrie lucrarea de licenţă despre Novalis. El a scris despre tine, lună... Tu, Novalis, Vespasian şi eu... a şoptit şi a adormit fericită.

Zile în şir a muncit la lucrarea de licenţă. Stătea ore nenumărate la bibliotecă, unde răsfoia cărţi ce nu puteau fi împrumutate. Dorul o chinuia. Devenise obişnuinţă să-şi plimbe palma pe faţă, în căutarea atingerii lui. El era plecat la Bucureşti la o conferinţă. Nu l-a mai întâlnit de când au băut ceaiul. Trecuseră două săptămâni. Mergea spre casă şi ducea în mână sacoşa cu cărţi.

...Dacă el nu simte nimic!?... Dacă numai cu inima mea

se întâmplă ceva şi cu a lui nimic!?... Dacă lui nu îi este dor!?... au năvălit din văzduhul prin care pluteau fulgi, întrebările ca un torent şi în suflet le-a simţit ca o lovitură de bici.

Cu mâna încleştată pe sacoşa cu cărţi a ţipat spre toamna ce-şi amesteca ploaia cu primii fulgi: ...O, nu se poate să nu simtă nimic!... Apoi a privit în jur să vadă dacă a observat cineva că vorbeşte singură şi a constatat bucuroasă că nu mai era nimeni pe strada pustie peste care înserarea şi vremea rea aşternea un decor la fel de cenuşiu ca în sufletul ei înflorit de dor şi veştejit de dor în acelaşi timp.

La intrarea în casă a oftat şi a lăsat lângă cuierul din hol cărţile. Din bucătărie se auzeau voci. Le-a recunoscut. Erau ale părinţilor ei. A pornit spre ei hotărâtă să le vorbească de Vespasian Herescu.

...Tata chiar a fost drăguţ cu mine zilele trecute, iar eu am fost urâcioasă. Acum am să vorbesc eu cu ei. Am nevoie de mama. Sunt părinţii mei şi...

Nu şi-a terminat gândul. Ajunsă în pragul bucătăriei a auzit vorbele tatălui ei.

— Decanul a spus că este foarte talentată. Cea mai bună studentă pe care au avut-o în această promoţie. Va

termina ca şefă de promoţie.

Inima Dariei cânta. Ar fi zburat în braţele tatălui ei ce cu câteva cuvinte îi luase de pe inimă toată amărăciunea şi durerea strânsă în anii copilăriei. Dar s-a oprit când mama ei a început să vorbească. O curiozitate bolnavă o făcea să vrea să asculte ce va spune şi ea.

— E atât de rece, George! Nici nu înţeleg cum poate scrie poezii!

Mâna Dariei părea cuprinsă de convulsii când s-a încleştat pe tocul uşii. Picioarele îi deveniseră de plumb şi nu puteau pleca de lângă uşa aceea blestemată, oricât ar fi vrut ea să plece.

— E de granit, Daria! Dură, insensibilă. Nu pare scris de ea ce mi-a arătat decanul prin reviste.

— Nu a vorbit niciodată cu vreun băiat. Nu are un prieten măcar. Nici nu cred că se uită cineva la ea. O să rămână fată bătrână şi toată patima înăbuşită şi-o va pune în cuvinte. Nici nu ar fi primul caz. S-a mai întâmplat – am citit prin cărţi – de cazuri de poeţi sau scriitori ce îşi permiteau să fie vii doar scriind...

Şi-a smuls picioarele din înţepenirea ce le cuprinsese şi mergea fără niciun zgomot spre scări. Paşii uşori de pisică au devenit fugă nebună pe scări după ce se îndepărtase

de uşă. Voia să plângă şi nu putea. Un nod dureros îi oprise plânsul în gât. S-a întins pe pat şi privea năucă tavanul pe care luminile farurilor de la maşinile ce treceau pe stradă, ţeseau un fascinant joc de lumini şi de umbre. A dus mâna la ochi şi nu i-a venit a crede că sunt uscaţi. Nicio lacrimă. Cum poate să doară atât de tare de nici să nu poţi plânge!?... Cum!?...

O lacrimă miloasă... una singură... a pornit să taie obrazul exact pe unde alunecase degetul lui Vespasian.

...Îl iubesc pe Vespasian. Am un prieten. Se uită cineva la mine, mamă... Eu sunt rece!? Eu sunt insensibilă!? Dură!? Dar voi cum sunteţi!? Voi ştiţi cum e sufletul vostru!?... a spus şi un şuvoi de lacrimi au pornit pe obraz pe acelaşi drum pe unde trăsese brazdă înfrigurarea şi emoţia unei atingeri.

...Şi dacă el nu simte nimic!?... Ce mă fac!? Ce mă fac!?...

Iar a rămas privind tavanul şi-a amintit cum o învăţase bunica să se roage în timpul liceului. Până atunci nu a ştiut că există rugăciuni. Tata era comunist convins şi Biblia lui era materialismul dialectic. Mama – ca medic chirurg – credea că omul e doar un trup ce trebuie din când în când cârpit şi reparat. Când nu mai ajută acestea vine sfârşitul.

Se stinge lumina. Moartea e sfârşitul absolut.

Da, în casa ei nu erau icoane, rugăciuni şi mulţumire lui Dumnezeu pentru ceea ce primeau. Dumnezeu nu dădea pâinea de toate zilele, ci o câştigau tata şi mama, un savant şi o doctoriţă. În ceruri nu era niciun Tată şi nu aveai cui cere iertare şi nici nu puteai ierta pe nimeni. Exista pe pământ lege, greşeală, pedeapsă – şi justiţia se ocupa de asta. Da, lumea părinţilor ei era clară, bine definită şi plină de certitudini. Habar nu aveau că începutul înţelepciunii e un pic de îndoială.

Dar bunica nu era aşa şi a făcut-o şi pe Daria să vadă şi să simtă altfel

— Pâinea o câştigă mama şi tata. Ai dreptate, Daria, îi spuse blând bunica când fata a repetat cuvintele auzite în casă la părinţi. Dar cine creşte grâul, cine îl încolţeşte, cine face să răsare soarele ca să dea căldură şi să coacă grâul? Nu mama face asta şi nici tata. Cine creşte iarba? Da, omul o seamănă, dar eu întreb cine o face să răsară?... învaţă, Daria, să mulţumeşti pentru tot, ca să nu-ţi ia viaţa cele pentru care nu ai mulţumit niciodată şi de-abia când nu le ai să te întrebi cine ţi le-a dat.

Fata nu a înţeles prea bine ce a spus bunica, dar a învăţat să se închine şi să mulţumească; şi nu a fost uşor de la început. O pufnea râsul când bunica venea de la cuibarul găinilor cu ouă în poală şi, punându-le în frigider, mulţumea lui Dumnezeu pentru ele.

— Bunica, le-au făcut găinile, nu Dumnezeu!

— Le-a făcut, Dumnezeu, copila mea! Nu râde!

Apoi fata nu a mai râs şi a început să o copie pe bunica.

Merele nu le făcea mărul, ci Dumnezeu, florile înfloreau tot la porunca Lui, păsările la fereastră cântau tot puse de El

La bunica era altă rânduială şi alt timp. Totul era făcut de om, la fel ca şi acasă, dar dintr-o voinţă mai mare. Creatorul era prezent mereu în casa bunicii.

Daria a îngenuncheat lângă pat, amintindu-şi de bunica. Îşi ţinea palmele strâns lipite în faţă şi le simţea fierbinţi când a început să se roage.

...Doamne, îl iubesc pe Vespasian. Îl iubesc din toată inima mea. E singurul bărbat ce s-a uitat la mine. Nu vreau să-l pierd. Îi voi fi credincioasă, îl voi asculta, voi trăi în umbra lui, voi fi supusă aşa cum spunea bunica Ana că trebuie să fie femeia, dar Tu, Doamne, fă-l să mă iubească! întotdeauna, dacă el va fi al meu, ce va vrea el

va fi pe primul loc. Fă-mi parte de el, Tată din cer...

Rugăciunea s-a transformat în tăcere. Luna rotundă vorbea prin geam cu cuvintele bunicii.

...Cine dă ploaia şi cine dă norul!?... Cine aduce iarna şi cine aduce primăvara cu renaşterea ei?! Cine urcă seva prin tulpini!? Cine transformă conţinutul din ou în pui!?... Cine deschide petalele florilor!?... El, Daria. Dumnezeu.

— Bunico, tot el a făcut şi lacrima? şi-a amintit Daria că a întrebat-o pe bunica şi aceasta în loc de răspuns a strâns-o la piept.

— Nu ştii cine a făcut lacrima?! a întrebat cu mirare fata şi apoi a continuat, în toată alcătuirea perfectă a trupului omenesc numai lacrima nu are rost. De ce lacrimi, bunico?... Dacă în toată imensitatea creată de El există şi ceva creat de om şi acel ceva e lacrima?

— Dacă lacrima e creată de om probabil că a creat-o şi a plâns prima dată de dor de Dumnezeu când s-a simţit singur pe pământ. Şi încă ceva, copilul meu drag: s-ar putea ca din tot ce suntem, din ce nădăjduim, din ce clădim, din ce visăm, tocmai lacrima să fie cea mai nepreţuită în ochii Domnului.

Daria s-a întors iar la rugăciune.

...Lacrimile sunt scrisori către Tine, Doamne! Ţi-am scris

des în această viaţă în care m-am simţit singură. Acum îţi trimit cea mai fierbinte scrisoare. Nu îmi lua iubirea, Doamne! Cum am să pot trăi fără ochii lui!? Fără atenţia lui, fără degetul lui mângâindu-mi faţa ca pe un obiect de porţelan!? înainte de a-l întâlni, eram un pui căzut din cuib şi tremuram de paşii ce treceau pe lângă mine, de frică să nu mă strivească. Cerşeam spre orice mână întinsă să mă ia. Ochii mei căutau cerul şi aripile mele se zbăteau neputincioase să înveţe să zboare. A venit el şi m-a luat în palmă. Şi în palma lui nu mai eram pui căzut din cuib. Eram toată numai inimă. Bătea inima în mine din degetele de la picioare până în firele de păr...

A doua zi nu-şi mai amintea cum şi când s-a terminat rugăciunea. A plecat la facultate fără a-şi saluta părinţii şi fără a-i întâlni. După cursuri, pe scările din faţa şcolii, aproape că s-a izbit de Vespasian. Acesta a cuprins-o cald şi a uitat să-i mai dea drumul din braţe.

— Ai fost plecat! a spus ea.

— Am fost plecat! a spus el şi au vorbit exact în acelaşi timp, apoi au râs.

Braţele lui s-au desprins de ea. Daria, dacă nu ar fi fost timidă, l-ar fi rugat să o mai ţină puţin căci era minunat în braţele lui.

— Eşti frumos îmbrăcată.

— Mulţumesc, a răspuns ea roşind. Haina mi-a adus-o tata când a fost la o conferinţă cu cercetători la Viena. De fapt a cumpărat-o pentru mama, dar ei nu i-a plăcut şi îi era şi strâmtă, aşa că mi-a dat-o mie.

Haina de pe Daria era un cojoc lung până la mijlocul coapselor, negru, cu blană la manşete, poate şi în jurul glugii. Părul galben cădea într-o parte peste blana neagră. Vespasian a mângâiat blând părul de aur apoi i-a pus gluga pe cap. Era frig. Prima zi de iarnă.

— Nu-mi place cu gluga pe cap. Încă nu e aşa de frig, a spus ea şi a încercat să şi dea jos gluga, dar mâna lui a oprit mâna ei cu fermitate.

— Las-o aşa. E frig. Îmi place cum îţi stă.

Simţindu-i strângerea fermă a mâinii lui, i-a venit să plângă. Încă simţea nevoia să protesteze. Nu-i era frig. Voia să stea cu capul descoperit. Nu voia să fie tratată ca un copil.

— Parcă eşti un îngeraş ce-şi scoate faţa nevinovată şi bălaie dintr-un halou întunecat.

Ei i-a trecut toată furia. Vorbele lui au topit-o. Fermitatea mâinii lui a devenit strângere blândă.

— Mergem iar la un ceai?

— Mergem, a răspuns ea şi mergând lângă el plutea.

— Cum a fost la Bucureşti? Ai fost singur?

El s-a oprit din mers şi a privit-o intens. Pentru câteva clipe nu a spus nimic.

— Frumos la conferinţă. Am vizitat şi nişte muzee. Şi... da, am fost singur.

După ultimele cuvinte a râs misterios. Degetul iar i s-a plimbat de la tâmplă până sub bărbie stârnind în ea furtuni de emoţii şi plăcere. Se simţea ca un fulg ce se apropie de foc şi cristalul de gheaţă din el se topeşte. Cu greu îşi stăpânea genunchii să nu-i tremure.

...Parcă sunt o păpuşă din gelatină şi-a spus în gând când braţele lui au cuprins-o. Îşi ţinea capul pe pieptul lui şi ştia că dacă el nu ar ţine-o s-ar prăbuşi. Era atât de straniu totul. Lumea ei, echilibrul ei, viaţa ei în acea clipă era Vespasian.

— Vrei să te iau cu mine data viitoare când plec?

Toată inima ei ţipa: Da! dar buzele ei încleştate nu puteau pronunţa două litere.

— Am întrebat ceva, şopti bărbatul ridicându-i faţa spre el după ce i-a luat bărbia în palmă.

Spune da! Spune da! ţipa inima, dar buzele ei erau mute. A plutit în ochii lui negri şi nu a mai ştiut nimic. A

închis ochii când el s-a aplecat şi i-a atins blând buzele. O secundă a durat atingerea, dar Daria pierduse timpul şi plutea în veşnicie din clipa în care degetul lui i-a mângâiat obrazul.

— Tot timpul am vrut pe cineva ca tine! Docilă, ascultătoare, cuminte! Asta mi-am dorit mereu la o femeie.

Dacă nu ar fi fost atât de vrăjită, dacă nu ar fi fost minunat în braţele lui, dacă buzele lui nu ar fi atins-o, dacă nu i-ar fi auzit pe părinţi chiar cu o seară înainte vorbind aşa cum au vorbit, ar fi avut curaj să ţipe: Nu sunt docilă! Nu *sunt* ascultătoare! Nu sunt cuminte!

Nu putea ţipa. În braţele lui era ceea ce voia ei să fie. Orice, numai să-l aibă.

...Cine a spus că nu sunt docilă, ascultătoare, cuminte?! a ţipat spre creierul ei. Exact asta sunt. Mereu voi fi ceea ce va vrea ei să fiu.

...Dar tu ai personalitate puternică în ciuda aparenţei de fragilitate, tu vrei să alegi şi să hotărăşti singură! Ce naiba se întâmplă cu tine!? a ţipat creierul

...Nu pot să-l pierd. Nu sunt rece, nu sunt dură, nu sunt de granit cum a spus tata. Şi nici mama nu avea dreptate când spunea că nu am vorbit niciodată cu vreun băiat şi că

nu se uită nimeni la mine. Se uită Vespasian! i-a răspuns creierului inima din ea cerşind să înţeleagă.

...Trebuie să fii tu însăţi! Trebuie să-ţi aperi punctul de vedere! Cedezi prea mult... îi răspunse creierul cu milă, de parcă îi era frate.

...Nu pot să-l pierd... Nu pot să-l pierd... Nu pot să-l pierd...

— De ce taci? Te-ai speriat de un sărut?

— Mă certam cu creierul meu... îşi făcu curaj să răspundă.

— Şi ce spunea creierul tău? De ce te cerţi cu el?

Era pe punctul să spună: Creierul meu spune că nu sunt docilă, ascultătoare, cuminte. Dar nu a spus nimic, căci în clipa cât şi-a făcut curaj să vorbească a început Vespasian să spună ce a crezut el că spune creierul ei.

— Te ceartă creierul tău că eşti prea docilă, prea ascultătoare şi prea cuminte? Te ceartă că nu ai avut curaj să spui da!? Spune-i creierului tău să nu te mai certe degeaba. Exact aşa îmi placi. Asta îmi doresc la o femeie.

Ea i s-a topit la piept şi el a cuprins-o strâns.

— Dulce şi nevinovată ca un copil...

Ea i-a simţit în cuvinte bucuria, fericirea, mulţumirea şi nu-şi mai dorea nimic. Era fericită. L-a urmat spre localul

unde urma să bea ceaiul ca un copil ascultător. Ştia că mereu va fi pentru el ceea ce voia el să fie, mereu se va modela după voinţa lui şi în ochii lui va fi ceea ce vrea el să vadă.

Aşteptând să se răcească ceaiul ea a spus ce a scris despre Novalis. Vorbea cu însufleţire şi de-abia aştepta să o laude Vespasian.

— Am avut dreptate când am spus că Novalis este cea mai bună alegere pentru lucrarea ta de licenţă. Ţi se potriveşte.

Ea a ignorat un vers ce-i umplea ca un reproş creierul: „Din sfera mea venii cu greu/ Ca să-ţi urmez chemarea”... şi beată parcă, ruptă de ceea ce era ea şi simţea a răspuns:

— Da, Novalis e cea mai bună alegere şi culmea e că nu minţea; când privea chipul şi ochii lui Vespasian, acesta era adevărul. Că mai exista şi alt adevăr în care Eminescu plângea în creierul ei ca într-un mormânt tânjind de dor, ca ea să se aplece peste metaforele lui, peste dorul lui din vers, peste iubirea lui din poezie şi să se împărtăşească cu versul lui, acum nu era esenţial.

Seara, iar a vorbit cu luna şi iar şi-a amintit discuţiile cu bunica.

...Lună, sora mea, e normal să renunţ atât de mult la ceea ce sunt eu!? Să renunţ la ceea ce cred eu, la opiniile mele?!... Aş putea fi eu însămi, dar mi-e frică să nu-l pierd pe singurul om care se uită la mine... Nu-i un preţ prea mare de plătit?! Pentru iubire niciun preţ nu-i prea mare...

Nici luna, nici bunica nu-i dădea răspunsuri la întrebări şi temeri. Ea întreba şi tot ea răspundea.

Până la sfârşitul anului universitar a lucrat la lucrarea de licenţă, sub îndrumarea lui şi a executat totul ca la carte. Nici nu concepea să nu-l asculte. El avea dreptate. El ştia. El era deştept. El o îndruma.

Nu mai scria decât versuri pentru el. Şi de publicat proză, publica rar. Lucrarea de licenţă era gata şi cursul festiv în care urma ca ea să ţină discursul din partea studenţilor ca şefi de promoţie se apropia cu repeziciune.

Erau din nou la un ceai când Daria i-a întins ciorna cu ceea ce scrisese pentru discurs.

— Spune-mi, e bine? l-a rugat cu emoţie în glas.

Uitase de toate laudele decanului şi ale celorlalţi profesori. Uitase chiar şi de faima ce o avea în rândul colegilor ca poetă şi scriitoare în devenire. Acum nu era decât ceea ce îi spunea Vespasian că este.

A simţit un ac în inimă când a văzut pixul lui cu roşu

corectând. Tăia cuvinte şi le înlocuia. Tăia fraze strâmbând din nas şi nu punea nimic în locul lor. Sublinia şi apoi punea câte un semnul întrebării după cuvintele subliniate şi mormăia: Neclar! Ambiguu!

Când a terminat, foile erau mai mult roşii decât albastre. Daria se simţea groaznic. Parcă făcuse toate acele corecturi în inima ei. Acum realiza că Vespasian nu i-a lăudat niciodată scrisul, cum făceau ceilalţi profesori. Şi-a înghiţit cu greu lacrimile din gât. Nu avea putere să întrebe dacă a fost chiar atât de rău tot ce a scris ea. Nimeni nu mai făcuse asta cu cuvintele ei. Nici măcar învăţătoarea sau diriginta din şcoala generală.

El e Vespasian Herescu. E cel mai renumit scriitor contemporan tânăr. Are o faimă... a gândit anesteziată parcă Daria. Este cel mai de seamă reprezentant al postmodernismului românesc.

Cu o fărâmă de creier necontaminată de iubirea ce i-o purta a mai gândit: nu mi-a plăcut niciodată ceea ce scria el. Nu înţeleg posmodernismul. Înainte de a mă îndrăgosti de el am scris într-o revistă studenţească...

De la începutul lumii, arta a fost căutarea lui Dumnezeu; o formă de rugăciune. În posmodernism nu există nicio căutare şi nicio rugăciune. Omul – artistul – îşi este sieşi

suficient şi arta lui nu-l mai caută pe Dumnezeu. Posmodernismul e sfârşitul artei. Nu văd drumul... Nu intuiesc ce poate urma după...

Cuvântul era sacru. Era greu de conţinut şi de sentimente. Avea un mesaj de transmis indiferent de curentul literar căruia îi aparţinea. Acum e gol... Nu spune nimic. Literatura postmodernă a devenit cuvânt gol şi, ce-i mai grav, rupt de oameni Nimeni nu o citeşte. Omul e la răscruce. Urmează prăbuşirea în neant sau o nouă renaştere!?

Filosofii spun că istoria ajunge la final. Heîdegger vorbeşte despre uitarea fiinţei, iar Foucault despre moartea omului şi Fukuyama despre sfârşitul istoriei.

Pierzând orice temei transcendent, nemaicăutând o altă lume, arta devine scop în sine, iar omul postmodern, hrănit cu o astfel de artă, devine lipsit de orice profunzime. Nu poate vedea mai departe decât lungimea braţului său cu care apucă tot ce e înjur. Vom trăi într-un deşert cultural, fără identitate şi fără repere spirituale.

Mă întreb: ce este arta?! Are vreo legătură cu viaţa reală!? Sau e o lume paralelă?

Eu zic că este o oglindă a vieţii, o superconştiinţă ce naşte realitatea. Ce realitate se va naşte din imprecizia,

echivocul, paradoxul, superficialitatea şi limbajul frust din postmodernism!? Ce va înţelege cititorul din amestecul de cuvânt obscen şi abundenţa de neologisme greu de înţeles?

Mă sperie desacralizarea artei şi mai departe de ea desacralizarea omului. Desacralizarea e sinonimă cu dezumanizarea. Omul fără Dumnezeu nu are nici suflet, nici ţară, nici identitate.

Scriitorul e un mic Demiurg şi arta, ca şi religia, trebuie să slujească moralitatea, iar scriitorul, prin personajele şi cuvintele sale, trebuie să exprime înalte sentimente morale. Unde-i Demiurgul şi unde sunt aceste sentimente în postmodernism?

Nu sunt. Scriitorul postmodern se joacă cu cuvintele. Este ironic, persiflează, parodiază, face farse, parafrazează şi în tot acest joc nu creează, ci mimează. Nu îmbogăţeşte şi nu înalţă. E o rotire ameţitoare în cerc fără a urca nicio treaptă. Totul e la suprafaţă. Nimic nu e în adâncime. Valorile se prăbuşesc şi miturile se destramă. Limbrici vorbitori critică pe Eminescu şi comentează despre înălţimi pe care de-abia le zăresc vârfurile, dar de atins nu le vor atinge niciodată. Ultimul om – gol, sărac, fără suflet – e postmodernistul. Ce va fi după el!?...

Nu ştiu. Intuiesc două căi: sfârşitul absolut sau o nouă renaştere. Omul mort din care a rămas o grămăjoară de cenuşă după ce a ars în el visul, dorul de Dumnezeu, rugăciunea, poezia poate renaşte ca o pasăre Phoenix...

— Am terminat! a exclamat Vespasian după ce a terminat de măcelărit cuvintele ei şi Daria a tresărit auzindu-l. Refă-l! Eşti atât de romantică! Trăieşti în alt timp! Vino în prezent. Scrie un pic mai ca pentru timpurile noastre. Uite şi tu cum sună: *îmi plac înălţimile! îmi place să urc şi să mă caţăr pe piscuri, chiar dacă îmi sfâşii carnea. Dacă nu există piscuri, furnicile ajung să se certe cu Eminescu ca de la egal la egal. Vor fi şi furnici nebune ce vor vrea să-i lovească slovele de aur. Dar Eminescu e luna de pe cer, e Neatinsul. Şi acolo, în cosmos, nu ştie că pe pământ sunt furnici...* cită el cu uşoară ironie un fragment.

Ea s-a chircit sub greutatea cuvintelor lui. Citase fragmentul ce i se păruse ei cel mai reuşit din tot discursul şi în care pleda pentru a avea modele, a năzui spre idealuri înalte şi a respecta valorile. S-a mirat că a putut întreba, totuşi, deşi vocea i-a sunat străină:

— Deci nu-ţi place cum scriu?

— Sincer?!... Bine, îţi răspund sincer. Am citit cam tot ce

ai publicat. Ştiu că profesorii te laudă. Eu nu. Am râs când am citit articolul tău dur ca un rechizitoriu împotriva postmodernismului. Aparţii altei lumi. Scriitorii adevăraţi şi de succes din zilele noastre trec dincolo de realitate. Tu zugrăveşti realitatea, uneori eşti romantică până la lacrimă, dar pe nimeni nu interesează asta. Nu te văd un deschizător de drumuri în lumea cuvintelor. Ai o uşurinţă la exprimare. Pui mult suflet şi transmiţi sentimente, dar acestea sunt depăşite. Nu mai e la modă. Nimeni nu mai caută asta. Alta e direcţia în litere acum. Hai să vedem ce din scrisul tău este postmodern. Are caracter proteic? Foloseşte recursul la trecut, reciclajul, eclectismul, indeterminarea – adică imprecizia, neclaritatea, instabilitatea, imanenţa, areligiozitatea sau lipsa lui Dumnezeu, dar şi a sufletului din om, viziunea apocaliptică, estetizarea, dispoziţia ludică, inventivitatea?... Nu ai nimic din toate astea.

— Dar uneori sunt inspirată. Chiar simt că sunt inspirată, şopti ea.

— Nu mai e la modă să fii inspirat în postmodernism. Acum e nevoie doar de imaginaţie fără limite. Să te joci cu orice şi să laşi impresia că nu ai limite.

— Dar asta nu e artă! A fi inspirat înseamnă să stai de

vorbă cu Dumnezeu! exclamă Daria cu curaj. Era prima dată când şi-l manifesta în faţa lui Vespasian.

El a privit-o surprins pentru o clipă. Apoi a început să râdă.

— Eşti atât de dulce când te porţi ca o şcolăriţă neascultătoare! Chiar dulce... repetă printre hohote de râs. Nu am spus că în postmodernism o trăsătură definitorie e lipsa de religie, lipsa lui Dumnezeu!?

— Dar nu!... atât reuşi să ţipe şi mâna lui s-a întins peste masă şi i-a mângâiat obrazul aşa cum o mai făcuse şi altă dată şi ea a uitat şi cum o cheamă. Nu mai era Daria, nu mai voia să scrie, nu mai voia să fie inspirată. Dar ce era!?

Era ceea ce spunea Vespasian că e. Era doar o faţă, pe care el o atingea cu degetul.

— Vrei să fii soţia mea? a întrebat el şi ea a început să plângă. A uitat de foaia corectată cu roşu şi de cuvintele lui dure despre scrisul ei. Înainte de a răspunde şi-a amintit cuvintele mamei: N-o să se mărite niciodată... O să rămână fată bătrână...

— Da, vreau! Sigur că vreau!

Era în braţele lui, dar nu ştia cum a ajuns acolo. Repeta cuvintele „Da, vreau” şi plângea de fericire.

Aştepta ca el să o sărute, dar în loc de sărut au fost

cuvinte.

— Nu vreau nuntă. Ne cununăm doar la primărie, nu şi la biserică. Eu nu cred în abureli din astea. Mă deprimă să merg la o petrecere ca mire.

Ea, cuibărită la pieptul lui, credea că nu aude bine. Voia să fie mireasă! Voia să meargă la biserică în rochie albă! Voia să-i cunune preotul şi să-i lege în faţa lui Dumnezeu! Era tânără. Era fecioară. Considera că merită asta.

— Înţelegi, nu?

— Vreau să fiu mireasă, a scâncit la pieptul lui.

— Dar vei fi mireasă! Mireasa mea! Numai pentru mine! îmi repugnă să merg la biserică şi să mă cunun ca un romantic prost.

— Dar eu sunt romantică...

În loc de răspuns, el a sărutat-o şi ea a devenit de gelatină. A uitat de ce se certau. A uitat că e supărată. Existau doar braţele lui ce o ţineau şi buzele lui lipite de buzele ei.

— Rămâne cum am spus eu. Da?

— Da, a îngăimat ea încă de gelatină în braţele lui. Cu o fărâmă anemică de curaj a şoptit: Aş fi vrut să mă vadă bunica mireasă...

El nu a răspuns nimic la cuvintele ei. Lăsa impresia că

nu le-a auzit, deşi le auzise clar.

Ea a plecat spre casă, total confuză. Nu ştia ce nume poartă dulcele-amarul din ea sau cum să definească starea de mulţumire şi nemulţumire amestecate în inima ei. Ceva era minunat şi ceva era rău de tot în relaţia asta a ei. Ce bine ar fi să pot vorbi cu mama. Să-i spun ce mă face fericită în relaţia cu Vespasian: faptul că mă simt de gelatină când îi sunt în braţe, că simt o mie de fluturi albaştri între inimă şi stomac, când degetul lui se plimbă pe faţa mea şi că tot atunci sunt mai mult poezie decât trup din carne, că mă îmbăt privindu-i ochii negri, că mă topesc când mă sărută... Şi lucrul cel mai important dintre toate: că mă simt fericită că îmi dă atenţie, că sunt importantă pentru el, că ochii lui m-au ales pe mine.

Apoi tot ei să-i spun ce mă nemulţumeşte şi mă face nefericită: că cedez mereu în faţa lui, de frică să nu-l supăr şi să-l pierd, că mă anulează în ultimă instanţă. Eu nu mai sunt eu, ci sunt ceea ce vrea el să fiu. Astăzi m-a cerut de soţie şi tot astăzi m-a anulat ca scriitoare. Cred că nu am să mai pot scrie vreodată. De câte ori voi pune mâna pe pix îmi voi aminti cuvintele lui şi creierul mi se va bloca.

E normal aşa, mamă?! Ce-i în neregulă în relaţia asta!?... Vreau să fiu mireasă cu rochie albă şi voal, vreau

să joc hora miresei în faţa casei când el va veni cu alai să mă ia aşa cum a fost la nunta fraţilor mei când au mers după mirese.

Brusc, creierul i-a fost străbătut de un gând ca de un fulger şi s-a întors la o sută optzeci de grade.

Părinţii mei vor nuntă. Vor paradă. Pentru fraţii mei au făcut nunţi minunate la care a participat toată spuma oraşului după vorbele mamei. La mine va fi cum vrea Vespasian, apoi voi merge acasă şi le voi spune că m-am măritat şi atât. Să văd ce ochi va face mama ce mi-a prezis viitor de fată bătrână. Să văd ce va zice tata...

Ajunsă acasă a lăsat toate gândurile baltă şi s-a apucat de refăcut discursul pentru festivitatea de absolvire. Acum îl scria aşa cum a sfătuit-o Vespasian.

Protocolar, cu abuz de neologisme, fără „gargară” – aşa denumise el emoţia şi inima vie pulsândă din cuvintele ei pe care le tăiase cu pixul roşu – ieşea pe hârtie primul articol scris de ea în stilul postmodernist. Nu era inspirată, ci scria aşa cum o învăţase profesorul.

La festivitate l-a citit ca un robot şi nimeni nu a simţit nimic, nici măcar ea. Studenţii au aplaudat plictisiţi şi nimeni nu a felicitat-o ca atunci când îi apărea un articol în revistele studenţeşti.

Decanul i-a spus mirat:

— Ce-i cu tine?! Nu pare scris de tine!

Daria, cu ochii la Vespasian, nici nu a înţeles cuvintele lui şi a răspuns repezit:

— Eu am scris!

Apoi a plecat spre Vespasian. A fost singurul care a felicitat-o şi pentru ea doar asta conta.

Peste o săptămână s-au cununat la primărie fără ca nimeni să ştie. El era îmbrăcat în costum negru ce era perfect croit, iar ea şi-a luat o rochie lungă albastră din mătase. A plâns când el i-a pus inelul pe mână şi când a sărutat-o, dar nu a plâns doar de fericire. Se simţea atât de singură şi îi era atât de dor de bunica!

Trebuia să o sun şi să vorbesc cu ea. Trebuia să-i povestesc tot ce se întâmplă. Ea mă iubeşte... îşi spunea în gând în timp ce plângea la pieptul lui după ce cununia se terminase.

— Plângi că ţi-e frică? o întrebă el luându-i bărbia în palmă şi privind-o în ochi şi ea a văzut că pe lângă grijă pe faţa lui era şi uşor cinism şi ironie.

Daria a început să plângă în hohote şi el a scos-o uşor din clădirea mare în care s-a oficiat cununia. Nu plângea de frică, deşi o simţea, ci plângea că nu a primit flori, că s-

a simţit singură la cel mai important eveniment din viaţa ei, că îi era dor de bunica.

Vespasian i-a sărutat blând pe rând fiecare ochi până când lacrimile i-au secat.

— Eşti atât de dulce! Atât de nevinovată! Atât de pură! şoptea sorbindu-i lacrimile şi ea se îmbăta sub şoaptele lui şi îi trecea dorul de bunica şi toate alte dureri.

— N-am mai avut niciodată o femeie... şi-a terminat cuvintele în urechea ei.

— Ai avut multe? ţipă ea geloasă şi furioasă.

— Am treizeci şi cinci de ani şi nu am depus niciun legământ de castitate. Sunt bărbat normal, sănătos...

El a mai spus un cuvânt, dar ea s-a făcut că nu-l aude. Râsul lui o supăra. Brusc, a simţit nevoia să-l lovească ca să nu mai râdă, dar el i-a prins strâns mâna ce se îndrepta spre el.

— Pisicuţa are gheare! a exclamat râzând apoi i-a sărutat degetele strânse până la durere în pumnul lui. Să mergem acasă.

— La care casă? întrebă ea dintr-odată conştientă că nu se mai poate duce la casa părinţilor ei şi având îndoieli că făcuse bine când se grăbise să se mărite. Dacă a făcut-o ca să-i arate mamei că se uită cineva la ea şi că nu

rămâne fată bătrână, iar era o greşeală, căci nu mama ar fi suferit, ci ea.

— La mine.

— Vreau să mergem mai întâi la mama, la părinţii mei. Să le spun că m-am măritat. Să le spun că lipsesc de acasă la noapte. Nu am lipsit nicio...

Hohotul de râs al bărbatului o făcu să tacă ruşinată.

— Pe ce lume trăieşti? Suntem în 1988. Eşti fiică de doctoriţă şi de cercetător. Cum te-au putut creşte atât de înapoiată!?

Vespasian i-a mângâiat faţa în timp ce vorbea şi degetul lui a devenit o baghetă magică ce îi topea oase, carne, tot. Dar dincolo de vraja atingerii era durerea, era amintirea tinereţii normale a fraţilor ei cu bairamuri, cum erau numite petrecerile atunci, prietenii cu fete despre care vorbeau deschis cu părinţii. Ea de ce nu a avut tinereţe şi copilărie normală la fel ca ei!? Pentru că nu a vrut şi nu a cerut, ar răspunde mama. Pentru că e rece, insensibilă, închisă faţă de lume, ar spune tata.

Dar ea, Daria, ce ar răspunde!?... Pentru că nu a fost copil dorit, pentru că nu a venit pe lume din iubire, ci din „pană de protex” nu am avut tinereţe normală. Pentru că a crezut că nu merită să ceară şi nici nu ştia cum să ceară.

Pentru că nu considera că merită ceva.

Vespasian a îmbrăţişat-o strâns.

— Nu plânge, Daria. Nu te purta ca un copil. Ai douăzeci şi doi de ani. La toamnă o să predai limba română la cel mai renumit liceu din oraş. Eşti matură. Trebuie să te porţi ca un matur.

Ea plângea la pieptul lui şi voia ca el să continue să o ţină în braţe. Încă lipiţi, el i-a luat faţa în mâini, a privit-o ca pe un odor, apoi i-a băut lacrimile din ochi şi de pe faţă.

Între o lacrimă băută şi altă lacrimă ce îşi aştepta rândul să fie sorbită arunca cu întrebări.

— Cine eşti? Nu te cunosc. Ştiu că eşti ascultătoare, docilă, cuminte, dar mai eşti şi altfel cum nu te cunosc. Cine eşti, Daria? Ce eşti?

Ea s-a îndepărtat puţin de el şi i-a privit faţa cercetându-i-o. Înainte de a-şi apropia buzele de buzele lui – era prima dată când ea făcea un gest ca acesta – i-a şoptit: Sunt o cerşetoare de iubire, apoi buzele ei reci s-au lipit de gura lui. Era timidă, şovăitoare şi pură. De aceea, *atingerea ei părea o* bătaie de aripi de fluturi pe gura flămândă a bărbatului. Acesta a lăsat-o să se joace puţin cu el, apoi sărutul ei a devenit al lui. Nu mai era atingere de aripi de fluturi. Gura lui voia mai mult şi de această foame de mai

mult strivea catifeaua rece a gurii ei. Braţele lui o strângeau, presându-i corpul pe corpul lui. Ea a simţit foamea lui de trupul ei şi s-a îndepărtat speriată de el. Deşi îl iubea pe Vespasian regreta că s-a măritat aşa de repede şi după toate regulile impuse de el. O făcuse ca să-i facă în ciudă mamei şi tatii, dar acum regreta şi mai realiza că s-a comportat prosteşte şi a ajuns într-o situaţie imposibilă. *Împingându-l cu mâinile* ca să-l *oprească din sărutul* acela *ce o* devora, a şoptit scâncind:

— Vreau la mama! Vreau să mergem la părinţii mei.

Brusc ea voia neapărat, înainte de a merge acasă la Vespasian, ca părinţii ei să-l cunoască, să-i dea binecuvântarea lor, să-l placă pe bărbatul ce şi-l alesese. Să stea de vorbă cu el tatăl ei şi să spună că e un om bun, să-l studieze mama şi să spună că îi place alegerea ei şi că el o va face fericită. Şi abia apoi să plece la casa lui.

— Gata cu mofturile de copil! Mergem acasă la mine. Mâine vom merge la părinţii tăi.

El era ferm şi ea l-a ascultat, docilă. Îl ţinea de mână şi îl urma. Nu mai plângea. Simţea doar furie pe părinţi. Fără rost, haotic toată fiinţa ei simţea furie şi durere asupra părinţilor de parcă ei erau vinovaţi pentru situaţia în care ajunsese. Da, erau vinovaţi până la un punct, dar pentru

situaţia în care intrase acum, vina cea mare era a ei.

Erau pe o stradă cu case vechi, dar frumoase, ce avea pe fiecare trotuar tei imenşi. Floarea lor de-abia trecuse. Şi în aer încă mai străjuia aroma îmbătătoare a teilor înfloriţi. Daria s-a liniştit puţin studiind strada. Ştia că e o stradă renumită pe care locuiesc câţiva din profesorii ei de la facultate.

— Aici! i-a spus Vespasian oprindu-se în faţa unei vile cu gard din fier forjat. Toată faţada casei era îmbrăcată în iederă verde şi într-un colţ al casei exploda din pământ şi până la streaşina casei un covor verde şi mov de flori de bună-dimineaţa.

— Ce frumos! a exclamat Daria.

— Îţi place casa? a întrebat bărbatul în timp ce descuia poarta.

De-abia atunci a început Daria să privească casa. Mare, cu etaj, veche, nu se deosebea cu nimic şi nu avea nimic special ca să o deosebească de celelalte case ale străzii.

— Când am spus ce frumos e, m-am referit la iederă şi la florile de bună-dimineaţa. Pe ele le-am observat întâi.

— Ştiam că nu eşti genul de femeie care să admire ziduri, de aceea m-a mirat exclamaţia ta. Intră!

Mergând spre intrarea în casă, ea iar nu se simţea bine.

Bărbatul descuia uşa, când ea a şoptit în spatele lui:

— Voiam nuntă. Voiam să fiu mireasă. Voiam să vină bunica la nuntă şi să te cunoască înainte de... înainte de...

El a deschis larg uşa şi, făcându-se că nu o aude, a luat-o în braţe şi a purtat-o aşa peste prag, prin hol şi până în camera de zi, unde a pus-o pe o canapea, apoi s-a aplecat să-i scoată din picioare sandalele.

Ea a uitat de frică, de emoţie, de regrete, de tot, privind interiorul splendid al casei, ce nici nu putea fi bănuit din exterior. Ochii îi fugeau de la strălucirea paharelor de cristal din vitrină la pianul din colţul camerei pe care era o coloană a infinitului în miniatură şi o bisericuţă din aur tot în miniatură, copia mănăstirii de la Curtea de Argeş. Deasupra pianului, pe perete, era o copie foarte reuşită a tabloului ei preferat – ce coincidenţă fericită! – „Fata cu cercel de perlă” de Vermeer. Rătăcea cu privirea pe galbenul şi albastru de vis de pe capul fetei, pe perla ce părea în tablou centrul lumii şi o taină, pe ochii mari şi nevinovaţi ai fetei, pe guriţa deschisă a mirare, a întrebare, a nelămurire...

Bărbatul i-a scos sandalele şi i-a căutat privirea. Ochii lui au fugit acolo unde erau ochii ei.

— Îţi place tabloul?

— Mult, a răspuns ea vrăjită. Pot sta să-l privesc minute în şir. Fata de acolo îmi spune totul şi nu îmi spune nimic. O cunosc ca pe o soră şi totuşi nu o cunosc deloc. Îmi spune gura ei, ochii ei, faţa ei, galbenul şi albastru strălucitor de pe cap o poveste pe care o înţelege inima mea, dar cuvintele mele nu o pot spune niciodată. Iubesc tabloul acesta. Iubesc, fata din el.

— Ştiu. Seamănă cu tine. L-am pus acolo săptămâna asta.

— Şi ţie îţi place? a întrebat ea fericită, senină şi brusc liniştită.

— Nu. Eu am alte gusturi în materie de picturi. Picasso, Salvador Dali, van Gogh. Acesta îmi place că îţi place ţie şi fata îmi aminteşte de tine. Am văzut pe o copertă de caiet de-al tău studenţesc, prima dată când am mers la ceai împreună, poza acestui tablou şi mi-am dat seama că înseamnă mult pentru tine.

Ochii Dariei s-au umezit. Aproape că îi venea să ţipe: Te iubesc, Vespasian... Te iubesc mult... dar nu avea curaj căci nici el nu făcea risipă de cuvinte. Brusc a realizat că el nu i-a spus niciodată că o iubeşte. I-a spus că îi este dragă, i-a spus că este ceea ce îşi doreşte la o femeie, i-a spus că nu a avut niciodată o virgină, deşi a avut foarte multe

femei, dar nu i-a spus niciodată că o iubeşte.

Ochii umezi se zbăteau ca o pasăre speriată privind tabloul, pianul, cristalul din vitrină şi din candelabru, apoi s-au oprit pe covorul gros, albastru – culoare ce se potrivea în acea cameră doar cu sclipirile de gheaţă albăstrie a candelabrului şi cu albastru pur din acoperemântul capului fetei din tablou – cu dungi negre amestecate aiurea pe suprafaţa lui ca beţişoarele jocului de Marocco.

— Tu mă iubeşti? a întrebat nedezlipindu-şi ochii din dungile negre ale covorului.

El nu răspundea şi ea nu avea curaj să-l privească. Îşi simţi inima întocmai ca un mănunchi de beţişoare de joc Marocco cum erau şi cele de pe covor. Dacă el va răspunde „da” beţişoarele vor deveni iar inimă ce cântă, dar dacă el nu va spune nimic inima ei se va împrăştia ca beţişoarele jocului când sunt lăsate din mână şi inima ei va deveni asemeni covorului albastru pe care sunt linii aiurite, negre.

El nu spunea nimic şi inima ei nu ştia ce să facă. I-a pus mâinile pe umeri şi un pic din tensiunea din ea s-a împrăştiat. A ridicat ochii spre el. Erau întocmai ca ai fetei din tabloul lui Vermeer: mari, calzi, puri şi luminoşi...

Guriţa i s-a deschis tot ca a fetei din tablou... Fără rost, aiurită a şoptit spre tabloul de pe perete nu spre bărbatul ce-i mângâia posesiv umerii: Şi tu eşti o cerşetoare de iubire. Lui Vespasian nu i-a spus nimic şi nici nu l-a privit. Nu avea putere. Ceva nu era în regulă. Când el a vorbit, nici măcar nu trebuia. Ea deja ştia răspunsul.

— Îmi placi. Îmi placi mult. Eşti tot ce mi-am dorit la o femeie. Nu cred în iubire. Cred că sunt incapabil de un asemenea sentiment. Am avut multe femei şi ştiu să mă port cu o femeie. Să nu-ţi fie teamă. Voi avea răbdare cu tine. Sunt încântat să am o virgină.

Ea s-a lăsat moale pe spătarul canapelei. Inima i-a făcut poc şi beţişoarele de Marocco s-au împrăştiat în toată fiinţa ei. În lacrimile-i mari sclipea rece cristalul candelabrului.

...Îmi placi mult... îmi placi... Nu cred în iubire... Am avut multe femei... Sunt încântat să am... parcă ţipau şi repetau toate lucrurile în jurul ei.

Când a cuprins-o nu s-a putut împotrivi. Era amorţită. Dar nici nu i-a cuprins gâtul în timp ce el o ducea în braţe pe scări spre dormitor. În alte condiţii ar fi înmărmurit în faţa priveliştii de vis ce se deschidea în spatele uşii dormitorului.

Patul era alb cu cuvertură roşie ca sângele de sub care se vedea marginea brodată a unei lenjerii albe. Pernele roşii. Perdelele grele de soare, din catifea sângerie, erau legate la mijloc cu franjuri tot roşii, iar pe geam era o perdea subţire, transparentă, albă pe care erau aruncaţi mici boboci de trandafiri tot roşii. Covorul roşu, pe noptiera albă un buchet de trandafiri roşii... Pereţii erau albi. Totul era roşu şi alb. Pe covor şi pe pat erau împrăştiate petale. El a pus-o peste cuvertura roşie şi peste petale şi s-a dus la fereastră. A dezlegat franjurii ce ţineau perdelele de soare legate şi acestea au căzut acoperind albul perdelei subţiri cu trandafiraşii ei cu tot.

Fericit şi mulţumit s-a întors spre ea.

— Îţi place, nu? Am aranjat totul pentru tine.

Nu a aşteptat răspunsul ei, ci a plecat spre dulapul alb şi scoţând ceva din el i-a vorbit:

— În tot acest ocean de roşu şi alb rochia ta albastră face notă discordantă, îmbracă-te cu asta!

Fără a putea vorbi, Daria a privit cămaşa de noapte albă cu trandafiri roşii. Avea mâneci scurte încreţite şi sub sâni era strânsă cu un cordon roşu de mătase apoi materialul se plia făcând falduri bogate. Absentă, a atins trandafirii de pe cămaşa de noapte.

Nu simţea nimic. Nu vedea nimic. Nu-şi dorea nimic.

El a crezut că e aşa din cauza fericirii şi a surprizei, cauzată de decorul ce îl pregătise.

— Eu mă duc la baie. Nu te grăbi. Îţi dau timp.

Înainte de a ieşi s-a întors din nou spre ea şi i-a trimis o bezea.

— Nu-ţi da jos lenjeria. Îmi va face plăcere să ţi-o scot eu. Pune-ţi numai cămaşa de noapte.

Vespasian i-a făcut din ochi spunându-i asta şi a plecat cântând spre baie.

Era fiul unui renumit profesor universitar şi critic literar. Mama lui a fost decoratoare şi de la ea moştenise, sau furase observând-o arta de a crea decoruri fabuloase. Părinţii lui nu mai trăiau. Au murit într-un accident de maşină când se întorceau de la mare. El era la rândul lui profesor universitar şi scriitor. Era unul din cei mai vânaţi burlaci din oraş, dar şi el îşi cultivase renumele de cuceritor, amant perfect, dar şi holtei convins. Nu credea în iubire şi nici în căsnicie. Ştia că mama lui a avut mulţi amanţi şi nu a înţeles niciodată de ce tatăl lui tolera asta, căci nu putea crede că acesta nu ştia adevărul. Prea des pleca mama zile întregi de acasă fără să dea nicio explicaţie şi tot fără niciun reproş tata o primea înapoi.

Când a ajuns la concluzia că tata o primeşte înapoi şi îi iartă totul din iubire a hotărât că pentru el nu va exista iubire.

...Ce himeră poate transforma bărbaţii în paiaţe şi ce nălucă de simţire poate să facă să nu mai ai niciun pic de mândrie şi de demnitate?! Ce blestemată de inimă poate face dintr-un profesor universitar şi un critic literar renumit, respectat şi apreciat în breaslă, o cârpă pe care îşi şterge picioarele o femeie!?... a scris tânărul cândva, în adolescenţă, într-un jurnal când a descoperit motivul plecărilor mamei de acasă.

După ce a mai crescut, a început să-şi dea seama că are în el sângele mamei, dragostea ei de a trăi şi de a iubi şi de la tata pasiunea pentru scris, dragostea de literatură şi a făcut un fel de pace în el cu amintirea părinţilor şi a acceptat că e fiul lor şi că părţi din ei, cu bunele şi cu relele lor, trăiesc în el.

Acum cânta fericit mergând spre baie. Îi plăcea Daria şi a vrut-o de soţie, dar nu ştia de ce.

După duş s-a dus în bucătărie să bea o cafea, să fumeze o ţigară şi să pregătească o gustare pe care o vor mânca mai târziu după... după ce... Şi-a lins buzele ca un motan fericit şi nu şi-a dus gândurile până la capăt. A dat fumul

afară din piept şi privea cum se împrăştie prin cameră şi cum dintr-un norişor compact, tot rarefiindu-se, dispare. Şi fumul şi gândurile au murit de tot când i-a venit în faţa ochilor imaginea dormitorului roşu cu alb, a Dariei culcată pe cuvertura roşie pe care el aşezase petale de trandafir, a chipului ei nevinovat ca al fetei din tabloul „Fata cu cercel de perlă”.

Aşezând mâncarea pe platou a şoptit ridicând privirea spre dormitor:

— Să-ţi scoţi rochia albastră şi să-ţi iei cămaşa pe care ţi-am pregătit-o eu!

Daria s-a ghemuit pe pat strângând o pernă roşie în braţe, şi nici nu se gândea să se dezbrace. Nu plângea. Şi-a desprins o mână de pe pernă şi a început să culeagă în ea petale de trandafir de pe pat.

— Sunt o cerşetoare de iubire. Nu voiam o casă cu aşa un lux. Nu voiam un pian şi nici candelabru de cristal. Nu voiam un dormitor cu roşu şi alb ca un vis. Nu voiam petale de trandafir pe pat şi nici trandafiri pe noptieră.

Pumnul îi era plin de petale. Le simţea fine şi moi cum se strâng în pumnul ei. Parcă erau fluturii din inima ei pe care îi simţise când a atins-o Vespasian cu degetul pe faţă. A început să plângă.

Dar ce voiai? o întrebă cineva... Gândul ei, inima ei sau poate petalele strânse în pumn.

...Voiam să-mi spună că mă iubeşte. Nu trebuia să mă aducă într-un palat, nu trebuia să-mi presare petale de trandafir pe aşternuturi – ce-mi foloseşte un pat cu petale de trandafiri pe care să mă culc în timp ce îmi sunt strivite petalele de trandafir din suflet – nu trebuia să-mi pregătească cămaşă de noapte albă cu trandafiri. Voiam să fiu mireasă. Voiam să-mi spună că mă iubeşte, apoi puteam merge şi într-un bordei, puteam fi îmbrăcaţi în zdrenţe şi să ne fie foame, puteam să ne temem de ziua de mâine, dar azi să-mi fi spus că mă iubeşte.

Nu ştia cât a plâns cu petalele strânse în pumn, dar ştia sigur că şi inima ei e printre petalele îngrămădite în palma ce devenise mormânt de petale. Obosită şi epuizată psihic, nu mai putea să lupte cu somnul. Pleoapele i se închideau grele peste ochii ei de cerşetoare de iubire când a retrăit cuvintele lui: Nu-ţi da jos lenjeria. Îmi va face plăcere să ţi-o scot eu. Pune-ţi numai cămaşa de noapte... – şi încă o lacrimă i-a tăiat obrazul pe făgaşul săpat deja de degetul lui.

Nu ştia dacă visează – părea atât de real – sau dacă e trează când discuta aprins despre romantism şi

postmodernism cu Vespasian. Acum îi era clar că nu există artă fără legătură cu viaţa. Vespasian era un reprezentant al postmodernismului. Nu exista o graniţă între scrisul lui şi viaţa lui, ci acestea două erau una. El ca om, nu credea în a fi inspirat, ci în imaginaţie fără limită, nu credea în iubire şi nici nu căuta transcendentul.

...Poate el are dreptate. Poate aşa e lumea. Părinţii mei... părinţii mei... şi aici orice gând fie din vis, fie din trezire s-a întrerupt şi a urmat somnul adânc în care găsea linişte a.

Vespasian urca scările fericit. A intrat iar în baie pentru a se spăla încă o dată pe dinţi.

...Nu a fost în baie. Probabil că s-a dezbrăcat în dormitor. Nu văd nimic deranjat aici şi nici rochia albastră, vorbi singur cercetând baia şi apoi iar şi-a lins buzele ca un motan pofticios înainte de a deschide uşa dormitorului. Şi-o imagina aşteptându-l nerăbdătoare şi cu braţele pregătite să-l cuprindă.

«... Nu cred că ai emoţii. Eşti un amant perfect. Nicio femeie nu s-a plâns.» şi-a spus deschizând uşa.

În umbra din dormitor, prin fanta de lumină ce venea din hol primul lucru pe care l-a văzut a fost poalele rochiei albastre atârnând peste marginea patului până la covor. A

înaintat nelămurit până la pat. Acum o vedea pe ea întreagă. Nu se dezbrăcase. Dormea ghemuită şi strângea cu o mână perna la piept. Cealaltă mână se desfăcuse aşternută pe rochia albastră şi lăsa să curgă petale din ea, ca nişte perle de sânge. Chipul îi era plâns şi el şi-a plimbat degetul pe albia lacrimilor. Părul galben se împrăştia scăpat din agrafe pe perna roşie ca un mănunchi de spice de grâu desfăcut din legătoare. Gura îi era întredeschisă. Un fulger de înţeles îl cutremură:

— E frumoasă ca un înger. N-o să uit până la moarte, sau poate am să iau cu mine şi când voi muri, imaginea mâinii ei, din care curg petale pe rochia albastră. Oare o iubesc!?... Ce e iubirea?!... Eu nu cred în iubire...

Apoi s-a aplecat şi i-a sărutat mâna cu petalele. Fiecare deget singur, fiecare deget cu petală, fiecare petală singură şi apoi căuşul palmei de unde izvorau nesecat petale. Inima lui cânta: Oare o iubesc!? când şi-a dus gura spre gura ei. O sărută blând aşteptând să se trezească. Ea a scâncit ceva încă adormită apoi s-a ghemuit mai bine strângând perna roşie. Bărbatul s-a îndepărtat de ea. Voia să o privească. Când s-a ghemuit ca să strângă perna, rochia uşoară de mătase a fugit ca o apă ce se retrage de pe maluri de pe picioarele ei lăsându-le lungi, albe, goale.

Mâna lui i-a mângâiat genunchii rotunzi apoi a alunecat în sus, dar s-a oprit la marginea rochiei.

Brusc, dorinţa îl ardea.

...Te porţi ca un papă-lapte. Doar nu ţi-e teamă!?... Poate ai emoţii?!... Ai fost cu atâtea femei... râdea de el cineva cinic din creierul lui.

— Daria, trezeşte-te! Am spus să te dezbraci! ţipă el ferm, dar şi cu uşoară furie în voce. Voia să-i arate cinicului din creierul lui, că nu e papă-lapte.

Daria a deschis ochii. Dormise puţin şi acum era mai rău decât dacă nu ar fi adormit deloc. Nici odihnită bine, nici trează, nici lămurită, nici nelămurită privea clipind des spre bărbatul de lângă pat. Nu ştia unde e. Şi nici nu-şi amintea prea clar totul. Era încă adormită şi buimacă.

— Vreau acasă! Vreau la mama! scânci aranjându-şi rochia peste genunchii dezgoliţi.

Bărbatul de lângă pat a început să râdă în hohote. Avea lacrimi în colţul ochilor de râs.

Acum ea s-a trezit bine. S-a ridicat în şezut şi s-a sprijinit de tăblia înaltă a patului. Încă strângea perna la piept.

Vespasian a întins mâna şi a tras uşor, dar ferm, perna din braţele ei şi a aruncat-o jos. Apoi s-a întins în pat spre ea.

— Probabil ai o relaţie foarte strânsă cu mama ta. Ea este un chirurg renumit şi tu eşti singura ei fiică. Sigur că sunteţi foarte apropiate, dar acum, gata, ai crescut. Trebuie să faci paşi singură în viaţă. Acum îţi înţeleg mai bine comportamentul. Părinţii te-au alintat foarte mult şi te-au ţinut mereu sub aripa lor ca fiind cea mai mică şi singura lor fiică.

Daria îl privea şi nu avea curaj să-i spună că a înţeles totul greşit. Nu era apropiată de mama ei. Nu a fost alintată de părinţi. Ea era o greşeală... Un copil nedorit şi în plus pe lângă ceilalţi copii planificaţi şi doriţi.

— Îmi cunoşti părinţii?! întrebă ea parcă pentru a trage de timp când l-a văzut apropiindu-se de ea cu întregul lui trup şi când i-a simţit mâinile cuprinzând-o posesiv.

— Bineînţeles că îi cunosc. Cine nu a auzit în oraşul ăsta de Lidia şi George Irimescu?!

Remarca lui a oprit-o din a mai vorbi. Era pe punctul să spună care e adevărata ei relaţie cu părinţii ei. Dar felul plin de admiraţie în care vorbise Vespasian despre ei o făcu să se ruşineze. Brusc voia să fie în ochii lui Vespasian fiica iubită, alintată, adorată a părinţilor ei. Se proteja trăgând deasupra ei o umbrelă de ocrotire şi iubire părintească pe care niciodată nu a avut-o. Cu capul ascuns

la gâtul lui a început să mintă şi minţind încerca să se convingă şi pe ea că acea minciună e un adevăr.

— Da, mă iubeşte mult mama. M-au alintat mult pentru că eram cea mai mică. Tata chiar şi acum îmi spune *şoricelul meu* drag şi se joacă *cu mine.* E mândru de mine că scriu.

El o ţinea strâns şi ea plângea vorbind. Bărbatul i-a ridicat capul

— Se cunoaşte că te-au alintat mult părinţii. Te porţi ca un copil Hai să fim oameni mari, Daria. Te voi învăţa să fii om mare. Trebuie să fii şoricelul meu drag, s-a terminat cu şoricelul tatii.

Vorbind Vespasian îi îndepărta ferm rochia de pe trup după ce i-a desfăcut fermoarul.

— Ridică mâinile! i-a poruncit când a adus întreaga rochie strânsă sub braţe şi ea le-a ridicat tremurând. Când el îi scotea rochia peste cap a scâncit:

— E prea repede. Vreau mai încet. Vreau să aşteptăm.

El a aruncat rochia în mijlocul camerei şi Daria a urmărit-o cu privirea cum formează o pată albastră de cer pe mijlocul covorului roşu de sânge. Cu mâinile pe sâni – era foarte pudică, deşi în familia ei nimeni nu era aşa, dar la ea pudoarea îmbrăca proporţii catastrofale din noaptea

când a certat-o mama că a lăsat pete de sânge la baie şi le-a văzut tata – a scâncit iar:

— Nu vreau încă...

Bărbatul se făcea că nu o aude şi nu era ceva nou în comportamentul lui, căci aşa procedase mereu când nu voia să audă ce spune ea. În plus teama, rezerva, ruşinea ei îl înnebuneau. Nu a avut niciodată o astfel de femeie. Cu toate femeile cu care a fost se dezbrăcau în viteză şi îl devorau atât erau de dornice de a face dragoste cu el.

A tras-o în braţele lui şi i-a dezlipit spatele de tăblia patului apoi şi-a strecurat braţele experte pe spatele ei şi i-a desfăcut sutienul apoi a tras de el ca să-l îndepărteze, dar acesta stătea strâns pe trupul femeii ce îl ţinea cu mâinile. Bărbatul a început a râde şi o privea cum stă cu mâinile peste sâni.

— Nu mi-am imaginat că eşti chiar atât de... atât de... Nici nu găsesc cuvântul potrivit!

A doua zi dimineaţa ea a plecat spre casa părintească hotărâtă să le spună părinţilor ce prostie făcuse, dar că e pe cale să o repare. Va divorţa la o zi după cununie. Ştia că în asemenea cazuri se anulează pur şi simplu certificatul de căsătorie.

...Am făcut o greşeală... Am crezut că îl iubesc pe

Vespasian... Chiar îl iubeam. Da, cred că îl iubeam până când... până când... gândea ea mergând pe drum spre casă şi ignorându-şi durerea de burtă.

Acasă Vespasian s-a trezit şi a întins mâna spre locul unde trebuia să fie ea. Bâjbâind *cu* mâinile întinse în căutarea ei, explica:

— Altă dată va fi mai bine. Îmi pare rău că mi-am pierdut răbdarea, dar mă înfuria lipsa ta de entuziasm.

A tăcut şi a deschis ochii mari când a găsit locul gol de lângă el.

— Unde eşti?!

A fugit la baie, dar nu era. A coborât în camera de zi, tot nu era. Nici în bucătărie.

— Daria, nu te ascunde ca un copil! Hai să vorbim ca doi oameni mari.

Nimeni nu-i răspundea şi atunci a înţeles că-i singur în casa mare şi goală.

S-a dus la pian şi a apăsat mecanic pe clape, Sunetele – ca nişte vrăbii gureşe, flămânde şi înfrigurate de ger – au început să zboare prin cameră.

A privit tabloul de pe perete. Din el îl priveau ochii mari ai Dariei. A plecat ochii şi aceştia au căzut pe un bilet aşezat pe pian. L-a luat în mână şi a început să-l citească.

Vespasian,

M-am înşelat că te iubesc. Ceva nu e în regulă cu mine. Te rog, iartă-mă. Am plecat la mama.

Daria

A strâns cu furie în pumn biletul ei apoi l-a aruncat ca pe o piatră cu furie în tabloul lui Vermeer.

— Copil alintat! Copil mofturos! Vei veni înapoi. Am nevoie de tine. Nu poţi să-mi faci asta. Sunt Vespasian Herescu, cel mai vânat burlac din oraş! Femeile sunt înnebunite după mine şi tu mă părăseşti ca pe ultimul prost!?

Şi-a pus un pahar cu palincă şi în timp ce îl savura îşi amintea tot ce se întâmplase cu o noapte înainte. Alcoolul îl făcea să vadă adevărul. Bărbatul din el se simţea umilit. Nu i se mai întâmplase niciodată asta. Ştia că e un amant perfect.

...A fost din cauza comportamentului ei. Nu m-a cuprins. Nu i-am simţit mâinile strângându-mi gâtul şi nici nu mă săruta. Eram înnebunit de dorinţă şi furie. O voiam. Credeam că ea mă respinge, căci nu se comporta ca şi celelalte femei, dar ea nu mă respingea, ci se temea. Era

speriată şi eu nu am înţeles asta atunci. A fost groaznic să termin imediat ce am început. Eram atât de speriat şi ruşinat de eşecul meu încât nu mi-a păsat că ea scânceşte că o doare burta şi nici nu am strâns-o în braţe. Am împins-o de lângă mine şi ea s-a strâns ghem învelindu-se până la gât. Trebuie să-i explic. Trebuie să o luăm de la capăt...

Alcoolul i se răspândise cu repeziciune în întregul trup şi din această cauză casa a început să se clatine. Pianul dansa. Ferestrele şi uşa păreau dintr-un material mişcător. Liniile negre şi perfect drepte ale covorului au început să se mişte ca nişte şerpi vii. Cineva râdea de el şi el nu ştia cine.

...Amantul perfect... Ha... ha... ha... Nu ai fost niciodată amantul perfect, ci ai avut de a face cu femei cu foarte multă experienţă care conduceau jocul. Tocmai în faţa unei virgine te-ai făcut de râs... Voiai să se comporte ca şi celelalte, dar ea nu ştia cum. Şi tu în loc să o înveţi cu răbdare nu ai avut niciun pic de răbdare...

A aruncat paharul cu furie spre colţul camerei de unde i se părea că vine vocea şi acesta s-a spart în mii de cioburi ce împrăştiate prin casă râdeau de el.

...Mă duc să dorm, apoi o voi căuta şi îi voi explica. Voi

avea mai multă răbdare. Un eşec nu e sfârşitul lumii. Urcând pe scări, şi-a încleştat până la durere mâna pe balustrada lor. E primul meu eşec ca bărbat – doare, dar nu e sfârşitul lumii, aşa cum am spus! Dar pentru ea e prima experienţă şi primul eşec!!! Pentru ea s-ar putea să fie mai grav... La dracu'!!... Nu e grav! Nu e nimic! Nu mă poate părăsi! E soţia mea. E dulce... E pură... spunea el urcând scările şi deşi inima lui ţipa: O iubesc! glasul lui nu putea spune asta.

Ajuns în dormitor, s-a trântit pe patul pe care încă mai erau petale veştejite amestecate printre aşternuturi şi perni. Înainte de a adormi a luat o petală uscată în palmă şi i-a spus privindu-i trupul de mătase parcă ars:

— Aşa e şi sufletul meu, ca tine!

— Nu eşti tu ca mine! Daria e sora mea! Eram sub trupul ei când i-am simţit durerea. Eram sub coapsa ei când ai respins-o ca pe un lucru nefolositor şi care nu te mulţumeşte! Eram lângă ochii ei când speriată, singură, confuză, şi îngrozită că nu este o femeie bună, s-a ascuns în aşternuturi până la gât, ruşinată de propriul ei trup, ce nu te-a putut mulţumi şi de care nu erai satisfăcut şi a plâns şi lacrimile ei m-au ars, încât astăzi sunt cenuşă de petală! Nu plânge pentru tine, mascul nenorocit! Nu mă

lua ca martoră a durerii tale! Eu sunt martora Dariei! Sunt petala udată de lacrimile ei! ţipa petala din palma lui, dar el nu o auzea.

Daria a ajuns acasă. Nu-i mai păsa de durerea muşchilor burţii. Nu era normal să o doară, dar o dureau pentru că a fost tensionată ca un arc tot timpul şi făcuse febră musculară. Se descălţa şi plănuia în gând ce le va spune părinţilor. I-a auzit vorbind în bucătărie şi brusc i s-a făcut frică să mai meargă la ei. Dacă sunt supăraţi sau îngrijoraţi că am lipsit de acasă fără să-i anunţ? Dacă mă ceartă? şi-a spus şi brusc i-a pierit tot curajul de a mai merge la ei.

Se simţea groaznic şi nu avea cu cine vorbi. Atât de mult voia să poată vorbi cu mama deschis ca de la femeie la femeie. Să-i spună despre durerea de burtă şi aceasta să-i dea un calmant şi să-i explice de ce o doare, căci ea nu a mai auzit pe nimeni plângându-se de durere de burtă după... după...

A început să urce scările.

...Ce proastă sunt! Fetele nu vorbesc aşa ceva cu mamele lor! Cum să-i spun mamei mele despre asta!... Mai întâi fac un duş. Sunt transpirată, port încă mirosul lui pe trupul meu. Apa caldă mă relaxează şi poate îmi dispare durerea. Dorm un pic, apoi am să cobor să vorbesc cu

părinţii... plănuia în drum spre camera ei.

Şi-a căutat lenjerie curată apoi s-a dus la baie. A pus în coşul de rufe murdare şi rochia albastră de pe ea, deşi nu era murdară. Voia să spele tot ce purtase ieri.

Sub duş apa călduţă a început să-i mângâie trupul. Când şi-a spălat blând sânii a început a plânge. Şi lacrimile ei se amestecau cu apa care o spăla.

...El mi-a tras uşor, dar ferm sutienul din mână apoi mi-a luat blând sânii în palmele lui. I-a sărutat pe rând... Nu a spus niciun cuvânt. Probabil că nu îi place să vorbească. Eu aş fi vrut să-mi spună cuvinte... Ce cuvinte?!... Eşti frumoasă! Te iubesc! Cum am putut trăi atâta vreme fără tine!?... Vrăjeli din astea...

Era atât de bun, de dulce, de tandru, chiar şi fără cuvinte. Vedeam iubire în ochii lui...

Şi-a luat sânii în palmă aşa cum făcuse Vespasian cu o seară înainte. Atingerea verighetei pe carnea sânului a înfiorat-o.

...Sunt femeie. Sunt femeia lui. Oare ce înseamnă să fii femeie!? Acum sunt alta!? Sunt altceva decât ieri!?... Nu trebuia să plec, dar m-am speriat când... Voiam să mă ţină în braţe şi după ce ne-am iubit. Voiam să îi pese că scânceam că mă doare burta... Dar el era furios. M-a

împins cu furie. A ţipat: Ce dracu’ se întâmplă? apoi nu a vrut să mă mai vadă. Nu sunt o femeie bună... Nu i-am plăcut.

Verigheta se plimba pe trupul ei, pe burtă, pe coapse, pe locaşul tainic pe care Vespasian îl desfăcuse ca pe o floare şi în care îşi pusese sămânţa – şi ea plângea când aurul i se plimba pe trup în căutarea femeii din ea pe care nu o găsea. A încercat să şi-o scoată ca să scape de acest martor ce îi amintea de tot ce se întâmplase şi îl făcea nu ştiu cum pe Vespasian încă prezent în ea, cu ea, dar inelul se încăpăţâna să nu iasă de pe deget... Eu sunt femeie pentru că te am pe deget!? Eu sunt femeie pentru că Vespasian a făcut ceva trupului meu!?... ţipă spre verighetă, dar aceasta nu i-a răspuns nimic, doar strălucea pe degetul ei. Nu mă simt femeie! De fapt, ce ne face femei!? O verighetă pe deget!? O modificare a trupului făcută de un bărbat!?... Am verigheta pe deget, trupul meu a suportat transformarea... Dacă asta înseamnă să fii femeie, eu de ce nu mă simt!? Pe cine să întreb ce înseamnă să fii femeie!? Pe mama... Pe tata... Pe Vespasian... Pe cine!? Cine îmi poate spune asta!?...

A ieşit de sub duş şi şi-a şters trupul, apoi s-a îmbrăcat, în ciuda căldurii de afară, cu pantaloni de trening şi cu un

tricou şi s-a culcat.

Înainte de a adormi, şi-a amintit de petalele pe care le împrăştiase Vespasian ca şi un covor pentru trupul ei. Şi iar i s-au umezit ochii.

...Oare dacă în loc de petale, îmi spunea că mă iubeşte ar fi fost totul altfel!? Aş fi putut să-i cuprind gâtul, aş fi putut să-l sărut înnebunită!?... Aş fi spus acum cu mândrie: Eu sunt FEMEIE?... Nu ştiu. Ştiu că sunt vinovată. E singura certitudine. L-am minţit pe el, dar cel mai grav e că m-am minţit pe niine ca să-l am, ca să nu-l pierd... Nu i-am spus cine sunt, nu i-am spus ce vreau, nu l-am contrazis când nu avea dreptate sau când îşi forma o idee greşită despre mine. Voiam să fiu ceea ce voia el să fiu, dar asta nu se poate. Cea mai mare formă de minciună este să te minţi pe tine însăţi şi eu asta am făcut. Şi el a căzut în plasa minciunilor mele. Am să-i spun adevărul. Totul... Să ştie cine sunt, să mă cunoască. Să mă accepte dacă poate, aşa cum sunt eu în realitate. Nu cum a crezut el că aş fi. Pentru că eu nu i-am tulburat niciodată credinţa. Am să-i spun şi despre copilărie şi despre părinţi adevărul. Nu am fost un copil alintat şi dorit, ci un copil venit pe pământ „din pană de protex”. O singură dată i-am spus adevărul. Cel mai mare adevăr despre mine: că sunt o cerşetoare de

iubire...

*

S-a trezit odihnită bine. Durerea dispăruse. A privit ceasul de pe noptieră şi a exclamat:

— E două! Am dormit aproape cinci ore. Acum trebuie să vorbesc cu părinţii.

Să le explic de ce am lipsit astă noapte de acasă. Să le spun că nu merge căsnicia. Că e o greşeală totul.

Cobora spre bucătărie cu paşi de copil speriat. Voia să aibă curaj să poată discuta deschis cu părinţii cum nu a făcut-o niciodată în viaţa ei.

Părinţii nu erau în bucătărie. Le-a auzit vocile în sufragerie şi a plecat spre ei. Înainte de a deschide uşa a tras aer în piept adânc.

— Bună ziua, a spus cu un firicel de voce.

— Bună ziua, domnişoară. Ai dormit cât un elefant. Uite cât e ceasul! i-a răspuns tata.

— Credeam că eşti bolnavă când am văzut că nu cobori deloc de ieri. Urcam acum să văd ce faci, i-a spus şi mama.

Daria a realizat că ei nu ştiu că ea a lipsit de acasă azi-noapte şi a mai realizat ceva, că ea pentru ei nu prea există.

— Nu am mai fost acasă de ieri dimineaţă. M-am întors în zori şi am făcut un duş apoi am adormit.

Şi mama şi tata o priveau ca pe o curiozitate. Îşi vedeau pentru prima dată fiica cu adevărat. Până atunci privirea le alunecase pe lângă ea sau pe deasupra ei.

— Minţi, nu-i aşa? întrebă mama.

— Nu mint. Ieri m-am măritat.

— Ce!? ţipă mama.

— Eşti nebună?! completă tata.

Amândoi erau isterici şi priveau prostiţi mâna întinsă a Dariei pe care era verigheta.

— Fără nuntă, fără să-l cunoaştem, fără să-ţi dăm binecuvântarea!? Fată nebună! ţipă iar tata.

— Te-ai dus după oricine şi nu ne-ai întrebat nimic. Nu ai ţinut cont că suntem oameni de vază în oraşul ăsta şi că nu ne putem face de râs. Eşti atât de rea şi de ciudată! E măcar cât de cât acătărea? Putem să-l primim la noi în casă?!... vorbi mama apoi se adresă soţului ei: George, vreau un calmant! Fata asta mă bagă în mormânt! Cine ştie după cine s-a dus, numai să se vadă şi ea măritată! Noi nu putem primi pe oricine la masa noastră!

Daria se abţinea să nu plângă. Nu am ştiut până azi că fac parte din sânul unei familii regale, dar la cum se poartă

mama, se pare că sunt! gândi. În loc de inimă îi bătea în piept un sloi mare de gheaţă. Îl simţea zbătându-se dureros în mijlocul pieptului şi trimiţând ace de gheaţă spre tâmple.

— Poate e o greşeală şi putem anula căsătoria asta pripită. Realizezi că nu putem fi cuscri cu oricine. Suntem George şi Lidia Irimescu... îi spuse tatăl în timp ce căuta într-un sertar un calmant pentru mama.

Ca să-i rănească, ca să-i chinuie, ca să-i facă oameni normali, nu statui cum se văd părinţii ei, Daria minţi, deşi şi ea voia să renunţe la căsnicia asta pripită.

— Nu e o greşeală. Nu anulez nicio căsătorie. Îl iubesc!

Mama a început a plânge mocnit după ce a înghiţit pastila. Dariei i se părea că plânge cu lacrimi de crocodil. Tata îi ţinea mâna şi i-o mângâia ca să o liniştească. Uitând de plâns şi de durere, mama o atacă dur.

— Spune-mi cine e prăpăditul după care te-ai dus? apoi se smiorcăi către soţ: De când era mică era încăpăţânată şi nu ştiai niciodată ce vrea. A fost un copil tare sucit, iar acum uite ce ne face, George!... Nu a fost ca fraţii ei, cu care nu am avut nicio problemă... Ce ne facem?! Nu ne putem face de râs în oraş...

— Cine-i? porunci tata. Ce lucrează? A cui fiu e?

Daria, tot crudă, însetată de a-i chinui, dar în primul rând rănită, începu să vorbească. O făcea calm, netrădând nicio emoţie şi nicio durere.

— E un bărbat minunat...

— Parcă e de piatră! De granit, ce mai! ţipă tata întrerupând-o.

— O fi un bărbat minunat de vreme ce te-ai culcat cu el, dar nu asta te-a întrebat taică-tu. Cum ai putut să te măriţi ca proasta cu primul mascul...

Mama se sufocă ţipând şi nu îşi mai găsea cuvintele.

Gheaţa din inima Dariei luă foc auzind cuvintele mamei. Efectiv simţea în piept gheaţă şi foc amestecate. Se chinuia să pronunţe: Cum îmi poţi vorbi aşa, mamă!? Dar niciun cuvânt nu-i ieşea din gură.

Cine-i străina care m-a născut!? Cine-i străinul căruia îi spun tată!? Cum poate să-mi vorbească aşa!?... Cum, mamă!?... De ce, mamă!?...

Cu greu auzi vocea tatălui ce ţipa la ea să spună mai repede cine e, ce lucrează şi a cui fiu este cel ce îi era bărbat. Şi tot cu greu auzi soneria de la intrare sunând.

Tata a plecat să deschidă uşa şi să vadă cine e. Înainte de a-l urma, mama i-a şuierat plină de venin fetei:

— Dacă mă faci de râs, te închid într-o casă de nebuni!

Nu primesc pe oricine în casa mea! Dacă era un om de valoare acum nu ai fi fost în casa mea, ci la el! Sigur e o secătură, un gunoi, un coate-goale ce a pus ochii pe tine ca să poată intra în familia noastră!

A plecat spre uşă, dar din prag s-a întors şi i-a mai aruncat câteva vorbe:

— Niciodată nu te-am înţeles! Niciodată nu ai fost normală! Tu chiar nu ai pic de mândrie şi de demnitate în tine!? Tu nu eşti mândră că eşti fiica noastră!?

Daria s-a lăsat moale pe canapeaua din sufragerie. Nu mai simţea nimic. Din inimă i s-a stins şi gheaţa şi focul. Totul era gol în ea. Ar fi vrut să plângă, dar nu putea. Durea atât de tare de nu mai simţea nimic şi nici lacrimi nu mai avea. Se juca absentă cu verigheta şi încerca să planifice ce are de făcut, dar o făcea greu. În deşertul ars din sufletul ei lăsat de vorbele părinţilor cu greu putea să devină raţională şi să stabilească ce are de făcut.

...Plec la Vespasian. Sunt soţia lui. Voi face totul ca să meargă căsnicia asta. Nu voi mai pleca niciodată de la el. Nu trebuia să plec de dimineaţă de la el, plănuia în gând şi habar nu avea că alege inconştient din două rele răul mai mic aşa cum uitase că venise acasă la părinţi, tocmai pentru că în mariajul ei ceva nu mergea.

A încercat să se ridice şi să se ducă să-şi facă bagajul, dar picioarele îi tremurau şi s-a aşezat iar.

...Trebuie să mă adun, să găsesc puterea de a merge în camera mea să-mi fac bagajul. Aici nu mai pot sta. Nu după ceea ce s-a întâmplat azi...

Auzea vocea mamei ciripind veselă, cu totul altfel decât când îi vorbise mai devreme, ce se apropia de sufragerie. Şi vocea groasă a tatălui ce a spus ceva, apoi a râs, a auzit-o şi nu mai înţelegea nimic. Nu mai păreau furioşi, ci chiar foarte, foarte mulţumiţi.

A mai auzit o voce de bărbat, mai era cineva cu ei, dar ea nu şi-a dat seama cine era.

Of, Doamne, de ce nu am avut puterea să plec cât au fost ei la uşă. Nu suport să-i mai văd. Acum musafiri ne mai trebuia!

Uşa s-a deschis largă şi în prag era Vespasian împreună cu mama şi tatăl ei.

— Chiar eşti o figură, Daria! Te-ai căsătorit cu Vespasian Herescu; îţi dai seama cu VESPASIAN HERESCU – accentuă tata fiecare literă ponunţând-o rar – şi nu ne-ai spus nimic!?

— Am fi vrut o nuntă şi să ne conducem singura fiică la altar, dar înţeleg că scriitorii sunt mai boemi şi mai altfel...

ciripi mama veselă şi îşi lăsă ideea neterminată apoi îi zâmbi cu o gură până la urechi lui Vespasian.

Daria se uita năucă de la unul la altul. Nu înţelegea nimic. Tata şi mama plecaseră turbaţi de furie spre uşă, după ce vărsaseră pe ea o tonă de venin şi s-au întors numai lapte şi miere. Se uita la ei ca o proastă şi nu putea articula nicio firimitură de cuvânt când îi vedea cum îl sorb din ochi pe Vespasian.

— L-am cunoscut pe tatăl tău. Ce om! Ce om! exclamă George Irimescu punând mâna pe umărul lui Vespasian şi Daria înţelesese în sfârşit ceva. Părinţii ei erau mulţumiţi de alegerea ei. Vespasian făcea parte din spuma societăţii după criteriile părinţilor ei, era fiul unor părinţi iluştri şi era şi el cineva.

Şi-a amintit de o întâmplare povestită de o colegă de facultate pe care ascultând-o a râs cu lacrimi. Era o poveste cu tâlc despre „spuma societăţii”...

În satul colegei ei era o familie tare săracă. Trăiau de azi pe mâine şi tot de azi pe mâine aveau ce mânca. Unul din fraţi s-a însurat, dar căsnicia scârţâia. Cine ştie de ce!?... Sărăcia, lipsa iubirii... Bărbatul proaspăt însurat a plecat la lucru în Banat la pădure aşa cum mergeau mulţi oameni din satul lor atunci. Tânăra soţie, rămasă acasă, a

reînnodat o veche relaţie ce o avusese înainte de căsătorie. Când amanţii erau împreună au fost surprinşi de fratele soţului. Biata femeie a îngheţat. Urma scandalul, ruşinea, bătaia, alungatul acasă la părinţi unde sărăcia era mai mare decât la soţ. Amantul a fugit şi ea a rămas singură în faţa fratelui soţului să o judece. Tot cerul s-a prăbuşit pe ea când a auzit cuvintele lui:

— Stai şi cu mine şi nu te spun lui frate-miu!

Femeia s-a gândit puţin – nu era nevoie să se gândească prea mult că şi aşa avea minte puţină – şi a constatat că nu prea are de ales.

Când şi-a întâlnit amantul i-a spus printre sughiţuri de plâns, când acesta a întrebat-o plin de îngrijorare cum s-a rezolvat problema, ce a făcut şi cum a scăpat.

— A trebuit să mă culc cu el ca să nu mă spună!

Acum tot cerul curgea peste cei doi amanţi şi albastru lui devenea cenuşă. Bărbatul a privit-o cu greaţă pe femeia pe care o iubea. Nu găsea niciun cuvânt să-i spună şi a fugit din calea ei. Nu a mai vrut să o vadă niciodată. A plecat şi el la lucru în Banat la pădure.

Au trecut anii... Acum erau relativ bogaţi şi amantul şi familia femeii pe care o iubise cândva.

Amantul, acum însurat, era naş de cununie şi primea

oamenii la nuntă. A văzut intrând în sala de petrecere pe amanta lui din tinereţe cu soţul şi cu fratele acestuia. Fratele care... fratele care... iar îi era greaţă privindu-l chiar şi după atâţia ani. Ce frate face asta? Ce om? ţipa inima lui. Da, bărbaţii şi femeile trăiesc, păcătuiesc, calcă strâmb de când e lumea. Eu am iubit o femeie... Dar ce frate face asta!? îşi zicea pentru a nu ştiu câta oară în viaţa lui.

S-a dus să întâmpine pe noii sosiţi după cum cerea datina şi să ciocnească cu ei un pahar apoi să-i conducă la o masă liberă. Tare nu ar fi făcut-o, dar nu avea de ales.

I-a salutat calm, a ciocnit cu ei un pahar şi, fără alte discuţii pe care şi le permitea cu ceilalţi invitaţi, le-a arătat o masă unde să se aşeze. În tot timpul ăsta nici măcar nu a privit spre femeia pe care o iubise cândva.

A răsuflat uşurat după ce le-a arătat masa şi deja s-a întors cu spatele la ei şi se grăbea spre alţi invitaţi, când s-a auzit strigat de bărbatul care... de fratele care...

S-a întors repezit spre el.

— Ce vrei? l-a întrebat stăpânindu-şi cu greu furia.

— Nu ne place masa aceea. Am vrea alt loc, i-a spus cu îngâmfare de om bogat la care nu-i ajungi cu prăjina la nas.

Naşul a privit spre masă. La ea erau aşezaţi oameni ca toţi oamenii. Chiar nu înţelegea ce vrea omul din faţa lui.

— Nu vrem să stăm cu oricine la masă. Ştii, noi suntem spuma societăţii.

Naşul îl privea ca pe ceva ce miroase urât. Retrăia tot ce i se întâmplase în tinereţe, chiar şi propria-i vinovăţie pentru întâmplarea de atunci. Avea milă în suflet pentru soţie, ruşine pentru el, dar pentru bărbatul ce vorbise simţea cum creşte în el un uragan de furie. Nu, nu putea vorbi despre ce se întâmplase atunci pentru a nu-i face rău femeii şi soţului ei, dar putea să pună la punct gunoiul, neomul, fratele câine.

— Tu, spuma societăţii!? Tu vrei un loc special!? Până mai ieri nu te mai săturai de deresăli şi acum eşti spuma societăţii!? Du-te şi te aşază la masa aceea unde toţi oamenii sunt prea buni pentru tine!

Când a auzit întâmplarea pe care colega o povestea cu foarte mult haz Daria a râs. Acum nu râdea. Doar se gândea la spuma societăţii în timp ce îşi vedea părinţii gudurându-se pe lângă ginerele lor.

— De ce stai aşa? Spune ceva! o încuraja mama veselă.

Tata punea şampanie în pahare când Vespasian s-a aşezat lângă ea şi a cuprins-o. L-a împins uşor – nu voia pe

nimeni lângă ea, era rănită, speriată şi confuză – dar el nu i-a dat drumul, ci i-a luat mâna şi i-a dus-o la buze.

— Iartă-mă, Daria! a spus încet încât numai ea să-i audă şoapta.

De gheaţă, fiindu-i imposibil să gândească logic, şi-a tras mâna de la buzele lui. Ştia un singur lucru că nu trebuie să plângă şi habar nu avea că părinţii ei îi studiază uimiţi comportamentul de păpuşă de gheaţă.

— Daria, cum te porţi cu soţul tău! exclamă tatăl şi în vocea lui era reproş.

— E atât de rece şi de insensibilă, a adăugat şoptit mama, încât să o audă doar soţul ei, neînţelegând ce a găsit scriitorul acesta celebru şi cel mai căutat burlac din oraş tocmai la fiica lor. O făptură de granit, o păpuşă dăltuită în piatră...

Cu nervii întinşi la maximum, obosită de comportamentul dur al părinţilor şi apoi blând, speriată de Vespasian ce venise după ea acasă, neştiind ce să explice despre ce e cu ea, a simţit cum devine moale. Plutea, era un fulg, nu mai auzea nimic şi nu mai simţea nimic. Lumina zilei din cameră s-a stins de parcă venise brusc noaptea. Era singură şi îi era bine. Nici nu-şi dădea seama că leşinase.

În întuneric auzea oameni ţipând ca nişte vrăbii gureşe şi speriate. A deschis ochii când a simţit că-i sunt udaţi obrajii. Întinsă pe pat şi cu toţi agitându-se în jurul ei a început a plânge. Nu cu sughiţuri, nu zgomotos, ci doar îi curgeau lacrimi pe faţă de parcă ar fi fost o icoană ce plânge.

— Ce-i cu tine, Daria?! Mă sperii! Tu nu plângi niciodată... îi vorbi mama ţinându-i mâna şi apoi se adresă lui Vespasian parcă scuzându-se şi uşor ruşinată: Nu a mai făcut niciodată aşa. Ea e puternică.

— Lăsaţi-mă singur cu ea. Trebuie să-i vorbesc. După aceea vom bea şi şampania.

Părinţii au ieşit pe uşă şi au plecat ciripind veseli spre bucătărie.

— Îţi dai seama, George, pe cine a luat de bărbat fiica noastră?! Realizezi ce partidă a făcut?! Nu mă aşteptam la ea, vorbea mama fericită.

— Nici eu. Ştii că este o vorbă în popor: cărbunele domolit frige. Se pare că fiica noastră e un astfel de cărbune.

— Nu o cunosc deloc, dar absolut deloc, George, pe propria-mi fiică. Nu am reuşit niciodată să vorbesc cu ea, să-mi facă confidenţe, să fim prietene. Chiar a fost urât din

partea ei că m-a lăsat să sufăr mai devreme de mi se făcuse rău şi nu a spus mai repede cu cine s-a măritat ca să mă liniştesc.

Dar codiţe i-ai împletit!? Dar flori în păr i-ai pus!? Dar cu ce haine îi stă bine, ai văzut!? Ai lăudat-o când a îmbrăcat fustiţă scurtă!? Ai îndrumat-o când a trebuit să se fardeze prima dată!? Ştii când i-a venit menstruaţia şi cum a fost!?... ar fi trebuit să o întrebe propria conştiinţă şi probabil că o întreba, dar ea nu auzea vocea propriei conştiinţe aşa cum uitase vorbele grele ce i le spusese cu câteva clipe mai devreme de venirea lui Vespasian.

— Nici eu nu o cunosc. Am încercat să vorbesc cu ea despre scris în urmă cu ceva timp după ce am vorbit cu decanul facultăţii de litere, dar m-a concediat rapid. A spus „prea târziu” şi a plecat în camera ei. Nu am înţeles ce a vrut să spună prin cuvintele „prea târziu”.

— Numai de nu ar strica totul cu comportamentul ei prostesc. Ai văzut ce scenă a făcut acum! îl întrerupse Lidia. Vocea ei trăda îngrijorare. Se temea că Vespasian Herescu ar putea constata că a făcut o greşeală luându-şi aşa o soţie şi anulând căsătoria imediat după cununie i-ar fi făcut de tot râsul în ochii spumei societăţii. Cu *şi* mai multă îngrijorare în voce adăugă: Sper că are un pic de

creier măcar şi va şti să se poarte!

— Ceva nu e în regulă. Pare că suferă... Ieri s-a cununat, iar astăzi dimineaţă a venit acasă. Există o problemă. Ai văzut şi tu că i s-a făcut rău, vorbi George cu o fărâmă de grijă la adresa fiicei lui. Ar trebui să stai de vorbă cu ea, Lidia, şi să vezi ce se întâmplă, adăugă îngândurat.

— Mofturi de fată dificilă. Nu pot vorbi cu ea. Mi-a distrus nervii cu câteva clipe mai devreme. Încă nu mi-am revenit bine.

Îşi puse şi lui şi ei câte un pahar de apă minerală şi, în timp ce-i întindea paharul soţului ei, zâmbi misterios şi ochii i-au strălucit semn clar că îi venise o idee.

— Îi las acum să-şi rezolve problemele, apoi, cât timp îşi va face bagajul – bănuiesc că trebuie să plece la el – voi sta de vorbă cu ea. Sigur că voi vorbi. Tu îi vei ţine de urât lui Vespasian cât timp eu discut cu ea.

El a băut apa toată, apoi i-a spus:

— Ştiam eu că asta vei hotărî. Eşti o femeie înţeleaptă.

Vespasian nu ştia ce să-i spună Dariei. Stătea stânjenit şi o privea cum stă întinsă pe pat. Era albă ca varul. Buzele îi tremurau. Se stăpânea cu greu să nu plângă.

El credea că-i aşa din cauza lui şi a tot ce s-a întâmplat astă-noapte şi se simţea vinovat. Ştia că a auzit-o

plângând. A auzit-o şi văitându-se că o doare burta. Habar nu avea că durerea cea mare, rana de cuţit venise de la părinţii ei după ce a venit acasă.

Daria voia să ţipe la el: Ai luat de soţie o orfană, un copil al nimănui, un prunc născut din „pană de pro tex”! îţi mulţumesc că mă vrei! Voi fi sclavul tău, umbra ta! Tu vei fi soarele de pe cer şi eu pământul ce se roteşte în jurul tău! Tu îmi vei da lumina, zilele şi nopţile! Tu vei fi răsăritul şi asfinţitul meu! Dacă nu vrei să fii soarele, atunci fii tu pământul şi eu luna, satelitul ce se roteşte în jurul tău!... dar nu putea. Focul şi gheaţa i-au ars în piept şi au lăsat-o sleită. A dus mâna la ochi căci nu mai voia să vadă nimic în jurul ei, dar mai ales voia să-şi acopere lacrimile ce le simţea iar izvorând.

El a îngenunchiat lângă patul ei, i-a luat tandru mâna de pe ochi şi a dus-o la buze. Abia şoptit i-a spus înainte de a-şi lipi buzele de mâna ei:

— Iartă-mă pentru tot.

Ea tăcea cu cuvintele amorţite în ea. Nu găsea niciun cuvânt. Vedea pe faţa lui îngrijorare, părere de rău şi iubire şi inima i se bucura, dar nu putea vorbi.

El, aşteptând cuvintele ei, strângea între degete verigheta de pe mâna ei. Daria, văzându-l cum se joacă cu

inelul, a retrăit tot ce a simţit dimineaţă când făcea duş.

— Cum te cheamă? o întrebă el şi-i zâmbi dulce.

Ea l-a privit mirată şi nu i-a înţeles întrebarea, dar când el a repetat-o i-a răspuns:

— Daria.

— Daria şi mai cum?

Ea, neînţelegând ce joc face, i-a răspuns:

— Daria Irimescu.

El privea verigheta strânsă între degetele lui la un loc cu mâna ei. A râs amar auzindu-i răspunsul.

— Nu ai răspuns corect. Eşti Daria Herescu. Aşa ai semnat ieri în certificatul de căsătorie, dar văd că ai uitat. Eşti soţia mea. Hai acasă!

Ea s-a repezit spre el şi el s-a ridicat din genunchi să o cuprindă. O ţinea strâns şi ea scâncea la pieptul lui.

— Te iubesc, Vespasian. Ştiu că te-am dezamăgit astă noapte, dar de acum înainte nu am să te mai decepţionez. Voi fi o soţie bună.

El nu-i mai auzea cuvintele şi nici nu i-a răspuns „Te iubesc, Daria”, ci doar o ţinea strâns.

— Mulţumesc că m-ai primit în viaţa ta. Mulţumesc că te-ai uitat la mine. Mulţumesc că mă vrei... şoptea ea cu capul ascuns la gâtul lui şi el simţea lacrimile ei arzându-i

pielea gâtului, dar mai tare decât lacrimile îl ardeau cuvintele ei neînţelese. El trebuia să mulţumească, el trebuia să-şi ceară iertare...

I-a luat faţa în palme şi i-a privit ochii în care căuta răspunsuri, dar nu le-a găsit.

— Ce vorbe aiurite spui, fata mea cu cercel de perlă.

A mai privit-o puţin apoi i-a spus:

— Hai să-ţi strigăm părinţii şi să bem şampania deja pusă în pahare.

Prin ochii ei căprui cu inel auriu a trecut brusc întunecarea. Şi-a plecat capul ca el să nu-i vadă durerea de pe chip, dar el a văzut că e ceva în neregulă cu ea.

— Ce-i cu tine, Daria? Te porţi ciudat.

Ea nu voia ca el să ştie adevărul despre ceea ce se întâmplase în casă înainte de venirea lui şi despre adevărata relaţie dintre ea şi părinţii ei. Ştia că minte, că o minciună a chemat după ea altă minciună şi că se încâlceşte într-o plasă de minciuni ca o muscă prinsă într-o pânză de păianjen, dar nu ştia cum e mai bine să facă şi cel mai important lucru era ca Vespasian să nu ştie adevărul despre părinţii ei. El trebuia să creadă că a luat de soţie pe alintata fiică a lui George şi a Lidiei Irimescu, a cercetătorului şi a doctoriţei chirurg.

— Mai ţine-mă puţin în braţe, apoi îi vom chema, îi spuse cât se poate de calmă, după ce a respirat adânc.

Vespasian s-a dus după ei câteva clipe mai târziu. Au băut şampanie şi tata şi mama au sărutat-o şi au îmbrăţişat-o, iar ea le-a stat în braţe ca o păpuşă de porţelan ce nu poate întinde mâinile spre ei. Părinţii nu au observat nimic sau dacă au observat nu au spus nimic. Vespasian a observat, dar a pus asta pe seama emoţiilor şi a faptului că i-a fost rău.

Când părinţii au lăsat-o singură s-a dus lângă ea, deşi au mai ciocnit încă o dată paharele cu şampanie. I-a atins uşor cupa din mână şi cuprinzându-i uşor mijlocul i-a spus:

— Acum bea tot!

— Nu pot.

— Ba poţi. Bem împreună.

Şi unul şi altul au golit paharele. El i-a luat paharul din mână şi le-a pus pe amândouă, şi a lui şi a ei, pe masă.

— Mai pun? a întrebat tata râzând vesel.

— Nu, a răspuns Daria repede apoi s-a ridicat şi s-a dus la fereastră. Nu suporta să vadă ochii părinţilor ei ce o cercetau. Privea pe geam la trandafirii înfloriţi ce se scăldau în lumină de soare în faţa casei ei. Erau de toate culorile: albi, galbeni, frez, crem, roşu foc, roşu catifea,

grena şi chiar mov palid. A râs spre ei ca spre nişte prieteni dragi. Ea cu tata îi îngrijea în fiecare primăvară.

A simţit braţele lui Vespasian cuprinzând-o şi s-a retras puţin din îmbrăţişarea lui. Îi era ruşine să fie îmbrăţişată în faţa părinţilor ei. El a cuprins-o iar mai strâns.

— Te mai doare burta? Astă noapte te-ai văitat că te doare, i-a şoptit îngrijorat şi punând pe seama durerii gestul ei de respingere de mai înainte.

— Nu mă mai doare. Nu a durut tare.

— Sigur?!

— Sigur, i-a răspuns ea şi şi-a ferit ochii de privirea lui cercetătoare.

Mama i-a şoptit tatălui fără ca tinerii să audă:

— Se poartă atât de ciudat! Mare răbdare mai are băiatul ăsta!

Daria nu a auzit ce a spus mama şi era bine că nu a auzit.

— Uite ce trandafiri frumoşi avem noi aici. La tine acasă nu am văzut.

Vespasian a privit pe geam şi a văzut minunăţie de petale scăldându-se în lumină.

— La mine nu sunt trandafiri. Doar iederă, bună-dimineaţa şi nişte arbuşti ce înfloresc primăvara... Şi

iarbă... Eu nu am timp să mă ocup de flori şi nici nu îmi place.

— Pot pune trandafiri prin iarbă la tine acasă? întrebă ea plină de însufleţire.

— Poţi, draga mea, i-a răspuns el încântat de explozia ei de însufleţire. Poţi pune tot ce vrei.

— Vreau de toate culorile, dar cel mai mult îmi place cel mov palid adus de tata anul trecut. Acum a înflorit prima dată la noi. Hai să-l vezi de aproape.

Ea l-a luat de mână şi îl conducea spre ieşire ciripind veselă.

— Prima dată când a înflorit şi i-am văzut culoarea l-am botezat Pulbere de Vis!

Vespasian s-a întors spre ea din prag şi a îmbrăţişat-o.

— Cum i-ai spus?

— Pulbere de Vis. Toţi trandafirii mei au câte un nume special...

Bărbatul a luat-o în braţe şi o ducea aşa spre trandafiri.

— Hai să-mi arăţi Pulberea ta de Vis, Daria.

Părinţii, rămaşi în casă, s-au dus la fereastră cu paharele de şampanie în mâini şi priveau pe geam la străina ce le era copil şi care alerga râzând veselă de la o tufă de flori la alta.

— Tu ai ştiut că Daria iubeşte trandafirii, George? Ai ştiut că le pune nume?

— Mă ajuta să-i îngrijesc primăvara, dar nu am ştiut nimic despre asta. Credeam că vrea să ia aer după o iarnă întreagă de stat printre cărţi şi numai în casă. Nu am auzit-o niciodată vorbind ca acum. Ştii că spuneam mereu că e mută şi că vorbeşte doar la Paşti şi la Crăciun şi atunci doar trei cuvinte.

S-au oprit din vorbit şi au privit pe geam. Daria râdea ţinând în palme un boboc de trandafir mov. Spunea ceva bărbatului ce o privea cu adoraţie şi care i-a desprins palmele de pe floare şi le-a sărutat. Amândoi au auzit clar cum ea a ţipat la el alintându-se:

— Vai, Vespasian, mi-ai şters de pe palme urmele Pulberii de Vis!

În faţa ferestrei s-au uitat unul la altul şi au spus exact aceleaşi cuvinte în acelaşi timp.

— Cine e fiica noastră?!

Apoi şi-au băut şampania tăcuţi şi fără a primi răspuns la întrebare. O priveau doar cum fuge de la o floare la alta, cum ia în căuşul palmelor corole de flori, cum râde, cum îşi cufundă faţa în trandafiri parfumaţi şi voiau să recunoască în străina ce fugea printre flori pe copilul născut din carnea

lor, crescut în casa lor, hrănit şi îmbrăcat de ei şi nu-l recunoşteau. Era o străină... O străină frumoasă, vorbăreaţă, strălucind printre flori, alintându-se sub privirea unui bărbat.

— Vreau atât de mult să fie fericită! exclamă plin de duioşie George.

— Va fi dacă va şti să se poarte! îl completă acră Lidia.

— *Eu sunt sora lunii. Din când în când mă împărtăşesc cu rouă şi mă scald în lumină de soare...* recită şoptit George şi Lidia îl privea ca pe un extraterestru.

— Ce ai spus? ţipă mirată.

— Am recitat nişte cuvinte scrise de străina ce aleargă printre trandafirii noştri din curte. Nu mă simt deloc bine să constat că nu ştiu cine este fiica mea.

Lidia s-a îndepărtat de el tăcută şi îngândurată. Nu mai voia să vorbească despre Daria. Ceva îi rodea sufletul, dar era un mister al ei despre care nu voia să vorbească cu nimeni. Era fericită că Daria pleacă din casă şi nu o va mai vedea în fiecare zi. Numai de ar fi mers căsnicia asta, ca să nu fie nevoită să o primească înapoi acasă.

Daria s-a dus în camera ei să-şi facă bagajele, iar Vespasian a rămas cu tata.

Lidia a urmat-o pe fiică-sa în camera de la etaj. Pentru

câteva clipe a urmărit-o cum îşi scoate haine din dulap şi le pune în geamantan. Nu ştia cum să-şi înceapă discursul.

Daria se făcea că nu ştie că o priveşte din prag, deşi i-a auzit paşii de prima dată. Nu voia să-i vorbească şi nu ştia ce i-ar fi putut spune după discuţia dură de mai devreme. Ce mai rămăsese de spus!?... Doar tăcere, gândea Daria, dar se înşela. Chirurgul din mama nu îşi terminase încă operaţia.

— Te felicit. Ai ales un bărbat minunat şi râvnit de foarte multe femei din spuma societăţii! îşi începu Lidia discursul. S-a oprit pentru a primi un mulţumesc de la Daria, dar cum acesta nu venea şi ea continua să-şi pună hainele în geamantan, mama vorbi mai departe... Nu ştiu cum ai pus mâna pe el, dar este o partidă strălucitoare. Este mai mult decât mi-am putut imagina eu pentru tine. Este cea mai bună alegere posibilă.

Iar aşteptă un cuvânt de la Daria şi iar acesta nu veni.

— Acum mă simt datoare să-ţi spun şi câte ceva ca de la mamă la fiică...

Fata o fulgeră cu privirea în care ardea ca un foc durerea, amărăciunea şi disperarea, dar nu scoase niciun cuvânt şi îşi plecă iar capul spre haine.

— Trebuie să înţelegi că trebuie să te porţi ca o soţie

iubitoare şi să ştii să păstrezi un asemenea bărbat. Am văzut că l-ai respins... Ai mai şi leşinat... Mai târziu în grădină te purtai ca un copil alintat. Lasă mofturile, Daria! Fii femeie responsabilă! în lumea noastră – Lidia folosi cuvintele de parcă ar fi spus „în sânul familiei regale” – ar fi o adevărată catastrofă să nu vă împăcaţi sau să te părăsească. Fă totul, Daria, ca această căsnicie să meargă, dar dacă vor fi probleme tu vei fi vinovată! îţi dai seama pe cine ai luat de bărbat!? Pe VESPASIAN HERESCU!

Daria, ascultând-o, iar avea gheaţă şi foc amestecate în piept Dacă mama, când o privea printre trandafiri, s-a întrebat: Cine e fiica noastră? acum fiica se întreba: Cine e străina care îmi vorbeşte şi căreia îi spun mamă!?

— Spune şi tu ceva! ţipă mama sătulă să vorbească singură.

Daria se opri cu cele două geamantane în faţa ei, în prag, şi îi spuse docilă:

— Voi face totul ca să meargă căsnicia mea. Îl iubesc pe Vespasian Herescu. Apoi a trecut pe lângă mama având foarte mare grijă să nu o atingă.

Daria, deşi spusese multe minciuni în ultima vreme în care s-a minţit mai mult pe ea decât pe alţii, acum nu a

minţit. Era un adevăr pe care îl avea în inimă şi în care credea. Voia să se împace cu Vespasian. Voia o căsnicie fericită. Voia – asta era esenţial – să nu se întoarcă niciodată în casa părinţilor.

În maşină» în drum spre casa lui Vespasian, nu a scos niciun cuvânt. Derula ca pe un film tot trecutul şi visa cum va fi căsnicia ei şi îşi lăsa mâna să stea moale în mâna lui. Nici el nu vorbea. Conducea maşina şi când nu era nevoie să ţină amândouă mâinile pe volan îi luă mâna. Ea a zâmbit şi el i-a văzut zâmbetul.

— Pot şti de ce zâmbeşti?

— Mă gândeam cum va arăta curtea ta...

— Curtea noastră! o corectă el ferm întrerupând-o.

În ochii ei au apărut lacrimi auzind ce a spus el. Casa lui îi aparţinea şi ei şi asta tocmai după ce părinţii îi smulseseră din inimă casa părintească şi în loc să-şi continue ideea s-a aplecat şi l-a sărutat pe gât apoi i-a şoptit în ureche: Mulţumesc.

— Pentru puţin.

— Un puţin care pentru mine e totul! a exclamat ea entuziasmată şi fericită.

El nu înţelegea nimic. De ce se purta ca o cerşetoare, ca un om sărac lipit pământului când era fiica unor oameni

bogaţi?! De ce îi mulţumea pentru ziduri, când zidurile nu i-au lipsit niciodată!? A lăsat această nelămurire deoparte spunându-şi că va descoperi altă dată răspunsul ei şi i-a amintit:

— Nu ţi-ai terminat ideea. Ai început să spui: Mă gândeam cum va arăta curtea ta... şi nu ai mai terminat de spus căci te-am întrerupt eu.

— A, da. Îmi imaginam cum va fi curtea ta plină de trandafiri de toate culorile. Aşa cum e la... A vrut să spună la casa părinţilor, dar s-a oprit. După un moment de gândire a adăugat: Cum e la tata. Să avem şi noi trandafiri mov palid şi roşii ca sângele, şi grena ca apusul, şi galbeni de aur ca răsăritul. Vreau toate culorile posibile de trandafiri în curtea casei noastre. Am să pun la toamnă, la sfârşitul lui august, începutul lui septembrie.

— Bine, Daria. Vom cumpăra cei mai frumoşi trandafiri. Am să vorbesc cu un inginer horticol şi voi căuta şi un grădinar care să se ocupe de asta dacă aşa vrei tu şi asta te face fericită.

Vorbind a oprit maşina în faţa porţii. Nu a apucat să coboare căci ea şi-a pus mâna ferm pe braţul lui.

— Nu îmi doresc asta, Vespasian!

— Nu!? s-a întors el mirat spre ea. Nu tocmai asta ai

spus cu o clipă mai devreme?

— Nu vreau trandafiri cumpăraţi şi niciun grădinar care să se ocupe de grădină. Voi face totul eu. Voi obţine lăstari de trandafiri care oricum se curăţă toamna şi se aruncă şi îi voi planta eu cu mâinile mele. Ce să se prindă trebuie îngropaţi cel puţin cu două noduri în pământ şi unul afară.

— Nu înţeleg! o întrerupse el mirat.

— Nodurile sunt punctele de pe tulpini unde cresc frunze. Nu-ţi mai explic cum se face. Am să-ţi arăt la toamnă. Ca să fie grădina mea şi trandafirii mei cu adevărat trebuie să mă ocup eu de tot. Vreau o grădină şi un copil ca să fiu fericită.

Vespasian tăcea îngândurat. El nu-şi dorea copii. Nu-i putea iubi şi nici nu concepea că poate să se dăruiască cuiva. El trăia doar pentru scris – simţea că e geniu – şi ca să intre în eternitate prin cuvinte trebuia să nu se dăruiască altcuiva mai mult şi simţea că un copil e ceva ce fură din dăruirea pentru scris. Încă de la prima pagină publicată a hotărât că el nu va avea urmaşi. Niciodată în viaţa lui nu a ţinut un prunc în braţe şi nu a alintat un copil Trăia doar pentru el şi pentru scris.

Nu a avut curaj să-i spună acum asta Dariei.

Îi voi spune mai târziu, acum e prea entuziasmată, şi-a

spus în gând.

— Să mergem în casă.

Ea a coborât după el din maşină plutind. Visa şi visul îi dădea o stare de beatitudine. Avea totul visând: copil, trandafiri, casă, soţ, iubit, deci fericire pe pământ. Atât de beată era de vis încât nici nu realiza că Vespasian nu a răspuns nimic când ea a spus că vrea un copil.

În prag s-a prins de gâtul lui Vespasian şi i-a şoptit lângă ureche:

— Iartă-mă pentru că am fugit în zori.

— Te iert, a răspuns el râzând. Te porţi ca un copil

Au intrat în casă şi Daria se simţi brusc singură. Nu ştia de ce... în ciuda tuturor viselor de fericire, în ciuda bărbatului de lângă ea se simţea aşa şi nu ştia de ce. Poate pentru că ar fi vrut ca Vespasian să o ia în braţe după ce i s-a prins de gât în prag şi să meargă cu ea până în dormitor sau oriunde ar fi vrut el să se oprească şi să repare noaptea trecută şi să exerseze la copilul pe care ea tocmai i-a spus că îl dorea. Sau poate inima ei neorbită de vis a simţit adevărul în legătură cu Vespasian şi trimitea în tot trupul ei valuri de singurătate.

— Du-te în bucătărie şi pregăteşte ceva. Găseşti totul acolo. Am uitat să mănânc azi. Până termini, eu am de

scris ceva. E urgent.

Sesizând tristeţea ce punea stăpânire pe ochii ei aşa cum vin norii vara pe cer rostogolindu-se furioşi când vine furtună, a adăugat ca pe un fel de scuză:

— Scrisul e întotdeauna pe primul loc. Trebuie să înţelegi asta. Nu mă striga, ca să nu mă deranjezi. Vin eu când termin.

El a plecat spre biblioteca aflată lângă camera de zi şi ea a rămas privind mută şi nelămurită uşa ce s-a închis în urma lui. Din hol privea spre uşa bucătăriei unde trebuia să meargă pentru a face mâncare, dar nu s-a dus acolo. A plecat în camera de zi unde era pianul şi tabloul de Vermeer. A apăsat mecanic pe clape. A privit tabloul.

...Câtă imaginaţie a avut Dumnezeu! Să pună la un loc vis şi carne şi acestui amestec să-i spună OM!... Vreau şi eu să scriu, dar probabil că nu se poate. Doi care scriu într-o casă e prea mult. Cineva trebuie să fie şi pământean şi să se ocupe de cele lumeşti. Eu simt că sunt aeriană şi că aş putea scrie, dar Vespasian a spus că nu se poartă ceea ce scriu eu, că zugrăvesc realitatea şi că pe nimeni nu interesează asta. Că sunt romantică în vremuri în care romantismul e demult depăşit. Că scriitorii adevăraţi trec dincolo de realitate şi eu nu pot face asta, în schimb el –

da. Deci el va rămâne cu scrisul şi eu cu restul...

Încă apăsa mecanic pe clape – îi făcea bine să audă sunete care să spargă liniştea şi singurătatea ce o strângea ca un coştiug – în timp ce se lăsa devorată de gânduri. Pe fata cu cercel de perlă din tablou nu o auzea ţipând spre ea: Vespasian nu are dreptate! Să nu laşi pe nimeni să-ţi omoare visurile, chiar dacă visul tău e dorinţa de a atinge luna sau a urca singură pe Everest... Nimeni nu are voie să se atingă de visurile tale!

Ea nu auzea nimic. Astăzi se întâmplaseră atât de multe. Un gând ca un vers i-a înflorit inima: Ieri eram lacrimă/Acum sunt stâncă... dar nici nu s-a gândit să se grăbească să se ducă să-l noteze. Nu era valoros. Aşa spusese Vespasian despre scrisul ei şi ea – proasta – l-a crezut.

— Nu mai cânta, Daria! Nu suport zgomotul când scriu! Trebuie să fie linişte ca în mănăstire când sunt în bibliotecă. Te rog, înţelege.

Vocea lui venea din spatele ei şi ea nu s-a întors spre el. Degetele i-au înţepenit răsfirate peste clapele albe.

A auzit uşa din spatele ei închizându-se. A plecat spre bucătărie unde o aşteptau oale, tigăi, aragazul, frigiderul, cuţite, ouă, ceapă, carne, toate cele necesare pentru o

femeie pământeană normală.

Din prag s-a întors încă o dată spre fata din tablou ce ţipa la ea: Să nu laşi pe nimeni să-ţi omoare visurile, Daria! dar nu i-a auzit ţipătul. Simţea că vrea să-i transmită ceva, dar nu înţelegea ce.

— Dacă îmi rămân trandafirii, un copil şi continuarea studiilor – bineînţeles că vreau să continui; vreau să ajung profesor universitar, doar am terminat şefă de promoţie – e destul!? a întrebat albastrul şi galbenul amestecate sublim în tablou, dar culorile nu i-au dat niciun răspuns deşi ştiau că nu va fi copil, nici carieră universitară, ci doar trandafiri, profesoară de liceu şi un sclav perfect pentru Vespasian – bărbatul ce se visa geniu şi nu se ştie dacă era, căci geniul se naşte după moartea celui ce a creat ceva, dacă posteritatea consideră că merită, dar sigur era cel mai egoist şi mai îndrăgostit bărbat de propria persoană.

Fără niciun gând, Daria a început să gătească. O făcea stângaci, căci nu avea un talent special pentru bucătărie şi nici acasă nu gătise prea mult. Un ou fiert sau ochi, o felie de salam prăjit, cartofi prăjiţi, ceai – cam asta făcuse acasă. La un moment dat a fost tentată să meargă la Vespasian şi să-i spună că nu ştie ce să pregătească, dar

s-a răzgândit amintindu-şi că el i-a cerut să nu fie deranjat.

A curăţat câţiva cartofi şi i-a pus la fiert. A pus într-o tigaie la prăjit două felii de carne pe care le-a găsit în frigider şi cât timp acestea stăteau la foc a făcut o salată din varză pe care a tocat-o greu căci nu avea pic de îndemânare.

Cartofii i-a făcut piure, carnea era gata, salata aştepta pe masă şi ea nu ştia ce să facă: Să-l cheme pe Vespasian sau nu!?... El a spus să nu îl deranjez când scrie şi nu pot să o fac, aşa că sting flacăra aragazului să nu se ardă mâncarea şi aştept.

Aşteptând a privit pe geam la floarea agăţătoare de bună-dimineaţa ce se întindea până la streaşina casei ca un covor vertical verde-verde de frunze peste care plouase cu mov-albăstriu de flori. A ieşit în curte şi a privit mai bine floarea, iarba, pomii din curtea lui Vespasian. Sunt şi ale mele! şi-a spus fără rost şi brusc s-a simţit sleită de puteri şi singură. La orizont soarele se pregătea să apună şi a împroşcat cerul cu albastru, mov, roşul ireal şi – culmea tupeului culorilor – galben strălucitor.

— Ce zi! Ce zi lungă! Sunt atât de obosită! a exclamat şi s-a dus iar în casă. În prag şi-a amintit că nu şi-a luat bagajele din maşină. A căutat cheile în uşă, unde

rămăseseră când a descuiat-o Vespasian şi le-a luat apoi a plecat cu ele la maşină. A dus pe rând toate bagajele ei în dormitor. A respirat adânc când a văzut că mai sunt pe jos şi pe aşternuturi petale de trandafiri. A lăsat hainele şi plină de furie a început să le adune. Le certa şi îşi descărca furia adunată şi nici nu realiza cât de nedreaptă e că se răzbună pe nişte petale în loc să se certe cu Vespasian sau să fie supărată pe părinţii ei. O petală strivită – ea – certa alte petale strivite! Veştejirea din ea ţipa la veştejirea din ele.

— Sunteţi nişte proaste! Ce căutaţi aici!?... Nu vă vreau! Nu v-am vrut nici astă noapte. Locul vostru e în grădină, nu în aşternuturi şi pe covor...

Îngenunchiată, cu pumnii plini de petale i s-a părut că cineva îi şopteşte:

— Şi ce vrei? Pe cine?

S-a uitat lung la petalele din pumn. Oare ele m-au întrebat?! A pus capul pe marginea patului să se odihnească un pic. Afară toate culorile cerului s-au topit în întunecare. Înnoptase. Nu plângea. De ce să plângă!?... Golul şi pustiul din ea nu putea vărsa lacrimi. Totul era greşit. Viaţa îi era încâlcită ca un scul scăpat de pe vârtelniţă şi a cărui fire înnebunesc. Probabil că aşa

trebuie să fie viaţa: un scul scăpat de pe vârtelniţă! gândi filosofic. Nu ştia pe cine să dea vina pentru toată această încâlceală. Şi-a amintit de decanul ce o lăuda şi îi prezicea viitor de mare scriitoare sau poetesă, de colegii ce o admirau sincer, de diriginta ce nu a putut să-i răspundă la întrebarea: Ce înseamnă pană de protex? dar care a iubit-o sincer, de bunica – bunătatea de bunica – şi de casa unde ea s-a simţit cel mai bine din toate locurile de pe pământ. Apoi şi-a amintit de părinţi; totul în legătură cu ei. La urmă de tot a venit în amintiri şi Vespasian. Scurta lor prietenie, felul lui de a se comporta – totul i-a trecut prin faţa ochilor şi inima îi spunea că trebuie să-l pună alături de părinţi şi de fraţi, nu de bunica, decan sau dirigintă.

Gândurile îi erau din ce în ce mai încâlcite. Pe gene avea atârnate steluţe ce cădeau pe petalele ei strânse în pumn. Ce vreau?... Nu ştiu... Ba ştiu... Să fi fost în braţele unui bărbat Totul! Soarele lui! Răsăritul lui! Ochii lui! Lumina lui! Nu petale pe covor şi pe aşternuturi, ci petale în inima mea...

După răspunsul pe care l-a dat aproape adormită a fost linişte... linişte adâncă şi somn.

Vespasian a ieşit din bibliotecă mulţumit. Mai scrisese un text pentru volumul ce îl pregătea şi pe care editura de-

abia aştepta să-l termine. Scria greu şi chinuindu-se. Îşi verifica fiecare frază. Scrisul lui nu era un torent de cuvinte ce vin din cer nestăpânit ca la alţi scriitori, ci el năştea chinuindu-se fiecare frază. Nu conta ideea, ci conţinutul şi forma. Nu era inspirat – asta nu se poartă în postmodernism – ci avea imaginaţie nelimitată şi tot ce îşi imagina devenea creaţia lui. Când scria era doar el cu el. El creator, el creaţie, el tot. În ecuaţia asta nu încăpea şi Dumnezeu. Creatorul artei postmoderne se slujea pe sine şi se simţea Demiurg şi arta lui precum şi persoana lui îi era sieşi suficientă. Nu exista a mulţumi lui Dumnezeu pentru inspiraţie, pentru că artistul nu credea în Dumnezeu, ci doar în sine. Ce, El a muncit aici!? Eu am muncit, este creaţia mea îşi spunea plin de sine şi avea perfectă dreptate. În ceea ce crea nimic nu era Creaţia lui Dumnezeu, ci doar a omului singur, plin de el. Nu existau abisuri şi înălţimi de neatins şi nici veneraţie, ci doar „eul”, „azi”, „vreau totul” şi „pot totul”. Într-o astfel de artă s-a ajuns să fie expuse la expoziţii capace de wc, hârtie igienică, ambalaje de aruncat la gunoi amestecate straniu şi autorii, în prostia lor de aşa-zişi creatori, îşi spuneau tot artişti şi se credeau confraţii lui Eminescu şi Brâncuşi. Cei care se raportau la Dumnezeu şi căutau absolutul şi

infinitul prin artă au creat Coloana infinitului sau au scris Luceafărul, dar cei care nu aveau nevoie de Creator şi de absolut expuneau ca şi creaţie gunoiul şi nimicnicia. Atât poate crea omul singur şi fără Dumnezeu.

Vespasian a lăsat în urma lui o astfel de creaţie şi mulţumit, fericit, autoadmirându-se mergea spre bucătărie. Trecând prin dreptul oglinzii din hol a râs spre chipul lui şi a spus: Salut, poete! şi i s-a părut că şi oglinda îi spune: Să trăieşti, măria-ta, împăratul cuvintelor! dar sigur a fost o părere de-a lui. Oglinda, care era deşteaptă şi vedea numai adevărul, nu a văzut niciun împărat, ci o biată râmă ce se visa iguană sacră şi dacă ar fi avut glas i-ar fi spus: Nu eu te fac poet şi nici tu! Cititorii şi timpul, ei nasc titani!

A deschis uşa la bucătărie şi a aprins lumina. A privit spre aragaz şi a molfăit nemulţumit: Unde o fi Daria?...

Nu, nu avea chef să caute prin oale şi nici să-şi pună singur mâncare în farfurie. Nici să mănânce singur nu voia. A ieşit în hol şi a strigat spre scările ce duceau la dormitoarele de sus.

— Daria! După un moment de aşteptare a strigat şi mai tare: Unde eşti, Daria? Am terminat de scris. Sunt obosit! Mi-e foame!

S-a oprit când a văzut-o în capul scărilor, îşi aranja hainele cu mâinile şi părea speriată sau confuză. Părul îi era desprins din clame şi cădea în neorânduială în jurul feţei şi asta o făcea nespus de frumoasă; dar nu frumuseţea aceea sofisticată a femeilor ce exagerează cu aranjatul şi fardatul, ci frumuseţea pură a unei adolescente. A continuat să-şi aranjeze hainele cât timp a coborât scările, iar când a ajuns jos a dus mâinile la păr pentru a şi-l prinde iar cu clamele şi făcând asta explica:

— Am terminat mâncarea. Nu ştiam ce să fac. Tu ai spus să nu te deranjez. M-am dus sus şi am adormit.

...Atât de dulce, de cuminte, de pură, de docilă, de ascultătoare! îi venea lui să ţipe privind-o. Şi atât de frumoasă! a adăugat tot în gând.

— Lasă părul aşa! Nu-l prinde! i-a poruncit el ferm şi i-a luat mâinile ce căutau clame prin păr.

El a fost atât de ferm încât ea nu a avut curaj să spună că vrea să-şi lege părul ca să poată pune masa. Că se simte mai bine cu el strâns când munceşte la bucătărie.

Voia să meargă căsnicia asta, voia să nu se întoarcă în casa părintească şi ca să se împlinească astea devenea o gelatină în faţa voinţei lui Vespasian aşa cum a fost mereu în scurta ei relaţie cu el înainte de a fi soţi.

Daria s-a dus la aragaz, iar Vespasian s-a aşezat la masă şi aştepta ca mâncarea să fie servită.

— Sunt frânt. M-a stors munca. Vreau şi ceva de băut.

Daria s-a abţinut cu greu să-i spună să pună el ceva de băut pe masă, căci e în casa lui. Era prea îngrijorată din cauza cartofilor reci şi a fripturii prea arse ca să mai aibă curaj să-i ceară să facă şi el ceva. Nu ştia cum să încălzească cartofii piure, iar reci erau groaznici.

— S-a răcit totul. Nu ştiu cum să încălzesc cartofii, a spus încet în timp ce aprindea flacăra de sub tigaia cu friptură şi fără a se întoarce spre el.

— Pune un pic de lapte fierbinte în ei şi amestecă bine. Mama aşa făcea.

— Ai lapte? a întrebat ea mergând spre frigider.

— Nu. Sigur nu. Pune mâncarea aşa. Nu mai pot aştepta. Sunt obosit şi mi-e foame.

Ea şi-a continuat drumul spre frigider de unde a luat o sticlă cu vin şi a pus-o pe masă. A pus şi două pahare apoi stângaci a pus mâncarea în farfurie şi a tăiat pâine. Trebăluind îl auzea pe Vespasian vorbind:

— Mi-a ieşit foarte bine. Sunt mulţumit. Un text scurt, concis ce are toate trăsăturile postmodernismului a cărui reprezentant sunt. Criticii spun că sunt cel mai bun. E un

amestec halucinant de valori inversate, i-realitate... vorbea el plin de sine despre scrisul lui de parcă preda studenţilor la facultate, nu discuta acasă, la masă cu tânăra lui soţie.

— Oare nu e o formă de cultură aberantă? Tu nu te simţi vinovat că „arta” ta este vinovată de moartea artei adevărate, a sentimentelor şi a credinţei? Nu eşti conştient ce seminţe otrăvite semeni în sufletele cititorilor? a întrebat Daria întrerupându-l brusc amintindu-şi de o discuţie a ei cu decanul despre arta postmodernă în care amândoi erau de acord că aşa ceva face ea.

Vespasian tăcea şi o privea intens. Ea nu i-a interpretat în niciun fel tăcerea şi a continuat plină de însufleţire.

— Îmi amintesc de un curs în care am citit: „Ne punem problema artei. Este ea doar o reflectare a vieţii, sau e o formă a conştiinţei care determină realitatea, influenţând prin mesajul său ideatic mersul istoriei?”... Eu cred că arta creează realitatea, o precede...

Nu şi-a terminat ideea, căci acum a întrerupt-o Vespasian pe ea.

— Eşti atât de naivă şi de pură! Nu înţelegi nimic! Parcă ai fi din altă lume. Nici să nu te gândeşti că postmodernismul nu poartă în sine enigma eternă a artei. Acesta e mersul timpului şi al lumii. Eu sunt un exponent

al lor. Tu eşti o anacronică. Eu – înţeleg. Tu – nu!... Eu sunt pe val, tu sub val!

— A te adapta la o lume bolnavă nu e un semn de sănătate, a spus un înţelept indian, J. Krishnamurti.

Bărbatul nu a vrut să dea nicio replică la vorbele ei. Brusc, plictisit să vorbească cu ea, a poruncit, lăsând discuţia baltă:

— Acum să mâncăm. Pune vin în pahare.

Nu avea în ochi lacrimi şi nici nu i-au tremurat mâinile când a pus vinul. Tot ce ştia e că ea nu va scrie. Nu era în pas cu moda şi cu timpul. Nu simţea în ea pulsul artei ce se purta acum aşa cum îl simţea Vespasian.

Idoli falşi.

Poeţi falşi.

Vers din zgură şi din apă moartă.

Nu din curcubeu, lumină de lună şi vis.

Timp rătăcit.

Nimic de simţit.

Nimic de trăit – acum.

Poezia adevărată plânge.

Poetul pur se stinge...

şoptea cineva în inima ei, dar ea s-a făcut că nu aude. Acum altfel era poezia.

Tăcuţi mâncau. Cartofii erau reci ca lutul. Friptura prea sărată, arsă şi uscată. Salata de varză nu avea destul oţet. Daria vedea pe faţa lui Vespasian nemulţumirea, dar îi era recunoscătoare că mănâncă şi nu zice nimic. Brusc a pufnit-o râsul. Râdea de se îneca în timp ce-l privea cum mănâncă mâncarea aceea fără niciun Dumnezeu de parcă ruguma o oaie bătrână cu dinţii căzuţi. El a întins paharul cu vin spre ea:

— Noroc! Spune-mi şi mie de ce râzi.

Daria a întins paharul ei şi l-a atins de paharul lui. Încă râdea.

— Îmi spui şi mie de ce râzi?

— Dacă îţi spun nu te superi? Promiţi?

Ea a băut vinul şi aştepta promisiunea lui.

— Bine, promit, a spus el mort de curios să afle de ce râde soţia lui în hohote.

— Mâncarea asta făcută de mine – e prima dată în viaţa mea când gătesc – e ca arta postmodernă!

Faţa lui Vespasian a devenit rigidă. A împins farfuria din faţa lui. Îşi stăpânea cu greu furia, dar şi-o stăpânea, căci promisese. Daria şi-a înghiţit râsul şi cuvintele.

...Nu ne place să mâncăm postmodernist, dar putem da ca şi hrană spirituală pentru o generaţie întreagă de

oameni şi ca moştenire pentru urmaşi o mâncare rea! avea intenţia să spună, dar s-a oprit.

— Altă dată când termini mâncarea, să mă chemi, chiar dacă scriu. Vreau o mâncare caldă, i-a spus el ferm şi trecând peste vorbele ei de parcă nici nu le-a auzit aşa cum a făcut tot timpul de când se cunoşteau. Când ea îşi manifesta personalitatea, el i-o anula prin a nu o băga în seamă. Nu o auzea vorbind decât când îi convenea lui.

— Mergem în dormitor? a întrebat el cald şi luând-o de mână, de parcă incidentul anterior nici nu ar fi existat.

— Nu. Rămân să strâng aici. Du-te singur. Vin şi eu.

— Mergem împreună. O să strângi mâine dimineaţă, i-a răspuns el ducând-o ferm spre uşă.

Vinul pe care îl băuse prea repede a ameţit-o brusc şi a făcut-o să se clatine. Tot el i-a dat curaj. L-a cuprins mergând pe scări, s-a agăţat de el aşa cum se agaţă o liană de un copac falnic şi însetată de iubire i-a spus:

— Dacă mergem împreună în dormitor facem un copil? Vreau un băiat care să semene cu tine. Tu eşti frumos... Poate fi şi o fată care să semene cu mine. Eu sunt frumoasă, nu-i aşa Vespasian!?

El o privea cu ochii cât cepele. Realiza că a ameţit-o vinul, dar adevărul era că era mai ameţită de sete de

iubire, de familie, de a fi soţie, mamă, iubită, dar asta nu realiză bărbatul ce o privea. Inima lui nu s-a topit când ea l-a întrebat dacă e frumoasă.

— Sunt obosit. Când scriu nu am chef de nimic decât să dorm. Asta va fi valabil toată viaţa.

— Sunt frumoasă, Vespasian? întreba ea disperată şi cu vocea mai mult lacrimi decât sunete.

El nu i-a răspuns. Deja mergea spre dormitor şi nu a auzit întrebarea ei în care pusese tot atâta suflet ca într-o rugăciune adresată lui Dumnezeu.

Ea, rămasă în capul scărilor, privea în jur căutând ceva să spargă. Căuta cu ochii ceva ce poate fi trântit şi să se spargă în mii de cioburi cu zgomot infernal. Îşi dorea asta cu sete, dar nu găsea în jur nimic de spart.

Şi-a întrerupt căutarea când a auzit ceva căzând şi pe Vespasian ţipând. A alergat spre dormitor şi a aprins becul şi la lumina lui l-a văzut încâlcit pe covor printre bagajele ei. A înţeles că acesta s-a împiedicat de ele când a intrat.

Iar a început a râde. Râdea isteric şi îşi ştergea câte o lacrimă ce îi apărea în colţul ochilor de râs... de plâns... cine mai ştie.

Iar trăia pe viu postmodernismul ca la masă. Hilarul, grotescul, irealul era în jurul ei. Puteau evada în alt timp şi

să trăiască altă artă dacă el ar fi întins o mână spre ea şi i-ar fi spus senin:

— Doamna mea, vino şi tu printre bagaje, aici pe covor, ca să-ţi fac copilul pe care îl doreşti, dar care trebuie să semene numaidecât cu mine! Voi începe prin a-ţi săruta gura asta care a râs prea mult de mine azi şi ochii ăştia în care strălucesc luceferi!

Dar el nu putea spune asta. Drama celui ce făureşte arta postmodernă e că chiar se crede artist, e îndrăgostit de el şi de arta lui mai ceva ca Narcis. El poate persifla, poate fi ambiguu, imprecis, ironic, lipsit de candoare când scrie şi în ceea ce scrie, dar nu dă voie nimănui să facă acelaşi lucru cu persoana lui. El e „Artistul”. E „Creatorul”. El nu se hrăneşte cu ceea ce scrie.

— De ce ai lăsat astea în cale? Puteai să le pui într-o parte! bodogănea adunându-şi dintre bagaje şi restabilindu-şi statuia pe picioare. Daria nu i-a răspuns. Nu mai râdea. A plecat la baie şi a încuiat uşa în urma ei.

Vespasian auzea apa de la duş curgând şi i se părea că aude şi hohote de plâns. A ascultat câteva clipe.

— Mi s-a părut. Sunt atât de obosit. Mă sleieşte scrisul. Fac atâta efort pentru fiecare frază.

El dormea adânc când ea a venit de la baie. S-a întins cu

grijă pe pat ca să nu-l trezească. Ochii îi erau roşii de plâns. Pe canal s-a scurs spre fluvii şi apoi spre mare cele mai amare lacrimi pe care le vărsase vreodată în viaţa ei. Visurile din ea, speranţele, nevoia de iubire, până şi nevoia de a fi soţie, iubită, femeie s-au topit în lacrimi. Avea mintea tulbure. I se părea că înoată într-o ceaţă din care nu ştia cum să iasă. Ceaţă sus, ceaţă jos, ceaţă în jur – şi ea prinsă la mijloc. Pentru că era femeie şi om nu putea trăi fără vise. Da – unele muriseră şi era sigură că pentru totdeauna, dar nu puteau să mai fie altele?! în ceaţa neagră a nopţii şi a ei au început să apară fulgere strălucitoare de vis şi de speranţă.

...Vreau un copil. Voi fi o mamă bună, caldă, iubitoare. Acum Vespasian e prea obosit – l-a stors scrisul – ca să putem face dragoste, dar când va fi odihnit vom face şi Dumnezeu îmi va da un copil... Oare cum va fi când vom face iar dragoste? Va fi ca noaptea trecută?... Sigur nu va fi. Eu am stricat totul. Nu am ştiut cum să mă port. Acum mă voi purta altfel. Cum altfel!?... întrebă un gând poznaş şi realiză că nu ştie ce să răspundă gândului şi se înfurie. Altfel şi gata! Nu vreau să mă mai gândesc la asta! Ştiu că va fi altfel!

Gândurile despre dragoste o tulburau aşa că le alungă.

...Ce vise mai rămân?!... Deja am stabilit că vreau un copil. Vreau să-mi continui studiile. Da, am primit repartiţie la cel mai bun liceu din oraş unde au învăţat şi fraţii mei, dar nu rămân acolo. Vreau să ajung profesor universitar. Vespasian mă va sprijini şi va fi mândru de mine. Sunt soţia lui...

Un gând nebun, nemilos, cinic a şoptit un singur cuvânt ca o otravă: Oare!? şi ea s-a chircit sub greutatea lui.

...Sunt soţia lui! Sunt femeia lui! striga mut spre gândul buclucaş, dar acesta repeta batjocorind-o: Oare, oare, oare...

Ignorându-l cu greu, căci repeta ca un papagal un singur cuvânt, a continuat să caute în ea vise aşa cum caută minerii aur.

...Voi pune mulţi trandafiri în curte. Voi redecora dormitorul. Vreau ceva cu verde puternic de brad şi portocaliu-frez. Covorul şi ramele tablourilor vor fi verzi...

Deja îşi imagina cum va arăta totul şi în imaginaţia ei dormitorul era altceva decât albul şi roşul de acum.

...Vreau să meargă căsnicia asta. Vreau din toată inima mea! Acasă nu mă pot întoarce... a fost ultimul gând înainte de a adormi.

I se părea că a trecut doar o clipă de somn când a simţit

mâna lui Vespasian mângâindu-i ferm un sân.

— Vreau să dorm! a scâncit. De-abia am adormit. Sunt obosită.

Mâna lui a devenit mai fermă, iar altă mână îi mângâia picioarele. Se părea că bărbatul nu a auzit scâncetul ei. Îl auzise, doar că nu conta. La fel ca întotdeauna conta doar ce voia el şi el acum voia să facă dragoste.

În zori, Daria s-a trezit prima şi a coborât jos. Înainte de a se duce în bucătărie s-a dus la fata din tablou. O privea ca pe o soră, o prietenă dragă.

— Sunt mincinoasă! Mincinoasă şi prefăcută! Ce mă fac?

Fata din tablou, Mo na Lisa Nordului, o privea cu ochi mari şi senini, cu guriţa deschisă ca un mic boboc de trandafir şi nu ştia ce să-i răspundă.

Daria s-a aşezat la pian şi încă privea tabloul de la care aştepta un răspuns.

— Nu a fost bine nici astă noapte. Nu mă simt bine. Parcă nu pot participa la ceea ce se întâmplă acolo. Eu nu sunt totală acolo... Sunt cu gândurile în altă parte. Nu înţeleg ce se întâmplă. Doar atât să fie iubirea?!... Vreau altceva şi mai mult, dar nu ştiu ce. Despre ceea ce se întâmplă în pat între mine şi Vespasian scriu versuri poeţii şi scriitorii romane de dragoste!? în scrisul lor e atât de

mult; în patul meu e atât de puţin!

Plângea de-a binelea vorbind cu tabloul.

— Ştii de ce am spus că sunt mincinoasă şi prefăcută?... Nu vrei să ştii? Nu *te* interesează... Chiar dacă nu vrei să ştii eu tot îţi spun pentru că vreau să vorbesc cu cineva şi nu am cu cine. Cui să spun ce am pe inimă?! Cu cine să vorbesc!?

Şoptit, roşind, fiindu-i ruşine, a spus spre prietena ei din tablou:

— Când Vespasian m-a întrebat dacă e bine am minţit că da. Apoi am continuat cu minciuna. Am gemut şi m-am prefăcut că îmi place. M-am prefăcut că am...

Hohote de plâns au împiedicat-o să vorbească până la capăt. Nici la fata din tablou nu mai putea privi. Cu capul pe clapele albe şi negre hohotea.

— M-am prefăcut pentru că vreau să meargă căsnicia asta! M-am prefăcut, pentru că nu mă pot duce înapoi la mama şi la tata după ceea ce s-a întâmplat ieri, dădea explicaţii de parcă s-ar fi scuzat pentru comportamentul ei.

— Spune-mi tu, dacă ştii, de ce nu e bine? Ce nu e în regulă? Nu simţeam nimic, absolut nimic, decât că vreau să se termine şi să mă lase să dorm. Poeţii sunt nebuni!! Scriitorii sunt nebuni!! Scriu despre ceva ce nu există!

Romeo şi Julieta! Tristan şi Isolda! Antonio şi Cleopatra! Ce poveşti! Ce invenţii! Nu există nimic decât un act pe care trebuie să-l suporţi şi ca femeie îl poţi suporta dacă vrei copii. Merită. Nu există în pat decât bărbatul!... Nu există nimic!

Vorbind, lovea cu furie clapele pianului şi sunete stridente zburau prin cameră.

Un cântec de păsări a scos-o din gânduri şi a chemat-o spre fereastră. Două rândunele se zbenguiau jucăuşe pe iarba din faţa casei. Zburau pe o creangă de copac, îşi lipeau ciripind ciocurile, îşi înfoiau aripile. Cântau. Se tăvăleau prin iarbă înfoindu-şi penele şi erau fericite.

...Păsările se iubesc mai frumos decât oamenii! Par a simţi mai mult... Ce dans de aripi! Ce cântec! Ce joacă! a exclamat nemaiînţelegând nimic şi a plecat de la fereastră.

S-a dus în bucătărie şi s-a apucat de curăţenie. Rămăsese totul nestrâns seara. Orice făcea avea imaginea păsărilor în faţa ochilor.

Spăla vase când a intrat Vespasian în bucătărie. Ea nu l-a auzit intrând şi a tresărit când i-a simţit mâinile cuprinzând-o din spate şi buzele lipindu-i-se de ceafă.

— Cum te simţi, doamnă? E totul bine? a întrebat el

după ce i-a sărutat ceafa.

Fără a-l privi în ochi şi fără a se întoarce spre el, i-a răspuns încleştându-şi mâinile pe marginea chiuvetei:

— Mă simt bine. E totul ok.

El a continuat să o ţină în braţe. Ea s-a rotit în braţele lui şi i-a cerut ceva râzând veselă şi privindu-l în ochi. Când era sinceră, când punea tot sufletul ei în ceea ce dorea putea să se uite în ochii lui de cărbune. El tăcea şi ea nu ştia cum să interpreteze tăcerea lui. Şi-a încleştat mâinile de gâtul lui şi şi-a repetat rugămintea:

— Vreau un copil!... Cred că vrei şi tu... îţi dai seama ce miracol este să nasc o fiinţă întrupată din fiinţa ta şi a mea.

În loc de răspuns el i-a dat drumul din braţe, s-a aşezat la masă şi i-a cerut o cafea. Iar se făcea că nu o aude, dar o auzise. Aşteptând cafeaua, pe care ea o făcea cu mâinile tremurând de parcă emoţia din suflet s-ar fi prelungit şi în ele, se gândea cum să-i spună că el nu vrea copii, cum să-i spună că este posibil ca din cauza unei probleme de sănătate din copilărie el nici să nu poată face copii. Nu a făcut analize niciodată, nu ştia sigur asta, dar ştia sigur că nicio femeie cu care a fost înaintea ei nu a rămas însărcinată.

Aşteptând cafeaua, a hotărât că îi va spune altă dată că el nu vrea copii. Acum nu avea curaj să o supere.

Daria a pus cafeaua în două ceşti. Vespasian şi-a aprins o ţigară. Nu găseau niciunul cuvinte să vorbească şi liniştea ţipa în jurul lor. Ca un cuţit tăie liniştea joaca rândunelelor.

— Se iubesc păsările! M-am uitat la ele înainte de a veni tu.

— Vorbeşti aiurea. Cum să se iubească păsările!? Nişte animale ce se împerechează din instinct. Iubirea e doar pentru oameni.

Daria privea adânc în cafeaua neagră ca noaptea de parcă căuta acolo adevăruri.

...Eu ştiu că le-am văzut iubindu-se. Dansau în aer. Îşi atingeau ciocurile cântând. Îşi înfoiau aripile ca într-un dans. Dacă e invers?... Dacă păsările ştiu ce e iubirea şi omul nu!?... gândea.

— Ce crezi despre Romeo şi Julieta? Tristan şi Isolda? Antonio şi Cleopatra? l-a întrebat privindu-l adânc în ochii la fel de negri ca şi cafeaua.

— Cel mai frumos mod de a visa de pe pământ despre iubire, a *răspuns* el fără a se gândi prea mult.

— Deci crezi că iubirea e doar un vis?

— Sigur un vis. E drept cel mai sublim vis. Dar între vis şi realitate e distanţă de la cer la pământ.

De data asta era şi Daria de acord cu el. Chiar aşa gândea şi ea.

— Tu cum scrii despre dragoste? întrebă realizând că nu a citit nimic scris de el despre asta.

— Am să-ţi arăt. Oricum tu vei citi tot ce scriu şi te vei ocupa de corectură şi vei bate la maşină totul.

Ea a tresărit surprinsă. El era atât de ferm spunând asta. Nici nu se punea problema să o roage.

— Ştii să scrii la maşină?

— Puţin şi încet, a răspuns ea moale.

— Vei învăţa să scrii perfect. Tot ceea ce scriu eu vei revizui tu. Mie nu-mi place să mai trec încă o dată peste tot ceea ce am scris. Vei corecta greşeli, semne de punctuaţie şi alte mici scăpări. Nu te vei atinge – Doamne fereşte! – de idei! Acum vreau ceva de mâncare.

Goală de orice sentiment s-a ridicat de la masă şi s-a dus la frigider. A pus pe masă unt, dulceaţă, brânză, roşii, salam, pâine. Apoi a pus la fiert apă pentru ceai. Voia ea să bea o cană căci îşi simţea gura uscată. De fapt dacă se gândea mai bine nu-i era uscată numai gura, ci totul în ea era deşert, chiar şi inima.

A pus ceai fierbinte în două căni fără a-l întreba şi pe el dacă vrea. Când i-a pus cana în faţă el i-a luat mâna şi o ducea spre buze. Ea a încercat să şi-o tragă, dar el o ţinea ferm.

— Îmi placi. Sunt fericit. Eşti frumoasă, docilă, ascultătoare, cuminte... Exact asta îmi doresc la o femeie. De asta te-am ales.

Vorbind, printre cuvinte, depunea săruturi pe mâna ei crispată.

...Exact asta voi fi ca să meargă căsnicia asta şi ca să nu mă întorc la mama. Dar eu nu sunt aşa în realitate... gândi şi îşi trase mâna din mâna lui.

— Să mâncăm, a spus moale şi s-a aşezat pe scaun.

— Ai vrea să mergem undeva? Ţi-ar place să vizităm vreun loc anume? Avem timp suficient. Până la toamnă suntem liberi amândoi. Putem merge la munte sau la mare... Unde vrei tu...

— Vreau la bunica! exclamă exact ca un copil şi ochii i s-au umplut de lacrimi. Vreau să o cunoşti pe bunica, pe mama mamei mele. E cea mai bună fiinţă din lume. Am stat la ea când am fost la liceu. Vreau să mergem la ea!

Vespasian o privea cu mirare. Bucuria ei i se părea exagerată. Vorbea despre bunica ca despre singura fiinţă

de pe pământ ce o iubea şi el ştia sigur că părinţii ei o iubesc la fel de mult sau poate mai mult decât bunica. A fost tare alintată, Daria mea! gândi.

— Bine, vom merge la bunica dacă asta vrei. Unde stă? în ce oraş? La bloc sau la casă? Vreau linişte să pot scrie.

— Stă la casă. E o casă mică şi are multe flori. Ferestrele sunt pline de muşcate. Are căţel şi pui. Şi purcel. La bunica e altfel. E altă lume... Şi da, e linişte.

— Cum altă lume?

— O să vezi cu ochii tăi. La bunica timpul curge altfel, lucrurile nu sunt atât de importante ca la mama şi tata acasă. Ea spune multe rugăciuni şi are icoane. Nu e bogată, dar eu o simt ca pe cea mai bogată fiinţă de pe pământ. Înţelegi?

Vespasian nu înţelegea nimic, dar de dragul ei a răspuns:

— Înţeleg. Abia aştept să o întâlnesc pe bunica.

*

Pe strada bunicii teii aveau ultimele flori şi în aer încă mai plutea mirosul suav de floare. Soarele ardea tare topind tot. Umbra copacilor era o binecuvântare şi majoritatea caselor aveau mulţi copaci pe lângă gardul de la stradă. Daria mergea cu Vespasian de mână spre casa

bunicii. Amândoi se ascundeau sub coroanele copacilor pentru a primi ca pe o ploaie răcoroasă umbra lor. Le era cald şi erau toropiţi de călătoria cu trenul pe o zăpuşeală infernală. A fost cald şi în tren, dar când au coborât pe peronul fierbinte şi fără pic de umbră căldura i-a lovit în moalele capului şi soarele i-a orbit.

— Mai bine veneam cu maşina! exclamă plin de năduf Vespasian ce ducea cu greu un geamantan mare. Daria avea doar o sacoşă şi poşeta.

— Tu ai vrut să venim cu trenul. Ai spus că vrei să priveşti peisajul, să observi totul, nu să fii atent la condus. Lasă că ajungem la bunica şi ne vom odihni şi răcori. La ea în casă e întotdeauna răcoare vara şi foarte cald iarna. Are casa ei o tihnă specială. Zidurile parcă ar fi vii şi fac un tot comun cu bunica. Tot ce o înconjoară pe bunica e atins de vraja ei. Vorbeşte cu copacii, cu florile, cu găinile, cu porcul...

Râsul lui Vespasian o opri. L-a privit şi a văzut în ochii lui ironie şi s-a întristat. Bărbatul văzându-i tristeţea s-a abţinut să spună: Bunică-ta e un pic dusă! aşa cum avea intenţia, dar Daria a citit asta în privirea lui. L-a strâns tare de mână înainte de a vorbi.

— Bunica e tare, tare specială!

— Semeni cu ea? întrebă Vespasian realizând brusc că Daria nu prea seamănă cu părinţii ei.

— Da! a răspuns plină de încântare. Ochii mei căprui sunt exact ca ai ei!

Să mergem. Vom mai vorbi când ajungem. Mi-a amorţit mâna de la bagaj.

— Mai avem puţin.

La poarta bunicii faţa Dariei radia. Privea curtea bunicii plină de flori, meri, peri, cireşi. Muşcatele din ferestre erau înflorite ca nebunele şi desfăceau în soare bogăţie de petale roşii, frez, grena, alb şi roz.

Via bogată de ciorchini încă verzi făcea o arcadă minunată de-a lungul aleii ce ducea de la poartă spre uşa casei. În faţa uşii un cais era greu de fructe ce îşi luaseră culoarea direct din soare. De o parte şi de alta a aleii era un gard viu de flori: cârciumărese, boance, regina-nopţii, gura-paharului. Jos de tot, lipite de pământ tufe de portulacă – flori de piatră – şi de nu-mă-uita acopereau totul. Albine harnice şi multe făceau un cor de bâzâit şi zbor deasupra florilor.

Până şi Vespasian – oricât de cinic şi de ironic era – nu putea spune că nu simte liniştea, vraja, acel ceva special despre care tot vorbea Daria în legătură cu bunica şi cu

casa ei.

Au deschis poarta şi au intrat pe aleea răcoroasă; mai răcoroasă decât umbra copacilor de pe drum. Un căţel flocos, o copie a lui Zdreanţă a lui Arghezi a venit în fugă să vadă cine a venit. A recunoscut-o pe Daria şi toată fiinţa lui a devenit bucurie. Lătra, ţopăia, sărea în sus, o mirosea cu năsucul negru şi cald. Daria s-a aplecat să-l mângâie.

— Ce faci, frumosul meu? Ţi-a fost dor de mine? îl întreba şi el în loc de răspuns a făcut câteva rostogoliri apoi s-a oprit cu burtica în sus şi aştepta întins leneş mângâieri, joacă, alint.

— E atât de deştept! a exclamat Daria întorcând capul spre bărbatul ce o privea din spate şi fără a aştepta răspunsul, lui s-a întors iar spre căţel.

— Unde e buni? Ce face? E sănătoasă?

Căţelul s-a ridicat iute şi lătrând, dând din coadă, făcând un pas înainte şi apoi întorcând o privire înapoi pentru a vedea dacă este urmat, îi dădea răspuns la întrebare, conducându-i. Nu s-a oprit la uşa din faţa casei, ci a plecat pe lângă casă în spatele ei având grijă să vadă dacă este urmat.

Daria ştia unde merge. La bucătăria de vară din spatele casei unde bunica îşi petrecea mai tot timpul făcând

dulceţuri, gemuri, compoturi şi câte alte minunăţii de pus în borcane pentru iarnă cum ştiu numai bunicile să facă.

Bucătăria de vară era o căsuţă minusculă, de vreo trei metri lăţime şi tot atât lungime, făcută toată din scândură pe care bunica o vopsise verde. În faţa bucătăriei, de o parte şi de alta a uşii, rugi de zmeură purtând încă fructe roşii ca focul te îmbiau să guşti. Din bucătărie venea un miros ameţitor de dulceaţă de caise.

— Buni! strigă Daria plină de emoţie.

În uşa deschisă a apărut o Darie mai bătrână. Distinsă, blândă, înaltă – la înălţime Daria nu-i semăna, căci era mică – cu fire argintii prin păr, cu aceeaşi ochi ca Daria îi privea din prag. O uşoară încruntare i-a apărut în privire văzând bărbatul din spatele nepoatei, dar nu a avut timp să spună nimic căci fata i-a sărit de gât.

— O, buni, mi-a fost atât de dor de tine!

Şi bunica îşi strângea *cu căldură nepoata în* braţe şi îi mângâia umerii, pletele, obrajii.

— Şi mie mi-a fost dor de tine, draga bunicii. De ce nu mi-ai spus că vii? Puteai da un telefon înainte.

Daria s-a desprins din îmbrăţişarea bunicii. Privea când la Vespasian, când la bunica. Nu găsea cuvinte să spună ce avea de spus. Simţea că greşise şi îi era ruşine că nu

spusese bunicii că se mărită şi că nu o chemase să fie alături de ea, dar totul se întâmplase atât de repede şi după voinţa lui Vespasian. Oftă gândind: Sper că bunica va înţelege. Vreau să nu se supere!

Vespasian a rupt tăcerea ce devenise stânjenitoare:

— Mă numesc Vespasian Herescu – cred că aţi auzit de mine. Sunt scriitor. Sunt soţul Dariei.

Bunica Dariei nu era mama Dariei! gândi Vespasian privind spre bătrâna ce îl studia sever din vârful capului şi până la tălpi. Nici vorbă să-l linguşească sau să-l primească aşa cum făcuse părinţii ei.

Bătrâna era altfel. Vespasian intui în felul în care îl cerceta că vrea să afle – cu un simţ special pe care îl au doar bunicile – dacă e destul de bun pentru nepoata ei şi îi fu ciudă pe această bătrână. Aproape îi venea să ţipe la ea: Sunt Vespasian Herescu! Sunt... dar ştia că nu are rost. Doamna asta distinsă avea într-adevăr alte valori şi alte măsuri decât familia Irimescu. Pentru ea nu conta cine spune Vespasian că este, ci cine va afla ea că este. Cum îl priveşte lumea, ce spune lumea despre el, până unde s-a urcat pe iluzoria scară a realizării profesionale şi sociale, pentru ea nu conta. Asta simţea Vespasian cât timp privirea lui s-a lovit de privirea cercetătoare a bătrânei.

Brusc obosită, mai puţin scorţoasă, dar nelăsând să se vadă pe faţa ei dacă îl acceptă sau nu, i-a răspuns:

— Nu am auzit de tine! Nu ştiu cine este Vespasian Herescu, dar voi afla. Tu, Daria, îşi întrebă nepoata, de ce nu mi-ai spus că te măriţi? De ce nu m-ai chemat la nuntă? Ţi-o fi şi ţie ruşine cu mine la fel ca maică-ti? Ea – chirurg renumit şi eu – mama ei – femeie de serviciu?

Vespasian s-a trezit privind-o cu admiraţie parcă împrotriva voinţei lui. Avea bătrâna un aer distins, o nobleţe ce te obliga să o respecţi. Femeia se purta ca o regină, chiar dacă fusese femeie de serviciu.

— O, nu, buni! O, nu! Nu a fost aşa! Cum poţi să spui aşa ceva!? Te iubesc atât de mult! Cum să-mi fie ruşine cu tine?... O, nu, buni!... protestă nepoata sărindu-i iar la piept.

— Intraţi. Vom vorbi mai târziu. Nu mai ştiu să mă port. Veniţi de pe drum, prin arşiţă, şi eu în loc să vă duc în casă la răcoare vă ţin în picioare în faţa uşii şi vă iau la rost. Duceţi-vă în casă! Eu închid aragazul ca să nu se afume dulceaţa de caise apoi vin şi eu.

— Putem intra puţin în bucătărie? întrebă Vespasian intimidat, vrăjit, curios. Voia să cunoască mai bine această femeie ce conta atât de mult pentru Daria.

— Intraţi, îi pofti bătrâna.

A lăsat geamantanul afară, Daria a pus sacoşa lângă el, doar poşeta a păstrat-o pe braţ şi au intrat amândoi în micul templu al bunicii.

Senzaţia lui Vespasian era că a intrat într-o farmacie. Totul sclipea de curăţenie.

Lângă uşă, în colţ, era un aragaz pe care fierbea dulceaţa împrăştiind în aer o aromă de rai, lângă aragaz o sobă cu plită, cu cuptor şi cu vatră, văruită alb aşa cum văzuse doar la muzeu. Pe vatră oale sclipind de curăţenie, castroane de lut, ulcele de lut, în care era pus lapte la prins, erau aşezate frumos. Pe rola de deasupra plitei ardea o candelă împrăştiind în cameră o lumină blândă şi deasupra candelei, pe perete erau icoane multe, mici şi mari şi toate vechi ca timpul şi deasupra icoanelor un prosop alb de in îşi desfăcea capetele, ca o pasăre aripile când vrea să zboare. Lângă perete, sub fereastra ce avea o perdea la fel de subţire ca adierea vântului, era un pat în miniatură, o mică laviţă, mai bine spus. În faţa patului era o măsuţă, iar în faţa măsuţei, de cealaltă parte a uşii era un raft de sus până jos pe care erau borcane, farfurii, linguri şi fel de fel de mărunţişuri de care adună bătrânii, dar toate sclipeau de curăţenie. Pe jos erau două ţolişoare

de cordele, iar pe pat o cuvertură de lână.

— Şedeţi, îi îndemnă bunica.

S-au aşezat pe laviţă unul lângă altul. Vespasian încă cerceta cămăruţa în care intrase şi în care vedea un mic templu. Bunica s-a dus la aragaz şi a amestecat uşor cu o lingură de lemn în oală, apoi a ridicat-o în aer şi a lăsat să se scurgă de pe ea picături de aur.

— E gata. E destul de legată, exclamă încântată şi feri oala de pe flacără apoi s-a întors spre tineri.

— Ce mâncaţi? Vă este foame?

— Orice, răspunse bărbatul.

— Vreau borş din acela cu multe legume, cu cartofi noi şi cu păstăi, cum făceai matale. Şi cu smântână. Era minunat.

— Acum nu am. Nu am ştiut că vii ca să fac. Am borş cu carne de găină, brânză cu smântână, ouă, caş şi dulceţuri fel de fel.

Vorbind bătrâna deja trebăluia pentru a pune masa. O făcea cu foarte multă îndemânare şi foarte iute.

— La bucătărie nu semeni cu bunica ta, îi şopti Vespasian Dariei foarte încet.

Bunica s-a întors spre el şi l-a privit intens.

— E tânără. Are timp să înveţe, a spus fără nicio

inflexiune specială în voce.

Bătrâna a pus pe masă toate mâncărurile pe care le pomenise mai devreme în timp ce pe aragaz a pus apă la fiert pentru mămăligă. Când aceasta a fost gata a răsturnat-o pe un fund de lemn şi a pus-o pe mijlocul mesei. Din mica lună de aur de pe masă ieşeau aburi fierbinţi. Înainte de a se pune la masă bătrâna a făcut cruce spre icoane şi a spus şoptit o scurtă rugăciune. Mulţumea lui Dumnezeu pentru bucatele de pe masă. A fost în rugăciune şi o mulţumire că are musafiri la masă, dar cei tineri nu au auzit ce a spus.

Când au terminat de mâncat, bunica le-a pus în faţă câte o farfurioară mică cu dulceaţă de caise. După ce tinerii au mâncat-o le-a spus ferm:

— Să mergem în casă să vă odihniţi. Acolo e răcoare. Aici e zăpuşeală.

Ea a pornit prima şi tinerii au urmat-o. La uşă căţelul lăţos a vrut să se strecoare şi el în casă pe lângă picioarele musafirilor crezând că nu va fi observat.

— Tu, nu! porunci bunica ţintuindu-l cu degetul. Locul tău e afară!

Căţelul s-a aşezat supărat pe preşul de la uşă. A închis ochii şi îşi mişca nervos coada. Toţi au pufnit în râs când l-

au văzut că deschide un singur ochi foarte puţin pentru a vedea dacă este privit de cineva şi dacă îi observă supărarea.

— E un câine deştept, concluzionă Vespasian încă râzând.

— Şi şmecher! E ca şi copiii alintaţi ce se prefac supăraţi ca să-i înduplece pe părinţi, dar cu mine nu-i merge. Îl cunosc eu bine.

Când termină de vorbit bunica închise uşa în faţa căţelului ce s-a ridicat imediat şi a plecat să zburde prin curte. Teatru nu a ţinut ca să o înduplece pe stăpână să-l lase în casă, dar măcar a încercat.

Vespasian privea icoanele din bucătăria de iarnă a bunicii, soba de teracotă şi tot interiorul ce sclipea de curăţenie, în timp ce Daria a trecut în camera cealaltă, camera ei de pe timpul liceului şi acum camera de curat a bunicii şi a început să despacheteze bagajele.

Bunica a rămas cu bărbatul.

— Vino aici, bunico! Hai să vezi ce ţi-am adus!

Daria stătea pe covor lângă geamantan şi din el a scos câteva scule cu macrame crem, câteva bobine cu lână moale de culoarea frunzelor atinse de brumă un verde-bolnav-palid-gălbui.

— Ţi-am adus macrame. Am găsit nuanţa matale preferată. Ştiu că nu vrei alb. Şi e de Tălmaciu-Roşu. E cel mai bun. Mi-am amintit că numai de acesta cumpărai când stăteam la tine. Ţi-am luat şi lâna asta minunată ca să-ţi faci o vestă călduroasă pentru la iarnă. Am cumpărat mai multă; ajunge şi pentru bluză dacă asta vrei, dacă nu din ceea ce rămâne de la vestă îţi faci ciorapi. A, şi uite, bunico, ţi-am găsit şi andrele circulare nemţeşti. Ţi-am luat toate mărimile. Am vrut să iau şi ceva de mâncare, dar erau toate magazinele goale. Ştii tu cum e. Puteam apela la pilele mamei sau ale lui Vespasian, dar trebuia să mai zăbovim până mâine ca să facem rost de toate cele şi eu voiam să vin astăzi numaidecât la tine.

Vespasian privea la toate şerveţelele şi feţele de masă croşetate ce erau puse peste tot: pe masă, pe măsuţa de la televizor, pe marginea patului, în vitrina cu pahare şi pe marginea dulapului cu cărţi. Erau *sublime.* Erau perfecte. Nu păreau lucrate de mâini omeneşti chiar dacă le lucrase bunica. Aşa ceva ţese numai gerul iernii când pune flori mirifice de gheaţă pe ferestre.

Şi-a îndreptat atenţia apoi spre proaspăta lui soţie ce turuia plină de însufleţire pe covor. Avea atâta pasiune în voce când vorbea de darurile aduse bunicii! Brusc, aşa

cum se stârneşte din senin câte o drâmbă şuie de vânt, îi veni în suflet nevoia de a o lua în braţe, dar s-a stăpânit şi a continuat să o asculte vorbind.

Bunica a îngenunchiat lângă ea pe covor. I-a luat faţa în palme şi i-a sărutat amândoi obrajii.

— Nu trebuia să cumperi nimic, draga bunicii. Eu te voiam pe tine.

— Ştiu că nu vrei nimic, dar voiam să-ţi aduc fir de macrame. Am găsit de cel mai bun. Spune-mi îţi place lâna? Nu-i aşa că e frumoasă?

Bunica mângâie bobinele de lână nedezlipindu-şi ochii din cei ai Dariei.

— Da, e frumoasă.

Vespasian le privea vrăjit. Simţea sentimentul cald, viu ce le unea pe cele două femei şi realiză că între Daria şi mama ei nu a simţit astfel de sentimente. Acasă totul era de gheaţă, aici totul părea cald.

— Iartă-mă, bunico, că nu te-am chemat la nuntă, dar nu am avut o nuntă. M-am cununat doar la primărie. Am făcut doar cununia civilă. Aşa a vrut Vespasian...

Bunica şi-a stăpânit cu greu cuvintele: Şi tu ce ai vrut!?... Şi a lăsat-o să vorbească mai departe.

— Totul a fost foarte repede. Nimeni nu a venit. Am fost

doar noi doi.

Vorbăria Dariei s-a topit în lacrimă. Bunica s-a întins şi a strâns-o la piept.

A oftat adânc – părea că şi cu durere – şi l-a privit cu furie pe bărbatul ce îi furase nepoata şi avusese curajul să şi-o facă nevastă fără a o face mireasă.

...Auzi la el! Nepoata mea să nu fie mireasă în biserică! Să nu poarte voal! Să nu aibă rochie albă! clocoteau gândurile în ea.

— Lui nu-i place parada. Nu crede în Dumnezeu... aşa cum credem noi – adăugă după un moment de gândire. Nu crede că un ritual ne poate lega mai mult decât un act...

— Taci! porunci bătrâna ferm şi Daria putea jura că nu a mai auzit niciodată vocea asta dură a bunicii. Da, a mai fost fermă, a mai fost amărăciune în glas, dar niciodată aşa şi atât.

Bătrâna s-a ridicat din genunchi şi şi-a tras şi nepoata după ea. S-a oprit cu ea în faţa bărbatului.

— Vespasian – parcă aşa ai spus că te cheamă? – întrebă ambiguu, jucându-se cinic cu el şi arătându-i că pentru ea el nu există ca persoană decât în măsura în care îi face nepoata fericită şi continuă după ce acesta încuviinţă din cap afirmativ – te vei cununa cu nepoata

mea la biserică! Poate tu nu crezi în Dumnezeu, dar eu cred şi acum te afli în casa mea.

— Nu vreau nuntă! Nu vreau balamuc, îndrăzni totuşi Vespasian să protesteze. Apoi adăugă în gând cu furie: Cum naiba poate să mă intimideze o bătrână?!

— Nu va fi nuntă! Nu va fi balamuc! Vă veţi cununa religios! Eu voi vorbi cu preotul la care mă spovedesc.

Daria privea cu mirare cum invincibilul Vespasian este demolat de bunica şi tot ce putu gândi a fost: Of, dacă aş semăna mai mult cu bunica! Dacă aş avea puterea ei!...

Parcă ghicindu-i gândul vorbi mai departe bunica.

— Daria nu îmi seamănă. Este atât de sensibilă, de fragilă, de visătoare! Când era liceană şi stătea la mine îi spuneam: Tu ai ajuns din greşeală OM, cerul te pregătise să fii înger! Vespasian, te rog ai grijă de îngerul meu şi fă-o fericită!

Bunica a vorbit cu patos şi Vespasian era impresionat.

— Voi avea grijă. Am să o fac fericită.

Vorbind s-a dus şi şi-a cuprins tânăra soţie pe după umeri.

Brusc, obosită să mai fie rigidă ca un general de armată, bunica a redevenit bunica – adică blândeţe şi bunătate. Cel puţin asta exprima vocea ei când a vorbit din nou.

— Mă duc pe afară la treburi. Odihniţi-vă. Sunteţi obosiţi de pe drum.

După ce uşa s-a închis în urma bunicii, braţele Dariei s-au întins spre gâtul bărbatului. Nici ea nu ştia de ce îi venea să plângă şi de ce îşi dorea atât de fierbinte ca el să o ţină strâns în braţe.

S-au aşezat pe pat strâns îmbrăţişaţi. Daria plângea. O impresionase iubirea necondiţionată a bunicii. Dacă şi mama s-ar fi purtat la fel cu Vespasian! se trezi gândind şi începu să plângă şi mai tare.

El i-a luat faţa în palme. I-a privit ochii.

— Nu înţeleg de ce plângi?

— M-a impresionat bunica. Mă iubeşte atât de mult!

— Şi pe mine m-a impresionat...

— Ştiam eu că aşa o să fie! Era imposibil să nu te...

Hohotul de râs a bărbatului i-a întrerupt şirul cuvintelor căci în acel râs era ironie şi uşor cinism.

— M-a impresionat, dar nu în sensul în care ai înţeles tu. Văd că bunica te iubeşte mult. Ea te-a alintat peste măsură. Părinţii au fost mai echilibraţi. Mă bucur că nu semeni cu ea. Dacă semănai cu ea nu te luam de soţie.

Bărbatul a râs spunând asta ca de o glumă bună şi nu a observat sau nu i-a păsat că pe Daria au durut-o cuvintele

lui.

— A trăit toată viaţa singură?

Neînţelegând sensul întrebării lui femeia a răspuns:

— Da. Bunicul a părăsit-o când era foarte tânără, imediat după naşterea mamei. Pe mama a crescut-o singură. A avut o viaţă grea. A lucrat la curăţenie la grădiniţă. Avea şi câteva familii mai înstărite la care se ducea şi făcea curăţenie, spăla rufe şi covoare pentru bani în plus. În timpul liber croşeta, împletea, făcea saltele şi plăpumi. Bunica e foarte harnică. E o gospodină desăvârşită.

Vespasian a rămas la prima propoziţie spusă de Daria. Restul, chiar dacă îl auzea, i se părea nesemnificativ. În plus, se simţea şi uşor stânjenit. Fusese pus la punct de o femeie de serviciu, de o femeie pe care în lumea lui nici nu o vedea, nici nu o saluta. Era un fel de maşină de făcut curat în biroul lui de la facultate şi acasă, într-adevăr el nu a salutat niciodată – absolut niciodată – o femeie de serviciu. Le considera inferioare. Nici de răspuns la salutul lor nu le răspundea. Nu avea el timp de pierdut pe politeţuri gratuite. Ele trebuiau să-şi facă treaba şi să dispară. Erau din altă lume. O lume paralelă cu lumea lui. Credea sincer că lumea e împărţită în caste; bineînţeles că

el făcea parte din casta cea mai de sus. Despre instalatori, meseriaşi mărunţi, femei de serviciu, agricultori spunea cu dispreţ: idioţi utili.

— Era normal să o părăsească bărbatul! Cine poate trăi...

Vespasian şi-a înghiţit şi râsul şi cuvintele, când o palmă dată cu furie îi plesni obrazul ca un bici.

— Să nu îndrăzneşti niciodată să vorbeşti aşa de bunica!! Niciodată!!

Îngrozită de gestul ei a fugit de lângă Vespasian. Nu avea curaj să-l privească şi nici măcar ei nu îi venea a crede că l-a plesnit cu toată furia şi că a ţipat la el. Cu spatele la el, cu capul lipit de perete îşi explica: A râs de bunica... A vorbit urât de bunica... de bunica ce s-a chinuit atât de mult ca mama să ajungă doctoriţă şi apoi i-a întors spatele căci îi era ruşine cu ea, de bunica ce nu s-a plâns niciodată de greul vieţii ei, de bunica ce avea o nobleţe şi o demnitate cum nu a întâlnit la nimeni altcineva pe pământ...

L-a auzit ridicându-se şi ieşind din casă şi nu a avut putere să-l oprească sau să-i vorbească.

...O, Doamne, l-am lovit! Nu am vrut să fac asta, dar a râs de bunica, draga de ea, şi eu nu pot să suport asta. O,

cum am putut să fac asta!?... Daria pe care o cunosc eu nu ar fi lovit niciodată pe cineva... Dar oare o cunosc pe Daria!? Ştiu cine e Daria!?... Ce o mai fi în mine şi eu nu ştiu?

Vespasian s-a oprit în faţa casei, în prag. Primul impuls a fost să plece acasă, dar i-au rămas înăuntru hainele, actele, banii. Nu se putea întoarce să le ia. Nu voia să dea ochii cu femeia ce îl lovise. Năucit îşi freca obrazul lovit. Nici lui nu-i venea a crede că Daria făcuse un asemenea gest. Să recunoască că a mers prea departe cu vorba şi cu râsul, că i-a călcat în picioare sentimente sfinte nici nu se punea problema. Era furios.

Daria să mă lovească!?... E de necrezut! Daria pe care o ştiu eu nu ar fi făcut niciodată asta. Dar oare ştiu cine e Daria!? se întreba exact în acelaşi timp cu femeia rămasă în casă.

— A, tinere, acum veneam după tine. Am nevoie de ajutor. A stricat porcul coteţul şi dacă iese afară îmi strică grădina cu flori. Hai să baţi câteva cuie. Te rog! Bine că ai lăsat-o pe Daria să se odihnească. E tare fragilă, sărăcuţa!

Bărbatul, cu mâna la obrazul lovit, gândi: Are o mână tare grea sărăcuţa asta fragilă!... Cred că am murit şi am ajuns în iad. Sau poate dorm şi trebuie să mă trezesc.

Sigur e un coşmar. Daria m-a lovit; bunică-sa mă pune să repar coteţul porcului. Ce dracu’ crede că sunt eu: om de serviciu ca ea!? Şi în plus habar nu are că eu nu am bătut un cui în viaţa mea. Eu am crescut în bibliotecă. Eu sunt om subţire. Eu nu am trăit... nu am trăit printre...

Nu găsea cuvântul potrivit deşi îl tot căuta prin gândurile lui răscolite.

...Nu, sigur ăsta e coşmar! Ia să mă pişc să văd simt durerea!...

A coborât uşor mâna de la obraz şi şi-a strâns tare între degete pielea de pe gât. Era aşa de sigur că e într-un coşmar încât a strâns cât a putut de tare ferm convins că nu va simţi nimic. Durerea l-a ars, dar s-a abţinut să ţipe căci îl privea bunica Ana.

— Hai să reparăm coteţul mai repede până nu iese. E scroafă şi umblă la vier şi farmă tot în perioada asta.

Bunica a plecat şi el o urma ca un papă-lapte.

...La ce umblă!? De ce farmă tot?!... De ce naiba nu am puterea să-i spun să mă lase în pace şi că nu am bătut în viaţa mea un cui?! Mă las dominat de o bătrână uşor nebună...

Gândind asta se sperie şi duse mâna la obraz. Dacă spunea asta în faţa Dariei ştia sigur că mai lua o palmă.

A ajuns la coteţul din spatele curţii. Câteva scânduri erau rupte şi prin găuri un porc nervos îşi scotea botul grohăind.

— Am adus tot ce trebuie: cuie, metru, ferăstrău, ciocan, scânduri. Scoatem scândurile rupte şi le înlocuim.

Vespasian – scriitorul Vespasian HERESCU – s-a apropiat de coteţ de parcă privea un OZN sau măcar aşa cum priveşte raţa la avion.

— Pute! Pute groaznic! exclamă şi făcu doi paşi înapoi.

— Aşa miroase la porc. Ieri i-am făcut curat, dar porcul e un animal tare murdar.

Strâmbând din nas, s-a apropiat iar de coteţul din al cărui gard bătrâna deja desprindea scândurile rupte. Muncind, comanda:

— Repede, repede! Trebuie să înlocuim scândura lipsă, ca să nu iasă afară! Degeaba i-am pus belciug când era mic. Acum că a crescut, strică tot chiar dacă îl are în bot.

Vespasian s-a apropiat de bătrână abţinându-se să întrebe ce înseamnă belciug şi realizând că nu poate să-i spună că nu a mai făcut aşa ceva.

— Ce să fac? Nu sunt prea priceput. Nu am mai lucrat de mult, minţi.

Bătrâna ştia sigur că Vespasian nu a pus mâna în viaţa

lui pe un ciocan şi nici nu a bătut un cui, dar nu a zis nimic.

— Măsoară lungimea scândurii şi scurteaz-o cu ferăstrăul dacă e prea lungă.

— Nu, e exact cât gardul.

— Ia un cui şi bate-l.

Luând cuiele şi ciocanul în mână boscorodea: Cum naiba să bat cuie!?... Cu ciocanul, răspunse tot el autoironizându-se.

— Eu ţin scândura că o împinge animalul cu botul. Tu bate repede. Mai avem încă trei.

Bătrâna ţipa tare pentru a acoperi grohăiturile sălbatice.

— Fă-i ceva să tacă! Nu-l suport! ţipă Vespasian înainte de a începe să bată primul cui din viaţa lui.

— Scroafă, te rog, taci! Domnul Vespasian nu te suportă când guiţi! vorbi bunica glumind, apoi a râs spre tânărul ce o ajuta la reparat.

Acesta nu i-a înţeles gluma şi fierbea de furie. Cuiul în care bătea cu forţă a mers strâmb, dar el a continuat să bată cu disperare până când a rămas doar floarea lui în afară.

— Gata! exclamă.

— L-ai bătut strâmb. Nu e bine prins în chingă şi îl va strica iar. Mai bate unul alături şi ai grijă să fie bătut drept.

Porcul ţipa, bătrâna ţipa ca să acopere glasul porcului şi Vespasian fierbea de furie. Cine mama mamii dracului mă ţine pe mine aici!? Ce mă împiedică să ies pe poartă şi să plec în lumea mea!?...

— Hai, hai, mai repejor că ne prinde noaptea cu trei scândurele, îl îndemnă bătrâna şi el execută totul cumincior şi nu mai dădu răspunsul la propriile întrebări.

Chiar aşa, ce răspuns aveau întrebările!? Nimeni nu ştia. Cred că nici mă car Vespasian. El, când căuta răspunsuri la întrebări existenţiale şi esenţiale, era în biroul lui de la facultate sau de acasă, înconjurat de cărţi şi de linişte. Aici, cu o bătrână ce îl teroriza şi ironiza, cu o soţie ce şi-o luase pentru că era un amestec minunat de păpuşă şi legumă ce executa tot ce spunea el, dar care acum l-a lovit de i-au clănţănit dinţii, cu putoare de bălegar de porc şi cu grohăituri de animal ce umblă la vier nu putea răspunde la astfel de întrebări. Să se gândească la faptul că în bibliotecă e ca o molie oarbă şi uriaşă ce află gustul vieţii doar din cărţi şi că acum de-abia simte cu adevărat ce înseamnă viaţa şi că acesta e mirosul şi gustul ei şi că, oricât s-ar crede de deştept şi de învăţat, a trăit atâţia ani în turnul lui de fildeş rupt de oameni simpli şi de a fi viu şi a fost păcat, îi era imposibil. Viaţa lui era în bibliotecă, el

era savant şi scriitor şi acum era pus într-o situaţie umilitoare, degradantă.

Când treaba a fost gata, Vespasian, ce avea câteva degete amorţite, căci Le-a lovit cu ciocanul, era hotărât că va face un duş, apoi va pleca chiar în seara aceea înapoi, acasă. Tot ce trăise aici, la bunica Dariei, era un coşmar, un coşmar îngrozitor ce trebuia să se termine imediat şi el să-l uite tot imediat.

— Nu pleca. Ajută-mă să strâng sculele şi să le duc în magazie.

Vespasian s-a întors furios şi a început să adune sculele şi nici nu realiza că se poartă ca un copil mofturos şi alintat ce este pus pentru prima dată în viaţă la treabă.

— Care magazie? Unde e?

— Lângă bucătăria de vară. În spate, îi răspunse bunica cu voce caldă, ignorându-i furia şi nerăbdarea ce i le-a simţit în întrebări.

Aproape termina de strâns când bătrâna a adăugat:

— Mulţumesc, Vespasian. Mi-ai fost de mare ajutor.

Bătrâna părea sinceră, dar bărbatul o privi pentru a vedea dacă nu îşi bate joc de el. Nu, nu îşi bătea joc. Femeia îl privea senină, cu recunoştinţă pe chip.

— Cu plăcere! îi răspunse fără a se gândi prea mult şi

apoi s-a aplecat iar să adune cuie, resturi de scânduri şi alte materiale.

...Tu ai spus „cu plăcere”!? Tu, Vespasian!? Tu ai făcut munca asta cu plăcere? Nu mai ştiu cine e Vespasian. Nu-l mai cunosc... Lasă-mă în pace şi tu! mormăi spre gândul lui ce îl sâcâia cu întrebări.

— Mă bucur mult că ai ajutat-o pe bunica! îţi mulţumesc şi eu! o auzi pe Daria spunându-i.

Aceasta a stat în casă ca pe ace, a plâns, s-a frământat, apoi şi-a făcut curaj să iasă afară să vadă unde e Vespasian. A simţit că înnebuneşte de fericire când l-a văzut lucrând cu bunica. Deci nu era supărat! I-a privit de la distanţă cum lucrează împreună şi nici nu-i venea a crede că acela care bate cuie e Vespasian al ei. Acum că a terminat şi-a făcut curaj să se apropie şi să intre în vorbă.

Bărbatul s-a ridicat ţinând toate sculele şi resturile de scânduri în braţe. Daria nu putea citi nimic pe faţa lui pe care erau doar mici broboane de sudoare, dar bănuia că este fericit şi mulţumit şi că i-a făcut plăcere să lucreze cu bunica Ana, căci el nu era bărbatul care să facă ceva ce nu-i place. Se îndrepta fericită spre el, să-i şteargă mângâind faţa, când vorbi bunica.

— Cred că îi place mult aici lui Vespasian. Mi-ar plăcea

să scrie ceva despre clipele petrecute aici. Doar scriitorii se inspiră şi din realitate, nu scriu totul doar din capul lor...

Furios, bolborosind ceva ce suna a înjurătură, dar şi „niciodată, niciodată nu voi scrie”, bărbatul se avântă să arunce totul din braţe şi să plece, dar nu reuşi. Când era pe punctul să arunce s-a împiedicat de ceva şi a căzut cât era de lung.

Câteva momente a fost ameţit de căzătură apoi s-a trezit. Două femei ciripeau speriate în jurul lui. Erau îngrijorate. Daria chiar îngrozită. A închis ochii să nu le mai vadă: Sunt cel mai paşnic om din lume, dar acum aş vrea să le omor pe amândouă! Ba nu: numai pe cea bătrână... Nu şi-a mai continuat gândurile criminale căci a auzit-o pe Daria ciripind.

— A căzut că e prea obosit. El nu e învăţat cu munca. Nu cred că a mai lucrat niciodată în viaţa lui. Face parte dintr-o familie renumită de intelectuali.

Mâinile femeilor l-au întors cu faţa în sus.

— Ce te doare? Unde eşti lovit, dragul meu?

— Au, piciorul! urlă când încercă să se mişte.

Avea o vânătaie în frunte, îl dureau coastele, căci căzuse cu ele peste scule şi de pământ, dar piciorul durea cel mai tare, jos la încheietură.

Daria i-a ridicat pantalonul şi i-a dat uşor în jos şoseta, dar oricât de încet o făcea el scotea ţipete de durere. I-a privit încheietura ce se învineţea şi umfla văzând cu ochii.

— Nu cred că e rupt, căci nu e deformată încheietura. Probabil e o entorsă, îşi dădea cu părerea bunica, în timp ce tânăra femeie mângâia piciorul rănit.

— Nu mă atinge! Nu suport!

— Să-l ducem în casă, apoi să chemăm un medic, hotărî bătrâna.

Sprijinit de cele două femei a ajuns cu greu în casă unde a fost culcat pe pat

— Am un vecin medic chirurg. Mă împac bine cu familia lui. Mă duc să-l rog să vină să te vadă.

Bătrâna a *plecat şi în casă* s-a aşternut *o* tăcere grea. Daria nu ştia ce să spună. Vespasian ar fi vrut să spună ceva, dar nu risca să mai primească vreo palmă după tot ceea ce îndurase astăzi căci sigur o primea dacă spunea ceea ce gândea.

...Vreau să o văd şi pe asta. Vreau să văd ce medic chirurg e prieten cu bătrâna asta ţicnită. Cine se uită la o fostă femeie de serviciu ce e acum pensionară!? Să vezi cum vine singură înapoi şi aşa rănit cum sunt am să râd cu gura până la urechi...

Şi-a încheiat gândul când a văzut intrând pe uşă un domn distins ce a salutat sobru şi s-a îndreptat direct spre el şi spre piciorul rănit. Vorbea în timp ce îl con sulta.

— Sunt vecin cu tanti Ana. E o femeie minunată. Nu o să găseşti pe nimeni în oraşul ăsta să spună o vorbă de rău de ea. Am venit imediat ce m-a chemat. Deci eşti scriitor şi te-ai căsătorit cu Daria?

— Da, răspunse Vespasian.

— *Nu, nu* e o fractură, mulţumesc lui Dumnezeu. E doar o entorsă uşoară. Îi pun comprese cu apă rece şi un bandaj elastic. Stă la pat câteva zile – o săptămână îngrijit de voi şi e vindecat, se adresa doctorul celor două femei. Tanti Ana, aduceţi-mi nişte apă rece şi nişte bucăţi de pânză albă dacă nu aveţi comprese.

— O săptămână!! exclamă cu groază Vespasian realizând că nu va putea pleca prea curând acasă şi că va mai trebui să o suporte pe bătrâna ce îl teroriza.

— Să sperăm că nu va fi nevoie de mai mult, îi răspunse doctorul în timp ce îi aplica comprese reci. Sunt sigur că îngrijit de tanti Ana o să-ţi revii foarte repede. Când erau copiii mei mici ea avea grijă de ei cât timp eram noi, eu cu nevastă-mea, la serviciu. Era cea mai grijulie şi de încredere bonă.

Vespasian a închis ochii şi voia să-şi astupe şi urechile ca să nu mai audă nicio vorbă.

— E un băiat minunat, domnule doctor. Nepoata mea nu lua pe cineva care nu merită şi nici eu nu primeam pe oricine la mine în casă. M-a ajutat să repar coteţul porcului şi uite ce a păţit. S-a împiedicat când a fost toată treaba gata. Ducea sculele în magazie când a căzut.

Vespasian simţea că se sufocă. În viaţa lui nu a mai trecut prin atâtea momente penibile unul după altul. Îmbufnat, mânios, cu ochii închişi, aştepta să plece toţi de lângă el şi să rămână singur. Nu a răspuns la salutul de rămas bun al medicului. A preferat să se facă adormit. Asculta atent, totuşi, sfaturile pe care le dădea medicul celor două femei în legătură cu îngrijirea sa.

— Să nu-şi forţeze articulaţia; cât mai mult repaus ca să se refacă; comprese cu apă rece; bandaj elastic aşa cum i-am făcut eu acum, să nu fie strâns.

— Pot să-i fac masaj? Ajută? întrebă Daria.

— Nu se face masaj. Doar comprese cu apă rece. Şi dacă durerea e prea mare: un calmant. Trec mâine după-amiază să-l văd, dar vă asigur că totul o să fie bine.

Femeile au ieşit din casă ca să-l conducă pe doctor şi bărbatul întins pe pat nu le mai auzea vorbind. A deschis

ochii şi a privit în jur.

— O săptămână aici! Doamne Dumnezeule! Doamne Dumnezeule! exclamă şi îşi rotea privirea prin cameră. Şi-a oprit-o pe cărţile ce umpleau câteva rafturi dintr-un dulap. Erau frumos aşezate.

— Etete! exclamă cu stupoare. Sunt şi cărţi aici! Nu mă aşteptam. Probabil sunt ale Dariei din timpul liceului şi nu le-a mai luat acasă. Bătrâna le ţine pe post de bibelou. Sigur e analfabetă!

A încercat să se ridice din pat şi să vadă ce cărţi sunt, dar a renunţat înainte de a pune călcâiul în pământ.

— Doare! mai bine stau în pat. O să-mi spună Daria ce cărţi sunt.

A auzit zgomot la uşă şi a închis iar ochii.

— Doarme, bunico. Hai în bucătăria de vară să gătim ceva pentru seară.

Rămas singur, îi era ciudă pe el că s-a prefăcut că doarme. Murea de urât şi Daria plecase. Voia apă şi nu avea cine să-i dea. Era transpirat şi murdar şi nu avea cine să-l ajute să se spele şi să se schimbe.

...Mi-a intrat în haine mirosul acela împuţit de la porc. Oare doctorul a sesizat în ce hal miros? Halal scriitor! Halal profesor universitar! Cred că i-am făcut o impresie de... Se

frământa să găsească în creierul lui termenul cel mai potrivit şi nu-l găsea până când un gând duşmănos i-a şoptit cinic: ...de idiot util, dar s-a revoltat spre gândul ticălos. Nici în glumă să nu spui despre mine că sunt idiot util! Nici în glumă, clar!!

Şi-a îndreptat iar atenţia spre bibliotecă. Nu reuşea să distingă niciun titlu. Era distanţa prea mare de la pat la biblioteca aşezată lângă peretele opus. A distins pe cotorul celei mai mari cărţi din raft literele: DEX.

...Uite un dicţionar. Are un dicţionar. Sigur l-a lăsat Daria aici! Şi avea dreptate gândind asta, atâta doar că aceea era singura carte lăsată de Daria de pe vremea liceului, celelalte erau toate ale bunicii.

Ţopăind şi ignorându-şi durerea s-a dus, a luat dicţionarul şi s-a întors cu el în pat.

...Dacă tot nu am ce face, ia să văd ce înseamnă cuvintele bătrânei. A spus belciug. Ştiu, am întâlnit cuvântul într-o poezie... „Luna prinsă-ntr-un belciug” şi ştiu ce înseamnă, dar bătrâna l-a folosit cu alt sens. Ceva de pus în bot la porc când e mic. Şi a mai folosit o expresie: porcul umblă... Nu! Nu! Altfel a spus! Stai să-mi amintesc!

Ca un adevărat profesor universitar ce era îşi bătea tâmpla *gânditor cu* degetul şi îşi forţa memoria să-şi

amintească ce a spus bătrâna.

— Evrika! a exclamat fericit. A spus: E scroafă şi umblă la vier! Ia să caut în DEX să văd ce înseamnă. Nu am mai auzit niciodată expresia asta. O fi o boală a porcilor ce îi face să fie agitaţi. Îi loveşte vreun microb ceva, vorbea singur în timp ce răsfoia cartea.

A citit mai întâi ce înseamnă vier exact aşa cum scrie în dicţionar: substantiv masculin... Apoi a *găsit* şi explicaţia *pentru* expresia căutată.

Dacă nu ar fi fost atât de plin de el şi de îndrăgostit de propria-i persoană ar fi putut râde cu lacrimi după ce a citit, dar el s-a simţit ofensat. În mândria-i fără de margini i se părea că şi dicţionarul îşi bate joc de el. L-a închis cu furie şi l-a lăsat lângă pat. Nu voia să afle ce înseamnă a pune belciug la porc.

Gândul duşmănos, ce îl mai chinuise mai devreme şi care voia să-l facă un pic să râdă şi să nu mai fie aşa de scorţos, i-a şoptit:

— Şefu de ce nu vreţi să aflaţi ce înseamnă? Dacă e o metodă contraceptivă la porc şi dumneavoastră, care ştiţi tot, nu aţi aflat încă de ea!?...

— Du-te la dracu’ şi tu, şi porcu’, şi belciugul! a ţipat spre gândul ce îi sugera că a pune belciug la porc poate fi

o metodă contraceptivă.

Plictisit, acru, scârbit că augusta-i persoană crescută printre cărţi şi printre savanţi a trebuit să se coboare atât de jos încât să afle ce înseamnă să umble scroafa la vier, a decretat:

Plec de aici imediat ce va fi posibil şi nu voi mai veni niciodată! E o amintire urâtă pe care trebuie să o şterg din creierul meu.

— Vespasian, te-ai trezit? Am pregătit cu bunica macaroane cu brânză. Le-am dat la cuptor şi peste câteva minute sunt gata. Am făcut o reţetă extraordinară a bunicii.

Daria s-a oprit din ciripitul ei vesel când i-a văzut chipul acru. A îngenunchiat şi i-a pus mâinile pe piciorul rănit.

— Doare rău. Se vede pe faţa ta. Îmi pare atât de rău!

Ochii ei căprui cerşeau ceva din ochii lui negri, dar el nu avea nimic de dat.

— După ce mâncăm am să-ţi pun iar comprese cu apă rece şi am să te bandajez uşor, cum mi-a spus doctorul, şi nu o să mai doară aşa de tare.

În loc de mulţumesc sau de o mângâiere pe faţa dulce de femeie-copil, ce cerşea la picioarele lui, el a spus:

— Sunt murdar. Miros a porc şi a transpiraţie. Trebuie să

mă ajuţi să mă spăl.

— Bineînţeles. Acum îţi aduc apă să te speli doar pe mâini ca să poţi mânca, apoi vom merge la baie să te ajut.

I-a adus apă să se spele şi un lighean în care să curgă apa. A fugit după săpun şi după prosop în baie. Apoi i-a turnat apa pe mâini. A strâns totul şi de la el nu a venit niciun cuvânt. Nu – mulţumesc! Nu – draga mea! Nu – eşti dulce! Nimic.

E încă supărat că l-am lovit, şi-a spus ea când a terminat de dus ligheanul, săpunul şi prosopul în baie şi a plecat să aducă mâncarea. Nu-l loveam dacă nu vorbea urât de bunica! Suport orice, dar să se ia de bunica, nu! Am să vorbesc cu el şi am să-i explic când am să pot.

I-a pus farfuria pe braţe şi mâncau tăcuţi amândoi. Bunica rămăsese pe afară şi i-a lăsat să mănânce singuri.

— Sunt bune macaroanele? întrebă Daria pentru a mai tăia adânca tăcere ca un ocean dintre ei.

— Da. Sunt bune. Vocea bărbatului era rece şi avea ceva în ea ce te obliga să nu mai vorbeşti. Un fel de lehamite, de plictiseală, un ton pus în voce ce spunea: Eu nu am chef de vorbă.

— Bunica le face tare bune. M-a învăţat şi pe mine. După ce fierb macaroanele le amestecă cu brânză de vaci,

zahăr, vanilie, lămâie, ouă şi cu un pic de unt şi le dă la cuptor. Ies minunate. Dacă îţi plac am să-ţi mai fac şi acasă.

— Sunt bune, a răspuns bărbatul cu aceeaşi voce ca şi mai devreme apoi au mâncat tăcuţi amândoi.

Când farfuria bărbatului a fost goală, ea l-a întrebat:

— Mai vrei? Să-ţi mai aduc?

— Nu. Poftim farfuria.

Ea a luat farfuria şi s-a împiedicat cu piciorul de dicţionarul ce era lângă pat.

— Ai avut nevoie de dicţionar? Ce ai căutat în el? a întrebat îndreptându-se deja spre uşă.

— Pe dracu’ am căutat în el! Asta am căutat!

Daria s-a întors spre el cu ochii cât cepele. Nu-i înţelegea furia. În plus a pus o întrebare nevinovată. Ochii i s-au umplut de lacrimi. Îl privea fără niciun cuvânt şi lăsă două lacrimi mari să lunece pe obraz.

— Iartă-mă! Sunt nervos din cauza piciorului.

— Duc farfuriile în bucătărie la bunica, apoi vin să te ajut, a spus ea şi a dispărut pe uşă.

Până în bucătăria din spatele casei şi-a înghiţit lacrimile şi amărăciunea ca să nu vadă bunica că a plâns.

— Eşti tristă, a spus aceasta de cum a intrat. Ai plâns?

— Nu, minţi Daria. Sunt tristă pentru că e Vespasian nervos. Îmi pare tare rău că s-a rănit.

— Are entorsă, copchilă, nu e pe moarte! exclamă bunica apoi adăugă râzând: Pentru unii bărbaţi entorsa e egală cu a fi pe moarte. Se pare că o să afli, dragă nepoată, ce dificili sunt bărbaţii bolnavi.

— Bunico, te rog nu vorbi de rău de Vespasian. Te rog!

În loc de răspuns bunica a strâns-o tare în braţe. I-a culcat capul pe umărul ei şi îi mângâia spatele, umerii, capul. În mângâierile ei erau toate cuvintele ce ar fi vrut să i le spună, dar nu avea curaj. O simţea pe Daria plângând şi nu găsea cuvinte să pună întrebări. Se temea de răspunsurile pe care nepoata i le-ar fi dat, şi totuşi, ea, bătrână şi înţeleaptă, trecută prin viaţă şi cu paşi nenumăraţi făcuţi pe nisipul durerii, citea răspunsuri şi în tăceri, şi în lacrimi. Vedea că ceva nu este în regulă şi cât nu vedea intuia cu inima ei caldă de bunică.

Sătule de îmbrăţişare s-au desprins una de alta. Bunica a luat capul nepoatei în mâini.

— Îl iubeşti mult?

— Foarte mult. Vreau să trăiesc toată viaţa cu el. I-am promis lui Dumnezeu că dacă voi avea parte de el – Ştii, bunico, îmi era atât de teamă că niciun bărbat nu se va

uita la mine vreodată! – îi voi fi credincioasă, îl voi asculta, voi trăi în umbra lui, voi fi supusă. Întotdeauna ceea ce va vrea el va fi pe primul loc...

— De ce credeai că nu se uită niciun bărbat la tine? o întrerupse bunica cu mirare.

Daria tăcea neştiind ce să răspundă. Cu greu a găsit un răspuns.

— Aşa am crezut de când mă ştiu... a spus şoptit şi cu voce de suflet al nimănui. Vorbind a lăsat capul într-o parte ca o micuţă cerşetoare. Văzând nelămurirea din ochii bunicii a adăugat: în plus şi mama şi tata credeau asta. I-am auzit când au spus că voi rămâne fată bătrână.

Bunica a scos un oftat asemănător cu un ţipăt. Părea că i-a oftat inima din ea. Gândea multe despre părinţii Dariei, despre Vespasian, despre copilăria fetei, dar nu avea rost să spună ce gândea.

— Vespasian e primul şi singurul bărbat din viaţa ta?

Fata a dat din cap că da.

— Ai promis că îi vei fi credincioasă, ascultătoare, că vei fi umbra lui. El ce a promis?

— Nu a promis nimic. Nu e genul de bărbat care să promită. Dar m-a vrut, bunico! înţelegi!? M-a vrut pentru toată viaţa! vorbea fata plină de înflăcărare.

— Sper să te merite, îngeraşul meu! a şoptit bunica şi a oftat.

— Trebuie să plec, bunico! Mă aşteaptă să-l ajut să se spele şi să se schimbe.

Daria nu terminase de vorbit şi deja fugea spre casă.

— Daria! Daria, stai! strigă bunica.

Fata s-a întors de la colţul casei cu faţa spre bunica ce era în pragul bucătăriei. Părea că nu mai are curaj să vorbească după ce şi-a întors nepoata din drum.

— Ce e, bunico?

— Oare e iubirea adevărată pe care o întâlnim fiecare din noi o singură dată în viaţă? Dacă e un foc de paie?

În vocea bunicii era durere. Era un supliciu să spună în faţă nepoatei ceea ce gândea. Daria o privea şi pe faţa ei era şoc, agonie, teamă. Nu a putut răspunde nimic bunicii. Ca un cocor împuşcat în aripi i se zbătea inima în piept. Şi-a frânt mâinile a neputinţă şi s-a întors cu spatele la bunica. Fugind spre intrarea în casă a şoptit:

— Mă duc. Mă aşteaptă.

...Prostuţa mea nepoată, m-ai fi făcut cea mai fericită bunică dacă mi-ai fi spus că e iubirea adevărată... De ce nu ai putut să-mi spui asta?... gândea bunica privind spre locul unde stătuse Daria cu câteva clipe mai devreme.

În casă Vespasian o aştepta îmbufnat.

— De ce ai venit aşa de greu?

— Am ajutat-o pe bunica să spele vasele, minţi ea. Acum hai să mergem la baie.

Sprijinit de umărul ei firav în care se lăsa cu toată puterea a mers la baie unde ea l-a ajutat să se dezbrace, să facă duş şi apoi să îmbrace pijamaua. Pastă de dinţi pe periuţă tot ea i-a pus şi tot ea i-a întins prosopul să se şteargă. Îl îngrijea cu plăcere şi el primea din toată inima ajutorul ei, doar era rănit. L-a dus şi l-a aşezat pe marginea patului.

Ea gâfâia uşor şi şi-a frecat spatele cu mâinile căci o durea. Pe frunte avea broboane de sudoare. Aştepta nişte cuvinte de la el şi ele nu veneau. Ce cuvinte?!... Nu ştia. Cuvinte aiurea... Cuvinte calde... Cuvinte care hrănesc inima şi înlătură oboseala.

— Mă duc să aduc un lighean cu apă rece şi să-ţi pun comprese la picior.

— Adu-l repede. Sunt obosit şi vreau să mă întind în pat.

Peste câteva momente el gemea uşor când mâinile ei îl atingeau blând de parcă erau alcătuite din puf de lebădă şi aşezau pe piciorul lovit compresele reci.

— Au! mai uşor! ţipă el.

— Te-am atins foarte încet.

Bunica a intrat în casă şi le-a întrerupt discuţia. Avea în mână o ulcică de lut. A venit cu ea până lângă Daria şi a pus în apa din lighean un pumn mare de sare. Înainte de a apuca să explice de ce a făcut asta Vespasian a ţipat ca ars:

— Ce ai pus acolo?

— Sare. Ţine piciorul în apă. O să-ţi ia imediat durerea. E un leac băbesc foarte bun.

Vespasian şi-a tras picioarele pe pat. Era furios.

— Suntem în 1988. Oamenii au ajuns demult pe lună şi în cosmos şi eu, om de ştiinţă, profesor universitar pe planeta Pământ, trebuie să mă tratez cu leacuri băbeşti?! Nu, e prea mult pentru mine!

Faţa bunicii era roşie ca focul. Se simţea oribil.

— Te rog încearcă! Ce te costă? insistă.

— Nici nu mă gândesc! Nu trebuia să puneţi sarea fără să mă întrebaţi mai întâi!

O tăcere de mormânt a cuprins întreaga casă. Ochii celor două femei erau la fel de plecaţi şi închişi ca ai florii de regina-nopţii când dă peste ea lumina răsăritului.

— Ai dreptate, nu trebuia să pun sarea fără să întreb. Îmi cer scuze. Am greşit.

Spunând asta bătrâna s-a retras în camera de la intrare ce era bucătăria de iarnă, dar şi dormitorul ei.

În urma ei, Daria a făcut un bandaj elastic la încheietura piciorului soţului ei fără a mai scoate vreun sunet şi fără a-l privi apoi a plecat la baie cu ligheanul cu apă. Acolo a stat mult, mult de tot şi bunica, dincoace de uşă, nu avea curaj să o întrebe de ce nu mai iese din baie. Când a ieşit, în sfârşit, era îmbrăcată în pijama şi părul de aur era desfăcut şi cădea uşor ondulat pe umeri.

— Noapte bună, bunico, i-a spus bătrânei şi a trecut în cealaltă cameră unde era Vespasian.

Era obosită frântă şi tristă... dar încă spera în miracole. După ce a plâns în baie a visat. Bineînţeles că a visat. Asta ştiu să facă femeile cel mai bine. A visat că atunci când se va întinde în pat lângă Vespasian acesta îi va săruta tâmpla şi îi va mulţumi pentru tot. O va întreba dacă e obosită şi dacă o doare spatele, ea îi va arăta exact unde o doare, el va mângâia blând acel loc, ea va adormi sub mângâierea lui şi va uita că a fost greu să îl care s-au va spune că a meritat să-l îngrijească pentru un sărut pe tâmplă, o mângâiere pe spate şi un singur cuvânt frumos. Visa... Visa... Visa... A lăcrimat fericită când şi-a imaginat mâna lui mângâind-o.

Pe marginea patului, lângă el s-a aşezat încă euforică de la vis, dar s-a împrăştiat toată euforia şi visul s-a topit ca un abur când el a început să ţipe.

— Doar nu ai de gând să dormi aici! Sunt rănit! Mă doare piciorul! Tu chiar eşti inconştientă! Dacă mă loveşti prin somn?

Daria a sărit ca arsă. Nu mai visa sărut pe tâmplă şi nici mângâiere pe spate, ci voia ca el să tacă şi atât.

— Mă duc să dorm în camera cealaltă, de dincolo de hol, în sufrageria bunicii. Ba nu, mai bine mă duc să dorm cu bunica.

A stins lumina şi s-a dus la bunica.

— Nu pot dormi cu Vespasian. Mi-e teamă să nu-l lovesc, i-a explicat bunicii deşi aceasta auzise fiecare cuvânt al bărbatului.

Fata s-a întins lângă bunica şi aceasta a cuprins-o cu dragoste. Niciuna, nici alta nu aveau niciun cuvânt de spus. Bunica i-a mângâiat blând pletele şi i-a sărutat tâmpla exact în locul în care visase Daria că va săruta Vespasian. Atingerea bunicii şi sărutul ei pe tâmplă tânăra femeie le simţea ca pe un cuţit înfipt dureros în sufletul ei.

...Nu trebuie să plâng... Orice ar fi, nu trebuie să plâng...

...Oare e iubirea adevărată pe care o întâlnim o singură

dată în viaţă? Dacă e un foc de paie?... El ce a promis?... Nu a promis nimic... Dar m-a vrut, bunico! înţelegi?! M-a vrut pentru toată viaţa... se învălmăşeau în sufletul ei crâmpeie din dialogul de mai devreme şi îşi simţea inima sfâşiată. Un tremur convulsiv i-a străbătut întregul trup şi în urma lui venea plânsul ca un val uriaş ce mătură totul şi spală totul. Dar nu a mai avut timp să plângă, căci Vespasian o striga.

— Daria! Daria! Vino puţin!

Nu s-a supărat că o strigă. Era chiar bucuroasă că strigătul lui o salvează să nu plângă lângă bunica şi să-i amărască şi ei sufletul cu lacrimile ei.

— Ce-i, Vespasian? a întrebat aprinzând lumina.

— Vreau o carte. Nu pot dormi. Spune-mi ce cărţi sunt în dulap, acolo. Probabil că sunt cărţile tale de când erai liceană.

— Doar DEX-ul e al meu. Restul sunt toate ale bunicii.

— Citeşte-mi câteva titluri. Sper să nu fie toate cărţi de doi bani pentru... Vespasian nu a mai continuat. Intenţia lui era să spună: pentru femei părăsite.

— Nu sunt de doi bani, după părerea mea. Bunica a citit foarte multe cărţi. Mama spunea că probabil o moştenesc pe ea legat de pasiunea pentru literatură.

De lângă raft, Daria a început să citească.

— Charlotte Brontë – Jane Eyre, Emily Brontë – La răscruce de vânturi, Lev Tolstoi – Anna Karenina...

— Nu sunt tâmpit. Citeşte-mi numai titlu cărţii, autorul cred că poţi să-ţi imaginezi că îl ştiu.

— Marin Preda... Scuze!... Moromeţii, Viaţa ca o pradă, Cel mai iubit dintre pământeni, Răscoala, Pădurea spânzuraţilor, Adam şi Eva, Vraciul, Roşu şi negru, Doamna Bovary, Enigma Otiliei, Mara, Mizerabilii, Notre Dame de Paris, Omul care râde...

— Dă-mi „Omul care râde”! întotdeauna m-a fascinat cartea asta. Cel mai dur rechizitoriu adus monarhiei şi aristocraţiei – celor ce cred că au sânge albastru în vene în general şi care se consideră aleşii lui Dumnezeu pe pământ. Reprezentarea alegorică a poporului şi a sărăcimii cu toate nevoile şi durerile ei într-un singur personaj închipuit de omul care râde e magistrală. Adevărată operă a unui geniu, a unui mare umanist, un exponent al durerilor celor mulţi şi nedreptăţiţi. Fascinantă carte! întotdeauna am considerat-o mult mai bună decât „Mizerabilii”. Oricum, a scris-o, cronologic vorbind, după aceasta, deci când era mai matur.

Daria i-a întins cartea, uşor confuză.

— De ce mă priveşti aşa? Pari nelămurită.

— Sunt nelămurită. Nu am ştiut că gândeşti aşa.

— Exact aşa gândesc. E şocant cum descrie el comportamentul aristocraţiei şi supunerea oarbă a oamenilor în faţa ei.

— Am crezut că aşa gândesc eu, nu şi tu! Nu încetezi să mă surprinzi. Am crezut că tu eşti un mic „aristocrat”. Cel puţin aşa te porţi.

— Nu sunt aristocrat şi nu îmi place monarhia, dar nu dau voie oricui să se tragă de mâneci cu mine. Sunt totuşi diferenţe: de cultură, de stil, de educaţie...

— Vrem egalitate, dar nu pentru căţei, a şoptit Daria şi a plecat să se culce.

A adormit şi visa. Era copil la părinţi acasă. Apoi liceană la bunica. A scâncit prin somn, apoi a simţit braţele bunicii şi mângâierea ei şi a adormit adânc. S-a trezit năucă. Cineva o striga.

— Daria! Daria! Vino odată să stingi lumina! Am terminat de citit şi vreau să dorm.

Smulsă din braţele bunicii şi din somn, s-a dus şi a stins becul, ca un somnambul. Nu a răspuns nimic când Vespasian i-a spus noapte bună, ci s-a grăbit să se întoarcă în pat şi să se lungească iar lângă bunica, unde a

aşteptatgoală de gânduri, de dorinţe şi de sentimentesă vină iar somnul şi să o ia în braţe ca pe un copil.

A urmat o săptămână istovitoare. Se simţea ca un recrut proaspăt mers în armată. Şi în somn auzea strigăte: Daria, vreau la baie! Daria, mă doare piciorul! Daria, pune-mi comprese! Daria, dă-mi apă! Daria, aprinde becul! Daria, stinge becul! Daria, dă-mi o carte! Daria, vreau să fac duş! Şi ea executa totul ca un robot şi fără să scoată un cuvinţel măcar.

Bunica, sătulă de atâtea mofturi, îndurerată pentru nepoata ei şoptea: Dacă ştiam ce bou are de îngrijit nepoata mea, reparam coteţul singură! Uite, săraca, ce trage pentru că tolomacul ei a bătut trei cuie!

În ultima seară la bunica piciorul lui Vespasian era vindecat, dar şi nervii şi spatele Dariei frânţi. Cu fiecare seară trecută ea visa tot mai puţin. Uita de săruturi pe tâmplă, de mângâieri şi chiar de iubire. Tot în ultima seară bunica le-a făcut o surpriză amândurora, aducându-l pe preotul ei să-i cunune. Vespasian a stat îmbufnat tot timpul ceremoniei. Daria era fără gânduri, goală, tristă... Bunica regreta că l-a adus pe preot. Privindu-i, ştia că totul e în zadar şi că degeaba sperase atât de mult într-un miracol.

A doua zi, spre gară mergeau tăcuţi şi străini unul faţă de altul. Aşteptând trenul, el a decretat ferm şi ea nu a comentat nimic:

— Cred că ţi-e clar că, după toate câte s-au întâmplat aici, eu nu voi mai veni niciodată. Nu îmi place să fiu pus în situaţii penibile, iar la bunica-ta am fost pus în foarte multe. Colac peste pupăză, aseară a trebuit să-l aducă şi pe popa şi eu să stau ca un idiot la tot acel ritual de care nu aveam nevoie şi în care nu cred. Tu chiar crezi că aveam nevoie pentru a fi soţi de „Isaia dănţuieşte” şi de „Veseleşte-te ca Sara”!? Eram ridicoli amândoi.

...Nu astea fac căsnicia, ci iubirea. Ritualul doar o consfinţeşte. Dacă nu e iubire, ritualul e în zadar... gândi Daria, dar nu se obosi să-i răspundă ceva şi lui Vespasian.

El vorbea în continuare, dar ea nu mai auzea ce spune el şi nici nu conta ce spune. Ştia sigur acum ce răspuns să dea la întrebările răscolitoare ale bunicii, dar şi asta era în zadar, căci nu mai putea da timpul înapoi.

*

În toamnă a început munca de profesoară de liceu. Era la fel de emoţionată ca o şcolăriţă. Voia să-şi facă meseria cât mai bine, căci iubea limba română şi elevii şi cam atât îi mai rămăsese ca să-şi umple viaţa. Aflase că Vespasian

nu vrea copii. Aflase şi că el nu vrea ca ea să-şi continue studiile.

Pentru o femeie e destul să fii profesoară. Dacă la asta adaugi că te vei ocupa de corectura şi tehnoredactatul manuscriselor mele, ai viaţa plină! – îi spusese el.

Aflase că ea trebuie să se ocupe de toate treburile gospodăreşti: cumpărături, făcut mâncare, curăţenie, spălat haine, îngrijit grădina şi pe toate trebuie să le facă eficient şi fără a-l deranja pe „creatorul” închis în bibliotecă. Din toate astea îngrijitul grădinii era o plăcere. A pus trandafiri prin iarbă chiar înainte de a începe anul şcolar şi de-abia aştepta să-i vadă înfloriţi anul următor. Pe lângă toate aceste treburi seara stătea până târziu şi dactilografia manuscrisele soţului. Uneori îi sugera să schimbe unele expresii sau topica unor fraze şi dacă o făcea în modul cel mai umil posibil, ca să nu stârnească orgoliul gemului, acesta accepta.

Ea nu spunea că nu-i place ceea ce scrie el. Nu îi mergea la suflet. Da, era postmodernism şi ea era prea înapoiată ca să-l înţeleagă – ştia asta de când era prietenă cu Vespasian şi totuşi înţelegea postmodernismul romantic al lui Nichita Stănescu. Ea, ca literat, ştia că niciun curent literar nu există în stare pură şi la Nichita Stănescu găsea

că îngemănarea de clasic, romantic şi postmodernism e fabuloasă. Lăcrima citind şi trăind versul: *Ne-ar trebui o mie de ani să reclădim/ ce-am sfărâmat aseară cu despărţirea noastră...* şi mai apoi continuând lectura nu mai era om, nu mai era femeie, nu mai era inimă, ci era creangă de aur, frunză albastră...

În poezia şi proza lui Vespasian Herescu nu existau frunze albastre şi nici crengi de aur, iar de şchiopătat puţin după un sărut în talpă de teamă să nu striveşti sărutul nici nu se punea problema. Era ceva ambiguu, fără esenţă, fără sentimente, cu multe neologisme, text forţat savant încât omul de rând trebuia să citească cu dicţionarul.

Asta se poartă! Asta place! Acesta e mersul artei! îşi spunea Daria şi continua să bată la maşină. Înlocuia câte un termen prea savant şi potrivit în text ca nuca în perete, îndulcea fraza sau o dezîntortochea când se putea şi atât. Ea pierduse trenul în care erau adevăraţii scriitori contemporani.

La liceul unde preda, puţinii elevi ce erau pasionaţi de literatură, înţelegeau greu poezia şi proza contemporană. O elevă bună, olimpică, a scris un eseu minunat pentru sesiunea de comunicări ştiinţifice şi Daria i-a citit lui Vespasian un fragment din acea lucrare.

...În toată arta postmodernă moare sacrul şi creatorul-artistul este rupt de marele Creator. Nu se caută o cale, sensuri sau adevăruri. Se bălteşte persiflând, ambiguizând. A zbura e totuna cu a le scălda în mocirlă. Postmodernismul pare a fi ultima treaptă. Ce o să urmeze!? Ce generaţie se naşte hrănită spiritual cu o astfel de artă!? Nu muzică de sfere în cuvinte, nu inimi împuşcate cu rouă, nu dor, nu infinit... Arta căuta infinitul. Era sensul ei. Arta era calea între Om şi Dumnezeu. Acum arta spune: Eu nu caut nimic. Eu nu am nevoie de cale...

Vespasian a oprit-o pe Daria să nu-i mai citească şi a plecat fără niciun cuvânt din faţa ei. Pe ea nu a mirat-o. Aşa făcea el mereu de când îl ştia. Nu era ceva nou.

Poate are îndoieli. Poate l-a pus pe gânduri rândurile elevei mele. Orice scriitor serios are îndoieli năucitoare. De asta a plecat repede din faţa mea – gândi un moment, apoi se răzgândi. Nu are niciun fel de îndoieli, doar îl cunosc de atâta timp. E cel mai sigur om de pe pământ şi cel mai plin de el. El nu ştie ce e îndoiala!

*

La revoluţie ea era în al doilea an de profesorat. S-a bucurat că a căzut Ceauşescu. Era atât de sătulă de *şedinţele de instruire politică şi* de toată propaganda.

Bucuria a ţinut doar două-trei zile, până la Crăciun când i-a văzut pe soţii Ceauşescu împuşcaţi. Era acasă la părinţii ei. Toţi se bucurau. Ea s-a dus şi a atins ecranul televizorului ce arăta trupurile împuşcate. Două lacrimi îi curgeau pe faţă şi simţea o imensă durere privind.

Aşa ceva nu se face! Aşa ceva nu se face! şoptea plângând şi ignora ţipetele de bucurie ale celorlalţi din casă.

— Daria plânge! a exclamat cu mirare Vespasian. Chiar plângi?! a întrebat-o deşi îi vedea lacrimile de pe faţă.

— Mi-e milă! Uite cum au picioarele îndoite ca nişte surcele rupte. Mi-e atât de milă! Cum au putut face asta în prima zi de Crăciun? Cum?...

Toţi din casă au început să râdă. Vorbeau ironic despre sensibilitatea ei exagerată. Îl înjurau pe Ceauşescu şi povesteau cât de chinuiţi au fost sub dictatură.

Daria plângea mocnit. Prin faţa ochilor îi trecea toată copilăria şi viaţa părinţilor ei şi nici nu-i venea a crede că ei se cred victime ale regimului. Nu au fost victime. Au fost favorizaţi! Au trăit ca în vis!

...Aş putea scrie o piesă de teatru despre ceea ce se întâmplă zilele astea în casă la noi. Fraţii, mama, tata, Vespasian se plâng de dictatură şi de lipsurile de atunci,

dar nu au dreptate. Noi am fost favorizaţi... Noi am trăit bine... gândea şi gândind aşa habar nu avea că iar era în contratimp şi împotriva valului. Acum era timpul să ţipe toată lumea şi să se vaite cât de victime au fost şi cum le-a lipsit mâncarea, libertatea de expresie şi multe altele. Părinţii, fraţii, Vespasian se adaptau în viteză. Cântau aşa cum cânta întregul cor, doar ea era nebună, nebună de legat că nu voia să vadă ce rău a fost când era bine pentru familia ei!

Năucă, speriată, a tot aşteptat să vadă în ce parte îşi caută albie puhoaiele nestăvilite ieşite din matcă şi să înţeleagă şi ea, care era mai prostuţă, mersul istoriei şi, aşteptând înţelesuri, iar a rămas în urmă de căruţă.

Tata a ajuns în primul parlament democratic ca reprezentant al unui partid istoric creştin şi Daria îl privea cu gura căscată cum vorbeşte la televizor despre persecuţii religioase şi cum nu putea merge la biserică pe vremea comuniştilor. Despre premii şi medalii primite în acea vreme de la cel mai mare om în stat nu pomenea un cuvinţel – probabil uitase că le-a primit.

...Dar tata e ateu convins. Biblia lui e materialismul dialectic... a şoptit nemaiînţelegând nimic.

Mama a fost numită directoarea spitalului unde lucra în

locul fostului director, ce a fost schimbat pe motiv că a fost colaborator comunist.

— Mamă, dar fostul director era o somitate în medicină. Era Doctor Honoris Causa a nu ştiu câte universităţi din lume. A publicat cărţi de specialitate. Chiar tu îl admirai... a îndrăznit Daria să-i spună.

— Era un tiran! Era comunist până în măduva oaselor! Toţi trebuie schimbaţi! Tu nu înţelegi nimic, ca întotdeauna!

Daria a tăcut ruşinată. Nu înţelegea foarte multe lucruri. Dar nu acesta era ultimul ei neînţeles.

Vespasian apărea şi el cât de des putea la emisiuni televizate unde vorbea de condiţia scriitorului în comunism. Patetic, victimă perfectă, vorbea despre cenzură şi despre povara de a fi om de artă în totalitarism. Nu pomenea un cuvinţel despre uşurinţa cu care şi-a publicat cărţile. Toţi scriitorii din emisiuni vorbeau de opere geniale ascunse în sertare de zeci de ani ce nu au putut fi publicate în anii grei ai dictaturii, dar cu trecerea anilor nu va apărea nicio carte genială scrisă atunci, absolut niciuna. De case de creaţie, de favoruri cum nu aveau oamenii de rând nu pomeneau un cuvinţel.

Scriitorii – victime, poeţii – victime, muncitorii – victime,

profesorii universitari – victime! Şi atunci mă întreb ca proasta: Unde dracu' sunt călăii?!...

Fraţii amândoi au plecat în America, unde unul lucra la NASA şi unul la Microsoft – se pare că şcoala pe vremea lui Ceauşescu a fost totuşi bună, ea nu a produs victime, ci specialişti super – unde au fost acceptaţi imediat.

Toţi, toţi din familia ei au prins noul tren. Ea singură a rămas în gară neînţelegând prea bine din ce direcţie vine şi în ce direcţie trebuie să meargă. În adâncul sufletului avea o singură certitudine: că nu are încredere în nimeni pe pământ, că toţi oamenii mint şi înşală ca să le fie bine, că oamenii seamănă foarte bine cu nişte cameleoni. Despre toate aceste frământări a încercat să discute cu Vespasian.

— Eşti atât de naivă! Mereu ţi-am spus că eşti anacronică! Şi la scris şi la viaţă! Adaptaţii supravieţuiesc, inadaptaţii mor! mai găseşte-mi încă un om ca tine pe pământ! Unul măcar!

— Don Quijote! a răspuns ea repezit şi Vespasian a început să râdă în hohote.

— Bun răspuns! Excelent răspuns! Te-ai gândit vreodată ce ar fi făcut Don Quijote dacă cineva i-ar fi spus: Nu eşti cavaler, nu există Dulcineea! Eşti un prăpădit cu o

mârţoagă şi Dulcineea e... îţi dai seama ce s-ar fi întâmplat dacă cineva l-ar fi trezit din vis!?

— Vai, ce dramă! Ce bine că nu l-a trezit nimeni! Şi mai ştiu o persoană exact ca mine: bunica, minunata de bunica!

— Te pomeneşti că ea e Dulcineea! Se putea să lipsească mama visului de aici.

Daria a plecat furioasă. Ar fi vrut să aibă puterea de a-l lovi când a vorbit ironic şi cu dispreţ de bunica aşa cum a făcut-o altă dată.

Scumpa de bunica! Fug la ea de câte ori pot. Ea nu minte ca toţi ceilalţi. Ea spune deschis ce era bine şi ce era rău pe vremea comuniştilor.

...Nu e bine acum, copchilă. Nu e bine. Crezi că dacă nu erau comuniştii o puteam eu face pe maică-ta doctoriţă? O puteam eu ţine în şcoală?...

Mi-e dor de bunica. Vespasian nu a mai mers niciodată la ea. Eu merg câteva zile în fiecare vacanţă şi îi dau telefon de câte ori pot. O iubesc. Ea nu a năpârlit ca toţi ăştialalţi de comunism şi s-a făcut democrată. Culmea e că atunci când erau comuniştii bunica nu a fost comunistă ca tata şi mama. Bunica e echilibrul şi cumpătarea întruchipate.

*

Democraţia şi libertatea aducea texte din ce în ce mai dezbrăcate şi mai lipsite de busolă nu numai în cărţi, ci chiar şi în manualele şcolare. Până la un punct era o reacţie normală şi o sete de exprimare fantastică în toate acestea după anii grei de cântărit fiecare cuvânt publicat, dar dincolo de acel punct era nebunie totală, era plăcere de a te bălăci în mocirlă.

În cărţile lui Vespasian – ce acum aveau succes mai mare decât înainte de revoluţie – intrau cu paşi mici, dar siguri valorile vestului şi Daria roşea citind un text în care povestea cum a fost invitat la Paris să facă sex în grup, dar a refuzat şi a preferat doar să se uite la protagonişti şi dimineaţa se întreba filosofic dacă a făcut sex sau nu noaptea trecută, alt text despre cum a făcut dragoste cu o contesă în Scoţia şi scena de iubire era descrisă cam aşa: am intrat de mai multe ori în contesă prin toate găurile posibile.

Ce „frumoasă” e iubirea în postmodernism! Ce cuvinte sublime! Ce clar şi ce sugestiv! Ce educativ pentru elevii debusolaţi să citească – căci cartea lui Vespasian era lectură recomandată pentru elevii de liceu şi unii profesori mai zeloşi o impuneau.

Chiar şi un fragment cu obscenităţi copiate de pe un W.C. public şi-a făcut loc în cartea lui Vespasian Herescu cu cel mai mare succes după revoluţie.

Ce bine că era libertate! Ce bine că nu mai exista cenzură! Era cumplit când cenzura comuniştilor nu-ţi dădea voie să pui în carte texte copiate de pe pereţii wc-urilor! Ce bine că au venit timpuri în care nu estetica urâtului a lui Arghezi sau florile răului lui Beaudelaire şi-au făcut loc în poezie pentru a zugrăvi magistral, cu talent genial lumea, viaţa, trăirea cât mai complet şi în toate nuanţele ei, ci direct voma, excrementul a devenit cuvânt în carte. Cum să pui versurile lui Victor Hugo din „Bărbatul şi femeia”:

Bărbatul este cea mai elevată dintre creaturi,
Femeia cel mai sublim idol.
Dumnezeu a făcut pentru bărbat un tron,
Iar pentru femeie un altar;
Tronul exaltă, altarul sfinţeşte;
Bărbatul este creierul, femeia este inima,
Creierul primeşte lumina,
Inima primeşte iubirea.
Lumina fecundează, inima reînvie;

Bărbatul este puternic prin raţiune,
Femeia e invincibilă prin lacrimi,
Raţiunea convinge, lacrimile înmoaie;
Bărbatul este capabil de orice eroism,
Femeia de orice sacrificiu,
Eroismul înnobilează, sacrificiul aduce sublimul;
Bărbatul are supremaţia,
Femeia are intuiţia,
Supremaţia semnifică forţa,
Intuiţia semnifică dreptatea.
Bărbatul este un geniu,
Femeia e un înger,
Geniul este incomensurabil, îngerul inefabil;
Aspiraţia bărbatului este spre gloria supremă,
Aspiraţia femeii este către virtutea desăvârşită,
Gloria face totul mare,
Virtutea face totul divin;
Bărbatul este un cod, femeia o evanghelie,
Codul corijează, evanghelia ne face perfecţi;
Bărbatul gândeşte, femeia intuieşte,
A gândi înseamnă a avea în creier o lavă,
A *intui înseamnă a avea pe frunte o aureolă;*
Bărbatul este un ocean, femeia este un lac,

Oceanul are perla care-l împodobeşte,

Lacul poezia ce cântă;

Bărbatul este un vultur ce zboară,

Femeia o privighetoare ce cântă,

A *zbura înseamnă a domina spaţiul,*

A cânta înseamnă a cuceri sufletul;

Bărbatul este un templu, femeia sanctuarul,

În faţa templului ne descoperim

În faţa sanctuarului îngenunchem;

În sfârşit, bărbatul este plasat acolo unde se termină pământul,

Femeia acolo unde începe cerul.

alături de textul lui Mircea Cărtărescu: *„iubesc femeile pentru că au sânii rotunzi, pentru că au fundul mare şi grăsuţ, dinţi şi limbă de care nu ţi-e silă, pentru că nu citesc reviste porno, pentru că nu se masturbează, pentru că poartă chiloţi cu floricele, pentru că sunt blonde, brune, dulci, futeşe” şi* să spui că şi una şi alta *sunt* artă!?

Dariei, tehnoredactând, îi venea să plângă. Având în suflet cuvintele poeziei lui Victor Hugo nu se putea abţine să nu se întrebe: Oare chiar a făcut asta la Paris!? Dar în Scoţia?!... Nici nu am curaj să-l întreb. Mi-e atât de greaţă.

Sigur nu a făcut. E doar imaginaţie de scriitor. El scrie în ritm cu timpurile pe care le trăim şi asta se cere. Nu l-a auzit la televizor într-o emisiune: *„Detergenţii şi cărţile trebuie să fie tratate la fel pe piaţă... Lasă dracului principiile morale; când ai de vândut cărţi care trebuie să se cumpere, nu trebuie să te împiedici de nişte prostii cum sunt principiile morale. Eminescu, azi, ar fi un nimeni, care s-ar cocoşa pe computer şi Internet. La fel şi Hristos. Astăzi, totul se vinde! Şi sufletul se vinde. Contează doar banii şi cu ei se capătă putere în lume! Eşti liber cu cât eşti mai dependent şi mai manipulat de lucruri/obiecte şi de reclamele TV. Viaţa e frumoasă pentru că nimic nu contează! Totul este să mă simt eu bine! Cultura secolului nostru este senzaţia!”* Şi ea a fost şocată ascultându-l, dar acum citindu-l realiza că în acea emisiune şi-a expus crezul său ca şi scriitor, „ars poetica” sa.

Elevii mei îl citesc. După aceea eu trebuie să le fac observaţie – e datoria mea de dascăl – că vorbesc urât şi ei îmi spun că aşa au citit în cărţi exact cuvintele urâte pe care eu le condamn la nefolosire. Eu cum pot să-i mai educ şi cum îi mai învăţ!?... Ce bine că elevii mei nu ştiu că soţul meu este Vespasian Herescu. Nu au asociat niciodată numele meu cu al lui. Ce e ciudat că de când predau

niciun elev – absolut niciunul – de la clasele de filologie nu a spus că îi place cum scrie el. O elevă talentată, ce seamănă cu mine cea care am fost cândva, a scris un text minunat pentru o revistă a elevilor din care mi-am dat seama care e atitudinea tinerilor înclinaţi spre literatură faţă de poezia postmodernă:

EU NU GĂSESC POEZIA ÎN „POEZIE”.

Eu nu găsesc poezia în aproape toată poezia postmodernistă, chiar dacă cei ce o scriu sunt premiaţi pe la concursuri şi apreciaţi de critici. Nu simt în vers trăirea şi nici viul. Sentimentele nu răzbat prin cuvinte.

E un balast. Camioane întregi de balast de cuvinte răsturnate cu zgomot infernal însoţite de îndemnul:

— Omule, iată poezia! Iată poetul! Citeşte şi te hrăneşte cu cuvânt şi cu înţelepciune!

Deschid cartea fireşte cu veneraţie. Eu ca om de rând mă uit spre orice poet ca spre un frate mai mic a lui Eminescu de aceea în apropierea POETULUI am aceeaşi stare pe care o am în faţa icoanelor sau când intru în biserică. Veneraţie, sfială, plecăciune...

> *Citesc un vers. Mai citesc încă unul. O poezie întreagă.*
> *...Nu înţeleg nimic. Doar cuvinte înşirate fără logică.*
> *Stinge lumina.*

închide uşa.

Nu suna pe Ramona.

Te iubesc...

Mă uit încă o dată la titlu. Nu, nu se cheamă „Cuvinte aiurea" şi nici „Fără sens", şi nici nu e un bilet lipit de frigider în viteză dimineaţa înainte de a pleca la serviciu cu un mesaj soţiei, ci se cheamă „Poem de iubire". Cu cartea încă deschisă în faţa ochilor mă întreb ca proasta: Unde e poemul? Unde e iubirea? Unde e poezia?...

Mai caut în carte la altă pagină. „Unde îi maţul dintre pulpe" citesc un titlu. Mai citesc încă vreo trei tot la fel şi simt în inimă un sloi de gheaţă. închid cartea şi strivesc o lacrimă între gene. A murit poetul şi poezia şi au rămas pe pământ măscărici ce se joacă cu cuvintele. Dar ce vină am eu, muritor de rând, că trebuie să deschid o asemenea carte? Ce vină am eu că în mine este mai multă poezie şi vis decât în cei ce se pretind poeţi?! Vreau hrană pentru suflet când deschid o carte, vreau să mă purific prin cuvânt şi să mă înalţ, vreau lumină de la cei ce se pretind mai luminaţi decât mine, nu să găsesc între coperte jegul străzilor şi vocabularul borfaşilor.

Am citit cândva că artistul este un deschizător de drumuri, un făuritor al realităţii şi acum mă gândesc că dacă acesta e un adevăr înseamnă că lumea bolnavă în care trăim a fost mai întâi proiectată de mintea unor artişti ce şi-au pierdut busola.

Vreau să găsesc iar poezia în poezie... Vreau să mă uit iar spre POET ca spre un frate al lui Eminescu, dar nu am găsit încă acest frate. Nu ai cum să spui, e sacrilegiu, că este frate de cuvinte cel ce a scris „Din sfera mea venii cu greu"... cu cel care scrie fericit, mulţumit că e poet versul: „mămăliga scoate aburi ca la discotecă...

De fapt cine spune că un om este poet!? Cine îi dă certificatul de naştere ca poet!? El se autointitulează dimineaţa când se priveşte în oglindă şi se salută pe sine

fericit: Salut, poetule, cum ai dormit? Astăzi vei scrie un poem despre sex!... Criticii ce îţi dau premii şi te laudă?! Da, şi ei te fac poet dacă există un interes şi dacă există o reţea în care au nevoie unul de altul. Tu îmi spui mie poete! Eu îţi spun ţie critic eminent! Aşa se nasc valorile azi! Tu îmi spui mie cine cred că sunt. Eu îţi spun ţie cine crezi că eşti. Eu am nevoie de tine ca să nu fiu doar mormoloc, tu ai nevoie de mine ca să nu fiu râmă şi uite aşa ajunge omul de rând să privească spre şopârle ca spre iguane sacre şi se mai crede şi prost pentru că nu înţelege nimic.

Omule de rând, dragă române, şi eu sunt proastă căci nu înţeleg nimic din poezia şi literatura contemporană lăudată de critică. Hai să fim proşti alături şi să avem curaj să spunem că nu ne place ceea ce chiar nu ne place. Hai să spunem răspicat că roşim când citim anumite fragmente din Vespasian Herescu. Hai să ne cerem sufletul şi visele înapoi de la cei ce le batjocoresc!

Şi atunci de unde succesul!? Cine dictează şi spune că el are succes?! Ceva e în neregulă. Eu nu înţeleg... Nelămurită, frământându-se cu aceleaşi gânduri ce nu-i dădeau pace în ultima vreme, mergea spre casă. Era sfârşitul anului şcolar. Termina a doua generaţie de elevi ai ei. Clasa a XII-a. Viaţa i se părea goală şi irosită. Atâtea căi rătăcite, atâtea îndoieli, atâtea vise pierdute şi speranţe topite în vânt... Privea cu jale după copiii de pe străzi. Să fi avut un copil... Mi-a luat tot. Şi eu am greşit. Am minţit şi eu. Vai de mine! Mi-am amintit de ceva ce a scris el: iubesc femeile pentru că au de fiecare dată orgasm... Oare ştie că mă prefac!? Nu ştie. Nu s-a plâns niciodată. Oricum nu avem o viaţă sexuală ieşită din comun. El cu cărţile, eu cu munca şi rar de tot ne mai atingem. Dacă totuşi e adevărat ce a scris că s-a întâmplat la Paris sau în Scoţia cu contesa!?...

Mergea pe străzi hărţuită de nelinişti. Îi era dor de viaţă

adevărată. Fraţii ei aveau copii, familie adevărată, avere, împlinire.

Undeva am greşit. Sunt o ratată. Sunt sclavul perfect al unui scriitor în a cărui eternitate nu cred. Slovele lui nu vor trăi nici măcar o zi mai mult decât el.

A intrat în casă tristă. Casa era goală. Vespasian venea mai târziu de la universitate. A mers în dormitor. A privit patul pe care Vespasian a pus cândva petale de trandafiri. A închis ochii şi a revăzut totul în roşu şi alb şi peste tot petale. A strivit între pleoape două lacrimi amare ca pelinul.

Unde am greşit!? se întrebă a nu ştiu câta oară şi nu găsea niciun răspuns.

Trebuie să vorbesc cu bunica. Voi merge la ea de cum iau vacanţă. Am să-i povestesc totul. Trebuie să mă ajute. Am sentimentul că viaţa mea trece pe lângă mine fără a fi a mea. Nu-mi trăiesc viaţa, ci aştept să treacă. Am ieri-uri cât lumea. Şi mâine am o grămadă, dar azi nu am niciodată! gândea coborând scările. A văzut telefonul din hol şi s-a dus la el. A sunat-o pe bunica, dar nu i-a răspuns. S-a dus în bucătărie şi a pregătit mâncare, apoi a sunat-o iar pe bunica. Tot nu a răspuns.

...Ce se întâmplă?...

Neliniştea se amplifica pe măsură ce trecea timpul. S-a dus în grădina din faţa casei şi a curăţat trandafirii de flori uscate. A smuls şi buruienile de pe lângă ei. Înnopta când s-a dus iar în casă. A sunat-o iar pe bunica şi când tot nu a răspuns a intrat în panică. A scris în viteză un bilet pentru Vespasian şi l-a pus pe măsuţa din hol.

Am plecat la bunica. A păţit ceva că nu răspunde la telefon. Ţi-am lăsat mâncare în bucătărie pe masă. Mă întorc mâine.

Daria

S-a îmbrăcat în viteză şi a plecat la gară. Mai avea două ore până la tren. A sunat de la telefonul public din gară de nenumărate ori şi întotdeauna a fost doar tăcere la celălalt capăt al firului. Cu un sfert de oră înainte de venirea trenului a mai sunat încă o dată. Simţea că o înnebuneşte grija. Vocea bunicii a speriat-o. Plângea vorbind.

— Te-am sunat toată după-amiaza şi nu ai răspuns. Acum sunt în gară şi vin la tine.

— Nu veni noaptea, draga bunicii. Nu am păţit nimic. A murit o vecină şi am stat toată ziua la ei să ajut. Acum am venit acasă.

— Bine, buni. M-am liniştit. Acum mă duc acasă. Cum iau vacanţă vin la tine. Vreau să vorbim. Am atâtea să-ţi spun!

— Te aştept, draga bunicii.

Daria a plecat spre casă plutind de fericire. Era noapte. Îi era frică de întuneric şi dintr-odată i s-a făcut dor de Vespasian. Era totuşi bărbatul ei, cu bunele şi cu relele lui, aşa cum ea era femeia lui cu bunele şi cu relele ei. Împărţeau o casă şi un pat de mulţi ani. Mâncau împreună şi dormeau împreună. Se vedeau seara şi dimineaţa unul pe altul nefardaţi. Toate astea dădeau dependenţă şi umpleau viaţa.

Vreau să mă ţină în braţe! Am să mă duc în braţele lui de cum ajung! Ştiu că nu este el cu dulcegării din astea, dar poate şi eu greşesc că nu fac niciodată primul pas, că nu insist, că nu-l mângâi... vorbea singură în noapte.

A ajuns în faţa casei şi a văzut lumină doar în dormitor; în rest totul era beznă. A deschis uşa şi a urcat spre dormitor. I s-a părut că aude pe cineva râzând şi şi-a spus: Merge televizorul! apoi a deschis uşa încet.

I-a fost greu să înţeleagă ce-i cu trupurile acelea complet goale pe patul pe care Vespasian presărase cândva petale de trandafiri pentru ea şi de ce capul femeii

era la... la... Cu greu a realizat că gemetele de plăcere sunt scoase de Vespasian.

A fugit din faţa uşii. A vomitat coborând scările. Contesa din Scoţia există! Nu era imaginaţia lui. El a intrat de mai multe ori în contesă prin toate găurile posibile. Şi „contesa” făcea cu el tot ce era posibil. Şi noaptea de la Paris! O, Doamne! O, Doamne!... E o fată tânără, după cât mi-am putut da seama. Probabil o studentă. Perversul! Mizerabilul! Am sacrificat totul pentru el! Am renunţat la studii, la copil, la scris... Am renunţat la toate visele mele ca să trăiască doar visele lui...

În capătul scărilor plângea, hohotind cu capul pe balustradă. Durerea clocotea în ea şi îi pârjolea sufletul. Brusc, pe lângă durere a izbucnit în ea sălbatică furia. Ţipând: Vreau să-l omor! a fugit în camera de zi unde încă mai era covorul cu linii negre pe care l-a văzut în prima zi. A luat o vază mare, greoaie din sticlă de Mur ano pe care o adusese Vespasian din Italia şi pe care dăduse o grămadă de bani – spunea că e o piesă rară – şi a trântit-o cu toată puterea în tabloul „Fata cu cercel de perlă”. Cu zgomot infernal, o ploaie de cioburi a zburat prin întreaga cameră.

Viaţa e frumoasă pentru că nimic nu contează! Totul este să mă simt eu bine! Cultura secolului nostru este

senzaţia!... Şi sufletul se vinde... păreau a spune cioburile şi tabloul spart de pe perete, deşi erau cuvintele spuse de Vespasian.

Voia aer. Casa o strângea. Zidurile deveneau un fel de valuri ce se mişcau. Durerea din suflet părea că începe să-i muşte trupul, căci totul o durea. S-a îndreptat spre uşă ca un om beat. Nu l-a văzut pe Vespasian ce o privea cu groază de pe scări şi care nu a avut curaj să-i spună niciun cuvânt. A ieşit la aer. Mergea ca un om beat spre casa părinţilor ei.

Viaţa e frumoasă pentru că totul contează! Totul: începând cu firul de nisip şi terminând cu zborul în cosmos. Face parte din marea vibraţie a vieţii: zborul unui fluture, ca şi zborul unui condor! Nu este totul să mă simt eu bine, căci un mare sfânt creştin – nu îmi mai amintesc care – a spus că vă este îngăduit să faceţi totul, dar nu totul este cu folos. Cultura unui secol ce se numeşte senzaţie nu naşte valoare şi nici titani, ci paiaţe. Orice se poate vinde, orice în afară de suflet!!! Căci toate cele ce le poţi cumpăra sunt nesemnificative. Singurul bun fără preţ este sufletul! – dădea replică de-abia acum la frazele aiuritoare spuse de Vespasian la televizor. *Niciodată nu ai avut dreptate! Cum am putut sta în umbra ta!? Cum!?...*

Femeile se mărită din două motive: din dragoste şi din interes. La mine nu a fost niciuna, nici alta. Atunci de ce m-am măritat eu!?... De proastă! A treia categorie de femei se mărită de proaste! M-am topit că te-ai uitat la mine, era aşa de importantă atenţia ta, voiam să nu te pierd, voiam să-i arăt mamei că se uită cineva la mine...

A sunat la uşa casei părinteşti, căci nu mai avea cheia. I-a deschis mama speriată.

Peste câteva clipe era în camera ei de fată, dar nu-şi mai amintea ce i-a spus mamei şi nici ce a întrebat-o aceasta. Din minte i se şterse totul. Avea clar în faţa ochilor cele două trupuri goale şi durerea... vie, de nesuportat, îngrozitoare. Împotriva voinţei ei creierul derula mereu şi mereu prin faţa ochilor toate secvenţele relaţiei ei cu Vespasian. Îşi privea propria viaţă ca pe un film în care căuta răspunsuri, dar nu le găsea. Se legăna strângând la piept o pernuţă ce fusese a ei când era copil şi încerca să suporte cât mai bine ultima scenă a căsniciei ei: el în pat cu o femeie ce îi făcea... Nu! Nu putea suporta şi nici alunga durerea!

...Aş vrea să vină mama să vorbim. Aş vrea să fim prietene, dar este imposibil... Mă duc să o trezesc. Înnebunesc dacă mai stau singură...

În uşa dormitorului mamei şi-a amintit că aceasta i-a spus când a ajuns acasă ceva ce ea uitase din cauza durerii.

— Mâine în zori plec la Bucureşti. Am fost numită secretar de stat la Ministerul Sănătăţii.

S-a întors din uşă. Nu o putea deranja pe mama. Trebuia să o lase să se odihnească.

...Şi tata e la Bucureşti la Ministerul învăţământului. Acum nu mai este senator, dar a înfiinţat prima facultate particulară şi e plecat la Bucureşti ca să depună actele pentru acreditare, îşi spunea întorcându-se spre camera ei.

Unde e locul meu!? Ce rost am în această familie de oameni de succes şi care sunt mereu deasupra valului?! Ei nu pierd nicio ocazie, eu nu prind niciuna. Tata m-a rugat să mă înscriu la masterat şi apoi să-mi dau doctoratul ca să pot lucra cu el şi să-i iau locul în instituţia înfiinţată de el. Am fost tentată la început. Părea incitant, nou, o provocare. Mi-a plăcut cum a vorbit tata la *televizor* despre învăţământul particular.

...Trebuie să ieşim din tiparele comuniste. Învăţământul de stat este o variantă, dar eu sunt un deschizător de drumuri, un temerar în felul meu. Am vizitat instituţii de învăţământ particulare din întreaga Europă. Ele sunt

viitorul. Democraţia şi libertatea nu pot exista fără învăţământ particular care să dea rezultate mai bune decât cel de stat...

Da, i-a plăcut cum a vorbit tata la tv. Era hotărâtă să-l urmeze şi să-i moştenească întreprinderea temerară, dar s-a răzgândit după ce l-a auzit vorbind acasă cu mama.

— Învăţământul particular e o afacere superprofitabilă. Nici nu ştii câţi prostălani cu bani vor diplomă de inginer, de jurist sau de economist. Cumpără diplomă de bacalaureat, apoi şi pe cea de studii superioare. Un mare patron, vicepreşedinte de patronat, voia diplomă de inginer. Problema e că era semianalfabet. La examene îşi trimitea şoferul în locul lui. Şoferul terminase un liceu la profilul real, la o clasă de excelenţă, dar nu avea bani să continue studiile, aşa că s-a angajat. Bineînţeles că tot şoferul aducea şi banii. Trei sute de dolari examenul... Sunt mulţi fraieri ce muncesc în străinătate şi cu banii obţinuţi îşi cumpără diplomă în România. Învăţământul particular e o adevărată mină de aur... Vom face o avere frumuşică, Lidia...

După ce l-a auzit vorbind aşa Daria a refuzat să se mai înscrie la masterat şi a continuat să predea la liceu.

...Ce e cu mine!? Ce vreau de la viaţă?! De ce nu pot fi ca toţi ceilalţi?!... se întreba strângând pernuţa în braţe.

Cu greu şi aproape de zori a adormit, dar şi prin somn suspina.

Câteva zile a stat în casa goală a părinţilor. Avea aceeaşi stare ca şi în noaptea când l-a găsit pe Vespasian cu femeia aceea în pat. Zilele trecând nu atenuau durerea şi nici nu-i dădeau răspunsuri. A înaintat actele de divorţ şi aştepta să-i treacă durerea. El a căutat-o şi la telefon şi acasă, dar ea nu a vrut să-i vorbească. Nu suporta să-l vadă. În starea asta de plutit prin ceaţă, de căutare de răspunsuri, de durere acută a găsit-o telefonul de la unul din fraţi. Fără a sta prea mult pe gânduri, a spus imediat da la propunerea lui de a merge în vizită în SUA.

Şi-a făcut bagajul şi de-abia aştepta să plece, să lase totul în urmă, să se ducă cât mai departe de ţară, de locuri cunoscute şi de durere.

Din avion privea pe geam la pământul şi apele ce deveneau tot mai mici. Pete de albastru şi de verde... Oraşele – puncte negre... Deasupra oceanului vedea dedesubt doar imensitate albastră. Când a intrat printre nori şi-a oprit până şi respiraţia de emoţie.

Pe pământ credeam că oraşele sunt mari, că avionul e mare, dar acum am altă perspectivă asupra lumii. Pământul întreg e un punct, avionul e un punct... Dar

OMUL?! Ce e omul în toată această imensitate?! S-ar părea că nici nu există... Plec departe... Plec la capătul pământului. Acolo voi căuta răspunsuri şi linişte. Acolo voi înţelege unde am greşit şi ce nu e în regulă cu viaţa mea.

Pe aeroportul din New York o aşteptau amândoi fraţii şi s-au îmbrăţişat cu căldură. Au mers cu toţii la cel mai mare dintre fraţi unde erau amândouă cumnatele şi cei patru nepoţi în aşteptarea mătuşii din România. Daria doar privea, încă nu avea nicio impresie clară. Aeroportul imens, avioanele ce vin şi pleacă şi oceanul mişcător de oameni... Autostrăzile perfecte. Mult cenuşiu strălucitor, cer albastru şi puhoaie de maşini. Pe geamul maşinii recunoştea în zare celebra Statuie a libertăţii cu torţa rătăcită printre nori. Nu se putea opri asupra unui detaliu, să reţină o imagine clară. Înălţimea clădirilor ce înţepau cerul şi ştirbeau lumina soarelui îi tăia respiraţia şi o copleşea. A recunoscut în depărtare imaginea turnurilor gemene World Trade Center, Empire State Building, Chrysler Building şi alţi câţiva titani de beton şi sticlă a căror imagine o ştia deja din vederi. A zâmbit când a văzut un negustor ambulant strigând: Hot-dog!

A răsuflat uşurată când au ieşit din forfota din centrul oraşului şi din zona blocurilor.

Prea multe blocuri cât nişte piramide ce te copleşesc. În Egipt sunt câteva. Blocurile astea mă strivesc; nu lasă cerul şi soarele să ajungă pe pământ.

Au intrat pe o stradă cu case minunate. Exact aşa cum văzuse în filme americane. Terasă în faţa casei, geamuri vopsite alb şi iarbă... iarbă minunată în faţa fiecărei case. La marginea dinspre stradă câţiva copaci falnici dădeau umbră şi lăsau cerul să-şi sprijine greutatea albastră pură pe ceafa lor.

Sunt minunaţi! Absolut minunaţi! Sunt ca şi cei din pădurile de acasă!

Îmi place... Nu au garduri între case. E atât de frumos! în România am văzut că unii îşi fac adevărate ziduri în jurul casei. Oare cum pot întreţine iarba asta perfectă fără nicio buruiană!?... Mă bucur că am plecat de acasă. Nu mai simt durerea.

Şi-a îmbrăţişat cu căldură cumnatele. Când şi-a cuprins nepoţii a plâns. Crescuseră atât de mult de când nu i-a mai văzut pe cei doi mari! Pe cele mici, fetiţele, nu le-a văzut până acum deloc căci erau născute în SUA.

— Doamne, ce frumoşi sunteţi! Ce dulci! exclamă plângând şi încerca să-i strângă pe toţi odată în braţe.

Copiii cei mici o priveau speriaţi. Chiar şi cei mari.

Părinţii le-au spus ceva în engleză şi ei au zâmbit în sfârşit.

— Câţi ani aveţi? Cine e Montana? Şi cine Caria?

Iarăşi copiii o priveau speriaţi şi iarăşi un adult le-a spus ceva în engleză.

— *I am Montana,* a spus una din fete ce avea vreo şase ani.

— *I Caria,* a spus şi cealaltă ce părea un pic mai mică.

Daria a oftat deznădăjduită. Înţelegea în sfârşit că fetele nu ştiu o boabă româneşte, de aceea trebuia să le spună cineva în limba engleză ce întreabă ea. De acum le voi vorbi în engleză, şi-a spus.

— Voi, băieţi, mai ştiţi româneşte?

— Puţin, au răspuns amândoi.

— Nu au nevoie de limba română. Important e că ştiu engleza. E cea mai importantă limbă de pe glob acum, a spus unul dintre fraţi.

Daria se simţea rău. I se părea că a nega şi a nu cunoaşte limba română ca roman e ca şi cum te-ai rupe de părinţi, e o renunţare benevolă la o moştenire primită la naştere.

Şi eu ştiu engleza, dar limba mea de suflet este româna: în ea simt doina şi cântecul de leagăn şi tot în ea îmi pot

exprima cel mai bine sentimentele şi transmite emoţii. Eu nu pot spune decât româneşte mi-e dor... gândea în timp ce scotea cadourile ce le adusese pentru fiecare din România. Păpuşi, rochii şi cărţi de colorat pentru fetiţe. Jocuri pe calculator, tricouri şi cărţi pentru băieţi. Goblenuri, macrameuri croşetate şi câte o ie pentru cumnate. Băuturi specifice româneşti pentru fraţi.

— Sunt tare obosită. Am plecat din România seara şi aici am ajuns la Amiază.

— E din cauza diferenţei de fus orar. Trebuie să te odihneşti. Noi vom pregăti cina.

Au condus-o în unul din dormitoarele de la etaj. Şi-a făcut repede un duş apoi a adormit.

La masa de seară nu mai terminau de depănat amintiri despre acasă şi despre copilărie. Mâncarea nu era specific românească şi nici nu era gătită în casă – totul fusese cumpărat – dar nu conta asta. Conta că erau o familie, că erau la un loc de partea cealaltă a oceanului.

Rudele evitau să o întrebe de căsnicia ei, dar ea bănuia că ştiu ceva de la părinţi, în schimb au vorbit cu încântare de succesul tatii cu deschiderea facultăţii particulare şi de cel al numirii mamei ca secretar de stat.

— Suntem o familie de oameni de succes prin

excelenţă! Indiferent de regim, indiferent de ţară şi de continent suntem cu toţii deasupra valului mereu! Le spun copiilor şi sper că învaţă ceva din asta, a spus acelaşi frate ce exclusese mai devreme limba română din viaţa copiilor lor pentru că era neimportantă.

— Ce ai de gând în viitor? o întrebă o cumnată. Vorbeşti perfect engleza. Ai un certificat de traducător autorizat pentru engleză şi italiană. Vorbeşti binişor şi în franceză şi spaniolă. Toate astea te pot ajuta foarte mult aici să-ţi găseşti ceva de lucru. Pentru mine a fost mai greu căci nu cunoşteam engleza. Majoritatea celor ce calcă pe pământ american nu vor să se mai întoarcă în ţara de origine. Aici e raiul pe pământ.

Ea nu a răspuns nimic. A privit spre nepoţii ce se ridicaseră de la masă şi se jucau pe covor. Ce minunat ar fi fost să aibă şi ea un copil! Refuza să se gândească la tot ceea ce îi spusese cumnata. Ceva în acele vorbe o durea, dar nu ştia exact ce. Avea în suflet un fel de stânjeneală, ca atunci când te dor chinuitor plămânii şi eşti torturat de o tuse uscată.

— Am înţeles că nu ai vrut să lucrezi cu tata... spuse şi fratele cel mic şi îşi lăsă cuvintele neterminate în aer dând de înţeles că aşteaptă o explicaţie de la ea.

— Nu. Nu am vrut. Nu sunt făcută pentru asta. Îmi place să fiu profesoară de română. Nu pot conduce o facultate. Nu sunt un bun administrator şi nici om de afaceri.

— Întotdeauna te-ai mulţumit cu puţin, au spus amândoi fraţii.

În loc de răspuns ea s-a întristat. Oare asta e greşeala mea cea mare?! într-adevăr m-am mulţumit cu puţin. Nu am vrut mărire pe pământ, ci un suflet împăcat, dar numai suflet împăcat nu am avut...

Tot restul serii a participat anemic la discuţii. Din când în când ochii îi fugeau spre copiii ce se jucau pe covor şi îşi simţea inima plângând.

Târziu de tot fratele mai mic a plecat la casa lui, ce era în cealaltă parte a oraşului. Au stabilit înainte de plecare că Daria va merge şi la ei să stea după o săptămână.

A plecat la culcare cu aceeaşi stare de rău în suflet, dar şi foarte obosită, căci încă era afectată de diferenţa de fus orar.

...Mâncarea nu e ca acasă. Nu are acelaşi gust. Pare mai fadă. Copiii cei mici nu ştiu româneşte. În rest totul e perfect. Iarba, casă, copacii din faţa casei, bogăţia... Toţi sunt fericiţi... gândea cu ochii închişi în aşteptarea somnului. Poate rămâi aici... Şi ce fac cu bunica? Cui o

las?... După acest dialog ea cu ea, adormi.

Unde sunt!? s-a întrebat când s-a trezit. Privea confuză în jur şi nu îşi amintea unde este. A privit geamul, tavanul, perdeaua cu floricele albastre fără a-şi aminti nimic. Ca o lumină orbitoare i-a înflorit în gânduri imaginea copacilor din faţa casei. Sunt în America! Ţara tuturor posibilităţilor! Ţara libertăţii absolute!

A coborât la parter, dar nu era nimeni în casă. A privit la ceas. Era 9.30. Toţi plecaseră la lucru şi înainte de asta au dus şi copiii la şcoală şi grădiniţă. A găsit cafea făcută pe aragaz şi şi-a pus o cană fără a o încălzi. Bând-o privea copacii magnifici din faţa casei.

E atât de frumos totul! Exact ca în filme.

După ce a terminat cafeaua a ieşit în faţa casei. Zăpuşeala i-a tăiat respiraţia. S-a dus sub copaci şi la umbra lor aerul era mai respirabil. A privit la casele din jur. Perfect aliniate, perfect întreţinute, nimic dărăpănat... A văzut pe cineva, o femeie, ieşind din casa de alături şi a salutat-o discret printr-o uşoară înclinare a capului şi un zâmbet.

...Probabil nu m-a observat, şi-a spus când a văzut că aceasta merge mai departe fără a o observa. Altă dată am să-i vorbesc. Le spun că sunt sora vecinilor din România şi

că am venit în vizită în America. Probabil că îmi cunoaşte fratele.

Femeia îi văzuse salutul, dar s-a făcut că nu îl observă şi s-a grăbit spre maşină. O femeie ciudată în faţa casei de alături. E nebună. Mi-a zâmbit fără să mă cunoască. E ciudată rău... şi-a spus pornind maşina.

Plictisindu-se s-a gândit să facă ceva de mâncare, ceva românesc. S-a dus la frigider şi a căutat prin el ingrediente pentru sarmale, dar nu a găsit nimic din ceea ce îi trebuia. Erau multe fructe exotice în frigider şi în rest fel de fel de cutii cu mâncăruri total necunoscute ei. Ambalajele erau minunate şi îi luau ochii. A citit ce conţine fiecare. Erau mâncăruri semipreparate cumpărate din supermarketuri ce trebuiau doar puse în cuptorul cu microunde şi în câteva minute era gata mâncarea. Erau şi multe cutii cu lapte pasteurizat, iaurt, smântână. În congelator erau pungi cu cartofi. A citit pe ei că trebuie puşi la prăjit şi gata cartofii prăjiţi! Oaua! Cartofi congelaţi! Aş vrea să găsesc câţiva cartofi adevăraţi şi să-i curăţ. Pot face din ei o mâncărică de cartofi cu legume, un piure sau nişte cartofi prăjiţi adevăraţi. Dar nu a găsit cartofi adevăraţi, ci pungi cu fulgi de cartofi. A citit pe ei că trebuie puşi în apă clocotită, se amestecă puţin şi gata piureul.

Aici oare nu se găseşte mâncare adevărată!? Cartofi – cartofi! Ceapă – ceapă!... Hai să văd dacă pot face o prăjitură. Să vedem dacă găsesc ouă, făină, zahăr, gem, arome. A găsit totul, doar că gemul era groaznic: o gelatină lungă cu gust de conservanţi în care nu prea găseai fructe adevărate. Nici nu seamănă cu gemul făcut de bunica! şi-a spus gustând apoi s-a apucat de treabă şi într-o oră a terminat o prăjitură pe care o făcea şi în România. Nu ieşise ca acasă, căci gemul se topise şi intrase în blat, dar era bunişoară.

Mâine voi găti de toate: şi borş, şi sarmale, doar să-mi dea cumnata tot ce trebuie ca să pot face.

Seara, copiii au fost foarte încântaţi de prăjitura ei.

— Aici nu merită să găteşti. Nu ai timp şi costă şi foarte mult. E mai ieftin să cumperi totul semipreparat sau gata preparat şi în câteva minute e gata masa. Găseşti absolut totul gata făcut, i-a spus cumnata la propunerea ei ca a doua zi să gătească.

— Dar nu e mai bună mâncarea gătită în casă?

— Ba da, e mai bună. Eu m-am obişnuit foarte greu cu mâncarea asta şi am avut probleme cu stomacul. Copiilor le dau tot timpul vitamine, căci alimentele îşi pierd vitaminele prin îngheţare. Acum m-am obişnuit şi îmi place

mâncarea asta.

...În rai sunt totuşi probleme... gândi Daria.

— Vreau să fac mâine sarmale şi borş cu carne de pui şi găluşte de griş. În altă zi aş putea face un borş cu lobădă şi salată de varză cu şniţele. Ai putea să cumperi toate ingredientele necesare?

— Cumpărăturile sunt programate pentru sfârşitul săptămânii. Nu am timp să fac cumpărături în alte zile.

Daria nu a mai insistat.

...Aş fi vrut să gătesc ceva cu alt gust decât ceea ce am mâncat cu sentimentul că mestec cauciuc. Aici totul parcă ar fi gumă de mestecat!...

În zori s-a trezit devreme ca să-şi găsească cumnata acasă. I-a găsit pe toţi în jurul mesei din bucătărie la micul dejun. Şi-a pus o cană de cafea şi li s-a alăturat.

— Nu aş vrea să te supăr, nu vreau să deranjez, ştiu că e casa ta şi tu faci regulile, dar vreau tare mult să gătesc. Mă plictisesc şi nu am cu ce îmi umple timpul.

Cumnata Vali şi-a continuat masa în tăcere, de parcă nici nu a auzit-o.

— Gata, copii! La maşină că întârziem! Luaţi-vă pacheţelele cu mâncare. Hai!

— Mami, mi-ai pus în pachet prăjitură făcută de mătuşa

Daria? a întrebat băiatul în engleză.

— Nu. Ţi-am pus sandviş cu...

— Mamă, dar ţi-am spus că vreau prăjitură! E atât de bună! exclamă băiatul şi plecă îmbufnat spre maşină.

Surioara mai mică îl urma bodogănind: Şi eu vreau prăjitură!

Mama îi urma aparent nepăsătoare şi grăbită, dar din prag s-a întors spre Daria şi i-a spus repezit, căci era în întârziere:

— Găteşte tot ce vrei. Caută în congelator şi vezi ce ingrediente găseşti. Copiilor le place.

Fugind după ea, pentru a nu o ţine pe loc, Daria întrebă:

— Ai cartofi? Ai carne tocată? Ceapă? Aş putea face o musaca.

— Găseşti în congelator pungi cu cartofi pai. Am şi pungi cu fulgi. Carne tocată este. Ceapă ai un borcan în frigider.

— Cartofi-cartofi adevăraţi cu coajă nu ai? Dar de ce ţii ceapa în frigider?

Vali era deja la volanul maşinii şi nu i-a mai răspuns.

...Deci nu pot face musaca. Hai să văd ce pot face. Am să verific foarte atent frigiderul, congelatorul şi dulapurile din bucătărie să văd ce alimente găsesc.

A verificat mai întâi frigiderul şi s-a lămurit de ce ţine

cumnata ceapa în borcan: pentru că era conservată. În congelator a găsit pungi cu legume mexicane ce se găseau şi în România şi mâncase de câteva ori. Erau bune. Un amestec interesant de mazăre, boabe de porumb, morcov şi altele. A găsit şi nişte felii de muşchi congelat ce părea de porc şi le-a pus la dezgheţat spunându-şi că merg excelent cu legumele mexicane. A găsit şi câteva pulpe de pui.

Dacă găsesc griş, ouă şi ce îmi mai trebuie poate încropesc şi o supă cu găluştele de griş... Sunt foarte multe fructe în frigider, dar am văzut că cei mici nu le prea mănâncă. Preferă dulciurile şi ciocolata. Le voi face o salată de fructe. Sper să le placă.

A gătit cu plăcere şi când s-au întors cu toţii acasă nu le venea a crede ce miros minunat este în casa lor. Supa era gata şi era bună chiar dacă era făcută cu ceapă conservată şi acrită cu lămâie. Legumele clocoteau şi friptura sfârâia în tigaie, în frigider bolurile cu salata de fructe ornate cu frişcă şi cu ciocolată rasă erau puse la răcit.

— Miroase minunat! strigau fericiţi copiii şi au dat fuga la masă.

— Fugiţi să vă spălaţi pe mâini! îi îndemnă mama. Urc

să mă schimb apoi cobor. Mulţumesc, Daria. Aici nimeni nu are timp să gătească.

— Ştiu, i-a răspuns blând Daria, apoi a adăugat: Vreau câteva frunze de pătrunjel pentru supă.

Cumnata a început a râde urcând scările şi după râs a strigat spre ea:

— Pe treptele de la uşa din bucătărie ce dă în spatele casei este un ghiveci cu plante de pătrunjel. Rar de tot, când reuşesc să fac câte un borş, pun în el verdeaţă.

Daria a fugit la uşa bucătăriei ce ducea spre ieşirea din spate a casei şi a deschis-o. Acolo, de la prag şi până în spatele altei case, se întindea un teren de vreo trei sute de metri pătraţi cu iarbă perfectă la fel ca şi cea din faţa casei.

...De ce o fi pus pătrunjelul în ghiveci şi nu l-a pus direct în pământ?! s-a întrebat cu mirare. Are aici teren cam cât are bunica şi ea îşi cultivă de toate acolo. Şi fratele meu şi-ar putea face aici o grădină minunată şi toată familia ar putea consuma legume proaspete... gândea spălând şi tocând planta. După ce a pus-o în oală a gustat.

— E foarte bună!

— Ce minunat miroase aici! auzi vocea fratelui ce intrase în casă. Ai gătit, Daria? întrebă, dar nu aşteptă

răspunsul ei căci era evident şi a continuat cu o altă întrebare. Unde e toată echipa?

— Sus. Coboară imediat la masă.

— Urc şi eu şi cobor odată cu ei.

Peste câteva minute erau toţi în jurul mesei puse de Daria. Mâncau cu poftă, dar copiii erau cei mai încântaţi. Fetiţa spunea stâlcit în engleză că ceva aşa de bun nu a mâncat niciodată. Nici nu terminaseră de mâncat şi amândoi copiii au tăbărât pe mătuşa Daria să le spună ce va găti a doua zi.

— Nu ştiu. Să vedem ce spune mami.

— Poţi să faci nişte sarmale? întrebă fratele. Nici nu mai ţin minte de când nu am mai mâncat. Plec la o conferinţă la American Institute of Aeronautics and Astronautics şi ar fi minunat ca la întoarcere acasă să găsesc sarmale.

— Este carne tocată în frigider, restul improvizez. Pun ceapă conservată, bulion şi orez sunt, dar îmi trebuie numaidecât varză.

— Este o varză întreagă în cămară. Vezi ce poţi face cu ea. Am cumpărat-o sâmbătă, i-a răspuns cumnata.

Daria se simţea bine în mijlocul lor şi utilă. Îşi adora nepoţii şi îi făcea plăcere să gătească pentru ei.

— E interesant la conferinţa aceea la care te duci? îşi

întrebă Daria fratele.

— Foarte interesant. Sunt prezentate şi invenţii ale cercetătorilor de origine română care lucrează în SUA pentru NASA şi...

— Ce vorbeşti?! îl întrerupse Daria aproape brutal.

— Tu ce crezi că face în SUA toată elita creierelor româneşti ce au emigrat sau au fost atrase aici? îi răspunse fratele cu iritare în voce. Fac cercetare! Lucrează la cel mai înalt nivel.

— Îmi povesteşti la întoarcere despre savanţii pe care i-ai cunoscut şi despre lucrările lor?

— Cu cea mai mare plăcere, Daria.

A doua zi a făcut repede sarmalele.

...M-am grăbit, căci vreau să le fac o surpriză cumnatei şi fratelui meu. Le voi pregăti o grădină ca la bunica. Astăzi sap terenul din spatele casei şi îl mărunţesc. Mâine voi cere să-mi cumpere seminţe şi răsaduri şi le pun până seara. Vreau să aibă de toate: ceapă, morcov, roşii, ardei, gogoşari, păstăi, varză, pătrunjel, mărar, leuştean. Poate găsesc undeva şi câţiva rugi de zmeură. Şi căpşuni – numaidecât căpşuni – copiii sunt înnebuniţi după ele. Am să pun şi un cais chiar lângă uşa de la bucătărie... plănuia fericită, dar brusc i s-a dat peste cap tot planul când a

realizat că nu are hârleţ sau măcar o sapă.

...Caut. Trebuie să găsesc pe undeva. Nu se poate să nu fie la casa asta şi aşa ceva, şi-a spus şi a căutat în debaraua de lângă bucătărie, dar nu a găsit nimic. A căutat şi în garaj, dar tot nimic. Erau acolo scule pentru reparat maşina, furtunul pentru udat iarba, maşina de tuns iarba şi alte multe lucruri aiurite, dar sapă sau hârleţ nu. Ce mă fac? se întreba. Ştiu! Ştiu! a exclamat fericită. Mă duc şi cer de la vecina, de la cea pe care am salutat-o şi nu mi-a răspuns că nu m-a văzut. Îi explic cine sunt şi ce vreau. Îi spun că sunt sora vecinilor.

Hotărâtă, a plecat spre casa vecină şi a sunat la uşă. I-a deschis un bărbat în vârstă ce o privea printre zăbrelele unei „security door”. A aşteptat ca acesta să o deschidă şi, când şi-a dat seama că nu va mai urma niciun gest din partea lui, a început să vorbească.

— Bună ziua. Sunt sora vecinilor dumneavoastră. Mă scuzaţi că vă deranjez, dar am nevoie...

S-a oprit când a văzut că în spatele bătrânului apare femeia pe care o salutase cândva. Nu părea că o recunoaşte. Brusc, a văzut în ochii lor neîncredere, teamă.

...Nu mă cunosc. Trebuie să le explic mai repede ce vreau, şi-a spus şi a început să vorbească mai repezit. Nici

nu realiza că engleza ei are accent străin.

— Sunt sora vecinului. Am venit din România. Vreau un hârleţ ca să sap în spatele casei lui şi să fac o grădină. La el acasă nu am găsit. Vă rog să-mi împrumutaţi dumneavoastră.

— Vorbeşte rău! E străină! E drogată! E periculoasă! Fii atent, tată! şopti femeia fără a fi auzită de Daria la urechea bărbatului.

— Fă câţiva paşi înapoi până la iarbă! porunci ferm bătrânul.

— Ai grijă, tată! Poate fi periculoasă! Uite cum ţine mâna în buzunar. Dacă are o armă? şopti iar femeia, întrerupându-l pe tatăl ei ce vorbea cu Daria.

Daria era acum lângă iarbă, aşa cum îi ceruse bătrânul.

— Aşteaptă acolo şi îţi voi aduce hârleţ. Vin imediat!

Au dispărut amândoi de lângă uşă şi Daria aştepta cuminte lângă iarbă să vină cu hârleţul.

...Nu sunt prea prietenoşi. E normal Nu mă cunosc... De ce nu vine?!... Probabil că nu găseşte hârleţul.

În oraş se auzeau sirene ale poliţiei.

...S-a întâmplat ceva; probabil un accident. Sună tot mai aproape, şi-a spus şi a mai aşteptat aproape încă un minut timp în care auzea sirena sunând tot mai aproape.

...Mă duc să le spun că nu-i nimic dacă nu îl găsesc. Oricum le mulţumesc pentru intenţie şi îmi cer scuze pentru deranj. Îi invit la o cafea, plănuia urcând iar treptele casei.

Sirenele sunau asurzitor. În cadrul uşii a apărut bătrânul cu o puşcă în mână şi o ţintea pe ea. A întors capul spre stradă să vadă dacă este cineva acolo, în spatele ei, pe care îl ameninţă bărbatul cu puşca, dar nu era nimeni, decât un echipaj de poliţie ce oprise chiar în faţa casei. A realizat cu greu că şi poliţiştii o ţintesc cu pistolul şi că ţipă la ea să scoată mâinile din buzunare şi să le ridice în sus apoi să meargă încet spre ei.

...Sunt într-un coşmar... Doamne, Dumnezeule! Doamne, Dumnezeule! şoptea făcând paşi mici şi nesiguri spre maşina poliţiei. Fără pic de raţiune a încercat să-şi facă semnul crucii, dar a auzit iar urlete îngrozitoare. Ca prin vis auzea că trag în ea dacă mai lasă mâna în jos şi tot ca prin vis vedea strada umplându-se de oameni ce o priveau. De o parte şi de alta a maşinii poliţiei erau şiruri lungi de maşini oprite. Nu a simţit nicio durere când a fost trântită cu putere cu faţa de maşină şi a început să fie percheziţionată. Mâini străine i-au atins sânii şi i-au desfăcut picioarele pentru a căuta peste tot arme. Auzea

cum bătrânul le spune poliţiştilor că e suspectă, că e drogată – vorbea incoerent şi aiurea, că nu vorbeşte bine, că a venit la uşa lui să ceară hârleţ ca să sape şi să facă o grădină.

La ultimele vorbe ale bărbatului au râs în hohote şi poliţiştii şi oamenii adunaţi.

— Voia să sape cu hârleţul! E nebună!

Nu a putut scoate niciun cuvânt să explice. Era în stare de şoc. Aşa a ajuns la sediul poliţiei. A crezut că moare când a fost fotografiată şi când i s-au luat amprentele. Nu putea răspunde la nicio întrebare. De-abia după câteva ore în faţa unei poliţiste drăguţe a început să spună ce s-a întâmplat, dar vedea că aceasta nu o crede.

— De fapt spune ce căutai cu adevărat în faţa acelei case! Nimic nu e logic în ceea ce spui tu. Pari căzută din lună.

Ea a început iar. Acum încerca să spună cât mai clar posibil, în ciuda şocului, durerii şi a lacrimilor ce au început să-i curgă.

— Voiai o grădină pentru familia fratelui?! Voiai să sapi şi nu aveai hârleţ?! Spui că ai venit de două zile în SUA din România? întrebă poliţista neştiind dacă să plângă sau să râdă.

Daria dădea din cap că da la toate întrebările ei. Pentru că Daria nu avea niciun act la ea, poliţista a dat un telefon.

— Verificaţi, vă rog, dacă a intrat pe teritoriul SUA în urmă cu două zile Daria Herescu. Vine din România.

Poliţista a ascultat ceea ce i s-a spus la telefon apoi a mulţumit şi a închis.

— Da, ai spus adevărul. E normal să fii luată drept nebună. Aici nimeni nu îşi deranjează vecinii şi nici nu sapă lângă casă. Se cultivă doar ceea ce dă voie legea şi se plătesc taxe pentru asta. Fratele nu ţi-a explicat?

— Nu ştia ce vreau să fac... Am vrut să-i fac o surpriză. În România toată lumea are grădină lângă casă şi cultivă ce legume vrea. Tot acolo vecinii sunt prieteni... Se salută... îşi vorbesc... Se ajută...

— Aici suntem în SUA! România e în Africa?

Daria a privit-o pe poliţistă intens în ciuda sentimentului de ruşine pe care îl simţea. Voia să vadă dacă îşi bate joc de ea. Nu, nu îşi bătea joc. Întrebarea ei era sinceră.

— România e în nord-estul Europei, a răspuns tristă.

— Dă-mi numărul de telefon al fratelui.

Era trecut de miezul nopţii când s-a întors acasă. A adus-o fratele ei de la poliţie. Tot drumul nu i-a vorbit. Era furios. Tot ce clădise în atâţia ani de comportament

exemplar năruise Daria într-o clipă. Vecinii deja îl priveau ciudat... Cu greu se abţinea să nu ţipe la ea: Cum poţi fi atât de proastă?...

Nici ea nu a vorbit deloc. Îi simţea furia şi nu ştia ce să spună pentru a repara răul făcut. Nu a avut curaj să-l roage să-i vorbească despre savanţii de la conferinţă. S-a dus direct la culcare. S-a bucurat că toţi dorm şi că nu trebuie să dea ochii cu nepoţii şi cumnata.

...Aş pleca acasă, dar nu se poate. Am viză turistică pentru o lună. Am bilet de avion tot peste o lună. Sunt în cea mai penibilă situaţie din viaţa mea, îşi repeta fără să poată adormi.

Nu a coborât la micul, dejun dimineaţa, deşi era trează. Nu avea puterea să îşi întâlnească rudele.

Târziu, când a coborât din dormitor, a văzut că oala cu sarmale e goală şi a gătit un pilaf de orez cu ciuperci. Nu a făcut-o cu plăcerea din celelalte zile.

...Plec să vizitez oraşul. Trebuie să-mi umplu timpul cu ceva şi nu vreau să fiu acasă când vor veni toţi. Măcar oraşul să-l cunosc dacă tot am ajuns aici. Nu se poate să vin la New York şi să nu văd nimic. Unii spun despre acest oraş că e capitala lumii. Am bani, chem un taxi şi plec. Las un bilet pe masă pentru rude...

În aşteptarea taxiului chemat prin telefon răsfoia un mic ghid turistic al oraşului.

...New York-ul este aşezat la confluenţa râului Hudson cu Long Island şi Oceanul Atlantic. Această aşezare a atras ca un magnet milioane de imigranţi din întreaga lume. În marea metropolă se vorbesc aproximativ optzeci de limbi. Epicentrul oraşului este insula Manhattan înconjurată de patru oraşe-cartier: Bronx, Brooklyn, Queens şi Staten Island.

Oferta turistică a oraşului este fabuloasă: 150 de muzee, 400 de galerii de artă, 240 de teatre, peste 25.000 de localuri şi restaurante, mai mult de 10.000 de magazine, 90 de instituţii de învăţământ superior...

Daria s-a oprit din citit.

Ghidul nu spune nimic despre istoria oraşului. Eu am citit în cărţi că primii locuitori ai insulei Manhattan au fost indienii Algonquin cu triburile Canarsee, Reckgawawanc, Matinecock. Ei au spus prima dată despre acest pământ că este un ţinut al abundenţei căci în solurile fertile cultivau tutun, cereale, pomi fructiferi.

Oare există vreun muzeu dedicat lor!?

Eu am mai citit că acest oraş bogat are şi foarte multe probleme: sărăcie, crimă, droguri, şomaj, oameni ai străzii,

SIDA...

A ieşit în grabă căci a venit taxiul şi încă nu ştia ce va vizita. S-a urcat în maşină şi a salutat rece. Nu mai avea curaj şi nici chef să fie prietenoasă cu americanii.

Taximetristul, un negru, îi zâmbea cu toată faţa – părea un zâmbet de clovn – şi o întrebă unde vrea să meargă.

Încă nu ştia cum să interpreteze acest zâmbet, dar după două săptămâni de stat în SUA va şti exact ce e cu el: toţi zâmbesc la comandă când e vorba de bani. Acolo a zâmbi nu are legătură cu sufletul, ci cu banul. În România când cineva îţi zâmbeşte aşa spui că „îşi beleşte fasolele la tine" şi e o expresie dură la adresa celor ce zâmbesc forţat. În SUA a beli fasolele e un sport naţional să zâmbeşti la comandă!... Ce mutilare a sufletului!

Daria i-a ignorat zâmbetul şi a spus acră:

— Vreau să vizitez Manhattanul. Vreau să văd Statuia Libertăţii şi alte clădiri celebre.

În ciuda înăcrelii ei, ce ar fi îngheţat orice zâmbet, şoferul continua să-i zâmbească vorbindu-i.

— Vreţi să mergem mai întâi la Liberty Island unde e statuia, apoi în Ellis Island şi apoi în Manhattan?

Daria a încuviinţat printr-o înclinare a capului şi şoferul a pornit. Au cumpărat bilete la ferry-boat şi au trecut fluviul.

Încă din depărtare vedea statuia. Cu reflexe verzui date de oxidarea cuprului din alcătuirea ei părea o zeiţă născută din valurile oceanului, ce salută cu căldură pe toţi cei ce veneau de peste mări şi ţări. Pe măsură ce se apropia zeiţa se urca tot mai sus pe soclul ei în formă de stea părând că se naşte din ape. Un dar din partea Franţei pentru o naţiune nou-născută! Are pe cap o coroană făcută din şapte fascicole câte unul pentru fiecare continent, iar cu un picior striveşte un lanţ ce reprezintă sclavia. Primul sol al Americii ce îşi salută oaspeţii sosiţi din întreaga lume e ea.

La muzeul imigraţiei din Ellis Island a plâns când a descoperit câteva fotografii cu primii imigranţi români. Le-a recunoscut portul popular – este inconfundabil – înainte de a citi explicaţia de sub fotografii. Aveau peste cămăşile naţionale bondiţe sau cojoc, chimir lat – bărbaţii şi fluier – un ciobănaş, broboadă – femeile. După port erau români din Transilvania. Toţi aveau priviri aprige, vii, de cutezători şi se uitau la Daria de pe hârtia îngălbenită de vreme de parcă au fost fotografiaţi ieri, Romanian women, Romanian woman, Romanian piper, Romanian shepherd – citea explicaţiile de sub fotografii şi plângea. Un ciobănaş român cu fluier la el, pe care îl ţinea la buze şi în ochi avea dor,

nu se aştepta să întâlnească în SUA.

Nu a mai avut putere să viziteze nimic altceva şi oricum era târziu. Întorcându-se cu ferry-boatul spre oraş a văzut panorama insulei Manhattan pe care se sprijineau coloşi de beton băgaţi unul în altul. Insula părea prea mică pentru atâta greutate. Dacă se scufundă? se întrebă cu teamă Daria.

A doua zi a mers în Manhattan şi primul obiectiv vizitat a fost Catedrala Sfântul Patrick. Era superbă! Absolut superbă! în turnurile ascuţite se tăia albastrul cerului. Părea o clădire ce vrea să zboare în văzduh, un fel de rachetă ce se pregăteşte să zboare spre stele. Păcat că îi taie zborul coloşii de beton din jur. Îi tăia aripile, îi frângea zborul spre înălţimi ameţitoare zgârie-norii ce o înconjurau ca păsările de pradă. Aceeaşi biserică înconjurată de grădini şi fără nicio clădire mai înaltă decât ea în jur ar fi spus cu totul alt cântec despre emoţia arhitecturii ce devine zbor.

Din Empire State Building a privit panorama întregului oraş şi de acolo exclama extaziată: Nu sunt pe pământ! Vizitez un oraş de pe altă planetă! A revenit pe pământ totuşi când a văzut lângă clădire când a coborât un cerşetor. Altul dormea chiar lângă zid.

Măreţie şi decădere! a exclamat cutremurându-se la vederea lor. Privind de sus am crezut că există doar bogăţie şi grandoare pe pământ!

Mergând printre zgârie-nori o copleşea înălţimea lor.

Dacă aş trăi aici, nu aş şti cine sunt. M-aş pierde între atâţia oameni şi atâtea clădiri colosale. L-aş pierde şi pe Dumnezeu din suflet admirând numai ce poate face omul singur cu mintea.

În fiecare zi vizita altceva. Era o sete de a descoperi acest oraş fascinant.

A fost şocant să vadă bărbaţi sărutându-se pe stradă. Tot şocant a fost să vadă o fată cântând, într-o staţie de metrou la vioară, Vivaldi. Cânta perfect şi nu se uita la lumea din jurul ei. Pe catifeaua roşie a cutii viorii sclipeau câţiva cenţi.

...Măreţie şi decădere ca în orice mare oraş!

Naţional Cathedral i-a furat minţile cu zidurile ei albe sărutând cerul senin şi cu dantelăria fină din piatră ce îi împodobea faţada. Nu o strângeau sufocând-o zgârie-norii şi ea se întindea fericită în soare. Am mai văzut aşa ceva! imaginea mi-e cunoscută! O, Doamne, ce bine seamănă cu Notre Dame de Paris! Şi Catedrala Sfântul Patrick aducea puţin cu Domul din Milano.

Jefferson Memorial amplasat într-o locaţie superbă, înconjurat de ape şi copaci, era un adevărat Taj Mahal american, dar şi el avea ceva cunoscut. Ceva preluat din altă cultură. Jefferson Memorial furase ceva din Pantheon.

Washington Monument, un zgârie-nor alb în formă de coloană terminat cu o piramidă în vârf te făcea să te gândeşti la înălţimi şi atât. Sobră, cuminte, mândră că nu o umbreşte niciun alt frate, ci doar câţiva copaci îi făceau câteva plecăciuni la picioare, era într-adevăr magnifică.

Rockefeller Center alcătuit din cuburi imense albe. Un singur cub era mai închis la culoare, de un cenuşiu-gri murdar. Întreaga construcţie spunea ceva despre grandoare. Inima Dariei s-a zbătut ca o pasăre în piept când a văzut steagul României fluturând printre celelalte. În spatele centrului se vedeau cei doi fraţi gemeni înălţându-se până în cer.

United Nations Building – un paralelipiped dreptunghic de beton, cu gri şi albastru tare obţinut din val de ocean mânios măcinat amestecat cu verde de pădure – nu i-a plăcut deloc. Era cea mai rece şi anostă clădire de pe pământ. În faţa ei erau steaguri. Şi al României...

O zi întreagă a vizitat Parcul Central şi în altă zi Parcul Hudson.

Seara nota impresii despre ceea ce vedea.

...New York-ul, patrie a tuturor naţiunilor lumii, dar fără a fi a niciuneia în mod special, a furat câte ceva de la toate popoarele. În arhitectură am văzut influenţe greceşti şi franceze, iar Catedrala Sfântul Patrick are ceva din Domul din Milano. Specific american sunt zgârie-norii. Ei spun cel mai bine ceva despre naţiunea abia născută: trufie, dominaţie, megalomanie, putere, soliditate... Nu e raiul pe pământ aici cum am crezut la început. E o aşezare normală, cu bunele şi cu relele ei. Admir multe aici, dar nu simt ca în România. Nicio clădire americană nu îmi dă sentimentul şi trăirea dintr-o biserică din Nordul Moldovei unde stau îngenunchiată câteva clipe atunci când ajung acolo. Aici nu mă pot ruga. Aici e omul şi tot ce poate face el cu banii. Acolo e omul şi Dumnezeu şi ce poate face omul crezând în Dumnezeu. Mănăstirile vechi româneşti, deşi din piatră, par făcute din suflet. Acolo, acasă, zâmbesc doar dacă îmi vine să zâmbesc, am vecini pe care îi salut şi cu care îmi beau cafeaua, am în curte ce plante vreau, nu îmi trebuie aprobare de la primărie să am voie să plantez şi nici nu mi se impune ce să plantez. Aici sunt steaguri. Multe steaguri... Am văzut chiar şi pe morminte... Americanii sunt patrioţi şi nimeni nu le

condamnă naţionalismul. Sunt mereu în căutarea identităţii şi când abordează un steag par a spune: Eu sunt american! şi niciunul nu se întreabă: Dacă nu sunt american, ce sunt!?... Dar, se pare, că una practică acasă şi alta cultivă în lume pe unde ajung cu „pacea” lor. Divide et impera! ştiu foarte bine ce înseamnă asta SUA.

Locuia acum la fratele cel mic. Şi aici gătea pentru copii. Despre incidentul cu poliţia nu a mai discutat niciodată. Era prea jenant. Mai avea trei zile până la întoarcere. Era seară, îşi nota în caiet impresii, când i-a bătut cineva la uşă.

— Intră! a spus în engleză apoi a zâmbit. Acum folosesc engleza ca un automatism; e o adaptare la mediu.

În cameră a intrat nepotul ei.

— Mătuşă Daria, am nevoie de ajutorul tău pentru a mă pregăti la ora de „life arts”.

— Ce e aceea? Ce oră?

Înţelesese ce a spus copilul. Suna sublim „artele vieţii” sau „arta vieţii”, dar credea că nu a auzit bine. Nu putea exista o oră cu aşa nume.

— E o oră la care învăţăm să inventăm ceva şi facem afaceri.

— Nu înţeleg!

— Of, mătuşă Daria, ce greu e cu tine! în România nu se fac „life arts”?!

Băiatul nu a mai aşteptat răspunsul mătuşii. Ştia de pe chipul ei răspunsul.

— Să-ţi explic. Avem fiecare elev câte douăzeci de dolari daţi de bancă. Trebuie să-i investim în ceva şi să scoatem profit. Cine are profitul cel mai mare ia nota cea mai mare. Eu nu am avut niciodată profitul cel mai mare, dar acum, dacă mă ajuţi, o să am! Mi-a venit o idee-bombă.

Daria îl privea cu mirare pe micul „american” din faţa ei. Încă nu înţelegea prea bine cum poate să-şi ajute nepotul, dar ideea cu orele de „life arts” era genială.

În România elevii învaţă multă teorie şi baza învăţământului era memorarea aproape la toate obiectele. Cărţile sunt stufoase şi grele încât foarte puţini elevi şi cu efort imens pot obţine rezultate foarte bune. Nici vorbă de Ele arts... în plus programa şi şcoala sunt rupte total de realitatea economică şi financiară a ţării.

— Cum pot să te ajut?

— Cumpărăm de bani alimente şi mă vei ajuta să gătesc ceva specific românesc. Trebuie să ne încadrăm exact în suma primită. Sâmbătă se va organiza la şcoală expoziţie

cu vânzare. Eu voi vinde ce gătim noi. Sigur o să am profit.

— Toţi copiii fac mâncare?

— Nu, mătuşă! a exclamat băiatul deznădăjduit. Chipul lui părea a spune: Nu înţelegi nimic! Asta e ideea mea, mătuşă Daria! Ceilalţi copii fac ce le trece lor prin cap: şiruri de mărgele, haine, tablouri, jucării.

Daria tăcea îngândurată. Nu are curaj să-i spună băiatului că nu crede că e bună ideea lui. Cum să vinzi mâncare!?

— Mătuşă, ideea mea e cea mai grozavă! Nu vezi cum mâncăm tot ce găteşti tu!? O să vând tot, tot şi o să am cel mai mare profit! Nu ca alte dăţi...

Copilul a lăsat propoziţia neterminată. Daria l-a strâns în braţe.

— Micul meu american! l-a alintat ea cu admiraţie.

— M-am gândit să facem o ruladă cu frişcă şi fructe şi sarmale. Hai să facem o listă cu tot ce ne trebuie şi să mergem la cumpărături.

Au cumpărat tot ce le trebuia şi s-au încadrat exact în suma primită, apoi s-au apucat să gătească. Copilul învăţa tot şi nu accepta prea mult ajutor din partea Dariei, ci doar indicaţii.

Mătuşa era vrăjită de tenacitatea şi voinţa lui de a fi cel

mai bun şi de a reuşi.

Vineri seara era totul gata. Băiatul avea degeţelele lovite şi fripte, dar nu se plângea. Era mândru şi încrezător. S-a lăudat părinţilor.

— Voi fi cel mai bun! Voi vinde tot! Voi da înapoi împrumutul şi dobânda şi voi avea cel mai mare profit! Sunt sigur!

Copilul a plecat la culcare, promiţând că se va trezi la şase ca să fiarbă sarmalele.

Când s-a trezit şi a văzut că e opt i s-a făcut rău. La nouă trebuia să fie la şcoală. Cu greu îşi putea stăpâni plânsul. Ştia că părinţii nu l-au trezit căci la artele vieţii trebuie să faci totul singur. Cobora scările în fugă. În bucătărie s-a izbit de mătuşa Daria.

— Nu m-am putut trezi, mătuşă! Nu am auzit ceasul sunând! Ce mă fac?

— Am pus eu sarmalele la foc. Sunt fierte.

— Dar am trişat la artele vieţii şi nu e voie!

— În ţara mea se spune că îţi ajuţi copiii, nu că trişezi. Fugi şi te îmbracă. Copilul a fugit în braţele ei. Ea l-a cuprins strâns la piept. Ce minunat ar fi fost să aibă un copil!...

— Ştii, mătuşă, că dacă ai rămâne aici ai putea deschide

un restaurant? Sigur ai avea succes. Ai face o grămadă de bani. La New York toată lumea face bani.

Daria a continuat să-l ţină la piept.

— Mătuşă, dacă vrei să rămâi eu aş lucra la tine în timpul liber şi aş face bani de buzunar. După ce aş creşte aş fi asociatul tău.

Daria îl privea cu iubire şi admiraţie.

— Micul meu american!... Nu pot rămâne. Eu sunt *româncă. Nu* mă pot adapta.

— Dar eu ce sunt?

— Tu eşti american. Acum mi-ai demonstrat.

Copilul s-a întors de la şcoală euforic. A luat nota maximă. A avut cel mai mare profit.

Ţopăia şi cânta prin casă de fericire. Şi-a rugat iar mătuşa să rămână în New York.

— Vei avea succes, mătuşă Daria! Vei face bani!

— Ştiu că aş face bani, dar sufletul meu e în România. Aceea e ţara inimii mele cu toate relele şi bunele ei.

Copilul nu a mai insistat. Ceva în vocea mătuşii era ca lacrima. Daria a plecat apoi să vadă iar panorama oraşului din Empire State Building. O *văzuse* la lumina zilei. Voia să o vadă şi noaptea.

Acum, senzaţia, că a vizitat altă planetă, că nu e pe

pământ, era şi mai copleşitoare. Galaxii de luminiţe curgeau ca nişte izvoare din cer pe trupul giganţilor de piatră, pe cei doi gemeni, pe Rockefeller Center. Noaptea toţi zgârie-norii deveniseră nişte brazi imenşi de Crăciun.

S-a plimbat puţin şi pe Broadway şi a văzut mii de reclame strălucitoare, magazine, dar şi cerşetori, drogaţi, homosexuali şi lesbiene. În drum spre casă a rugat taximetristul să o plimbe pe două-trei poduri din oraş.

În ultima zi a vizitat casa poetului Walt Whitman, cel mai mare poet american. O căsuţă din lemn ce aducea cu casele vechi din Moldova. Era făcută de tatăl poetului ce a fost tâmplar.

Poeţii nu se pot naşte în zgârie-nori... a spus Daria vizitând micuţa casă şi privind fotografiile poetului. Oare ce ar spune Walt Whitman dacă ar avea şansa să privească astăzi New York-ul!? Ce ar spune poetul ce a scris „Nu mă îndoiesc că măreţia şi frumuseţea lumii sunt ascunse în orice nimic din lume.”? Oare ar mai spune că SUA sunt un poem? Atunci când trăia el naţiunea se năştea, sublim, şi într-adevăr era un poem, dar acum, când a ajuns la apogeu, oare mai este un poem?!

Poate astăzi poetul s-ar simţi străin şi s-ar mira cum pot să fie aici cei mai mulţi oameni la un loc şi cei mai singuri,

fiecare în parte.

După casa poetului a rugat şoferul să o ducă în Bronx, în cel mai sărac cartier al oraşului.

— Vă duc până la intrare, apoi mergeţi pe jos.

— Dar e zi.

— Nici măcar ziua nu merg acolo! i-a răspuns şoferul ferm.

A privit din maşina oprită – căci nu a mai avut curaj nici ea să coboare – străzi pline de gunoaie, blocuri negre băgate unul în altul şi cu geamuri sparte, încât păreau nelocuite sau rămase aşa după un război, cerşetori dormind pe străzi pe cartoane, unii complet dezbrăcaţi, tineri cântând şi ţopăind aiurea.

— De ce sunt pereţii negri? avu puterea să întrebe.

— Iarna dau foc la gunoaie în butoaiele acelea ce le vedeţi pe lângă ziduri ca să se încălzească. Fumul înnegreşte pereţii.

— Ce de geamuri sparte! Par blocuri nelocuite.

— Să plecăm! a spus şoferul când a văzut o gaşcă de tineri gălăgioşi apropiindu-se de maşină şi a pornit fără a mai aştepta vreun cuvânt de la ea.

*

În avion, în drum spre casă, era mai liniştită ca

niciodată. A vizitat un loc minunat de pe Terra, unde putea alege să rămână şi s-ar fi descurcat, dar a ales să se întoarcă acasă. La New York a aflat unde e locul ei pe pământ şi unde se simte acasă. La bunica, acolo e locul ei. Se va muta la ea şi va fi profesoară la liceul din oraş. Tot în avion a realizat că a făcut pace şi cu Vespasian Herescu şi nu-l mai învinovăţea pentru nefericirea ei.

...Am minţit şi minciuna se plăteşte. Nu am minţit pe alţii, ci pe mine. Greşeala asta nu am să o mai fac. Nu am să mai fac pe plac nimănui ca să mă accepte – aşa cum îşi belesc fasolele comercial americanii – ci am să fiu eu aşa cum sunt şi cum simt şi dacă cineva mă place bine, dacă nu, nu. Am văzut centrul lumii şi i-am întors spatele căci acolo îmi pot pierde identitatea. Mă pot pierde pe mine. Centrul lumii pentru mine e casa bunicii. Vorbele poetului: Nu mă îndoiesc că măreţia şi frumuseţea lumii sunt ascunse în orice nimic din lume... Dau măreţia New York-ului pe căsuţa bunicii, pe salutul cald al vecinilor, pe liniştea şi rugăciunea dintr-o bisericuţă din lemn. Am aflat în SUA că libertatea înseamnă legi, uneori chiar aspre, şi ordine, doar fraierii de români au crezut că libertatea înseamnă nerespectarea niciunei legi şi vai ce lume rea se naşte în ţara mea din libertate fără lege... Puteam alege să

încep o afacere la New York şi poate aş fi ajuns bogată, dar fără identitate. Prefer să fiu profesoara Daria Irimescu la un liceu din România. Am mers până în America ca să aflu nişte răspunsuri esenţiale despre ceea ce vreau, despre ceea ce sunt, despre ceea ce contează cu adevărat.

Privirea i-a căzut pe hârtiile din poală. I le-a dat fratele ei la despărţire pe aeroport. Le-a deschis şi a început să citească.

Daria,

Ţi-am făcut un scurt material despre savanţii români întâlniţi la conferinţă. Aşa cum te cunosc, romantică şi româncă la absolut, nu mă îndoiesc că o să-ţi placă. Nu sunt supărat pe tine. Tu nu eşti făcută să trăieşti în SUA. Eşti prea româncă şi deloc cosmopolită.

Savanţii CONSTANTIN SANDU ŞI DAN BRAŞOVEANU au prezentat la Conferinţa internaţională organizată de American Institute of Aeronautics and Astronautics sistemul de răcire cu lichid pentru turbine. Folosind răcirea cu aer, ar fi doar un motor oarecare, între multe altele. Atunci când se foloseşte răcirea cu lichid, inventată de cei

doi savanţi, s-ar realiza cel mai avansat motor cu reacţie din lume. Avioanele de luptă, echipate cu asemenea motoare, ar zbura de două ori mai repede decât cele mai avansate avioane de luptă americane actuale şi, în acelaşi timp, ar avea un consum specific de combustibil mai scăzut. Dacă România, ca ţară de origine a celor doi, s-ar implica în realizarea acestui motor, România ar deveni peste noapte un lider al industriei aeronautice mondiale şi ar realiza profituri anuale de zeci de miliarde de dolari.

Tot ei au lucrat la un proiect grandios, „Pasărea măiastră” – navă spaţială cu propulsie gravitaţională. Sistemul de producere a energiei gravitaţionale artificiale este invenţia lor.

Îţi scriu o listă cu alte invenţii ale acestor doi români geniali, pe care am avut onoarea să îi cunosc: un sistem de atenuare a zgomotului avioanelor supersonice; un nou sistem de protecţie pentru tancuri; un sistem foarte simplu şi economic de detecţie a materialelor dense, ce ar putea fi folosite de terorişti pentru a masca bombe nucleare. Tot ei au găsit explicaţia fizică a fenomenului numit „quantum entanglement”, fenomen pe care se bazează criptografia cuantică şi computerele cuantice. Au proiectat automobilul zburător bionic – SDFA, acesta va fi un aparat de zbor care

va reproduce, cu cea mai mare fidelitate, zborul păsărilor şi al insectelor. Va avea o agilitate şi o siguranţă excepţionale. O pasăre sau o insectă schimbă imediat direcţia de zbor, accelerează şi frânează fulgerător. Avioanele moderne sunt foarte rapide, însă din punctul de vedere al agilităţii sunt un dezastru. De aceea, aterizarea avioanelor este o manevră foarte dificilă şi periculoasă: 49% dintre accidente se produc, în continuare, la aterizare. SDFA va permite să egalăm performanţele celor mai reuşite aparate de zbor create de natură, în decurs de sute de milioane de ani – mă refer la păsări şi la insecte. Dar şi acestea vor putea fi depăşite când se vor realiza navele gravitaţionale, care vor avea o agilitate absolut miraculoasă, proiectate de cei doi.

Daria, am încercat să îţi scriu despre invenţiile lor cât mai pe înţelesul tău mai ales că fizica nu e domeniul tău forte. Sper să îţi placă. Chiar dacă nu te-ai simţit bine în SUA, vreau să înţelegi că aici e cu adevărat ţara tuturor posibilităţilor. Ce şanse aveau ei să realizeze toate acestea acasă, în ţară?... Ce şansă aveam eu, ca cercetător, să mă împlinesc acolo!?...

Daria a strâns hârtiile în mâini. A privit pe geamul avionului norii şi aceştia erau dantelaţi cu boabe de rouă. Şi-a şters ochii cu mâna şi pulberea de rouă de pe nori a dispărut, căci ea era pe ochii ei înlăcrimaţi, nu pe nori. Le-am vorbit elevilor mei cândva exact despre aceşti români,

fără să am habar că fratele meu îi cunoaşte – gândi. Ce miracol ar fi dacă statul român ar investi în invenţiile lor! susură optimistă inima din ea, dar creierul îi şopti cinic: Când şi-a sprijinit statul român cercetătorii?! Când a investit în oameni de geniu!?... Dă-mi un singur exemplu, proastă de inimă, ca să pot şi eu visa ca tine. Inima nu a răspuns nimic, creierul a tăcut şi ochii Dariei s-au pierdut în zare. Pe nori iar erau boabe de rouă pe care nimeni nu le-a mai şters. Pleoapele au alunecat uşor. Somnul a venit ca un hoţ şi visul la fel.

Mergea pe drumurile din vestul sălbatic al SUA. A întâlnit un bărbat care avea cam 60 de ani şi imediat s-a gândit la el ca la un cowboy bătrân şi ciudat care în loc de puşcă căra atârnat de gât un ditamai aparat foto, greu ca un bolovan. Un cowboy care agoniza îndelung în faţa unui pisc, a unui râu sau în faţa unei flori, răsucindu-se în căutarea compoziţiei optime, cântărind îndelung tot felul de detalii mărunte.

— De ce vă chinuiţi, domnule, atât de mult cu detalii fără importanţă? l-a întrebat Daria.

— Detalii fără importanţă? Dar de unde ştiţi că nu au importanţă? a ripostat bărbatul cu furie; şi ea nu ştia dacă era furios că i-a distras atenţia sau pentru că a tratat ca fiind fără importanţă ceea ce îl preocupa pe el. Hai să examinăm mai atent un aşa-zis detaliu fără importanţă, ceru el ferm şi ea nu mai avu putere să spună că nu o interesează: dacă pui capac pe o oală pusă pe plită, capacul se saltă puţin din cauza aburilor. Un mic detaliu, nu? Dar, pornind de aici, s-a descoperit legea transformării căldurii în lucru mecanic, lege pe care se bazează locomotiva cu aburi, motorul cu ardere internă, motoarele cu turbină, pe scurt, toate mijloacele de transport moderne.

Dacă freci cu mult sârg o bucată de chihlimbar ea ajunge să atragă obiecte foarte uşoare, cum ar fi fulgii. Ai

să zici: mare lucru să atragi un fulg. Dar, pornind de la această forţă minusculă, s-a descoperit electricitatea. Dacă acest efect ar fi fost ignorat, nu am fi avut azi lumină electrică, radio, TV, computere, frigidere...

La vremea lui, avionul DC 10 era considerat o culme a tehnicii contemporane. Proiectanţii au analizat minuţios fiecare piesă cât de mică până ce l-au făcut să devină deosebit de uşor şi puternic comparativ cu sarcina utilă (a fost unul dintre primele avioane proiectate folosind metoda elementului finit). Au acordat însă ceva mai puţină atenţie unei clanţe. Ca urmare, o uşă de la cala a unui DC 10 turcesc care a decolat de la Paris s-a deschis în timpul zborului. Incidentul s-a produs la mare altitudine, aşa încât uşa a fost zmulsă din ţâţâni din cauza diferenţei mari de presiune, un adevărat ciclon a pustiit compartimentul şi a rupt cablurile care acţionau ampenajul orizontal şi cel vertical. Piloţii au pierdut controlul avionului care s-a prăbuşit lângă Ermenonville. Au pierit toţi pasagerii şi întregul echipaj (peste 240 de morţi). Aş putea să vă povestesc despre accidente aviatice produse din cauză că au fost neglijate unele amănunte „fără importanţă" timp de zile întregi, dar nu vreau să vă plictisesc. Mă voi mărgini să menţionez numai alte două amănunte „nesemnificative".

Datorită faptului că se roteşte în jurul Soarelui, Pământul emite un câmp gravitaţional cu 145 de waţi mai intens decât dacă ar sta pe loc. Adică de ajuns pentru a alimenta un bec electric sau două, comparativ cu câmpul lui gravitaţional total, aceşti 145 de waţi reprezintă mai puţin de 0.000000001%, deci e ceva complet neglijabil, nu?

— Da, desigur, bâigui Daria prinsă fără voie într-o lecţie de fizică.

— V-aţi grăbit să răspundeţi şi aţi făcut o mare greşeală. Hai să examinăm aceşti 145 de waţi mai în amănunt.

Cauza acestei emisii este mişcarea de rotaţie, adică mişcarea accelerată a planetei. Dar când se produce o mişcare accelerată? Când un corp este acţionat de o forţă (legea întîi a lui Newton). Să ne gândim acum cum se transmit forţele. Modelul standard al particolelor „elementare" – De ce pun ghilimele, o să vă explic mai târziu – indică faptul că toate forţele sunt purtate de particule subatomice. Un obiect este accelerat când este lovit de o asemenea particulă subelementară, iar particula aceasta minusculă, dacă este accelerată puternic, poate transmite o mult mai mare parte din energia ei, deci generează o forţă în mod mult mai eficient decât un obiect masiv care are acceleraţie redusă. Deci, o sursă eficientă de gravitaţie nu este o planetă masivă cu acceleraţie lentă, ci o particulă subatomic supusă unei accelerări brutale. De exemplu, un foton care izbeşte o oglindă şi îşi schimbă viteza de la +300000 km/sec la 3000000 km/sec într-o fracţiune infimă de secundă. Dacă îl pui între două oglinzi foarte apropiate se va ciocni foarte des şi într-un timp extrem de scurt îşi va transforma aproape toată energia în câmp gravitaţional. Acesta este mecanismul cel mai eficient de generare a gravitaţiei şi trebuie deci să fie şi mecanismul cuantic al gravitaţiei naturale, căci Mama Natură alege întotdeauna soluţia optimă.

— Cum, vreţi să spuneţi că în lumea subatomică există oglinzi şi lumină? întrebă Daria, condusă de o forţă ce nu şi-o putea explica. Tot ce ştia e că nu îi place fizica, nu ştia fizică şi acum – culmea – se lăsa dusă de val, punea şi întrebări, de parcă era mare cunoscătoare.

— Da, exact, lumina e un bozon, frate bun cu bozonii care poartă forţele nucleare tari şi slabe şi care ricoşează dintr-un fermion în altul tot aşa ca fotonii între două oglinzi. Şi iată cum, analizând un detaliu neînsemnat, am înţeles mecanismul cuantic al gravitaţiei naturale şi modul în care îl putem reproduce, iar dacă îl reproducem vom putea

construi astronave gravitaţionale, care ne vor deschide drumul către stele. Ce ziceţi de acest lanţ de raţionamente riguroase, dar extrem de simple, bazat pe un detaliu neînsemnat? Vi se mai pare neînsemnat?
— M-aţi lăsat fără grai, zise Daria. Credeam că marile descoperiri implică fel de fel de aparate complicate şi ecuaţii pe care nu le pot înţelege decât o mână de savanţi.
— Ah, aici e o mare greşeală a secolelor XX ŞI XXI. S-a uitat un adevăr fundamental expus de Newton: „It is the perfection of God's works that they are all done with the greatest simplicity. He is the God oforder and not of confusion". Creaţiile lui Dumnezeu sunt perfecte, pentru că sunt realizate cu cea mai mare simplitate. El este Dumnezeul ordinii, nu al confuziei. Fizicienii moderni omit acest citat, trec cu vederea cei 145 de waţi pe care i-au numit neglijabili şi se pierd în teorii abracadabrante ale gravitaţiei (loop-theory, multi-verse theory, spaţiu cu 10,12,14 sau mai multe dimensiuni), când de fapt totul e foarte simplu. Ce poate fi mai simplu de înţeles decât efectele unei ciocniri. Oricât de mici sau mari, din obiecte vor sări aşchii în urma ciocnirii, cu atât mai multe şi mai energice cu cât ciocnirea e mai violentă. Aşchiile subatomice includ bozoni care transmit forţele nucleare tari, slabe, electromagnetice şi gravitaţionale, adică toate forţele cunoscute şi necunoscute încă. À propos, aceasta

este, pe scurt, teoria unitară a câmpurilor cu care s-a chinuit în zadar Einstein jumătate din viaţă. Un copil care ciocneşte două cărămizi o înţelege imediat, perfect, cei ca Einstein în schimb nu au priceput nimic nici după un secol de cercetări. Pentru că au uitat cuvintele lui Newton. Hai să-ţi mai dau un exemplu de amănunt aşa-zis fără importanţă: ia o foaie de hârtie şi îndoaie-o uşurel, ai grijă să nu îi faci cută, ţine-o pe masă; energia ei cinetică e zero – stă fix pe masă, energia potenţială exercitată de corpurile din jur e tot zero – atracţia pământului fiind contracarată de rezistenţa mesei. Deschide acum o carte de mecanică cuantică, orice carte de mecanică cuantică. Conform ecuaţiei fundamentale a mecanicii cuantice (ecuaţia lui Schrodinger) un obiect cuantic are două tipuri principale de energie: cinetică şi potenţialăcauzată de interacţia cu obiectele din jur. Deci, conform ecuaţiei fundamentale a mecanicii cuantice, foaia dumneavoastră de hârtie are energie zero. Să verificăm acest lucru. Dacă-i dai drumul şi are într-adevăr energie zero, va sta frumuşel pe loc, dar surpriză – foaia va sări în sus în clipa în care îi daţi drumul. Apare energie din nimic? Nu, nici vorbă. Când ai îndoit-o, i-ai transmis un al treilea tip de energie, energia de deformaţie. Toţi fizicienii cuantici inclusiv vreo

sută de laureaţi Nobel au ignorat acest amănunt aparent nesemnificativ numit energia de deformaţie a particulelor „elementare” (din nou ghilimele – dacă le dădeau un nume mai potrivit poate nu făceau o asemenea greşeală elementară; de aceea pun ghilimele) şi au creat un monstru, mecanica cuantică care e plină de ipoteze idioate şi e în contradicţie cu celelalte ramuri ale fizicii. Şi cum să nu fie o monstruozitate, când au aruncat la gunoi legea de bază a fizicii: conservarea energiei. Dacă un elev din şcoala primară ignoră Legea Conservării Energiei e lăsat repetent. Alde Einstein, Bohr, Schrodinger, care au făcut exact aceeaşi greşeală când erau însă maturi, nu copii, şi care nu au vrut niciodată să admită că au făcut greşeli majore, au fost, în schimb, încununaţi cu un potop de premii Nobel. Şi, vă mai rog, să reţineţi un lucru: puteţi învăţa mai multă fizică cuantică de la o foaie de hârtie scoasă din coşul de gunoi decât din toate cărţile de mecanică cuantică şi din toate experienţele costând miliarde de dolari efectuate timp de peste o sută de ani în cele mai prestigioase laboratoare din lume.

Aşa că, stimată Daria, vă rog să-mi spuneţi din nou ce înţelegeţi prin amănunt nesemnificativ?

— Domnule, sunteţi cumva fizician? Am crezut că sunteţi alpinist sau fotograf, se trezi Daria întrebând.

— Credeţi că se exclud una pe alta? Daţi-mi voie să vă spun că ideile importante îmi vin aici pe munţi, nu stând în faţa unui computer. Computerul mă ajută doar să le ambalez în forma apreciată în mediul academic. Dacă doriţi însă explicaţii clare, profunde, staţi de vorbă cu mine aici; ecuaţiile din lucrările pe care le-am publicat complică înţelegerea adevărurilor de bază. Fizician şi om al muntelui? De ce nu? A face o descoperire importantă sau a urca pentru prima dată pe un pisc dificil e, în fond, acelaşi lucru şi îţi dă aceeaşi senzaţie: eşti primul care a pus piciorul pe un pisc greu şi a descoperit nebănuite minunăţii. Şi, pentru o vreme, această privelişte admirabilă, care limpezeşte nenumărate taine geografice sau ştiinţifice, ţi se oferă numai ţie.

— Cine sunteţi? Ce sunteţi? De ce vreţi să mă învăţaţi fizica cu de-a sila? Eu sunt profesoară de română.

Apoi s-a întristat şi nu a mai vrut să îl privească. Se gândea la tatăl ei, ce a fost fizician, om de ştiinţă, şi de la care nu a putut învăţa nimic şi nici moşteni pasiunea lui.

— Sunt Dan Braşoveanu. Am inventat...

A deschis ochii, dar cu ei deschişi încă îl căuta pe bărbatul din vis. în faţa ei era o stewardesă şi o întreba ceva. A închis iar ochii.

...Înnebunesc. Clar că înnebunesc. Am fost în SUA şi nu mi-a plăcut. Vreau acasă, în România. în avion visez savanţi ce îmi explică fizica în aşa fel încât să o înţeleg şi eu. Mi-a predat o lecţie de fizică cam aşa cum predau eu copiilor mei curentele literare.

Pe braţe avea încă foile de la fratele ei. A selectat o singură foaie. A privit-o atent, gândindu-se la tot ceea ce i se spusese în vis. A îndoit-o cu grijă, ca să nu îi facă vreo cută. Apoi a lăsat-o peste celelalte foi şi ea a săltat puţin, aşa, ca o răzvrătire.

— A apărut energie! Energie de deformaţie, vorbi cu

voce tare. Stewardesa o privea uimită. Pe faţa ei se citea clar: E nebună! Daria se ruşină şi încercă să explice, minţind: Ştiţi, sunt fizician! Testam o teorie... dar fata a plecat din faţa ei fără a o mai asculta.

...Energie de deformaţie! şopti Daria, strângând iar hârtia în pumn cu furie. Când i-a dat drumul şi a văzut-o iar mişcându-se, a şoptit spre foaie: Dacă îl întâlnesc vreodată pe Dan Braşoveanu – pe fotograful... pe savantul... pe fizicianul... pe ce o fi el... – pe ăla care a venit în vis la mine să mă înveţe fizica, îl omor! M-a făcut să par nebună în faţa stewardesei...

Notă: Toate datele ştiinţifice din paginile de mai sus îi aparţin savantului Dan Braşoveanu.

Capitolul IV

ŞTEFĂNICA CREMENE

Au mai trecut şase ani din seara în care jos, pe covor, în faţa sobei, a retrăit totul. I s-a derulat prin faţa ochilor întregul film al vieţii ei.

Iar era o seară când o bântuiau gânduri...

...Acum am treizeci şi şase de ani. Îmi place imens să fiu profesoară şi sunt fericită în casa bunicii, care acum este a mea. Vorbesc cu fraţii la telefon, dar în America nu am mai fost niciodată. Rar de tot vorbesc cu mama. Viaţa ei e acum la Bucureşti. Tata a murit şi ea are o nouă relaţie cu un director din minister. Vorbesc des cu nepotul ce vrea să deschidă un restaurant când va termina şcoala. Îi trimit reţete de prăjituri şi de mâncăruri şi el le experimentează.

În vara întoarcerii mele din America am citit „Pasărea spin” şi apoi am tot visat la o iubire ca în carte, dar acum nu mai visez. Se pare că iubirea nu există. Despre Vespasian nu mai ştiu nimic, dar cred că nu mai are succesul de altă dată cu scrisul.

Nu-mi mint elevii şi îi iubesc. Nu fac bani mulţi din meseria mea ca alţi profesori şi nu îmi bat joc de copii. Am bani destui şi dacă vreau pot avea şi mai mulţi, dar deocamdată nu am ce face cu ei. Nu vreau nicio moştenire de la tata şi nici casa părinţilor. Am tot ce îmi trebuie şi pentru mine bogăţia e altceva, nu numaidecât bani. Am ştiut mereu de la bunica că a fi bogat e o stare a sufletului, dar după vizita în America a devenit esenţial pentru mine să nu îmi doresc mult de tot lucruri şi să ştiu unde să mă opresc. Să nu pornesc într-o goană nebună după lucruri din care să nu mă mai poată opri nimeni.

Atunci, demult, nu am putut: să o ajut pe eleva aceea ce trăia cu un italian, oricât am încercat. Până la urmă a abandonat şcoala, a născut un copil şi acum e prin Italia. Copilul l-a lăsat la bunici. Ce straniu se repetă greşelile părinţilor şi în copii...

Am colegi profesori ce vând notele ca la tarabă, care s-au adaptat foarte bine la jungla democratică. Ce lume rea s-a născut în libertate! Oamenii au devenit mai flămânzi decât foamea. În totalitarism aveam valori morale, în libertate ne-am scufundat în noroi. Am văzut în America în urmă cu ceva ani cea mai mare grandoare de pe pământ, dar şi decădere. Românii au importat de acolo doar

decăderea. Acum fiecare stradă din România e un Bronx în miniatură, homosexuali şi lesbiene se sărută pe stradă, cerşetori cât lumea, dar nu au importat de acolo minunatele ore de „Ele arts” şi nici respectul legilor. Cu un învăţământ care să încurajeze şi să cultive ideile creatoare, abilităţile practice, putem reface ţara asta ce e în derivă, căci nu am nicio îndoială că rar se mai găseşte la vreun popor atâta forţă creatoare cum au românii. Marile probleme sunt în lipsa legilor, în organizarea şi conducerea proastă. Doamne, cât de prost au înţeles libertatea românii! Nu e o ironie a sorţii şi a istoriei să fim în dictatură creatori, harnici, mândri, patrioţi şi în libertate pleavă spulberată de vânt!?

În SUA elevii fac ore de voluntariat – muncă patriotică – la bibliotecă, plantând pomi sau ajutând bătrâni de la azil ca să înveţe spiritul civic. În România dacă pomeneşti de muncă patriotică urlă toţi ca nebunii: Iar dictatură! Şi am mai văzut în SUA un fapt sublim! Toţi oamenii veniţi acolo – negri, albi, chinezi, arabi, deci indiferent de culoarea pielii şi de unde au venit – fac totul pentru a se integra şi a fi americani. Învaţă limba, respectă legile şi regulile şi pun un steag american în faţa casei. În ciuda diversităţii imaginea naţiunii americane este o imagine a unităţii. În

România sunt minorităţi ce locuiesc de sute de ani pe teritoriul ei, dar fac totul să se separe, de aceea naţiunea română pare în dezintegrare. Dacă ungurii tăceau în SUA talentele pe care le fac în România zburau acasă.

Turnurile gemene au fost dărâmate în 2001 şi eu am plâns pentru americani şi i-am urât din toată inima pe terorişti şi mult mai târziu şi cu jale am aflat că totul a fost un joc diabolic provocat chiar de ei pentru a porni un război împotriva arabilor. Mi se pare cumplit, inuman că americanii de rând au fost folosiţi ca pioni de sacrificiu.

...Suntem în 2007. În România mea BMW-uri trec pe lângă căruţe; vile somptuoase au alături bordeie. Pe cer zboară avioane personale şi pe pământ mii de oameni îşi caută hrana în gunoaie. Lumea e împărţită în bogaţi şi săraci şi distanţa de la unii la alţii e distanţa de la pământ la lună şi – lucru ciudat – mai flămânzi par bogaţii decât săracii. La televizor, indiferent de program, tinerii văd ca şi modele de urmat în viaţă pe cei ce au furat cel mai mult şi ca vedete pe orice fătucă ce şi-a aruncat repede hainele de pe ea. Ce şanse mai are acest popor!? Criza financiară bate la uşă. Va fi ea un foc ce va topi răul ce bântuie pământul şi după ea lumea va renaşte mai bună sau va fi un prag de pe care lumea va aluneca mai jos!?... Mi s-a

părut mereu o greşeală şi un sacrificiu imens plecarea miilor de tineri prin străini, dar acum încerc să văd lucrurile şi altfel. Dacă ei ar veni înapoi oare ar putea fi ei motorul schimbării în bine a societăţii româneşti!? Vor putea aduce cu ei ceea ce au învăţat prin străini!? Vor putea aplica în jungla asta legea, ordinea, respectul pentru muncă învăţate departe de casă!?... Nu ştiu de unde se naşte speranţa. Aş putea să fiu mulţumită. Moştenesc o avere foarte mare de la tata, dar nu ştiu cum aş putea-o folosi. Sunt în stare să transform facultatea înfiinţată de tata într-o şcoală de elită sau o voi lăsa să fie în continuare o fabrică de diplome universitare pe bani cum este acum? Simt că nu sunt în stare. Şi în plus cine are nevoie de şcoală adevărată în România!? în SUA era încurajat şi notat copilul şi pentru că ştie să pună mărături, coase un nasture, croi o fustiţă, căci se punea un accent foarte mare pe dezvoltarea abilităţilor practice a fiecărui copil şi pe descoperirea talentului din fiecare. În România se restructurează învăţământul de aproape douăzeci de ani, dar încă nu se văd rezultate clare. Fiecare nou ministru dărâmă tot şi o ia de la capăt. Învăţământul românesc e ilustrarea cea mai clară a legendei Meşterul Manole.

Eu mă mulţumesc cu puţinul meu şi cu domeniul unde

sunt eficientă şi lucrez şi cu plăcere. Căsuţa bunicii, orele de română, munca la biroul de tradus acte – astea sunt plinul vieţii mele. Mă simt bogată cu ceea ce am. Unii spun că mă mulţumesc cu puţin şi că am puţin, dar eu simt că am mult. Iubirea nu vine în viaţa mea. De acum nici nu mai poate veni. Am treizeci şi şase de ani. Sunt bătrână. Rar de tot îmi mai amintesc că am fost cerşetoare de iubire şi că sufletul meu a devenit cenuşă de vis. Am renunţat demult să mai bat la o uşă ce nu se va deschide niciodată în viaţa asta sau să merg pe un drum pe care nu e al meu. Între ce am vrut şi ce am avut a fost cale lungă şi acum, înţeleaptă, spun că nu mai vreau nimic şi nu mai caut nimic. De ce să mă zbat în zadar!? Las să vină viaţa peste mine ca o apă, mă las dusă de valul ei şi nu mă mai mint că am vreo putere să controlez valul.

Gata cu filosofia! şi-a spus şi a revenit la munca ei de traducător. Avea mult de lucru. Afară sufla crivăţul şi ea îl auzea şuierând. Era februarie şi era o iarnă ca în copilărie. Cu zăpadă multă şi cu ger.

S-a dus şi a pus două lemne pe foc în centrala ce o construise în urmă cu vreo doi ani. Soba frumoasă de pe vremea bunicii încă o păstra şi uneori, de dor de trecut, aprindea câte un focuşor şi în ea şi îl privea cu nostalgie

arzând.

Apoi s-a întors la muncă. Avea mult de lucru şi trebuia să termine până a doua zi dimineaţa când trebuia să ducă toate actele la birou şi să-şi ia banii.

Traducând tot o mai fura câte un gând străin.

...Moştenesc o avere mare. Tata avea foarte mulţi bani pe lângă afacere, i-am lăsat în bancă şi nu m-am putut atinge de ei. Fraţii mei şi mama şi-au luat partea, în loc de o avere, iubesc şi preţuiesc mai mult salariul meu de profesoară şi bănuţii de la biroul de tradus acte. Sunt plata dreaptă pentru munca mea, sunt răsplata trudei mele şi sunt destui. Ştiu că nu este normal pentru vremurile pe care le trăim, dar aşa simt. Nimeni nu ştie că mama e secretar de stat în Ministerul sănătăţii. Am promis cândva că nu voi face decât aşa cum simt şi că nu voi minţi. Am făcut asta.

A lucrat până târziu în noapte. Gândurile şi crivăţul de afară o tulburau din când în când. A pus toate actele traduse într-un dosar şi apoi s-a pregătit de culcare. Aşternuturile erau reci şi vântul a aruncat zăpadă în ferestre. Degeaba a strâns plapuma pe lângă ea, că tot nu se putea încălzi. La lumina lunii a văzut flori mirifice de gheaţă pe ferestre. Fără rost – poate de urât, de regret, de

viaţă goală – s-a trezit plângând.

Mi-e atât de dor de ceva fără nume... Mi-e atât de dor să se întâmple ceva... Am colege ce râd de mine şi mă tachinează că o să ajung bătrână şi nebună de atâta singurătate. Că o să mi se urce hormonii la cap. Unele îmi spun că e normal să am aventuri, dar eu le spun că nu pot accepta aşa ceva! Ori e iubire, ori nimic!... Ele râd şi îmi spun că trăiesc în altă lume... Mi-e atât de dor şi mi-e atât de frig!

Şi-a dorit ceva apoi a alungat gândul ruşinată. De ce ţi-e frică să recunoşti ce îţi doreşti? Nu ai promis tu că nu te vei mai minţi niciodată!? o certă conştiinţa.

Hohotind, cu trupul îngheţat de un frig ce venea din ea şi era mai mare decât frigul de afară, şi-a ţipat dorinţa clar.

...Vreau nişte braţe de bărbat să mă ţină strâns. Vreau o îmbrăţişare care să topească frigul din mine. În nopţi ca asta când gerul iernii îmi brodează vis pe ferestre mi-e dor să fiu iubită de mor...

Ai accepta şi o aventură? o întrebă cinică şi rea conştiinţa.

Niciodată! ţipă apoi privi adânc, adânc de tot în sufletul ei, acolo unde nu mai pătrunsese să facă lumină niciodată

conştiinţa ei.

Niciodată! Niciodată! Niciodată! ţipa, în timp ce lumina cu ochii conştiinţei toate cotloanele întunecate din sufletul ei.

Ştiu că trăiesc în altă lume. Ştiu că râd colegele de mine şi că toate elevele mele sunt mai emancipate şi mai moderne decât mine, dar eu nu pot. Poate fi bine o noapte, dar ce va fi după, când încep întrebările şi când telefonul nu sună, nopţile sunt tot însingurate şi reci?! Ce răspund la întrebarea: Ce am fost pentru el?... Un trup doar, ceva ieftin ce foloseşti şi laşi, o păpuşă gonflabilă însufleţită... Ce a fost noaptea asta?... Iubire!? Nici vorbă. Două trupuri şi-au liniştit animalul din ele.

Conştiinţa i-a spus clar după tot acest dialog: Dacă aşa gândeşti şi simţi, mai bine fără aventuri. După, ai muri... Durerea, părăsirea, însingurarea de după ar fi cu mult mai mari decât fericirea de o noapte.

Nu iubire pentru toată viaţa... Eu am învăţat să nu cer prea mult. Doar un pic de emoţie, un pic de tandreţe, un pic de dor... Un pic de val în mine, un pic de ţărm în el. El să aştepte valul, eu să caut ţărmul...

Nu am simţit nimic, absolut nimic, pentru niciun bărbat de când sunt singură. Cred că nu sunt normală. Îmi vine să

râd când văd câte o colegă ce se topeşte admirând un bărbat şi râd cinic când aud femeile vorbind între ele: Mamă, ce mascul! Ce bine arată!... Nu pot admira şi nici nu mă orbeşte dorinţa pentru un trup. Nu am trăiri din astea. A iubi la mine e legat de suflet şi sufletul meu nu a mai simţit nimic după ce m-am despărţit de Vespasian. Am şi acum gust amar în suflet când mi-l amintesc în patul meu cu tânăra aceea. Faptul că a adus-o în casa noastră, în patul nostru m-a anulat ca femeie şi m-a făcut să mă simt o fiinţă asexuată.

A adormit. S-a visat înotând în ocean. Apele liniştite întinzându-se din orizont în orizont şi unind un mal al zării cu celălalt mal al zării îi dădeau o stare de pace adâncă. Făcea trup comun cu apa infinit de albastră pe care nu o înfiora nimic. Soarele se topea şi se scurgea ca o ploaie de lumină galbenă-aurie-transparentă în întinderea de apă. Furtuna a început brusc şi din senin şi a tulburat cu întunecare cerul şi marea. Valuri mari şi negre veneau peste ea rostogolindu-se ca nişte bolovani lichizi. Apa îi intra în gură, îi acoperea capul şi ea lupta cu disperare să nu fie trasă la fund de valurile mânioase. Ţipa spre cineva să o salveze. Nu ştia cine, dar ştia că dincolo de norii groşi şi negri ca nişte balauri este o fiinţă ce o poate salva. Un

bărbat cu ochi albaştri hipnotici. Nu ştia ai cui sunt ochii, dar îi vedea cu sufletul şi îi simţea dincolo de norii nebuni. El ştia totul despre ea; ea nimic despre el. El vedea tot; ea nu vedea decât valuri şi furtună. Ţipa întinzând mâinile din valuri spre ceva ce nu vedea, dar ştia că era: Ajută-mă! întinde-mi mâna!...

S-a trezit din coşmar fără ca ochii albaştri să se arate şi fără să-i întindă mâna din cer. Avea o stare de nelinişte legată de vis.

Nu am văzut nimic, dar ştiam că în cer sunt nişte ochi şi am strigat spre ei să mă ajute. Am strigat spre ei ca spre Dumnezeu... Ce vis ciudat! Ce coşmar! Ce ochi am visat! Ce frig e în casă!...

A privit pe geam după ce a aprins becul de afară. Ningea ca în poveşti. La lumina becului fulgii erau de aur. Pe jos era un strat gros de zăpadă.

Ce frumos! E zăpadă ca în copilărie!...

A făcut focul în centrală apoi s-a îmbrăcat şi s-a dus la făcut cărări prin curte chiar dacă nu era luminat bine de ziuă. A făcut cărare spre spatele casei la găini, apoi spre poartă la stradă. A ferit omătul de pe trotuar în dreptul casei ei. Şi-a salu tat vecinii ce făceau şi ei cărări la porţile lor.

— Beţi o cafea cu noi? o întrebă un vecin pe al cărui băiat îl ajuta la limba română ori de câte ori avea nevoie.

— Mulţumesc. Poate altă dată. Acum mă grăbesc.

— Aveţi timp, domnişoară profesoară. E şapte. Soţia deja a făcut cafeaua.

— Trebuie să mai trec pe undeva înainte de a merge la liceu. Credeţi-mă că nu am timp astăzi.

— Înţeleg. Rămâne pe altă dată.

Daria a plecat la biroul de traduceri din centrul oraşului. Avea de lăsat acolo actele traduse şi să-şi ia banii pentru ceea ce lucrase în ultima lună.

— Străluciţi, domnişoară Daria, i-a spus patronul biroului. Sunteţi foarte frumoasă!

— Mulţumesc, i-a răspuns Daria roşind şi a plecat spre uşă.

Chiar sunt fericită! îmi place iarna, îmi place când ninge! Şi ochii din vis...

Nu şi-a mai terminat gândul. Deschisese uşa să iasă afară şi în gerul iernii erau ochii din vis. Fără a-i vedea îi văzuse în vis! Albaştri hipnotici. A simţit că se îneacă în ei ca într-un ocean şi cu greu s-a abţinut să nu ţipe. Ca să nu se piardă cu totul într-un imens albastru şi-a încleştat strâns mâna de clanţa uşii. El o privea zâmbind. Era urât. Îl

cunoştea. Ştia cine era. Îl dispreţuia... Era genul de om cu care ea nu avea ce discuta. Erau din lumi paralele. Ea era pe un mal şi el pe alt mal şi între ei o prăpastie... Aveau credinţe diferite, valori morale diferite, veneau din lumi diferite. Nimic nu îi lega. Era ca şi cum s-ar fi întâlnit soarele cu luna... Asta a fost înainte, îşi auzi inima şoptind. Înainte de ce?!... ţipă creierul raţional ce nu putea înţelege o proastă de inimă. Înainte de a mă îneca în ochii lui... şopti inima în apărarea omului.

— *Potim la te, domnisora,* îi spuse el stâlcit şi i-a deschis larg uşa, dar ea se ţinea de uşa aceea, ca să nu se piardă şi să nu devină o pulbere fină pierdută în cei mai frumoşi ochi albaştri de pe pământ, şi s-a dezechilibrat.

A alunecat, a scăpat poşeta jos şi sacoşa cu cărţi. Aceasta s-a rupt şi cărţile s-au împrăştiat prin zăpadă.

Ca două gângănii prinse în noapte în lumina unui felinar sau a lunii nu-şi puteau desprinde ochii unul de altul şi el încă o ţinea căci a prins-o să nu cadă şi ea se simţea în braţele lui ca într-un leagăn.

Cu greu şi-a luat mâinile de pe mijlocul ei. Ceva în trupul ei – despre care credea că e mort sau cel puţin aşa gândise despre el chiar cu o noapte înainte – plângea după mâinile lui. El îi strângea cărţile de pe jos şi ea îl privea

vrăjită. Era foarte îndemânatic şi iute.

— *Scusatami! Te cade di cauza la mei* i-a spus el când i-a întins cărţile.

Greu a putut spune mulţumesc şi să plece. Ochii albaştri o chemau înapoi.

A întors iar capul. El o privea din pragul biroului de tradus acte şi între ei fulgii cădeau nebuni de parcă toţi îngerii din cer au început să-şi scuture aripile.

— *Geremiah stie la te. Est unu profesora la liceu?!*

Ea a râs cald de felul lui de a vorbi stâlcit într-un amestec de română şi italiană. Brusc s-a smuls din tot ceea ce simţea şi s-a forţat să fie raţională.

Gata cu vraja! Gata cu îngerii ce îşi scutură aripile peste noi!... E GEREMIAH KERMANI! E patronul italian ce trăia cu fosta ta elevă. Are un copil cu ea. Nu ştiu a cui e copilul, doar am auzit că a născut. De asta a abandonat şcoala. Acum e în Italia. Ştii ce se vorbeşte despre el în oraş! a ţipat creierul spre inima ei înecată cu totul într-un ocean albastru.

El aştepta ca ea să-şi spună numele, dar ea şi-a stins zâmbetul de pe faţă, i-a întors spatele şi a plecat.

Geremiah încă o privea cum merge. Plecase, când i-a întors spatele, foarte verticală, dar după câţiva paşi s-a

cocoşat puţin. Părea că luptă cu ceva, că o povară îi apasă spatele. Ceva în fiinţa ei spunea rămâi, altceva ţipa pleacă şi paşii ei erau chinuiţi şi şovăielnici.

E frumoasă! Nu cred că are mai mult de douăzeci şi opt de ani. Era profesoara Claudiei. Mi-a arătat-o de câteva ori pe stradă. Vorbea cu admiraţie despre ea. Spunea că ar vrea să fie ca profesoara ei pe care o admiră mult, dar că nu va fi niciodată ca ea...

Ea a întors încă o dată capul. Ochii ei îl priveau cumva straniu. Şi cerşeau, şi străluceau, şi erau speriaţi. El a zâmbit triumfător.

Putea jura că ştia că va întoarce capul. Acolo, pe scări, cu mâna pe clanţa uşii, părea un lup ce adulmecă prada. Buza de sus uşor răsfrântă a schiţat un zâmbet. I-a făcut un semn cu mâna. Ochii ei căprui erau păsări rătăcite în imensitatea albastră, a cerului... şi cerul era ochii lui.

De data asta, el a întors spatele brusc şi a intrat înăuntru. Nu i-a mai aruncat nicio privire, deşi o ştia năucită de sentimente stranii şi rămasă ca o stană de piatră în faţa clădirii.

...Va fi a mea! Sigur. O voi avea. Aşa cum vin anotimpurile, aşa cum răsare soarele, aşa cum există munţii, aşa cum curg apele la vale, aşa ştiu că ea va fi a

mea. Acum gata cu ea. Am de făcut afaceri!

Şi Geremiah Kermani a plecat spre treburile lui, uitând că a întâlnit-o. El nu amesteca niciodată lucrurile. Era întotdeauna total în ceea ce făcea. Când era cu o femeie era doar cu ea, când făcea afaceri făcea doar afaceri şi când muncea doar muncea. Nu amesteca lucrurile şi nu făcea nimic cu jumătate de măsură.

Ea a plecat spre liceu.

Nu el... nu el... nu el... Numai el... numai el... numai el... E urât... E frumos... ţipau fulgii zburând prin aer, repetau paşii ei călcând zăpada ce scârţâia sub picior.

Ce mă fac?... Ce mă fac? plângea inima ei, speriată ca o pasăre urmărită de un, dar şi fericită tot ca o pasăre ce se aventurează zburând spre cele mai înalte înălţimi. Iubirea e sora zborului. Aceeaşi beatitudine e în amândouă. Şi tot în amândouă e îngemănarea dulce-dureroasă dintre frică de înălţimi şi dor de înălţimi. Iubirea e înflorirea totală din om. Merită orice preţ şi orice durere şi totuşi niciodată preţul sau durerea nu va fi pe măsura fericirii de a iubi. Întotdeauna iubirea va fi mai mare decât orice preţ şi orice durere. O singură clipă de iubire va fi mai mult decât toată suferinţa unei vieţi.

Înainte de a intra la liceu şi-a certat inima: Poartă-te ca

o femeie matură, ca o profesoară, nu ca o adolescentă ce nu ştie ce-i cu ea!... Dar aşa gândeşte femeia din tine! şopti cineva în sufletul ei şi ea s-a speriat... Femeia matură nu poate gândi aşa; astea sunt gânduri de adolescentă ce crede că tot ce zboară se mănâncă!

La ore a râs şi a glumit cu elevii mai mult ca niciodată. Nu avea o explicaţie clară pentru starea ei şi nici nu se întreba ce e cu ea. Era euforică şi gata.

— S-a întâmplat ceva cu tine, Daria? o întrebă psihologul liceului tocmai când se pregătea să plece acasă după ultima oră.

Daria l-a privit mirată. Nu înţelegea întrebarea. Da, erau prieteni. I-a făcut şi câteva vizite acasă, unde avea un atelier de tâmplărie şi unde colegul ei lucra în timpul liber obiecte de artizanat excepţionale pe care le vindea pe la târguri prin ţară şi cu care participa la expoziţii. Îi admira corectitudinea, talentul, modestia şi ambiţia încăpăţânată de a crede în nişte valori ce acum erau pe moarte în România. Şi el şi ea erau profesori de modă veche. Se simpatizau pentru că gândeau la fel. El era unul din puţinii oameni cu care Daria a vorbit despre vizita ei în SUA, impresiile de acolo şi alegerea de a veni acasă. Dar dincolo de simpatie şi de acelaşi mod de a gândi şi de a

crede în aceleaşi valori, nu erau atât de prieteni încât să-şi fi făcut unul altuia confidenţe despre viaţa personală. În plus, Daria era mai apropiată de vârsta copiilor lui decât de el şi vedea în el un fel de tată. Nu ştia ce răspuns să dea la întrebarea lui ce o luase total pe nepregătite. Îl privea mirată. El a continuat:

— Ai aerul acela nu ştiu cum al femeilor îndrăgostite. Ochii tăi râd, faţa ta străluceşte ca soarele şi mergi de parcă ai pluti...

— Nu s-a întâmplat nimic! a răspuns ea repezit.

— Parcă eşti o şcolăriţă ce mă minte la ore sau la cabinetul de psihologie...

Psihologul zâmbea cald privind-o, dar ea l-a privit cu ură, căci simţea că i-a cotrobăit prin suflet. Înainte ca ea să spună ceva, el i-a citit gândurile.

— Scuză-mă! Am fost grosolan, dar pur şi simplu nu m-am putut abţine văzându-te. Niciodată de când suntem colegi nu te-am văzut strălucind ca astăzi şi nu eşti genul de femeie...

Psihologul şi-a lăsat ideea neterminată. Dariei i-a trecut furia.

— Nu s-a întâmplat nimic, minţi neconvingător. Îmi place iarna, fulgii...

După explicaţie a ieşit fără a mai aştepta vreun răspuns.

În vântul iernii de afară, ce i-a spulberat părul, hainele şi a ajuns până în sufletul ei s-a simţit bine şi răcorită. A întins faţa spre cer şi spre vânt şi, privind infinitul albastru-cenuşiu pătat cu galbenul-stins al soarelui ce cu greu răzbătea prin ploaia de fulgi, a exclamat: *Mi-e atât de cald! Ard! Răcoreşte-mă, iarnă!*

A simţit pentru o clipă frigul pătrunzându-i până la piele şi s-a simţit bine în această baie de frig ce potolea focul din ea, apoi răcoarea s-a stins şi a luat iar foc, căci cerul albastru nu mai era cer, ci erau ochii lui. *Ce-i cu mine? Oare am răcit?... Am febră...*

A început să meargă spre casă, ignorând totul în jurul ei. Ştia doar un singur lucru: că va lua două aspirine de cum va ajunge acasă, se va băga sub plapumă şi în câteva ore va dispărea răul acesta. Era sigură că starea ei era legată de faptul că are febră şi habar nu avea că dacă şi-ar duce mâna la frunte sau la obraji şi i-ar atinge ar vedea că sunt reci ca marmura.

Focul din ea nu era o răceală... Focul din ea nu trecea cu aspirină... Focul din ea nu îi provocase un microb ce putea fi alungat cu medicamente...

Ajunsă acasă, a făcut focul în centrală, apoi a îmbrăcat

un trening călduros.

Mi-e frig! a scâncit spre oglinda din baie când se schimba. Apoi şi-a privit mult chipul străin din oglindă. Îl ştia şi nu-l ştia... îl văzuse în fiecare zi, dar astăzi i se părea că îl vede pentru prima dată. Era ea şi nu era ea...

Am febră! Trebuie să iau aspirină! şi-a spus şi a fugit de la oglindă. Încă nu putea accepta că se întâmplă ceva cu ea.

A luat aspirinele şi s-a băgat sub plapumă.

Aproape adormită îşi amintea ceea ce gândise chiar ea cu o seară înainte: ...Nu iubire pentru toată viaţa! Doar un pic de emoţie, un pic de tandreţe, un pic de dor... Un pic de val în mine, un pic de ţărm în el. El să aştepte valul, eu să caut ţărmul... O, Doamne, nu simt un pic de val; simt un tsunami în mine şi e născut de Geremiah Kermani! Ce mă fac?!...

A adormit şi a visat-o pe fosta ei elevă, Claudia. În vis încă îi era elevă şi ea îi vorbea ca profesoară; încerca să o convingă să renunţe la relaţia ei cu bărbatul acela italian bătrân.

— Claudia, copilul meu, eşti atât de frumoasă! Cum poţi să laşi să te strângă în braţe aşa o arătare?

— E frumos! Are cei mai frumoşi ochi de pe pământ! în

ei s-a adunat toată limpezimea cerului şi dacă mă uit în ei nu mai ştiu cine sunt. Mă simt o pulbere fină pierdută într-un infinit albastru. Eu nu mai sunt! Sunt doar bătaie de inimă pentru Geremiah, sunt doar lacrimă pentru el! Eu nu mai trăiesc pentru mine! vorbea Claudia în vis cu cuvinte străine de ea, cu cuvinte ce nu au fost niciodată ale ei în realitate.

Daria a privit-o intens. Voia să înţeleagă această vrajă, această nebunie, această pierdere a fiinţei unei femei. Voia să înţeleagă cum poate vorbi Claudia ca o romantică când nimic din ea nu era romantic.

A ţipat tare, tare de tot încât i-a auzit ţipătul căţelul ce dormea lângă uşă, a ridicat speriat capul şi a lătrat încordându-şi trupul şi ciulind urechile în vânt. A scheunat trist apoi s-a întins iar lângă uşă nevăzând niciun intrus şi neînţelegând de ce ţipă stăpâna.

Daria şi-a continuat ţipătul cu un plâns sfâşietor. Când a privit-o pe Claudia ca să-i înţeleagă nebunia, a văzut că în locul elevei sale era ea şi de asta a ţipat. Daria îi vorbea în vis Dariei. Ea era profesoara şi tot ea eleva. Răspunsul dat de Claudia nu era al Claudiei, ci al ei.

S-a trezit plângând şi scuturată de frisoane. Ca o păpuşă stricată repeta: Ce mă fac!?... Ce mă fac!?... Nu se poate

să mi se întâmple tocmai mie asta.

A privit pe geam. Era încă ziuă, dar în depărtare se vedeau norii întunecării. Ningea tare.

...Treci la făcut cărări! a poruncit trupului ca să-l chinuie pentru că îndrăznise să fie viu.

...Pune şi inima să facă cărări şi să obosească. Ea e vinovată de tot ce ţi se întâmplă. Ea îţi dă fluturi în stomac la fel de mulţi câţi fulgi sunt în ninsoarea de afară. Ea a născut taifunul ăsta în care te zbaţi. Ea s-a înecat ca proasta în oceanul albastru! şopti trupul.

...Treci la făcut cărări!! porunci şi mai ferm trupului şi a ieşit afară în trening. Muncea frenetic şi ignora frigul. Arunca cu furie zăpada şi ţipa spre trupul ce plângea de frig:

...Stai în frig! îndură! Răcoreşte-te! Ai treizeci şi şase de ani! Nu eşti o puştoaică mucoasă ce nu ştie ce e cu ea!

Trupul amorţit de frig, sătul să fie chinuit pe nedrept i-a răspuns: Oare ştii ce e cu tine? Ce vină am eu?... Şi pentru că nimeni nu i-a răspuns, ci i-a poruncit să continue să ferească zăpada şi în drum a şoptit filosofic: Femeile înnebunesc când se îndrăgostesc! apoi a muncit până când nu a mai simţit decât frigul ce îi îngheţase degetele de la picioare, mâinile, gâtul, capul. Deşi nu mai zicea

demult nimic, ci doar muncea ca un robot, Daria tot îl mai boscorodea din când în când.

— Aşa îţi trebuie! îngheaţă în frig! Iarnă, stinge focul din el! Să nu mai simtă nimic împotriva voinţei mele! Să nu mai vrea nimic decât ce îi spun eu să vrea! Să nu mai simtă foc pentru un... pentru un...

Nu găsea cuvântul potrivit oricât îl căuta printre gânduri. Arunca cu furie zăpada de pe trotuar şi cu fiecare lopată aruncată repeta: E urât!... Are o faimă... Tot oraşul ştie cine e el... Are o pată vineţie pe obraz... E gras... Are mâinile prea lungi... Când priveşte, parcă e un lup la pândă...

Brusc, gândurile au luat-o razna. Spuneau cu totul altceva.

...Nu e urât. Astăzi nu i-am văzut pata de pe faţă. I-am văzut doar ochii şi zâmbetul. E frumos!... E bărbat frumos! Nu are mâinile prea lungi. Erau ca un leagăn când m-au ţinut în braţe... Era puternic... I-am văzut în ochi sufletul... Era albastru infinit...

Realizând unde a ajuns cu gândul fără voia ei a strigat deznădăjduită: înnebunesc! Cum să vezi sufletul în ochii unui om?...

Căţelul a mârâit a nemulţumire auzind-o că vorbeşte singură şi i s-a gudurat la picioare. Ea a lăsat lopata şi s-a aplecat în genunchi în zăpadă. A luat capul animalului, ce îi era cel mai bun prieten de la moartea bunicii, în mâini şi a privit adânc în mărgelele negre şi vii ale ochilor.

— Ce mă fac?...

Căţelul a privit-o cu înţelegere. A mişcat coada, părând că spune că nu ştie ce răspuns să-i dea apoi i-a lins mâinile. Ea l-a strâns în braţe şi el continua să o lingă pe mâini în timp ce i se ghemuia la piept.

— Cum te simţi tu acum, aşa m-am simţit eu în braţele lui! îţi dai seama cât e de grav?... Tu eşti animal, nu ştii că există Dumnezeu şi nici univers. Eu sunt Dumnezeu şi universul pentru tine. Eu sunt Totul. În braţele lui pentru o fracţiune de secundă am fost ca un căţel.

Căţelul, simţindu-i durerea, disperarea şi teama din voce, a scheunat trist şi i s-a ghemuit la piept mai bine.

— Bună ziua, domnişoară profesoară, auzi o voce de femeie şi sări brusc în picioare. Îi era ruşine. Cineva o găsise în stradă vorbind cu căţelul şi ţinându-l îmbrăţişat.

— Bună ziua, a răspuns şi a privit spre femeia ce o salutase şi care se oprise lângă ea. Mă jucam cu căţelul.

— Am văzut.

Daria o studia. Micuţă, brunetă, tunsă scurt, cu cearcăne adânci sub ochi, cu gura mică strânsă a amărăciune, dar şi a fermitate. O cunoştea, o mai văzuse, dar nu-şi amintea unde şi când.

Femeia văzându-i nelămurirea explică.

— Sunt Ştefănica Cremene. Am elev în clasa dumneavoastră. Am vorbit când a intrat în clasa a noua.

— Îmi amintesc. Sunt aproape patru ani de atunci. Sunteţi mama lui Andrei Cremene. M-aţi sunat mereu din Italia să vorbim despre copil.

Pe faţa femeii a trecut o undă de amărăciune şi durere. Şi-a strâns puternic buzele ce îi tremurau şi Daria vedea că se stăpâneşte cu greu să nu plângă. Era drama unei mame singure ce plecase prin străini ca să-şi poată creşte copiii. Erau milioane de mame sacrificate şi milioane de copii. Rupţi între ţări. Singuri unii, singuri alţii – înstrăinaţi toţi. Telefoane din când în când pentru a-şi domoli dorul şi bani trimişi pentru mâncare, haine şi şcoală. Mama – o străină care trimite bani; copiii – singuri şi maturi fără vreme, crescuţi fără sentimentul familiei şi al părinţilor. Nu

îmbrăţişare, nu căldură, nu masă servită în familie cu toţii în jurul mesei, nu sărbători şi nu bucurie. O însingurare peste copii ca o iarnă fără sfârşit întreruptă din când în când de telefoane şi bani. Vinovăţie din partea mamei ce a plecat şi teamă că va fi judecată de copii, deşi nu a avut de ales să rămână. Acasă era foamea, frigul, sărăcia, lipsa serviciului. Nu putea rămâne şi să le fie foame, să-i stea copii în frig, să fie neîmbrăcaţi, să nu meargă la şcoală. Şi dacă rămânea lângă ei tot vinovăţie simţea: vina de a nu putea aduce o bucată de pâine. A ales să fie sătuli, să aibă haine, să le fie cald, să meargă la şcoală şi a mai ales ceva... să nu fie mamă... şi ei să nu fie copii.

Toată durerea şi tot sacrificiul acesta se citea pe faţa măruntei femei. Toate lacrimile strânse de gât când vorbea la telefon cu copiii i le vedea acum Daria pe chip, în ochi, în buzele strânse şi devenite o linie dură.

— Scuzaţi-mă, dacă vă deranjez, dar mâine plec înapoi în Italia şi voiam să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Nu mă deranjaţi. Poftiţi.

Daria îi arătă femeii intrarea în curte şi, când a văzut-o încă şovăind, dacă să intre sau nu, i-a spus ferm:

— Intraţi. Să stăm de vorbă în casă la căldură.

Vocea caldă a Dariei a topit toată rezerva mamei.

Ştefănica şi-a dat jos haina şi a pus-o pe cuier apoi s-a aşezat pe mica canapea în formă de colţ din jurul mesei din bucătărie.

— Am venit să vă mulţumesc. Aţi fost alături de Andrei toţi anii aceştia...

În vocea mamei era recunoştinţă. Şi-a însoţit vorbele de un gest prin care a pus o sacoşă pe masa din faţa ei.

Daria nu i-a văzut gestul. Aprindea aragazul şi era cu spatele la ea.

— Cafea? Ceai? întrebă.

— E seară. Prefer ceaiul... Dar nu vă deranjaţi. Mai bine vorbim.

Daria a pus apa la fiert apoi a venit la masă.

— Ce e cu sacoşa asta? o întrebă pe Ştefănica.

— V-am adus un cadou. O atenţie. Andrei e foarte ataşat de dumneavoastră.

— Luaţi-l înapoi! îmi fac doar meseria de dascăl. Iubesc copiii.

Ştefănica o privea cu mirare. În România să refuze cineva un cadou?! în România să spună cineva că îşi face meseria de dascăl şi că iubeşte copiii?... în România pe care o cunoştea ea nu exista aşa ceva. Toţi, de la profesor şi doctor până la femeia de serviciu se purtau ca şi

cerşetorii. Întindeau mâna. Îşi cereau dreptul. Meserie făcută de dragul meseriei!?... Să iubeşti copiii!?... Unde trăia profesoara asta!?...

Ştefănica renunţă la întrebări şi nelămuriri. Îşi aminti cum profesoara a strâns-o în braţe când a venit la ea şi hohotind de plâns i-a spus că trebuie să plece în Italia la muncă ca să-şi poată hrăni şi creşte copiii, cum a încurajat-o şi cum i-a promis că va avea grijă de copil. Îşi aminti şi de vorbele lui Andrei ce îi vorbea cu căldură de diriginta lui: Mami, diriga e super! Mă întreabă dacă am probleme. Mă întreabă şi de Ştefan, frate-miu mai mic. Spune să-i spun orice problemă am că ea mă ajută dacă poate. E cea mai sufletistă fiinţă de pe pământ!

Ea simţea auzindu-i un cuţit în inimă. Fiul ei era în căutarea altei mame de când ea plecase şi umplea vidul lăsat de ea puţin cu diriginta.

— Cadoul e un semn de recunoştinţă. Andrei mi-a spus că l-aţi sprijinit mult. Că aţi fost şi la el la spital când a fost bolnav şi că aţi trimis şi colegii la el. Sunteţi un om minunat!

Daria a înţeles că nu poate refuza cadoul căci ar fi jignit femeia.

— Mulţumesc, a şoptit şi a desfăcut sacoşa de plastic. A

scos din ea o pungă specială pentru cadouri şi a desfăcut-o. Ciocolată, cafea, cutie cu bomboane, parfum – enumera cu privirea tot ce vedea.

— Mulţumesc, dar e prea mult! Luaţi ciocolata şi bomboanele înapoi. Vă rog, duceţi-le copiilor, a spus scoţându-le din pungă şi întinzându-le femeii. Dar, când le-a scos de lângă cutia cu bomboane, a alunecat pe masă un plic alb. Daria l-a luat în mână mirată şi l-a desfăcut. A scos un sunet straniu când a văzut în plic cincizeci de euro, apoi obrajii i-au luat foc. Plicul, cutia de bomboane şi ciocolata le-a întins înapoi femeii.

— Duci astea copiilor!! porunci şi vocea îi sună mai dur decât intenţionase.

Ştefănica le-a luat cu mâinile tremurând. Iar îşi stăpânea greu plânsul.

Profesoara s-a dus la aragaz să facă ceaiul. Auzise fierbând apa. Şi ea fierbea de furie.

— Nu am vrut să vă jignesc. Era doar recunoştinţă...

Profesoara tăcea. În aer plutea încordarea.

— În România toată lumea aşteaptă. Toată lumea ia! Toată lumea cere! La paşaport, la poliţie, la doctor – peste tot! explica aproape plângând mama.

Daria a pus două ceşti de ceai pe masă. Una a pus-o în

faţa femeii apoi i-a privit ochii.

— Eu nu aştept! Eu nu iau! Eu nu cer!

— Scuzaţi-mă! scânci femeia şi îşi plecă ochii.

Daria i-a luat palmele. I-a privit degetele subţiri schilodite de muncă. Aveau umflături date de reumatism şi bătături vechi ce nu se mai vindecau. Făceau parte din carnea ei. Multe erau vechi din România, de când lucrase în filatură, dar multe şi din Italia.

— Cum se câştigă banii acolo? I-ai câştigat uşor ca să mi-i dai mie degeaba?

În vocea Dariei era căldură de soră. Era milă. Era solidaritate umană.

Ştefănica i-a ajuns în braţe, dar nu ştia cum. Plângea în hohote; plângea mama sacrificată din ea; plângea femeia ce trăise de toate prin străini; plângea în ultimă instanţă românca alungată din România. Printre sughiţuri de plâns şoptea: Se câştigă greu banii prin străini, domnişoară profesoară... Foarte greu... Dorul de copii te omoară; dorul de casă; dorul de pământ...

Daria îi mângâia umerii şi o lăsa să plângă. Simţise de când a venit la poartă că femeia e tensionată ca un arc, că s-au adunat în ea toate durerile şi suferinţele lumii.

— Plângi până te linişteşti. Plângi ca să te răcoreşti şi să

verşi tot amarul.

— Aş fi putut să câştig bani şi uşor, dar nu am vrut. Eu am ales calea cea grea. Nu regret. Să nu vă uitaţi că plâng, nici nu ştiţi ce puternică sunt... şoptea printre sughiţuri de plâns.

— Povesteşte-mi, dacă vrei. Poate îţi face bine să te descarci. Vreau să ştiu cât eşti de puternică, şopti Daria ştergându-i de pe faţă lacrimile.

*

...A plecat spre Italia cu inima frântă într-un ianuarie geros. Copiii au rămas singuri. Unul în clasa a şaptea şi unul la începutul clasei a noua. Dacă ar fi putut, s-ar fi rupt în două. O jumătate să rămână cu copiii şi cealaltă jumătate să plece la muncă pe meleaguri străine...

Filatura unde lucra de douăzeci de ani era în agonie. Gloria de altă dată, de pe vremea comuniştilor, se stingea cu fiecare zi. Fusese cea mai mare filatură din Moldova şi dădea de lucru la mii de muncitori din oraş şi din satele din jur. Lâna, bumbacul, inul deveneau aici fire toarse ce dădeau materie primă pentru zeci de fabrici de ţesături din întreaga ţară. Şi, mai mult, se exporta în diferite ţări ale lumii. Fabrica de mobilă, de sticlă, de produse chimice, tricotajele şi cooperativa unde se ţeseau minunate

covoare persane, ce acum le importăm de la turci, erau deja închise. Muncitorii au plecat demult prin ţări străine. Oraşul era aproape mort din punct de vedere economic. Transfuzia ce îl ţinea în viaţă, medicamentul vital erau banii ce veneau periodic de la cei ce munceau prin străini. Filatura încă nu murise de tot. S-a târâit greoi şi cu poticneli prin anii grei ai restructurării, căci aşa i se spunea în democraţie distrugerii şi demolării, furtului şi jafului. SIDEX-ul Galaţi a fost vândut unui patron indian pe un preţ de nimic, un preţ ce nu acoperea nici măcar costul gardului ce împrejmuia imensul complex industrial şi cei ce conduc destinele economice ale ţării spun că e o privatizare de succes, o realizare a economiei de piaţă.

Un evreu închiriase o mică secţie din marele colos industrial – Filatura – şi în ea prelucra materiale textile brute, transformându-le în fire pe care le exporta. Plătea puţin muncitorii, dar îi exploata la maximum, tot puţin – aproape nimic – costa lâna şi din toate astea scotea un profit măricel. Când a venit prima dată în România şi a vizitat oraşul a fost uimit şi şocat. De la televizor şi din presa „foarte liberă şi democratică” ştia că România e Botswana Europei, că oamenii sub Ceauşescu trăiau într-un fel de comună primitivă sau sclavagism şi că la

revoluţie ne-am răsculat noi, românii, de foame şi, cum vizitase Africa, evreul s-a speriat când a văzut că „Botswana” nu-i chiar Botswana. Credea că găseşte pământ gol pe care el să aducă civilizaţia. Privea toate fabricile agonizând şi spunea: Voi l-aţi împuşcat pe cel ce a făcut toate astea!?... Să construieşti atât într-o ţară mică, să-ţi plăteşti datoriile externe... Nu înţeleg cum a făcut, dar a fost un geniu... De ce l-aţi împuşcat!? Nu înţeleg...

Vorbea evreul stâlcit, dar sincer. Românii înţelegeau greu ce spune şi îl înjurau pe legea lor românească ca să nu înţeleagă ce spun. În primii ani de după revoluţie a-l aprecia pe Ceauşescu pentru ceea ce se vedea clar că făcuse şi a-l critica pentru ce fusese rău era nebunie curată. A fost rău, rău, rău tot era singurul cor naţional şi dădeau tonul la cor – erau primsolişti – cei ce au aplaudat cel mai mult vechiul regim.

O altă secţie era închiriată de o familie de italieni şi restul era în paragină: cea mai mare parte a fabricii.

Ştefănica lucra încă, alături de câteva zeci de muncitori, la evreu. De frică să nu fie dată afară, asculta orbeşte tot ceea ce i se comanda. Lucra sâmbăta, lucra uneori duminica, stătea douăsprezece ore la lucru în loc de opt ca să primească bănuţii – atât cât voia patronul, nu sporuri,

nu ore suplimentare – cu care supravieţuia ea şi cu cei doi copii şi până şi în vis ştia că era mult mai bine pe vremea comuniştilor. Soţul – tatăl copiilor – era mort. Lucrase la fabrica de sticlă, dar după ce fabrica s-a închis a băut zi de zi până a murit. Tot greul casei era acum pe umerii ei. Mâncare, haine, lumină, căldură, medicamente – totul trebuia să fie plătit din banii ei şi să ajungă. Se mira şi ea cum pot ajunge atât de puţini bani pentru atât de multe probleme.

Când băiatul cel mare a intrat la liceu, secţia unde lucra s-a închis. Patronul evreu şi-a luat banii strânşi şi a plecat. Asta e povestea investitorilor străini veniţi în România: vin aici ca într-un Vest sălbatic, ca într-o zonă auriferă, exploatează tot ce pot rupând ciolanele autohtonilor şi folosind resurse ieftine, investesc foarte puţin şi, când s-a umplut sacul, pleacă. Nu îi interesează viitorul ţării şi nici a construi pentru mâine şi e normal aşa, doar sunt rechini; asta trebuie să fie durerea şi grija celor de la conducerea României că e ţara care i-a născut şi ar trebui să-i doară aşa cum doare, când plânge sau e bolnavă mama, dar se pare că nu-i doare nimic; sunt flămânzi, mai flămânzi decât foamea; au stomac de umplut şi dracu’ ştie ce-i cu ei, dar stomacul lor nu se umple niciodată. O inimă pentru

acest pământ nu bate în ei. Par nişte mutanţi monstruoşi cum mai întâlneşti în adâncimile abisale ale oceanelor ce sunt alcătuiţi doar din stomac şi nu au nici măcar gură şi anus, ci o singură gaură prin care intră mâncarea, şi tot pe acolo ies excrementele.

Ştefănica a simţit că înnebuneşte de frică când a rămas fără serviciu. A urmat o iarnă de agonie. Uneori mergea la biserică şi aprindea câte o lumânare pentru sufletul lui Ceauşescu. Nu a fost niciodată grasă, dar la începutul anului era un schelet. Cearcănele îi acopereau aproape jumătate din obraz. Nici nu-şi mai amintea de când nu dormise o noapte întreagă. Îi era dor să muncească, să audă ceasul sunând dimineaţa... îi era dor să o doară, iar degetele de la muncă şi să se oblojească la ele aşa cum făcea când venea acasă cu ele rănite căci şi le prinsese în maşina de tors. Să fii obosit de muncă e minunat, constata cu mirare, după ce ani în şir se plânsese că e grea munca în filatură. Orice muncă pentru care să fie plătită şi prin care să aducă hrană copiilor era bună, în locul golului şi neputinţei de acum. În apartament nu mai avea căldură, o tăiase că nu o putea plăti. Dormeau toţi îngrămădiţi în bucătărie şi se încălzeau de la aragaz. Dormitorul din capătul apartamentului ce era situat în colţul blocului avea

iarna gheaţă pe pereţii exteriori şi tot timpul mucegai gros albastru verzui în interior. Aducea de la ţară, de la părinţi, cartofi, ceapă, făină de porumb ca să-şi astâmpere foamea, dar nu era destul şi nicio soluţie asta. Puţina mâncare îndulcea agonia unei zile, dar mâine!?... Mâine ce va fi!?... O durea până şi carnea de pe ea de atâta grijă. Noaptea îşi privea copiii dormind şi plângea. De când îi creştea singură? Avea Andrei trei ani şi George un an când taică-su a murit. Sunt unsprezece ani de când îi cresc singură. Acum trebuie să-i las. Trebuie să plec prin străini ca să pot plăti datoriile la întreţinere şi să-i cresc. Am vorbit cu cineva, un fost coleg de la filatură, ce duce oameni în Italia la Muncă să-mi găsească şi mie ceva de lucru, dar încă nu mi-a dat niciun răspuns. Spune să aştept. Când va găsi ceva, îmi va spune. Nu mai pot! Nu mai am răbdare! Grija pentru ziua de mâine mă înnebuneşte. Vreau să plec!...

După tot acest monolog disperat privirea i-a căzut pe copii. Pe ei cui îi las!? Cine va avea grijă de ei!?...

Apoi nu îşi mai dorea nimic. Plângea... Plângea amarnic. Plângea că trebuie să plece. Plângea că ar fi vrut să rămână lângă copii. Plângea că sigur se va duce ca să nu mai râdă nimeni de copiii ei că au pantalonii cârpiţi, că au

pâine cu margarină la şcoală. Ştiau copiii înstăriţi ce râdeau, ce sacrificii a făcut ea ca să fie pâinea şi margarina aceea? Trebuia să plece că se săturase să le spună copiilor de câte ori îi cereau ceva: Nu am bani nici de ciocolată, nici de bomboane, nici de haine noi! Trebuia să plece. Nu avea de ales.

A discutat cu copiii şi ei păreau că înţeleg, dar înţelegeau fără a şti ce înseamnă să rămână singuri. Nu ştiau cum e viaţa fără mama acasă căci nu au stat nici măcar o zi fără ea. Da, va trece bunica din când în când pe la ei, vor trece unchii, fraţii mamei, şi ei din când în când, dar în rest vor fi singuri în spatele unei uşi pe care ei o vor închide bine seara şi tot ei o vor deschide dimineaţa. Habar nu aveau, când visau la bunăstarea promisă de mama, că în ziua plecării ei, vor fi brusc maturi.

Era un ger cumplit când a plecat. Nu a putut lăsa copiii să o însoţească la maşină. Şi-a luat rămas bun de la ei acasă, apoi i-a trimis la şcoală. A plâns continuu aşteptând maşina şi apoi pe drum. Rar arunca câte o privire spre munţii grei de omăt şi spre brazii ce gemeau sub povara albă când treceau spre Ardeal. Nu vedea nimic decât lacrimi.

...Cine le va încuia uşa seara? Dacă o vor uita deschisă?

Dacă va intra cineva peste ei în casă? Vor auzi soneria ceasului dimineaţa? Se vor putea trezi fără mine să meargă la şcoală? îşi vor lua pacheţel? Vor mânca? se întreba şi îşi ştergea lacrimile amare.

Rar de tot răspundea monosilabic la câte o întrebare a şoferului sau a celorlalţi pasageri – erau cinci cu tot cu ea – ce ciripeau vesel. Erau atât de fericiţi că pleacă de acasă! Toţi ceilalţi rămâneau la Roma. Erau rude şi mergeau la alte rude. Nu au plătit şoferului decât transportul. Locul de muncă şi-l găseau singuri. Ştefănica a plătit mult şi banii erau împrumutaţi. A trebuit să dea opt sute de euro pentru că i-a găsit şi loc de muncă. Ea urma să plece în Sicilia. Brusc a realizat că habar nu are unde e Sicilia. La şcoală nu prea a învăţat şi geografia a fost un fel de limbă străină.

...De Roma am auzit, dar de Sicilia nu îmi amintesc...

A uitat şi să plângă. Lăsase demult în urmă munţii falnici şi acum totul i se părea străin. Se apropiau de Oradea apoi urma vama şi ieşirea din România. Pleca pentru prima dată în viaţa ei. Îi era frică. Pleca spre necunoscut. A transpirat tot în apropierea vămii. În ciuda gerului îşi simţea hainele ude. Au stat mult la rând la vamă. Vameşul a făcut multe mofturi. A verificat la nesfârşit paşapoartele

şi acum urmau bagajele la control. Şoferul i-a dat 20 de euro şi i-a lăsat să plece. A câştigat timp căci banii oricum îi dădea. Vameşul ar fi căutat nod în papură până când scotea banii. În Ungaria era tot iarnă şi ţara i se părea la fel ca România. Ape, zăpadă, cer, şosele, o câmpie întinsă în toate părţile zării, sate mici şi sărăcăcioase. După ce au intrat pe autostrada Debrecen-Budapesta nu i s-a mai părut totul la fel. În România nu există asemenea autostrăzi. Era seară când au trecut pe lângă Budapesta, întinsă de o parte şi de alta a Dunării, cu mii de luminiţe aprinse văzută de departe, de pe autostradă, era feerică. Şoferul a spus că este un oraş deosebit de frumos şi curat. Ungurii sunt foarte civilizaţi.

Au dormit câteva ore în maşină. Şoferul era obosit şi nu mai putea conduce. Ştefănica nu a putut aţipi. O frământau grijile şi părerile de rău.

...Ce fac copiii? Dorm? Plâng? Cum se simt singuri? Ce mamă îşi lasă copiii şi pleacă?...

La unu noaptea au plecat spre Austria. Tot iarnă, tot munţi acoperiţi cu brazi şi zăpadă, dar exista totuşi o diferenţă faţă de România: autostradă perfectă, tuneluri prin munţi, autostrăzi suspendate ce legau munţii între ei.

Nu, nu mă înşel. Altfel e verdele pădurii acasă şi altfel e

cerul. Nicăieri nu e verdele ca acasă şi nici albastru. Mi-e dor de casă. Cum am putut pleca de lângă copiii mei!? Unde o fi Sicilia? Nici nu am curaj să întreb. Voi întreba după ce îi lasă pe ceilalţi la Roma. Mi-e ruşine să spun că nu ştiu. Of, dacă aş fi mai îndrăzneaţă şi mai vorbăreaţă! Dacă aş putea să-mi fac prieteni mai uşor!...

Era imposibil asta. Ea era de când se ştia mută, lipsită de îndrăzneală şi nu ştia să-şi facă prieteni. Era harnică, corectă şi ştia să se sacrifice. Asta ştiau despre ea toţi cei care o cunoşteau şi o admirau. Cândva, chiar şi şoferul ce o ducea acum în Italia, i-a fost coleg în filatură şi ştia cum e ea. Rar găseai vreun om să spună vreun cuvânt de rău despre ea.

În Italia iar munţi – Alpii întinzându-se la nord cu stânci golaşe şi cu vârfuri îmbrăcate în alb nu semănau deloc cu Carpaţii – zăpadă şi întinderi nesfârşite de drum. Nu putea să spună că a văzut vreun oraş sau vreo ţară. Doar a trecut în fugă prin ţări şi pe lângă oraşe. Maşina o ducea tot mai departe de copii ei. Îi era frică şi urât. Se simţea străină. Nu putea mânca. Îi era greaţă. Din când în când îşi uda gura cu apă.

Udine, Veneţia, o câmpie, apoi Bologna şi apoi iar munţi – nici Apeninii nu erau atât de frumoşi şi de falnici cum

sunt Carpaţii – şi drum întins printre munţi spre Prato, Terni şi Roma. A trecut pe lângă fiecare şi Le-a urât pe fiecare – munţi, câmpii, oraşe – căci erau pietre de hotar ce o despărţeau şi o duceau tot mai departe de copiii ei. Au dormit o noapte la Roma. Au ajuns seara şi au înnoptat în casa unde rămâneau ceilalţi călători. Erau doi bărbaţi şi două femei. Ea s-a culcat în acelaşi dormitor cu femeile cu care a venit pe drum. De fapt, nu a dormit aproape deloc. A aţipit şi şi-a visat copiii plângând. S-a trezit şi cu greu îşi putea stăpâni plânsul.

...Cum am putut să-i las!?... Şi dacă rămâneam ce puteam face pentru ei!?... Să mă uit la ei cum flămânzesc, să spun de o sută de ori pe zi nu avem bani... Au încuiat uşa? Au mâncat? Au adormit fără mine?...

A simţit nişte braţe îmbrăţişând-o. Era una din femeile cu care a venit pe drum.

— Ai plâns tot drumul. Nu ai mâncat aproape nimic. Cum o să rezişti aşa, femeie? Ce-i cu tine? în Italia banii nu se fac plângând.

Ştefănica s-a agăţat de gâtul femeii. Acum nu-şi mai putea stăpâni plânsul deloc. Hohotea.

— Ştiu că e greu singură prin străini. Şi eu sunt tot prima dată. Soţul a mai fost. Şi eu sunt un pic speriată, dar

nu în halul ăsta, îi vorbea femeia mângâindu-i umerii.

— Mi-am lăsat copiii singuri. Înnebunesc de grija lor.

Femeia nu mai avea nimic de spus. Doar o mângâia. Ea nu era mamă încă, dar avea rude ce treceau prin aceeaşi dramă ca şi Ştefănica.

— Nu aveam cu ce trăi. Nu mai aveam de lucru. Nu am avut altă cale.

— Ştiu. Ştiu. Linişteşte-te! Trebuie să fii puternică ca să rezişti. Am înţeles că mergi în Sicilia?

— Da. Acolo mi-a găsit de lucru şoferul. Trebuie să îngrijesc un bătrân bolnav.

— E ceva sigur?

— Da. Am dat opt sute de euro. I-am plătit ca să-mi găsească ceva de muncă.

Ana, căci aşa o chema pe cealaltă femeie, a tăcut îngândurată. Auzise multe poveşti de la rudele ei.

— Sper să fie ceva serios, a îngăimat şi s-a abţinut să spună mai mult. Nu avea rost să sperie o femeie ce deja avea nervii întinşi la maximum.

Cineva a bătut în uşă. Era şoferul ce dormise în hol. Voia să o trezească pe Ştefănica. Era cinci dimineaţa şi urmau să plece mai departe cu noaptea în cap.

Ştefănica a strâns-o iar în braţe pe Ana.

— Mi-e atât de frică! Plec singură mai departe!

Ana s-a desprins din îmbrăţişare şi a aprins becul. S-a dus la măsuţa de lângă geam şi a notat ceva pe o hârtie.

— Uite numărul meu de telefon. Al soţului. Eu încă nu am. Sună dacă ai nevoie de ceva sau dacă ţi-e urât.

— Am să *sun.* Promit!

— Ai încredere în şofer? Ţi-a găsit un loc de muncă sigur? o mai întrebă în timp ce o conducea spre uşă.

— Am încredere. Îl cunosc. Am fost colegi în filatură. Nu aş fi avut curaj să apelez la un străin. Eu sunt mai timidă.

Ana s-a liniştit un pic aflând că îl cunoaşte pe şofer.

— Văd că eşti timidă. Şi tăcută. Şi lipsită de îndrăzneală. Fii şi tu un pic mai îndrăzneaţă! în Italia banii nu se fac cu lacrimi, doar ţi-am spus!

Ana a mai strâns-o încă o dată în braţe înainte de plecare.

— Curaj! Sună! Vreau să ştiu cum o duci!

— Mulţumesc, i-a răspuns Ştefănica fără a întoarce capul.

Înainte de a urca în maşină a constatat că la Roma venea primăvara. Seara, când ajunsese nu observase.

— S-a încălzit afară! a exclamat. Trebuia să mă îmbrac mai subţire.

— Nu s-a încălzit. În România e tot iarnă. Am mers spre sud. Aici e altă climă, mai blândă.

Ea s-a urcat în maşină speriată.

— Cât de departe de casă sunt dacă am ajuns într-un loc unde iarna e mai blândă?!...

La Napoli i-a prins lumina clară a zilei şi primăvara adevărată. Sau vara. Totul era verde. La lumina zilei privea şocată cum pământul s-a dezbrăcat de omăt şi a explodat de viaţă verde. Tot vară era la Solerno. La Cantazaro ploua, dar era tot cald.

A rugat şoferul să o lase singură în maşină să se poată schimba. Era îmbrăcată gros, aşa cum plecase de acasă şi se sufoca de căldură. În loc de cojoc, pe care îl dezbrăcase încă de la plecarea din Roma, pulover, două perechi de pantaloni şi ghete groase a luat pe ea un tricou şi nişte blugi. În picioare a rămas cu ghete căci – nu avea alte încălţări.

Vederea mării a vrăjit-o şi a făcut-o să uite pentru câteva clipe de griji. În România nu a văzut niciodată marea şi nu a vizitat niciun oraş mare. Cunoştea doar oraşul în care locuia ea şi câteva sate din jur. Acum era prima ei călătorie mai lungă. A rugat şoferul să oprească puţin şi să o lase să privească marea. Acesta a oprit

bodogănind că se grăbeşte şi că nu are timp de pierdut, dar s-a dat jos şi el din maşină şi a făcut câţiva paşi să se dezmorţească.

Ştefănica s-a descălţat – nu mai putea suporta ghetele în picioare – şi a coborât desculţă din maşină. Privea de pe autostradă imensitatea de azur a valurilor ce se unea la orizont cu imensitatea de azur palid a norilor. Mirosea a citrice pământul şi marea mirosea a sare şi a val mişcător. Vântul aducea de departe aer fierbinte şi miros de Sahara, Soarele era lichid şi ardea unde ajungea pe pământ. Pielea ustura sub sărutul lui pârjolitor.

Câtă imensitate albastră! Niciodată nu mi-am imaginat că pământul e atât de mare! Cred că am ajuns la capătul lumii! Sunt într-un loc unde sunt alte anotimpuri, alt pământ, alt soare şi alt miros în aer. Vai, ce departe sunt de copiii mei! Nici nu mai ţin minte prin câte oraşe am trecut şi prin câte ţări. Oare voi mai găsi drumul înapoi?! a întrebat înlăcrimată marea ce îşi legăna valul. Părea că marea i-a auzit întrebarea şi valurile i-o poartă în larg ca un ecou: Oare voi mai găsi drumul înapoi!?...

A plecat spre maşină năucită. Totul îi era străin. În plus i se părea că marea i-a răspuns zbuciumându-şi valul: Niciodată nu te poţi întoarce. Valurile mele se întorc la

ţărm mereu, dar nu e niciodată acelaşi val când te vei întoarce nu vei mai fi tu şi nici ţărmul nu te va recunoaşte... Nimic nu va sta pe loc să te aştepte. Tu vei fi alta. Acasă va fi alta. Nu există întoarceri acasă. Există doar mai departe pe drum...

Au mers în tăcere mult timp.

— E un om bun? îl cunoşti? îl întrebă pe şofer şi sparse tăcerea ce era stăpână.

— Cine? Pe cine să cunosc?

— Omul pe care îl voi îngriji.

Şoferul şi-a înghiţit zâmbetul şmecher de om uns cu toate alifiile.

— E bun dacă vei şti să te porţi, i-a răspuns ambiguu. Sper că la el nu o să boceşti tot timpul aşa cum ai făcut pe drum.

— Scuze. Nu voi mai plânge. Am să mă stăpânesc. Ce trebuie să fac la el?

— Curăţenie, mâncare, spălat vase şi haine, cumpărături. Tot ce face o femeie în casă. Mi-a spus: *Voglio una donna tranquilla! Non deve essere una donna giovane, pero*1 *ne anche vecchia! Non voglio una prostituta!* Ştii ce înseamnă asta?

— Nu. Nu ştiu deloc italiana.

— Vreau o femeie liniştită! Să nu fie prea tânără, dar nici prea bătrână! Nu vreau o prostituată! – a tradus şoferul pe româneşte cerinţa bătrânului italian, apoi a adăugat: Tu eşti persoana cea mai potrivită.

— Mulţumesc, a răspuns Ştefănica recunoscătoare.

Au ajuns la strâmtoarea Messina.

— Am ajuns la timp pentru ferry-boatul de dimineaţă. Excelent! La prânz suntem la Sperlinga.

— Mergem mai departe? Trecem dincolo de mare? a întrebat ca un copil speriat.

— Tu chiar nu ştii unde e Sicilia?! Da, trebuie să trecem strâmtoarea. Dincolo înaintăm spre inima Siciliei în provincia Enna. Pe tine te las într-un orăşel numit Sperlinga.

— Doamne, unde mă duc! Ce distanţă imensă e între mine şi copii! Până şi anotimpurile s-au schimbat. Am plecat de unde era iarnă şi am ajuns unde e vară şi nici măcar vara de aici nu e la fel cu vara de acasă. Asta arde!

Şoferul i-a pus mâna pe umăr şi a îmbărbătat-o.

— O să fie bine! O să găseşti drumul spre casă! Toţi îl găsim. Copiii se vor bucura când vor primi bani de la tine. Încearcă să-i faci toate mofturile bătrânului.

— Voi face tot: mâncare, curăţenie, spălat, călcat. Tot!

Tot!

Şoferul a privit-o straniu în timp ce vorbea.

— Toţi facem totul pentru bani! a exclamat privind filosofic apele ce se întindeau în toate părţile şi undeva în zare albastrul lor se unea cu albastrul cerului. Toţi! a repetat apoi a tăcut îngândurat.

— La ce te gândeşti? îl întrebă femeia.

— La nimic. Privesc marea, i-a răspuns repezit.

Minţea că nu se gândeşte la nimic şi nici nu mai privea marea. Se gândea totuşi la ceva. Se gândea la trecut. La primii lui ani în Italia. La nopţile dormite prin parcuri, la mâncarea căpătată de la biserica din Milano şi la nopţile petrecute cu femei pe care le satisfăcea contra cost. Fusese o cocotă masculină până a găsit un loc de muncă sigur. Acum câştiga bine ducând oameni la muncă în Italia.

— Toţi facem totul pentru bani! şuieră cu furie.

— Nu mi-e ruşine să muncesc pentru bani. Orice muncă, spuse femeia de lângă el.

Au trecut strâmtoarea şi apoi au plecat pe o şosea spre inima Siciliei. În zare se vedea Etna. Fumega. Ploua. Mirosea a pământ ars şi a citrice. De-a lungul străzii de o parte şi de alta vedea lanuri întinse de grâu, grădini cu măslini, viţă de vie. Verdele strălucea lichid sub lumina

soarelui şi în ploaie, de te dureau ochii de atâta viaţă. Forfota din oraşul Messina a rămas demult în urmă.

Şoferul a înjurat când i s-a oprit maşina. Cât a făcut pana, Ştefănica şi-a dezmorţit picioarele şi a privit câmpurile din jur şi curcubeul ce se născuse pe cer din dragostea soarelui cu ploaia. În depărtare se vedeau sate aşezate la poale de munte.

...Sicilia seamănă cu România. Nu pare mai bogată decât ea. Nu ştiu de ce mi se pare că albastrul cerului şi verdele ierbii de aici mi-e străin oricât ar fi de frumos.

Acasă era altfel... Ierburi din acestea nu sunt la noi. Nici pământul nu e atât de roşu şi de uscat. Pare ars. Uite o grădină de cactuşi! Sunt frumoşi şi exotici! Par a avea „flori portocalii – galbene. Nu sunt flori. Par fructe, dar nu am mai văzut cactuşi cu fructe! Ce interesant!...

A plecat spre şoferul ce termina de schimbat roata.

— Mi-am amintit ceva ce am învăţat la şcoală. În Sicilia la Palermo a murit Nicolae Bălcescu.

— Mi se rupe în paişpe de ce ai învăţat tu la şcoală şi de Bălcescu! Mie acum nu îmi pasă decât că roata asta trebuie înlocuită. Voiam să ajung până seara iar în Peninsula Italiană, să trec înapoi Strâmtoarea Messina.

Ştefănica s-a urcat în maşină fără a mai spune nimic şi a

aşteptat să termine de reparat.

Ploaia s-a oprit când au pornit iar la drum. Soarele dogorea. Sicilia părea o pâine imensă pusă la copt la soare. Femeia era înţepenită de atâta drum şi de oboseală. În picioare avea ace dureroase. Era de o veşnicie pe drum. A aţipit.

— Am ajuns la Sperlinga. Trezeşte-te!

A deschis ochii şi i-a închis la loc. Albul clădirilor şi strălucirea soarelui i-a explodat în ochi orbind-o. A deschis iar ochii, dar mai încet. Nu, nu era un miraj din cauza luminii soarelui şi a oboselii şi nici nu a ajuns în epoca de piatră, ci pur şi simplu toate casele din Sperlinga erau săpate în stâncile calcaroase ale muntelui. Existau doar faţadele şi trupul casei era direct în stâncă. Totul era foarte vechi, cu un aer arhaic; străzile erau foarte înguste şi totuşi orăşelul avea ceva fermecător. Linişte, pace, grădini ce intrau până pe pragul caselor, flori în ferestre şi plante agăţătoare îmbrăcând ca un covor colorat faţadele caselor. Miros puternic de citrice. Şi peste toate astea, impresia vie că timpul curge peste aceste lucruri de foarte mult timp fără a le prăfui sau distruge, ci le şlefuieşte dându-le parfum de veşnicie, într-un parc mic, în faţa unui gard viu a văzut o statuie din bronz înduioşătoare: doi

îndrăgostiţi stăteau îmbrăţişaţi. Amândoi aveau aripi, dar erau atât de prinşi de sărut că nu păreau a fi conştienţi că au podoabe de înger.

Ce or fi ăştia? îngeri sau îndrăgostiţi?... Probabil îngeri îndrăgostiţi... gândi Ştefănica şi apoi îi pierdu din privire.

Maşina o ducea mai departe. Pe străzi erau mulţi oameni. Femei, bărbaţi, copii, bătrâni... Toţi erau veseli şi gălăgioşi. Erau fericiţi.

— Aici! spuse şoferul şi o scoase din reveria în care intrase de când admira oraşul.

Ştefănica a privit faţada casei. Era albă cu o uşoară undă de roz. Ferestrele aveau obloane verzi ce erau ferite în lături. O plantă agăţătoare, cum nu văzuse niciodată în România, cu flori roşii înconjura ca un arc uşa şi pleca spre ferestrele situate de o parte şi de alta a uşii apoi urca şi mai sus pe faţada casei spre ferestrele de la etaj. În ferestre erau flori. O pisică dormea pe prag.

— Mi-e atât de frică! Nu pot rămâne.

— Nu fi proastă! ţipă şoferul. Nu te-am adus până la capătul lumii ca să văd cum...

Bărbatul nu a mai terminat ce avea de spus. În prag a apărut un bătrânel. Zâmbea. Era îmbrăcat cu cămaşă albă perfect călcată şi avea mânecile îndoite până sub cot. Şi

pantalonii negri erau călcaţi. Ţinuta lui spunea de la prima privire că, în ciuda vârstei, este un om curat, care se îngrijeşte şi care nu îşi poartă bătrâneţea ca pe o povară ce îl îngroapă în mizerie şi delăsare.

Au coborât amândoi. Ştefănica privea când spre şofer când spre bătrânul ce mergea încet târându-şi picioarele spre ei. Mâinile îi tremurau uşor şi avea şi o mică cocoaşă sau poate doar mergea cocoşat de bătrâneţe. Faţa îi era caldă. Zâmbea frumos cu toată faţa. Era fericit. Ochii îi erau ca două mărgele vii negre. Deasupra lor avea sprâncene stufoase. Capul îi era complet chel.

A dat mâna cu şoferul şi a privit-o rapid, dar intens pe Ştefănica.

— E' lei?... E' cosi come ho chiesto. Non e giovane. Ne anche vecchia. Non ha lafaccia di unaprostiluta... Fa di tuttoper i soldi? E' abbastanza disperata e affamataper non dire „no" a qualcosa? vorbea bătrânul cu şoferul şi printre vorbe îi arunca ei priviri rapide ce o cântăreau.

— Sicuro! a răspuns şoferul.

Toţi se îndreptau spre intrarea în casă. Bătrânul a văzut că e foarte speriată şi nu a mai întins mâna să o salute şi pe ea. Vedea că de-abia îşi stăpâneşte plânsul. Avea îndoieli în privinţa femeii în ciuda asigurărilor şoferului.

Sufletul îi spunea că dincolo de lacrimi şi de fragilitate fărâma de om ce venea în casa lui e de stâncă. Pot jura că nu e genul de femeie care cedează nici dacă se prăbuşeşte cerul peste ea. Cât de grea poate fi viaţa în România dacă ajung să se vândă şi femei născute să fie stânci? se întreba bătrânul.

Au intrat cu toţii în casă. Înăuntru era răcoare binefăcătoare, dar răcoarea nu era de la aer condiţionat, ci de la stâncile calcaroase în care era săpată casa.

Curăţenie, obiecte vechi decorau holul, lucruri puse la locul lor, modestie... fu prima impresie.

Ce perdele groaznic de albastre la toate ferestrele! a fost a doua impresie căci de o parte şi de alta a fiecărei ferestre albe ca laptele străjuiau nişte perdele de culoarea cerului mânios de furtună... Erau greoaie, urâte şi ţineau prizoniere lumina.

Apoi nu a mai văzut nimic. Picioarele îi tremurau, gura îi era uscată, plânsul o strângea de gât, inima îi bătea în cap, simţea că leşină pe măsură ce lumina devenea tot mai opacă. Cu ultimele puteri şopti şoferului:

— Spune-i domnului că astăzi nu sunt în stare să muncesc şi că îl rog să mă lase să mă odihnesc până mâine.

Şoferul a tradus către bătrân şi acesta a răspuns privind-o ţintă:

— Io non sono „signore”. Io sono Carlo Casini. te?

Şoferul i-a explicat repezit:

— Nu vrea să-i spui domnule. Îl cheamă Carlo Casini. A întrebat cum te cheamă pe tine.

— Ştefănica Cremene.

Bătrânul o privea cu căldură. Ea a zâmbit. El s-a abţinut să spună că râde frumos.

— *Stefania Cremene,* i-a stâlcit numele. *Mi piace molto. Stefania... Stefania... Stefania...* îi cânta el repetând numele de parcă îl gusta.

Bătrânul s-a adresat apoi şoferului. Vorbea repezit şi ferm, dar tot zâmbea. Şoferul i-a vorbit femeii.

— Spune să mergi sus şi să te odihneşti. Sunt două dormitoare acolo. Jos, aici, sunt sufrageria şi bucătăria, holul acesta şi o baie.

— Mulţumesc. Vreţi să-mi arătaţi. Nu mă descurc într-o ţară şi o casă străine.

Bătrânul a pornit spre scări după ce şoferul a tradus cuvintele femeii. Ştefănica şi şoferul îl urma. Ea era atât de epuizată încât se clătina. Geamantanul cu lucruri şi l-a uitat în hol la intrare. Şoferul a prins-o şi a sprijinit-o

realizând că e pe punctul să leşine.

— *Qui!* a exclamat bătrânul deschizând o uşă din cele două. Ştefănica a intrat în cameră sprijinită de şofer. Acesta a lăsat-o pe marginea patului. Amândoi bărbaţii au plecat. Ea nu mai vedea nimic în jurul ei. Nici covorul, nici masa, nici florile, nici groaznicele perdele albastre. Cu ultimele puteri s-a aplecat, şi-a scos ghetele apoi, deja adormită, s-a întins pe pat.

Bătrânul i-a dat şoferului 2000 de euro. Era mulţumit. Avea totuşi îndoieli.

— *E palida. Sembra fragile. Cosi come ho chiesto. Ti ringrazio. Fa di tutto?* mai întrebă.

— *Sicuro, ve Vho detto prima. E disperată. A duc figli e li cresce da sola. Suo marito e morto da quando i hambini crano piccoli. Adesso vado. Voglio passare questa sera îl Stretto di Messina. Fino la notte spero di arrivare a Roma. Ti ringrazio anch io.*

— *Grazie,* îi mai spuse bătrânul conducându-l până la maşină apoi s-a întors în casă fericit. Înainte de a intra, a privit spre geamul camerei unde dormea femeia şi a zâmbit cald, apoi a intrat în bucătărie unde urma să pregătească cina pentru el şi Stefania. Dar pentru asta avea timp mai târziu. Acum putea sta şi să se odihnească

puţin pe fotoliul lui preferat din sufragerie, ce era alături de bucătărie şi De care era despărţită doar de o arcadă, aşa că s-a îndreptat spre acel loc. A dat drumul la televizor. S-a jucat puţin cu telecomanda apoi l-a stins. Nu îi ardea de nimic. Tremura de fericire. În ciuda tensiunii arteriale mari şi a diabetului s-a dus şi şi-a turnat un mic păhărel cu vin. L-a savurat încet şi, savurându-l, a depănat amintiri.

...S-au dus vremurile când cuceream femei. Acum sunt o umbră a ceea ce am fost cândva. „Eamiglia” m-a trimis în America prin anii ’50. Eram tânăr, nebun şi de nădejde. Din faima şi gloria de altă dată nu mai am nimic, decât bani. „Eamiglia” e o amintire. Ieri, la piaţă, un tânăr a lovit o femeie. Cineva din mulţime a spus: Dacă mai era mafia nu se întâmpla asta sau dacă se întâmpla, tânărul plătea scump... Nu am copii. Femei nu mai pot cuceri. Şi atunci la ce sunt buni banii?!... într-o zi mi-a venit ideea să cumpăr o femeie. Un prieten mi-a spus să caut o româncă. Tot el m-a pus în legătură cu românul ce mi-a adus-o. A găsit exact ce am cerut. Nu e prostituată. Un fost mafiot le cunoaşte indiferent ce naţie de pe pământ or fi. Se cunosc după mers, după privire, după zâmbet. Femeia ce a venit în casa mea, Stefania, nu are mersul acela, nici privirea,

nici zâmbetul. E disperată, e mamă... Voi fi bun cu ea. Eu nu am fost niciodată rău cu femeile. Nu o condamn pentru că a acceptat. E o afacere. Eu am cerut. Ea dă. Eu plătesc. Amândoi suntem mulţumiţi... Ce bine că nu voi dormi singur deseară! E mică şi frumoasă! E oacheşă!...

Vinul a trezit la viaţă trupul şi visurile bătrânului; mai mult visurile. A plecat spre bucătărie fredonând. Gătea şi „La donna e mobile" răsuna în întreaga casă cu perdele albastre-cenuşii-negre.

Se însera când Ştefănica s-a trezit. Gura îi era uscată. Nu ştia unde e. Şi-a amintit şi i-a venit să plângă.

...Copiii mei! Copiii mei! Am pus ţări şi anotimpuri între noi. Aţi mâncat, puii mamii? Aţi încuiat uşa? Cum am putut să-i las? Cum?... Nu puteam rămâne şi să-i văd flămânzi şi să nu am nicio speranţă pentru mâine. Dacă aş fi putut să mă rup în două la plecare... O jumătate să rămân... O jumătate să plec...

Şi-a şters lacrimile şi a sărit arsă din pat când a auzit bătăi în uşă.

— *Stefania, ti să svegliata*? o întrebă bătrânul deschizând uşa, dar ea nu a înţeles ce întreabă el.

— Nu înţeleg!

Bătrânul şi-a culcat capul pe mâinile lipite după ce le-a

dus la umăr. Apoi a deschis ochii mari şi a arătat cu mâna spre ea. Prin semne îi spunea că a dormit şi că s-a trezit. Ea a înţeles.

— Da, a răspuns.

— *Si,* a repetat bătrânul şi ea a reţinut că în italiană „si” înseamnă da.

El a spus ceva în italiană şi ea nu a înţeles nimic. Bătrânul a arătat prin gesturi că duce mâncare la gură apoi mestecă zgomotos. Ea a început să râdă. Bătrânul era atât de nostim; un bunicuţ nevinovat. A râs şi el de râsul ei, dar nu i-a spus că râde frumos că nu ar fi înţeles. Am să-i spun când va şti mai bine limba. Acum trebuie să mă limitez la comunicarea strict necesară.

— Mâncare? întrebă femeia.

— *Si. Mangiare.*

Au plecat împreună spre scări. Bătrânul a încercat să-i cuprindă umerii, dar ea s-a tras uşor din calea lui. Nu s-a gândit la nimic rău sau murdar, dar niciodată nu a fost prea darnică cu atingerile, iar acum, după atâta stres şi dor de copii era de-a dreptul sălbatică. Nu avea nevoie de mângâiere de la nimeni, nici măcar de la acest bunicuţ inofensiv.

— Vreau la baie, a spus în capul scărilor.

Bătrânul era nelămurit de gestul ei repezit de respingere şi mergea în faţa ei îngândurat. Ceva era în neregulă. S-a întors spre ea.

— *Non capisco!*

Singura soluţie erau gesturile. Ştefănica a arătat cum ia apă în pumn şi dă pe faţă. A repetat gestul de câteva ori. Faţa bătrânului s-a luminat de înţeles şi i-a arătat uşa de lângă scări apoi a coborât. Nu se îndoia că femeia îl va urma după ce va ieşi din baie. Înţelesese că urmează să mănânce. A aşezat vasul cu lasagna pe mijlocul mesei. Pahare, farfurii, şerveţele, furculiţe pentru două persoane. Era atât de fericit! în casa lui de mult timp nu mai intrase o femeie! Când ea a venit el punea vinul în pahare. Nu avea rost să o întrebe dacă vrea căci ea nu înţelegea ce spune el şi nici el ce spune ea şi se chinuiau degeaba. I-a spus să se aşeze, în italiană, dar i-a arătat şi scaunul cu mâna.

— Mulţumesc.

— *Grazie?* întrebă bătrânul intuind ce spusese ea.

— *Si, grazie,* confirmă ea folosind primele două cuvinte învăţate în italiană.

— *Sei bella e multe dolce!*

— Nu înţeleg.

— *Non capisci!!* exclamă cu furie bătrânul şi Ştefănica

înregistră alt cuvânt în limba italiană.

— *Mangiare. Lasagna...* arătă bătrânul spre mâncare.

— *Grazie, signore.*

— *No signore! Io – Carlo! Te Stefania! Capisci?*

— *Capisci,* a răspuns ea moale apoi a adăugat. E dificil pentru mine să spun unui bătrân pe nume, în ţara mea nu se cade.

Bătrânul a înţeles cuvântul „dificil” şi a intuit ce a spus ea.

— *Non e dificile. E normale. Capisci?*

— *Si, signore.*

Bătrânul a început a râde zgomotos. Era atât de nostimă. Se pare că nu va renunţa la „signore” prea uşor. Când s-a săturat de râs i-a arătat paharul şi mâncarea.

— *Mangia!*

Ea a mâncat tăcută. De vin nu s-a atins. A descoperit că lasagna era ceva cu vinete, brânză şi carne. Avea o uşoară aromă de busuioc, dar nu era sigură.

— *Grazie!* a spus la sfârşitul mesei.

— *Con piacere,* i-a răspuns bătrânul şi i-a arătat paharul cu vin.

Ea l-a luat şi l-a ciocnit cu al lui. Bine că nu era plin, gândea în timp ce îl sorbea, cu înghiţituri foarte mici.

Bătrânul îşi bea vinul lui la fel de încet. Între o înghiţitură şi alta o cerceta de parcă ar fi privit un tablou.

...Am vrut o femeie. Orice femeie numai să nu stau singur în casă. Pentru că nu mai pot cuceri, am cumpărat-o. Am făcut o afacere. Dar nici în visele mele cele mai frumoase nu am visat că o femeie cumpărată poate să îţi fie dragă. S-ar putea ca bătrâneţea mea să fie frumoasă. Eu voi avea grijă de copiii ei. Nu le va lipsi nimic...

Afară încă era puţină lumină. Întunericul se cernea ca o ploaie ceţoasă pe pământ, dar lumina zilei încă nu se grăbea să plece şi din această luptă de întuneric şi lumină se năştea în zare un apus feeric. Prin ferestrele deschise intra o undă de miros suav de citrice înflorite. Probabil că aşa miroase raiul: a portocal şi lămâi în floare. Zidurile albe săpate în carnea muntelui de calcar dădeau casei un aer arhaic, un aer de poveste de demult. S-au auzit nişte stropi de ploaie lovind fereastra, vântul a înflorat perdelele şi a adus o puternică adiere de iarbă arsă şi de citrice, dar şi de rozmarin şi busuioc. Acolo aceste plante aromatice umpleau grădinile şi erau folosite la fiecare mâncare.

...Atât de frumos, atât de suav totul... dar şi atât de departe şi de străin... gândi femeia şi oftă. Ochii i s-au împăienjenit de lacrimi. Copiii mei! Copiii mei!

A tresărit şi s-a smuls când a simţit o mână pe umăr. Nici nu a realizat când a venit bătrânul în spatele scaunului ei, atât era de prinsă de durere şi de dor de copii. A regretat că şi-a smuls umărul atât de sălbatic când a văzut ochii bătrânului.

Erau calzi, erau buni, păreau că înţeleg cât suferă. El îi vorbea ceva pe limba lui atât de muzicală şi ea a înţeles din tot ce spunea doar câteva cuvinte: casă, copii, România... Că el mai spunea că citeşte teamă în ochii ei şi că nu trebuie să-i fie, nu a înţeles. Că îi spunea că înţelege că se simte rău că e departe de casă şi de copii, tot nu a înţeles.

— *Andiamo a dormire! Sei stanca!* exclamă bătrânul.

— *Non capisco!*

Bătrânul şi-a culcat capul pe mâini şi a închis ochii.

— *Dormire. Noi ci riposiamo,* explica.

— *Si. Si. Dormire. Capisco.*

El a vrut să o ia de mână în drum spre scări, dar ea i-a ignorat gestul sau nu l-a observat. A plecat să-şi ia geamantanul rămas lângă uşa de la intrare. Cu el în mână l-a ajuns pe bătrânul ce urca greu scările. A urcat tăcută în urma lui şi s-a dus direct în baie. Trebuia să facă duş şi să se schimbe de hainele ce miroseau a transpiraţie şi erau

murdare. Le avea pe ea de trei zile şi două nopţi. S-a spălat mult, mult şi sub duş a plâns.

Îi era frică, se simţea străină şi la capătul lumii, iar dorul de copii era ca o tăietură de cuţit adâncă, sângerândă şi cu durere vie. Repeta pentru a mia oară de când a plecat de acasă: Cum am putut să-i las?! Ce mamă sunt eu? şi lăsa să-i spele lacrimile apa ce curgea peste ea. Şi-a îmbrăcat pijamaua apoi şi-a făcut semnul crucii. În loc de rugăciune – parcă secase şi rugăciunile ştiute din ea – şi-a spus: Curaj! Bătrânul e bun ca un bunicuţ! Trebuie să văd dacă are nevoie de ceva înainte de culcare. Ne înţelegem greu, că nu ştiu limba. După ce o voi învăţa va fi mai uşor. Noroc că el e bun şi răbdător!

A tresărit când l-a văzut în hol. Era lângă uşa celuilalt dormitor, nu a celui în care dormise ea. Părea că o aşteaptă.

— Scuze. Ce trebuie să fac?

Bătrânul o privea. Pe faţa lui se citea că nu înţelege şi neînţelesul lui nu se referea doar la cuvintele ei pe care nu le ştia, ci la întregul ei comportament. Femeia asta părea a nu înţelege de ce se află aici. Ea repetă întrebarea foarte rar.

— Ce trebuie să fac?

Însoţi întrebarea de gesturi. Se arăta pe ea apoi pe el. Acesta a râs. Înţelesese.

— *Non devifare niente. Adesso dormi,* i-a răspuns, a luat-o de mână şi a tras-o spre dormitor. Nu o forţa; îi arăta unde trebuie să meargă. Ea l-a urmat neînţelegând nimic. Probabil că îi va arăta acolo ce are de făcut, gândi.

Bătrânul s-a pus pe marginea patului. Ea a rămas în picioare. El a început să-şi scoată cămaşa.

Probabil trebuie să-l ajut să se dezbrace, gândi dar nu avu curaj să întindă mâna spre el. Vedea că se descurcă şi singur chiar dacă mâinile îi tremurau.

— Să vă ajut, signore?

— *Non signore! Io Carlo! Capisci?* o repezi bătrânul furios. Înţelesese cuvântul „ajut”. Continuă mai blând, dar cu aerul că se simţise jignit de propunerea ei: *Non ajutarmi! Posso anch io!*

Dincolo de cuvinte, Ştefănica simţea ceva ambiguu. Era ca şi cum bătrânul nu se simţea bătrân. Voia să pară puternic şi tânăr. Undeva, departe, afară a cântat straniu o cucuvea şi pielea femeii s-a înfiorat. În ţara mea se spune că e semn rău să cânte cucuveaua; prevesteşte moarte sau boală. Îi era frică şi nu ştia de ce. Pereţii casei nu i se mai păreau arhaici şi calzi, ci un mormânt. Făcea paşi spre

uşă, dar mergea cu spatele neluându-şi ochii de la bătrân. Vorbea calm şi rar aşa cum vorbesc copiii la grădiniţă, deşi ştia că el nu înţelege ce spune.

— Plec în camera mea. Eu vreau *dormire* – folosi ea termenul lui pentru a dormi. Noapte bună, signore.

Era în prag. Închidea uşa. Cucuveaua nu se mai oprea din cântat sinistru. A auzit-o fâlfâindu-şi aripile prin dreptul ferestrei şi a privit speriată acolo. Când privirea i-a venit înapoi bătrânul era lângă ea. Avea bustul gol. Îşi lăsase cămaşa pe pat. Pielea îi atârna pe gât, pe coaste şi pe braţe. Parcă era pielea unui elefant. O ducea de mână înapoi spre pat şi ea îl urma, nemaiînţelegând nimic. El îi zâmbea cald. I-a arătat cu mâna să se aşeze pe pat şi a tras-o şi pe ea când s-a aşezat el.

— *Tu devi dormire qui, con me. Non devi aver paura,* i-a spus blând şi a arătat cu mâna spre ea apoi spre pat. După aceea s-a întins să o sărute.

Ea a înţeles! în sfârşit a înţeles. Ţipa, dar o făcea inconştient. L-a împins cu putere cu mâinile apoi a sărit în picioare. Îşi oprea ţipetele doar ca să spună: Niciodată! Niciodată!

Bătrânul s-a apropiat de ea să o liniştească. Nici el nu înţelegea ce se întâmplă. Mergând spre ea şoptea: *Hai*

accetatto... Sei pazza?!...

Urletele ei l-au făcut să se oprească. O auzea toată strada.

— Tranquilla! Tranquilla! Non gridare! Non urlare! îi şoptea fără a mai face niciun pas spre ea.

Ea s-a oprit din ţipat. Respira adânc şi privea speriată, ca un animal hăituit, în jur. Era în stare de şoc. Încă nu-i venea a crede că i se întâmplă aşa ceva. Totul era un coşmar. Trebuie să fug! gândi. Dar unde să fug!? se întrebă şi simţea cum totul se năruie în ea şi în jurul ei. Nici măcar nu a reţinut numele localităţii unde se află. Era în altă ţară, nu ştia limba, nu cunoştea pe nimeni, nici măcar strada unde era casa.

Bătrânul a mai făcut un pas spre ea. Voia doar să o liniştească, să îi spună că îi pare rău şi că totul e o mare neînţelegere. Îi era ruşine. Niciodată în viaţa lui nu a abuzat de o femeie. Crezuse că ea ştie, că a fost de acord. Amândoi au fost înşelaţi.

Ea căuta cu privirea în jur orice putea fi transformat în armă. S-a repezit şi a luat de pe noptiera de lângă uşă o sticlă, a spart-o de perete şi a împroşcat totul în jur cu un lichid galben vâscos, probabil ulei de măsline, şi a îndreptat partea rămasă în mână spre bătrân. Se mişca cu

o viteză ameţitoare. Nu mai ţipa. Nu avea rost. În ochi avea luciri metalice, nebune de ură şi durere. Îşi simţea carnea trupului la fel de tare ca oţelul. Vorbea şi nu îşi recunoştea vocea.

— Încă un pas şi îţi tai gâtul!!! Jur!!! Stai pe loc!!!

Bătrânul a înţepenit. O privea cu ochii măriţi de groază. Amândoi erau victime, amândoi erau înşelaţi amândoi se temeau şi nu puteau explica unul altuia ce se întâmplă.

...Sunt Carlo Casini. Pe vremea când eram *„un capo di tutti i capi”* cine îi făcea asta lui Carlo Casini murea. Românul şi-a bătut joc de mine...

Gândurile au zburat ca nişte păsări şi s-a întors la femeia din faţa lui ce îl privea cu ochi de tigroaică turbată. Mergea cu spatele spre pat şi îi vorbea cu vocea lui calmă şi blândă.

— Tranquilla! Tranquilla! Non tifaro niente di mele! Sono *una persona brava. Non o violentato mai una donna. Capisci?*

Ea îl privea cu aceeaşi ochi metalici. Mâna îi era întinsă ca un arc. Nu tremura deloc. Părea o statuie.

— Sei una donna meravigliosa!

Ea înţelegea mai mult intuind câte un cuvânt din ceea ce spunea el, dar nu credea nimic. Ştia doar că trebuie să

se apere.

— *Lascia la botiglia! Sono una persona brava! Non tifaro niente!* El a arătat vorbind cu mâna spre sticlă şi ea a înţeles ce vrea.

— Nu! a ţipat tare.

— *Non possiamo restare tutta la notte cosi. Devi capire! Tu vai a dormire di ta, e io dor mo qui! Chiaro!* Bătrânul îşi însoţea vorbele de gesturi prin care o arăta pe ea şi camera în care se odihnise apoi pe el şi patul din acea cameră.

Ea nu înţelegea nimic. Şi unul şi altul erau într-o situaţie imposibilă. Au urmat momente lungi de tăcere în care şi unul şi altul s-au privit nemişcaţi.

— *Devo telefonare! Telefono! Capisci?*

— Nu! ţipă ea crezând că va suna la poliţie. Brusc începu să tremure realizând în ce situaţie fără ieşire era.

...Fără acte, fără permis de muncă... Venise să muncească la negru în Italia. Dacă bătrânul depunea plângere că l-a atacat – putea spune orice despre ea, că a vrut să-l fure şi să-l omoare – înfunda puşcăria pentru foarte mulţi ani şi nu îşi mai vedea copiii.

— *Chiamo Giovanni! Vautista*... explică bătrânul şi ea îşi aminti că bătrânul îi spunea şoferului Giovanni şi a înţeles

pe cine voia să sune.

Ea tremura. Înţelegea că nu prea are de ales. A ieşit din dormitor şi a mers jos. Avea încă sticla în mână şi era în stare de alertă, chiar dacă îşi simţea genunchii de gelatină. S-a aşezat cu spatele lipit de uşa de la intrare şi îl privea pe bătrân cum formează numărul de la telefonul fix din hol.

Nu înţelegea ce spune, dar îl auzea ţipând şi îi simţea în voce furia. Pomenea des cuvintele „soldi”, „donna” şi „Stefania”. I s-a părut că înţelege că spune şi „tu nu eşti om”, dar nu era sigură.

Când bătrânul s-a săturat de ţipat i-a întins ei telefonul.

— Paria!

A luat receptorul într-o mână şi cu cealaltă încă ţinea sticla, dar tremura atât de tare încât credeai că dintr-o clipă în alta se va dezintegra, se va rupe în bucăţele şi se va împrăştia pe covor ca o jucărie stricată.

A încercat să vorbească, dar din gât i-a ieşit un horcăit neomenesc.

Bărbatul de la celălalt capăt al firului telefonului urla:

— Ce ai făcut, proasta dracului? Ce, eşti fată mare? Ce crezi că îţi face? Are aproape optzeci de ani. Te mozoleşte şi el şi dacă stai îţi dă bani cât nu poţi cheltui tu în toată

viaţa! Ai spus că faci totul pentru bani! Eu nu vin după tine! Mi-ai plătit să te duc şi să-ţi găsesc loc de muncă! Ţi-am găsit! Dacă vrei să vin te mai costă două sute de euro!

— Am spus că muncesc pentru bani! Nu a fost vorba de asta. Nu mi-ai spus nimic, reuşi să spună şi ea cu greu.

— Toate o fac! Dă curu' la bătaie! Aşa se câştigă banii.

Ea plângea în hohote. Îşi privea mâinile schilodite de muncă şi îi erau dragi. Ştia un singur mod de a câştiga banii, prin muncă. Altceva nu putea accepta decât odată cu moartea.

Bătrânul i-a smuls telefonul din mână. Auzise cum şoferul ţipase la Ştefănica, chiar dacă nu a înţeles ce a spus. Acum el era cel care urla la telefon. Femeii i s-a părut că înjură. Spusese ceva: Porco DioH Intuia că ameninţă, după tonul vocii şi după felul în care gesticula cu mâna. După ce a vorbit ceva mai calm, a întins iar telefonul spre Ştefănica.

— A spus Carlo să-ţi spun să fii liniştită. Nu îţi face niciun rău. Nu a violat niciodată o femeie. Vin după tine mâine şi după ce te iau te arunc în mare! Te farm! îţi rup ciolanele!

Ea a închis telefonul. A privit spre bătrân cu recunoştinţă.

— *Grazie, signore,* i-a şoptit şi a pus sticla pe masă

lângă telefon. Odată cu sticla pe lemnul de ratan împletit al mesei au curs câteva picături rubinii şi ea le privea nelămurită. Cu greu a realizat că se tăiase la mână. Îşi simţea genunchii moi. Prin faţa ochilor îi zburau păsări negre. A alunecat încet, îndoindu-se lângă măsuţă de parcă era o păpuşă de cârpe. A ajuns în genunchi şi încă şoptea: *Grazie, signore, grazie.* Şi-a plecat ochii în jos unde în faţa ei pe gresia crem curgeau picături de rubin. Apoi nu a mai văzut nimic.

Bătrânul i-a prins capul ca să nu cadă cu el de gresie. A întins-o uşor jos. Când s-a trezit el îi uda faţa. O ajută să bea o gură de apă. Când a văzut că îi apar în ochi iar scântei de groază i-a mângâiat încet umerii şi a legănat-o aşa cum legeni un copil. Îi vorbea şi în limba lui dulce parcă îi cânta liniştind-o.

— Tranquilla! Tranquilla, donna mia! Sono una persona brava! Tranquilla, dorina mia.

Când şi-a revenit cât de cât s-a ridicat în picioare. Încă tremura. Părea un pui de căprioară de-abia fătat ce se sprijină pentru prima dată pe membre.

Bătrânul i-a privit mâna tăiată apoi i-a arătat un scaun din cele două ce se aflau de o parte şi de alta a mesei şi care erau din acelaşi material ca şi masa. În limba lui i-a

spus să şadă acolo. El a plecat şi peste câteva momente s-a întors cu o trusă de prim-ajutor. Cu mişcări delicate, dar îndemânatice i-a îngrijit şi pansat rana. O întrebă dacă o doare, ea a înţeles ce a întrebat şi a dat din cap că nu o doare, deşi o durea.

Acum că avea mâna pansată bătrânul a spus ceva în care era şi cuvântul „dormire” şi ea l-a privit cu groază.

El a plecat pe scări. S-a întors şi i-a întins o cheie. Arăta prin gesturi că ea poate încuia uşa şi ea a înţeles. Putea merge în dormitorul în care se odihnise după amiază şi să încuie uşa. A luat cheia.

— *Grazie, signore. Grazie.*

Au plecat spre scări, dar ea s-a oprit. Şi-a amintit de ameninţările şoferului şi era îngrozită.

— Signore, vă rog! Telefon! România! spuse câteva cuvinte clare şi arătă cu mâna telefonul.

Bătrânul a înţeles că îl roagă să îi dea voie să dea un telefon în România.

— *Si,* a răspuns. *Prego.*

A adus din poşetă un carneţel cu numere de telefon, a căutat numărul fratelui ei ce îi împrumutase banii pentru plecare în Italia şi care îl cunoştea pe Ion. A format numărul cu mâinile tremurând. Bătrânul o privea de lângă

scări cum vorbeşte. Plângea. Gesticula. Îşi frângea mâna liberă în timp ce vorbea. Câteva minute a ascultat ce i se spune. Suspina ascultând. Fratele o asigura că va vorbi cu Ion şi că acesta nu-i va face niciun rău. Se va ocupa el de asta.

A închis telefonul mai liniştită puţin.

— Signore, vă rog! Telefon, Italia! Vă rog!

Vorbind a scos dintre filele carneţelului cincizeci de euro şi i-a întins. Erau singurii bani pe care îi avea, îi dăduse fratele la plecare, ca să aibă şi ea un bănuţ în buzunar şi cu ei voia să plătească costul telefoanelor.

Bătrânul a venit lângă ea şi i-a împins mâna cu banii, apoi i-a arătat telefonul.

— *Chiama!* porunci scurt.

Ea formă numărul Anei de la Roma. Pentru a nu profita de bunăvoinţa bătrânului după ce a spus repezit: Nu pot vorbi mult! a pus doar o singură întrebare:

— Pot veni la tine la Roma?

De la capătul firului o voce buimacă de somn întreba:

— Ce s-a întâmplat? Unde eşti? De ce nu poţi rămâne în Sicilia?

— Nu pot să-ţi povestesc nimic acum. Pot veni la tine?

— Sigur, i-a răspuns Ana.

Ştefănica a închis fără a mulţumi. Şi-a spus: îi voi explica totul când voi ajunge la ea. Era puţin mai liniştită.

— *Grazie, signore.*

— *Io Carlo. Non signore,* a răspuns bătrânul zâmbind apoi a început să urce scările şi ea l-a urmat.

În dormitor nu putea adormi şi nici plânge. Golită de gânduri, stătea întinsă pe pat. Avea în faţa ochilor ca pe o icoană imaginea copiilor.

...Vreau să muncesc pentru voi. Trebuie să vă cresc mari. Mâinile mele pot munci. Nu ştiu alt mod de a câştiga bani...

A tresărit când a auzit pe cineva plângând. A crezut că e o părere şi a ciulit urechile. Asculta cu încordare. În casa săpată în calcar alb cineva plângea, nu era o părere. Bătrânul... Oare de ce plânge, signore?! se întrebă.

Nu putea adormi. Oare cum îl va convinge fratele ei pe Ion să nu-i facă rău? se întreba.

Exact când ea se întreba asta, Ion stătea într-o parcare de pe autostrada ce leagă Napoli de Roma. Fuma şi era turbat. Înjura.

— O farm! O arunc în mare! Dumnezeii mamii ei de proastă! Cine s-ar fi aşteptat că flămânda asta spune NU! Cine se crede? Am pierdut din cauza ei o grămadă de bani

şi de timp.

A tresărit când a auzit celularul sunând.

O fi tot Carlo. Poate îmi spune că proasta aceea s-a răzgândit şi rămâne la el, îşi spuse ducându-l la ureche. Nu era Carlo. Era fratele Ştefănicăi din România. Nu l-a salutat şi nu l-a lăsat să vorbească. Cu şacalii trebuie să te porţi ca şi cu şacalii... Din prădător, Ion a devenit vânat. Primele cuvinte ce i s-au spus nici măcar nu le-a auzit. Vocea de la celălalt capăt al firului era dură ca oţelul şi la fel de fermă. Ion a înţeles că nu glumea.

— Jur pe Dumnezeu din cer, pe viaţa mea că dacă te atingi de un singur fir de păr de-al soră-mii o să ajungi să-ţi rogi moartea ca să scapi de mine! Te duci şi o iei de acolo de unde ai dus-o şi du-o la Roma! Dă-i înapoi opt sute de euro pe care i-ai luat ca să-i găseşti loc de muncă.

— Dar... cârâi moale Ion.

— Niciun dar! Acum vorbesc eu şi tu asculţi! Roagă-te la Dumnezeu să nu ne întâlnim niciodată în viaţa asta, dar dacă ne întâlnim vei plăti pentru ceea ce ai făcut! Ai înţeles?

Ion tăcea năucit. Deci pierdea tot. Şi banii bătrânului, şi banii femeii.

— Faci exact ce am spus, clar?! Nu uita, tu eşti în Italia

acum şi soţia cu copiii sunt în România. Dacă mâine la prânz nu primesc telefon că totul e bine cu soră-mea, teme-te de tot ce e mai rău! Ce zici, Ioane? ameninţă vocea de la telefon, deşi nu avea de gând să le facă rău soţiei sau copiilor omului. Tot ce voia era să îşi ştie în siguranţă sora şi cu rechinii nu poţi să faci filosofie sau să vorbeşti despre păcate. Celui ce ameninţă îi serveşti ameninţare. Pe cel ce vânează îl opreşti aţintind puşca spre *el;* îi dai o porţie din hrana pe care o dă el altora.

— Plec după soră-ta. Mâine la prânz va fi la Roma. Te va suna de acolo.

— Vreau să sune exact de pe telefonul tău şi când pleci din Sicilia cu ea şi când ajunge la Roma. Voi mai suna şi eu cât sunteţi pe drum să mă asigur că e totul în regulă. Când totul se termină o să ai mare grijă să nu-mi ieşi niciodată în cale în viaţa asta! înţeles?

— Înţeles, a răspuns Ion apoi nu a mai auzit nimic. Telefonul se închisese.

A plecat iar spre Sicilia, fără a mai *dormi. Înjura*, blestema, se simţea victimă – asta e, uneori şi rechinii sunt vânaţi – şi ştia că o va aduce pe Ştefănica înapoi la Roma şi că va pierde toţi banii. I-a pipăit în buzunarul de la piept al cămăşii. Deja îşi făcuse planul să îşi cumpere altă

maşină. Un model cum nu mai era în oraşul lui din România şi cu care voia să rupă gura târgului. Acum ştia că mai trebuie să amâne cumpărarea maşinii.

— Proasta dracului! Asta e născută să chiară calică!

Bătrânul Carlo Casini nu a putut dormi deloc. Nici nu-i venea a crede că a plâns. El nu plângea niciodată. Nu se luminase de ziuă când a coborât din dormitor. A udat câteva tufe de flori din faţa casei căci puţinii stropi de ploaie de aseară au fost mai puţin decât o rouă în aerul fierbinte al Siciliei. Se anunţa încă o zi caniculară. Dinspre Africa vântul aducea un aer sufocant. A dat mâncare pisicii. Şi-a luat mănuşile speciale pentru grădinărit făcute din piele de porc şi s-a dus în grădina din spatele casei şi de acolo a adus un coş cu nişte fructe în formă de pară, pline de ţepi. Apoi s-a aşezat în fotoliul lui preferat din camera de zi. În faţa lui prin fereastră se vedea Etna. Fumega la fel ca în ultimele zile. Era trist... Şi-a şters o lacrimă săracă. Bătrânii au lacrimi de sare... Cu trecerea anilor viaţa devine atât de zgârcită că nici apă lacrimilor nu mai dă destulă.

...Nu vreau să plece. Nu vreau să doarmă în pat cu mine. Vreau să stea în casa mea şi să aibă grijă de ea ca o gospodină. Dacă eram tânăr, să fi avut măcar cincizeci de

ani o luam de soţie. E o femeie adevărată. E formidabilă...

Ceva, un foşnet ca mişcarea uşoară a unei plante de iederă în bătaia vântului, i-a oprit gândurile. A întors capul spre uşă. În prag era ea. Se îmbrăcase de drum cu un tricou galben şi blugi. Era desculţă. Încă nu şi-a luat în picioare ghetele groase de iarnă. Era o tortură să le suporte în picioare în căldura Siciliei... Se va fi încălţa cu ele la plecare.

...Are picior mic de chinezoaică. E mică şi ea. Nu are mai mult de un metru cincizeci. Îi stă bine cu galben...

— Bună dimineaţa, signore.

— *Buon giorno, Stefania. Non mi poi dire Carlo?* întrebă, dar nu aşteptă răspuns. Se ridică şi plecă spre bucătărie. Făcu un gest cu mâna din care ea a înţeles că trebuie să-l urmeze.

Ea îl privea din prag cum aprinde cu mâini neîndemânatice un chibrit.

...Iar e îmbrăcat impecabil. Cămaşă călcată albă cu mânecile îndoite şi pantaloni negri...

S-a dus şi i-a luat cutia de chibrituri. A aprins ea flacăra aragazului căci el nu reuşise să îl aprindă, apoi s-a întors spre el. Îl întreba din priviri ce să facă. El a venit şi i-a luat mâna pansată.

— *Non ti fa male?*

— *No,* a răspuns ea şi a strâns pumnul ca să-i arate că poate să mişte degetele şi că nu o doare. A arătat apoi flacăra aprinsă a aragazului.

El i-a arătat ibricul de cafea, cafeaua şi zahărul şi ea a pus cafea la fiert.

Bătrânul a deschis larg uşa frigiderului şi a dus-o pe ea de mână la el. A spus ceva şi ea nu a înţeles ce, dar din gestul lui larg cu mâna prin care arăta conţinutul frigiderului a înţeles că trebuie să aleagă de acolo ceea ce vrea să mănânce. Oricum înţelesese cuvântul *mangiare.*

Ştefănica s-a dat un pas înapoi. Nu se cădea să aleagă ceva din frigiderul bătrânului. S-a dus iar la aragaz să termine cafeaua. Bătrânul a pus pe masă patru ouă, un fel de carne pe care i-a arătat-o ei şi a spus *prosciutto,* nişte cornuleţe şi fructe.

— *Arancia, kiwi, pomelo* – enumera el numele lor punându-le pe masă. A pus pe masă şi fructele stranii cu ţepi pe care le adusese de dimineaţă din grădină. *Ficchi di India.*

Ea mai văzuse şi gustase doar portocale. Din celelalte nu mai văzuse niciodată. Poate existau şi în România, dar în magazinele unde intrau numai cei bogaţi. Din felul cum

privea fructele, bătrânul a înţeles că nu a mai văzut niciodată. Cel mai curioase i se păreau fructele acelea galbene-portocalii cu ţepi şi care aveau nume ciudat.

— *Ficchi di India. Ho în giardino. Ho racolto questa mattina,* explică bătrânul. Vorbind a luat-o de mână şi a dus-o la fereastra ce dădea în grădină.

Ea a văzut mulţi cactuşi, aşa cum văzuse în grădinile de pe drum, ce purtau fructe ca şi cele pe care le pusese bătrânul pe masă. Deci *„ficchi di India”* erau tructe de cactus.

— *Rimani in casa mia,* o rugă el. O ţinea de mână la fereastră şi nu o privea când a rugat-o. Privirea lui cerceta cerul, grădina, cactuşii.

— *Non capisco,* minţi ea, deşi a înţeles ce a spus. Suna aproape ca în română.

S-a întors la aragaz. A ferit cafeaua şi a pus pe flacără o tigaie. S-a dus la masă şi a arătat carnea apoi tigaia. Întreba prin gesturi dacă trebuie să prăjească carnea. Avea o culoare atât de vie încât părea carne crudă.

— *No, no,* îi răspunse bătrânul, ce rămăsese trist lângă fereastră. Acesta i-a arătat cu mâna ouăle.

Ea le-a pus în tigaie. Bătrânul a tăiat felii subţiri de carne şi le-a pus pe două farfurii. Ea a pus lângă carne

ouăle. A turnat şi cafeaua în două ceşti.

S-au aşezat la masă. Iar venea prin fereastră miros ameţitor de citrice şi de plante nemaivăzute. Ochii ei s-au umplut de lacrimi.

...Ce mănâncă acum copiii mei? Oare s-au trezit?...

El o privea. Niciunul nu putea mânca, dar din motive diferite. Se priveau înţelegând tot şi neînţelegând nimic. Veneau din două lumi diferite şi din două culturi diferite. Viaţa în imensa-i înţelepciune îi pusese pentru o clipă faţă în faţă.

— *Mangia,* o îndemnă el blând.

— Nu pot. Copiii mei... şopti ea cu vocea înecată de lacrimi. Nu putea sta la o masă bogată şi să mănânce bine în timp ce copiii ei erau departe, singuri şi poate flămânzi. Când eşti mamă, e o vină să fii sătulă dacă copilului îi este foame.

— *Miei bambini...* explică ea amintindu-şi termenul italian pentru copii. Voia să înţeleagă bătrânul că plânge din cauza copiilor, nu a lui.

Au gustat puţin din mâncare şi unul şi altul şi amândoi am simţit în gură gust de lacrimi. Bătrânul, ce demult nu mai avea dorinţe, ci doar aştepta moartea, acum îşi dorea fierbinte ceva, îşi dorea ca ea să nu plece. Să rămână în

casa lui. Să pregătească micul dejun, să stea cu ea la masă, să vorbească cu ea despre copiii ei şi despre ţara ce îşi condamnă mamele să plece de acasă ca să-şi poată hrăni copiii şi care era tot în Europa, nu în Sudul Asiei, sau Africa sau vreun arhipelag din Extremul Orient şi să-l facă şi pe el să înţeleagă o astfel de ţară, să nu fie singur. Asta era mai vital decât să facă dragoste, mai ales că vremea aceea trecuse. Poate mai rămăsese în el doar amintirea bărbatului ce fusese cândva. Când ea va pleca voi rămâne singur în casa asta. Ea va fi mormântul meu...

În timp ce se gândea la toate astea a cojit cu grijă *un ficchi di India* şi i-a întins ei miezul.

— *Grazie.* În ţara mea este obiceiul să-ţi pui o dorinţă când guşti prima dată ceva, spuse luând fructul. Ştia că bătrânul nu a înţeles ce a spus ea, dar nu conta, înainte de a gusta din *ficchi di India* şi-a spus: Ajută-mă, Doamne, să câştig bani muncind cu mâinile! Ajută-mă să nu uit cine sunt şi să nu pierd nimic din ceea ce e de nepreţuit în ochii tăi, Doamne!

Rugăciunea ei a fost scurtă şi clară. A gustat fructul şi a zâmbit. Miezul roşu aprins plin de sâmburi mărunţi, negri, mari cât boabele de mac, era dulce, dulce de tot... mai dulce decât putea ea visa că poate fi un fruct. Nu ştia de

ce se aşteptase ca gustul să fie ceva acrişor, un amestec de portocală cu lămâie.

Cineva suna la uşă şi amândoi au tresărit. Venise şoferul. Ea deja îşi dusese geamantanul la uşă, poşeta şi ghetele încă de când coborâse din dormitor.

Se încălţa şi ignora ţipetele bătrânului adresate şoferului, aşa cum ignorase să-l privească în ochi când a deschis uşa. Acesta aştepta lângă prag, fără a intra în casă, ca ea să iasă şi căuta ceva în buzunarul de la piept.

Când s-a ridicat din genunchi după ce s-a încălţat a văzut mâna lui întinzându-se spre bătrân cu un teanc de bani. Erau mulţi, dar nu ştia câţi. Bătrânul i-a pus în buzunar şi încă batjocorea. Iar spunea: *Porco Dio!*

Ea a înţepenit. Adevărul se rostogolea peste ea ca o avalanşă. I-a venit să vomite. S-a ţinut cu mâna de perete să nu cadă. Ochii ei căutau cerul şi în el voia să-l vadă pe Dumnezeu, dar nu vedea nimic decât păienjenişul ţesut de lacrimile ei.

...Banii aceea sunt preţul meu. Animalul acesta m-a vândut. M-a vândut ca pe o vită. A luat bani şi de la mine şi de la italian...

L-a privit cu ură şi durere pe bătrânul ce a întins mâna să-şi ia rămas bun: Nici tu nu eşti om dacă ai ajuns să

cumperi femei...

Bătrânul a citit asta în privirea ei. I-a văzut şi ura în ochi de parcă era un şarpe şi şi-a lăsat mâna în jos.

I-a spus ceva şoferului. Vorbea calm. Şoferul i-a spus apoi ei ceea ce spusese bătrânul.

— Spune că poţi rămâne. Nu te vei culca cu el Vei avea grijă de casă. Te va plăti bine. Ai putea să-ţi creşti copiii liniştită...

Ea a plecat spre maşină fără a mai asculta. Nu privea înapoi şi nu auzea ce i se mai spune. O voce de departe, de pe altă lume – aşa i se părea ei, deşi vorbea în spatele ei – îi vorbea, dar pentru ea nu mai conta.

— Spune că eşti o femeie minunată.

S-a urcat în maşină fără niciun cuvânt. Plângea. În zare, Etna fumega şi dinspre Africa venea un vânt care pârjolea tot. În gură avea gust de lacrimi şi de *ficchi di India.*

...Puritatea, credinţa şi inocenţa există pe pământ numai dacă le am în sufletul meu şi le păstrez ca pe o candelă vie. Nu contează ce spun alţii, nu contează ce fac alţii, nu contează cât e de greu. Contează să nu se stingă candela din mine. Poate pentru Dumnezeu şi pentru lume nu contează deloc dacă încă o femeie a căzut de pe mal în mocirlă, căci la câtă imensitate e în ei eu nici nu exist, dar

pentru mine contează imens pentru că eu doar pe mine mă am şi dacă eu cad ce mai rămâne din mine!? Poate doar pentru lume nu contează, dar pentru Dumnezeu sigur contez dacă sunt copilul lui! gândea şi inima îi era plină de miros de rozmarin, busuioc, citrice *şi ficchi di India.*

Un bătrân plângea în pragul casei şi îi făcea cu mâna. Ea nu i-a răspuns. Bătrânul s-a întors în casa cu ziduri albe spre roz unde era linişte ca într-un mormânt şi răcoare tot ca într-un mormânt...

*

La Roma e primăvară. Totul e înflorit. Păsări cântă fericite în arborii din parc. Copii se joacă la fel de veseli şi fără griji ca păsările din copaci. Ştefănica îi priveşte de pe o bancă. E trecut de opt seara şi toate româncele ce au fost în parc au plecat la locurile lor de muncă. Aveau liber până la opt seara. În fiecare sâmbătă şi duminică vine şi le ascultă poveştile şi se interesează de un loc de muncă. E de o lună la Roma şi nu a găsit încă nimic. Stă la Ana, doarme în hol, şi, pentru că o ţin, le face curăţenie şi mâncare la toţi. Ei sunt încântaţi să găsească mâncare caldă, bună, românească când se întorc seara frânţi de muncă. Femeile lucrează toate la curăţenie, două într-un hotel şi una – Ana – face curăţenie la trei familii. Bărbaţii

lucrează doi în construcţii şi unul e şofer – duce marfa la magazine – şi are un program de lucru infernal. Munca lui începe la ora unu noaptea şi nu are o oră fixă de terminat, în schimb câştigă foarte bine şi consideră că merită să lucreze aşa atât timp cât îl vor ţine puterile şi va fi sănătos. Încă nu au găsit nimic de lucru pentru Ştefănica, dar se interesează cu toţii. În prima săptămână, după întoarcerea din Sicilia nici nu a fost în stare să lucreze chiar dacă i-ar fi găsit. Căzuse într-un fel de deznădejde, un fel de sleire a puterilor. Plângea, dormea mult, mânca puţin, ofta şi nu povestea nimic. Se închisese în ea. Din cauza şocului psihic avea hemoragie. Deci o săptămână întreagă a zăcut.

Apoi a început să vorbească puţin câte puţin. Plângea când o făcea. Vorbea şi de copii. Îi era dor de ei de murea. A vorbit cu ei foarte puţin la telefon. S-a abţinut să nu plângă. Nici copiii nu au plâns. Spuneau că au grijă de ei unchii şi bunica. Amândoi au întrebat-o când trimite bani şi ea le-a explicat că încă nu lucrează. A simţit în tăcerea copiilor tristeţea. Le-a promis că va găsi de lucru, că se interesează mulţi români pentru ea şi că încearcă să o ajute.

După telefonul copiilor a ieşit din letargie şi a început să

caute disperată ceva de lucru. Orice. Nimeni nu o primea că nu ştia limba şi atunci s-a pus pe învăţat italiana. În casă, în parc – italiană, italiană, italiană! Acum, după o lună, ştia să converseze puţin, deci se descurca. Şi totuşi nu exista nicio speranţă. Nimeni nu găsea ceva de lucru pentru ea.

Aude copii râzând şi îi priveşte.

...Copiii mei au rămas departe şi ai nimănui. Oare mai râd de când am plecat eu?... se întreabă şi duce mâinile la ochi. Nu vrea să mai vadă nimic, nici copii, nici parc, nici soare, nimic, nimic. Atâtea poveşti îngrozitoare aud în parc în fiecare zi când vin şi totuşi nu mă sperie nimic. Vreau să lucrez indiferent de condiţii şi să trimit bani acasă copiilor.

...Când am răcit, am făcut febră patruzeci de grade, familia bătrânei pe care o îngrijeam m-a scos din casă şi a spus să vin înapoi când voi fi sănătoasă. Am dormit la Ana o săptămână. Toţi din casă mi-au dat medicamente şi m-au îngrijit. Când m-am însănătoşit m-am dus înapoi. Nu găseam alt loc de muncă şi copiii aşteaptă bani acasă, i-a povestit o prietenă a Anei.

Astăzi în parc a stat mult de vorbă cu o femeie. Nu o cunoştea. Aceasta a intrat pur şi simplu în vorbă cu ea.

...Nu îmi dau niciodată destulă mâncare. Se uită lung

dacă mai iau o felie de pâine. Oricât de repede mă mişc ţipă să mă mişc mai iute. Prima zi la ei am plâns când bătrâna a ţipat la mine. Eram obosită şi cu picioarele umflate de mers pe drum şi într-adevăr mă mişcam greoi. Bătrâna mi-a poruncit: Fără lacrimi! Doar muncă! Dacă nu: *Vaifuori!* Tot în acea zi mi-a spus că nu am voie să beau decât o singură căniţă de cafea pe zi, dimineaţa. Mi-am pus o ceaşcă mare – nu înţelegeam bine limba şi am crezut că ori cană ori căniţă e totuna – căci eu nu pot începe ziua fără cafea. Nu ştiu cum a ajuns bătrâna în spatele meu – e în scaun cu rotile – şi M-a lovit puternic peste mână cu un băţ pe care îl are întotdeauna la ea. Am scăpat cana jos. Ţipa că trebuia să pun o cană mică de cafea, nu una mare. Mai mare grijă are de câine şi pisică să fie sătuli şi îngrijiţi. Îi fac mâncare, o spăl, îi fac curăţenie, îi schimb scutecul, dar orice aş face îi simt dispreţul în privire. Am învăţat să fur mâncare şi Să mănânc pe ascuns. Orice: pâine, un biscuit, un fruct. Vorbesc pe banii mei la telefon, dar ea ţipă că nu suportă să vorbesc româneşte. Spune că o vorbesc pe ea de rău. La început nu aveam voie să ies din casă, stăteam tot timpul cu bătrâna. Fiii ei ne aprovizionau cu tot ce trebuie. Simţeam că înnebunesc mereu închisă. Nu cunoşteam

niciun român. Am fugit când bătrâna m-a lovit iar peste mână cu băţul. Am mers la biserica ortodoxă. Am vorbit cu preotul. Am plâns. Acolo m-au găsit băieţii babei. Le-am spus că nu mă întorc nici moartă. M-au rugat! îţi dai seama, m-au rugat! Au spus că ştiu că e greu să o îngrijească cineva pe mama lor căci e bolnavă şi psihic pe lângă handicapul fizic. Au spus că îmi dau mai mult. M-am întors. De atunci se poartă mai frumos chiar şi baba. Asta înseamnă că nu e chiar atât de nebună şi tot de atunci am liber două ore sâmbăta şi duminica toată ziua. Merg la biserică, mă întâlnesc cu alţi români, stau în parc. Nici moartă nu mă întorc cu un minut mai devreme.

— Dar câştigi bani, o întrerupse Ştefănica.

— Da. 900 de euro pe lună. Înainte luam 700.

— Merită. Eu aş lucra pentru banii ăştia oricât. Ştii, am doi copii. Îi cresc singură.

— Aşteaptă să guşti din pâinea pe care o gust eu şi de-abia apoi să spui dacă merită sau nu. Eu am trei copii. Bărbată-miu e fără serviciu. Eu îi ţin pe toţi. Eram maistră în fabrică la confecţii pe vremea comuniştilor. Soţul – cetecist. Praful s-a ales de noi şi de ţară. Ce bine trăiam atunci!

— Ştiu, îi ţinu isonul Ştefănica.

— Nici în cele mai negre coşmaruri nu îmi imaginam atunci că voi ajunge în Italia să spăl o bătrână şi să fiu lovită că beau o cană prea mare de cafea. Ţipă că pun prea multe paste la fiert. Ţipă dacă arunc resturi din farfurie. Spune să mănânc tot. O dată am spus că nu îmi place. A ţipat că în România crăpăm de foame şi că aici fac mofturi. Culmea e că la pisică sau câine dacă rămân resturi le aruncă şi mă pune să spăl şi vasul unde mănâncă.

Ştefănica nu îi mai spune nimic. O lasă să vorbească. Să se descarce. Oricum e bine că lucrează. Nimeni nu-ţi dă bani degeaba.

Duminica trecută o româncă era mai disperată decât asta de acum. Spunea că bătrânul pe care îl îngrijeşte are Alzheimer. Trebuie hrănit. Are halucinaţii. Murdăreşte totul cu materii fecale. Rupe hainele. Înnebunesc şi eu! înnebunesc şi eu! ţipa femeia. E cumplit să am grijă de bătrân. Mi-au trimis de acasă, din România, calmante. Diazepam, distonocalm. Nu e destul ce greu îmi e cu bătrânul, dar nici fiu-su nu e mai zdravăn!

— E bolnav şi el?

Femeia plânge şi încă nu dă niciun răspuns. Într-un târziu şopteşte: Umblă după mine. Am ajuns să încui uşa

noaptea şi trag şi noptiera în uşă. La început îmi fura chiloţii. Când am făcut curăţenie i-am găsit sub perna lui. E atât de greu, dar nu am unde pleca! îmi dau 1200 de euro pe lună. Îi trimit acasă la băiat pentru facultate şi soţului. Soţul are ciroză. Toţi depind de mine.

Ştefănica nu ştie ce să-i spună. Nu are puterea să spună că e bine că lucrează, întinde mâinile şi o cuprinde. O strânge la piept. Simte că e singurul lucru ce îl poate face pentru ea.

Altă prietenă ce venise la Ana povestea cum îndură şi ea foame şi umilinţe. Dacă protestează, i se spune că poate pleca. Sunt alte sute de românce care au nevoie de un loc de muncă. Alteori i se reproşează de ce a venit la muncă în Italia. Ea răspunde că de sărăcie, de foame, pentru bani. Vede dispreţ în ochii celor pentru care lucrează. Tot ea – fusese profesoară în România – spunea că într-o zi cărţile de istorie vor menţiona despre exodul românilor, despre tot sacrificiul trăit când se experimenta interminabil şi fără rezultat tranziţia şi reforma.

Ştefănica doar asculta şi nu zicea nimic. Tot ce îşi dorea era să lucreze. Să trimită bănuţi acasă copiilor.

A plecat din parc acasă la Ana. Înnoptase. Pe drum se ruga la Dumnezeu să găsească ceva de lucru. Îi era ruşine

că stă pe capul românilor ce o ţineau de atâta vreme. De cum a intrat în casă Ana i-a spus:

— Vrei să lucrezi ceva mâine? Doar mâine, duminică?

În loc de răspuns a cuprins-o în braţe. Plângea de fericire.

— Orice. Fac orice muncă.

— Fiica unei familii la care fac curăţenie e în spital. E operată la picioare, burtă, nu ştiu prea clar. A stat maică-sa cu ea până acum, dar mâine nu poate. M-a întrebat dacă pot să merg eu. Nu pot. E ziua mea liberă. Vreau să stau cu soţul. I-am spus că îi găsesc pe cineva. Să o sun să-i spun că vrei?

— Sigur.

Dimineaţa următoare Ana a dus-o la Doamnă pe la şase dimineaţa. S-au întâlnit în faţa spitalului. Cu italiana pe care o cunoştea a putut saluta şi a înţeles ce îi spunea bătrâna şi anume că fiica ei e foarte bolnavă, că are dureri, că trebuie să o ajute să-şi mişte picioarele, că trebuie să-i facă masaj. Nu înţelesese prea clar, dar i se păruse şi că i-a spus să nu se supere dacă fata ţipă sau vorbeşte urât. E din cauza suferinţei şi a durerii.

Bătrâna i-a făcut o impresie bună. Era distinsă, o adevărată doamnă. Mai era şi frântă de oboseală şi de

stres. Pe fiică au găsit-o dormind. Bătrâna a dus degetul la buze, semn că nu trebuie să facă zgomot, şi a plecat fără a o trezi.

Ştefănica privea chipul femeii de pe pat. Nu semăna cu mama. Chiar şi în somn avea colţurile gurii lăsate în jos şi părea răutăcioasă. La ochi avea cearcăne. Multe linii de pe faţă, buzele subţiri, nasul ascuţit o făceau să pară scorpie.

Păreri... păreri... îşi spunea privind-o. Mă sperii singură. Are faţa aşa din cauza durerii... Apoi, în aşteptare, gândul i-a fugit la copiii ei. Îi vedea în faţa ochilor jucându-se şi râzând.

— *Tu chi să?* se auzi întrebată de o voce ascuţită de tot şi s-a uitat spre uşă crezând că de acolo vine, dar nu era nimeni la uşă. A privit spre pat. De acolo venise întrebarea ca un croncănit de cioară ce tăiase aerul şi de acolo o privea cu răutate – mult mai târziu va afla Ştefănica, ca şi alte romînce că boala şi suferinţa îi face pe oameni răi, chiar dacă nu au fost aşa înainte; le e ciudă pe cei ce sunt sănătoşi şi îi chinuie – fiica bătrânei.

A explicat în cuvinte puţine că a adus-o maică-sa să stea cu ea.

— *Sei specialista?* întrebă acră şi privind-o cu dispreţ. Ochii ei spuneau clar că nu e mulţumită de ceea ce vede.

Ştefănica nu a ştiut ce să-i răspundă şi nici nu înţelegea ce vrea de la ea, dar nici nu a mai apucat. Femeia deja ţipa că are dureri şi că vrea să o ajute să-şi mişte picioarele. Şi-a ferit cearşaful ce o acoperea. Cămaşa de noapte era ridicată până la brâu şi în jos era complet goală. De-a lungul coapse lor, pe interior, avea tăieturi. Ştefănica nu a avut timp să treacă peste momentul de stânjeneală – nu mai îngrijise niciodată un bolnav – că femeia iar ţipa.

— *Muovimipiano le gambe. Non le sento e mifanno mele.*

I-a întins picioarele cât de blând a putut. I-a mângâiat pielea pe exterior unde nu avea tăieturi. Bolnava s-a lăsat pe spate şi a închis ochii. A transpirat brusc. Pe faţa ei se vedea că are dureri groaznice. Ştefănicăi îi era milă de suferinţa ei.

— *Stupida! Stupida! Tonta! O detto piano! Non să una specialista! Voglio una specialista!* ţipa femeia ca din gură de şarpe şi Ştefănica nu ştia ce să facă. A făcut un pas înapoi de lângă pat şi o privea speriată. Se gândi să fugă din spital. Nu mai voia bani! Ba da, voia bani, se răzgândi şi îşi porunci să rămână oricât de greu ar fi.

S-a retras într-un colţ când a intrat medicul şi asistenta. I-au vorbit blând bolnavei şi i-au făcut o injecţie în venă.

Au ascultat-o lamentându-se că are dureri, că Ştefănica s-a purtat grosolan cu ea şi că nu suportă să se ocupe de ea o *„nespecialistă”* apoi au plecat.

— *Fammi massaggio!* porunci.

I-a mângâiat cât de blând a putut picioarele, dar ea tot ţipa şi o jignea. Punea durerea pe seama ei, nu a bolii. Culmea e că în viaţa de om sănătos femeia era foarte bună şi calmă, dar ceva se rupsese în ea când a aflat că este posibil să devină infirmă.

Seara capul Ştefănicăi vuia. Auzea continuu ceea ce auzise întreaga zi: Vreau pipi! Fă-mi masaj! Proastă! Nu eşti specialistă! Dă-mi apă! Fă-mi vânt cu evantaiul acolo unde sunt tăiată ca să-mi calmeze durerea. Mama aşa îmi făcea. Şi astea erau cuvintele pe care le înţelesese. Multe nu le-a înţeles.

Femeia stătea cu picioarele desfăcute şi ea i-a făcut vânt cu evantaiul până când iar a început să ţipe.

— *Non sento nula. Girami! Stendi questa gamba. Adesso l altra. Stupida! Stupida! Voglio una specialista!*

A ajutat-o să mănânce şi a spălat-o după ce şi-a făcut nevoile. Era greu, dar cel mai greu era să suporte jignirile.

— *Tonta! Tonta!* ţipa tocmai când îi făcea din nou vânt ca să-i calmeze durerile.

Era noapte. Aştepta să vină mama femeii şi să plece. Nu mâncase nimic toată ziua, doar băuse o gură de apă. Capul îi vuia. În România, nici după o lună de muncă în filatură, nu era atât de vlăguită. Le înţelegea pe toate femeile ce s-au plâns în parc de-abia acum şi tot de-abia acum afla cum se câştigă banii munciţi în Italia. Când s-a deschis uşa i-a venit să ţipe de bucurie. În prag era mama bolnavei.

— *Mama, mi hai lasciato con questa deficiente! Non e una specialista! E stupida!* Bătrâna şi-a sărutat pe frunte fiica şi i-a mângâiat obrajii, apoi a venit spre ea. Au ieşit împreună din salon. Fiica ţipa deja: Mama, nu mă lasa singură!

— *Grazie. E'stato dificile. Miafiglia soffre. E molto amalata,* vorbea bătrâna încercând să explice comportamentul fiicei şi în timp ce vorbea căuta în poşetă. I-a întins o sută de euro.

Ştefănica i-a luat nevenindu-i să creadă. Îi venea să-i pupe. Primii ei bani munciţi în Italia! Primii! S-a uitat încă o dată spre bătrână. Poate greşise. Poate voia să-i dea mai puţin. Bătrâna i-a spus iar *„grazie"* şi a plecat în salon.

În drum spre casă plângea de fericire. A uitat de toate jignirile îndurate, de ţipetele bolnavei şi de durerea de cap.

Îi venea să cânte, să sară în sus. Avea în mână primii ei bani câştigaţi în Italia. Îi va trimite copiilor, plănuia acum când visa, dar nu se putea. Trebuia să-i ţină pentru ea. Cei cincizeci de euro se terminaseră demult şi nu putea mânca la nesfârşit mâncarea gazdelor. Acasă trimisese cei opt sute de euro lăsaţi de şoferul Ion înapoi la fratele de la care îi împrumutase. Tot pe fraţi îi rugase să aibă grijă de copii până când va putea trimite ea bani.

Toţi românii erau la masă. O aşteptau. Ea a intrat şi le-a arătat râzând fericită banii. Ana o privea nelămurită. Nu înţelegea de unde are atâţia bani.

— Uite cât mi-a dat doamna pentru azi!

— Spune-mi drept ce ai făcut pentru banii ăştia! Eu de când lucrez în Italia nu am primit atât pentru o singură zi, spuse una dintre femei.

— Am stat cu o bolnavă. I-am făcut vânt să o răcoresc! Am învârtit-o. Am sucit-o. I-am făcut masaj, i-am întins picioarele. I le-am îndoit la loc. Am culcat-o. Am ridicat-o. Iar am culcat-o. Am ascultat-o când făceam toate astea ţipând că sunt: *Stupida! Tonta! Non să una specialista! Voglio una specialista*! – imită vocea şi ţipetele bolnavei şi toţi din jurul ei se prăpădeau de râs. Maică-sa m-a plătit, încheie fluturând banii.

— Te-a plătit ca pe o *specialistă*! comentă ironic unul dintre bărbaţi şi iar au început cu toţii să râdă.

— Deci ţi-ai făcut intrarea în lumea *badantelor* române din Roma. Să sărbătorim!

*

Duminica următoare a stat iar cu bolnava la spital şi nu i s-a mai părut atât de greu ca prima dată. Nu punea la suflet faptul că îi vorbea urât sau că o jignea. Doamna bătrână i-a spus că fiica ei vrea să vină tot ea să o îngrijească căci i-a plăcut de ea – Culmea! – că a fost blândă şi calmă.

Acum a ajutat-o să se ridice şi să stea în şezut la marginea patului. A sprijinit-o şi a încurajat-o să se ridice uşor în picioare, dar bolnava a renunţat numai după ce a pus picioarele în pământ. Avea dureri insuportabile şi niciun pic de curaj. Ştefănica a culcat-o iar în pat şi s-a făcut că nu îi vede ochii înlăcrimaţi. Nu ştia cum să o mângâie şi nici nu îndrăznea. Îi era teamă să nu fie respinsă sau jignită. Ziua a trecut mai uşor decât prima dată şi seara iar s-a întors cu o sută de euro pe care i-a trimis copiilor. Erau primii bani pe care îi trimitea. Încă o săptămână a stat fără să găsească nimic de lucru şi neputinţa, aşteptarea şi grija o înnebuneau. Voia să

muncească – orice muncă – numai să câştige bani.

Tot Ana a fost cea care i-a adus vestea cea mare: îi găsise ceva de lucru permanent. Trebuia să stea cu o bătrână bolnavă de diabet şi care avea multe probleme de sănătate legate de această boală. Nu o plătea mult, doar patru sute de euro pe lună, plus mâncarea şi cazarea, dar ea acceptă imediat, căci banii aceştia aşa puţini erau mai mult decât nimic.

S-a mutat chiar a doua zi la bătrână. Aceasta locuia într-o garsonieră din apropierea centrului Romei. Tot ce a reţinut Ştefănica e că în drum spre casa acesteia a trecut pe lângă multe palate şi în mijlocul lor era cuibărită Fontana di Trevi. Nu şi-a pus o dorinţă trecând pe lângă ea, dar a admirat-o. În lumina răsăritului, în amestecul de lumină şi întuneric tot jocul fascinant de apă şi piatră devenea feeric. Palatul din spate ce slujea ca fundal precum şi fântâna erau de aur. Aur apa, aur creaturile mitice ale mării, aur marmura. Neclintirea aurului pietrei se juca cu aurul mişcător al apei şi întreaga imagine îţi tăia respiraţia. Tot ce putea gândi era că nu a văzut niciodată ceva mai frumos. A lăsat visul plăsmuit din marmoră, apă şi lumină de răsărit repede în urmă şi s-a întors la gândurile ei. Altele erau grijile şi priorităţile ei acum, nu

admiratul frumuseţilor lumii. Băieţii rămaşi acasă, banii pentru ei, dorul de ţară şi de copii – asta îi umplea inima când a trecut pe lângă fântâna celebră lângă care visau îndrăgostiţii şi îşi puneau dorinţe.

Bătrâna părea blândă la prima vedere. Vorbea calm şi vocea îi era dulce. Mergea greoi prin casă şi se sprijinea de un baston aproape tot timpul. Se împiedica de mobilă şi de lucruri. Casa îi era sărăcăcioasă şi mică; mai mică şi mai sărăcăcioasă decât apartamentul Ştefănicăi din România. Uşile de la toate dulapurile nu se închideau bine sau se bălăngăneau pur şi simplu, farfuriile şi cănile erau puţine şi aproape toate ciobite şi, culmea sărăciei, la baie nu era apă decât la wc şi pentru spălat trebuia să ia apă din bazinul acestuia. Pentru baie cu apă caldă aducea apă de la bucătărie cu o oală mai mare. Bătrâna dormea în singura cameră a garsonierei, iar Ştefănica în hol pe un pat pliant ce ziua stătea închis exact ca o carte lângă un dulap. Uşa dormitorului bătrânei rămânea mereu deschisă pentru a o putea auzi când aceasta avea nevoie de ajutor.

Mâncarea era sărăcăcioasă şi puţină: paste, legume, biscuiţi, câte un fruct din când în când, rar de tot şi foarte puţină carne, brânză, lactate. Într-o lună a slăbit cinci kilograme. Nu era supărată pe bătrână şi nu se considera

persecutată. Bătrâna era blândă şi bună. Mânca exact aceeaşi mâncare ca şi ea. Adevărul adevărat e că bătrâna era săracă, săracă de tot şi îşi împărţea sărăcia în mod egal cu Ştefănica. Cu toată sărăcia, avea grijă să cumpere mereu cafea pentru Ştefănica, după ce aceasta i-a spus că obişnuieşte să bea o cafea dimineaţa. După o lună de zile bătrâna era foarte ataşată de badanta ei. Îi povestea, ştergându-şi câte o lacrimă şi privind în trecut ca într-o oglindă în care vedea clar totul, că a iubit în tinereţe un singur om, un apropiat a lui Benito Mussolini. A fost executat odată cu „Il duce”.

...Se *retrăgeau spre Austria. Erau în Alpi. La Dongo, pe malul lacului Garda, Il Duce a fost recunoscut de partizanii comunişti chiar dacă era îmbrăcat cu o uniformă germană ca să se camufleze. Angelo, iubirea vieţii mele, era cu el. Au fost executaţi toţi chiar şi prietena lui Benito – Clara Petacci. Le-au adus cadavrele la Milano şi le-au spânzurat de picioare de acoperişul unui garaj. Oamenii îi batjocoreau aşa morţi cum erau. Am fost să-l văd la Milano pe Angelo. Atunci l-am văzut ultima dată, dar era de nerecunoscut. Îl priveam şi îmi ţineam mâinile pe burtă. Eram gravidă. Purtam copilul unuia din oamenii spânzuraţi de picioare şi în care trecătorii aruncau cu pietre... Am*

plecat din Milano fără a-i putea îngropa trupul. Am venit la Roma. Am născut o fiică. Fiica mea a murit. Mi-a lăsat o nepoată. Am crescut-o şi pe ea... îşi repeta bătrâna în fraze scurte şi clare povestea tristă a vieţii ei. *Pe nepoată o cheamă Angela... Ştii, Stefania, viaţa e frumoasă!...*

Ştefănica o asculta tăcută şi îngândurată. Îi era greu să accepte seninătatea şi împăcarea cu soarta din vorbele bătrânei. Tot greu îi era să accepte că bătrâna vorbeşte despre persoane ce erau în manualele de istorie. Îi plăcea în schimb cum pronunţa Angela şi Stefania, punând cu totul altfel accentul decât în limba română şi cuvintele căpătau amplitudine.

Nepoata era cea care o plătea pe Ştefănica. Era o fiinţă extraordinară. Era profesoară de istorie, făcea cercetări arheologice, mai învăţa încă la facultate, dar Ştefănica nu a înţeles ce şcoală face – probabil îşi dădea doctoratul – şi era cea mai activă şi mai plină de viaţă fiinţă pe care o întâlnise vreodată. Mereu veselă, mereu plină de viaţă, mereu alergând în întâmpinarea viitorului... Nu se plângea niciodată şi nimic nu i se părea greu, deşi viaţa ei nu a fost prea roză şi nici acum nu era. Drămuia fiecare ban ca să-şi poată ajuta bunica ce o crescuse şi era singura ei rudă de pe pământ. Locuia cu prietenul ei şi acum, când bunica se

mişca din ce în ce mai greoi i-a adus-o pe Ştefănica să stea cu ea, chiar dacă bătrâna a protestat şi a spus că se descurcă singură.

— E o femeie bună. A stat la spital cu Fabiana două duminici la rând. Mama Fabianei mi-a recomandat-o. Te rog acceptă, bunica.

— Cu ce o să plăteşti? întrebă plină de grijă bătrâna. Ajutorul meu social ajunge doar de mâncare şi de plătit cheltuielile casei.

— Am cu ce! a răspuns ferm nepoata şi a strâns-o tare în braţe. Doctorul îi spusese clar că nu e bine ca bunica să stea singură. Inima îi era tot mai slabă, circulaţia sângelui era greoaie, creierul îi era afectat de diabet. Va face sacrificii şi va plăti o femeie! Nu parfum, nu poşete noi, nu haine noi, nu excursii, ci o îngrijitoare pentru bunica.

Ştefănica le privea pe cele două femei cum se strâng în braţe cu dragoste de câte ori nepoata venea să-şi vadă bunica la sfârşit de săptămână. Le lăsa să stea împreună şi pleca în oraş. Se plimba în jurul Fontanei di Trevi şi se gândea cu amărăciune la bogăţie şi sărăcie. Nu era supărată pe bătrână că nu-i dă bani mai mulţi, căci chiar nu avea, şi nici că era mâncarea sărăcăcioasă. Sărăcia din România a întâlnit sărăcia din Roma şi şi-au dat mâna.

Împărţeau în mod egal sărăcia o româncă cu o italiancă. Există peste tot sărăcie pe *pământ...* gândea privind picăturile de apă ce săreau zglobii în soarele fierbinte al verii din Roma.

Ştiu că ai grijă de bunica. Ştiu că ea s-a ataşat de tine. Ştiu că meriţi mai mult, dar nu am de unde să-ţi dau, i-a spus de câteva ori nepoata bătrânei apoi a îmbrăţişat-o. Mulţumesc, mulţumesc, mulţumesc pentru tot ce faci! Bunica e foarte mulţumită de tine!

Ea trimitea în fiecare lună cei patru sute de euro acasă. Nu îşi permitea să se atingă de ei. Erau banii copiilor. Ea mânca numai ceea ce îi dădea bătrâna şi se îmbrăca cu haine de la vechituri. Da, ar fi vrut să fie plătită mai bine, dar înţelegea că nu se poate. Nici munca nu era exagerat de grea şi nici multă. Se trezea la şapte. Pregătea cafea pentru ea şi un pahar cu lapte pentru bătrână. Pentru fiecare câte doi biscuiţi sau o felie de pâine cu gem. Ajuta bătrâna să se îmbrace, o aştepta să iasă din baie, apoi mâncau. Avea grijă ca bătrâna să-şi ia medicamentele şi să-şi facă insulina. Spăla vasele, făcea curat toată casa şi aerisea. Spăla haine manual. Mergeau împreună la cumpărături sau la plimbare. Trebuia să o ţină pe bătrânică bine de braţ ca să nu cadă căci aceasta avea un

fel de ameţeală. Sindrom vertiginos – îi spunea nepoata bolii bunicii.

Prima dată când au fost la cumpărături împreună Ştefănica nu a înţeles de ce nu vrea să meargă bătrâna la un magazin din apropierea casei şi de ce o duce pe nişte străduţe întortocheate mult mai departe de casă. Au cumpărat tot ce aveau nevoie şi s-au întors cu greu acasă. Ştefănica trebuia să care şi sacoşele şi să sprijine şi bătrâna.

— Acolo totul e mai ieftin. Şi pastele, şi pâinea, şi biscuiţii, Stefania. Am mers puţin pe jos, dar am economisit cinci euro la toate cumpărăturile, explică bătrâna.

Bătrâna dormea întotdeauna la amiază, iar Ştefănica spăla haine, ştergea praful, croşeta în acest timp.

La amiază pregătea paste. În fiecare zi. Cu ciuperci, cu roşii, cu dovlecel, cu puţină carne, cu brânză – dar în fiecare zi paste. Seara – legume, un fruct, un ou. Dulciuri – niciodată.

Era frumos când bătrâna aluneca în trecut. Aceste momente erau din ce în ce mai dese. Povestea de tinereţea ei, de iubire, de vise...

Odată erau amândouă la Fontana di Trevi. Ochii

bătrânei s-au înceţoşat de lacrimi. Şi-a strâns tare braţul de Ştefănica. Aceasta a cuprins-o cu căldură.

— Am fost aici cu el. Ne-am pus dorinţa să fim fericiţi toată viaţa. Fântâna nu ne-a împlinit dorinţa. L-au spânzurat odată cu Mussolini. Nepoata mea seamănă atât de mult cu el!...

Ştefănica a strâns-o cu putere în braţe. Nu ştia ce să-i spună. Îi simţea durerea.

— Tu eşti bună. Nu ştiu nimic despre tine. Povesteşte şi tu ceva. Nu spui nimic despre viaţa ta. Nu ai nicio dorinţă?... Pune-ţi şi tu o dorinţă. Suntem la Fontana di Trevi – locul unde oamenii îşi pun dorinţe.

— Ce rost are să le pun dacă nu ajung la Dumnezeu?! A dumneavoastră nu a ajuns...

Bătrâna s-a înfiorat de durere la pieptul ei. Repeta şoptit cuvintele Ştefănicăi.

Au plecat tăcute şi triste spre casă. Bătrâna mergea greoi şi se sprijinea cu putere de braţul femeii ce o însoţea.

Mergând a început să povestească Ştefănica. Despre România, de tinereţe, de copii, de sărăcie, de viaţă trăită greu, despre comuniştii cei răi ce îi dăduseră un loc de muncă într-o fabrică şi o locuinţă şi despre democraţia cea

bună ce a urmat, şi care i-a luat tot şi o forţase să plece departe de copii la muncă prin străini.

Bătrâna o asculta. Uneori ofta. Când au ajuns acasă nu a fost în stare să se dezbrace şi să se spele. Nu a vrut să mănânce nimic. Şi-a luat doar medicamentele.

— Plec şi eu la culcare. Las uşa deschisă. Strigaţi-mă dacă vă este rău.

— Mulţumesc, a răspuns bătrâna şi a privit cu recunoştinţă spre femeia ce era la uşă şi se pregătea să stingă becul. Aş vrea să-ţi dau bani mai mulţi, îi meriţi, dar nu am, doar atât îmi pot permite eu şi nepoata mea.

— Ştiu, i-a răspuns Ştefănica din prag, apoi a stins lumina şi s-a dus la baie unde trebuia să ia apă din bazinul de la wc ca să se spele.

Sărăcie acasă, sărăcie la Roma... Casa poporului la Bucureşti, Columna lui Traian, Fontana di Trevi şi palate la Roma... Extremele există peste tot pe pământ şi totuşi sărăciile dintre ţări erau diferite, căci cei patru sute de euro daţi de bătrână şi consideraţi puţini în Italia, în România reprezenta salariu minim pe economie a trei oameni, deci a fi sărac la Roma nu era sinonim cu a fi sărac în România.

A adormit cu greu după ce au tot frământat-o gândurile

şi dorul. Şi-a visat copiii. Era cu ei acasă era înainte de Crăciun şi pregătea bunătăţi pentru sărbătoare. Cozonac, sarmale, friptură... Auzea copii cântând colinde şi în casă mirosea a vis. „Când fost-a prunc micuţ Iisus/în grădiniţă el şi-a pus...” îngâna şi ea odată cu copiii, dar dincolo de colinde auzea gemete şi strigăte de durere. S-a trezit speriată şi confuză. Colinda murise. Au rămas doar vaietele de durere. Nici miros de vis nu mai era.

— Stefania, Stefania, ajută-mă! Mi-e rău!

A alergat spre bătrâna ce o striga. A aprins becul şi a cercetat-o cu atenţie. Nu părea mai rău decât seara, doar că se plângea de dureri groaznice de cap. Şi picioarele îi erau înţepenite. A ajutat-o să meargă la baie şi apoi a culcat-o iar în pat.

Nu avea celular şi nici bătrâna nu avea telefon fix să poată suna la nepoată să o cheme.

— Aş vrea să vă anunţ nepoata, dar nu ştiu cum...

— Nu e nevoie. Nu o anunţa. Face tot ce poate pentru mine. Şi aşa munceşte prea mult... Mă dor atât de tare picioarele!

Ştefănica a început să-i maseze blând picioarele. Bătrâna a închis ochii şi părea mai liniştită.

— E evoluţia normală a bolii. De la diabet mi se distruge

creierul, am circulaţia sângelui din ce în ce mai proastă, văd rău, vorbea bătrâna cu resemnare despre ea. Simt că nu mai este mult. De-aş trăi până în primăvară să o văd pe nepoată-mea profesor universitar. A muncit atât de mult! A făcut atâtea sacrificii! E o luptătoare!

Ştefănica continua să-i maseze picioarele şi o asculta.

— Te aud cum te rogi dimineaţa şi seara. Nu am văzut pe nimeni să se închine ca tine. Parcă Dumnezeu ar fi aproape şi te-ar auzi. Noi nu credem aşa şi nu ne rugăm aşa. Dumnezeu e departe...

— Dumnezeu e aproape. E şi în inima mea, şopti Ştefănica.

— Cine te-a învăţat să te rogi aşa?

— Mama. Pe mama a învăţat-o bunica. Şi la biserică ne rugăm ca şi cum Dumnezeu ar fi aproape.

— Nu am fost niciodată într-o biserică ortodoxă. Am văzut mai demult, când eram sănătoasă, doar scene în filme şi m-au impresionat profund. În filmul „Război şi pace” când Napoleon atacă Moscova, este o secvenţă minunată cu preoţi ruşi oficiind în biserici pentru ca Dumnezeu să le apere ţara şi oraşul. Mi s-a încrâncenat carnea pe mine ascultându-i. Atunci am simţit pentru prima dată că în rugăciuni se poate să-l simţi pe

Dumnezeu aproape. Apoi am avut acelaşi sentiment când te-am auzit pe tine spunând rugăciuni.

— La dumneavoastră nu e la fel?

— Cred în Dumnezeu, dar El e de neatins. E departe... şoptea bătrâna, dar nu i se adresa interlocutoarei ei, ci vorbea cu sine. Nu ai vrea să te rogi şi pentru mine, Stefania? Roagă-L pe Dumnezeul tău să mă mai lase un pic pe pământ până termină nepoata mea şcoala.

— Am să mă rog. Promit. Dar nu există Dumnezeul meu şi Dumnezeul dvs, există Unul singur. Ne uităm spre El din lumi diferite, dar El e unul singur.

— Mulţumesc. Du-te şi te culcă. E târziu. Eşti obosită şi tu.

Ştefănica a lăsat uşa deschisă şi a plecat în pătuţul ei din hol. A adormit imediat şi nu a visat nimic. Nici colinde, nici copii, nici cozonac...

A doua zi bătrânei îi era tot rău. A mâncat puţin şi cu greu a reuşit să meargă la baie. Ştefănica a mers singură la cumpărături la magazinele din depărtare unde totul era mai ieftin. A mers cât de repede a putut ca să nu lase prea mult timp bătrâna singură.

Următoarele două luni au fost cumplit de grele. Bătrâna ţipa noaptea şi o trezea de două-trei ori. Puterile îi slăbeau

cu fiecare zi. Şi de văzut vedea tot mai rău. Picioarele nu o ascultau. Medicamentele nu mai aveau efect. Din casă nu mai ieşea deloc. Uneori Ştefănica o ducea până în faţa ferestrei deschise şi o ţinea câteva clipe să respire aer curat şi să privească cerul. Momentele bătrânei în care povestea despre iubirea ei din tinereţe erau din ce în ce mai dese. Uneori stătea toată ziua plecată în trecut. Vorbea cu el. Râdea. Nepoata trecea în fugă să o vadă şi în timpul săptămânii, dar la sfârşitul ei, sâmbăta şi duminica, stătea tot timpul şi îi dădea liber Stefaniei să poată ieşi în oraş, să se plimbe, să meargă la biserică. Când bătrâna era prea bolnavă refuza să plece şi stăteau amândouă la căpătâiul ei.

— Ştiu că trebuie să-ţi dau mai mult, dar crede-mă că nu am! îţi mulţumesc pentru tot! îi spunea nepoata cu lacrimi în ochi.

Pe Ştefănica o emoţiona sufletul acestor două femei şi iubirea dintre ele. Felul în care se îmbrăţişau, se mângâiau, îşi povesteau una alteia totul era ca un poem viu de iubire.

Octombrie a adus răcoare în casă noaptea şi paloare uşoară pe frunzele copacilor. În rest toamna de la Roma nu semăna cu toamna din România. Era mult mai blândă. Un

fel de vară ploioasă. Pe măsură ce se făcea frig noaptea în casă bătrânei îi era tot mai rău. În camera bătrânei dădea un pic de căldură un calorifer electric, dar restul casei era rece de tot. Apa la baie rece, rece la bucătărie, rece în hol. Ştefănica dormea îmbrăcată cu o pijama groasă şi şosete în picioare şi tot simţea că îngheaţă. În decembrie a nins şi temperaturile au coborât până aproape de zero grade.

Mâncare – puţină şi săracă. Frig noaptea şi apă rece ca gheaţa la baie. Oboseală şi stres din cauza bolii grave a bătrânei. Simţea că se îmbolnăveşte. Simţea că nu mai poate. Dorul o înnebunea. Venea Crăciunul şi Anul Nou şi ea era pentru prima dată în viaţă departe de copii la sărbători. E cumplit să trăieşti asta: simţi că te rupi în bucăţi, că banii nu mai contează şi că nicio sumă şi nicio avere nu merită preţul de a fi departe de copii. Când aţipea se visa acasă, în România pregătindu-se de Crăciun. Făcea mâncare, cumpăra cadouri, împodobea bradul. Visul era spulberat de chemarea tânguitoare a bătrânei ce o striga.

Ar fi plecat în altă parte, dar nici nu îndrăznea să-şi caute altceva. Nu o lăsa bătrâna ce îşi împărţise sărăcia şi durerea vieţii ei cu ea, ce îi spunea *„mafiglia”* şi care nu o jignise şi nu o umilise niciodată. Chiar şi de când zăcea, în

ciuda sărăciei, îi spunea când pleca la cumpărături: Stefania, să-ţi cumperi cafea pentru tine...

Era singurul dar pe care îl putea face bătrâna din toată sărăcia ei, să aibă grijă să îi dea o cafea în fiecare zi.

Recunoştinţa sinceră a Angelei şi bunătatea bătrânei nu o lăsau să îşi caute de lucru în altă parte pentru bani mai mulţi.

— Roagă-te şi pentru mine, îi şoptea bătrâna cu greutate.

La sfârşitul lui ianuarie bătrâna era aproape inconştientă. Angela nu se mai desprindea de ea. O veghea alături de Ştefănica. Ştiau că sfârşitul este aproape. Ca într-un fel de transă, imună la durere, foame, frig, Ştefănica o privea pe nepoata, ce uda gura bunicii cu apă şi îi ştergea faţa cu gesturi pline de veneraţie, şi ştia un singur lucru: că va sta acolo până la sfârşit, că va fi lângă nepoată în clipa plecării bunicii, că va fi badantă până la capăt.

...Nu am mai văzut niciodată un om murind!... gândi şi se cutremură. Nu pot sta aici! îmi este imposibil! Nu e bunica mea! ţipa privind agonia bătrânei şi suferinţa de nedescris a nepoatei şi în ciuda fricii ştia că nu poate pleca la Ana. Nu o putea lăsa pe nepoată singură şi nici pe

bătrâna ce o ruga atât de frumos: Roagă-te şi pentru mine la Dumnezeul tău, Stefania!... Dincolo de frică, dincolo de impulsul de a fugi era mai tare sentimentul că nu poate pleca. Va fi lângă bătrână şi lângă Angela în clipa marii treceri spre cer.

Februarie... La Roma e zăpadă groasă cum nu a fost de ani mulţi. Aici e doar câte o fulguială ce se topeşte ca un abur. Niciodată ger şi zăpadă adevărată. În cetatea eternă iarna e doar o părere, dar acum, nu ştiu de ce, a venit o iarnă adevărată şi la Roma. Fiinţele mitologice închipuind zeităţi marine de la Fontana di Trevi au pe ele lacrimi îngheţate şi întregul trup de marmură al fântânii este poleit cu o peliculă fină de cristal ce străluceşte albastru în soarele amiezii.

Bătrâna a murit tocmai în noaptea în care a venit iarna. A murit ţinându-şi de mână nepoata. În cealaltă mână Ştefănica i-a pus o lumânare aprinsă şi i-a ţinut-o strâns. Şi-a amintit că în România oamenii vor să moară cu lumină la cap. Ţipetele nepoatei şi hohotele de plâns sunau sinistru în noaptea de gheaţă. Şi ochii Ştefănicăi erau umezi. În rest nu le auzea nimeni.

— Nu pot trăi fără bunica! E singura rudă pe care o am! Voiam să mai trăiască! Voiam să mă vadă profesoară

universitară şi să fie mândră de mine! Voiam să o iau la mine după ce închiriam o casă mai mare, dar mai întâi trebuia să termin şcoala!... Te iubesc atât de mult, bunico! ţipa fata prăbuşită peste trupul bătrânei şi ţinându-l strâns îmbrăţişat.

Ştefănica a desprins-o uşor de trupul moartei. Sleită de puteri, aceasta a strâns-o tare în braţe.

— Ce mă fac? Sunt singură? Ce mă fac?

Nici Ştefănica nu ştia ce să-i spună. Ştia că are un prieten şi nu înţelegea de ce nu e cu ea, dar nu întrebă nimic. În România nimeni nu e atât de singur când îi moare o rudă. Sunt vecini, sunt prieteni, sunt colegi, sunt OAMENI în jurul tău. Aici erau singure pe lume. Nu venea nimeni şi nu te ajuta nimeni. Ca o cutremurare, a înţeles profund, până în adâncul fiinţei ei drama singurătăţii omului din aşa-zisele ţări dezvoltate. În mijlocul oraşului, printre oameni, eşti la fel de singur ca pe lună. Fiecare pentru el. Fiecare doar el. Fiecare închis în singurătate.

Nu ştiau cât au stat strâns îmbrăţişate şi au plâns, dar când au privit chipul bătrânei acesta era întins şi liniştit. Coborâse peste el pacea din cer. Lumânarea încă ardea la capul bătrânei.

— Trebuie să o spălăm şi să o îmbrăcăm frumos, şopti

Ştefănica şi dinţii i-au clănţănit în gură de frică. S-a speriat şi ea de grozăvia cuvintelor pe care le spusese. Trebuia să spele şi să îmbrace un mort.

Au spălat-o şi au îmbrăcat-o. O făceau mecanic fără a se gândi la nimic.

Ştefănica a stat lângă Angela tot timpul până s-a terminat înmormântarea şi a durut-o sufletul pentru bătrâna ce o ruga atât de fierbinte să se roage şi pentru ea. La înmormântare au fost puţini oameni şi nu s-a făcut praznic. Acolo nu există pomană de sufletul morţilor. Ştefănica o ţinea pe Angela strâns în braţe şi privea cum se rostogolesc bulgării de pământ peste sicriu şi inima ei simţea că se dezgheaţă. Era iarnă geroasă. Singurătatea umplea cerul şi pământul ca un aer. Viaţa era puţin şi se termina definitiv aici. Rar se gândea cineva şi la lumea de dincolo.

...Cred în Dumnezeu, dar El e departe şi de neatins... auzea Ştefănica vocea bătrânei în timp ce zgomotul *sinistru* al bulgărilor ce cădeau pe capacul sicriului sunau straniu. Nişte păsări zgribulite de frig ţipau într-un copac. Singurătatea, dorul de copii, neputinţa o muşcară toate odată ca un câine turbat şi ea a început să plângă în hohote. Plângea mai tare decât nepoata. Plângea de se

îneca.

Dorul de copii... plecarea de acasă... acasă unde oamenii oricât de săraci ar fi nu sunt niciodată atât de singuri... frigul ce l-a îndurat toată iarna... frica de morţi ce a trebuit să şi-o învingă... foamea... toate muşcau din inima ei şi ea plângea.

La ce foloseşte bogăţia dacă sunteţi atât de singuri?!... ţipa inima ei.

Fulgii cădeau peste amândouă. Acum Angela o strângea mai tare în braţe speriată de plânsul ei aproape isteric.

— Gata. Gata. S-a terminat!

S-a liniştit cu greu. Mergeau împreună spre ieşirea din cimitir.

— Unde mergi acum? Unde să te duc?

Ştefănica s-a oprit năucită de întrebări. Chiar aşa: ce să răspundă? Unde mergea?!...

— Nu ştiu, a şoptit şi părea o pasăre împuşcată în aripi, aşa şi-a lăsat mâinile să cadă pe lângă trup. Nu avea un ban – trimisese tot ce câştigase copiilor – şi nu avea alt loc de muncă. Nu avea unde pleca.

— Acum nu te pot ajuta, dar jur că o voi face când voi putea! Jur! Ai avut grijă de bunica, ai stat lângă ea până a murit, ai stat cu mine în aceste clipe grele! Nu te-am plătit

destul; ştiu; dar crede-mă că nu am bani... explica plină de însufleţire nepoata bătrânei.

Sleită de puteri, slabă, flămândă, înfrigurată a răspuns:

— Merg şi îmi fac bagajul. Poţi să mă duci la Ana? Realizând că Angela nu ştie cine e Ana a explicat. Ana e o româncă de-a mea. Am stat la ea înainte de a veni să stau cu bunica ta.

Vorbea ca un robot. Nu simţea nimic şi nu voia nimic decât să ajungă la Ana să se spele, să mănânce un borş cald şi să doarmă. Să doarmă mult, mult, mult... Şi să-i fie cald... cald de tot...

A ajuns la Ana şi nu a răspuns nimic la exclamaţiile tuturor: Ce slabă eşti! Şi palidă!... Eşti bolnavă!?...

— Bătrâna a murit. Am îngrijit-o până a murit. A fost greu. Vreau să fac baie. Vreau ceva de mâncare. Vreau să dorm. Vă rog!

A dormit o zi şi o noapte continuu. Vorbea prin somn cu o bătrână despre Dumnezeu şi rugăciuni. Ţipa prin somn. *Era* agitată. Plângea. Îşi striga copiii. Tot prin somn plângea că îi este frig şi că îngheaţă.

După toată această perioadă tulbure nu a vrut să povestească nimic despre bătrâna pe care o îngrijise şi care murise. Nu voia să se plângă. Avea faţă de bătrână

un sentiment de veneraţie şi îi purta o amintire frumoasă. La o săptămână de la moartea bătrânei era un pic mai întremată şi îşi dorea iar să lucreze. Orice, doar muncă să fie şi să câştige bani!

Copiii aşteaptă bani! Eu am venit aici pentru bani!...

Nepoata bătrânei a căutat-o într-o duminică. Erau exact zece zile de la înmormântare. Ştefănica a zâmbit amar când a văzut-o. Nu se aştepta să o caute.

— Ţi-am promis că te voi ajuta. Sunt datoare cu recunoştinţă faţă de tine.

Vorbind Angela a îmbrăţişat-o. Ea nu a reacţionat în niciun fel. Era de piatră.

Nu ştia la ce să se aştepte de la nepoata bătrânei. Probabil a venit să-mi dea vreo câţiva bănuţi, gândi.

— Ai fost lângă mine în cel mai greu moment al vieţii mele. Eşti o fiinţă extraordinară! Nu am putut uita disperarea ta când nu aveai unde să te duci după moartea bunicii. Ai îngrijit-o şi nu te-ai gândit deloc la tine. Vreau să te ajut! Am făcut totul să te ajut!

Angela a tăcut şi aştepta o reacţie de bucurie din partea ei, dar ea nu reacţiona în niciun fel.

— Ţi-am găsit ceva de lucru. Este cel mai bun loc posibil. Este una din cele mai bogate familii pe care o cunosc.

Locuiesc într-o vilă superbă. La ei nu se intră fără recomandare. Au doi copii. Au avut o negresă, dar au dat-o afară. Eu te-am recomandat pe tine. Am povestit cum ai avut grijă de bunica. Te vor plăti foarte bine.

— Cât? întrebă Ştefănica încă nevenindu-i să creadă că e totul aievea. Se aştepta ca totul să se topească la fel ca pospaiul de zăpadă ce cade ca o batjocură a iernii la Roma.

— 1200 de euro pe lună. Masă şi cazare gratuită.

— Nu poate fi adevărat! exclamă.

— Ba da, e adevărat. Ei nu voiau o româncă, dar eu i-am convins să te primească.

În loc de răspuns Ştefănica a îmbrăţişat-o strâns. Plângea de fericire.

— Mulţumesc. Mulţumesc. Mulţumesc.

— El pleacă astăzi din Italia. E căpitan de vas. Ea rămâne cu copiii acasă. Mâine dimineaţă te duc pe tine în faţa Fontanei di Trevi. Acolo va veni doamna să te ia.

De pe făpturile miraculoase ale celebrei fântâni stropii îngheţaţi s-au topit.: Apa cânta voioasă şi se juca sărind în aer. Ştefănica o privea şi tremura de nerăbdare în răcoarea dimineţii şi în aşteptarea doamnei ce trebuia să vină să o ia.

— Puneţi o dorinţă! îi zise Angela.

A închis ochii şi s-a gândit adânc la ceea ce îşi dorea.

— Gata! Mi-am pus-o! ţipă fericită.

— Aruncă un bănuţ în fântână ca să se împlinească!

— Nu am...

S-au întristat amândouă odată, dar au uitat de întristare căci cineva a salutat-o pe Angela. Ştefănica s-a întors şi a văzut în faţa ei pe cea mai frumoasă, deşi era o frumuseţe studiată ce se obţine cu foarte mult fard, şi mai sofisticată femeie din viaţa ei. Parcă coborâse dintr-o revistă cu manechine. Era o păpuşă perfectă. În ciuda frumuseţii femeia împrăştia în jur răceală. Privirea ce o studia ca pe o gânganie, dispreţul de pe buze, ochii reci o speriau pe Ştefănica.

— Ea e? întrebă şi îşi plimbă privirea lung pe întreaga ei făptură. Nu era mulţumită de ceea ce vedea.

— Da, i-a răspuns Angela. O cheamă Stefania. Stefania Cremene. Apoi se adresă Ştefănicăi şi o prezentă pe doamna pentru care urma să lucreze. Debora Ammesi.

— Să mergem, porunci doamna şi plecă spre maşină. A aruncat peste umăr un mulţumesc Angelei. Ştefănica o îmbrăţişă repede pe Angela şi o urmă ca un căţel pe Debora.

A urcat în maşină cu sfială. Nu ştia ce marcă e, dar ştia sigur că nu a văzut în viaţa ei ceva mai frumos. Scaunele erau îmbrăcate în piele crem şi aveau pe ele pietricele strălucitoare – cristale Swarovski, dar Ştefănica nu ştia ce sunt acelea. Tot pietricele din acelea erau şi pe bordul maşinii. Nu avu timp să admire prea mult maşina căci a început să-i vorbească noua ei şefă.

— Te vei trezi la şase. Faci cafea. Pregăteşti micul dejun. Copiii vor întotdeauna lapte. Aşezi masa în sufragerie. Îmi place să fie totul gata când cobor. Îmi displace să lipsească ceva şi să trebuiască să cer. Tu nu mănânci cu noi, ci la bucătărie. Eu plec odată cu copiii. Tu speli totul la bucătărie. Faci curat. Ştergi praful. Pui vesela la loc. Farfuriile au încrustaţii din aur şi trebuie să ai grijă să nu le spargi. De furat nu le furi căci am primit recomandări că eşti cinstită. Tacâmurile sunt de argint, dar au şi ele încrustaţii de aur. Ai grijă de pahare. Sunt pahare din cristal de Bhoemia. Am şi un set de pahare din cristal Sommelier Hermitage. Nu ştii tu ce înseamnă asta... Sunt foarte scumpe! Vei face şi cumpărături...

— Ştiu magazinele unde se găsesc de toate mai ieftin, se trezi Ştefănica vorbind, dar îşi înghiţi cuvintele când văzu mutra acră a Deborei.

— *Stupida! Stupida!...* Noi nici măcar nu intrăm în magazinele astea!... Nu mă mai întrerupe când vorbesc. În casă la mine eu vorbesc şi tu asculţi! Pui haine în maşina de spălat. Întinzi rufele. Calci lenjeria. A... şi ceva foarte important: nu pui lenjeria mea în maşina automată. E de dantelă – altceva nu îmbrac – şi trebuie spălată doar manual. E dantelă foarte scumpă de la I D Sarrieri şi de la Francorossi. Ai înţeles?

— Da, doamnă.

— Îmi place curăţenia. Nu suport microbii. Totul trebuie să fie în stare perfectă de curăţenie. Băile şi bucătăria trebuie să fie tot timpul dezinfectate. Îţi voi arăta acasă cu ce să speli. Şi eu şi copiii mâncăm în oraş la prânz. Pentru seară vei pregăti tu acasă. Îţi voi spune în fiecare zi ce să găteşti.

Capul Ştefănicăi vuia. Deja îi era frică. S-a făcut mică pe scaun când maşina a oprit în faţa unei vile impunătoare. Gardul de fier forjat s-a deschis singur şi maşina a înaintat pe aleea din faţa casei. A călcat cu sfială treptele de marmură şi tot cu sfială a călcat pe marmura albă cu ape mişcătoare de crem-roz prin ea din holul de la intrare. Scările din lemn erau minunat lucrate şi străluceau de curăţenie. Candelabrul cu pietricele strălucitoare ca şi cele

de pe scaunele maşinii a împrăştiat mii de luminiţe reci când doamna l-a aprins. Din el săreau bobiţe de rouă şi se împrăştiau ca o ploaie în întreaga cameră. Încă nu se luminase bine de ziuă. Prin fereastra mare de deasupra scărilor lumina răsăritului era blândă şi caldă prin comparaţie cu puterea şi răceala luminii de cristal a candelabrului.

— Aici e bucătăria.

A urmat-o pe Debora pe o uşă de lângă scări. În bucătărie totul era un amestec de verde alburiu şi frez. Gresie verde, pereţii frez, mobila verde uşor mai deschisă decât gresia. Totul sclipea de curăţenie ca într-un muzeu. Debora a trecut printr-o arcadă în sufragerie.

— Aici e sufrageria. Aici mâncăm noi.

Ştefănica a urmat-o. Camera era văruită alb. Pe jos avea parchet. Şi aici era un candelabru imens. O masă ovală umplea mijlocul camerei. Pe pereţi erau tablouri. Ştefănica nu a avut timp să vadă ce reprezintă.

— Aici e argintăria. Farfuriile, tacâmurile, paharele de cristal. Ai foarte mare grijă de ele!

— Da, doamnă, a răspuns Ştefănica neputându-şi dezlipi ochii de vitrina unde erau obiecte minunate.

— Acum pregăteşte micul dejun. Eu urc la copii. Cobor la

opt. E şapte.

Debora a ieşit din bucătărie şi a lăsat-o singură şi năucă.

— Ce să fac? Ce a spus că mănâncă dimineaţa?... Parcă spunea că trebuie lapte pentru copii. Pâine prăjită... Ce naiba să pregătesc eu?!...

Câteva clipe a stat nemişcată. Doar privea în jur. Dulapurile, masa, chiuveta, frigiderul mare, încă un frigider mai mic, tabloul straniu de pe perete ce semăna cu o hârtie groasă îngălbenită de timp şi ferfeniţită pe margini şi pe care era zugrăvit un faraon cu ochii vii negri şi mai multe semne stranii. Era interesant. Habar nu avea că e un papirus adus din Egipt şi că semnele stranii erau heroglife.

...Trebuie să fac ceva. Nu pot sta aşa nemişcată. Îndată coboară... A rămas pe gânduri neştiind cum să-i spună femeii pentru care lucra. A intenţionat să-i spună „doamna”, dar termenul nu era potrivit. A plecat spre frigiderul mai mic de lângă aragaz, spunând cu durere şi furie în voce: îndată coboară *stăpâna!...* Ăsta era termenul cel mai potrivit.

A tras de uşa frigiderului şi a făcut un pas înapoi speriată când aceasta în loc să se deschidă lateral s-a deschis de sus şi a rămas prinsă jos. Înăuntru nu erau

decât nişte grilaje metalice, un fel de rafturi goale.

...Nu e frigider! Ce e ăsta!?... Şi-a amintit că Ana povestea că pune vesela în maşina de spălat la familiile unde făcea curăţenie. Trebuie să fie o maşină de spălat vase. Rafturile sunt pentru a aşeza vasele, oalele, farfuriile, paharele, lingurile şi furculiţele.

A închis uşa şi a plecat spre frigiderul cel mare, cel adevărat. Era plin de sus până jos, dar ea habar nu avea ce sunt în toate acele cutii minunate ce îţi luau ochii. Jos, în două compartimente speciale de plastic, erau şi fructe. De toate culorile, de toate felurile şi din toate colţurile pământului cum ea nu mai văzuse niciodată. A zărit printre celelalte fructe şi minunatele *ficchi di India* de care mâncase în casa bătrânului din Sicilia.

...Ce să pregătesc?!... Stau ca viţelul la poarta nouă, mă uit în frigider şi habar nu am ce să fac! Ce bine era la bunica! Doi biscuiţi, ea ceai, eu cafea, un pic de gem, un fruct... A spus stăpâna că vrea pâine prăjită. Cafea! Lapte! şi-a spus cu hotărâre şi a căutat lapte în frigider. A scos o cutie de carton şi a pus-o pe masă. A făcut cafea la filtru. A prăjit pâine. A încălzit puţin laptele pentru copii spunându-şi că sigur nu îl beau rece. Copiii îl vor călduţ.

Ce să mai pregătesc!?... Sigur nu mănâncă pâine

goală...

A deschis iar uşa frigiderului. A găsit unt şi l-a pus pe masă apoi ochii i s-au oprit pe nişte borcănele mici cu etichetă strălucitoare aurie. Unele aveau conţinut negru lucios, altele roşu viu ca miezul ficchi *di India.* Erau nişte bobiţe.

Dulceaţă! Dulceaţă de fructe exotice! exclamă plină de fericire. A luat un borcănel în mână cu bobiţe negre şi a citit pe etichetă: *Caviale – dai Mar Caspico.* Probabil că e un fel de mure sau afine. Sigur afine căci ele sunt negre! *Calvisius – importate direttamente dai Manciuria* citi silabisind pe borcănelele cu bobiţe roşii. Ce fruct o fi ăsta!?... *Calvisius... Calvisius...* Nu am mai văzut niciodată. Trebuie să fie o dulceaţă grozavă. O fi din *ficchi di India...* De ce o ambalează în borcănele atât de mici cât un degetar!? E costisitor. E mai ieftin să ambalezi în borcane mai mari. Astea au o sută de grame. Lângă borcănele era o cutie de plastic dreptunghiulară cu felii foarte subţiri de carne roz-roşie. Nu s-a deranjat să citească pe etichetă: *pesce affumicato.* Ştia sigur că aceea e carne.

A dus pe masă „dulceaţa”, „carnea” şi untul. Probabil trebuie să pun pe pâine unt şi dulceaţă. La bunica aşa făceam. Pregăteam tot şi apoi o chemam la masă. A

desfăcut un borcănel cu bobiţe negre.

Oare ce ar fi să gust măcar puţin!? Mi-e dor de dulceaţă...

A întins unt pe o felie de pâine prăjită apoi a pus o linguriţă de dulceaţă. Îi era poftă. Îi era foame. A mai pus încă o linguriţă şi a întins stratul gros de dulceaţă peste unt apoi a muşcat sănătos.

Papilele ei gustative nu erau obişnuite cu ceva sărat ce aducea a peşte, dar dracu’ ştie ce fruct era.

A dat tot jos din gură şi a aruncat în coşul de gunoi.

— E ceva stricat! Are gust ca dracu’!

A dus pâinea pe masa din sufragerie, fără a mai pune nimic pe ea, A dus şi cafeaua şi laptele.

Pe scări se auzeau voci vesele de copii. Se auzea şi vocea stăpânei. Un băieţel şi o fetiţă s-au oprit în prag. Erau frumoşi, dar aveau ceva din îngâmfarea mamei. Aveau în jur de şapte opt ani, dar nu ştiai care e mai mare. Păreau gemeni.

— Ea e noua noastră servitoare româncă, Stefania.

Copiii o studiau la fel ca mama măsurând-o din cap până în picioare şi ei îi venea să plângă. Tot ce putea gândi era că la bătrânica ce murise a fost minunat.

— Bună dimineaţa, copii! i-a salutat ea ca să mai

împrăştie din stânjeneală, dar copiii nu i-au răspuns.

— Cealaltă servitoare era din Africa. A dat-o mami afară, vorbi fetiţa în loc de răspuns la salut.

— Gata. Gata cu vorba. La masă! întârziem! ţipă mama şi porni spre sufragerie. A aruncat o singură privire acolo şi s-a întors spre Ştefănica furioasă. Noi nu mâncăm în farfuriile astea! Trebuia să scoţi vesela din vitrină, doar ţi-am arătat-o! Nu ai pregătit nimic, ai pus doar lapte, cafea şi pâine prăjită! Am primit recomandări că eşti foarte eficientă – de asta te-am şi angajat – dar văd că ai fost lăudată degeaba.

Ştefănica se abţinea cu greu să nu plângă.

— E prima zi. Înţeleg. Mâine vei şti ce să faci. Adu fructe, *caviale, pesce affumicato,* unt, lămâie!

S-au aşezat la masă şi aşteptau ca ea să aducă totul. Punea pe masă tot ce ceruse stăpâna şi aceasta îi poruncea:

— Priveşte cum să faci mâine dimineaţă. Vreau să găsesc totul pus pe pâine când coborâm la masă.

Stăpâna a întins un strat fin de unt pe felia de pâine şi peste unt a pus câteva boabe negre şi o felie foarte subţire de lămâie.

— E stricată dulceaţa, doamnă, îndrăzni să spună.

— Ce ai spus? întrebă Debora oprindu-se cu felia de pâine în apropierea gurii. Era pe punctul de a muşca când a vorbit servitoarea.

Ştefănica regreta că a vorbit. Mai bine tăcea şi o lăsa să guste din otrava din borcan.

— Ce ai spus?!

— E stricată dulceaţa. Are gust groaznic.

Şase ochi o priveau ca pe un om al cavernelor. Nu râdeau, zâmbeau dispreţuitor.

— Stupida! Stupida! Vine din epoca de piatră! spuse doamna copiilor, apoi i se adresă ei: E *caviale!* Aşa e gustul lui. Nu e dulceaţă. Apoi se adresă iar copiilor: în România oamenii nu au auzit de *caviale!* Acolo sunt cei mai săraci oameni din Europa şi cei mai înapoiaţi!

De lângă uşă a privit cum pune Debora mai multe felii de pâine cu unt şi cu bobiţe negre şi roşii. Pe altele, a pus peste unt felii din carnea aceea subţire. Voia să se retragă şi să îi lase să mănânce în linişte, dar stăpâna îi poruncise să stea să se uite ca să ştie cum să facă a doua zi.

— Adu şi dulceaţă de căpşuni, ceru fetiţa. E în frigider. Un borcan mare.

Ştefănica a dus borcanul. Copilul nu a mulţumit.

— Desfă capacul! porunci copia în miniatură a mamei.

Pune-mi pe pâine!

A făcut tot ce i-a cerut copilul apoi s-a retras uşor spre bucătărie şi i-a lăsat să mănânce în linişte. S-a dus la geam şi privea afară. Şi-a şters lacrimile ce i-au umplut ochii. Îi era dor de ţară, de casă şi de acasă, de copii... *Ea e noua noastră servitoare, Stefania... Cealaltă servitoare era din Africa... în România oamenii nu au auzit de caviale. Acolo sunt cei mai săraci oameni din Europa şi mai înapoiaţi!...* îi suna în urechi şi în inimă. Servitoare... servitoare la Roma... O, Doamne Dumnezeule! O, Doamne... 1200 de euro pe lună... Masă şi cazare gratuite... auzea altă voce. Inima i se zbătea dureros în piept ruptă în două. Şi-a acoperit ochii cu mâna. Servitoare la Roma... servitoare la Roma...

— Strânge masa! Fă curăţenie toată casa! Seara mâncăm la nouă. Ştii să faci paste? Ştii să faci carne la grătar?

— Ştiu, şopti Ştefănica.

— Ai paste tortellini umplute cu carne în frigider. Acolo sunt şi feliile de carne. Le pregăteşti pentru masa de seară.

— Da, doamnă.

— Lenjeria e în baie. O speli manual să nu se strice

dantela. Pui haine în maşina de spălat.

— Da, doamnă.

— Copii, să mergem!

De la uşă Debora s-a întors spre ea.

— Nu uita la cină să foloseşti vesela din aur! Cea din bucătărie pe care ai folosit-o acum e pentru servi... e pentru tine.

— Da, doamnă.

Nu a stat pe gânduri şi nu a mai plâns după ce a rămas singură. Nu se gândea la nimic, nu o durea nimic, nu voia nimic. S-a dus în hol unde îi rămăsese geamantanul cu haine şi a scos din el dicţionarul. A căutat să vadă ce înseamnă *caviale* şi *pesce affumicato.* Apoi a strâns tot şi a făcut tot ceea ce i-a spus stăpâna. Curăţenie, rufe puse la spălat, strâns masa, şters praful, spălat lenjeria doamnei manual, întins rufe. A mâncat un pic de pâine cu unt şi o banană. De „dulceaţa stricată” nu s-a mai atins. Când îi dădea târcoale durerea, deznădejdea, furia îşi şoptea: 1200 de euro pe lună... masă şi cazare gratuite...

Debora a venit acasă cu tot cu copii pe la cinci şi au mers să se joace cu mingea în spatele casei. De acolo Ştefănica îi auzea râzând fericiţi şi râsul lor îi amintea de copiii ei.

...Rimane in casa mia... Rimane in casa mia... şi-a amintit de rugămintea bătrânului din Sicilia, dar a alungat amintirea şi a continuat să şteargă scările. Apoi şi-a amintit de gustul minunat al fructului cu ţepi pe care i l-a cojit bătrânul. *Rimane in casa mia... Rimane in casa mia... Rimane in casa mia...* ţipa totul în jurul ei şi ea nu putea opri ţipătul. Lacrimi amare au căzut pe cârpa cu care ştergea scările şi ea nu l-a mai urât atât de tare pe bătrân. A fost mai domn şi mai om de un infinit de ori decât „stăpâna”.

— În baie ai făcut curat? auzi o voce din prag.

— Nu, doamnă, a răspuns umil ridicându-se din genunchi.

— Termină scările şi vino la baie! Trebuie să-ţi arăt ce trebuie să foloseşti la spălat şi dezinfectat.

I-a arătat o soluţie pentru cadă şi chiuvetă, alta pentru wc, alta pentru şters gresia, alta pentru faianţă şi alta pentru oglindă. Sus erau trei băi. Câte una pentru fiecare copil, şi una pentru Debora şi soţul ei. Fiecare era aşezată lângă un dormitor şi fiecare era o mică operă de artă. A doamnei era roşu cu alb, a fetei mov deschis-palid-roşcat şi a băiatului albastră. Ştefănica nu ştia să folosească butoanele de la duş, chiuvetă sau pentru tras apa de la

wc. Erau cum nu mai văzuse niciodată. Păreau obiecte de muzeu. Bazinul cu apă de la wc nu era deloc şi ea nu ştia cum să tragă apa. A rămas singură să facă curat în fiecare baie, dar îi era imposibil fără apă. Nu a avut curaj să o întrebe pe Debora cum să deschidă robinetele. Nu voia să audă comentarii cum auzise de dimineaţă în bucătărie. A apăsat, a tras, a împins de robinete, dar nu s-a întâmplat nimic. A auzit zgomot pe scări şi a ieşit din baia doamnei. Era micuţa domnişoară.

— Te rog arată-mi cum să dau drumul la apă!

Fetiţa o privi cu mirare.

— La voi în România nu există apă la baie? Nici în Africa nu există...

Fetiţa a plecat direct la baie şi a întins mâinile sub robinet şi apa a început să curgă singură. Când a retras mâinile apa s-a oprit.

— Şi la wc! o rugă Ştefănica.

Domnişoara a apăsat pe un buton inobservabil din perete.

— Mulţumesc.

— La voi în România e tot ca în Africa? întrebă cu nevinovăţie fetiţa. Nu era răutăcioasă, ci doar curioasă.

— Nu. Nu e ca în Africa. Avem de toate...

Fetiţa nu i-a mai ascultat cuvintele, ci i-a spus mirată:

— Dacă aveţi de toate de ce veniţi aici?!

Copilul a plecat pe scări cântând. Ştefănica s-a aşezat moale pe marginea căzii din baie. În loc de inimă avea un sloi mare de gheaţă ce durea. Voia să plângă şi nu putea.

...Dacă aveţi de toate de ce veniţi aici!?... Rimane in casa mia...

A auzit o pasăre cântând. Era un cuc. Cânta în copacii grădinii din spatele vilei. Cânta frumos. Cânta ca acasă. Când auzi prima dată primăvara cucul cântând trebuie să ai bani în buzunar şi să nu fii singur ca să nu fii fără bani şi singur tot anul – era o credinţă din bătrâni din România. Sunt singură şi nu am niciun bănuţ în buzunar. Voi fi singură şi săracă tot anul... A trecut un an în ianuarie de când sunt în Italia şi nu am realizat nimic. Am trimis copiilor bani să poată trăi omeneşte şi atât, gândi mergând spre geamul din hol. L-a deschis larg şi a respirat adânc aerul dulce al primăverii la Roma. Mirosea a mugure nou, a viaţă, a renaştere. În uşoara întunecare a serii grădina ce purta boboci de flori era minunată. Luna încă nu ieşise, soarele nu murise de tot şi în acest moment de cumpănă între aştri lumina era stranie şi broda argint aurit pe toţi bobocii albi de citrici ai grădinii. Ascundea fără a

ascunde de tot. Făcea crengile fluide pe tulpini şi nimic nu mai avea muchii. Grădina avea impresia curgătoare a unei sculpturi de Gaudi. Ştefănica şi-a dus mâinile la ochi să nu mai vadă atâta frumuseţe.

— Grăbeşte-te! Grăbeşte-te! Nu ai terminat băile! Trebuia să fii jos deja şi să pregăteşti cina! Eşti leneşă! ţipă la ea Debora.

— Imediat, doamnă.

A terminat curăţenia în băi şi a coborât să pregătească cina. Era deja târziu, în bucătărie o aştepta Debora.

— Ştii să faci tortellini cu mozzarella şi roşii?

— Da, doamnă.

— Ştii să faci grătar?

— Da, doamnă.

— Vreau pe feliile de carne să pui piper, sare şi rozmarin.

— Da, doamnă.

A pus apă la fiert pentru paste în timp ce îi răspundea „stăpânei”. Apoi a scos din frigider toate alimentele necesare pentru pregătirea cinei.

— Nu sunt mulţumită. Te-ai descurcat jalnic prima zi. Sper ca mâine să fie totul mai bine. Trebuie să faci totul eficient şi repede, repede!

Ştefănica îşi asculta „stăpâna” goală de orice sentiment şi trebăluia iute. Îşi simţea picioarele frânte. Şi mâinile o dureau. Muncise toată ziua fără să stea o clipă.

...Am strâns şi spălat tot după masa de dimineaţă. Am făcut curat în fiecare dormitor de sus. Am şters praful toată casa şi am spălat scările. Am pus haine în maşina de spălat. Le-am întins să se usuce. Am spălat manual lenjeria stăpânei. Am spălat băile. Acum pregătesc cina... enumera în gând tot ceea ce făcuse de dimineaţă.

— Mâine mergi la cumpărături la Parco Leonardo Shopping Centre. De acolo cumpărăm noi tot ce ne trebuie. Te vei duce cu un taxi – îl comanzi prin telefon – dacă nu ştii unde e. Am să-ţi las listă cu tot ce trebuie să cumperi. Îţi dau şi o sută de euro avans din salariu ca să ai de cheltuieli personale. Mâine seară vreau să pregăteşti ciuperci cu sos de smântână şi fileuri de somon, vorbea stăpâna ca o moară stricată.

Ea a terminat totul şi voia să pună pastele şi bucăţile de grătar pe platou.

— Am spus că astea sunt pentru tine! Pentru noi foloseşti farfuriile cu aur! înveţi atât de greu! ţipă ca arsă stăpâna.

A pus totul pe farfuriile indicate de doamnă. După ce

Debora s-a aşezat la masă cu tot cu copii, ea s-a retras în bucătărie.

Şi-a pus o lingură de paste şi o felie de carne, dar îi era imposibil să mănânce. Degeaba repeta: 1200 de euro pe lună, casa şi masa gratuite, că nu se simţea mai bine. Afară înserase. Se auzeau păsări cântând în parcul din spatele casei. Se simţea ca o pasăre închisă într-o colivie. O colivie de aur. Îi era dor de copii, de ţară şi de bunica – aşa o considera pe bătrâna de la Roma, ce îşi împărţise sărăcia cu ea.

A ieşit din casă în grădină. Mirosea a primăvară şi a citrice. Mugurii gemeau pe crengi de durerea binecuvântată a înfloririi. Păsări nebune se întreceau în triluri. Şi-a lipit fruntea de un măslin bătrân. I-a cuprins trunchiul în braţe de parcă i-ar fi fost frate.

...Mi-e dor de casă. Mi-e dor de copii. Mi-e dor de ţara mea. Sunt aici de un an şi îmi simt sufletul sfâşiat...

— Stefania! Stefania, unde eşti? auzi vocea stridentă a stăpânei.

— Aici, doamnă! a răspuns speriată. Strâng rufele, minţi.

A alergat spre rufele întinse şi le-a strâns. S-a dus cu ele în braţe în casă. Debora o aştepta în holul de la intrare.

— Pune rufele pe fotoliu şi vino cu mine! îi porunci şi îi

indică cu mâna un fotoliu din camera de zi ce era despărţită doar printr-o arcadă de holul de la intrare. Vreau să-ţi arăt unde vei dormi tu. Vino!

Ştefănica o urmă în spatele scărilor. Debora a deschis o uşă spre o cameră de aproximativ trei metri pătraţi. Avea doi metri lungime şi un metru şi jumătate lăţime. Era văruită alb, dar albul era prăfuit de timp şi acoperit de nenumărate pânze de păianjen. Camera fusese magazie înainte de a fi transformată în cameră pentru servitoare. Avea o fereastră cât o farfurie ce lăsa să intre o geană de lumină, un pat îngust cu margini metalice cum sunt cele de la spital, un dulăpior cu o singură uşă şi o măsuţă cât un scaun mai mare.

— Aici ai baia ta! indică Debora uşa din spatele uşii camerei pe care Ştefănica nu o observase. Nu ai voie să foloseşti niciodată băile noastre, doar asta!

Debora a deschis uşa la baie. Ştefănica a privit înăuntru. Baia avea un metru pătrat şi acoperişul oblic căci era pitită sub scări. Ciment pe jos, pereţi albi, o chiuvetă mică şi ciobită, un wc şi un duş.

— Aici îţi vei spăla şi hainele tale. Nu ai voie sub nicio formă să le pui la spălat în maşină la un loc cu ale noastre.

— Da, doamnă.

— Acum du-te şi strânge masa şi fă curăţenie. Eu urc sus.

— Da, doamnă.

Debora a plecat pe scări fără niciun cuvânt. Ştefănica a vrut să spună „noapte bună”, dar s-a răzgândit. Nu avea curaj. Privea cum urcă stăpâna scările şi nu se gândea la nimic.

A strâns totul în bucătărie şi în sufragerie, apoi şi-a luat geamantanul ce rămăsese lângă uşa de la intrare de dimineaţă şi a plecat cu el în cămăruţa de sub scări. Nu a avut puterea să scoată totul din el şi să-şi pună hainele în dulap. A scos doar pijamaua şi câteva lucruri necesare pentru igiena personală şi s-a dus la baie.

Păsările de afară au ţipat speriate când au auzit pe cineva plângând. Din casă, de sub scări, un suflet de pasăre captivă plângea hohotind sub duş şi voia ca apa ce curge peste ea să îi spele durerea şi soarta. Printre hohote se auzeau şi vorbe*: ...Rimane in casa mia... Sei una donna meravigliosa!...* Nu ai voie să foloseşti niciodată băile noastre! Aici îţi vei spăla hainele! Nu ai voie...

Cuvintele s-au terminat într-o tânguire. Pasărea din casă nu mai avea glas, doar lacrimi pe care le spăla apa.

Nu a visat nimic. A dormit ca un lemn. S-a trezit la şase

şi a pregătit micul dejun. A pus totul pe masa din sufragerie şi a folosit vesela de aur şi tacâmurile de argint. Lucra repede şi cu îndemânare. S-a retras în camera ei să se închine cât timp familia servea masa. Regreta că seara nu s-a închinat. A plâns până s-a sleit de puteri apoi a adormit.

Prostuţa! Cum nu s-a închinat!?... Ce a fost zbaterea ei, durerea, ţipătul, lacrima, altceva decât rugăciune!?... Au auzit-o păsările şi zidurile, copacii s-au înfiorat de durerea ei. Cum poate crede că nu a văzut-o şi nu a auzit-o Dumnezeu!? Era ” acolo, în cămăruţa de sub scări şi îi număra lacrimile şi îi cântărea inima...

A scos o icoana a Maicii Domnului din bagaj şi a pus-o pe pernă. A făcut câteva mătănii apoi s-a pus în genunchi lângă pat. Şi-a unit palmele şi le simţea arzând. Căuta cuvinte de rugăciuni ştiute şi nu le găsea. Privind icoana şi-a amintit un cântec pe care îl cânta la biserică în România:

„Nu lăsa, Măicuţă, Să pierim pe cale Căci noi suntem fiii Lacrimilor tale...”

Uşa s-a trântit cu putere de perete. Ea a sărit în picioare şi a ascuns icoana sub pernă, dar nu suficient de repede să nu o vadă stăpâna. A văzut-o în genunchi şi a văzut-o

ascunzând icoana. O privea cu dispreţ.

— Atât de înapoiaţi! Atât de sălbatici! Ce căutaţi voi în Europa!?... Cât de prost să fii să stai în genunchi!?... comenta filosofic stăpâna.

— Eu cresc când stau în genunchi, doamnă! în lumea dumneavoastră nu puteţi înţelege asta, o înfruntă Ştefănica pentru prima dată pe Debora.

Buzele doamnei au devenit subţiri ca o lamă de cuţit şi ochii i s-au îngustat ca a unei feline gata-gata să atace.

— Nu te plătesc să stai în genunchi! Ai „crescut” destul ca să poţi fi o bună servitoare! La muncă! Ţi-am lăsat lista de cumpărături şi banii în bucătărie pe masă. O sută de euro sunt ai tăi.

Debora a plecat. Ştefănica a răsuflat uşurată. A încremenit când a văzut-o iar în prag. Râdea cinic.

— Ţi-a dat vreodată cel la care te rogi bani, mâncare, haine!?

— Întotdeauna, doamnă! i-a răspuns Ştefănica şi vocea a sunat mai dură şi mai fermă decât intenţionase.

— Eu îţi dau tot ce îţi trebuie. Haine, mâncare, bani... Mai gândeşte-te în faţa cui trebuie să stai în genunchi... a spus stăpâna şi a plecat râzând.

În cuvintele ei era un sens ascuns, ceva ambiguu, dar

Ştefănica a intuit acest sens mai mult din râsul şi intonaţia ei, decât l-a înţeles din cuvintele spuse în italiană. Ştia să converseze în italiană şi să înţeleagă cuvintele stricto-senso, dar nu ştia să se joace cu sensul figurat al cuvintelor.

A cumpărat tot ce avea scris pe listă de la Parco Leonardo Shopping Centre – ştia unde era căci trecuse odată cu bunica pe lângă el – şi cu sacoşele încărcate a ieşit din magazinul ca un muzeu în care îşi făceau cumpărăturile bogaţii Romei.

— Sunteţi româncă? se auzi întrebată. A privit-o pe cea care a întrebat-o. Bruneţică – ţigăncuşă, gândi – îngrijit îmbrăcată, zâmbitoare. O femeie de aceeaşi înălţime şi vârstă ca ea.

— Da, i-a răspuns. Îi era dor să vorbească româneşte.

— Cumperi un telefon mobil? o întrebă repezit interlocutoarea.

Ştefănica nu ştia ce hotărâre să ia. Se gândi pentru o clipă de cât timp nu mai auzise vocea copiilor...

— E un chilipir! Nimica toată! Cincizeci de euro! E un Nokia maemo! E super!

Ştefănica habar nu avea ce înseamnă un Nokia maemo. Cincizeci de euro era prea mult! A spus nu şi a dat să

plece.

— Vi-l dau cu treizeci! Cu douăzeci şi cinci! E degeaba! Un Nokia maemo cu douăzeci şi cinci de euro!!!

Ştefănica s-a lăsat cucerită de insistenţa aproape disperată a femeii. Într-adevăr, era ieftin, iar gândul că va putea vorbi cu copiii o încânta. A întins repede banii şi a luat telefonul. Era o mică bijuterie a electronicii, ce semăna cu un calculator în miniatură, cum nu mai văzuse la nimeni niciodată. Habar nu avea că intrase în posesia unuia din cele mai scumpe telefoane mobile. A dat să o întrebe pe vânzătoare cum funcţionează, dar aceasta se volatilizase.

L-a pus în poşetă, şi-a luat sacoşele şi a plecat spre casă.

...Când o voi vizita pe Ana am să o rog să-mi arate cum funcţionează şi am să-mi cumpăr o cartelă. De-abia aştept să vorbesc cu copiii. Le voi spune că lucrez la o familie ce mă plăteşte foarte bine...

Ajunsă acasă şi-a lăsat poşeta pe o măsuţă din hol şi a plecat cu toate sacoşele la bucătărie. A pus toate cumpărăturile prin dulapuri şi frigider. S-a odihnit cinci minute pe un scaun şi a plănuit ce are de făcut în continuare.

...Să spăl fiecare baie. Să fac curat în fiecare dormitor. Să calc şi să împăturesc rufele de ieri. Să pun alte haine în maşina de spălat. Să ud florile şi să le şterg frunzele...

Când familia a venit acasă au urcat cu toţii sus fără a saluta. Ea ieşea cu rufele la întins şi au trecut unii pe lângă alţii ca şi cum era invizibilă.

...Aş putea să le gătesc ceva românesc. Aş putea să le fac ceva dulce de casă copiilor. La bunica, cu toată sărăcia, făceam din când în când câte ceva. La Crăciun am făcut cozonac, sarmale şi friptură. Câte puţin, dar am făcut. Dar aici nici nu am curaj să le spun. Cu ei nu ştiu cum să mă port. Până şi copiii sunt duri, gândea întinzând rufe.

S-a oprit cu un cearşaf în mână şi nu a mai fost în stare să-l întindă. Privirea i-a fugit la copaci. Citrici înfloriţi! O, Doamne, câtă frumuseţe! O explozie de fluturi albi, imaculaţi, cu aripile încă lipite – înflorirea era la mijloc între mugure şi floare – umplea crengile copacilor. Mirosea a rai...

Cu sufletul plin de petale şi de aromă de citrici a terminat de întins rufele şi s-a dus în casă. În hol a auzit un telefon sunând, dar habar nu avea că sună telefonul din poşeta ei. Mai sunase de vreo trei ori şi l-a auzit şi

stăpâna.

S-a dus la bucătărie să pregătească cina. Ciuperci cu sos de smântână şi file de peşte la grătar.

— Sună un telefon continuu! i-a spus Debora.

— Nu ştiu ce telefon, doamnă, a răspuns şi era sinceră. Habar nu avea că telefonul cumpărat de ea sună. Şi uitase că l-a cumpărat.

Doamna a privit-o cu mirare şi bănuială, dar nu i-a zis nimic. A scos un borcan cu bobiţe verzi din frigider şi l-a pus pe masă.

— Vreau şi *capere* lângă peşte.

Ştefănica a aruncat o privire spre borcan să vadă ce e în el. Nu mai auzise de *capere.* E mazăre! şi-a spus privind bobiţele verzi.

— Le fierb şi le pun lângă peşte? întrebă.

Debora o privi cu dispreţ.

— Nu. Le pui lângă peşte fără a le fierbe. Plec sus. Coborâm la masă la nouă. Să fie totul gata.

Când Debora urca scările, iar se auzi un telefon sunând. Ce telefon sună atât?! s-a întrebat cu mirare. O fi al copiilor...

La nouă totul era gata. Ciupercile cu smântână, peştele la grătar ornat cu felii subţiri de lămâie şi pătrunjel verde

tocat fin şi mazărea erau aşezate pe platouri. A pus tot borcanul de mazăre lângă peşte, dar i se părea că e puţină. Nu a avut curaj să scoată alt borcan din frigider. Dacă doamna mai vrea, îi voi aduce atunci, şi-a spus.

Pâine, pahare, şerveţele, apă minerală, suc natural de fructe, fructe – toate erau aşezate pe masă. Printre ele era pusă şi o mică vază chinezească cu trei crenguţe de portocal înflorit. Le-a adus din grădină. Şi copiii şi Debora au râs spre florile înflorite.

— Ce frumos! au exclamat cu toţii.

— Pot să mă duc în camera mea cât timp mâncaţi?

— Bineînţeles. Revii când terminăm.

Nu a reuşit să iasă din cameră şi doamna a şi început să ţipe.

— Caperele se pun câteva boabe pe peşte, nu tot borcanul! Tu nu ai mai văzut mâncare?! Chiar nu ştii nimic?

Ştefănica nu ştia ce să zică. Cine naiba mănâncă câteva boabe de mazăre?! se întrebă. S-a dus şi a luat câteva linguri bune de boabe verzi de pe platou şi le-a pus înapoi în borcan. A venit cu ele în bucătărie. A gustat o lingură de mazăre şi a dat-o repede jos. Sărat, acru, murătură, oţet – toate astea plus altceva nedefinit era ceea ce gustase. Nici

vorbă de gustul dulce şi bun de mazăre.

Nu e mazăre! exclamă cu mirare.

A plecat în dormitor. Aştepta să termine de servit masa apoi se va întoarce să strângă tot. Iar suna un telefon când a trecut prin hol, dar nu l-a luat în seamă.

S-a odihnit pe marginea patului. Era frântă.

...După ce voi strânge totul la bucătărie am să-mi scot hainele şi am să le pun în dulap. Se pare că voi sta aici mult timp. Nu e bine, sunt oameni răi şi reci, dar mă vor plăti bine şi nu am de ales. Poate e mai rău la început, dar după ce se vor învăţa cu mine şi mă vor cunoaşte va fi mai bine. Pot îndura orice dacă sacrificiul meu le dă altă soartă copiilor. Nu e un preţ prea mare să-mi ştiu copiii bine...

A auzit voci pe scări, a înţeles că şi-au terminat masa şi a plecat grăbită la bucătărie. În timp ce muncea, stăpâna îi făcea instructajul pentru a doua zi. Ce are de făcut.

— Încep să fiu mulţumită. Te mişti repede şi faci totul bine.

— Mulţumesc, doamnă.

Debora a ieşit din bucătărie fără niciun cuvânt. În hol a auzit iar un telefon sunând. M-a înnebunit un telefon toată după-amiaza! Copiii au spus că nu sună telefoanele lor. Unde naiba sună?...

A plecat spre intrarea în casă, locul de unde se auzea sunând. A ajuns lângă măsuţa de la intrare. Telefonul nu mai suna. S-a oprit. S-a întors spre scări, a făcut doi paşi, dar iar a început să sune *telefonul. Suna* chiar lângă ea. Privirea i-a căzut pe poşeta Ştefănicăi. De acolo suna. A spus că nu ştie ce telefon sună, gândi şi căută repede în poşetă unde a găsit unul din cele mai scumpe şi moderne Nokia. A apăsat pe butonul verde şi a dus telefonul la ureche.

— Hoaţa dracului! Te-am sunat toată după-amiaza!...

Debora simţea că îi vine să leşine. Se gândea la farfuriile ei cu aur, la tacâmurile de argint, la bijuteriile din aur, la obiectele de artă nepreţuite din casa ei.

A discutat cu doamna ce ţipa la telefon şi a înţeles totul. Noua servitoare furase astăzi la Parco Leonardo Shopping Centre.

Ştefănica aşeza farfuriile cu încrustaţii de aur în vitrina din sufragerie. Umbla cu grijă cu ele să nu se spargă vreuna, Doamne fereşte!

— Lasă totul acolo şi vino la mine! ţipă Debora în prag.

— Mai am puţin şi termin. Vin imediat.

— Lasă totul şi vino acum!

Ştefănica a privit mirată spre doamna ce ţipa isteric.

Aceasta ţinea telefonul, pe care îl cumpărase ea în acea zi, în mână.

— Hoaţă! Hoaţă împuţită! Romăncă hoaţă!

— Nu l-am furat! L-am cumpărat astăzi. Am dat pe el douăzeci şi cinci de euro. Mi l-a vândut o ţigancă în faţa magazinului, explica vorbind şoptit şi în timp ce vorbea realiza întregul adevăr legat de femeia ce se grăbea atât de tare să vândă telefonul.

— Douăzeci şi cinci de euro un Nokia maemo?! Tu mă crezi proastă!? Lasă totul şi vino în camera ta.

Ştefănica a încercat să vorbească, dar nu putea. Din gât i-a ieşit un geamăt de animal bolnav. Mâinile îi tremurau. Picioarele îi erau de gelatină. O urma pe stăpână spre camera de sub scări şi nu îi venea a crede că poate merge. Simţea în ea rupându-se totul. O cascadă de durere îi era inima. Debora ţipa isteric şi ea nu putea scoate niciun cuvânt.

— Fă-ţi bagajul! Imediat! Romăncă hoaţă!

Ea a luat icoana de sub pernă şi a pus-o în geamantan. S-a dus în baie să-şi ia prosopul, săpunul, pasta de dinţi, periuţa şi şamponul. S-a privit în oglinda ciobită şi în loc de ochi a văzut două găuri adânci de întuneric fără fund. Nu i-a recunoscut ca fiind ochii ei căprui. Erau ochii unei străine

sfârtecate de durere. Peste negrul ochilor a venit din adâncul fără fund lacrimile. Nu multe. Două. Mari. Cădeau câte una pe fiecare obraz.

A ieşit din baie cu lucruşoarele strânse la piept. Debora îi răscolea lucrurile din geamantan.

— Vreau să văd dacă nu ai furat ceva din casa mea, româncă hoaţă...

Ea nu i-a auzit toate cuvintele. A şoptit cerşind îndurare:

— E noapte. Nu am unde pleca. Nu sunt hoaţă. Nu am furat telefonul...

Cuvintele ei au înnebunit-o de tot pe Debora. Găsise icoana Maicii Domnului printre haine, o rupea ferfeniţe şi rupând-o ţipa:

— Fuori da casa mia, rumena ladra! Fuori! Fuori! Fuori! Ti porto essatamente nel posto în cui ti ho trovato... sulla strada!!! Popolo di putane e ladri! Il vergogno di Europa! Il vostro posto e in Africa!

*

Fontana di Trevi e toată din aur sub lumina lunii. Mirosul de portocali şi lămâi înfloriţi umple ca o beţie văzduhul. Liniştea nopţii, ca o apă adâncă, e tulburată de paşii câte unui trecător grăbit şi de curgerea cristalină a apei de aur din fântână. Nişte ţigani vorbind româneşte vin la fântână

şi sar cu repeziciune în ea. Ştefănica – şocată, confuză, neştiind clar de cât timp stă singură şi pierdută în piaţă, simţind totul şi nesimţind nimic: stranie stare – nu înţelege de ce se scaldă ţiganii în apa Fontanei di Trevi noaptea. Realizează că nu se scaldă, ci caută ceva. Iau banii aruncaţi de turişti ca să li se împlinească dorinţele! se lămureşte în sfârşit şi nu simte nimic. Doar vede, aude... şi atât. Se bucură că vede totuşi şi aude. De când a adus-o Debora în piaţă nici nu a văzut nici nu a auzit. Are gura uscată, ochii seci şi picioarele înţepenite. Nu ştie de cât timp stă în starea aceasta în piaţa Fontanei di Trevi. Are geamantanul lângă ea. Îl cară ca melcul cochilia. Creierul ei nu mai are putere să judece şi să ia hotărâri. Timpul s-a oprit... Visele au murit... Lacrimile au secat... Speranţa e o zdreanţă... A ajuns la capătul durerii. Nu vrea să mai trăiască nimic şi nici să mai facă paşi. E obosită... obosită frântă... Dacă ar fi înger nu om, acum aripile i s-ar târâi prin noroi... Ţiganii au fugit demult cu banii din fântână. Râdeau fericiţi când au trecut pe lângă ea. Apa de aur susurând albastru ca zenitul o cheamă ca un cântec de fată morgană. În susurul ei e linişte, e pace, e odihnă, e sfârşitul luptei. Face paşi năuci spre chemarea apei. I se pare că a găsit un liman. Ştie care e calea şi izbăvirea de

durere. E dincolo de apa de aur ce îi cântă vrăjind-o. Dincolo de apă e uşa raiului. Totul devine întuneric. Nu simte nimic. Nu vede nimic. Nu vrea nimic. Ca un somnambul se apleacă peste margine. Atinge apa cu degetele şi o lumină orbitoare îi explodează în ochi. Îi închide că o dor de atâta lumină. Îi deschide iar şi priveşte în mijlocul luminii orbitoare. Acolo, înlăcrimată şi vie, este

Măicuţa din icoana pe care i-o rupsese Debora. Are veşmânt roşu cu auriu. Aude cântecul clar şi aievea, dar mult mai frumos decât îl cânta corul de la biserică din România, căci acum îl cântă îngerii:

„Nu lăsa, Măicuţă, Să pierim pe cale că noi suntem fiii Lacrimilor tale...”

Se smunceşte din chemarea înşelătoare a apelor de aur. Fuge. Fuge aiurea şi plânge. Plânge tare. Pare o Fontana di Trevi vie din care ţâşnesc lacrimi. Rătăceşte prin centrul istoric al Romei. Nu a mers prea departe. Paşii ei erau o rotire în cerc. S-a oprit şi priveşte uimită cerul. Luna sângerie s-a lovit în ceva înalt. Ceva de marmură albă de Carrara. Din lună curge sânge peste coloana ce i-a sfâşiat chipul rotund. În jur sunt ruine bătrâne ca timpul.

...Unde am ajuns!?... Ce e coloana asta!?...

Gândeşte iute. Caută prin creier. Ştie. E Columna lui

Traian. A văzut-o în cărţile de istorie când era elevă.

...Niciodată nu era plină de sânge. Din lună curge sânge peste ea. Marmura de Carrara e pătată cu sânge...

În ea, în jur începe să spună istoria o poveste. O poveste despre un neam de viteji... Povestea e la început tulburată de cuvintele otrăvite ale Deborei*: ...Popolo diputane e ladri! îl vergogno di Europa! îl vostro posto e în Africa!...* dar alungă cuvintele. Timpul, columna, istoria, noaptea, ruinele Forumului lui Traian, sângele ei în care clocotesc străbunii îi spun *o cu* totul altă poveste. Ea plânge şi o ascultă cu sufletul.

Pe colinele Quirinale sunt ruinele Forumului lui Traian. Din forum s-a păstrat întreagă doar columna ce tronează în mijloc. A fost ridicată în cinstea cuceririi Daciei de către romani. Pe ea e scris în marmură de Carrara plânsul şi jefuirea Daciei. Pe columnă e şi figura regelui Decebal şi chipul lui neînfricat spune ceva despre un viteaz cu destin tragic ce a înfruntat cel mai mare imperiu al vremii sale şi care a murit aşa cum mor eroii alegând între robie şi moarte, moartea.

De fapt cine e Decebal şi unde era Dacia pentru care a ridicat Traian un Forum la Roma şi o columnă?!

„Foarte priceput în planurile războiului şi iscusit la

înfăptuirea lor, ştiind să aleagă prilejul pentru a-l ataca pe duşman şi a se retrage la timp. Dibaci în a întinde curse, era un bun luptător şi se pricepea să folosească izbânda, dar şi să iasă cu bine dintr-o înfrângere. Din această pricină, multă vreme a fost un duşman de temut pentru romani" – ne spune Dio Cassius despre Decebal.

Înainte de Decebal cel mai renumit rege dac – Burebista – a fost asasinat şi statul centralizat dac făurit de el s-a destrămat. Nu mai era o mână, minte şi inimă de rege dac viteaz care să ţină unite toate triburile. Dintre cele cinci regate de daci formate din fărâmiţarea statului lui Burebista cel mai puternic şi mai mare era cel de pe teritoriul Ardealului de astăzi cu capitala la Sarmizegetusa. Decebal este regele acestui stat. El întăreşte armata, statul şi stabileşte legături cu popoarele vecine. Dacia lui era din nou mare de la Dunăre, până în Panonia, Nistru şi Carpaţii Păduroşi. Dacii obţin victorii după victorii în ciocnirile cu marele imperiu roman ce se întindea în toată Europa, în Africa de Nord şi în Orientul Apropiat. Legiuni întregi pier în confruntarea cu neînfricaţii din Carpaţi. Puţine manuale de istorie universală scriu că pacea încheiată de Decebal, după lupta de la Tapae, este una umilitoare pentru imperiul roman care plăteşte

despăgubiri în bani, îl recunoaşte pe Decebal rege al tuturor triburilor geto-dace, asigură ajutor militar, tehnică şi maşini de război şi trimite ingineri şi constructori care să ridice cetăţi şi forturi. După doisprezece ani de la încheierea păcii Domiţian este asasinat. Ajunge împărat al imperiului Marcus Ulpius Traianus. Columna ni-l înfăţişează cu nas acvilin şi bărbie proeminentă; chipul lui exprimă vitejie, ambiţie, încăpăţânare, grandomanie.

Dar ce fel de Romă a moştenit Traian!? Ce fel de imperiu are la picioare!?... Nu e un imperiu bogat şi nicio capitală plină de bunăstare. Traian – stăpânul lumii – a ajuns împărat datorită calităţilor sale militare excepţionale, dar împărăţia lui este un colos cu picioare de lut ce este gata-gata să se prăbuşească. Roma era sărăcită, cetăţenii ei erau înglodaţi în datorii, iar imperiul ajunsese la apogeul politicii expansioniste. Totul risca să se dărâme; imperiul se întinsese mult mai mult decât îi era plapuma. Traian voia să-şi salveze imperiul, voia bogăţie la Roma, voia glorie pentru el. Ce să facă!?... Exista o singură cale pentru a-şi împlini aceste trei vise. Toate dintr-un foc. Ştia cât este de bogată Dacia, ştia cât sunt de viteji dacii căci de ei s-au lovit ca de un zid de netrecut legiunile romane. S-a întins până la Oceanul Atlantic, a trecut Marea Mediterană

şi a ocupat Nordul Africii şi Orientul Apropiat, dar de Dacia, ţara miraculoasă aşezată la nord de Insula Balcanică, în Carpaţi, nu s-a putut atinge şi nici trece prin ea. Era ca un zid... Mai tare decât imperiu...

Aur, argint – bogăţie pentru salvarea Romei şi a imperiului şi cucerirea Daciei şi omorârea lui Decebal pentru gloria împăratului! O ţară cât o lacrimă salva imperiul!

Petronius scrie: *„Dacă exista pe undeva vreun golf ascuns sau un pământ necunoscut unde se găsea aur, se decreta că acolo este un duşman şi se pregătea sămânţa unor războaie sângeroase alături de cucerirea de noi comori*". Şi la cuvintele lui se poate adăuga că nimic nu s-a schimbat prea mult până azi. Acest lucru e perfect valabil pentru imperiile ce conduc astăzi lumea.

Traian a hotărât: Dacia trebuie cucerită! Acolo este duşmanul de moarte al imperiului! Şi tot imperiul – un colos – a pornit împotriva unui regat mic, dar a cărui luptători nu se temeau de moarte şi curajul lor era renumit. Au fost două războaie ce nu aveau nimic glorios de partea romanilor decât dorinţa de îmbogăţire, jaful. Măreţia era din partea dacilor: crâncen, dureros luptau pentru apărare şi supravieţuire. O armată imensă,

organizată, disciplinată, dotată lupta cu triburile dace ce aveau de partea lor dârzenia, iubirea de pământ şi credinţa în nemurire cum îi învăţa Zamolxis şi asta în timpuri în care nemurirea nici nu se născuse ca idee în sufletul altor popoare.

Decebal, pe lângă războiul cu romanii mai avea şi un război intern. O parte din aristocraţia dacă voia să renunţe la luptă şi să treacă de partea romanilor cu condiţia să-şi păstreze privilegiile şi bogăţia.

Regele Decebal priveşte cu ochii minţii la cei douăzeci de ani de lupte cu Roma. Priveşte şi munţii lui măreţi, dealurile, câmpia, ascultă cântecul păsărilor şi nu i se pare crud că au murit soldaţii lui ca să apere acest pământ ca un leagăn. Râde dulce-amar spre copiii ce fug chiuind pe dealuri şi se joacă de-a războiul şi vrea ca atâta timp cât va fi timpul timp acest pământ să se cheme Dacia şi pruncii să fugă liberi pe el. Oftează... A folosit tot şi a epuizat tot pentru salvarea micuţului regat, dar cu bogăţii fabuloase căruia romanii îi spuneau Dacia Felix: viclenie, ambuscade, război deschis, tratate de pace, chiar şi o încercare de asasinare a împăratului. Tot el a pus la punct un serviciu secret în slujba ţării sale... Acum, după războiul din 101-102 e.n. a căutat disperat să facă alianţe cu alte

regate din nordul Daciei ca să poată ţine piept puhoiul roman, dar nu a reuşit. Cu greu îşi putea ţine aristocraţia dacă toată lângă el. Sătulă de război şi de pierderi voia pace cu romanii, doar să îşi păstreze privilegiile şi averea. Regele priveşte copiii... Ei ce vor fi după o astfel de pace!?... Ce soartă vor avea!?...

A hotărât că va lupta... El nu avea altă cale. A lupta pentru Dacia era soarta lui. Războiul din 105-106 a fost crud. Traian, conştient de vitejia dacilor, a trimis în această expediţie cele mai mari armate şi a golit total visteria imperiului pentru înzestrarea şi pregătirea acestora. De o parte dacii apărându-se vitejeşte, de cealaltă puhoiul roman însetat de aur şi sânge.

Dacia a fost înfrântă. Sarmisegetuza a căzut şi era distrusă. Decebal fugea prin munţi spre dacii liberi din Carpaţii Orientali. Vrea ajutor de la ei. Nu ştie dacă poate salva Dacia, dar ştie că trebuie să lupte. Cineva l-a trădat. Un aristocrat dac. A spus unde a plecat şi unde sunt comorile fabuloase ale dacilor.

Decebal nu ajunsese prea departe. În nări încă mai are miros de durere şi fum de la incendierea Sarmizegetusei. Îşi ţine mâna pe sică, sabia scurtă şi încovoiată a luptătorilor daci, şi gonea rupând pământul spre nord.

Romanii l-au înconjurat. Pe rând i-au omorât toţi însoţitorii. El, coborât de pe cal, e înconjurat din toate părţile, dar luptă ca un tigru. Se retrage cu spatele spre trunchiul unui stejar. Îşi lipeşte spatele de el şi se lasă uşor într-un genunchi. Încă loveşte sălbatic pe toţi cei ce se apropie. Capete şi mâini cad sub sabia lui. Romanii pregătesc plase şi funii să arunce asupra lui şi să-l prindă ca pe un animal. El priveşte cerul. E albastru infinit. Nu plânge. Cum să plângă un rege!?... Se gândeşte la Zamolxis. Îi primeşte încă o dată învăţăturile în inimă.

Prin faţa ochilor îi trec imagini groaznice. Iugurtha, regele Numidiei, învins de Marius, frumoasa regina Zenobya a Palmyrei, prinsă de Aurelian sau Vercingetorix al galilor, capturat de Cezar sunt duşi în lanţuri pe străzile Romei. Hainele le sunt zdrenţuite, picioarele însângerate, faţa lovită şi năclăită de sânge. Merg cu capul plecat, plâng, se roagă – Cui? – şi gloata aruncă cu gunoaie în ei. Regina Zenobya se împiedică, cade şi funiile cu care este legată o târâie ca pe un stârv pe sub arcul de Triumf. Gloata, însetată de sânge, urlă privind trupul dezgolit transformat într-o bucată de carne sângerie.

Nu!!! ţipă Decebal şi munţii se cutremură de ţipătul lui. Cerul începuse să plângă peste el cu ploaie. Nu aşa mor

regii! Sunt regele Daciei! Eu nu voi merge în lanţuri la Roma!

Arma lui taie încă o dată. Adânc, nemilos, rapid. Nu în duşmani, ci în carnea lui. Plasele aruncate peste el i se par aripi ce îl poartă spre locul unde îl aşteaptă Zamolxis. Sângele cald curge în pământul Daciei şi ea îl soarbe. El cu ţara devin una; un fiu se întoarce la sânul mamei. Şoimi falnici se înalţă sus pe cer cu ţipete clare şi ascuţite şi aripile lor desfăcute umbresc lumina soarelui. Pe pământ nişte stârvari lacomi şi mereu flămânzi ce nu au zburat niciodată spre soare se reped spre trupul marelui rege să-l ciopârţească. I-au luat capul şi mâna dreaptă şi le-au dus la Roma pentru a linişti plebea Romei ce douăzeci de ani fusese îndoctrinată că Decebal este cel mai mare duşman al Romei de parcă el ataca imperiul, nu imperiul voia să îl cotropească pe el.

Capul regelui a fost aruncat pe scările senatului din Roma şi s-a rostogolit ca o piatră până la picioarele senatorilor. Barbarul, monstrul, duşmanul! ţipau cetăţenii.

Sărbătorile în cinstea cuceririi Daciei au ţinut 123 zile. Împăratul a organizat cea mai fastuoasă petrecere. El era zeu, după o asemenea victorie, şi imperiul lui era salvat.

Din Dacia vin care cu aur şi argint... Multe... Multe...

Multe... Atât de multe încât cetăţenii sunt scutiţi de impozit pe timp de un an. Surse istorice spun că s-au dus la Roma 1600 de tone de aur şi 3.000 de tone de argint. Vin din Dacia şiruri lungi de robi şi roabe...

Traian vrea să afle întreaga lume despre vitejia lui şi mai vrea ca şi eternitatea să ştie asta. Începe construcţia Forumului lui Traian. Arc de triumf, statuia ecvestră ce va fi decorată cu busturi de daci captivi şi cu chipul lui Decebal, basilica Ulpia în care el va fi slăvit ca zeu şi în care se vor păstra trofee de război dace şi columna.

Cu cine va construi toate astea!? Cum cu cine!? Cu prizonieri daci. Cu pruncii ce se jucau liberi sub ochii lui Decebal. Sunt aduse şiruri întregi în urma carelor cu aur, cereale, miere de albine. Le-au cotropit ţara şi le-au distrus capitala Sarmizegetusa, le-au luat aurul şi argintul – mult, mult de tot încât să salveze un imperiu şi să sature foamea de putere a unui împărat ce acum era zeu pe pământ – le-au luat fetele şi feciorii, le-au omorât regele: despre atâta vitejie trebuie să rămână mărturie pe pământ şi pruncii Daciei vor lucra cu mâinile lor la Forum ca să înţeleagă cine e Roma şi cine e Traian!

Şi au lucrat tăcuţi, neştiuţi, fără nume, puii Daciei jefuite la toate vestigiile Romei antice: la terme, la basilica, la

temple, la foruri, la apeducte şi totul se construia cu aur din Dacia.

Nu e Columna lui Traian un cântec în marmoră ce slăveşte vitejia romanilor, ci e o lacrimă de piatră, ce de două mii de ani nu se mai termină de plâns, închinată jefuirii Daciei şi cruzimii învingătorilor. Plânge din albul Carrarei chipul lui Decebal şi capete tăiate de daci, ţipă eroic o mână de luptători ce au ţinut piept unui imperiu.

Ştefănica retrăieşte istoria. Simte durerea. Şi ea e o părticică din Dacia.

...Ţara mea trebuia să se cheme Dacia. Bunicii mei la ţară, în nordul Moldovei, locul spre care fugea Decebal după ajutor şi locul unde au trăit mereu dacii liberi, se *îmbracă* chiar şi acum exact cum se îmbrăcau dacii zugrăviţi pe columnă. Bunicul ştia să facă opinci şi garduri de nuiele împletite cum sunt şi pe columnă şi asta la 2000 de ani după aşa-zisa cucerire romană. Bunica şi mama ţes la stative tot la fel ca pe vremea dacilor. Dacii nu au fost exterminaţi şi nici nu au preluat cultura şi obiceiurile romane. Imperiul nu a venit să aducă „civilizaţie” în Dacia barbară, ci au ocupat doar capitala şi munţii cu aur, în rest au trăit dacii liberi... Putem lua şi alte exemple din istorie: ce civilizaţie a dus Franţa în coloniile din Africa, Anglia în

India? Au jefuit şi apoi în urma lor a *rămas sărăcie şi mai mare. Acum* SUA duc „civilizaţia” şi „valorile democratice” în Irak, în Afganistan şi unde mai vor ei pe glob. Acolo unde sunt „duşmani” cum scria Petronius. Lumea nu s-a schimbat prea mult. Nu s-a schimbat deloc. De mii de ani imperiile duc „pacea” şi civilizaţia peste tot în lume unde sunt resurse naturale: petrol, aur... Istoria o scriu învingătorii, dar de dăinuit dăinuie doar popoarele alese de Dumnezeu.

Nu se mai gândea la nimic. Priveşte. Priveşte sorbind ceea ce vede. Îi vine să plângă şi nu poate. Ca o otravă ce nu o mai poate răni iar îşi aminteşte cuvintele stăpânei Debora: *Popolo di putane e ladri! Il vergogno di Europa! Il vostro posto e in Africa!*

Priveşte iar columna. Vede pe marmură şiruri lungi de sclavi venind din Dacia. Le aude plânsul ce nu s-a mai stins de două mii de ani, le simte dorul şi durerea...

Nu m-au legat ca să vin la Roma ca sclavă şi conducătorii noştri nu s-au sacrificat ca Decebal. De la revoluţie şi până acum o haită de hiene flămânde şi nebune conduc România şi o conduc atât de bine încât românii pleacă fără lanţuri să fie sclavi. E jaf, e foame, e durere adâncă în ţară şi asta ne alungă să fim vite de

povară în lume. Cei ce conduc or fi din stirpea lui Bicilis, cum îl chema pe aristocratul dac ce şi-a trădat regele şi ţara şi din numele lui românii au astăzi cuvântul bicisnic sau din stirpea aristocraţilor ce voiau să facă pace cu Roma, doar să-şi păstreze privilegiile şi averea. Dar eu, eu – Ştefănica Cremene – ce sunt, ce sânge îmi curge prin vene şi de ce a trebuit să ajung sclavă la Roma la două mii de ani după construcţia columnei!?

— Luna s-a ascuns printre nori. Lumina aurie s-a stins de pe ziduri. Pe columnă nu mai era sânge. Piatra era doar o umbră mare, înaltă ce lega pământul cu cerul, o axis mundi ce ducea spre cer o parte din istoria pământului scrisă în piatră de învingători. Vântul părea că o leagănă.

Se iveau zorile. Trecuse o noapte întreagă. Ştefănica a plecat spre Ana.

*

Peste o săptămână lucra la altă bătrână. Era foarte bogată şi bolnavă, dar nu atât de grav încât să fie nevoie să stea la pat. Ştefănica îi era mai mult însoţitoare, decât badantă. Mânca cele mai bune mâncăruri, dar nu gătea ea niciodată; totul li se aducea de la un restaurant de lux. Bătrâna făcea comandă prin telefon şi mâncarea era adusă la uşă. Ştefănica era plătită cu şase sute de euro pe

lună. Bătrâna era corectă şi cinstită cu ea. Nu o umilea, nu o jignea şi căuta prietenia ei, dar Ştefănica era de piatră din noaptea în care a fost alungată din casă de Debora şi de când a stat o noapte întreagă la columnă. Nu voia prietenie, nu voia să vorbească şi nu voia să se ataşeze de bătrână. Nu cerea nimic şi nu voia nimic. Făcea totul ca un robot. Curăţenie, haine spălate, călcat rufe. Făcea tot ce i se cerea cu o precizie de ceas elveţian apoi se retrăgea în camera ei. Sâmbăta se plimba prin parc, vorbea cu alte romînce, mergea la Ana şi duminica asculta slujba la biserică. Au trecut trei luni de muncă exact ca un robot. Bătrâna o privea cu nelămurire pe femeia ce era rece, tăcută şi indiferentă ca un iceberg.

...Pare că nu simte nimic! Pare de piatră! Nu zâmbeşte. Nu mulţumeşte. Nu cere nimic... Şi totuşi nu pot să-i reproşez nimic legat de muncă. Face totul ireproşabil.

Era într-o duminică. Iar era toamnă la Roma. A doua pentru Ştefănica. Soarele ardea încă. Ştefănica venea de la biserică spre casa Anei. Voia să o vadă şi să stea puţin de vorbă cu românii ei înainte de a se întoarce la bătrână. Îi era dor de copii de murea. Tot ce trimisese până acum acasă fusese cheltuit.

Vreau bani mai mulţi! Vreau să fac o casă copiilor!

Vreau să am un viitor ca să merite tot acest sacrificiu. Am un an şi jumătate de stat la Roma – o veşnicie de dor – şi nu am realizat nimic... gândea mergând tristă spre casa Anei. În apropierea acesteia s-a întâlnit cu Angela, nepoata bătrânei pe care a îngrijit-o până la moarte. Aceasta i-a ieşit înainte râzând fericită.

— Stefania, mă bucur că te văd! Voiam să vorbesc numaidecât cu tine!

Angela vorbind a vrut să o îmbrăţişeze, dar Ştefănica a respins-o repezit şi ea a făcut un pas înapoi şi o privea intens. Şi Ştefănica o privea cu ochi ce tăiau ca un cuţit. Căpruiul lor, devenit negru adânc, ţipa spre Angela: Tu m-ai trimis în casă la Debora!

În ochii Angelei era milă, era durere, era recunoştinţă, era solidaritate de soră. În ochii Ştefănicăi neclintire, furie, ură, durere. Niciuna nicialta nu puteau vorbi. Doar se priveau şi privirile li se duelau ca nişte săbii.

— Să vorbim, îndrăzni să spună Angela.

— Despre ce!? Despre Debora!? Despre tot ce s-a întâmplat? ţipă cu furie Ştefănica şi vocea ei avea accente de isterie. Nu vreau să vorbesc! Pleacă! Pleacă!

Pleacă!

Angela nu a făcut niciun pas.

— Iartă-mă pentru tot ce s-a întâmplat la Debora. Săptămâna aceasta am aflat totul; varianta ei. M-am certat cu ea! I-am spus clar: Stefania nu fură! îmi pare atât de rău pentru tot.

— Părerea ta de rău nu mă vindecă pe mine... şopti moale Ştefănica. Pleacă!

— Nu plec. Ţipă! *Jigneşte-mă!* Dar nu plec!

Ştefănica a plecat încet pe stradă. Mergea spre central istoric al Romei, la columnă. Pornise aiurea, dar paşii ei o duceau în acel loc unde nu a mai fost din noaptea în care a fost alungată din casa Deborei. Îi era indiferent dacă Angela o urmează sau nu. Nu conta. Nu voia nimic.

— Stefania! Stefania, ce s-a întâmplat cu sufletul tău!?

Ea nu i-a răspuns Angelei. Mergea grăbită spre columnă. A zâmbit acru-amar -dureros când a realizat că Angela o urmează. S-a oprit în faţa columnei. Acum era ziuă şi pe marmura de Carrara plângea albastru cerul.

— Ce s-a întâmplat cu sufletul tău, Stefania? scânci iar în spatele ei Angela.

Ştefănica s-a întors spre ea cu furie.

— Ştii ce reprezintă asta? Ştii istorie? întrebând, arăta cu mâna columna.

— Ştiu ce reprezintă. Ştiu istorie. Sunt profesor doctor în

istorie.

— S-a întâmplat cu sufletul meu, Angela, că am trăit pe viu tot ce reprezintă columna! S-a întâmplat să înţeleg că lumea nu s-a schimbat prea mult şi că ceea ce era valabil acum două mii de ani este valabil şi acum! S-a întâmplat că am văzut pe columnă jefuirea Daciei, am auzit în noapte plânsul şirului nesfârşit de sclavi şi l-am văzut pe Decebal murind. I-am văzut capul aruncat pe scările senatului din Roma şi cetăţenii ei îl scuipau... Ştii ce cuvinte mi-a spus Debora când m-a alungat din casă!?... Popolo *di putane e ladri! Il vergogno di Europa! Il vostro posto e in Africa!* repetă ea cuvintele imitând vocea ascuţită a Deborei.

Ştefănica, după ce a spus tot ce avea de spus, aştepta ca Angela să plece, dar ea nu pleca. O privea cu mirare.

— Cât vă urăsc şi cât urăsc soarta ce m-a făcut sclav la Roma în anul 2000!

— Nu te-a adus nimeni în lanţuri la Roma. Ai venit singură. Nu urî o întreagă naţiune pentru ceea ce ţi-a făcut un om. Urăşte oamenii ce îţi fac rău, nu popoare întregi!

Angela vorbea calm şi cald, dar era în vocea ei şi o undă de supărare. Vorbind făcea paşi mici şi nesiguri spre Ştefănica. I-a pus mâinile pe umeri.

— Orice vei spune şi oricât vei urî, nimic nu mă va face să uit că ai fost lângă mine când a murit bunica.

Ştefănica s-a lăsat îmbrăţişată de această femeie extraordinară. Nu a întins mâinile spre ea, ci doar s-a lăsat îmbrăţişată.

— Cum o duci? Eşti bine?

Ştefănica a spus în cinci fraze cum era la noua bătrână.

— Eşti mulţumită? Nu ai nevoie de nimic?

— Sunt mulţumită... Tăcu îngândurată câteva clipe, apoi adăugă: Dar aş vrea să câştig mai mulţi bani pentru copiii mei.

— Am venit să-ţi spun ceva, dar după toată această discuţie nu mai am curaj.

— Spune! porunci Ştefănica.

Angela povesti pe scurt despre oamenii ce aveau nevoie de o badantă.

Colega şi prietena Angelei, Silviana Anastasia, ce era bibliotecară la universitate, avea nevoie de o badantă pentru tatăl ei. Ea şi sora ei, Oriana nu puteau să aibă grijă de el. Oriana era medic la fel ca tatăl ei şi conducea clinica „Anastasia-Doria” pe care o înfiinţase chiar tatăl ei ce acum era pensionar. Avea peste optzeci de ani. Avea pancreatită cronică, insuficienţă renală şi alte boli ce ţin de

bătrâneţe, dar toate erau ţinute sub control de medicamente, regim alimentar şi viaţă echilibrată, în urmă cu un an i-a murit soţia – singura şi marea iubire a vieţii lui – şi de atunci avea momente în care dădea în mintea copiilor. Vorbea singur, se juca, cânta... uita că e bătrân. Fetele priveau cu milă şi durere crizele de senilitate ale tatălui lor şi nu le venea a crede că ilustrul medic Elia Anastasia devine pe zi ce trece tot mai sărac cu duhul. La repezeală, imediat după moartea mamei, când au observat ce se întâmplă cu el, au angajat o fată de douăzeci de ani, din România să stea tot timpul cu el. Nu trebuia să gătească, nu trebuia să facă curăţenie – pentru asta venea o negresă în fiecare dimineaţă, nu trebuia să muncească mult, avea cele mai bune mâncăruri, condiţii de locuit, doar că trebuia să stea mereu în prezenţa bătrânului ca acesta să nu fie singur în momentele de rătăcire. Sâmbăta şi duminica avea liber. Bătrânul nu era violent, nu îşi făcea rău lui şi nici altora, doar că vorbea cu soţia lui de parcă ar fi fost prezentă şi erau amândoi tineri. Râdea, glumea, o alinta, evoca întâmplări. Tânăra româncă primea pentru că stătea cu bătrânul opt sute de euro, casă şi masă gratuite şi în condiţii excelente plus foarte multe cadouri de la fetele bătrânului doctor ce erau

recunoscătoare că au găsit pe cineva de încredere. Ţineau la fată sincer şi le era milă că destinul a fost crud cu ea. Orfană de tată, săracă lipită pământului, măritată la cincisprezece ani cu un bărbat de treizeci ce o violase, mamă la şaisprezece ani, bătută sălbatic de soţ apoi părăsită şi ea şi copilul, venită în Italia să-şi poată întreţine şi crească copilul lăsat cu bunica în România – era povestea spusă de ea şi a înduioşat până la lacrimi întreaga familie a medicului italian care nu avea de unde bănui că fata fabulează.

Adevărata poveste e că avea familie înstărită în România. În numele libertăţii sexuale propovăduite după revoluţie şi-a început viaţa sexuală la doisprezece ani şi la cincisprezece nu mai ştia numărul bărbaţilor ce trecuseră prin viaţa ei şi tot atunci a fugit de acasă căci nu-i plăcea şcoala şi nici să fie cicălită de părinţi că a luat-o pe o cale greşită. Ea nu greşea, era sigură de asta. Părinţii ei erau înapoiaţi şi din altă lume – gândea ea despre părinţii ei – şi habar nu aveau cum e generaţia ei hrănită cu libertate absolută. A stat doi ani într-un bordel clandestin din Bucureşti, dar a plecat şi de acolo căci încurcase rău borcanele. Era gravidă şi nu ştia cu cine. Pentru că o frecventase un bos al lumii interlope i-a spus că e copilul

lui. El a râs mai întâi apoi, fără veste, a plesnit-o peste faţă de s-a dus de perete.

— Curvă proastă, caută alt tată! Eu nu pot avea copii.

A doua zi patroana a dat-o afară. A stat câteva luni pe unde a putut. Nu s-a putut întoarce la părinţi cu roadele libertăţii în burtă. A născut copilul şi l-a abandonat în maternitate fără a-l privi măcar o dată.

...Plodul dracului, mi-a distrus viaţa! a fost singurul gând ce i-l închinase copilului.

A plecat în Italia jurându-şi că va face totul să fie bogată. Rânjea când o spunea şi avea privire de căţea turbată. Şi acolo a făcut trotuarul aproape jumătate de an, dar nu câştiga destul încât să-şi împlinească jurământul făcut la plecare. Se culca cu orice bărbat îi ieşea în cale şi stătea la pândă aşteptând parcă prada. Era o seară ploioasă la Roma. Se întorcea tristă spre cămăruţa pe care o împărţea cu alte patru fete ce practicau aceeaşi meserie ca şi ea. Două filipineze, o negresă şi o unguroaică. Era furioasă. Nu a avut niciun client şi nici nu mai putea aştepta unul. Îi venise ciclul aşa că trebuia să se întoarcă acasă. Ploaia o *înfurie* şi mai tare. O înjură.

— Opreşte-te, p... m... de ploaie! Mă uzi!

A mai tăcut câţiva paşi prin ploaia ce brusc s-a înteţit. A

privit cu invidie şi ură după maşinile luxoase ce treceau pe stradă.

...Jur că voi fi bogată!! Jur că voi face totul să ajung în vârf!...

Era atât de orbită de jurăminte şi de furie încât s-a izbit într-un bătrânel ce ieşea dintr-un cimitir. Nici el nu a fost atent. Mergea plângând. Tocmai ieşea din cimitirul unde era îngropată soţia sa ce murise în urmă cu două luni şi el încă nu se obişnuise cu plecarea ei. Amândoi s-au dezechilibrat, dar nu au căzut jos. Gianina Flămându – o chema Ileana, dar nu-i plăcea, aşa că şi-a schimbat numele în Gianina, dar i-a rămas cel de Flămându pe care nu-l putea schimba – a vrut să-l înjure pe moşuleţul ce îi ieşise în cale, dar s-a oprit când i-a văzut hainele luxoase şi aerul de distincţie. Prădătorul – sau Flămându-l mai bine spus – din ea deja adulmeca prada. Bătrân, mic de statură, cu lacrimi în ochi şi totuşi cu un aer de aristocrat de demult. Bătrânul era impunător.

— Scuză-mă, domnişoară. Am fost neatent. Te-am lovit?

Gianina îl privea *cu* uşoară neîncredere. Bătrânul îi vorbea cald şi respectuos. Părea că nu vede că e prostituată deşi machiajul, părul tapat, făcut ca o claie şi vopsit roşu cu mov ca penajul unui papagal, fustiţa mai

scurtă decât chiloţii, tocurile cui şi bluza transparentă, mulată pe corp şi un pic mai mare decât sutienul arăta clar cu ce se ocupă. Avea ţinuta standard a prostituatelor. Îmbrăcate aşa erau ca un far pentru amatorii de carne.

— Te-am lovit? întrebă bătrânul îngrijorat văzând-o că tace.

Ea şi-a ascuns zâmbetul de vulpiţă vicleană şi flămândă. Brusc umilă, sclifosită şi îndurerată a miorlăit:

— M-aţi lovit cu cotul în ficat când v-aţi dezechilibrat. Doare...

A gemut când a terminat de vorbit şi şi-a dus mâna la burtă. Nu ştia unde e ficatul şi medicul Elia Anastasia – el era bătrânul de care se lovise Gianina – nu a întrebat-o unde o doare exact. Era prea răvăşit de vizita la mormântul soţiei.

— Doare rău?... Respiră adânc.

Bătrânul îi arăta cum să respire şi ea o făcea şi cu greu îşi putea stăpâni râsul. Bătrânelul era un papă-lapte. Să continui jocul! Cine ştie ce iese de aici! şi-a spus şi a respirat în continuare cum îi indica bătrânul.

— Mai doare?

— Nu. Mi-a trecut.

— Încă o dată scuze, domnişoară... bătrânul aştepta ca

ea să-şi spună numele.

— Gianina.

— Domnişoară Gianina, îi pronunţă el numele parcă cântat în limba italiană.

Mintea bătrânului brusc se înceţoşa. O vedea în faţa lui pe soţia lui, Roberta Anastasia. Îi vorbea, râdea, povestea. Era fericit.

Gianina a intrat repede în joc. Îi convenea să joace rolul altei femei din viaţa bătrânului. A înţeles că bătrânul are grave probleme de sănătate, dar era atât de blând, de docil...

În acest joc straniu de-a viaţa, de-a suferinţa, de-a şti cine eşti şi de a nu şti, de-a mintea sănătoasă şi de-a mintea bolnavă orice scenariu era posibil. Bătrânului doctor nu i s-a părut straniu – el însuşi era într-o stare stranie – că soţia lui, Roberta, îi povesteşte că a lucrat badantă la o familie rea de italieni ce nu îi dădeau destulă mâncare şi care o extenuau cu munca şi o plăteau foarte puţin. „Roberta” lui plângea şi spunea că a venit în Italia din România şi că acasă are un copil de crescut.

Mintea doctorului era încă confuză, dar se întorcea spre realitate, când i-a spus:

— Vino mâine, sâmbătă, acasă la mine! Fetele mele

sunt amândouă la mine. Vor să angajeze pe cineva să stea cu mine. Eu te vreau pe tine.

— Unde staţi? întrebă repezit Gianina.

Elia a spus adresa. Gianina a tresărit notând adresa pe o hârtiuţă scoasă la repezeală din poşetă. Cartierul Aventino – cel mai bogat cartier al Romei. Acolo locuiesc baştanii. Se pare că am prins peştişorul de aur.

Bătrânul a urcat într-o maşină extrem de scumpă. Avea şofer ce l-a aşteptat cât timp a fost la cimitir şi cât timp a stat de vorbă cu ea.

A căutat repede bani în poşetă şi a luat un taxi. A cerut să fie dusă la adresa indicată de bătrân. Voia să vadă unde şi în ce condiţii stă bătrânul. Când a coborât din taxi maşina neagră a bătrânului intra pe poarta de fier forjat ce s-a deschis şi s-a închis singură.

Gianina privea prostită palatul unde locuia bătrânul. Nu era lumină de la lună. Aceasta era ascunsă sub nori. Era lumină de la becurile de pe stradă şi de la felinarele din grădina bătrânului ce păreau nişte licurici imenşi rătăciţi în frunzişul grădinii. Casa, grădina – toate erau perfect întreţinute şi foarte frumoase. Râdea plângând de bucurie şi vorbea singură.

...Am prins peştişorul de aur! Dumnezeu îmi va împlini

visul! Ştiam că Dumnezeu mă iubeşte! Mulţumesc, Doamne!...

Nu se ştie dacă o iubea Dumnezeu sau nu, dar El veghea acum şi pe copilul ei din România ce căzuse în cap dintr-un scrânciob şi era chinuit şi singur pe un pat de spital. Nimeni nu mergea la el. Nimeni nu îl ţinea de mână...

Cerul brusc s-a mâniat şi a trimis un fulger albastru alburiu chiar în grădina bătrânului. A căzut tăind ca un ferăstrău de foc văzduhul şi a făcut un zgomot infernal de parcă cerul s-a spart în bulgări de piatră şi sticlă şi a căzut pe pământ. Gianina s-a speriat şi s-a ascuns lângă un stâlp al gardului. Ploua cu găleata, dar ea a venit iar în dreptul porţii. Visa şi plângea râzând:

...Voi fi stăpâna acestui palat! Voi avea totul! Jur!...

În acelaşi timp când ea jura, un copilaş pe un pat de spital din România îşi dădea duhul şoptind un cuvânt: Mama... mama... mama...

Gianina a plecat spre casă euforică. Nu avea nicio îndoială că Dumnezeu e tatăl ei şi că îi împlineşte dorinţele.

Fata ce s-a prezentat a doua zi la casa bătrânului era o cu totul altă Gianină. Fustă lungă până la oul piciorului,

bluză închisă cuminte până la gât, unghiile tăiate scurt şi nevopsite, părul negru strâns într-o coadă de şcolăriţă, nici urmă de machiaj sau ruj, privire umilă şi caldă de fată chinuită, capul uşor înclinat într-o parte cum îl ţin absolut toţi cerşetorii ce vor să te înduioşeze, vorbă dulce ca mierea, lacrimi în colţul ochilor când vorbea de sărăcia din România, de copilaşul lăsat acasă şi pentru care plecase ea să se sacrifice prin străini – toate astea au cucerit inima celor două fete ale bătrânului.

I-au promis că vor avea grijă de ea şi că o vor ajuta să-şi crească şi copilul dacă va fi o bună badantă a tatălui lor. I-au spus că îi vor face acte, că dimineaţa va fi liberă să se odihnească cât timp este acolo femeia ce vine să gătească şi care îl va supraveghea ea în acest timp pe tatăl lor, că sâmbăta şi duminica este liberă, dar dacă se va întâmpla vreodată să stea cu bătrânul şi în aceste zile va fi plătită în plus socotindu-i-se ore suplimentare pe lângă salariul stabilit. Mai bine de atât nu se putea!

Gianina şi-a ascuns un zâmbet viclean de triumf. Şi-a muşcat buzele să nu-i scape o expresie pe care o folosea în fiecare zi în viaţa ei de prostituată: Proşti ca pu... cu toţii! Proşti şi creduli!

După jumătate de an de locuit cu bătrânul Gianina era

pentru el *tesoro mio mia bambina, amore mio.* Bătrânul îi făcea cafeaua dimineaţa şi i-o ducea în cameră la pat făcând paşi mici şi cu atenţie ca să nu o verse, îi cumpăra cele mai scumpe haine şi bijuterii, triimitea în România sume foarte mari pentru întreţinerea copilului, îşi ura fetele, tocmai el care fusese un tată minunat, şi le scotea afară din casă dacă o supărau pe Gianina. Voia să se căsătorească cu ea. O uitase pe Roberta. Acum o iubea pe Gianina. Voia să-i lase averea şi să-şi dezmoştenească fetele.

Silviana şi Oriana erau îngrozite. Îşi iubeau tatăl şi nu le venea a crede că a putut fi atât de prostit. Fata era o fiinţă perversă ce se jucase cu sufletul şi mintea bolnavă a tatălui lor. Numai Dumnezeu le mai putea ajuta... şi le-a ajutat. El şi lăcomia tot mai mare a Gianinei.

Gianina de câte ori mai voia să scoată bani de la bătrân plângea cu lacrimi de crocodil că a primit telefon că e băiatul bolnav şi bătrânul dădea orice sumă. Gianina nu lua în calcul că bătrânul a fost medic. Când sumele au devenit astronomice, bătrânul a devenit bănuitor. Era bolnav, era bătrân, era senil, dar mai avea şi momente de raţiune clară.

— E prea mult! a exclamat într-o clipă de luciditate.

— În România totul e foarte scump! E o ţară blestemată unde trebuie să dai bani la medici, asistente... La toţi!

Vorbind, Gianina şi-a scos toate hainele de pe ea şi s-a întins lângă bătrân pe pat. Nu îi convenea deloc că el devine raţional. Trebuia să-l ducă iar în starea aceea de senilitate în care asculta orbeşte de ea şi i se închina ca unei zeiţe. Şi-a strecurat mâna în pantalonii lui şi a început să-l mângâie. Bătrânul a uitat şi cum îl cheamă. O striga pe Roberta... şi Roberta îi vorbea culcată goală lângă el şi îi mângâia trupul.

— Tu nu ştii, Elia, ce greu este să fii mamă la şaisprezece ani, să fii violată şi bătută, să nu ai ce mânca... Muncesc în casa ta ca un sclav, te veghez tot timpul ca să pot să-mi cresc copilul. Ştii tu ce înseamnă să fii departe de copilul tău!? Mor de dorul lui! Mor!

Vorbind, nu îşi lua deloc mâna expertă de pe trupul bătrânului. Acesta, trăind un amestec de extaz, boală şi durere de suflet pentru Gianina în care o vedea pe Roberta, plângea.

— *Mia bambina, amore mio donna del mio cuore,* jur că voi avea grijă de tine! îţi voi creşte copilul! Nimeni nu o să-ţi mai facă rău niciodată! Nu o să mai suferi de dor de copil! Mititica mea, cum ai putut îndura atâta suferinţă!?...

Cine dracu’ m-a pus să spun că mi-e dor de plod!? Eu nici nu-l cunosc... gândi Gianina.

Bătrânul s-a întins şi i-a sărutat ochii plini de lacrimi apoi i-a mângâiat cu veneraţie un sân.

— Eşti atât de frumoasă şi de tânără! Atât de pură! Te iubesc, Roberta!

...Mortăciune afurisită! Să mă văd eu cu actele în mână şi nu mă mai atingi tu în veacul veacului! Puţi a mort! Nu trăiesc eu mult cu tine, te trimit la Roberta ta, dar mai întâi vreau acte! apoi îmi voi găsi un bărbat tânăr tare în...! gândea Gianina în timp ce bătrânul îi spunea vorbe aiuritoare de dragoste.

— Elia, iubirea vieţii mele, ţine-mă în braţe! Sufăr atât de mult... Voia să spună de dor de copil, dar şi-a strâns cuvintele de gât şi a lăsat fraza neterminată. Aş înnebuni de durere dacă nu te-aş avea pe tine! scânci alintându-se şi îşi încleştă mâinile de gâtul bătrânului cerşind ocrotire.

Mâinile slabe ale bătrânului s-au strâns moi în jurul trupului tânăr de felină. Nu mai avea putere să strângă o femeie în braţe. Şi totuşi în mintea lui senilă ştia că face dragoste cu ea aşa cum făcuse toată viaţa cu Roberta. Gemea de plăcere şi Gianina a întors capul scârbită când a văzut un fir de salivă în colţul gurii acestuia.

— Vei merge în România şi îţi vei aduce copilul aici! Voi avea grijă de el!

Gianina a simţit că îi fuge pământul de sub picioare. A stat puţin cu capul ascuns la pieptul lui pentru a căuta o salvare.

— Costă mult să îngrijeşti un copil în Italia! mai bine să-l las în România şi să trimit bani.

— Nu! a răspuns ferm bătrânul. Vreau să am grijă de copil. Sunt medic pediatru. Eu am înfiinţat clinica „Anastasia-Doria”, pe care o conduce acum fiica mea. Acolo vom trata copilul.

Creierul Gianinei lucra febril. Trebuia să găsească o soluţie să-l facă pe bătrân să se răzgândească.

...Cine dracu’ e moşneguţul ăsta neputincios!?... El a înfiinţat clinica aceea unde am fost şi eu când am făcut hemoragie... A fost cineva moşu, nu glumă! Uneori vin la el, când nu e în momente rele, nişte baştani mamă, mamă!! Vorbesc toţi atât de distins... de parcă... Par boieri de pe timpuri...

— Nu pot să-l aduc, scânci Gianina alintându-se şi îşi intensifică mângâierile pe trupul bărbatului în ideea că îl va face să uite totul. Creierul nu o ajuta prea mult să găsească o soluţie, aşa că îşi folosea mâna şi practica

ceea ce ştia cel mai bine. De câte ori făcea aşa, Elia uita şi cum îl cheamă.

Niciunul nu au auzit bătăi în uşă. Aceasta s-a deschis încet. În prag era Silviana.

— Tată! a exclamat apoi a fugit pe scări.

Plângea de groază, de neputinţă, de ruşine şi de furie. Ea, care în viaţa ei nu a spus un cuvânt urât, explodă ca o furtună:

— Târfa asta de româncă profită de boala tatii! Bietul tata! Bietul tata! Ce a putut face din el boala şi o târfă româncă pe care am primit-o în casa noastră cu braţele deschise! E tânără, e frumoasă, cum poate face aşa ceva cu un bătrân!?... O, bietul tata!

Plângea în hohote cu capul sprijinit de balustrada scărilor. Era jos, la capătul lor. De durere i-a venit să vomite. A sunat-o pe Oriana şi i-a povestit tot.

— Tata e bolnav de la moartea mamei. Silviana, ştii ce soţ şi tată minunat a fost. O diviniza pe mama. Bietul tata! i-a răspuns la telefon Oriana încercând să o liniştească. Chiar nu ţi-ai imaginat că asta se întâmplă între ei dacă tata a ajuns să urle la noi, să ne ameninţe că ne dezmoşteneşte dacă o supărăm pe *mia bambina* – imită Oriana vocea şi expresia tatălui ei – să ne dea afară din

casă!?

— Ştiam că se întâmplă ceva între ei, dar refuzam să-mi imaginez. Tata e TATA! A fost şocant să-l văd aşa!... Trebuie să scăpăm de curva asta româncă! Tata vrea să se căsătorească cu ea!

Silviana nu a mai putut vorbi. Tatăl ei ţipa la ea din capul scărilor şi o privea cu ură. Din cauza ei *donna del mio cuore* rămăsese plângând în dormitor şi jurând că va pleca în România ca să nu o mai persecute fetele lui. El a încercat să o liniştească, dar ea i-a respins mângâierile şi nu a vrut să-i asculte promisiunile. A ieşit furios să o caute pe Silviana.

— Silviana, afară din casa mea! Afară! Cum poţi să mă spionezi!? *Nu* permit!

— Tată! îl imploră Silviana, deşi îi vedea ochii tulburaţi de boală.

— Ieşi din casa mea, drăcoaico!

Tot ce mai văzu Silviana printre lacrimile ce îi umpleau ochii era chipul rânjind satisfăcut al Gianinei ce venise în spatele tatălui ei şi i-a pus uşor mâna pe umăr. Bătrânul era în pijama, dar ea era complet goală, aşa cum o văzuse şi în pat.

— Curvă! Curvă româncă! Curvă împuţită! ţipa Silviana

alergând spre maşină.

Bătrânul s-a întors în pat cu *mia bambina.* Aceasta plângea.

— Mă urăsc! Toţi mă urăsc! Toţi vor să-mi facă rău pentru că te iubesc pe tine, Elia! Sunt atât de disperată! Vreau să mor!

— *Amore mia,* eu te iubesc! Nimeni nu se va atinge de tine! Nu plânge! Nu suport să te văd plângând, îngerul vieţii mele! îi şoptea bătrânul şi îi sorbea lacrimile mincinoase şi prefăcute şi îi mângâia timid şi fără vlagă trupul perfect.

...Sper să uite cheagul dracului până mâine tot ce a spus despre copil. De unde să ştiu eu unde o fi plodul ăla să i-l aduc!?...

Zâmbi sinistru, un fel de rânjet de râs sălbatic şi îşi zise ferm: îţi fac o lucrare în noaptea asta, moşulică, de o să te pişi pe tine, că oricum de altceva nu mai eşti în stare, şi o să uiţi tot despre copil! Te asigur eu că îţi arată fata meserie de o să crezi că eşti în rai cu Roberta.

— Te iubesc atât de mult, Elia! Te iubesc de mor! ţipă ca o isterică nebună apoi îşi plecă gura spre organele sexuale ale bărbatului.

*

În zori s-a trezit primul bătrânul. A acoperit cu veneraţie trupul fetei ce dormea lângă el. A zâmbit fericit spre amintiri din noaptea trecută şi a plecat să pună de cafea.

Era lucid. Nu o confunda pe Gianina cu Roberta. Pentru prima dată în stare de luciditate voia să se căsătorească cu Gianina şi să-i crească copilul. O iubea.

Gianina a venit şi ea în bucătărie. Avea pe ea doar un tricou. A căscat şi s-a întins somnoroasă ca O pisică şi tricoul i s-a ridicat până la buric descoperindu-i trupul gol. Bătrânul l-a privit cu poftă şi în colţul gurii i-au apărut boabe fine de salivă. Felina s-a aşezat la masă făcându-se că nu observă starea bătrânului şi a aşteptat ca Elia să-i pună cafeaua. S-a întins iar plictisită şi somnoroasă.

— Sunt atât de obosită! M-ai extenuat astă noapte! se miorlăi prefăcut. Te superi dacă nu pot să mă ocup de nimic astăzi. Vreau să mai dorm.

Bătrânul a sărutat-o pe creştet ca pe un copil. În vis şi în boală era tânăr şi era în stare să extenueze o femeie aşa că a crezut-o pe Gianina.

— Bea cafeaua, *amore.* Îţi pun şi o gustare. După aceea mergi în pat şi te odihneşti. Şi Roberta se plângea uneori că sunt prea nebun în pat. Sunt înnebunit să fac dragoste...

Cafeaua i-a sărit din gură Gianinei când a început să râdă. Ştia sigur că bătrânul făcuse pipi în pat astă noapte după ce ea l-a extenuat. A trebuit să schimbe lenjeria de pat şi să se spele foarte bine înainte de a coborî jos. Sub duş şi-a spus: Trebuie să fac atâtea sacrificii ca să obţin averea moşului! M-a pişat, dar merită pentru o avere atât de mare! în plus trece cu un duş! Foarte greu s-a putut stăpâni şi a explicat minţind, ca să nu-şi dea seama bătrânul că a pufnit-o râsul:

— M-am fript! E fierbinte.

— Ai grijă, *amore mia!...* Eşti atât de extenuată încât nu eşti atentă şi te frigi!

— Vreau la baie! ţipă femeia şi fugi. Bătrânul privi lung după fundul ei gol ce se vedea de sub tricou. În baie şi-a dat cu apă pe faţă şi a râs de i-au curs lacrimi. Când s-a întors Elia îi pusese pe masă două felii de pâine prăjită cu unt şi dulceaţă şi îi curăţase o portocală şi un kiwi.

— Mănâncă, *donnadel mi-o cuore*. Eşti slabă.

Mâncă cu poftă, dar s-a oprit cu mâncarea în gât, când l-a auzit vorbind.

— Mergi în România după copil! îl internez la clinica Anastasia-Doria. Îi rezolv problemele de sănătate. Nu am înţeles niciodată ce are: ba ceva la inimă, ba la rinichi, ba

la cap. Apoi ne căsătorim!

— Nu pot aduce copilul! scânci ea.

— De ce?

— Nu vreau să abuzez de bunătatea ta! Nu vreau să zică fetele tale că profit de tine! Copilul este responsabilitatea mea. Vorbind oftă şi lui Elia i se rupea inima de mila ei.

— Te iubesc, Gianina. Te admir pentru cinstea şi corectitudinea ta. Vei face exact ce am spus. Nu îmi pasă de fetele mele. Ele au totul. Acum tu eşti raţiunea mea de a trăi. Dacă se bagă în viaţa mea le dezmoştenesc.

Peste două săptămâni Gianina era pe aeroportul din Roma. Pleca să-şi aducă copilul – pe care habar nu avea unde şi cum îl va găsi – în Italia. În aşteptarea îmbarcării în avion i-a venit o idee salvatoare... îi voi spune moşului că a murit. A murit de cancer. Mă voi întoarce îmbrăcată în negru. Voi plânge. Elia nu suportă să mă vadă plângând. Aşa bolnav cum e nu am văzut în viaţa mea un om mai bun la suflet. A fost un domn la viaţa lui...

Din gânduri a scos-o ţârâitul telefonului mobil. L-a scos din poşetă repede. Trebuie să fie tot Elia. A mai sunat de trei ori până acum. Nu suportă să stea fără mine...

La telefon era Silviana. Nu a salutat-o şi îi vorbea dur.

— Gianina, nu te mai poţi întoarce la tata! Nu o să se

căsătorească niciodată cu tine. Am certificat medical. Tata e bolnav psihic. Orice act semnat de el în starea asta e nul.

Gianina tremura cu telefonul în mână. Nu îi venea a crede că pierde tot. Deci am suportat să mă pişe bătrânul degeaba! Puţea atât de urât! fu primul gând ce i-a trecut prin cap.

— Te-am primit în casa noastră, te-am plătit bine şi ne-am purtat omeneşte... Soţul meu, Matteo, deja a propus Parlamentului Italian un proiect de lege care să protejeze bătrânii ca tata de fiinţe ca tine. Să-ţi fie ruşine, Gianina, termină Silviana şi închise telefonul.

Gianina avea faţa descompusă de ură. A ţipat spre cer şi spre Dumnezeu că e totul nedrept.

Mă voi răzbuna! Mă voi răzbuna, căţele italiene bogate! Vă arăt eu vouă! Mă doare în cur că Matteo a propus legea aceea şi că e în Parlamentul Italian. O să vedeţi ce vă fac! gândea în timp ce forma numărul de telefon a lui Elia. Mâinile îi tremurau de furie.

Acesta plângea ca un copil ascultând-o povestind cât rău i-au făcut fetele lui. Şi ea plângea de furie, dar bătrânul credea că plânge de durere.

— Sunt rele, Elia! Rele şi fără suflet! M-au urât pentru că

te iubesc atât de mult! Acum trebuie să urc în avion. Plec în România şi acolo voi muri de dorul tău. Adio Elia!

— Întoarce-te la mine! Nu pleca, *donna del mio cuore!* le voi aranja eu pe Oriana şi Silviana! Cum au îndrăznit!?... Vino înapoi, *tesoro mio!* Nu pot trăi fără tine!

Gianina a închis telefonul şi râdea ca un drăcuşor. Ştia că se răzbunase. Bătrânul avea să le facă viaţa un iad fetelor lui. Ea nu avea rost să se întoarcă. Ştia că bătrânul e senil şi dacă fetele au scos certificat medical nu există nicio cale ca ea să îi devină soţie şi să îi moştenească averea. Matteo era într-adevăr în Parlamentul Italian.

A urcat în avion furioasă că a pierdut o şansă şi fericită că s-a răzbunat. Privea norii printre care plutea avionul şi îşi făcea planuri de viitor.

M-am jucat cu oameni mult mai puternici decât mine şi am pierdut! Altă dată voi fi mai atentă! E şi mâine o zi. Voi găsi alt prost ce pentru un pic de p... îţi dă tot. Lumea e plină de bărbaţi proşti şi de femei deştepte ca mine... – Oare chiar eşti deşteaptă dacă ai stat să te pişe un moşneag?! Chiar ai uitat ce făceai cu trupul lui pentru bani!? o întrerupse fărâma de conştiinţă ce o mai avea, dar îi răspunse imediat: Scopul scuză mijloacele! Pentru bani merită orice! Nu era o problemă ce făceam cu gura.

Trecea cu *un* spălat pe dinţi! Aşa fac femeile deştepte! apoi îşi continuă liniştită gândurile. – Deci spuneam că lumea e plină de bărbaţi proşti, iar eu am învăţat să i joc pe degete de pe la doisprezece ani. Am corp frumos, sunt tânără şi frumoasă! Ştiu meserie de pot să fac un moş ce se pişă pe el să se creadă armăsar. Nu ai de ce să fii supărată, Gianina. Lumea e plină de proşti şi tu eşti o femeie tare, tare deşteaptă...

— Domnişoară, sunteţi româncă? Vă întoarceţi acasă? se auzi întrebată în italiană şi îl privi lung, ca pe o posibilă pradă, pe bărbatul ce stătea lângă ea în avion.

Tânăr, frumos, italian, îmbrăcat cu haine scumpe... Exact ce-mi trebuie! gândi şi îşi făcea un plan de acţiune.

Tânără, frumoasă, meseriaşă – o cunosc după ochi şi după mers. Exact ce îmi trebuie! E marfă! gândi bărbatul ce o studiase mai întâi el încă de pe aeroport. Sunt român, dar nu strică să mă dau italian. Aşa găsesc tot timpul fraiere. Trebuie să duc un nou lot de curve în Italia...

— Ei, domnişoară, nu aveţi de gând să-mi răspundeţi?

Ea oftă adânc înainte de a vorbi. Şi-a plecat capul într-o parte aşa cum îl ţinea când a mers prima dată în casa familiei Elia şi şi-a luat masca de femeie umilă şi cuminte.

— Merg acasă. Am copilul bolnav de cancer. Am lucrat la

o familie foarte bogată, dar erau atât de răi şi de zgârciţi! Nu îmi dădeau mâncare să mă satur, îngrijeam un bătrân zi şi noapte. Era senil. Uite ce slabă sunt! Am îndurat atâtea! Când bătrânul a început să se dea la mine am plecat! Era prea mult pentru mine! Nu sunt una din alea!! Ce crede, că dacă vin din România şi sunt săracă trebuie să suport orice!? I-am zis câteva bătrânului şi am plecat.

Vocea îi era isterică şi falsă. Bărbatul ştia că se preface. O citise perfect. Curvă ce joacă teatru de femeie serioasă! în plus, ştiu sigur că am văzut-o pe trotuar în Roma! Avea o claie mov-roşcată pe cap atunci, dar sigur era ea. Am vrut să o agăţ atunci, dar vorbea cu un bătrân în faţa unui cimitir şi eu m-am plictisit să aştept.

Pentru că era un rechin mai mare decât ea, a intrat în jocul ei.

— Sărăcuţa de tine! Dar unde l-ai cunoscut pe bătrânul pe care l-ai îngrijit?

— L-am întâlnit în faţa unui cimitir. Fusese la mormânt la nevastă-sa. Ploua tare afară. Părea om bun, dar m-am înşelat.

Deci eşti sigur curva pe care am văzut-o în seara aceea! gândi bărbatul.

— Veneam de la ore. Pe atunci lucram la curăţenie. Sunt

tânără şi frumoasă, dar nu mi-e ruşine să muncesc. Ştiu că nu multe femei frumoase ca mine ar alege să fie cinstite, dar eu nu pot altfel.

Bărbatul şi-a muşcat buzele să nu râdă. Galant i-a luat mâna şi i-a dus-o la buze. Ea s-a roşit şi a tras uşor mâna, dar nu de tot. Doar s-a făcut că o trage. A închis ochii când el şi-a atins buzele de mâna ei şi a uitat să şi le mai dezlipească de ele.

— *Signore*, daţi-mi drumul la mână, se rugă ea prefăcându-se mironosiţă şi trăgându-şi uşor mâna pe care el i-o strângea. *Signore,* v-am spus să-mi daţi drumul la mână! spuse ea mai ferm, dar nu îşi trase mâna.

El o privi adânc în ochi şi privirea lui o ţintui de scaun.

— Dacă nu îţi dau drumul la mână ce faci?

— Ţip!

— Bine. Ţipă! Nu îţi dau drumul. În loc să ţipe ea a zâmbit galeş.

— Sunteţi *fermecător, signorel* îi spuse şi culmea e că nu minţea. Avea fluturi în stomac şi inima i se zbătea tare în piept. Era prima dată în viaţă când simţea asta şi nu îi venea a crede ce i se întâmplă. A crezut mereu că sentimentele sunt poveşti sau vise de poeţi. Bărbatul chiar era fermecător şi inima ei înnebunise.

— Şi tu eşti fermecătoare! M-ai vrăjit de când te-am văzut prima dată, minţi el.

— Mulţumesc, *signore,* şopti emoţionată.

— Edoardo. Aşa mă cheamă.

— Mulţumesc, Edoardo. Pe mine Geanina.

La nume minţeau amândoi. Ea era Ileana şi el Ilie. Ileana Flămându şi Ilie Şoric. El era de data asta mai periculos decât ea. El era călugăriţa ce îşi devorează în cleşti partenerul. Şi partenerul era o femeie ce făcuse pe pământ toate păcatele, dar pe el îl iubea.

L-a urmat ca un câine fără stăpân, l-a ascultat orbeşte, a stat bătută, s-a prostituat când el a pus-o să se prostitueze şi i-a dat lui banii, a suportat tot pentru că avea în inimă fluturi.

Peste doi ani bolnavă, părăsită, îmbătrânită va ajunge la clinica Anastasia-Doria, în secţia celor săraci şi fără asigurare medicală. Acolo va primi îngrijire medicală şi mâncare şi va spera că se va face sănătoasă, dar spera degeaba. Avea cancer de col uterin în ultimul stadiu. Pe acel pat de spital îşi va aminti de Elia Anastasia şi va plânge. Îi va fi dor de căldura şi de bunătatea lui. Într-o zi va intra în salonul ei Oriana. Nu va şti dacă a recunoscut-o sau nu. Privirea îi va aluneca peste ea. Îi va privi fişa apoi îi

va mângâia obrazul şi va ieşi fără niciun cuvânt. Gianina îşi va cufunda adânc obrazul în pernă şi îşi va înghiţi hohotele de plâns amar.

Am fost cea mai proastă femeie de pe pământ... Cea mai proastă şi am plătit scump...

Dar acum era în avion, plutea spre casă, un bărbat îi ţinea strâns mâna şi nu ştia că viitorul o pândeşte ca un rechin flămând...

*

Elia Anastasia a înnebunit complet. A pierdut-o pe soţia lui dragă şi acum şi pe Gianina din cauza drăcoaicelor lui de fete. Urla, ţipa, plângea, arunca cu ce avea la îndemână după fete, le vorbea urât. Prin somn o striga pe Gianina uneori, alteori pe Roberta. Nu voia să mănânce şi nici să-şi ia medicamentele. Privea la mâncarea din faţa lui şi plângea fără a se atinge de ea.

...Ce face micuţa mea, Gianina? Aţi trimis-o, drăcoaicelor, în România să moară de foame, să fie bătută şi violată! Vă urăsc!! Sunteţi cele mai rele şi nerecunoscătoare fete din lume!! V-am oferit tot şi voi uite ce mi-aţi făcut! Nu îmi sunteţi fiice! Nu vă las nimic!

Fetele suportau tot şi îl priveau cu durere şi milă. Învăţaseră să nu pună la inimă jignirile lui. Tatăl lor a fost

un soţ, părinte, om şi medic model. Acum era aşa din cauza bolii. Gianina îi agravase boala. Veneau cu rândul la el în fiecare zi seara, după serviciu. Dimineaţa era supravegheat de femeia ce venea să facă curăţenie şi mâncare. Dar erau multe ore în care stătea şi singur şi fetele erau îngrijorate pentru el. În starea care se afla trebuia supravegheat tot timpul. Când i-au propus o altă badantă a urlat ca un nebun:

— Voi aţi alungat-o pe Gianina, pe iubirea vieţii mele, voi să aveţi grijă de mine! Nu voi primi pe nimeni niciodată în casa mea! Vă învăţ eu minte!

Fetele erau extenuate fizic şi psihic. Silviana i-a povestit Angelei tot ce s-a întâmplat, iar Angela i-a povestit de Stefania şi de felul cum a îngrijit-o pe bunică-sa până la moarte.

— Nu vreau să mai aud de romance în viaţa mea! a fost prima reacţie a Silvianei şi Angela nu avea cum spune că nu are dreptate.

Peste două săptămâni Silviana a fost cea care a luat vorbă de Stefania. Voia asigurări că e o persoană în care să poată avea încredere. Nu mai avea curaj să aducă în casă pe cineva fără recomandare.

— Are în jur de patruzeci de ani. E harnică şi are suflet

bun. Bunica o iubea. Am plătit-o puţin. Nu aveam mai mult. E o femeie extraordinară.

— Dacă nu ar fi *româncă...* comentă Silviana cu neîncredere în voce. Nu vreau să aud de curve romînce!

— Silviana, nu condamna popoare! Condamnă oameni ce îţi fac rău! ţipă Angela la prietena ei şi plecă din biblioteca acesteia fără a saluta.

A doua zi a căutat-o Silviana.

— Scuze pentru ieri. Unde e Stefania asta acum? Ar putea veni la tata de probă? Este posibil să o alunge din casă. Tata o vrea doar pe Geanina – *donna de-l mi-o cuore,* imită Silviana vocea tatălui ei. Uneori o alungă din casă şi pe Iyangura, femeia ce face curăţenie de atâţia ani în casa noastră! îi spune că a complotat şi ea cu noi împotriva Gianinei. Noroc că Iyangura nu se supără. Înţelege. Lucrează la noi de când a venit din Africa.

— Am recomandat-o să lucreze la Debora Ammesi.

— La scorpia aceea? se miră Silviana, căci o cunoştea pe Debora. Au fost colege la şcoală. Mai ştia câte ceva despre ea şi de la Iyangura ce lucrase o foarte scurtă perioadă la curăţenie în casa acesteia. Nu a locuit acolo, ci doar mergea să facă curăţenie. Într-o zi a spus clar că nu mai merge nici dacă ar plăti-o cu aur.

— Nu mi-a plăcut cum s-a purtat cu ea când a luat-o din piaţa Fontanei di Trevi, dar m-am gândit în primul rând la bani. I-a promis o mie două sute de euro.

Silviana nu o mai auzea pe Angela. Se gândea la tot ce îi povestise Iyangura despre munca în casa Ammesi.

— Caut-o! Vorbeşte-i despre ce ni s-a întâmplat. Spune-i adevărul despre starea tatii. Vezi dacă vrea să lucreze la noi. Of, Doamne, dacă nu ar fi româncă! Mi se face pielea de găină numai când mă gândesc la neamul ăsta!

— Stefania e sora mea! A îngrijit-o pe bunica. M-a ajutat când a murit, a spus Angela cu fermitate.

— Bine. Caut-o!

*

— Asta e toată povestea Silvianei despre tatăl ei şi Gianina. Ce zici, Stefania!?... termină de povestit Angela, dar a omis din poveste că Silviana şi Oriana nu au o părere prea bună despre români.

— Cum a putut face aşa ceva Gianina?! se miră Stefania.

— Din cauza ei familia Anastasia nu are o părere prea bună despre români, înainte de a le vorbi de tine, nici nu voiau să audă de românce.

— Pagubă în ciuperci! Nici eu nu am o părere prea bună

despre italieni. Suntem chit!

Angela a râs de furia amară a Stefaniei. Era exact aceeaşi furie pe care o vedea la Silviana când vorbea despre români.

— Ce zici, te prinzi?

— Nu ştiu ce să spun. Bătrâna la care lucrez e corectă şi cinstită. Se poartă frumos. Singura problemă e că mă plăteşte puţin.

— Vorbeşte cu ea deschis. Cere-i bani mai mulţi. Dacă te refuză îi spui că pleci în altă parte unde vei fi plătită mai bine.

— Se poate aşa!? întrebă cu mirare. Nu prea auzise de romînce care să pună condiţii.

— Sigur că se poate. Familia Anastasia te va plăti foarte bine. Îţi va face acte. Tu de când eşti în Italia ai lucrat numai la negru. Sunt o familie de oameni minunaţi, Nu vreau să vorbesc de bogăţia lor. Soţul Silvianei e în parlament, Oriana e singură. Sunt oameni minunaţi şi buni. Bunătatea lor i-a costat atât de mult în relaţia cu Gianina. Îmi spune mie inima că te vei înţelege foarte bine cu ei şi că eşti persoana cea mai potrivită de care au ei nevoie. Te vei simţi bine la ei, Stefania.

— Vorbesc cu bătrâna deseară. Dacă nu mă înţeleg cu

ea să-mi dea bani mai mulţi, plec la familia Anastasia.

— Sunt oameni minunaţi, Stefania. Sper să te înţelegi cu ei.

— Nu mai cred în oameni minunaţi. Vreau bani mai mulţi şi să-mi facă acte. Eu voi fi corectă şi voi face tot ce mi se cere.

Ştefănica a plecat spre locuinţa bătrânei seara. Nu era încă opt, ora la care trebuia să ajungă acolo, dar niciodată nu ajunsese atât de târziu. De obicei venea mai devreme.

Bătrâna împletea într-un fotoliu din camera de zi. Toate bătrânele din Italia împletesc duminica sau lucrează orice altceva. Duminica la ei nu e o zi sacră ca în România, în care mergi la biserică, te rogi, te odihneşti.

— Ai venit târziu, Stefania.

— Ştiu, doamnă. Am fost la biserică apoi la nişte români de-ai mei în vizită.

— Înţeleg. Îţi place puloverul pe care îl termin? întrebă şi arătă puloverul aproape terminat. Mai avea puţin la guler.

— Da. E frumos. Şi culoarea albastră e frumoasă.

— Mâine voi trimite pachet în Africa cu tot ce am pregătit şi cu banii.

— Foarte bine, a răspuns Stefania şi s-a ridicat să meargă la bucătărie să vadă ce a comandat bătrâna

pentru masa de seară.

— Încă nu a ajuns mâncarea. Vine îndată. Am comandat pizza. Stai cu mine până ajunge.

Ştefănica s-a aşezat pe celălalt fotoliu din cameră. Voia să deschidă subiectul despre acte şi despre salariu şi nu ştia cum. În plus îi era şi ruşine: nu muncea mult pentru şase sute de euro, cumpăra mâncarea de la restaurant şi nu gătea aproape deloc, bătrâna îi plătea să îi facă părul şi ei când mergeau împreună la coafor. La tratamente cosmetice plătea tot ea totul. E drept că ea a spus că nu are nevoie de toate astea, dar bătrâna nu a vrut să audă. Îi făcea şi Stefaniei tot ceea ce îşi făcea ei. Măcar de mi-ar face măcar acte să nu mai lucrez la negru, gândi şi oftă.

— Stefania, eu nu-ţi înţeleg credinţa ta. Te rogi mult, mergi la biserică... Pentru mine credinţa înseamnă fapte. Eu împletesc tot timpul haine pentru copiii săraci din Africa şi trimit şi bani. Tu de ce nu vrei să ajuţi cu nimic? Ce fel de credinţă ai?

— Nu împletesc duminica. În plus am deja doi „africani” săraci acasă în România de care trebuie să am grijă şi pentru ei am venit în Italia.

— Nu te înţeleg, Stefania. Tu nu eşti bună. Nu eşti credincioasă...

Vorbele bătrânei i-au dat curaj să vorbească. A spus în câteva fraze că vrea acte şi mai mulţi bani pentru copii. La sfârşit a adăugat, fiind conştientă că nu merită mai mult decât o plătea bătrâna: Nu vreau să-mi mai fac părul săptămânal. Nu mai vreau tratamente cosmetice. Costă mult toate astea. Mai bine îmi daţi aceşti bani să-i trimit copiilor acasă.

— Nu, a răspuns bătrâna ferm. Niciun ban în plus!

— Atunci mâine plec în altă parte. Am nevoie de mai mulţi bani. Trebuie să fac o casă copiilor.

A plecat în camera ei apoi şi nu a mai ieşit să mănânce. Şi-a strâns lucruşoarele, s-a închinat şi s-a băgat în pat. Nu a putut adormi. Era neliniştită şi frământată de gânduri.

...Oare e bine ce fac!? Dacă voi regreta că plec de la bătrâna aceasta care se poartă frumos? Dacă doctorul bătrân nu va vrea să mă primească sau nu mă voi înţelege cu el!?...

A adormit greu. A visat un bătrânel bun şi cald. Era un fel de bunicuţ. Ea îl îngrijea şi bătrânul era total dependent de ea. Avea comportament de copil ce era foarte ataşat de ea. Când s-a trezit a ştiut că l-a visat pe doctorul la care urma să lucreze. Nu îi ţinea minte trăsăturile feţei, dar ştia că e bătrânul despre care îi vorbise Angela.

A salutat-o pe bătrână, dar aceasta nu i-a răspuns, şi a ieşit în stradă unde o aştepta într-o maşină Angela şi o doamnă ce avea în jur de cincizeci de ani.

— Silviana. Stefania, făcu prezentările Angela.

Italianca o privea atent pe româncă; româna o studia pe italiancă. Şi în privirea uneia şi în a alteia era acelaşi lucru: neîncredere şi teamă.

Tunsă scurt, cu fire albe în părul ce a fost cândva un blond-cenuşiu, dar în ciuda lor are un aer tineresc, naturală, zâmbeşte cald, îmbrăcată frumos: pantalon albastru de in topit, o bluză albă cu dantelă fină în jurul decolteului şi o jachetă împletită tot albastră, dar spre gri, cu podoabe discrete şi fine – o doamnă adevărată şi altfel decât Debora, gândi Stefania studiind-o pe Silviana. Modestie şi nobleţe îngemănate într-un om!

Mică, brunetă, tunsă scurt şi cu părul uşor ondulat, cu ochii căprui trişti şi încercănaţi, buzele strânse într-o linie dură – pare altfel decât Gianina, gândi Silviana, apoi se răzgândi. Exact aşa o sfântă era şi Gianina când a venit în casă la noi. Cerşea, plângea, se văicărea încât toţi am luat-o în braţe ca pe un copil.

— Nu prea am încredere în românce, îndrăzni să spună Silviana. În vocea ei nu era răutate, ci teamă.

— Nici eu în italience, doamnă, i-a răspuns ferm şi a fulgerat-o cu privirea.

O clipă privirile celor două femei s-au duelat nemilos. Silviana avea dreptate.

Ştefănica avea dreptate. Demnitatea de a fi italian ţipa în privirea Silvianei, iar din privirea Stefaniei ţipa demnitatea de a fi român. Niciuna nu şi-a plecat privirea.

— Să mergem. Ţi-a povestit Angela cum e tata?

— Da.

Maşina rula încet pe străzile Romei. Ştefănica a observat că merg în cartierul Aventino unde era magazinul Parco Leonardo Shopping Centre unde fusese la cumpărături.

— Mi-e jenă pentru tata că a ajuns aşa. A fost un tată şi un soţ minunat. Nu a înşelat-o niciodată pe mama. E aşa din cauza bolii. Stefania, nu mi-o lua în nume de rău, dar trebuie să-ţi spun: s-ar putea să urle, să te dea afară, să nu te suporte. Va fi foarte greu pentru tine cel puţin la început, O vrea doar pe Gianina. Boceşte prin casă după ea şi o strigă.

— Mulţumesc că îmi spuneţi asta.

Au lăsat-o pe Angela în apropierea casei ei şi şi-au continuat drumul. Stefania nu a spus nimic când s-au oprit în faţa casei cât un palat. Mai locuise într-un palat ceva

mai mic la Debora şi ştia cum se mănâncă pâinea şi ce gust are în casa celor bogaţi.

A coborât din maşină şi şi-a luat bagajul.

— Lasă-l acolo, Stefania. Intră fără bagaj. Să vedem ce va zice tata, o învăţă Silviana.

— E atât de grav? întrebă cu mirare Stefania în timp ce punea geamantanul la loc.

— E grav. Urlă, aruncă cu lucruri... S-ar putea să ne scoată pe amândouă afară.

Stefania a privit intens ferestrele înalte şi rotunjite în partea de sus ale casei de parcă ar fi vrut să-l zărească dincolo de perdele pe bătrânul ce îşi teroriza fetele. Simţi o undă de regret că a plecat de la bătrâna ce o plătea puţin, dar unde era liniştită. Curaj! şi-a spus şi a păşit după Silviana ce deja urca scările.

Luxul din casă te copleşea. Era mult mai mult decât văzuse în casa Deborei şi altfel de lux. Acolo erau multe lucruri noi şi scumpe. Aici... aici era altfel. Casa avea alt aer. Salonul de la intrare era din marmură de Carrara şi la fel erau şi treptele scărilor. Balustrada era din lemn roşu-ruginiu spre negru, lucrată din lemn masiv cu bogăţie de flori şi modele, nu cum se poartă acum în stil minimalist. Lemnul lucea; trecerea timpului îl şlefuise. Ştiai că scările

acelea sunt foarte vechi de la prima privire. Pe pereţi erau tablouri minunate. Stefania nu se pricepea la artă, dar ştia măcar atât că sunt tablouri normale, cu teme clasice, nu artă modernă în care capul femeii din tablou stă sub braţ şi nasul pe frunte – cum spusese ea despre un tablou de-a lui Picasso.

„Beata Beatrix”, Dante Gabriel Rossetti – citi silabisind pe un bileţel pus lângă un tablou de lângă scări după ce i-a atras privirea ca un magnet femeia pictată. Avea ochii închişi: nu ştia dacă se roagă sau e pe moarte... Era sugestivă, îi transmitea emoţie, simţea că femeia din tablou îi este soră. Aşa s-a simţit ea în noaptea când a stat la columnă. „Ecce Ancilla Domini”, tot de Dante Gabriel Rossetti – citi sub alt tablou în care un înger vine la Fecioara Maria. Buna vestire! exclamă realizând ce reprezintă pictura. Privirea îi aleargă rapid spre alte tablouri din care o privesc chipuri expresive ce par vii.

— Te pricepi la Artă? întreabă Silviana ce a lăsat-o să privească liniştită şi să se obişnuiască cu interiorul casei. Nu aşteptă răspunsul ei şi explică: Tata are o adevărată pasiune pentru prerafaeliţi şi pentru renascentişti.

Stefania a privit-o câteva secunde în tăcere. Nu a înţeles ultimele ei cuvinte. Oare îşi bate joc de mine?! Oare

începe şi ea ca Debora să mă umilească?!... gândi.

— Nu mă pricep la artă deloc. La şcoală am învăţat rău. Dar tablourile acestea îmi plac. Nu trebuie să fii savant ca să spui că îţi place un tablou. Femeia din „Beata Beatrix” mi-e dragă. Mi-a amintit de ceva ce mi s-a întâmplat mie...

Silviana a venit şi i-a cuprins umerii într-un gest de îmbărbătare.

— Încă nu s-a trezit tata! Nici nu îmi vine a crede că nu urlă! mai uită-te în jur, să te familiarizezi cu interiorul casei.

O vitrină întreagă din salon avea în ea obiecte vechi nepreţuite. Aparţineau familiei Anastasia de multe generaţii. Sfeşnice, orologii, arme, cărţi, cupe din aur, platouri de argint cu o broderie aplicată în relief din aur, două lămpi de pe timpuri pentru luminat, aşezate ca într-o vitrină de muzeu stăteau acolo cuminţi şi lăsau timpul să alunece peste ele fără a le atinge. Printre ele, în mijlocul vitrinei, brodat cu roşu aprins şi auriu era un fel de emblemă cu un şoim şi un tigru ce stăteau de o parte şi de alta a ceva ce nu se mai înţelegea ce a fost căci se distrusese cusătura. Ştefănica habar nu avea că este un însemn hieraldic, un blazon de familie aristocrată şi a trecut cu privirea nepăsătoare peste el. Acelaşi semn era

şi pe poarta de la intrare lucrat în fier forjat şi deasupra uşii casei dăltuit în piatră. Îşi îndreptă privirea şi atenţia spre alte tablouri când a auzit o voce de bărbat ţipând. Vocea era stridentă şi rea.

— Silviana! Silviana, vino aici!

Silviana a tresărit auzind vocea.

— E tata, a spus ruşinată şi parcă scuzându-se. Să mergem să-l cunoşti.

— Unde eşti?? ţipă isteric bătrânul.

Ştefănica o urmă pe Silviana spre scări. Era speriată. Vocea bătrânului avea în ea ceva metalic şi rău şi le zgâria timpanele, răsunând în întreaga casă.

S-au oprit lângă scări şi au privit în sus spre locul de unde venea vocea. În capul scărilor era un bătrânel scund, mai scund decât Stefania care avea un metru şi jumătate. Faţa îi era blândă. Când nu ţipa era un bunicuţ cald. Stefania se uită în spatele lui să vadă dacă mai este cineva cu el, căci nu-i venea a crede că vocea pe care o auzise e a lui.

— De câte ori trebuie să te strig, Silviana? ţipă bătrânul şi faţa i se schimonosi de ură şi în ochii ce erau blânzi, se aprinse ca un foc răutatea.

Deci e vocea bătrânului! Ce straniu! Parcă ar locui doi

oameni într-o singură fiinţă, gândi Stefania şi făcu un pas înapoi. Voia să se ascundă sub arcada ce dădea spre camera de zi. Gestul ei fu observat de bătrân şi a zâmbit acru-răutăcios spre Silviana.

— Ea cine e? Ce caută în casa mea?

Silviana tremura. Căuta o minciună prin care să explice prezenţa Stefaniei în casă, dar nu o găsea. Nu ştia ce să spună.

— Cine e? ţipă isteric bătrânul.

Silviana a deschis gura să răspundă, dar a fost întreruptă de Iyangura, negresa ce se ocupa de curăţenie şi gătit în fiecare zi a săptămânii, şi care ieşise din bucătărie.

— Masa e gata, Elia. Bună dimineaţa, Silviana, vorbi aceasta calm şi Stefania bănui că intervenise intenţionat în discuţie pentru a aplana un conflict. Vedea asta în ochii ei ce păreau complici cu ai Silvianei. O surprinse şi că Iyangura le spusese pe nume celor doi. Stefania, care nu mai văzuse niciodată o negresă, o privea ca pe o curiozitate.

— Bună dimineaţa, Iyangura, i-a răspuns cu căldură Silviana şi Stefania a dedus că pe cele două femei le leagă mai mult decât relaţia de serviciu. Erau prietene. Tată, te

rog coboară! E gata masa! se adresă Silviana tatălui.

Ştefănica a mai făcut un pas înapoi şi s-a ascuns cu totul după arcada camerei de zi. Spera că bătrânul să uite de ea pentru moment.

Ţinându-se de balustradă, cu paşi nesiguri şi foarte înceţi, bătrânul a început să coboare scările.

— Drăcoaicelor! Sunteţi două drăcoaice! Ştiu că aţi complotat amândouă să o alungaţi pe *mia bambina!* Voi două şi Oriana! Toate nişte drăcoaice afurisite şi rele! ţipa bătrânul şi ameninţa cu braţul *liber în* timp ce cobora scările. Întregul trup îi tremura de bătrâneţe şi furie.

Ştefănica îşi simţea inima cât un purice. Credea că pe ea o face drăcoaică. Cine m-a pus să plec de la bătrână?!... Cine!?... Aveam un salariu mic, dar sigur. Am dat cioara din mână pe cea de pe gard, gândi întristându-se.

— Iyangura, am spus că nu vreau să te mai văd în casa mea! Pleacă! auzi Ştefănica pe bătrân ţipând şi realiză că pe aceasta a făcut-o drăcoaică, nu pe ea. Femeile nu răspundeau *nimic la* ţipetele lui.

Silviana l-a prins de braţ când a ajuns jos şi îl sprijinea să meargă spre bucătărie.

— Silviana, ţi-am dat tot. Te-am iubit imens şi pe tine şi

pe Oriana. Cum aţi putut fi atât de rele cu mine!? De ce aţi alungat-o pe Gianina? se tânguia bătrânul şi vocea nu îi mai era stridentă. Plângea ca un copil. A dus pumnii la ochi să-şi şteargă lacrimile.

— Gianina! Gianina! *Tesoro mio,* unde eşti?

E bolnav rău! trase concluzia Stefania, ascunsă după perete. Ce mă fac cu el!?...

Nu mai auzea foarte clar ce se vorbeşte. Ajunseseră cu toţii în bucătărie. Vocea bătrânului se auzea totuşi tânguindu-se. Plângea şi vorbea în acelaşi timp exact aşa cum fac copiii.

Ce mă fac?! Dacă nu mă descurc!? Cum poate să aibă o voce atât de rea şi puternică un bătrânel atât de blând!? Parcă ar fi în el două persoane. E dus rău... Mi-e teamă. Nu trebuia să vin aici.

Din gânduri a scos-o Silviana.

— Scuze, Stefania. Acum tata mănâncă şi e mai liniştit.

— Doamnă Silviana, nu cred că mă descurc aici! Plec înapoi! spuse repezit întrerupând-o pe Silviana.

Aceasta a privit-o intens. Nu putea vorbi încă. Îşi căuta cuvintele. A luat-o de mână şi a dus-o spre un fotoliu.

— Şezi. Ştiu că te-ai speriat. Tata e bolnav. Ţipă. Urlă. Dar e inofensiv. Ai văzut că şi eu şi Iyangura l-am lăsat să

se descarce. *Gianina i-a agravat* boala. Îţi explic în cinci minute câte ceva apoi plec la serviciu. Restul discutăm la sfârşitul săptămânii.

— Spuneţi, şopti moale Stefania.

— Am nevoie de ajutorul tău. Te rog!

În loc de răspuns Stefania dădu puţin din cap că da. Silviana continuă.

— Te vei adresa pe nume tuturor. Aşa se vorbeşte în casă la noi. Serviciul tău începe la ora două până seara la zece şi doar în cazuri excepţionale te vei trezi şi noaptea dacă tata are nevoie de ceva sau se simte rău. Ai camera ta. Ţi-o va arăta Iyangura. Mănânci cu tata, dar poţi să iei oricând ceea ce doreşti din tot ce se află în casă de mâncare. Orele de servire a mesei sunt sfinte pentru tata. Ai grijă să-şi ia medicamentele. I le dai tu şi stai lângă el până le înghite. Nu-i răspunde când urlă căci îi amplifici răul. E ca şi cum ai pune paie pe foc. Dacă e lăsat în pace se potoleşte singur. Săptămâna aceasta va fi mai greu, până te acceptă. Şi acum despre plată: o mie de euro pe lună. Dacă stai cu tata sâmbăta şi duminica, când nu pot veni eu sau Oriana, îţi vom plăti acele zile ca ore suplimentare. La fel şi dacă îl veghezi în vreo noapte când îi este rău. Dacă tata te acceptă îţi vom face contract de

angajare.

— Mulţumesc, şopti moale Ştefănica. Nu avea curaj să fie încântată. Vocea stridentă a bătrânului încă îi mai suna în urechi şi în suflet avea prezentă durerea vie născută din tot ceea ce trăise de când era în Italia. Ar fi fost o proastă ce nu în Vaţă nimic de la viaţă dacă s-ar fi bucurat.

— Trebuie să plec. Mai vorbim.

Nelămurită, Ştefănica o urmă spre uşă.

— Eu ce trebuie să fac acum?

— Normal până la două ar trebui să stai degeaba, dar fiind la început fă treburi mărunte pe care ţi le va spune Iyangura, ca tata să se obişnuiască cu prezenţa ta şi tu să te obişnuieşti cu rânduielile casei. Nu-l întreba nimic şi nu-l deranja. Trebuie să te observe el.

— Mi-e teamă!

— Eşti cu Iyangura. E o persoană minunată. Te va ajuta. Plec!

Din prag, Silviana i-a mai spus:

— Îţi las bagajul în prag lângă scări. O să-l iei deseară în casă.

Ştefănica a rămas în holul de la intrare. Nu ştia în ce parte să o ia. Era confuză. Retrăia întreaga ei aventură în Italia: Sicilia, femeia îngrijită la spital, bătrâna pe care a

îngrijit-o până a murit, Debora, altă bătrână...

De câte ori am plecat cu bagajul după mine în ultimii ani!? Parcă sunt un melc cu casa în spinare. Vreau să calc pe pământ tare. Vreau să simt că mă pot opri şi odihni. Vreau siguranţă pentru mine şi copiii mei. Simt că înnebunesc. Vreau să mă opresc din acest ritm infernal şi din acest calvar de a umbla prin lume cu geamantanul după mine. Am bagajul în prag. Acum sunt într-un palat, dar nu ştiu unde voi dormi la noapte. E posibil să plec iar ca melcul cu casa în spinare... Asta e drama mea şi a celor ca mine. Suntem dezrădăcinaţi. Nu aparţinem niciunui loc. Acasă în România, eram flămândă, eram necăjită, aveam griji, dar mă simţeam a acelui pământ, mă simţeam acasă. Exista un cuib al meu, un pat al meu şi o casă. Aveam Crăciun, Paşti şi înviere. Cântam colinde şi mergeam la denie. Înstrăinarea, a nu aparţine unui loc şi unui pământ e o condamnare cumplită. Sunt exact ca o plantă smulsă din pământ cu rădăcinile în aer.

— Unde eşti? se auzi întrebată.

Era Iyangura. O căuta. A venit spre ea şi i-a întins mâna.

— Iyangura.

— Stefania, zise apoi zâmbi amar realizând că s-a prezentat pentru prima dată cum era strigată în Italia.

Trebuie să încep să am un singur nume. E greu să fiu strigată cu un nume şi eu să mă prezint cu alt nume. Ajung să cred că eu sunt două persoane, gândi.

O mână albă a strâns o mână neagră ca tăciunele. Stefania avea sentimente stranii. Îi era ruşine să recunoască că şi ea discriminase, că a crezut că negrii sunt altfel. Acum, când o negresă îi zâmbea cald şi îi strângea mâna, realiza că a greşit. Culoarea pielii era un amănunt nesemnificativ. Esenţial era că şi una şi alta erau oameni – făpturi ale lui Dumnezeu egale – şi că amândouă fuseseră alungate de acasă de sărăcie şi foame.

Povestea vieţii Iyangurei era mai cumplită decât cea a Stefaniei. Era din Kenya. Satul ei se chema Mambrui şi era aşezat la poalele muntelui Kilimanjaro. Făcea parte din tribul Masai. Era născută în 1959. Când era copil singurele încălţări au fost făcute din sticle de plastic turtite pentru a fi transformate în tălpi şi peste care se legau frunze de papură împletite ca să ţină loc de barete. Tribul ei încă practica excizarea şi ea purta pe trup mutilarea aceasta barbară. Toţi fraţii i-au murit de tétanos. Tata a fost rănit de un leu şi a murit în chinuri cumplite. Mama a murit la doi ani după un vaccin împotriva hepatitei făcut de organizaţii umanitare din SIJA. Tuşea mereu, corpul i se

acoperise de răni purulente, în gât avea mereu puroi. Bunica, mama ei care era şi şamanul tribului, nu a putut-o ajuta. Degeaba a stat trei zile singură într-un cort din pădure şi a vorbit cu spiritele morţilor, cu Jengi – spiritul pădurii şi cu Ngai – zeul ploilor de pe muntele Kilimanjaro şi degeaba a băut fierturi din plante ce te duc în lumea umbrelor, că nu a găsit leac pentru fata ei. Spiritele i-au spus că boala nu e de la ei, e de la omul alb ce i-au băgat-o în sânge.

Bunica a rămas singură cu nepoata. Erau cele mai sărace din sat. Bunica Magdale devenea treptat din şaman venerat o vrăjitoare mâncătoare de suflete. Toate relele tribului – moartea, rănirea, accidentele, bolile, pierderea vacilor – erau din vina ei. Izolate, flămânde şi condamnate să nu le vorbească nimeni se hrăneau cu rădăcini şi fructe culese din pădure în lipsa animalelor şi a unui bărbat care să vâneze pentru ele. Într-o zi fiul căpeteniei de trib a fost rănit la vânătoare. Noaptea următoare mai mulţi bărbaţi au năvălit în bordeiul bătrânei aşezat în marginea pădurii în afara satului. Lyangura – era o copiliţă atunci – a văzut cum i-au tăiat braţele bunicii, apoi capul. Nu a putut ţipa şi nici plânge din colţul întunecos în care se ascunsese. După ce bărbaţii au plecat, a fugit spre pădure. Nici acum, după

atâţia ani, nu îi era clar în memorie cât timp a durat acel calvar. Nu dormea, mânca rădăcini şi fugea continuu. A ajuns într-un oraş ce era lângă o apă ce se întindea până la cer. Pământul s-a făcut de apă – gândi când văzu apa nesfârşită. Pe apă plutesc case – a mai gândit văzând vapoarele.

A cerşit, a furat, a dormit pe străzi şi a ascultat poveşti. S-a prostituat când găsea clienţi. Cea mai frumoasă poveste i-a spus-o o altă prostituată şi ea visa cu ochii deschişi la ceea ce auzise.

...Casele plutitoare te duc departe, în altă lume. Te duc unde e omul alb şi bogăţie. Eu vreau să ajung acolo...

S-au furişat amândouă pe un vapor într-un container. Nu ştiau unde vor ajunge, dar oriunde ar fi fost era mai bine ca acasă. Drumul a fost lung şi prietena a murit de foame şi sete. Ea a ajuns într-un port italian. Era deshidratată, flămândă şi îngrozită de tovărăşia moartei ce s-a descompus lângă ea în căldura înăbuşitoare din container. Nu ştia cum se cheamă oraşul, ţara şi continentul unde a ajuns. Erau oameni albi. Era bogăţie. Era cealaltă lume pe care o visase din Africa. Dar ea trăia tot ca în Africa: cerşea, fura, căuta prin gunoaie şi dormea pe străzi. Nu se prostitua pentru că nu se uita nimeni la ea. Scheletică,

murdară, sălbăticită şi mutilată de viaţă, nu trebuia nimănui nici măcar pentru prostituţie. Avea optsprezece ani.

Uneori îşi amintea de bunica, dar tot nu putea plânge după ea. Şi-o amintea cu cioturile mâinilor tăiate şiroind de sânge, ridicate în sus şi creierul i se bloca.

...Tu vei pleca departe. Vei ajunge dincolo de apă, în casa veşniciei. Acolo e viaţa altfel şi oamenii altfel. Nu o să te mai întorci niciodată pe acest pământ. Va veni copilul tău... îi spunea bunica demult, când era copil şi ea o întreba de unde ştie. Mi-a spus spiritul Ngai – zeul ploilor de pe muntele Kilimanjaro. Spune că tu nu eşti copilul lui – răspundea bunica.

A ajuns la Roma. Cineva i-a spus că acest oraş e cetatea eternă şi ea şi-a amintit de bunica şi de vorbele ei. Oare la acest oraş se gândea bunica când spunea „casa veşniciei”?

S-a îmbolnăvit rău. Cineva a găsit-o agonizând pe stradă. A fost dusă la clinica „Anastasia-Doria” în secţia pentru săraci.

Acolo a întâlnit-o pe Roberta Anastasia, soţia medicului Elia Anastasia, cel ce înfiinţase clinica. Când s-a însănătoşit au luat-o în casa lor. Erau impresionaţi de

povestea vieţii ei. Avea aceeaşi vârstă cu fetele familiei Anastasia ce atunci erau studente. Nu ştiau ce vor face cu ea, dar nu puteau să o lase iar pe străzi.

Iyangura a învăţat să gătească şi să facă curăţenie.

Acum, după treizeci de ani, se considera italiancă, Italia era casa ei şi familia Anastasia Dumnezeul vieţii ei. Uitase spiritele cu care vorbea bunica. Africa murise din ea. În felul ei era creştină, dar la un loc cu Iisus era şi Roberta, şi Elia, şi Silviana, şi Oriana.

Când s-a căsătorit, ei i-au făcut o petrecere. Ei i-au găsit de lucru soţului Suha Bassyam ca portar la clinică. Ei i-au botezat copilul. Fiul Silvianei era cel mai bun prieten al lui Elia Bassyam, fiul Iyangurei, căreia ea i-a pus numele binefăcătorului ei. Amândoi urmau medicina. Elia era obsedat de Africa. Voia să meargă în locurile unde se născuse părinţii lui. I se părea exotic şi fascinant să-şi caute rădăcinile pierdute. Lyangura nu vorbea niciodată de Africa. Acolo era pentru ea lumea cealaltă. Era un capitol închis. Acum era italiancă şi era fericită.

*

Cât timp şi-au atins mâinile parcă şi sufletele celor două s-au atins. În Stefania plângea România. În Ivangura plângea – fără voia ei şi oarecum independent de voinţa ei

– Africa şi Kenya. Iyangura era totuşi mai vindecată de trecut.

— Nu cred că am să mă descurc. Bătrânul e rău...

Iyangura o fulgeră cu privirea pe Stefania şi o obligă să tacă. Cum îndrăznise să spună că bătrânul e rău!?

— Nu e un om rău. E cel mai bun om de pe pământ. Acum e bolnav. Intră alt spirit în el când e rău. Elia cel adevărat nu e aşa.

Stefania nu a răspuns nimic la vorbăria Ivangurei despre spirite.

— Nu-ţi fie frică. Se va obişnui cu tine şi tu cu el. Când ţipă nu te supăra. Nu e el cel adevărat. Gianina îl făcea să se piardă şi mai tare.

— Vreau în grădină, Iyangura, auziră vocea bătrânului, dar nu era stridentă şi nici încărcată de furie. Avea în ea blândeţe şi o undă de rugăminte.

Amândouă au privit spre bătrânul ce se apropia cu paşi mici şi nesiguri. Avea ochii calzi. Zâmbea.

— Eu am treabă la bucătărie, minţi Iyangura. Merge cu tine Stefania.

Când termină de vorbit o arătă pe Stefania şi îi făcu acesteia un semn cu ochiul pe care Elia nu îl observă. Bătrânul o privi de parcă atunci o vedea prima dată. Uitase

că o mai văzuse încă o dată în acea dimineaţă.

— Cine eşti? o întrebă moale. O cerceta de sus până jos cu curiozitate.

— Sunt Stefania, signore Elia.

Bătrânul a început să râdă în hohote. O privea şi iar râdea.

— De unde vii?! întrebă cu mirare, dar nu aşteptă răspunsul şi continuă: în casa mea signore e doar El! Spunând asta arătă cu mâna spre crucifixul de pe perete. Restul suntem Elia, Silviana, Oriana, Iyangura. Clar?

— Da, signore.

— Fără signore! Elia!!

— Elia, repetă Stefania când a văzut că bătrânul se înfurie. Făcea orice numai să rămână calm.

— Să mergem în grădină, Stefania.

— Îţi pregătesc ceva să mănânci, Stefania, până când te vei întoarce.

— Mulţumesc, Iyangura.

A ieşit împreună cu bătrânul. L-a prins de braţ când a văzut că se poticneşte la coborâtul scărilor. Privirea bătrânului s-a oprit pe bagajul Stefaniei. Un geamantan, poşeta, două sacoşe.

— Ce sunt astea? Cine Le-a pus aici?

Stefania îl ţinea de braţ şi habar nu avea ce să răspundă. Nu găsea nicio minciună.

— Sunt bagajele mele. Sunt noua badantă, vorbi repezit şi ferm. Apoi îşi spuse în gând: Dacă mă alungă bine, dacă nu nu, dar nu suport incertitudinea asta!

Bătrânul o privea din creştet până în tălpi. Stătea cu gura căscată şi nu găsea cuvinte. Ochii i se înnegurau. Stefania se aştepta să înceapă taifunul. Vedea în ochii lui negură şi furie. Deja se vedea luându-şi lucrurile şi fugind cu ele spre poartă.

— Nu vreau altă badantă! O vreau pe Gianina! scânci Elia. Toată furia din el devenise un scâncet.

Stefania se bucură în adâncul sufletului că bătrânul scânceşte în loc să urle, dar îi fu şi milă de el. Părea un copil chinuit şi neajutorat căruia i se furase jucăria cea mai dragă.

— Uite ce trandafiri minunaţi! exclamă cu exces de entuziasm pentru a-l scoate pe bătrân din starea aceea.

De o parte şi de alta a scărilor, de-a lungul întregii faţade a casei erau numai tufe de trandafiri. Roşii, galbeni, roz, grena, albaştri, portocalii, albi şi unul singur mov. Mici, mari. Câteva tufe cu trandafiri căţărători cu flori mărunte se întindeau sus pe perete pe lângă ferestre şi florile lor

erau o explozie roz, una galbenă şi una roşie pe patul de frunze şi zid înnegrit de timp.

— Sunt trandafirii Robertei. Ea i-a plantat şi ea îi îngrijea. Câţiva sunt aduşi din Anglia. Iubea trandafirii. Iubea copiii. Iubea oamenii. A fost soţia mea.

Stefania îl asculta fără a-l întrerupe. Îi era teamă, deşi vorbea normal, să nu alunece iar într-o stare tulbure.

— Mi-e dor de ea...

— Ştiu cum e să-ţi fie dor. Şi mie mi-e dor de copii.

— Ai copii?

— Da. Doi băieţi. Sunt în România.

— Şi Gianina avea un băiat în România. Suferea de dorul lui de murea. *Mia bambina, donna del mio cuore,* de ce te-au alungat afurisitele mele de fete? începu a se jelui bătrânul şi Stefania regretă că a vorbit de copii. Era un dialog banal şi uite în ce stare l-a adus pe bătrân.

Acesta şi-a smuls braţul şi a plecat în grădină. Era furios. Stefania l-a urmat, dar la distanţă. Îl supraveghea să nu-i fie rău sau să nu se lovească.

Elia s-a aşezat pe o bancă sub un măslin. Vorbea singur, gesticula, plângea. Apoi a adormit sau moţăia în soarele dulce de toamnă. Stefania s-a plictisit supraveghindu-l, dar nu a avut curaj să-l lase singur. Aşteptând să se trezească,

a smuls câteva buruieni de pe stratul cu trandafiri. Nu avea răbdare să stea degeaba. Muncea un pic, apoi privea în laterala casei unde era banca pe care şedea bătrânul.

— Ce faci? se auzi întrebată şi sări în picioare dintre tufele de flori. Vocea bătrânului era ciudată. Avea în ea surprindere, căldură, curiozitate, blândeţe.

Stefania i-a privit chipul înainte de a-i răspunde şi a văzut clar că acum locuieşte în el doar omul bun ca pâinea caldă.

— Am smuls câteva buruieni de pe stratul cu trandafiri cât timp dumneavoastră dormeaţi. Nu am răbdare să stau degeaba.

— Fără dumneavoastră! Am spus clar cum trebuie să te adresezi! Elia! Elia! Elia!

— Elia, şopti femeia cu un firicel de voce. Era dificil să se adreseze unui bătrân aşa. În România era inflaţie de domnie, în Italia descoperea că a fi domn e o stare nobilă a sufletului, nu un cuvânt sau o formulă de politeţe.

— Roberta se ocupa de trandafiri când trăia. Iubea trandafirii... şopti bătrânul şi pe faţa lui înota tristeţea şi nostalgia, dar fără a aluneca în tulburarea dată de boală.

Stefania nu ştia ce să-i spună. Îl vedea că suferă. Îl vedea că îi este dor şi îi era milă de el. Nu ştia cum să

acţioneze pentru a nu-i face rău. Intuia că graniţa dintre starea normală şi boală e la fel de subţire şi nesigură ca o pânză de păianjen. O emoţie, o amintire, dorul, retrăirea unui eveniment din trecut puteau rupe această barieră fragilă.

Morocănos ca un urs flămând bărbatul a plecat spre intrarea în casă cu paşi şovăielnici şi rari. Se clătina. Femeia îl urmă, dar nu îndrăzni să îl sprijine. Se gândea că o va face când va fi strict necesar.

Bătrânul a intrat în casă şi a început să urce scările. Ei nu i-a mai adresat niciun cuvânt. Părea că uitase de prezenţa ei. Toată atitudinea lui spunea că nu are nevoie de nimic. Trăia în lumea, lui de amintiri şi a închis uşa prezentului. Stefania nu ştia dacă să-l urmeze sau nu. Stătea în capul scărilor şi aştepta.

Bătrânul, ajuns sus, a întors capul spre ea şi a privit-o intens. În ochii lui nu era fărâmă de recunoaştere.

— Tu cine eşti? Ce vrei? i se adresă speriat şi confuz. În voce avea şi o uşoară undă de ură.

— Sunt Stefania. Noua badantă, i-a răspuns speriată. Starea psihică a bătrânului o îngrozea.

El s-a întors brusc cu spatele şi a plecat fără a-i mai adresa vreun cuvânt şi ea nu ştia dacă el şi-a amintit sau

nu cine e ea. Probabil că nu.

— Vino în bucătărie să mănânci. E târziu, i se adresă Iyangura. Văzând-o că nu vine şi că priveşte în sus în urma bătrânului adăugă: Lasă-l. S-a dus să se culce.

O urmă pe negresă în bucătărie. Aceasta i-a pus o cană mare de cafea pe masă şi i-a spus ferm:

— Şezi! Bea! îţi pun şi o gustare.

Stefania s-a aşezat şi a luat cana cu mâinile tremurând. A băut o gură mare de cafea apoi a oftat. Şi-a ascuns faţa în palme ca să nu i se vadă lacrimile.

Iyangura i-a pus pe masă câteva felii de pâine cu brânză şi nişte felii de carne foarte subţiri. A lăsat-o câteva clipe să stea cu faţa în palme şi să plângă. Nu ştia ce să-i spună.

— Nu mă descurc. Mi-e teamă. Bătrânul e nebun! scânci.

— Taci! şuieră cu furie Iyangura. Nu suport oamenii care îşi plâng de milă!

Stefania şi-a luat mâinile de la faţă şi o privea cu surprindere pe negresa ce ţipase la ea. Iyangura nu o lăsă să zică nimic, ci continuă tot ea.

— O să te descurci! O să-ţi învingi teama! Elia e bolnav, dar nu e periculos! vorbi ferm, apoi continuă mai blând. Nu ştiu ce viaţă ai dus tu în România. Eu sunt din Kenya. Sunt

o masai. Eram, se corectă imediat. Casele noastre erau nişte colibe din bălegar uscat numite era ang. Singurele încălţări pe care le-am avut copil fiind erau din sticle de plastic presate peste care legam resturi de pânză sau frunze de papură în loc de curele. Tribul meu încă mai practică excizarea. Văzând ochii mari ai Stefaniei în care se oglindea clar neînţelesul, explică: Nu ştii ce înseamnă excizarea!? Tuturor fetiţelor li se tăia o parte din organele sexuale externe. Fără anestezie, bineînţeles şi cu instrumente improvizate.

Iyangura a tăcut. Privea prin geam zarea. Nu vedea acolo cerul albastru infinit, ci Africa cu toate durerile ei. Îşi revedea copilăria... Stefania o privea cu gura căscată. A uitat de cafea, de mâncare şi de propria-i teamă. Simţea o durere mai mare ca a ei. Întruchipată într-o fiinţă îi vorbea Africa, aşa cum şi ea era o întruchipare a Daciei uitate şi a României.

— Şi mie mi-au făcut asta. Mama a murit după un vaccin! – Iyangura râde sinistru spre amar când spune asta şi Stefania nu înţelege ce se ascunde dincolo de zâmbet. Tata a murit rănit de un leu. Toţi fraţii mei au murit de tetanos. Am rămas cu bunica Magdale. Bunica era vraciul satului în tinereţe. Era temută, respectată şi

atoateştiutoare. După ce am rămas doar noi două a fost acuzată de vrăjitorie şi au omorât-o noaptea câţiva bărbaţi din trib. I-au tăiat mâinile şi apoi capul. Îi văd şi acum cioturile mâinilor tăiate înălţate în aer. Şiroiau de sânge şi parcă atingeau luna plină când le-a întins spre cer. Îmi amintesc tăcerea ce ţipa în acea noapte.

Stefania o privea cu groază. Nu putea mânca şi nici gândi logic. În faţa ochilor avea imaginile descrise de Iyangura.

— Vrei să mai ştii şi alte lucruri despre Kenya? întrebă cu furie Iyangura şi continuă fără a aştepta răspunsul ei. Masaii sunt foarte războinici. Ei se ocupă cu creşterea vitelor şi bogăţia unui bărbat masai e dată de numărul lor. În ceremoniile sacre se bea lapte amestecat cu sânge de vită. În trecut era obiceiul ca un tânăr masai să omoare un leu cu suliţa pentru a primi o femeie. Aşa a făcut tata şi a primit-o pe mama. Tânărul ce nu trece această probă de curaj era alungat din sat. Băieţilor masai li se face circumcizie şi nu li se dă voie să arate niciun semn de suferinţă deşi operaţia se face pe viu, fără anestezie şi în condiţii mizerabile. Fetele când sunt mutilate au voie să ţipe.

Stefania nu mai auzea ce spune Iyangura. Îi privea doar

chipul de abanos şi expresia feţei pe care Africa, ce hrănise lăcomia bogaţilor lumii de diamante şi sclavi, îşi dăltuise durerea. Nu vorbea Iyangura, ci plângea Africa.

— Aşa e şi în ţara ta? repetă de câteva ori întrebarea Iyangura fără ca Stefania să o audă. Cum e România? întrebă negresa. De ce ai plecat de acasă? Cum se cheamă tribul tău?

Stefania a auzit-o în sfârşit. Nu ştia ce răspuns să-i dea în plus. Întrebarea despre trib a şocat-o. Ea auzise de triburi doar la istorie şi legat de comuna primitivă.

România nu era Kenya. România ei era altfel şi ea se simţea mândră şi favorizată de cer că s-a născut româncă. Cu ochii minţii şi cu inima revedea copilăria cu poveştile bunicii, uliţa copilăriei, gustul alivancei – bunica încă mai făcea alivancă atunci când era ea copil – cu mărar şi codiţe de ceapă în compoziţie şi cu smântână şi zahăr deasupra după ce era scoasă din cuptor, poveştile cu zâne şi cu zmei, şi cu străbuni viteji ce luptau pentru apărarea pământului numit România spuse seara de bunicul, colindele de la Crăciun, chiuitul şi muzica de la nuntă, bocitul la înmormântare. Asta era România ce îi umplea sufletul. Ochii i s-au umplut de lacrimi. Îi era dor... dor până la os de casă. Cu greu a şoptit amestecând cuvânt cu

lacrimă:

— România nu e Kenya. România e raiul meu de pe pământ. România e acasă. E locul de care îmi este mereu dor. Aici vreau să câştig bani, dar acolo vreau să trăiesc.

Iyangura o privea cu mirare.

— Dacă e aşa, de ce ai plecat?

Stefania şi-a ascuns faţa în palme şi hohotea de plâns. „Munţii noştri aur poartă, noi cerşim din poartă în poartă” îşi aminti de un vers românesc şi care acum era mai actual ca oricând. Apoi îşi aminti de comunism şi de Ceauşescu şi de viaţa trăită atunci, retrăi vremurile recente, „democraţia” adică anotimpul hienelor când lupii tineri ai comunismului au năpârlit în mari democraţi şi nu ştia ce să-i spună Iyangurei.

— E greu la noi acum, şopti cu faţa ascunsă în palme, apoi nu mai scoase niciun cuvânt.

Negresa i-a pus mâinile pe umeri într-un gest de îmbărbătare.

— Mănâncă. După aceea îţi voi arăta casa, camera ta şi ce treburi ai de făcut. Nu e greu. Curaj!

Stefania a început să mănânce tăcută. Pe pâine cădeau lacrimi sărate şi ea o mânca aşa. Gustul pâinii prin străini e întotdeauna mai sărat: de la lacrimi şi de la dor...

*

Seara, Stefania mânca singură cu bătrânul. Acesta nu îi vorbea. O privea câte o clipă intens apoi uita că este acolo şi privirea îi rătăcea aiurea. Tresărea când ea se ridica de la masă să mai aducă ceva.

— Luaţi-vă medicamentele, signore Elia! îi spuse la sfârşitul mesei şi i-a pus medicamentele în faţă.

— Elia! Elia! Elia! înţelege odată! Signore e doar EL!!! ţipă bătrânul şi arătă iar crucifixul.

— E greu pentru mine să mă obişnuiesc să vă spun pe nume. În ţara mea nu se cade să i te adresezi aşa unui bătrân.

— La noi signore e doar Iisus. Spune-mi Elia. Tu de unde vii?

— Din România.

Bătrânul o privi speriat. Părea că scormoneşte prin gânduri să caute ceva. Ochii i se tulburau. Faţa îi devenea de copil speriat şi gata-gata să plângă pe măsură ce găsea ceva printre gândurile lui încâlcite.

— Şi Gianina era din România. Tu eşti Gianina?

Bătrânul era acum cu totul pierdut în ape tulburi. Realitatea şi părerea, a fi şi a nu fi, nu mai aveau graniţe în fiinţa lui. Până şi persoanele pe care le cunoscuse

cândva nu mai aveau identitate şi contur clar. Nu era furios, ci copil neajutorat.

— Nu sunt Gianina, i-a răspuns cu voce blândă, dar fermă Stefania.

— Cine eşti tu? întrebă Elia convins că nu o cunoaşte pe acea femeie şi neînţelegând ce caută în casa lui.

— Sunt Stefania.

— A, Stefania! Ştiu... Ştiu... Te-a adus de dimineaţă Silviana.

— Da. M-a adus Silviana să am grijă de dumnea... de tine, Elia.

Bătrânul a tăcut îmbufnat. Ceva îl nemulţumea, dar nu îşi exprima nemulţumirea. O privea cu ură.

— Nu te vreau în casa mea! Pleacă! O vreau pe Gianina! Micuţa mea Gianina, unde eşti?

Stefania a înţepenit privindu-l. Începuse a vorbi cu furie oarbă în voce şi sfârşise prin a se smiorcăi ca un copil de doi-trei ani. Era şocant şi greu pentru ea să se obişnuiască cu boala bătrânului. Furie, blândeţe, rătăcire, regăsire, realitate, ape tulburi, om bătrân, copil speriat, cunoaştere, necunoaştere, aici, departe, demult trăi ca azi şi azi trăit ca niciun timp – aceasta era o parte din personalitatea bătrânului medic. Şi aceste aspecte se schimbau rapid. Ea

nu mai văzuse astfel de bolnavi şi îi era greu. Boala lui o făcea şi pe ea să se simtă bolnavă.

— Tu eşti Roberta? se trezi întrebată şi tresări speriată. În vocea bătrânului era durere şi căutarea singurei şi marii lui iubiri pe care o pierduse şi din care cauză era cu minţile rătăcite. Rostise numele soţiei cu alint, cu veneraţie, cu dor. Parcă o striga să vină la el din lumea umbrelor.

— Nu sunt Roberta! Sunt Stefania, badanta ta, îi spuse cu blândeţe şi se aşteptă ca vorbele ei să stârnească un nou val de furie în bietul bătrân.

— Nu, nu eşti Roberta! Unde e Roberta?... scânci ca un copil apoi îşi puse capul pe masă şi Stefania îl lăsă să plângă căci nu ştia ce poate face.

A strâns masa, a spălat vasele şi tot timpul ăsta bătrânul a stat cu capul pe masă.

— Să mergem la culcare. E târziu. Sunt obosită, Elia.

Bătrânul şi-a ridicat capul de pe masă când i-a simţit mâna pe umăr.

— Tu cine eşti?

Stefania oftă. Era epuizant să fii întrebată de atâtea ori cine eşti.

— Eşti Stefania din România! exclamă Elia fericit că şi-a amintit.

— Da. Să mergem la culcare. Te ajut să urci în dormitor.

Îl sprijini pe bătrân şi îl conduse până la uşa lui. Alături era dormitorul ei pe care i-l arătase Iyangura şi în care îşi dusese bagajul.

— Ai nevoie de ajutor? îl întrebă deschizându-i uşa.

— Nu. Nu am. Mulţumesc. Noapte bună, îi răspunse şi se înclină uşor în faţa ei, apoi intră în cameră şi închise uşa.

Căldura, recunoştinţa, blândeţea şi aerul de nobleţe din vorbele şi gestul bătrânului o vrăjiră pe Stefania. Senzaţia era că trăieşte în alt timp. Dincolo de boala bătrânului exista un om minunat, un suflet ales.

— Noapte bună, Elia, şopti şi plecă spre camera ei, dar auzi telefonul fix din holul de la intrare sunând şi coborî în viteză să răspundă.

Era Silviana care îi ceru să-i spună cum se descurcă şi ce face Elia. Stefania i-a povestit rapid tot ce se întâmplase în acea zi.

— Mă bucur că e totul bine. Noapte bună, Stefania.

— Mulţumesc, *signora* Silviana.

— Silviana. Fără *signora.*

— Mulţumesc, Silviana.

Au închis telefonul, dar şi una şi alta au rămas lângă el pe gânduri.

...Iyangura mi-a spus că Stefania e o persoană *bravă.* Că nu e ca Gianina. Şi mie îmi place, dar încă nu pot avea încredere după tot ce am păţit cu târfa de Gianina. Prefer să fiu cu ochii în patru, i-am spus Iyangurei să o supravegheze discret, gândea Silviana.

Stefania gândea exact în acelaşi timp cu ea: dincolo de boala bătrânului pare a fi totul în regulă cu ei. Silviana nu seamănă cu Debora. E o doamnă adevărată... Mai bine stau încă în alertă. Nu pot avea încredere în ei după tot ce am trăit în Italia, se răsuci ea în gânduri.

A urcat în dormitorul ei ce era la fel de luxos ca şi al bătrânului; fusese unul din dormitoarele fetelor când acestea erau acasă. Lângă dormitor avea baia ei proprie. Şi-a scos din geamantan câteva lucruri strict necesare.

...Nu are rost să-mi desfac tot bagajul. Ce rost are să-mi pun hainele în dulap dacă nu sunt sigură de nimic?! Astăzi sunt aici şi pare totul bine, dar mâine pot fi iar în stradă. Mai bine las bagajul nedesfăcut până când voi fi sigură că rămân aici...

A stat mult sub duş. Nu a plâns. Se simţea golită de orice sentiment. Afară, în grădina bătrânului, păsările se întreceau în triluri. Vântul legăna copacii şi îi făcea să cânte un cântec de leagăn.

...Simt linişte şi pace în jur. Mi-e dor de copii. Mi-e dor tare. Oare cât au crescut de când am plecat!? în fotografii par mai mari. E toamnă. A doua toamnă la Roma. Vine al doilea Crăciun pe care îl trăiesc departe de copiii mei, fără colinde şi fără sărbători. Mă bucur că le trimit bani şi că le este bine, dar când mi-e dor tare de ei am sentimentul că niciun preţ şi nicio avere nu sunt destule ca plată să fii departe de copii. Cât costă dorul de copii?! O mie de euro? Opt sute? Mai mult...

Mai puţin... O, Doamne ce vremuri blestemate şi ce lupi au condus România ca pe o turmă de oi de a ajuns mama să fie doar o sumă de bani, familia o amintire pe care doar dorul o mai leagă. Gândea toate astea fără a plânge şi lăsa apa să-i spele sufletul şi trupul şi să-i stingă dorul din ea.

Nu a visat nimic. A dormit adânc. Au trezit-o păsările ce cântau vesele ca nişte nebune sub fereastră. A privit ceasul. Şase şi jumătate... Nu ştia ce să facă. A mai lenevit puţin în pat apoi s-a spălat şi s-a îmbrăcat. S-a dus până la uşa bătrânului şi a deschis-o încet. Dormea. I-a auzit respiraţia adâncă. A închis uşa cu grijă ca să nu-l trezească şi s-a dus în camera ei. Şi-a scos cărticica de rugăciuni şi a îngenuncheat lângă pat cu spatele la uşă.

...Bunica vorbea cu spiritul pădurii – Jengi şi cu zeul

ploilor ce are tronul pe Kilimanjaro – Ngai... îşi aminti că povestea Iyangura despre credinţele ei din Africa. Imediat şi-a amintit cum cântau la cor la biserică în România cântul minunat: „Nu lăsa, Măicuţă/ Să pierim pe cale/ Că noi suntem fiii/ Lacrimilor tale” şi s-a bucurat că e creştină, că neamul ei crede şi se roagă unei Măicuţe Sfinte ce a născut un Mântuitor. Şi-a citit rugăciunile, s-a rugat pentru copii, pentru ea şi pentru înţelegere cu familia ce o primise în casa lor. A terminat rugăciunea, dar nu îi venea să se ridice din genunchi. Încă simţea calea deschisă spre cer. A început să cânte foarte încet: Nu lăsa, Măicuţă/ Să pierim pe cale...

Păsările de afară o acompaniau amplificându-i rugăciunea şi ducând-o spre cer. Fereastra se lumină brusc de un mănunchi de raze ale răsăritului ce au căzut ca o ploaie de lumină peste mărunta femeie ce se ruga plângând şi cântând.

Elia a deschis încet uşa şi a văzut-o în genunchi cu ploaia de lumină pe cap. I-a auzit şi cântecul şi, fără a-i înţelege cuvintele, simţea ruga din cântul ei. Ea cânta frumos, din suflet. Se simţea rău că intrase în rugăciunea ei fierbinte, dar nu putea pleca. Stătea şi o privea hipnotizat cum se roagă şi ceva îl ţinea pe loc să mai audă

încă un vers.

Cântecul s-a terminat. Ea a început să facă câteva mătănii şi el a plecat spre camera lui. Se bucura că ea nu l-a văzut.

Stefania a auzit uşa dormitorului bătrânului deschizându-se cu zgomot şi a plecat grăbită spre el. Oare eu am lăsat uşa deschisă?! s-a întrebat. Parcă ţin minte că am închis-o bine. Elia o aştepta în faţa uşii dormitorului lui. Intenţionat făcuse zgomot cu uşa ca să o cheme.

— Bună dimineaţa... îi spuse vesel. După salut a rămas un gol şi Stefania a înţeles din privirea lui nelămurită şi întrebătoare că iar i-a uitat numele.

— Stefania, şi-a spus numele repede ca să nu mai întrebe el cum o cheamă. Bună dimineaţa, Elia.

— Vreau să merg în grădină să mă plimb. Păsările cântă. E frumos şi cald. Mergi cu mine?

— Merg. Mai întâi fac curat în camera ta apoi coborâm. Îţi vei lua medicamentele apoi ieşim în grădină.

— Şi, Stefania, i-a răspuns bătrânul ascultător ca un copil.

O săptămână întreagă bătrânul s-a comportat ca în prima zi. Îi uita numele. O întreba dacă e Gianina sau Roberta. Se înfuria şi ţipa. O alunga. Vorbea blând şi cald.

O urma ca un copil. Plângea tot ca un copil. Şi tot într-o săptămână Stefania s-a învăţat cu comportamentul lui care era clar că era inofensiv.

Încă nu îşi desfăcuse bagajul. Lua direct din geamantanul lăsat în mijlocul camerei lucrurile ce îi erau necesare. Încă nu ştia dacă va rămâne sau nu. Uneori i se părea că Iyangura o urmăreşte, dar şi-a spus că e doar o părere. Şi totuşi nu era părere... într-o dimineaţă, după ce şi-a cerut voie de la Silviana să o lase să vorbească un pic cu copiii la telefon, în timp ce bătrânul era în bucătărie cu Iyangura, a sunat acasă în România.

Cu greu şi-a putut stăpâni lacrimile când a auzit vocea copiilor. A vorbit pe rând cu amândoi. Le-a povestit cum îi este în Italia şi că stă la o familie minunată. Nu s-a mai săturat să-i audă povestind despre profesori, noul an şcolar de-abia început şi alte întâmplări de acasă.

— Mamă, când vii acasă!? Mi-e dor de tine! îi spuse băiatul cel mic şi ea s-a chircit sub cuvintele lui de parcă o lovise cineva cu pumnul în ficat.

Până şi lumina soarelui, şi păsările de afară ce cântau, toamna blândă, copacii foşnind sub adierea vântului ţipau până la cer întrebarea copilului: Mamă, când vii acasă? Mi-e dor de tine...

Cu greu, rupând cuvintele din inima ei în care rămânea rană adâncă, şopti:

— Nu ştiu, puiul mamii. Nu ştiu...

Pentru că o îneca strângând-o de gât plânsul, a spus repezit:

— Nu mai pot vorbi. Sun altă dată.

Înainte de a închide telefonul şi-a auzit copilul ţipând: Nu vreau bani!! Te vreau pe tine!! şi a îngenuncheat chircită de durere lângă măsuţa pe care era pus telefonul. Plângea în hohote. În piept simţea cum taie un cuţit şi lasă în urmă rană. Centrul universului ei devenise un ţipăt de jale: Mamă, când vii acasă? Mi-e dor de tine... Nu ştiu... Nu vreau bani!! Te vreau pe tine!!

Şi-a dus mâinile la urechi să nu mai audă vocile ce ţipau întrebările şi să nu mai simtă durerea. Dar întrebările şi durerea erau în ea şi o sfâşiau cu colţi de lup.

Privirea i-a căzut pe Iyangura. Era dincolo de arcada de la camera de zi. O privea. I s-a părut că a făcut un pas înapoi să se ascundă apoi s-a răzgândit şi a venit spre ea. A cuprins-o în braţe. Stefania nu s-a mai gândit dacă o spiona sau nu aşa cum nu s-a gândit niciodată de ce mereu erau lăsate prin casă, la vedere obiecte din aur, bani, bijuterii. Avea nevoie de îmbrăţişarea ei şi nimic

altceva nu mai conta. Vorbea plângând despre copiii ei lăsaţi singuri acasă în urmă cu un an şi jumătate. I-a spus şi de dialogul cu băiatul cel mic.

Iyangura o legăna şi o mângâia.

— Te înţeleg. Eu am un băiat, Elia. E student la medicină. E coleg şi prieten cu băiatul Silvianei. Nu pot trăi nicio zi fără el.

Iyangura i-a şters lacrimile şi a ridicat-o din genunchi. A dus-o pe un fotoliu din camera de zi şi i-a adus un şerveţel să-şi şteargă lacrimile şi nasul şi un pahar cu apă. I-a dat şi o pastilă.

— Ia-o! Te linişteşte.

Stefania a luat pastila ca un copil ascultător. Era secătuită de puteri, dar plânsul i-a făcut bine. A eliberat-o de durere.

— Ai soţ? o întrebă pe Iyangura.

— Da. E şoferul lui Matteo, soţul Silvianei. O perioadă a lucrat la clinică. El e tot un masai, dar din Tanzania. A fost alungat din sat pentru că nu a reuşit să omoare un leu cu suliţa pentru a-şi lua examenul bărbăţiei. Leul l-a rănit pe el Merge şi acum un pic şchiop din cauza rănilor. A rătăcit rănit prin păduri la fel ca mine. E o poveste întreagă cum a ajuns în Europa. Mai întâi a ajuns în SUA şi apoi aici. L-am

întâlnit la clinica „Anastasia-Doria”. Eu aproape mă însănătoşisem când l-au adus pe el. Avea febră mare, delira. L-am îngrijit câteva zile. Îl cheamă Suha Bassyam. Suntem fericiţi. Avem un băiat, Elia.

Faţa lyangurei strălucea de fericire. Undeva în adâncul negru al irisului şi în liniile din colţul ochilor şi ale gurii erau încă urmele săpate de durere ce nu se vor şterge niciodată.

— Sunt îngrijorată de pasiunea, mai bine spus obsesia, lui Elia pentru Africa. Şi-a decorat camera cu obiecte africane. Are un raft întreg al bibliotecii cu cărţi despre Africa. Ştie atâtea despre masai... şi despre tuaregi, zulu sau dogoni! Vrea să meargă în Africa cu „medicins sans frontiers” când va termina facultatea. Silviana îmi spune să nu fiu speriată şi să nu-l opresc. E dreptul lui să-şi cunoască rădăcinile. Bunica Magdale spunea: *Fiecare îşi împlineşte destinul dat de marele spirit. Firul de iarbă devine fir de iarbă chiar dacă îl rănesc călcând pe el cămile şi îndură secetă. Dacă marele spirit a spus că trebuie să fie fir de iarbă, el va fi iarbă indiferent de piedici...* Poate că e stabilit de Cer ca fiul meu să meargă în Africa. Eu nu mă pot împotrivi destinului. El s-ar împlini oricum în ciuda împotrivirii mele.

Ce înţeleaptă e Iyangura! gândi Stefania.

— Sunt oameni buni? întrebă brusc.

Iyangura se gândi puţin pentru a înţelege la cine se referă Stefania în întrebare. Se referea la familia Anastasia.

— Cei mai buni oameni de pe pământ. Eu nu văd în Elia bolnavul ce este acum, ci văd în el omul minunat ce mi-a întins mâna, m-a cules din noroi, mi-a dat o altă soartă. E mântuitorul meu.

Stefania a crezut că nu a înţeles bine ultima propoziţie a Iyangurei, căci ştia italiană, dar nu era încă expert în sensul figurat al cuvintelor. Cum să-i fie Elia mântuitor!? E blasfemie. Cred că îmi scapă mie sensul cuvintelor, gândi, dar se înşela. Iyangura vedea în familia Anastasia pe mântuitorul vieţii ei.

— Trebuie să plec. Mâine e sâmbătă şi nu vin. Dacă nu vin nici fetele bătrânului vei sta tot tu cu el. Te vor plăti în plus. Ne vedem luni dimineaţă. La revedere.

— La revedere. Mulţumesc, Iyangura!

Stefania a condus-o până la uşă. În faţa casei o aştepta soţul cu maşina. I-a *văzut* sărutându-se şi îmbrăţişându-se. El şchiopăta uşor. Erau fericiţi. La plecare i-au făcut amândoi semn cu mâna.

S-a întors la bătrân în bucătărie şi a început să aşeze masa pentru prânz. Era fericită pentru fericirea Iyangurei. Merita să fie fericită şi să se simtă acasă în Italia. Oare şi eu voi fi peste ani acasă în Italia!? îmi voi aduce copiii aici şi nu voi mai vrea să aud de România!?... Niciodată!! Acasă pentru mine e veşnic România!

— Ce-ai spus? întrebă bătrânul.

— Nimic, şopti ruşinată realizând că gândise cu voce tare.

— Ai şoptit ceva. Am auzit! ţipă bătrânul.

De frică să nu se înfurie şi mai rău recunoscu:

— Am gândit cu voce tare.

După masă bătrânul a plecat să se culce. Ea a pus haine în maşina de spălat, a călcat rufe şi le-a împăturit. Voia să fie totul perfect când vor veni fetele lui Elia.

Iyangura o sună seara pe Silviana şi îi comunică:

— Stefania e o femeie cinstită. Se poartă frumos cu Elia. Nu s-a atins de banii şi aurul din casă pe care l-am lăsat în cale. Nu minte ca Gianina că are copil în România, ci chiar are. Doi băieţi. A vorbit astăzi cu ei la telefon şi i s-a făcut rău de dor. Am auzit-o vorbind, dar nu am înţeles ce spunea pe limba ei, dar durerea unei mame despărţită de copii pot să o simt fără cuvinte.

— Mulţumesc, Iyangura.

— Cu plăcere, Silviana.

Apoi Silviana o sună pe Stefania şi se interesă ce face tatăl ei.

— E bine. A mâncat. Acum urcăm sus. Vrea să facă baie... Stefania tăcu încurcată neştiind cum să întrebe dacă trebuie să-l ajute pe *bătrân* la baie *sau* nu. Silviana i-a ghicit gândurile.

— Nu trebuie supravegheat la baie. Se descurcă singur. Dar te rog să stai în apropiere. E bătrân. Mersul lui e nesigur.

— Aşa voi face, Silviana.

— Tu cum te descurci? Cum se poartă tata?

— Bine. Am învăţat regulile casei. *Signore* Elia se poartă...

— Elia! spuse şi râse în telefon Silviana.

— Elia se poartă normal pentru un om bolnav, dar ţipă din ce în ce mai rar şi pare că mă ţine minte. Nu mă mai confundă cu nimeni. Nu îmi mai spune nici Gianina, nici Roberta. Ştie că sunt altă persoană: Stefania.

— Mâine nu pot veni la tata nici eu nici Oriana decât după amiază. Poţi sta tu cu el?

— Bineînţeles.

— Mulţumesc. Vom nota orele lucrate în plus ca să le plătim ca ore suplimentare. Matteo îţi face actele pentru angajare şi pentru permisul de muncă în Italia.

— Mulţumesc, Silviana.

— Noapte bună, Stefania. Ai grijă de tata... şi de tine, adăugă după un moment de tăcere.

— Mulţumesc, şopti şi închise telefonul.

Era fericită şi mulţumită. Începea să creadă că în sfârşit a găsit o familie de oameni minunaţi.

— Să mergem sus, Elia.

Bătrânul s-a prins cu veselie de braţul ei întins. Zâmbea. Poate la viaţa lui o fi fost mai înalt, dar acum bătrâneţea îl micşorase încât capul lui era un pic mai sus de umărul Stefaniei. Au mers împreună spre scări.

— Stefania, tu ai văzut tablourile mele? Dar vitrina cu antichităţi?

— Am văzut tot, Elia, în prima zi când am venit aici. Sunt frumoase.

— Ai văzut tabloul „Beata Beatrix”? Ai observat că semeni cu femeia din tablou?

— Am văzut tabloul. Nu semăn cu femeia!

— Ba semeni! spuse Elia cu furie.

— Semăn, confirmă Stefania pentru a nu-i stârni furia şi

zâmbi amintindu-şi că şi ea s-a identificat cu personajul pictat când l-a văzut prima dată.

— Tablourile din salon le-ai văzut?

— Nu. Nu am intrat în salon până acum.

— Hai să le vedem! o chemă el vesel aşa cum îşi cheamă copiii prietenii la joacă.

— Elia, le vom vedea mâine. E târziu. Trebuie să faci baie. Sunt şi eu obosită. Bătrânul rămase o clipă pe gânduri. Stefania se temea să nu se înfurie că nu l-a ascultat. Aşteptând încordată reacţia lui a făcut doi paşi mici spre scări.

— Ai dreptate, *piccolina mia.* Să mergem sus. Vom vedea altă dată tablourile. Bătrânul o ajunse şi o luă iar de braţ şi au plecat împreună pe scări. Ea nu ştia ce să spună. A surprins-o că i-a spus *piccolina mia.* Oare trebuia să-i spun să nu-mi spună aşa?! Oare e o greşeală că îmi zice altfel decât Stefania? se întreba în timp ce trăgea cu coada ochiului la faţa bătrânului ce radia de fericire şi mulţumire. Cred că sunt paranoică. Nu e o crimă că bătrânul mi-a spus *piccolona.* E un bunicuţ inofensiv... Un bunicuţ era şi cel din Sicilia! îşi aminti şi se cutremură. Cercetă faţa bătrânului cu atenţie pentru a descoperi ceva neclar, un gând ascuns sau murdar, dar nu era nimic sau nu găsea

ea. Bătrânul avea expresia feţei la fel de inocentă ca a unui copil.

L-a lăsat în dormitor şi s-a dus în baie unde a dat drumul la apă şi a potrivit-o de caldă, a pus prosoape lângă cadă la îndemână, i-a dus pijamaua în baie şi a pus un preşuleţ lângă cadă. Gresia era lucioasă şi bătrânul putea aluneca pe ea cu paşii lui nesiguri.

— Poţi merge la baie. Eu aştept aici.

— Mulţumesc, Stefania.

I-a făcut patul şi a mai dereticat prin cameră cât timp bătrânul îşi făcea baie. A privit pe fereastră când nu a mai avut ce face. Grădina era superbă, absolut superbă. Toţi citricii se pregăteau să înflorească a doua oară şi purtau pe crengi povara dulce a bucheţelelor de muguri albi. Mai înfloriseră o dată în primăvară. Atunci era la Debora şi i-a văzut înfloriţi. Măslini bătrâni, rămuroşi şi cu coroană bogată îşi împleteau crengile într-un minunat dans de frunze, petale, verde şi lumină cu portocali, lămâi, mandarini. Erau şi câţiva brazi. Stropi de ploaie au lovit geamul mânioşi. Stefania l-a deschis larg să o lovească pe ea boabele de cleştar venite din cer. Mirosul de pământ ud, copac, floare, apus şi petale a ameţit-o. La Roma toamna e tot un fel de primăvară. Aici nu e ca în România,

gândi apoi uită de grădină. Bătrânul era în spatele ei. I-a auzit respiraţia.

— E frumos afară.

— Da, Elia, e frumos. Tocmai gândeam că la Roma toamna e tot un fel de primăvară. În România e altfel.

Bătrânul repetă vrăjit fraza ei despre Roma.

— Cum e acasă la tine, în România? Gianina spunea că e totul rău acolo...

— Nu e rău totul. România e casa mea, aşa cum e Italia, Roma casa ta. Pentru mine e cel mai frumos loc de pe pământ.

— Gianina nu spunea asta! Minţi!

— Nu mint, Elia! îi răspunse ferm apoi îi păru rău. Nu trebuia să-l înfurie pe bătrân.

— Poate că nu minţi. România ta e altfel decât România Gianinei. Tu eşti altfel. Te-am auzit în prima dimineaţă cântând când te închinai. E un cântec din ţara ta? Cântă-mi! E frumos.

— Mă rugam. Rugăciunea e o taină între mine şi Dumnezeu şi nimeni nu are voie să se amestece în ea!

Bătrânul roşi uşor.

— Scuză-mă, Stefania.

— Noapte bună, Elia.

Bătrânul adormi fericit. Stefania era minunată. O putea înlocui pe Gianina. *Îi* era drag să o aibă în casă. E un pic mai încăpăţânată decât Gianina... Gianina mă asculta de fiecare dată. Stefania nu. Aşa era şi Roberta. Spunea nu... gândi Elia şi se întinse între aşternuturi. Era aproape în vise când a şoptit: Noapte bună, *piccolina mia...*

Stefania s-a dus în camera ei. A dat cu ochii de geamantanul din mijlocul camerei şi de celelalte bagaje. E timpul să îmi pun hainele în dulap. E bine aici. Îmi place, gândi, apoi se răzgândi: Le pun mâine seară. Sunt obosită.

A adormit imediat ce s-a întins în pat. S-a visat acasă, în România. Era cu copiii. A plâns prin somn.

Dormea adânc când au trezit-o nişte zgomote în uşă. S-a ridicat din pat năucă. A privit ceasul: opt. E târziu. Bătrânul are nevoie de mine. Am uitat să pun ceasul să sune. Alerga spre uşă când iar a ciocănit cineva.

A deschis larg uşa şi cu greu s-a putut opri să nu se lovească în persoana ce era lângă uşa ei. A încremenit privind. În faţa uşii, cu chipul de bărbat îndrăgostit, era Elia. Era îmbrăcat cu pantaloni negri şi cămaşă albă călcată şi în mână ţinea o tavă pe care erau două ceşti cu cafea. Oricât de ţanţoş se ţinea bătrânul, mâinile îi tremurau şi cafeaua zbura cu stropi mărunţi ca o bură

afară din cană.

— Stefania, *piccolina mia*, am făcut cafeaua şi ţi-am adus-o la pat să o bem împreună, îi spuse plin de veselie şi un zâmbet larg se întinse între urechile bătrânului. Radia.

Stefania nu ştia ce să creadă. Era şocată. Îşi aminti rapid tot ceea ce i se povestise despre Gianina. Analiză rapid că bătrânul nu pare total rătăcit. O cunoştea. Nu o confunda cu nimeni.

A tras adânc aer în piept şi a explodat:

— Elia, în casa asta eu fac cafea şi te servesc pe tine! Sunt badantă, de asta am venit din România, ca să muncesc pentru bani! Eu nu sunt *piccolina mia!* Fugi de la uşa mea!

În ciuda aşteptării unei explozii de furie din partea bătrânului, acesta s-a comportat exact ca un copil certat. Cu capul în jos, bosumflat, cu paşi mici a făcut stânga-împrejur şi a luat-o spre scări. Cănile se zbenguiau pe tavă şi făceau un zgomot infernal din cauza tremurului bătrânului ce devenise de nestăpânit. Din capul scărilor a întors încă o dată capul spre ea. Cerşea iertare şi împăcare aşa cum cer copiii când sunt certaţi de părinţi. A văzut-o stând neclintită lângă uşă şi cu mâna întinsă spre el aşa cum rămăsese când a ţipat să fugă de la uşa ei. A lăsat

capul în jos, s-a întors cu spatele şi a plecat pe scări fără niciun cuvânt.

Stefania a închis uşa cu putere. A dat cu piciorul în geamantan cu furie.

La naiba! La naiba! La naiba! Iar trebuie să plec. Bine că nu mi-am desfăcut bagajul aseară. Plec. Nu am ce face. Eu nu sunt *„piccolina mia”* pentru nimeni. Mie nu trebuie să-mi aducă un moşneag mai bătrân ca tata cafeaua la pat! Am venit în Italia să muncesc! Ce zâmbet avea!...

S-a spălat, s-a îmbrăcat şi şi-a pus absolut toate lucrurile înapoi în geamantan şi făcând toate astea gândea: Trebuie să plec... Trebuie să plec iar... Nu am încotro... Aştept să vină fetele moşului şi plec. La naiba că se întâmplă asta tocmai când începuse să îmi placă aici şi să mă simt bine!

A coborât necăjită şi furioasă. Bătrânul nu era nicăieri şi a uitat de furie şi de necazul ei. S-a speriat.

— Vai de mine! Unde e? Dacă a păţit ceva? se întrebă alergând dintr-o cameră în alta apoi începu să strige în gura mare: Elia! Elia! Elia! dar el nu răspundea.

A văzut uşa deschisă şi a fugit afară. Ploua şi era răcoare.

Ce mă fac? Cine m-a pus să-l cert? E un om bătrân şi bolnav. Are minte de copil.

Alerga spre spatele casei şi ţipa cât o ţinea gura:

— Elia, unde eşti?

L-a văzut pe bancă. Era în cămaşă şi era ud. Stătea ghemuit acolo şi plângea. Nu o auzea că îl strigă. A ajuns la el şi l-a prins de braţ. I-a privit ochii când i-a ridicat spre ea şi a văzut în ei durere, dor şi rătăcire. Nu îşi dădea seama dacă o recunoaşte sau nu.

— Elia, hai în casă. E frig. Eşti dezbrăcat.

— Roberta ţipa ca tine. Mă certa uneori. Am iubit-o atât de mult!... Tu nu eşti Roberta?

Stefaniei i se topi sufletul de milă. Începea să-l înţeleagă pe Elia şi ce anume declanşase boala. Nu putea trăi fără soţia lui. De boala şi de durerea lui profitase Gianina şi îl transformase şi mai mult într-o jucărie stricată.

— Nu sunt Roberta. Sunt Stefania, i-a spus ea amestecând în voce blândeţe şi fermitate în cantităţi egale.

Bătrânul şi-a încleştat mâna în braţul ei, dar nu a spus nimic. Parcă nu putea vorbi.

— Să mergem în casă, Elia. E frig.

În casă l-a pus să se schimbe de hainele ude apoi au mers la masă. Ea a pus totul pe masă, inclusiv cafeaua şi medicamentele bătrânului. Au mâncat în tăcere. Se auzea

doar ploaia afară şi zgomotul tacâmurilor.

Stefania nu se gândea la nimic. Nu ştia dacă va pleca sau va rămâne. Până la amiază a făcut treburi mărunte şi bătrânul o urmărea privind-o îmbufnat şi fără a scoate niciun cuvânt.

La două a ajuns toată familia doctorului şi Stefania a făcut cunoştinţă cu Matteo, cu Sergio – fiul lui Matteo şi al Silvianei, şi cu Oriana. Niciunul nu părea atât de cald şi de omenos ca Silviana la prima vedere. Au discutat despre salariu şi despre acte, i-au dat banii pe prima lună să-i trimită acasă şi i-au trecut pe un carneţel primele ore suplimentare lucrate. Ei încă nu-i venea a crede ce se întâmplă. Era prea frumos să fie adevărat. Existau italieni minunaţi. Va mai trece puţin timp şi va înţelege că nu există popoare bune şi rele, ci doar oameni buni şi răi indiferent cărei naţii de pe pământ îi aparţin.

— Acum eşti liberă, Stefania. Stăm noi cu tata. Şi mâine tot noi, îi spuse cu căldură Silviana. Îmi place cum e tata. Pare mai bine.

Stefania se gândi să povestească despre incidentul de dimineaţă, dar se răzgândi. Tocmai primise banii pentru o lună, deci trebuia să stea o lună întreagă în acea casă. Merită să încerc, gândi. S-a dus sus şi şi-a desfăcut

bagajele. Apoi a plecat în oraş la Ana şi la ceilalţi români. Voia să meargă la biserică cu ei şi apoi să găsească pe cineva care să ducă banii primiţi copiilor în România.

La ieşirea din casă bătrânul nu a vrut să-i răspundă la salut. Era furios că pleacă. Ea a crezut că e furios pentru incidentul de dimineaţă. Odată ieşită pe uşă a uitat de toate grijile. Avea trei dorinţe clare: să se vadă cu românii ei, să meargă la biserică şi să trimită bani acasă copiilor.

Elia a fost toată ziua morocănos. Trântea lucruri, nu îi plăcea mâncarea, voia să doarmă apoi nu mai voia, ţipa şi o căuta cu privirea prin casă pe Stefania. Îi era dor de ea. Fetele îl priveau cu interes şi oarecum ciudat când vedeau că îşi îndreaptă privirea spre uşă la fiecare zgomot şi întreba:

— Unde e Stefania? Stefania când vine?

Deja începeau să se îngrijoreze şi să se gândească că a intrat în casa lor o altă Gianină, dar le-a împrăştiat grija şi le-a făcut să zâmbească vorbăria bătrânului ce aşezat într-un fotoliu, ursuz şi trist, se certa singur.

— Nu mai vine înapoi. S-a înfuriat. Exact aşa făcea şi Roberta când se înfuria. A ţipat la mine: Elia, în casa asta eu fac cafea şi te servesc pe tine! Fugi de la uşa mea! Bătrânul imita vocea Stefaniei şi gesticula ca ea. Fetele îl

priveau cu curiozitate şi îşi stăpâneau cu greu râsul. Nu mai vine! E rea! Nu e ca Gianina. Gianina era bună... Eu i-am făcut cafea, dar ea m-a alungat de la uşa ei. A ţipat... vorbea singur şi repetând cuvintele ca un copil de doi-trei ani.

— Silviana, când vine Stefania? ţipă spre fiica lui cu voce rea. Vocea de copil se topise.

Silviana şi-a ascuns zâmbetul înainte de a-i răspunde.

— Vine deseară. E liberă astăzi.

— Acum unde e?

— E cu românii ei. S-a dus la biserică.

Brusc îngrijorat şi speriat ca un copil părăsit şi-a lăsat capul în piept. Bărbia îi tremura a plâns. Îşi frământa mâinile tremurătoare strânse una în alta ca două păsări înfrigurate în gerul iernii. Părea că vrea să spună ceva şi nu are curaj sau nu poate. A ridicat ochii spre fiica lui. În ei era durere şi vinovăţie.

— Ştii, Silviana, Stefania nu mai vine...

Două lacrimi mari cădeau pe obrazul bătrânului. Silviana i-a ignorat lacrimile şi toate sentimentele citite în ochii lui şi cu aparentă nepăsare, fără nicio intonaţie specială în voce, i-a vorbit punându-i mâinile pe umeri într-un gest de îmbărbătare.

— Vine, tată. Sigur vine. De ce crezi că nu vine? întrebă prefăcându-se că nu a înţeles nimic din vorbăria lui de mai devreme. Voia să afle mai multe amănunte despre comportamentul Stefaniei.

Toată familia doctorului ascultă cu atenţie cum povestea acesta despre cearta lui de dimineaţă cu Stefania. Acesta îi imita iar gesturile, cuvintele şi furia din voce.

— Nu vine. S-a supărat... încheie Elia povestea. Iar părea un copil neajutorat.

— Vine, tată. Sigur vine, îl liniştiră fetele într-un glas. Ne-a spus nouă că vine.

Amestecând lacrimi, zâmbet şi dor pe faţă bătrânul le privea adânc plimbându-şi privirea de la una la alta.

— Sigur vine?

— Sigur! confirmă întreaga familie.

Bătrânul se linişti. Moţăia în fotoliu şi a uitat de toate şi tot. Din când în când era scos din letargie de câte un zgomot făcut de cei din casă şi tresărea apoi întreba:

— A venit Stefania?

— Nu, tată. Nu încă. Vine acuşi.

Când, odată cu înserarea, în prag a apărut Stefania faţa bătrânului s-a luminat ca un soare. Radia.

— Ai venit! exclamă fericit.

Stefania îl salută pe bătrân apoi plecă la Matteo ce o chemase în bibliotecă. Acesta stătea în spatele unui birou din lemn maro-roşcat ce părea vechi ca timpul. Un perete întreg era plin cu dulapuri, ce aveau aceeaşi culoare ca biroul, cu cărţi, iar restul pereţilor erau plini cu tablouri. Stefania nu reuşi să observe niciunul, ci doar le mătură cu privirea şi îşi îndreptă toată atenţia spre Matteo ce îi vorbea oficial şi parcă distant, rece.

— Am întocmit actele pentru permisul de muncă şi de şedere în Italia. Vei primi o mie de euro pe lună. Serviciul tău începe la ora paisprezece şi se termină la ora douăzeci şi două. Sâmbăta şi duminica ai liber. Orele lucrate în plus îţi vor fi plătite suplimentar. Ai întrebări?

— Nu, bâigui Stefania nevenindu-i să creadă ce i se spune. Toată după-amiaza auzise poveşti despre românce ce îndurau umilinţe de neimaginat în *casele* unde lucrau. Foame, jigniri, hărţuiri sau chiar abuzuri sexuale. O româncă povestea cum murdăreşte bătrâna pe care o îngrijeşte toată casa cu materii fecale şi ea trebuie să spele totul. O alta venise în casa la Ana distrusă. Plângea incontrolabil povestind cum muncise o lună de zile îngrijind doi bătrâni, ambii senili, şi cum a fost scoasă din casă fără niciun ban de fiul bătrânilor ce adusese altă

româncă. Aşa proceda în fiecare lună. Alunga pe femeia ce îi îngrijise părinţii fără niciun ban şi aducea alta. Acasă aşteptau copiii bani de pâine şi ea pentru pâinea lor a spălat bătrânii la fund o lună de zile şi a fost scoasă în stradă ca un câine. Stefania auzise din gura femeii blesteme înfiorătoare şi nimeni nu o putea opri să nu plângă sau să nu blesteme.

— Ce nu îţi este clar? întrebă Matteo văzându-i aerul pierdut.

...Să se usuce carnea pe voi! Să nu vă primească pământul! Să vă fie foame cum le e copiilor mei şi nimeni să nu vă dea de mâncare! Să vă ajungă tot neamul să spele moşnegi şi babe la cur fără plată!... şoptea vocea femeii în capul Ştefan iei când i-a pus întrebarea Matteo.

— Mi-e clar totul. Mulţumesc, răspunse adunându-se şi alungând blestemele din creier. Plecă spre uşă apoi. Matteo îşi îndreptase atenţia la hârtiile de pe birou semn clar că nu mai are ce discuta cu ea.

— Stefania, vreau să-ţi spun ceva!

Femeia s-a întors repede spre Matteo. Habar nu avea ce poate să îi spună domnul acesta distant, corect şi care vorbea atât de oficial. A surprins-o văzând că râde cald. Era prima dată când îl vedea râzând.

— Elia s-a plâns că ai ţipat la el...

Stefania simţi cum i se moaie picioarele. Trecuse doar câteva clipe de când sperase şi se bucurase şi acum se năruia totul. Era prea frumos să fie adevărat, gândi înainte de a-l auzi iar pe Matteo.

— Foarte bine ai făcut. Fii fermă cu el când nu e corect ceea ce face. Nu îl lăsa să te confunde cu nimeni şi să te *compare* cu altcineva. Spune-i clar că tu eşti Stefania. Aşa îi faci un bine şi lui: nu îi dai voie să se piardă de tot în hăţişul bolii. Fermitatea ta îl va ţine legat de realitate atât cât se poate. Când e bolnav – senii vreau să spun – poartă-te cu el ca şi cu un copil de doi-trei ani ce trebuie să asculte de tine. Trebuie să fii ca o mamă fermă ce îşi impune punctul de vedere în faţa unui copil mofturos.

— Da, *signore* Matteo.

— Matteo! porunci bărbatul dur.

— Matteo, repetă ea nevenindu-i să creadă că i se adresează pe nume unui parlamentar italian.

— Matteo, repetă zâmbind.

— Pot şti de ce râzi ca Mona Lisa?

Ea nu ştia ce să-i răspundă. Nici nu a realizat ca a râs.

— Te rog, spune-mi de ce ai râs?

— Nu pot acum. Poate mai târziu când ne vom cunoaşte

mai bine am să vă spun.

— Eu nu uit niciodată, Stefania! într-o zi îmi vei spune ce e cu zâmbetul acesta misterios. Acum să ne întoarcem la Elia. Vreau să fii fermă cu el, dar nu rea. Elia a fost un om minunat înainte de boală. Toată familia trebuie să avem grijă de el cât mai are de trăit. Chiar dacă el va uita într-o zi cu totul cine a fost, noi nu avem voie să uităm. Noi trebuie să respectăm în ceea ce mai rămâne din Elia Anastasia pe Elia Anastasia de altă dată.

— Înţeleg, şopti emoţionată.

— Ştiu că înţelegi, Stefania. Dacă eşti un om corect îţi va fi bine cu noi.

— Ştiu. Mulţumesc. Sunt un om corect.

Stefania a adormit fericită în seara aceea. Viaţa ei începea să fie mai liniştită. Speranţa o făcea să viseze la viitor. Spera să-şi poată vedea copiii curând. Poate îi va putea chema în Italia în vacanţă. Şi-a visat copiii. Erau împreună cu familia Elia, dar când s-a trezit nu îşi mai amintea, dacă erau în România sau în Italia. Tot ce îşi amintea e că erau împreună şi erau fericiţi. Habar nu avea că îşi visase copiii aşa cum îi lăsase acasă în urmă cu aproape doi ani şi tot aşa nu avea habar, nici în realitate nici în vis, cât de mari sunt copiii ei acum.

A lenevit în cameră după ce s-a trezit. A privit copacii înfloriţi pe geam. Începând din acea zi intra la programul normal de lucru. Trebuia să aibă grijă de bătrân de la ora paisprezece. Acum era cu Elia Iyangura. Nici nu îi venea a crede cât de omeneşte este tratată. Avea program de lucru normal de opt ore aşa cum avusese pe timpuri, pe vremea comuniştilor, în fabrică în România. Peste tot pe unde a lucrat în Italia a fost la dispoziţia angajatorului tot timpul – zi lumină – şi uneori şi noaptea şi asta era valabil pentru toate româncele ce îngrijeau bătrâni. Parcă îi era teamă să viseze la viitor. Se temea că în orice clipă soarta i se poate schimba şi că totul poate fi doar un vis frumos.

S-a închinat mult. A stat în genunchi şi a vorbit cu Dumnezeu. A cântat cântecul închinat Măicuţei din Cer. Apoi a şoptit o vorbă din psalmi ce îi plăcea mult şi acum i-a venit în suflet ca răspuns la frământări: *Bucuraţi-vă tremurând*... şi a înţeles că aceasta trebuie să fie starea ei pentru tot ceea ce i se întâmpla.

A coborât jos mai devreme de ora două căci se plictisea şi i-a dat voie Iyangurei să plece. Nu avea rost să stea cu bătrânul amândouă. A mâncat cu Elia apoi au ieşit afară din casă şi s-au plimbat prin grădina înfloritâ. Bătrânul era într-o stare bună. Glumea, râdea şi o ruga să povestească

de România şi ea i-a povestit laconic câte ceva despre viaţa ei de acasă şi despre băieţii ei din România.

— Mi-e dor de ei. Uneori simt cum mă doare inima de dor. Nu i-am văzut de aproape doi ani. Nu mai ştiu cum arată. Le ştiu doar vocea de la telefon, încheie de povestit şi îşi stăpânea cu greu lacrimile.

— E greu departe de casă. E greu departe de copii*, piccolina mia...* Ştiu cum e.

Bătrânul îi luă strâns mâna. Ea nu ştia ce să facă. Îşi încordă toţi muşchii şi se pregătea să fie dură în gesturi şi cu vorba, dacă va fi nevoie.

— Mama mea a suferit imens când eu am plecat ca medic pe front în cel de-al doilea război mondial. De – abia terminasem facultatea. Părinţii nu au vrut să plec. Eram singurul lor fiu. Mama s-a îmbolnăvit până la venirea mea. Ştiu cum e să-ţi fie dor.

Stefania realiză că nu are rost să-şi tragă mâna din mâna bătrânului şi nici să-l respingă cu vorba. Comportamentul lui era normal. Suna straniu în italiană expresia pentru a-ţi fi dor. Era ciudat să spui că ţi se face nostalgie. O folosise şi ea când vorbise despre dor, dar şi bătrânul. Nu exista corespondent în acea limbă pentru miraculosul cuvânt românesc, ce avea în el suflet, nu

numai litere.

A urmat o lună de zile în care bătrânul a devenit total dependent de ea. Se bucura ca un copil când o vedea, se speria când ea lipsea, plângea sâmbăta şi duminica când ea era plecată la românii ei. Tot acest comportament o îngrijora pe Stefania până când a aflat de la alte românce că aproape toţi bătrânii pe care îi îngrijesc se poartă aşa. Îşi venerează îngrijitorii. Văd în ei şi mamă, şi tată, şi iubită, şi tovarăş de necaz.

Bineînţeles că erau şi momente ciudate pe care Stefania le controla fără milă, chiar dacă vedea lacrimi în ochii bătrânului. Era fermă când Elia cu ochii tulburi, cu faţă de îndrăgostit tânăr, dar fără a o confunda cu Roberta sau Gianina, o chema în camera lui să stea cu el în pat.

— Stefania, dormi cu mine! o implora.

— Eu dorm în camera mea şi tu în a ta, Elia! Eu sunt badanta ta, vin doar când ai nevoie de mine ca îngrijitoare!

— Eu nu vreau să fii badantă! Căsătoreşte-te cu mine!

În loc de răspuns, Stefania pufnea în râs. Râdea tare şi el se simţea umilit şi ruşinat de râsul ei. Alteori râsul ei îl făcea să plângă şi ea se făcea că nu îl vede plângând. Printre sughiţuri de plâns ţipa ca un copil alintat:

— Eşti rea, Stefania! Rea şi încăpăţânată!

Uneori bătrânul îi dăruia, aşa din senin, bijuterii atât de frumoase încât femeii i se tăia respiraţia privindu-le. Cu ochii rătăciţi, plutind cu tot sufletul în ape tulburi, îi şoptea cu vocea de miere:

— Pune-ţi astea, Roberta! Nu ai mai purtat bijuteriile astea de tare mult timp!

Stefania privea aurul şi pietrele scumpe cu curiozitate. Erau atât de frumoase că mii de sori micuţi se aprindeau în palma în care bătrânul ţinea bijuteriile şi lumina lor se împrăştia şi în jur.

— Elia, eu nu sunt Roberta! Eu sunt Stefania! Acestea nu sunt bijuteriile mele! Eu nu am bijuterii!

Bătrânul o privea speriat. Roberta devenea încet Stefania şi în ochii lui pe tot timpul acestei metamorfoze rătăcirea devenea durere şi lacrimi. Revenea la realitate, dar această trezire durea rău de tot.

— Da, tu eşti Stefania. Acestea sunt bijuteriile Robertei. Unde e Roberta?

Privirea lui îşi căuta soţia prin casă. Uitase că murise. Stefania îl privea pe bătrân şi nu ştia ce să-i spună. Îi era milă.

— Unde e Roberta? scânci Elia şi scâncetul se

transformă în plâns. Îşi amintea şi amintindu-şi a fost cuprins, dincolo de plâns, de un tremurat convulsiv. Bijuteriile le-a scăpat din mână şi căzând au scos sunete ascuţite şi reci. Stefania avu sentimentul straniu că inima bătrânului a căzut din piept şi s-a împrăştiat pe jos în fărâme de aur, de rubine, de perle. Toţi sorii micuţi din pumnul bătrânului acum erau împrăştiaţi pe jos. A întins mâinile şi l-a strâns la piept pe bătrân. Capul lui i s-a pus pe umăr. Îl auzea hohotind şi îi mângâia uşor umerii şi spatele ca să-l liniştească. Nu avea niciun cuvânt de consolare pentru durerea lui aşa că doar îl mângâia. Când plânsul i s-a mai potolit, cu capul pe umărul ei a început să povestească de Roberta şi ea îl asculta fără a-l întrerupe. Îi făcea bine să vorbească.

— Roberta era născută în Elveţia. Am cunoscut-o acolo pe timpul războiului. Deşi Elveţia nu era implicată în război, spitalul de campanie a putut fi aşezat acolo. Ea locuia în Alpi cu bunicii. Am văzut-o o singură dată, când a adus-o bunicul la spitalul de campanie unde îngrijeam răniţii să îi pun la loc umărul luxat. Era cea mai frumoasă fată pe care am văzut-o în viaţa mea! Văzusem zile în şir morţi, răniţi, agonie şi durere. Oamenii toţi mi se păreau nebuni, viaţa fără rost şi lumea în derivă. În ochi aveam

numai moarte şi putreziciune, în urechi ţipete şi chin. Am văzut-o pe ea – o adolescentă încă fetiţă cu o rochie albă cu flori mici albastre – şi s-a făcut linişte în ochii şi urechile mele. Uitasem că e război. Uitasem tot. Aveam în faţa mea un înger ce îmi aminteam prin simpla-i prezenţă că există viaţă, există fericire, există renaştere dincolo de otrava războiului. A gemut uşor, şi-a muşcat buzele să nu ţipe, când i-am tras mâna la loc. Mâna sănătoasă şi-a încleştat-o de mine şi eu i-am simţit inima bătând şi pulsul agitat. Pe tot timpul războiului am retrăit acele momente. Pare puţin sau nimic, dar când iubeşti nimicurile acestea sunt Totul. Bătăile inimii ei, pulsul ei, ochii ei, rochia ei, geamătul ei – erau averea mea la care visam ca să nu înnebunesc de câtă moarte era în jurul meu. Vedeam moarte, trăiam moarte, şi ca să nu mă cuprindă şi pe mine deznădejdea sau moartea iubeam viaţa pe care o visam alături de ea. Fetele mele au amândouă ochii ei...

După ce bătrânul a adormit liniştit – povestitul îi făcuse bine – Ştefania a strâns bijuteriile împrăştiate. La sfârşitul săptămânii le-a dat Silvianei explicându-i laconic cum au ajuns în posesia ei.

— Mulţumesc, Stefania. Eşti o persoană *bravă.*

Bătrânul, cât timp stătea cu fetele lui, mogorogea

continuu şi era dificil. O voia pe Stefania. Nu se descurca fără ea. Cu toate astea, aşteptând-o vorbea singur în fotoliu lui din camera de zi şi familia îşi ascundea râsul auzindu-l.

— E rea Stefania! ţipă la mine. Nu vrea să se mărite cu mine. Spune: Eu sunt bandanta ta! Vin la tine în cameră când ai nevoie de îngrijitoare! Şi bătrânul imita exact vocea, mimica şi gesturile femeii ce îl îngrijea. Nu vrea bijuterii, deşi i le dăruiesc. E rea! Cea mai rea femeie de pe pământ!

Când termina monologul arunca speriat ochii în jur. Familia se prefăcea că nu a auzit nimic din ceea ce spusese el. O căuta pe ea. Părea că nu recunoaşte pe nimeni din casă sau că nu are nevoie de nimeni.

— Unde e Stefania? Când vine?

Era atât de speriat şi de îndurerat când întreba încât fetele se temeau de o criză puternică şi se grăbeau să-l liniştească. După ce Stefania intra pe uşă faţa bătrânului strălucea ca soarele.

Stefania ajunsese să-l preţuiască pe Elia şi să-l cunoască în momentele de luciditate pe medicul şi omul din el. Acesta era fermecător când glumea şi Stefania învăţase să glumească cu el. Chiar şi când era uşor tulburat şi o cerea

de nevastă sau o invita în camera lui glumea cu el, dar în glumă era ascunsă duritatea şi realitatea:

— Eu nu te iubesc, Elia! M-aş mărita cu tine pentru avere. Vrei?

Bătrânul, care făcea declaraţii înflăcărate de dragoste, care încerca să o zăpăcească cu cuvinte nebune, se ploştea brusc sub duşul îngheţat al cuvintelor ei.

— Eşti rea, Stefania! Cea mai rea femeie de pe pământ!

Duritatea şi fermitatea Stefaniei îl ajuta pe bătrân să se menţină pe linia de plutire. Gianina îl înnebunise complet ducându-l intenţionat cât mai departe în lumea de fantasme şi în rătăcire.

Uneori, plimbându-se prin grădină, bătrânul povestea despre viaţa lui, despre iubire, despre război, despre medicină. În zilele ploioase priveau împreună toate tablourile casei. Elia vorbea în faţa fiecăruia despre pictor, sentimente puse în pictură, lumină şi culoare şi Stefania ascultându-l începea să privească şi ea tabloul cu ochii lui şi îl înţelegea altfel. Erau zile în care veneau la Elia prieteni de-ai lui şi cu care petrecea ore în şir vorbind, depănând amintiri, plimbându-se prin parc. Dar cel mai minunat era pentru Stefania în zilele în care bătrânul se simţea excelent şi atunci vizitau oraşul. Parcuri, muzee, biserici,

vestigii istorice. Era ca într-o călătorie de vis... Alături de ea era mereu persoana cultă şi distinsă a doctorului care explica, se entuziasma în faţa unui exponat genial, povestea. Se simţea o favorizată a sorţii că poate vizita locuri pe care nici nu visase că le va vedea vreodată şi în compania unui om ce strălucea de inteligenţă, cultură, distincţie, educaţie. Şi *cu* toate astea nu era un om ce se mândrea cu asta; era modest şi natural cu toată cunoaşterea lui. O învăţa şi îi povestea fără a o umili că nu ştie. Fără a fi egali prin cultură, educaţie şi poziţie socială, doctorul Elia Anastasia o trata ca pe un egal al său, căci ştia că sunt amândoi făpturile lui Dumnezeu. Ceea ce îi deosebea era neesenţial după părerea lui. Fiinţa umilită de toţi afla ce înseamnă să fii preţuită sincer şi tratată ca Om şi asta era ca un balsam pentru sufletul ei rănit.

— Roma – casa mea – este în întregime un muzeu al umanităţii. Sunt fericit că este locul unde trăiesc, spuse bătrânul în apropierea Coloseumului. La tot pasul dai de vestigii istorice, dar şi de obiective culturale şi turistice.

— Prima impresie a mea despre Roma a fost că este cel mai încâlcit oraş din lume şi cel mai aglomerat. Mă sufoca oceanul de oameni în care simţeam că mă pierd, îl întrerupse repezită Stefania.

— Câte oraşe ai vizitat înainte de Roma? Ce locuri de pe pământ ai văzut înainte? o întrebă bătrânul cu vocea blândă şi ceva din intonaţia lui spunea că ştie răspunsul. Nu văzuse nimic înainte decât satul în care se născuse şi orăşelul mic din România unde lucrase şi unde îşi avea lăsaţi copiii. Şi eu m-aş fi speriat de Roma, dacă nu aş fi văzut nimic înainte! adăugă el blând, văzând-o că tace oarecum ruşinată.

— Vorbeşte-mi despre Coloseum, Elia! Nu ştiu nimic despre această clădire ce mă copleşeşte prin mărime, decât că a fost construită de romani în antichitate.

— Coloseumul este într-adevăr impresionant chiar şi sub formă de ruină cum îl vedem astăzi. Îţi dai seama cât de frumos era când a fost ridicat!... Era cea mai mare clădire a Imperiului Roman.

— Cine l-a ridicat? întrebă cu un firicel de voce şi oarecum copleşită de istorie şi de mândria de a fi urmaşul celor ce ridicase impozantul edificiu ce se simţea din vocea bătrânului.

— Împăratul Vespasian a început construcţia în anul 72 d.Hr. A fost terminată în anul 80 d. Hr. şi după moartea lui Vespasian...

Oare cu aur din Dacia mea?! gândi cu furie şi durere

Stefania şi îşi strânse buzele într-o linie dură. Elia se opri din vorbit şi îi privea cu atenţie faţa. Era feroce şi tristă în acelaşi timp.

— La ce te gândeşti? Eşti tristă, *mia piccolina...*

Ea a zâmbit amar.

— Mă gândesc la ţara mea, răspunse evaziv. Mi-e dor tare de casă...

— Nu asta ţi-a săpat tristeţe pe chip, *mafiglia...*

Felul în care rostise cuvintele *mafiglia* a topit toată durerea din sufletul femeii.

— Spune mai departe despre Coloseum. Îmi place să ascult.

— Clădirea avea patru etaje şi era îmbrăcată în marmură albă. Se văd etajele chiar şi azi în partea rămasă. Marmura nu mai este. A fost folosită la alte clădiri mai noi după ce coloseumul a fost distrus de cutremur pe la 850, nu ştiu data exactă. Putea primi 55.000 de spectatori ce intrau prin 80 de porţi. Sus, la ultimul etaj, stăteau clasele inferioare şi femeile. Jos stăteau clasele conducătoare, cei mai de seamă cetăţeni ai Romei. Exista şi un nivel sub sol şi acolo se găseau camere şi cuşti pentru animalele sălbatice.

— De ce? întrebă. Nu înţelegea de ce fusese nevoie de

animale într-un templu al artei; căci asta gândise ea că fusese acea clădire.

Elia o privi mirat.

— În Coloseum împăraţii organizau jocuri gratuite.

— Ce fel de jocuri? întrebă şi vocea îi sună straniu.

— Am să-ţi spun altă dată, răspunse Elia repezit. Acum sunt obosit şi vreau să mergem acasă. Ceva îl deranja în atitudinea şi în privirea ei.

— Te rog spune-mi, Elia! se rugă de bătrânul ce deja pleca. L-a ajuns din urmă şi l-a prins de braţ forţându-l să se oprească. *Oricum te voi* face să îmi spui cândva. Mai bine spune-mi acum.

Obosit şi parcă înfrânt Elia vorbi.

— Aceste jocuri începeau cu spectacole de comedie şi prezentări de animale exotice şi se terminau întotdeauna – era punctual culminant – prin lupte între animale şi gladiatori sau doar între gladiatori.

— Cine erau gladiatorii? întrebă şi vocea îi sună aspră ca o tăietură de ferăstrău. Vorbise nu ştiu cum de parcă cineva o strângea de gât şi ea se forţă să scoată sunete.

— Cei mai mulţi erau sclavi, prizonieri de război... La inaugurare jocurile au ţinut o sută de zile...

— Doamne Dumnezeule! Doamne Dumnezeule!

exclamă şi se îndreptă grăbită spre ieşirea din Coloseum. De bătrân a uitat. O durea inima. Se gândea la prizonierii de război daci şi la copiii luaţi sclavi din Dacia. Zidurile o strângeau *şi i* se părea că miroase a sânge.

Afară şi-a amintit de bătrân şi l-a aşteptat. Acesta nu era supărat, doar tăcut.

— Mergem să vizităm Forumul Roman. E aproape. Şi nu miroase a sânge... adăugă zâmbind. Forumul a fost centrul vieţii politice al fostului imperiu. Aici aveau loc procesiuni triumfale, alegeri şi tot aici se reunea Senatul.

...Deci aici ar fi *fost* adus legat Decebal dacă ar fi *fost* făcut prizonier! gândi. Apoi adăugă tot în gând: Trebuie să privesc totul cu detaşare. Istoria a fost demult. Ce mă priveşte pe mine!?... Eu am venit la Roma să muncesc şi să trimit o pâine acasă copiilor. Acum îmi este bine. După un moment de tăcere în gânduri şi afară în care a făcut paşi alături de bătrân s-a trezit ţipând în gând spre gândurile de mai devreme: Nu pot privi cu detaşare. Istoria nu s-a terminat. Mă priveşte şi pe mine. Ne priveşte pe toţi oamenii de pe pământ dacă vrem o lume mai bună. Măcar să nu uităm, măcar să ne doară, măcar să simţim miros de sânge unde a fost sacrificat un frate de neam...

— Uite, Stefania, totul pare o colecţie dezordonată de

ruine, dar te rog să-ţi imaginezi cum era totul aici în perioada de apogeu a imperiului. Aici au fost trei arcuri de triumf.

— La ce foloseau? întrebă deşi ştia răspunsul. Nu era rea. Voia doar să simtă istoria şi să nu o lase să moară. Dacă doctorul Elia Anastasia avea dreptul să fie mândru de vestigiile istorice ale neamului lui pentru a avea identitate ca individ ce aparţine unei naţii, şi ea avea aceleaşi drepturi şi avea nevoie ca de aer să nu uite, să o doară şi să plângă, dacă simte că trebuie să plângă, pentru istoria neamului ei. Nu, nu erau vestigii grandioase în România – acolo nu au fost niciodată sclavi ca să le ridice şi nici prăzi de război ca să le suporte costul – dar acolo erau sanctuare dace în munţi, erau ruinele Sarmizegetusei, erau bisericile din nordul Moldovei ridicate de Ştefan cel Mare după fiecare victorie împotriva turcilor ca mulţumire lui Dumnezeu. Erau ruine de cetăţi de apărare, erau amintiri despre conducători ce nu dădeau „pâine şi circ” poporului ca hrană pentru suflet, ci îngenuncheaţi în faţa lui Dumnezeu, un Dumnezeu al străbunilor îngemănat perfect cu Dumnezeul religiei creştine. Era acolo Credinţa neamului ei dintotdeauna. Oare mai există acea credinţă?!... se întrebă şi se cutremură. Eu o simt... O simt

acut de când am plecat prin străini... înainte era un dat de care nu eram conştientă şi nu ştiam ce am. Acum plânge ceva în sufletul meu şi inima mea geme de durerea unui cântec de acasă... De ce a trebuit să plec prin străini ca să simt asta?! De ce nu auzea cântecul ăsta sângele meu când eram în ţară!?...

— La ce te gândeşti atât de adânc, *mafiglia,* de nu ai auzit nimic din ce spun eu? Am spus că erau folosite de împăraţi romani pentru a celebra victoriile militare.

— Ştiu, şopti ea moale. Elia, aici trebuia să fie adus regele meu, Decebal...

Hohotul de râs al doctorului o opri din vorbit.

— Regele tău!? o întrebă ironic. Nu ştiu nimic despre el.

— Vino, Elia, la Columnă. E aproape. Am să-ţi povestesc de regele Daciei, de Decebal. Ai auzit de el?

— Nu. Istoria noastră nu spune nimic despre el.

— Istoria mea spune multe. Am să-ţi spun povestea lui.

— Stefania, *mafiglia,* de ce eşti furioasă? Ce ţi-am făcut?

— Tu?! Nimic... E vorba doar de istoria pe care nu o ştii. Istoria celor învinşi, istoria celor călcaţi în picioare, istoria celor ce nu au arcuri de triumf şi nici Coloseum, dar care au trăit, Elia, mai mult decât imperiul tău.

Lângă columnă, arătând cu mâna marmura albă vorbea

despre Dacia şi Decebal. Nu povestea frumos. Nu avea har de povestitor. Dar povestea cu sufletul şi părea că vibrează toată vorbind de strămunii ei. Parcă plângea vorbind.

...Decebal nu a vrut să fie adus sclav la Roma. L-ar fi târât împăraţii tăi pe sub arcul de triumf din Forum. A preferat moartea, umilinţei. Eu sunt urmaşa acelor neam de daci. Şi copiii mei sunt. Nu eram mândră şi nici conştientă de asta când eram în România. Acum, aici, sunt!

— De ce acum? De ce aici?

— Cuvintele spuse de Debora când m-a alungat din casă au declanşat în mine un mecanism ciudat. M-am trezit brusc mândră că sunt româncă şi conştientă de istoria neamului meu. Ştiu că o ducem greu, ştiu că România se prăbuşeşte economic şi spiritual, ştiu că ne trag de urechi toţi trimişii Europei, ştiu că avem probleme grave... dar dincolo de toate astea, când Debora m-a desfiinţat ca om şi ca româncă, mi-am amintit clar cine sunt şi cărui neam îi aparţin! Simt în mine că aparţin unui pământ sfânt.

Elia a zâmbit ironic şi ea a adăugat ferm:

— Pentru tine, Italia nu este pământ sfânt?

— Ba da, răspunse el repede şi îşi înghiţi zâmbetul.

S-au întors spre ruinele Curiei, Rostrei, templelor lui Saturn, lui Vespasian şi Titus, lui Castor şi Polux, lui Antoniu şi Faustina, şi spre basilicile Julia şi Aemilia. Apoi au văzut ruinele templului Vestei şi lângă el ruinele *casei* virginelor vestale.

Au mers spre casă obosiţi. Erau tăcuţi amândoi.

Pe rând în zilele mai călduroase ale toamnei au vizitat Vaticanul unde au văzut Basilica Sf. Petru şi au vizitat muzeele în care erau ascunse adevărate comori ale umanităţii. I-au plăcut mult tablourile. De Davinci, Bernini sau Raphael şi toate însoţite de explicaţiile lui Elia care vorbea minunat şi cu însufleţire despre culoare, armonie, credinţă. Capela Sixtină a lăsat-o fără grai. Tavanul era pictat de Michelangelo, iar pe zidul altarului era Cina cea de taină. Colecţii de icoane, obiecte de natură religioasă din Asia, Oceania, Africa şi America, colecţia de artă religioasă modernă, tapiţerii, ceramică, mozaicuri în miniatură. Doamne, câtă istorie şi artă erau îngrămădită pe un petic de pământ! Iubea România – era ţara inimii ei în veci, dar simţea sincer că Roma e cetatea eternă! Nu se putea altfel. Prea multă artă, prea multă cultură, prea multă istorie ca să nu fie aşa!

Parcurile şi palatele văzute mai târziu au impresionat-o,

dar nimic nu putea fi mai mult decât Vaticanul. Acolo s-a simţit strivită de valorile absolute ale umanităţii, acolo a fost mândră că este şi cetăţean al lumii, nu numai românca, şi că această lume a creat valori spirituale ce biruie timpul. În marile muzee ale lumii devii cetăţean al pământului, devii om universal. Vrei să fie şi moştenirea ta tot ceea ce se află acolo. Muzeele sunt punţi între oameni, sunt căi de înţelegere şi comunicare, sunt o cale de uniune între oameni. În ele nu mai aparţii numai unui neam, ci aparţii umanităţii aşa cum tot ceea ce este expus acolo face parte din patrimoniul ei. Limba universală este limba muzeelor. Exponatele exprimă ceva despre sufletul unui popor sau a unui artist, dar prin nu ştiu ce miracol devin limbaj comun tuturor oamenilor de pe pământ. Arta vindecă răni şi leagă punţi. Împacă suflete şi le înalţă. Arta spune cel mai complet cine e omul şi ce poate el în starea de graţie a inspiraţiei.

*

Era o zi rece. Ploua. Roma îşi dezvăluise deja toate minunile în faţa ochilor Stefaniei şi nu mai aveau ce vizita. Stăteau amândoi în camera de zi şi nu ştiau cu ce să-şi umple timpul. Ploaia de afară cădea lovind geamurile.

— Soţul?... Cum era soţul tău, Stefania? întrebă bătrânul

curios realizând că ea nu a vorbit niciodată de el. De ce te-a lăsat să pleci de acasă?

Femeia nu ştia ce să-i spună. Vorbiseră despre artă, despre istorie, despre patria fiecăruia, dar ea evitase mereu acest subiect aşa cum evita să se plângă şi nici milă nu voia. Voia doar să muncească şi să fie plătită cinstit pentru munca ei şi să-şi poată creşte copii.

— A murit demult. Copiii îi cresc singură de când erau mici, răspunse repezit. Nu voia să vorbească despre asta şi spera că Elia îşi va da seama din tonul ei.

— L-ai iubit? Ai suferit mult după el? întrebă Elia neînţelegând sau nevrând să înţeleagă că ea nu vrea să vorbească. El, care era fineţea şi bunul simţ întruchipat, acum insista. Era curios. Voia să ştie mai mult despre badanta lui.

Ea, în loc de răspuns a oftat şi s-a aşezat pe canapeaua din faţa fotoliului în care stătea bătrânul. Şi-a strâns genunchii cu mâinile, şi-a pus capul pe ei şi a oftat iar.

Doctorul ştia din psihiatrie că un om când se ghemuieşte ca un foetus caută liniştea din burta mamei, caută pacea de dinainte de a se naşte. Stefania – deşi nu s-a plâns de viaţa ei lui – emana suferinţă şi cerşea ocrotire. El nu ştia ce să spună, era şocat. Stefania era

întotdeauna puternică, întotdeauna dură. Şi-o amintea la Columnă când a vorbit cu furie şi durere despre regele Daciei. Suferea atunci, dar nu era prăbuşită. Atunci era o leoaică rănită gata de luptă, acum era o cârpă aruncată pe pământ. Doctorul se abţinu cu greu să nu se ducă la ea şi să o mângâie. Nu avea curaj.

— Când s-a sfârşit războiul m-am dus în Elveţia şi am căutat-o pe Roberta. Nu puteam trăi fără ea. Am dus-o la Rocca di Doria. Acolo locuiau părinţii mei. E o localitate la malul Mării Tireniene. Eram atât de fericit atunci, Stefania! termină el o poveste începută mai demult. Tu ai iubit? Ai fost fericită? Ai suferit după soţul tău?... O, Doamne, să fii tânără, văduvă şi mamă! Ce cumplit!

A iubit?! A ştiut ce-i iubirea!? A plâns şi şi-a jelit bărbatul!? se întrebă şi răspunse pentru sufletul ei... Nu am iubit. Nu ştiu ce e iubirea. M-am măritat ca să nu rămân fată bătrână, deşi aveam douăzeci de ani atunci. Au venit copiii unul după altul. El a rămas fără serviciu. Bea. Mă bătea. Mă bătea rău. Odată, eram gravidă cu băiatul cel mic, mi-a plimbat cuţitul pe la gât. Eu l-am împins şi am fugit. Eram atât de îngrozită că nu am reuşit să iau din pat celălalt copil ce era în scutece. De atâta băutură a murit. Viaţa mea nici nu începuse bine când s-a sfârşit. Ce

tablou sumbru, viaţa mea! Nu sclipire de culoare! Nu lumină! Nu iubire! – îşi analiza ea propria viaţa privind-o ca pe un tablou şi folosind expresii de-a lui Elia.

A simţit ceva ud şi cald pe mâini şi a tresărit neînţelegând ce se întâmplă. Plâng!! a descoperit cu mirare. Încă mai pot plânge! O, Doamne, am crezut că eu nu mai am lacrimi, ci doar furie şi durere! Şi-a ridicat capul şi şi-a dus palmele la ochi şi le-a udat cu lacrimi apoi le privea de parcă erau pline de sânge.

— Beata Beatrix! Beata Beatrix! exclamă bătrânul. Eşti exact ca femeia din tablou. Pari moartă încă de vie.

Ochii femeii s-au oprit pe Elia. Uitase că e acolo. Brusc s-a înfuriat.

— Nici nu ştii ce e viaţa adevărată, Elia! Eşti o molie uriaşă închisă într-un castel, în lux, printre obiecte vechi şi tablouri şi îţi plângi de milă. Ştii, tu, Elia, cum doare viaţa adevărată?! Ştii tu cum e gustul ei amar-sărat?!

Bătrânul o privea intens. Îi cerceta în special ochii. Ea regreta că a ţipat la el.

— Nu ştiu cum doare viaţa ta şi nici ce gust are. Ştiu cum doare viaţa mea căci doar pe ea am trăit-o şi gustat-o din plin. Fiecare cu destinul lui... spuse moale. Povesteşte-mi! porunci brusc şi ferm.

Stefania i-a privit ochii. Erau clari, conştienţi, inteligenţi aşa cum fuseseră mereu în ultima vreme. Erau ochii medicului Elia Anastasia.

În fraze scurte şi clare, fără înfloriturі de cuvinte şi fără exagerări îşi spuse cât mai laconic viaţa din România.

În ochii bătrânului ardea un foc de durere pe măsură ce o asculta.

Ea, uitând că el ascultă, privind pe geam unde ploaia biciuia copacii şi vântul le chinuia crengile aşa cum o chinuise pe ea soarta, continuă povestea cu plecarea în Italia.

Sicilia, bătrânul de acolo – Carlo Casini, întoarcerea la Roma, femeia din spital, bătrâna blândă lângă care a stat până la moarte, Debora, altă bătrână... şi dorul de copii pe lângă toată această agonie a ei într-o ţară străină.

— V-am urât pe toţi italienii din toată fiinţa mea din cauza Deborei! V-am urât de simţeam gust de fiere în gură! Dar la fel de mult îi urăsc pe cei ce conduc România de la revoluţie încoace! Le doresc o soartă mai rea decât a lui Ceauşescu! Pentru Ceauşescu aprind lumânare când merg la biserică!

Ea gesticula, ţipa, plângea în hohote povestind. Elia împietrise în fotoliu privind-o. Din ochi săpau şanţ până

sub bărbie două râuri de lacrimi. Ea şi-a terminat povestea. Faptul că a vorbit şi a plâns i-a făcut bine. În sfârşit l-a văzut pe bătrân. S-a speriat că plânge.

— Iartă-mă, Elia! Iartă-mă! Nu trebuia să te stresez cu povestea mea. Pe tine nu te urăsc, chiar dacă eşti italian!

A alergat la el şi i-a prins mâinile. El şi le-a eliberat, le-a desfăcut larg şi a cuprins-o.

— O, Stefania, *mafiglia,* ai dreptate când spui că nu ştiu cum doare viaţa adevărată! îmi pare atât de rău pentru tine, fetiţă bătută de soartă!

Ea îi plângea la piept şi îi primea îmbrăţişarea. Erau cei mai buni prieteni din lume, fără a fi nimic murdar în asta, şi aveau nevoie unul de altul. Fără a fi bărbat şi femeie, fără nimic carnal între ei au avut brusc revelaţia că se înţeleg unul pe altul cum nimeni nu i-a înţeles, că sunt unul pentru celălalt cea mai importantă fiinţă din lume. El se prindea de ea ca de un colac de salvare al realităţii, ca un înecat de o stâncă neclintită. Ea folosea, inconştient, talentul de medic a lui Elia pentru a-şi vindeca sufletul rănit. Existau sentimente între ei şi erau cele mai nobile din lume: prietenie, milă, dragoste părintească şi de fiică.

— Dacă aş fi tânăr m-aş căsători cu tine, şopti Elia la urechea ei. Vocea îi era uşor bolnavă. Ea s-a îndepărtat

brusc de el şi i-a privit ochii. Îi ei se instala boala ca un şarpe. Faţa îi râdea aiurea. Nu mai era cel de dinainte.

— Eu nu te iubesc, Elia! Te-aş lua pentru avere! îl repezi ea ca şi altă dată şi se îndepărtă de el.

Bătrânul s-a lăsat moale în fotoliu. Era confuz. Stefania, Roberta, medic pe front, poveştile tocmai auzite se derulau toate odată în faţa ochilor lui.

— Stefania e rea. Nu îl iubeşte pe Elia. Elia o iubeşte mult, scânci. Îşi continuă plânsul până adormi în fotoliu.

Ea se asigură că doarme adânc – nu era bine să-l lase nesupravegheat când era bolnav – şi plecă la bucătărie să pregătească cina. S-a întors la el mai târziu când cina era gata şi afară se înserase. Avea un pahar cu apă şi medicamentele pentru Elia. Trebuia să le ia apoi să meargă împreună la masă.

Bătrânul nu dormea, ci privea la televizor. Nu aprinsese becul; în cameră era doar lumina slabă şi alburie dată de ecranul televizorului.

...E bine că priveşte la televizor. Înseamnă că a trecut criza. Dacă se poate concentra la ceva din afara lui e bine. Grav este când e prăbuşit în sine însuşi şi nu găseşte nicio cale de comunicare cu exteriorul, şi-a spus.

— Elia, ia medicamentele şi să mergem la masă!

— Un moment! E o ştire interesantă! ţipă el furios că a fost deranjat şi nedezlipindu-şi ochii de pe ecran.

Stefania, care nu avea nicio chemare pentru ştirile în limba italiană, s-a întors spre ecran să vadă ce îl captivează atât de adânc pe bătrân.

...O casă săpată în calcarul unui munte, faţada alb-roz, o pisică stătea încordată ca un arc chiar în prag semn clar că cineva îi stricase liniştea, o plantă agăţătoare cu flori roşii ce lăsau impresia că sunt răsturnate de undeva din cer acoperea zidurile casei, ferestre cu obloane verzi date în lături, un aer de căsuţă din poveşti – văzu pe ecran şi îi era totul foarte cunoscut. Ştia acel loc. Îl văzuse undeva. Cândva. Nu îşi amintea clar unde şi când. La cuvintele spuse de crainic nu se putea concentra. Vedea doar imaginea casei ce îi era cunoscută. Observă perdelele albastru-închis-murdar de la ferestre. Şi ele îi erau familiare. Le ştia.

Deşi în urechi avea un bâzâit îngrozitor, probabil îi crescuse brusc tensiunea căci inima ei simţea mai mult şi ştia mai mult decât raţiune, se chinui să prindă şi câte un cuvânt spus de crainic: ... Mafia... SUA... droguri...

Un bătrân cu pantaloni negri şi cămaşă albă cu mânecile îndoite elegant, nu suflecate aiurea, era scos de poliţie din

casă. Era încătuşat, dar ţinea capul sus şi privea drept spre obiectivul celui ce îl filma, comportament total atipic pentru cei ce sunt arestaţi.

Stefania scăpă paharul din mână şi ţipă, dar nu îşi dădu seama că o făcuse. Ţipătul ei fusese un fel de respiraţie mai mare. Înţepenise privind ecranul. Ţipătul şi zgomotul paharului ce se făcu ţăndări de gresie îl sperie pe bătrân.

— Ce-i cu tine, Stefania? Ce ai?

Ea nu i-a răspuns. Nu putea. Privea ecranul şi atât. Se blocase. Mafiotul arestat era Carlo Casini, bărbatul din Sicilia căruia îi fusese vândută de un român. Se chinuia să-i spună asta lui Elia, dar nu putea. Maxilarul îi înţepenise. Braţele la fel. Ochii la fel. Voia să plângă şi nu putea.

— Eşti albă ca varul. Ai văzut o stafie, Stefania?

Ea s-a lăsat uşor în jos. Simţea că nu se poate ţine pe picioarele pe care le simţea ca două lumânări de ceară ce se topesc încet la căldură. Cel mai mult îşi dorea să poată plânge ca să iasă din starea asta de durere mută şi de împietrire.

— Ce-i cu tine!? Mă sperii! ţipă Elia. În vocea lui era îngrijorare.

— El e... el... el... bâlbâi ea greoi întinzând mâna spre ecranul televizorului pe care deja se transmitea altă ştire.

— Cine e el? îl cunoşti!? întrebă bătrânul nelămurit. Era imposibil ca Stefania să fi cunoscut un mafiot ce fusese cândva *„un capo di tutti i capi”* şi care era căutat de poliţie de câteva zeci de ani.

— Sici... Sici... Sicilia! exclamă ea cu greu şi arătă cu mâna undeva departe pe geam apoi nu mai ştiu nimic. Căzu grămadă lângă fotoliul bătrânului zbătându-şi mâinile ca nişte aripi de pasăre împuşcată.

Când s-a trezit era în patul ei şi lângă ea amândouă fetele bătrânului. Erau îngrijorate. Îşi simţea faţa udă. Ea se sperie şi închise iar ochii.

...Of, Doamne, mi-a fost rău! Mă vor alunga pe străzi cum am auzit că au făcut alţi italieni *cu* române ce se îmbolnăvesc. Ce mă fac!?...

— Ţi-e mai bine? Ţi-ai revenit? se auzi întrebată şi realiză că îi vorbeşte Oriana, fiica doctorului ce era la rândul ei tot doctor. Simţi cum aceasta îi strânge mâna.

— E mai bine. Acum pulsul e normal, o auzi cum îi spune surorii sale.

Stefania a deschis ochii. Le-a privit speriată pe amândouă. Îngrijorarea de pe feţele lor o interpretă greşit şi începu să plângă.

...Nu iar pe stradă! Nu iar alungată! Nu iar de la capăt!

Nu mai pot... îşi spunea şi îşi stăpânea cu greu hohotele de plâns ca să poată vorbi.

— Nu mă alungaţi, vă rog! îmi pare rău că mi s-a făcut rău. Ştiu că aşa procedează unii italieni cu romăncele ce se îmbolnăvesc... Nu pot să o iau iar de la capăt! Nu mai am putere! în casa asta am găsit un pic de linişte şi ocrotire după foarte mult zbucium!

Obrajii ambelor surori au luat foc de ruşine de parcă vorbele Stefaniei le-ar fi pălmuit. Bolnava a crezut că de furie şi a închis ochii. Se forţa să-şi strângă şi plânsul de gât şi regreta că s-a umilit rugându-se de ele.

...Nu au milă! Nu cunosc compasiunea! îmi voi face bagajul... Voi pleca... Unde!?... Nu ştiu... gândi.

Se imagina plecând cu geamantanul în mână şi oprindu-se la Fontana di Trevi şi scânci uşor în ciuda hotărârii de a nu mai plânge. Scâncetul ei fu perceput de cele două surori ca un geamăt.

Simţi o mână ce îi mângâie blând faţa şi fruntea.

— Ţi-e mai bine, Stefania? Linişteşte-te. Nu te alungăm. Suntem oameni! îi vorbi Silviana şi tot ea îi mângâia faţa.

A deschis iar ochii şi le privea pe cele două femei de parcă nu mai văzuse oameni în viaţa ei. Voia să mulţumească şi nu putea deschide gura.

— Tata ne-a speriat când a sunat şi a spus că ţi-e rău. Am venit toţi. E şi Matteo – el te-a adus în braţe până sus – jos cu tata.

Vorbele Orianei au fost întrerupte de o bătaie în uşă. Matteo deschise foarte puţin uşa şi întrebă:

— E mai bine? Putem intra?

Oriana le-a deschis uşa. Era şi Elia cu Matteo. Tremura şi era speriat. Nu îşi putea dezlipi ochii de pe Stefania.

— Ţi-e mai bine, *mafiglia*? întrebă exact aşa cum făcea cu fiicele lui când erau bolnave.

Stefania se ridică în şezut şi se sprijini de tăblia patului. Ameţi şi văzu pete negre când se ridică apoi îşi reveni. Avea gura uscată. Nu îndrăzni să ceară apă. Îşi linse uşor buzele pentru a-şi le umezi puţin.

— Mi-e bine. Mulţumesc. Mi-e atât de ruşine! vorbi cu greu şi vorbind îşi tot umezea buzele cu limba.

— Vrei apă? întrebă Matteo şi îi întinse imediat un pahar cu apă ce era pe noptieră.

— Mulţumesc. Mulţumesc mult. Mi-e atât de ruşine că mi s-a făcut rău. Scuze.

— Eşti om, nu eşti robot şi uneori oamenii nu mai pot! vorbi ferm Matteo. Elia ne-a povestit câte ceva despre viaţa ta. Din România. Din Italia. Ai aflat aseară de la ştiri

că ai fost vândută lui Carie Casini – mafiotul cel mai căutat de poliţie! E normal să ţi se facă rău. Nu te scuza şi nu plânge.

Stefania şi-a dus palmele la faţă şi plângea în hohote. Plângea pentru toată suferinţa vieţii ei, plângea pentru copii şi pentru tot dorul de casă din ea, plângea pentru viaţa ei încheiată înainte de a începe, plângea pentru toate umilinţele îndurate, dar mai ales plângea pentru că întâlnise oameni adevăraţi şi bunătate pe pământ.

— Gata! Gata, *mafiglia,* o linişti bătrânul. În casa asta tu trebuie să mă îngrijeşti pe mine, nu eu pe tine, aşa că trebuie să-ţi revii! glumi dulce bătrânul şi toţi au început să râdă chiar şi Stefania, dar ea râdea şi plângea în acelaşi timp.

— Mulţumesc. Mulţumesc mult. Sunteţi cei mai buni oameni de pe pământ!

Matteo îi făcu semn să tacă. Arătă cu mâna crucifixul de pe perete şi şopti plin de modestie:

— Lasă laudele. Doar El e bun! Noi suntem doar oameni.

— Vei veni într-o dimineaţă, când stă cu tata Iyangura, la clinica Anastasia-Doria să faci nişte analize. Apropo, când ţi-ai făcut ultima dată analize? Ştii ce boli ai? întrebă Oriana.

— Am lipsă de calciu. Sunt anemică. Am reumatism – l-am căpătat când lucram la filatură în România. Analize nu am mai făcut de pe vremea comuniştilor.

— O, Doamne. În ţară la voi *nu* se fac analize periodice!? Nu mergeţi la medic preventiv?! întrebă şi se miră Oriana, dar Stefania nu-i răspunse nimic.

— Nu mai trăiesc urmaşii regelui pe care îl iubeşte Stefania ca să conducă ţara şi supuşii să o ducă bine! comentă ironic Elia. Acum în România e greu, adăugă trist şi fără a glumi. Astfel de întrebări nu-şi au rostul, Oriana.

— Dar vor să intre în Comunitatea Europeană! Au aceleaşi legi şi condiţii ca la noi!

— Au pe dracu'! exclamă furios Matteo. Se pare că el avea mai multe cunoştinţe despre realităţile româneşti. România e gaura neagră a Europei!

Ştefani ei îi fu ruşine, dar în România aşa era. Conducătorii de după revoluţie o transformaseră într-o gaură neagră. Era în Europa fără a fi, era în NATO fără a beneficia de nimic. Distruseseră toată industria şi agricultura bine organizată în comunism şi nu au pus nimic în schimb şi înglodaseră ţara în datorii. România ei dragă era gaura neagră a Europei.

— Nu sunt de vină oamenii de rând, poporul meu –

adăugă cu mândrie – pentru dezastrul ăsta, ci doar cei ce au condus. O şleahtă de hiene flămânde au vândut şi distrus o ţară pentru a-şi potoli foamea, dar tot nu-s sătule! Spuneţi tot ce vreţi de rău despre conducătorii României de azi, dar nu suport niciun cuvânt de rău despre poporul meu, despre cei ca mine, despre cei mulţi.

Ochii tuturor s-au oprit pe Stefania. O priveau cu mirare, dar şi cu admiraţie. Vrând-nevrând asociau ceea ce spusese ea cu felul în care vorbea Gianina despre români. Erau atât de diferite! Stefania avea lucruri sfinte, cealaltă nu avea nicio lege şi nicio credinţă. Avea doar un trup şi era foarte, foarte flămândă.

Nu ştiu de ce ochii tuturor s-au îndreptat spre crucifixul de pe perete. Lângă el Stefania pusese o icoană a Maicii Domnului, pe care o primise din România după ce Debora îi rupsese prima iconiţă, şi a pus-o pe perete când a fost sigură că va sta mai mult în această casă. Măicuţa din icoană era înlăcrimată. S-a făcut brusc linişte profundă ca într-o mănăstire goală. Bătrânul Elia şi-a amintit cum a auzit-o cântând o rugăciune în prima dimineaţă în casa lui şi i se făcu dor de acel cântec.

— Ştiu că eşti slăbită. Ştiu că nu poţi cânta, dar spune-mi măcar cuvintele pe care le-ai cântat atunci... în prima

dimineaţă în casă la mine.

Stefania se revoltă: Nu au voie să se amestece în rugăciunile mele! apoi şi-a amintit de bunătatea lor, de căldura şi dragostea lor şi nu i s-a mai părut atât de îndrăzneaţă cererea bătrânului. Stâlcit, greoi, cu poticneli a tradus în italiană cuvintele cântecului pe care îl iubea şi care o purta spre Cer.

„O, Măicuţă Sfântă, Te rugăm fierbinte să ne asculţi de-a pururi Marea rugăminte: Nu lăsa Măicuţă să pierim pe cale...”

Nimeni nu putea vorbi. Priveau icoana şi apoi pe Stefania. Era miezul nopţii.

— Papa Ioan Paul al II-lea spunea că România este grădina Maicii Domnului. Aşa a spus când a vizitat România şi a sărutat pământul ţării mele.

— Poţi şi să cânţi cântecul? În română, bineînţeles, se rugă Silviana.

— Nu pot. Eu nu cânt frumos. E o taină între mine şi Cer când cânt. Nu pot să o fac în faţa nimănui.

— Bine. Noapte bună. Îl ducem pe tata la culcare apoi plecăm, vorbi Matteo.

Erau toţi lângă uşă să iasă. Silviana s-a întors spre ea îngrijorată:

— Vrei să rămân în noaptea asta aici?

— Nu. Mulţumesc. Mergi liniştită. Mi-am revenit Pot avea grijă şi de Elia. Îmi cer scuze încă o dată că v-am deranjat.

Nimeni nu i-a răspuns la scuzele ei, ci au plecat. Ea a adormit şi până şi în vise se simţea bine. Nu se rezolvaseră toate problemele vieţii ei, dar întâlnise oameni minunaţi, oameni care o preţuiau sincer chiar badantă fiind şi o tratau ca pe o egală a lor şi de aici izvora sentimentul ei de fericire.

Era decembrie... Ningea puţin şi sărac dintr-un cer zgârcit la Roma şi fulgii erau mai mult părere de zăpadă. Erau doar un nor rarefiat de fluturi albi ce se topeau între pământ şi cer dansând. Cu sănătatea era bine. Oriana se ocupase ca ea să facă analize şi să ia tratament. Salariul ei era mare şi plătit întotdeauna corect. La suma fixă stabilită era adăugată plata orelor suplimentare. Stătea cu plăcere cu bătrânul când fetele nu puteau veni la el la sfârşit de săptămână. Familia doctorului era puţin şi familia ei pe care o preţuia şi o iubea şi pentru care se ruga lui Dumnezeu.

Duminica mergea în parc sau la Ana să se întâlnească cu românii ei şi auzea mereu şi mereu aceleaşi poveşti înfiorătoare: romance înfometate, umilite, epuizate fizic şi

psihic, hărţuite sexual, neplătite după luni de muncă şi alungate pe străzi.

„... Am îndurat umilinţe de la italieni şi m-au durut, dar când cea care m-a umilit cel mai rău era o româncă de-a mea am simţit că îmi sar din minţi”, îi povesti o femeie în parc pe care nu o cunoştea deloc şi care simţea nevoia să vorbească cu cineva ca pe o sete arzătoare. Stefania i-a privit părul cărunt, faţa brăzdată de riduri, ochii trişti şi buzele strânse a durere şi otravă. Suferinţa emana din toată făptura femeii necunoscute. Avea ochii uscaţi ca nisipul deşertului şi îi tot ştergea în căutarea unei lacrimi pe care o aştepta ca pe o răcoare. Ofta iar şi iar. Stefania nu avea curaj să o întrebe nimic, deşi femeia avea poftă să vorbească, să-şi descarce amarul. După momente lungi şi grele de tăcere o întrebă:

— Câţi ani ai?

— Patruzeci şi doi, răspunse femeia, deşi părea cu mult peste cincizeci de ani. Apoi povesti fără ca Stefania să o încurajeze să vorbească.

„... Am îngrijit două bătrâne şi un bătrân până au murit. A fost greu şi epuizant. Nopţi nedormite, zile de agonie şi pentru mine şi pentru bătrânii pe care îi îngrijeam. La prima am îndurat şi foame, la ceilalţi nu. La toţi am muncit

fără ore libere şi fără plata orelor suplimentare. Mă îndopam cu calmante să nu îmi vină să mă urc pe pereţi. Adormeam brusc, imediat ce bătrânii adormeau, şi fără a mă întinde sau dezbrăca. Era suficient să mă aşez pe un scaun şi aţipeam până când ţipete şi vaiete mă trezeau. Nu mai ştiam dacă e noapte sau zi, căci demult nu am mai dormit o noapte întreagă, nu mai ştiam ce lună şi ce zi este – totul se măsura atunci în ţipete, agonie şi durere. Trăiam în aşteptarea morţii bolnavului şi era cumplit să observi cum se stinge încet respiraţia ca o candelă, cum pâlpâie pulsul şi cum scad şi vocea, şi auzul, şi văzul. În urmă cu şase luni a murit ultima bătrână şi am dat cuiva – o româncă ce se ocupă cu treburi din astea – şase sute de euro pentru că mi-a găsit să lucrez într-un hotel. Am crezut că l-am luat pe Dumnezeu de un picior. Ţipam de fericire. Nu mai eram badantă! Ştii că pentru italieni a fi badantă înseamnă să fii ultimul om, e cea mai umilitoare meserie, mai rău decât femeie de serviciu sau gunoier...”

Stefania nu ştia asta. De-abia acum afla şi o durea sufletul să afle.

„...Patronul hotelului e italian, are şaptezeci de ani şi e căsătorit cu o româncă de douăzeci şi trei de ani. El o divinizează, ea îşi bate joc de el şi aşteaptă să moară ca să

moştenească averea, dar nu asta e treaba mea, aşa îi trebuie dacă a umblat după o mucoasă. Am înţeles că a luat-o de soţie când ea avea şaptesprezece ani. Altceva mă doare pe mine. Patroana mea, românca ca şi mine, nu suportă limba română. Vrea să vorbim numai italiana. Urăşte România şi vorbeşte tot timpul de rău ţara în care s-a născut. Toţi angajaţii trebuie să-i spunem signora Stori. O fată, prietenă de-a ei din copilărie, lucrează cu mine şi tot aşa i se adresează. Ne face putori şi mizerabile, deşi muncim pe brânci. Fac curat în cameră – ea vine să verifice şi dacă găseşte un fir de praf pe marginea lustrei sau pe marginea unui tablou şi începe să urle. După ce fac curăţenie merg şi ajut la bucătărie sau la curăţenie în sala restaurantului. Apoi iar curăţenie în cameră. Mă trezesc la cinci dimineaţa şi ajung în cameră să dorm după douăsprezece noaptea. Uneori nu mai am putere să mă spăl şi să mă dezbrac. Adorm îmbrăcată. Ieri a fost mai rău ca niciodată. *„Signora”.* Femeia pronunţă amar-ironic-acru-dispreţuitor cuvântul – m-a făcut românca împuţită. Aş fi vrut să am puterea să o pocnesc peste faţă. Doar am întrebat-o:

— *„Signora”,* ce naţionalitate aveţi?

— Sunt italiancă! Italiancă cu acte! mi-a răspuns cu

mândrie de om prost.

...M-am abţinut să-i explic că naţionalitatea e o stare a inimii ei, nu ce spune o hârtie care nu te poate face nicio naţie de pe pământ. Am plecat de la ea aiurea pe străzi. Nu mă pot întoarce. Simt că sunt în stare să o lovesc. Când am plecat mi-a spus prietena ei din copilărie că *„signora”* a fost prostituată înainte de a se căsători. Aşa l-a întâlnit pe italian”.

— Altă Gianină! gândi amar Stefania.

Femeia de lângă ea plângea mocnit cu faţa în palme. Umerii i se zguduiau când nu îşi mai putea stăpâni plânsul.

— M-aş duce acasă, dar nu am la ce. În România am fost învăţătoare, am educat copii. Am şi eu trei copii. Toţi studenţi. Trebuie să muncesc pentru ei.

Stefania o ascultă şi nu ştie ce să spună. Renunţă să o întrebe despre soţ. Întinde o mână şi i-o pune pe umăr într-un gest tacit de îmbărbătare.

— Doare să te umilească un străin, dar când o face un român îţi ia inima foc. Ce să fac?! Să mă duc înapoi!? o întrebă pe Stefania privind-o în ochi şi parcă cerşind sprijin.

— Nu ştiu. Nu ştiu ce să-ţi spun să faci. Am trecut şi eu prin situaţii grele.

— Acum ţi-e bine?

— Da, a răspuns şi s-a ruşinat. Era nedrept să se bucure de binele ei în faţa femeii aceleia ce o ducea atât de greu. Dă-mi un număr de telefon ca să te pot suna dacă aflu de vreun loc de muncă cât de cât omenesc.

Femeia şi-a şters lacrimile. O privea pe Stefania ca pe o soră în timp ce aceasta îşi nota într-un carneţel numărul ei de telefon.

— Nu îţi promit nimic ca să nu-ţi faci speranţe deşarte. Te voi suna dacă găsesc ceva, bine?!

— Bine. Mulţumesc. Acum mă duc înapoi la *„signora”.* Nu am unde pleca.

Au plecat amândouă pe drumul lor. Stefania a ajuns la Ana. Nu e iarnă adevărată, nu e ger, dar vitrinele împodobite ale magazinelor îi amintesc că e decembrie, că vine Crăciunul, al doilea pe care îl petrece departe de casă. Dorul de copii şi de plaiul natal, de colinde şi de sărbători îi sfârtecă mijlocul pieptului ca o gheară de vultur. Inima i se zbate ca o pasăre închisă într-o colivie prea strâmtă care îşi loveşte aripile de zăbrelele închisorii. Retrăieşte în gând sărbătorile petrecute acasă cu colinde şi cozonac... slujbă la biserică şi credinţă... peste satul părinţilor ei sunet de tobe şi strigături de Anul Nou.

...Eu nu mai înţeleg nimic despre bogăţie şi sărăcie. Acolo eram săracă, dar aveam totuşi o bogăţie fără să ştiu. Aici sunt tot săracă şi am pierdut şi sentimentul bogăţiei de acasă. De fapt ce înseamnă să fii bogat?!... Ce înseamnă să fii sărac!?... E atât de relativ totul. Debora era bogată. Eu o simţeam săracă. Familia Anastasia e bogată, dar eu când mă gândesc la bogăţia ei nu mă refer la bani şi la bunuri. Bogăţia ei e altceva. E un fel de nobleţe... Descopăr că există bogaţi săraci pe pământ tot aşa cum există şi săraci bogaţi...

A ajuns la Ana răvăşită de gânduri şi dor. Acolo a întâlnit o femeie slabă ca un schelet şi care părea cu minţile rătăcite. Nu vorbea, stătea ghemuită într-un fotoliu. Privea, dar fără a vedea nimic şi nu auzea când cineva îi vorbea. Avea părul încâlcit şi purta un pulover lung până la genunchi şi a cărui mâneci atârnau mult peste vârful degetelor. Umbra aceasta de om purta urmele frumuseţii trecute. Nu a răspuns la salutul Stefaniei. Nici măcar nu a observat că a venit cineva.

Stefania o urmă pe Ana în bucătărie.

— Cine e? Ce e cu ea?

— E vara lui bărbată-miu. A fost patroană în România. S-au împrumutat la cămătari şi au pierdut tot. Bărbată-su s-a

omorât când a pierdut averea. A rămas singură cu doi copii. S-a măritat la şaisprezece ani. Acum are treizeci şi şase şi are un copil de nouăsprezece ani şi unul de şaisprezece. A venit să muncească pentru ei în Italia. În România nu mai au nimic... nimic... nimic. Cămătarii au luat tot. Şi fabrica, şi apartamentul şi maşinile. Bărbată-miu i-a găsit de lucru la o familie super. Foarte bogaţi. Ea avea post fix acolo. Trebuia să îngrijească de un bătrân, cel puţin aşa i s-a spus la început. Asta era cu şase luni în urmă. Nu am mai văzut-o niciodată de atunci. Chiar vorbeam cu bărbată-miu: Uite, Claudia, vară-ta, a dat de bine, ai ajutat-o şi nici măcar un telefon nu dă. Aseară a ajuns la noi... Ai văzut-o şi tu în ce stare e... Când a mers acolo era grăsuţă cât mine, acum e un schelet.

— Ce s-a întâmplat? întrebă îngrozită Stefania. Femeia aceea slăbise în şase luni mai mult de treizeci de kilograme.

— O ţineau închisă. O terorizau psihic că dacă nu sunt mulţumiţi de ea cheamă carabinierii să o ia şi va fi expulzată din Italia şi i se va pune şi interdicţie. Aşa aveau un sclav perfect. Nu a ieşit niciodată din curte timp de şase luni. Nu avea telefon. Mâncare: trei biscuiţi dimineaţa şi cafea, la prânz paste. O dată a fost lovită că a luat

mâncare mai multă. Seara iar trei biscuiţi sau două felii de pâine cu ceva. Ţineau totul sub cheie, chiar şi pâinea. Nu a mâncat un fruct tot timpul acesta. Îngrijea de bătrân, dar şi de întreaga familie a fiului bătrânului ce avea trei copii. Trebuia să facă curăţenie şi să spele după toţi. Nu avea voie să mănânce cu ei la masă. Bănuia că uneori i se dau resturile lor. Casa era înconjurată de un gard de zid înalt. A făcut o spărtură în zid. Alături a dat tot peste o româncă ce îngrijea o bătrână.

— Mi-e foame! Mor de foame! a ţipat spre femeia ce se plimba prin curte, dar fără speranţă că o va ajuta.

Româncа aflată de partea cealaltă a zidului a venit speriată spre locul din zid unde cineva ţipa în italiană că îi e foame. Se gândea că o fi vorba de o bătrână

Claudia a plâns isteric când a aflat că a dat de o româncă. Aceasta îi aducea în fiecare zi ceva de mâncare şi o punea în gaura din zid. Bătrâna pe care o îngrijea ea era pâinea lui Dumnezeu şi nu îşi înfometa sau chinuia îngrijitoarea. Alaltăieri au găsit-o „stăpânii” mâncând cireşe – i le pusese vecina în gaura din zid – şi au acuzat-o că a furat cireşele din frigiderul lor. Stăpâna a pălmuit-o. Noaptea fiul bătrânului a venit peste ea în cameră. Am înţeles că îi făcea avansuri de mai mult timp şi ea l-a tot

refuzat. Ieri a ajuns la noi aşa cum o vezi. Nu ştiu ce o să facă... E terminată... Stai să-ţi arăt ceva, spuse Ana şi ieşi din cameră, dar s-a întors după câteva clipe cu nişte fotografii în mână.

— Uite cum arăta Claudia cu şase luni în urmă. Sunt fotografiile făcute când a ajuns în Italia.

Stefania a privit fotografiile. În ele era o femeie plinuţă, frumoasă, tânără, ce nu avea nicio legătură cu epava umană ce stătea pe fotoliul din camera cealaltă.

— Of, Doamne) exclamă Stefania.

A plecat tristă spre casa familiei Anastasia. Se simţea sleită de puteri. Femeia din parc şi femeia de pe fotoliu îi bântuiau gândurile. Simţea furie şi durere. Nu vedea vitrinele strălucitoare în care erau aprinse beculeţe multicolore şi nici ghirlandele de pe străzi. Nu vedea nimic. Inima îi plângea pentru romăncele ei chinuite.

— Vreau bani! Vreau bani mulţi! Cu ei pot să le ofer altă soartă copiilor mei! Ei nu vor ajunge sclavi prin lume! Ei vor face şcoală şi vor avea un rost acasă în România! ţipa durerea din ea. În seara asta voi vorbi cu Silviana. Vreau să-mi găsesc încă ceva de lucru la curăţenie în orele de dimineaţă cât e bătrânul cu Iyangura. M-am odihnit destul! Nu mai stau degeaba dimineaţa. Vreau bani ca să le dau

altă soartă copiilor mei!

Vineri, când veni Silviana la tatăl ei, Stefania nu se grăbi să plece la românii ei. Voia să vorbească cu aceasta.

— Silviana, vreau să te rog ceva. Vreau să vorbim...

— Spune! îi răspunse aceasta în timp ce se îndrepta spre bucătărie.

— Îţi spun imediat, dar mai întâi să pun o pătură pe Elia. În ultima vreme se tot plânge de frig.

Silviana s-a întors şi a privit cu drag şi cu căldură spre tatăl ei ce aţipise în fotoliul lui preferat din camera de zi. O învăluia şi pe Stefania în aceeaşi privire caldă. Îi era recunoscătoare că se purta frumos, corect şi omeneşte cu tatăl ei în ciuda bolii acestuia.

E normal să se plângă că îi este frig. E bătrân şi circulaţia sângelui e tot mai proastă. Oriana spune că medicamentele nu îl mai ajută prea mult. E evoluţia firească a vieţii. „Minunatul tata se veştejeşte ca o floare. Ce bine e că te avem pe tine, Stefania, să ai grijă de el!” gândi Silviana apoi plecă spre bucătărie unde puse ibricul să facă o cafea şi acolo o găsi Stefania.

— Fac eu cafeaua, se oferi repede. Era datoria ei.

— Nu, Stefania. Şezi. O fac eu. Bei şi tu o ceaşcă de cafea cu mine cât vorbim?

În loc de răspuns exclamă:

— Vai, signora!

Silviana râse cald.

— Şezi, Stefania. Nu sunt signora. Sunt Silviana. Fac eu cafeaua.

Ochii Stefaniei se umplură de lacrimi. Dacă ar fi fost mai curajoasă s-ar fi dus şi ar fi strâns-o în braţe pe Silviana ca pe o soră. Comportamentul ei era ca un balsam pentru sufletul ei atât de încercat în Italia.

Silviana a pus cafeaua în ceşti şi s-a aşezat la masă în faţa ei.

— De ce plângi? întrebă îngrijorată şi întinse mâna pentru a strânge mâna Stefaniei.

— Îţi mulţumesc pentru tot, Silviana. Sunteţi o familie de oameni minunaţi...

— Încetează! Nu îmi plac textele astea! încetează!

Stefania tăcu imediat. Fetele semănau amândouă cu tatăl lor, cu Elia. Nu suportau mulţumirile şi nici recunoştinţa. Nu considerau că le merită pentru că se purtau omeneşte şi normal după părerea lor şi pentru asta nu trebuie să-ţi mulţumească *nimeni.* Cum să-ţi spună cineva: Mulţumesc pentru că eşti OM?!

Stefania bău din cafea. Era fierbinte şi amară. Silviana i-

a văzut grimasa şi s-a ridicat să aducă zahărul, pe care i l-a pus în faţă.

— Am uitat că bei cafeaua dulce. Noi toţi o bem amară.

— Mi-a fost viaţa întreagă amară. Nu mai am nevoie şi de cafea amară! Sunt sătulă de amar!

Silviana a râs de cuvintele ei. Sunau atât de frumos, ca un poem.

— Despre ce vrei să vorbim, Stefania?

Femeia tăcea neştiind cum să înceapă. Nu mai avea curaj să discute cu Silviana despre ceea ce îşi dorea. Şi-a plecat ochii şi privea în cafeaua neagră ca noaptea.

— Spune, Stefania!... O, Doamne, să nu spui că vrei să pleci de la noi! Ne-ar fi greu să găsim pe altcineva de încredere să aibă grijă de tata. Eu zic că ne-am purtat omeneşte, te-am plătit bine... explodă plină de îngrijorare Silviana.

— O, nu, Silviana! Nu vreau să plec! Trebuie să fiu nebună să fac aşa ceva... E vorba despre altă problemă...

— Ce? întrebă ferm Silviana.

— Ştii... dimineaţa sunt liberă cât e Iyangura cu Elia. Nu am ce face în acele ore şi nici nu sunt învăţată să stau degeaba. Mă gândeam... Am auzit că se poate... bâigui apoi se împotmoli în tăcere. Se temea să spună ce vrea.

Dacă Silviana se înfuria sau nu înţelegea?!

— Spune! Cu mine se vorbeşte clar, direct şi cu curaj!

— Aş vrea să mai găsesc ceva de lucru la curăţenie în orele de dimineaţă. Nu pot sta atâta degeaba. Eu sunt învăţată cu greul şi să muncesc zi lumină.

Silviana o privea intens şi cu o doză de mirare pe faţă. Stefania nu reuşea să intuiască ce gândeşte.

— Nu te plătim destul? întrebă moale. Vrei mai mult? Despre asta e vorba?

— Nici pomeneală! îmi plătiţi foarte mult. Sunt mulţumită. Dar vreau bani mai mulţi pentru copiii mei. Vreau să fac o casă. Sunt doi ani în ianuarie viitor de când sunt în Italia şi nu am realizat prea multe pentru ei decât hrană şi haine. Vreau mai mult! Vreau să le fac altă soartă decât a mea!

Silviana tăcea îngândurată. Se gândea la băiatul ei, la Sergio, şi la tot ceea ce îi oferise şi realiză că Stefania are dreptate. Era normal să vrea mai mult pentru copiii ei. Nu avea dreptate când credea că stă în puterea ei să le ofere altă soartă. Destinul este în mâna lui Dumnezeu. În zadar bate omul la porţi închise dacă Dumnezeu nu vrea să le deschidă.

— Am să mă interesez. Te voi recomanda chiar eu la

câteva familii bogate şi corecte ce au nevoie de cineva să le facă curăţenie şi care te vor plăti foarte bine. Şi încă ceva Stefania, nu te supăra că îţi spun: poţi să le oferi copiilor mai mulţi bani, o casă, să-i ţii în şcoală, dar altă soartă nu! Asta nu e în puterea ta.

Stefania simţi durere şi furie. Voia să fie în mâna ei soarta copiilor ei ca să le poată dărui toată fericirea de pe pământ! Voia să fie pentru ei Dumnezeu şi nu greşea prea mult; asta vor toţi părinţii.

— Mulţumesc, a răspuns după un moment de tăcere neagră. Am înţeles că Iyangura face curăţenie la mai multe familii după amiaza.

— Da. Este foarte harnică şi corectă. Lucrează de ani de zile la aceleaşi familii. Singura la care nu a putut lucra a fost la *„signora”* – cuvântul fu rostit cu ironie şi uşor dispreţ – Debora.

— Mi-a venit o idee! Poate îşi găseşte Iyangura mai multe locuri la curăţenie şi rămân eu să stau toată ziua cu Elia! exclamă plină de încântare că găsise o soluţie minunată ca să lucreze în plus şi să câştige bani mai mulţi.

Ochii Silvianei se întunecară brusc. O privea sever pe Stefania.

— Nu se cade asta, Stefania! Iyangura lucrează la noi de

când a venit din Africa şi nu va pleca niciodată din casa noastră. E o chestiune de onoare. Mama o iubea. Ea este prietenă cu noi. Băiatul ei este prieten cu Sergio.

Obrajii Ştefan iei au luat foc de parcă cuvintele Silvianei ar fi pălmuit-o.

— Scuză-mă. Nu am vrut să fiu nedreaptă. Scuză-mă... bâigui. Îi era ruşine de să intre în pământ. Nu am vrut să iau locul Iyangurei, voiam doar să găsesc o soluţie practică, adăugă.

— Ştiu. Nu te mai scuza. Eu ţi-am explicat că nu se poate. După sărbătorile de iarnă sigur vei avea şi câteva locuri unde să faci curăţenie. Promit!

Stefania bâlbâi un mulţumesc ameţit cu nasul şi ochii în ceaşca de cafea.

— Nu te purta ca un copil prost! A fost o discuţie cinstită. Ai cerut ceva sincer şi eu ţi-am răspuns tot sincer de ce nu se poate. Gata, a trecut!

Stefania ridică ochii din pământ şi o privi pe Silviana ca pe un înger. Înţelegea ce înseamnă adevărata nobleţe căci în sfârşit o întâlnise pe pământ. Nu era un titlu nobiliar, nu era doar avere, ci era o stare pură a sufletului, a omului ce respectă alt om dincolo de culoarea pielii şi de locul de pe pământ de unde vine, fie Africa, fie România, fie

Tanganica, pentru că e om şi pentru calităţile sale. Iar îşi dori să aibă curajul să se ducă şi să o strângă în braţe pe Silviana ca pe o soră.

— Nu pleca la românii tăi. Rămâi cu mine în casă. Matteo cu Sergio sunt la Paris. Oriana e ocupată. Stai cu mine şi cu tata weekendul acesta. Mai vorbim...

Stefania se gândi la toţi românii din casa Anei ce deja se pregăteau să plece acasă în România de Crăciun şi realiză că e mai bine să rămână cu Silviana.

— Rămân. Românii mei pleacă acasă şi mie mi se sfâşie inima. Nu suport să-i văd plecând.

— Nu ţi-ai văzut niciodată copiii, Stefania, de când eşti în Italia?

— Niciodată, răspunse şi lacrimi mari ca nişte perle curseră direct pe masă lângă cana de cafea.

— De-abia ai venit la noi. Matteo încă nu ţi-a terminat de făcut actele, dar în august, anul viitor, vei avea concediu şi vei merge să-ţi vezi copiii.

Stefania nu ştia cum a ajuns în braţele Silvianei. Zburase probabil când aceasta i-a spus că îşi va vedea copiii. O ţinea strâns de gât şi bolborosea printre lacrimi:

— Mulţumesc, Silviana! Mulţumesc! O, Doamne, îmi voi vedea copiii!

— Încetează! porunci Silviana prefăcându-se severă, deşi avea şi ea ochii umezi. Încetează, Stefania, şi nu te mai purta ca un copil!

Stefania nici nu auzea ce spune Silviana. Starea ei uşor isterică era explicabilă şi normală după ce trăise doi ani aproape despărţită de copiii ei. Silviana îi desprinse blând, dar ferm mâinile şi o conduse la scaunul ei.

— Termină-ţi cafeaua. Dacă tata se va simţi bine mâine vom merge la cumpărături.

— De ce? A cumpărat totul Suha şi Iyangura. Avem tot ce ne trebuie.

— Vom face cumpărături de Crăciun, cadouri pentru copiii tăi: haine, dulciuri, jucării, tot ce vrei!

Stefania se pleoşti brusc. Nu avea bani – îi trimisese pe toţi acasă copiilor. Şi dacă ar fi avut bani habar nu avea ce măsuri mai poartă copii, îi explică asta Silvianei.

— Nu te gândi la bani. E cadoul meu de Crăciun pentru ei. Despre măsuri vei vorbi cu ei la telefon şi îi vei întreba.

Până seara au vorbit ca două bune prietene. Seara a vorbit cu copiii la telefon. Cel mare deja avea voce de bărbat şi ea a tresărit auzindu-l. Îl lăsase acasă copil. A aflat ce măsuri poartă la haine şi nu îi venea a crede cât de mult au crescut.

După masa de seară Stefania punea vasele în maşina de spălat, iar Silviana cu Elia încă stăteau la masă şi depănau amintiri. Elia evoca primul lui Crăciun cu Roberta la Rocca di Doria.

— Acasă am împodobit un brad de trei metri şi l-am pus în salonul de la intrare.

Ce casă vor fi avut acolo de au făcut un brad de trei metri?!... Bătrânul rosteşte „acasă” aşa cum rostesc eu când vorbesc de România şi de casa părintească, cu aceeaşi nostalgie. Parcă ar vorbi de o icoană, gândi Stefania.

— I-am cumpărat mamei tale perle ca dar de Crăciun. Şi cercei, şi şirag de pus la gât, şi brăţară.

Silviana a tresărit dureros. Perlele despre care vorbea tatăl ei erau aceleaşi cu care el le dăduse Stefaniei şi ea nu le-a primit. Stefania privind-o i-a înţeles suferinţa.

— Of, tată, dacă nu ai fi bolnav! îi scăpă Silvianei o şoaptă îndurerată pe care bătrânul nu o auzi.

— Mama ta a fost tare fericită când i le-am dat. Am vrut să i le pun eu, apoi am pus-o să se rotească în faţa mea ca să văd mai bine cât e de frumoasă. Ea râdea ca o fetiţă rotindu-se. Perlele o făceau strălucitoare. Îngerul meu, i-am şoptit. Ea a venit la mine şi m-a cuprins. M-a sărutat

lângă ureche şi mi-a spus: Am şi eu un dar pentru tine. O micuţă perlă. Nu înţelegeam despre ce e vorba. Ea mi-a luat mâna şi a dus-o la burta ei. Aici e perla mea pentru tine, Elia! Am înţeles! Am înţeles şi eram fericit. Roberta era gravidă cu tine, Silviana, şi mi-a dat vestea la Crăciun. A fost cel mai frumos Crăciun din viaţa mea!

Silviana avea ochii umezi. Îşi studia cu atenţie tatăl, nu că o captiva povestea; o mai auzise de zeci de ori şi o ştia pe de rost; ci pentru a vedea dacă evocarea amintirilor nu stârneşte în sufletul bătrânului o nouă criză. Era bine. Avea ochii clari. A tăcut brusc totuşi. Fără a fi tulburat părea că rămăsese captiv în poveste. Se blocase la acel Crăciun de demult. Zâmbea nostalgic spre o amintire.

Cele două femei se gândeau la acelaşi lucru: oare o vede pe Roberta!?

Au trecut minute lungi de tăcere în care ochii şi gândurile bătrânului erau rătăcite în trecut, dar fără a fi rătăcit din cauza bolii. Pur şi simplu retrăia ca pe un film tinereţea şi fericirea lui minunate.

— Tată, ai vrea să mergem mâine la cumpărături? îndrăzni Silviana să-i vorbească şi să-l trezească din visul cu ochii deschişi.

— De ce? A cumpărat Suha şi Iyangura tot ce ne trebuie.

— Vreau să cumpărăm daruri de Crăciun pentru copiii Stefaniei.

— Vom merge. Cât de mari sunt copiii tăi, Stefania?

— Unul are şaisprezece ani, celălalt paisprezece.

— Sunt mari! exclamă bătrânul.

— Da, sunt mari. Au voci atât de groase, de bărbat şi mi-e greu să mă obişnuiesc cu ele. Când am plecat de acasă aveau voci de copii, vorbi ea şi din voce îi răzbătea durerea şi dorul.

— Să mergem la culcare. E târziu, hotărî Silviana.

Mergând spre scări, Stefania şi-a amintit de femeia din parc.

— Silviana, am o rugăminte. Aş vrea să ajut o femeie. O româncă, Stefania explică pe scurt situaţia femeii întâlnite în parc şi termină cu o rugăminte: Poate cunoaşteţi pe cineva care să aibă nevoie de ea.

— O cunoşti bine? Ştii dacă spune adevărul? întrebă ferm Silviana în timp ce îşi ţinea tatăl de braţ.

— Nu o cunosc. Nu ştiu dacă spune adevărul. Am întâlnit-o în parc.

— Atunci nu mă bag. Nu risc după tot ce am păţit cu Gianina. Dacă nimeni nu o recomandă nu pot face nimic. Îmi pare rău.

— A îngrijit trei bătrâni până au murit. Poate o recomandă vreo una din familiile bătrânilor.

— Dacă discut măcar cu una din aceste familii şi aflu ce fel de om e, încerc să o ajut, dacă nu nu!

— Bine. Mulţumesc, Silviana.

Ajunsă în camera ei, Stefania o sună pe femeia din parc. Aceasta nu şi-a amintit cu cine vorbeşte. Părea cu minţile rătăcite. Plângea în hohote.

— Sunt Stefania! Sunt femeia cu care ai vorbit în parc! repetă pentru a treia oară şi în sfârşit îşi aminti.

— Nu credeam că mă vei suna. Am şi uitat că am vorbit. „Signora" – dracu' să o ia! – m-a alungat pe stradă după ce m-am întors atunci înapoi. M-a făcut proastă, nesimţită, *putoare!* Mi-a spus *tot ce* i-a venit la gură. Bineînţeles că „signora" foloseşte numai limba italiană chiar şi când înjură. Soţul ei a încercat să-mi ia apărarea. I-a zis: Las-o să stea. Munceşte mult. Face treabă şi la curăţenie, şi la bucătărie, şi peste tot. E foarte eficientă. Nu ne descurcăm fără ea... „Signora" a înnebunit complet auzindu-l. M-a lăsat pe mine şi l-a luat pe el la batjocorit. Ţipa: Trăieşti cu ea! Tot timpul eşti cu ochii după curve! Mă înşeli cu vaca asta bătrână şi ai curajul să-i iei apărarea în faţa mea!?... Bătrânul tremura din toate încheieturile. Părea că dintr-un

moment în altul se va dezintegra. Avea probleme mari de sănătate, în special cu inima şi trebuia să ducă o viaţă liniştită şi lipsită de stres. Tânăra lui soţie româncă îi oferea exact contrariul pentru că voia să moară cât mai repede ca să-i moştenească averea.

Stefania ar fi vrut să o întrerupă din povestit, căci îi consuma tot creditul pe telefon, dar nu avea curaj. Ceea ce auzea era de necrezut.

...Deşi bătrânul nu avea grija nimănui – de-abia îşi târâia izmenele, de unde să mai aibă putere să umble după femei!? – soţia îi făcea tot timpul scandaluri din acestea monstru că se uită după femei. Să vezi cum se ruga moşul de ea şi cum jura că nu există nicio femeie în viaţa lui te apuca râsul dracului. Îl lăsa aşa să umble după ea cu rugăminţi ca un câine cu limba scoasă vreo zi întreagă şi apoi... împăcarea. Pupături, îmbrăţişări, declaraţii, teatru de zile mari! mai mai că se urca călare pe el în faţa noastră, a angajaţilor din hotel. Scâncea şi prostul nu vedea că râde: Mor! Mor dacă te uiţi la altă femeie!... îi făcea curat tratament pentru inimă, îşi aducea amantul, un român, chiar şi în hotel căci moşul era complet nebun după ea şi nu vedea nimic altceva.

— Ce s-a întâmplat cu tine? întrebă Stefania.

— Nu îmi venea a crede că face o scenă soţului în care mă implică pe mine. Niciodată nu o mai făcuse. Mă gândeam, auzindu-i vorbele mizerabile, câtor copii ca ea le-am pus stiloul în mână în România şi i-am învăţat să scrie şi să citească... îndrăzneşti să trăieşti sub acoperişul meu cu femeia asta urâtă şi bătrână ca dracu'!

Uite cum arată ea şi cum arăt eu! ţipa isteric „signora". Bătrânul tot încerca să spună ceva, dar nu reuşea. Ceva îl strângea de gât. Am realizat că îi este rău când am văzut că se învineţeşte. Înainte de a fugi la el m-am oprit în faţa „signorei" şi i-am dat o palmă peste faţă de i-am sucit capul, dar i-am închis şi gura, apoi am alergat la bătrân. Căzuse în genunchi şi horcăia. Am văzut cum se întinde o pată pe pantaloni. Urinase. Era grav. Am sunat la salvare şi când au venit să-l ia, el o căuta din ochi pe „signora". Ar fi vrut să meargă cu el la spital, dar ea dispăruse nu ştiu unde. L-am condus pe bătrân ţinându-l de mână până la maşină. Ultimul lucru pe care l-am reţinut e că îi curgeau lacrimi şi o striga şoptit pe ea. Am privit tristă după salvare şi sirena ei mi se părea că sună asurzitor. M-am întors în hotel să-mi strâng lucrurile şi să plec. „Signora" mă aştepta în hol. Pe obraz avea dâre sângerii – erau urmele palmei mele.

— Îţi place ce ai făcut? Eşti mulţumită? Moare din cauza ta! a sărit cu gura ca o căţea turbată şi am realizat că nu înţelege nimic şi că nu are rost să discut cu ea omeneşte. Am ascultat încă două fraze de ale ei: Pleacă din casa mea, curvă bătrână! Pleacă să nu te mai văd, vacă proastă!

— Plec. Am intrat înăuntru să-mi iau bagajul. Nu sunt curvă şi nu sunt vacă! Am educat copii în România şi chiar eram o învăţătoare bună. Pentru că muncesc din greu aici nu mi-e ruşine deloc. „Signora” – am spus cât se poate de ironic, deşi vorbeam calm, dar ferm – ştiu că ai fost prostituată şi asta ai rămas! Nu mai face pe marea doamnă! Limba italiană, cetăţenia şi banii nu fac din tine OM!

— Să nu-mi vorbeşti aşa! Sunt o „signora”! Ieşi afară vacă bătrână şi proastă! Tu nu vezi ce ai ajuns!? Şi ce dacă ai fost învăţătoare în România!? Aici ai spălat babe la cur şi în casa mea ai fost servitoare! Servitoare!! Servitoare!!! urla ca o nebună.

— Am fost şi am rămas OM! Asta e esenţial. Tu ai fost prostituată şi ai rămas tot prostituată, „signora”!

S a repezit la mine să mă lovească, dar i-am prins strâns mâna. De la ură şi de la furie faţa îi arăta monstruos şi

degetele mâinii cu unghii lungi roşii se zbăteau în pumnul meu ca nişte gheare de uliu.

— Dacă mă atingi te bat de te caci pe tine, „signora”. Dacă ai un pic de inimă în tine, du-te la bătrân la spital. Nu-l lăsa să moară singur. Te iubeşte, am rugat-o privind-o în ochi şi crezând că dau de o scânteie de suflet.

— Scuteşte-mă şi pleacă! Şi el nu are decât să moară odată! Mi-e scârbă când mă atinge! Vreau să-l ştiu mort şi cu o tonă de pământ pe el!

— Teme-te de Dumnezeu, i-am şoptit şi am plecat să-mi fac bagajul. De atunci stau pe străzi, dorm prin parcuri. Nu reuşesc să-mi găsesc ceva de lucru. Sunt disperată.

— Am vorbit cu Silviana – doamna pentru care lucrez – despre tine. Încearcă să te ajute, dar vrea ceva, o garanţie. Ştii, înaintea mea au avut şi ei în casă o româncă exact cum era „signora” ta. Nu pot să-ţi spun ce făcea cu tatăl ei. Nu a fost prea plăcut pentru ei. De aceea Silviana vrea o recomandare despre tine măcar de la una din familiile unde ai îngrijit de bătrâni.

— Pot să vorbească pentru mine toate trei. Au fost mulţumiţi, răspunse repezit femeia.

— Acum notează un număr de telefon. E al unei femei: Ana. Sună şi du-te acolo să dormi până când te voi putea

ajuta. O sun şi eu pe Ana şi îi vorbesc de tine.

— Mulţumesc. Dumnezeu să te binecuvânteze! Unde stă Ana? Eu sunt acum în parcul de lângă biserica românească din Roma.

— Ana stă aproape de biserică. Îţi va explica ea. Noapte bună.

— Noapte bună.

Stefania a sunat la Ana şi a rugat-o să o primească la ea pe femeia din parc. Ana nu părea prea încântată. O avea deja pe vară-sa acolo. În felul ei avea dreptate.

— Dacă femeia nu are bani, plătesc eu pentru şederea ei la tine! E româncă! E disperată! Doarme în parc.

— Bine, să vină, capitulă Ana, deşi era sătulă de românii ce se perindau prin casa ei. Voia un pic de linişte.

Stefania ieşi din cameră şi o aştepta în hol pe Silviana. Aceasta era în camera tatălui ei. Îi auzea vorbind. A văzut-o ieşind, îngândurată şi tristă.

— Tata se mişcă tot mai greoi. Scările le urcă greu. Tremură.

— Ştiu. Am observat şi eu. Îmi pare rău pentru el, Silviana. E un om minunat.

Silviana o privi cu căldură pe Stefania. Ştia că e sinceră.

— Mă aşteptai?

— Da. Femeia despre care ţi-am vorbit a spus că poate să fie recomandată de fiecare din familiile pentru care a lucrat. Îmi va da numere de telefon ca să vorbeşti cu familiile unde a lucrat.

— Bine. În cazul ăsta voi vedea ce pot face pentru ea. Acum la culcare.

Stefania s-a dus în camera ei, iar Silviana spre alt dormitor ce era gol. Din uşă a strigat spre Stefania:

— Stefania, tot îi mai urăşti pe italieni?

— Dar tu pe români? îi răspunse repede şi au început să râdă în hohote privindu-se. Le era clar amândurora că pe pământ nu există popoare bune şi rele, ci oameni buni şi răi.

*

Venea Crăciunul. Colinde mai mult zurgălăi decât har răsunau peste tot. Oamenii alergau ca nebunii după cumpărături şi prea puţini trăiau adânc, în inimă, cu credinţă, semnificaţia sărbătorii. Era totul sclipici, poleială, becuri aprinse şi comerţ. Sărbătoarea nu avea nimic din sacrul din copilăria Stefaniei. Trimisese cadouri copiilor şi aceştia s-au bucurat. În ultima vreme nu prea mai întrebau ce face ea sau dacă îi e bine şi nici nu spuneau că le este dor. Vorbeau doar de bani, haine noi, cadouri, celulare noi,

jocuri pe calculator la modă. Încet deveneau tot mai înstrăinaţi şi mama doar o sursă de bani.

Ca să uite de toate aceste dureri, ce o sâcâiau ca durerea de încheieturi dată de reumatism, a gătit mult pentru Crăciun. Mâncăruri româneşti: cozonac, sarmale, friptură de porc, cârnaţi şi chişcă ca acasă. Avea să petreacă sărbătoarea împreună cu toată familia doctorului. De mâncărurile cu specific italian se ocupau fetele lui Elia. Cu o zi înainte de Crăciun bătrânul a rămas cu Matteo şi ea cu fetele lui au mers la coafor, deşi Stefania nu prea a vrut. La sfârşit nu se recunoştea în femeia pe care o vedea în oglindă. Părea cu zece ani mai tânără cu părul tuns scurt şi vopsit într-o nuanţă de şaten auriu cald. Tratamentul cosmetic îi luminase tenul.

— Eşti frumoasă, Stefania! exclamă Silviana punându-i mâinile pe umeri.

— Nu sunt. Nu am fost niciodată.

— Uite-te în oglindă, Stefania! Ar trebui din când în când să vii pe aici. În viaţă nu sunt totul copiii şi munca. Exişti şi tu! Fă-ţi din când în când cadou puţină atenţie şi fericire! vorbi Oriana.

— Dar copiii...

— Lasă copiii. Faci tot ce poţi pentru ei. Fă ceva şi

pentru tine.

Acasă au terminat de pregătit totul pentru masa de Crăciun. Se amuzau spunând că vor avea un amestec de mâncare românească şi italiană cu care îşi vor surprinde şi delecta musafirii.

— Acum mergi şi te schimbă. Îmbracă cele mai frumoase haine pe care le ai.

— Dar nu vreau! Eu vă voi servi la masă. Sunt bine îmbrăcată şi aşa.

— Stefania, fugi şi te îmbracă! Nu vei servi! Vei sta cu noi la masă! Tu nu eşti badantă în casa noastră, ci faci parte din familie, vorbi Oriana.

Stefaniei nu îi venea a crede că aude asemenea cuvinte. Ochii i s-au umplut de lacrimi pe care şi le stăpânea cu greu. Părea un vis. Şi-a amintit ce îi spusese femeia din parc – ce acum lucra la o familie cunoscută de-a Silvianei şi o ducea bine – că în ochii italienilor a fi badantă e ultima meserie din lume şi cea mai umilitoare.

— Tu nu eşti badantă la noi, eşti sora noastră, repetă Oriana şi Stefania intui că ea ştia cum sunt considerate româncele ce îngrijeau bătrâni în Italia.

A plecat spre scări şi urcându-le avea în inimă lacrimi nenăscute şi zbuciumul mării. Simţea cum se izbesc valuri

de marginile albastre ale inimii ei, simţea în piept tumultul unui ocean în furtună. De sus a întors capul spre Oriana. Şi-au zâmbit una alteia cu căldură.

...Eşti sora noastră... Eşti sora noastră... cânta oceanul ce se zbuciuma în pieptul ei. Se simţea fericită. Îngrijea un bătrân. A refuzat averea şi traiul bun când i s-au oferit în Sicilia şi a ales greul vieţii. Acum se simţea ca o regină. Se simţea preţuită, importantă, egală. Conta imens.

Îl voi îngriji pe bătrân până în ultima clipă ca pe tatăl meu. Oamenii aceştia mi-au arătat că poţi fi preţuit pentru ceea ce eşti tu. Că eşti egalul lor. În casa lor m-am simţit nepreţuită, gândea căutând haine prin dulap şi neştiind ce să îmbrace.

Na, asta-i bună! Cum să stau eu cu ei la masă?! Ăştia sunt domni mari. Mai au şi musafiri. Ce mă fac!? Nu ştiu să mă port şi nici cu ce să mă îmbrac.

A ales până la urmă pantaloni negri de catifea şi o bluză cu combinaţii de negru şi auriu. Bluza era strânsă pe corp, doar mânecile se lărgeau uşor în jos terminându-se ca un clopot. Şi-a dat cu puţin ruj şi a coborât jos.

Bradul era împodobit în holul de la intrare. Toată casa avea ornamente specifice Crăciunului. Chiar şi pe scări era o ghirlandă din crengi de brad strânsă cu o panglică roşie

de mătase strălucitoare şi de crenguţe atârnau globuri mici roşii sângerii şi peteală argintie.

A mers în sufragerie unde era toată lumea şi a început să ajute la ultimele pregătiri ale mesei. Musafirii urmau să sosească. Află că veneau câţiva medici prieteni ai lui Elia, nişte prieteni şi colegi din parlament ai lui Matteo şi familia unui scriitor celebru şi profesor universitar a cărui soţie era prietenă cu Silviana. Mai venea un burlac ce fusese în parlament în legislatura precedentă şi acum se ocupa doar cu afaceri.

Mai bine mă duceam la românii mei. Nu pot sta cu ăştia la masă. Mi-e ruşine. Eu nici nu ştiu să vorbesc. Ce mă fac?! Nici la români nu mă puteam duce. Sunt aproape toţi plecaţi acasă în România. Gândul la România o întrista amar. Îi era dor... Dor sfâşietor de copii, de casă şi de colinde. Şi-a stăpânit cu greu plânsul. Nu se cădea să le strice seara tuturor. Şi-a anesteziat durerea şi s-a minţit că nu o simte retrăind bucuria dulce ca mierea amestecată cu amar de pelin pe care o simţise cu câteva ore mai devreme când vorbise cu copiii la telefon. Erau fericiţi. Le plăceau hainele primite. Niciunul nu a spus că îi este dor de ea.

Parcă bulendrele şi dulciurile trimise ţin loc de mamă!?

gândi cu furie apoi se certă: Şi ce voiai!?... Sunt doi ani de când nu i-ai văzut. Sunt doi ani de când dorm, mănâncă şi se îngrijesc singuri. Sunt doi ani de când tot ce faci pentru ei e să le trimiţi bani. Acum că s-au învăţat cu asta vrei să îţi spună că le e dor sau să plângă!? S-au adaptat, s-au vindecat de durere, s-au obişnuit. Dacă doi ani continuu doar plângeau şi trăiau dor, mureau...

Oftă şi îşi ascunse faţa în palme. Nu plângea. Şi-a lins buzele uscate şi a simţit pe ele gust de sare. Ochii îi simţea seci şi fierbinţi ca nisipul deşertului ars de soare şi în ei era o senzaţie chinuitoare. Era mai bine cu ei uzi de lacrimi.

...Toţi ne adaptăm. Ne vindecăm. Ne cicatrizăm rănile şi mergem mai departe. Am văzut cândva un documentar despre somoni ce înoată din ocean în sus pe un fluviu pentru a găsi leagănul unde s-au născut şi a-şi depune icrele. Călătoria e dureroasă împotriva curenţilor, printre stânci şi cu prădători feroce. Tot efortul le modifică trupul, fizionomia, culoarea. Peştii ajunşi sus, la izvoare, nu mai sunt aceeaşi cu cei ce au plecat. Apa, curenţii, stâncile au cioplit în carnea lor şi în oase altă formă a trupului. Nu mai pot nici măcar să se hrănească. Depun icrele şi mor. Ce chemare ciudată, ce cântec al supravieţuirii îi mână în

această călătorie a sacrificiului pentru a avea urmaşi!?... Dacă drumul meu în Italia e ca al peştilor ce mor!? Dacă nu am să mai găsesc drumul înapoi!? Dacă şi copiii mei au făcut o călătorie asemeni mie!?...

Întrebările o zguduiră ca un curent. O, Doamne! O, Doamne, fie-ţi milă de mine! ţipa sufletul ei şi apoi tot el se linişti singur: Eu mă pot întoarce! Eu voi găsi drumul înapoi! Dacă nu mă pot întoarce, dacă nu găsesc drumul înapoi, totul – lacrimile, disperarea, dorul, pâinea cu lacrimi mâncată prin străini – îşi pierde rostul, totul e în zadar.

...Şi vei găsi ce ai lăsat!? Tu eşti aceeaşi!? Copiii la fel!? A stat timpul în loc să aştepte reîntâlnirea!?... o întrebă un duşman de gând. Deznădăjduită, cu gust de otravă şi sare în inimă şi pe buze, a răspuns sfâşiindu-şi carnea de roua a sufletului: Nu există întoarceri şi nici drum înapoi. Există doar drum înainte. Nu voi găsi nimic din ce am lăsat. Copiii sunt mari. Eu nu mai sunt eu. O străină – eu – se va întâlni cândva cu nişte străini – copiii mei...

— Stefania, vin musafirii! o anunţă Silviana şi ea porni spre uşă clătinându-se de parcă era beată. A privit cu furie ghirlandele şi podoabele de Crăciun ce împodobeau casa. Voia să le rupă şi să le calce în picioare. Voia să nu mai

existe Crăciun.

— Ea e Stefania, o auzi pe Silviana şi în sfârşit se adună să fie prezentă.

În prag era o familie ce se îmbrăţişase cu Silviana şi acum o priveau pe ea.

— Sunt badanta lui Elia, explică.

În ochii femeii – tânără, frumoasă, sofisticată – trecu rapid ca un fulger o undă de dispreţ ce fu observată de Silviana. Soţul femeii – mai bătrân, grizonant bine, îmbrăcat cu un costum gri închis croit perfect – doar o privi şi zâmbi uşor fără a trăda niciun sentiment.

— Noi o considerăm sora noastră pe Stefania, explică Silviana. Tata o iubeşte ca pe o fiică. Stefania, ei sunt familia Chiari. Sofia şi Stefano.

Păreau reci, distanţi şi ea nu ştia ce să facă. Doar îi privea. Sofia a înaintat în cameră aruncându-i încă o privire prin care o cerceta ca pe o insectă dăunătoare şi fără a-i întinde mâna.

Are puţin din Debora! gândi.

Stefano îi prinse mâna, deşi ea nu se aşteptase şi tresări când îi simţi degetele reci ca sărutul morţii.

— Încântat să te cunosc, Stefania, îi vorbi şi zâmbea straniu vorbind. Avea în privire ceva rece, ceva ascuns şi

alunecos, chiar dacă zâmbea. Şi-a tras mâna repede şi i-a răspuns:

— Şi eu, signore Stefano.

El a plecat neluând în seamă cuvintele ei. Cred că nici nu le auzise. Mergând spre sufragerie, unde era aşezată masa, Silviana îi şopti:

— El e scriitorul celebru de care ţi-am vorbit.

— Interesant, exclamă ea având încă pe mâini amintirea atingerii lui reci.

— Ce e interesant, Stefania? Uneori eşti ciudată.

— E interesant totul... Eu nu am mai văzut în viaţa mea un scriitor.

Silviana râse puternic apoi vorbi.

— Scriitorii sunt tot oameni, nu extratereştri.

Au venit apoi şi ceilalţi musafiri şi s-au aşezat în jurul mesei. Un singur loc a rămas gol, lângă Stefania. Înainte de a începe să mănânce a ajuns şi ultimul musafir: burlacul ce fusese în parlament şi acum era doar om de afaceri.

Silviana l-a condus spre scaunul de lângă Stefania. Acesta i-a zâmbit cu toată gura, plin de încântare. Avea ceva exagerat zâmbetul acela lăţit pe toată faţa.

— Deci tu eşti Stefania! Silviana mi-a vorbit mult de tine.

Toată seara a fost torturată de bărbatul de alături ce o sufoca cu atenţia: ba să-i dea pâine sau un fel sau altul de mâncare, ba să-i pună apă sau vin în pahar. Când nu o îndopa cu mâncare o sufoca cu laude. Îi plăceau ochii ei, zâmbetul ei, dar mai ales era extaziat după mâncarea românească pe care ea o gătise.

Intuia că Silviana aranjase totul şi îi era ciudă pe ea. M-a dus la coafor şi la tratament cosmetic, mi-a spus să mă îmbrac frumos şi uite de ce! Ca să mă vadă omul ăsta ce mă sufocă! Mă înghite când râde! Eu nu am nevoie de nimeni! Nu am nevoie de grija nimănui! Ce, ăsta dacă a fost în parlament se uită la una ca mine!?... Eu nu am învăţat niciodată bine. Eu sunt proastă. Eu pot munci, gândi şi se hotărî să nu îi mai dea niciun pic de atenţie bărbatului de lângă ea. Se făcu că nu îi aude întrebările şi privi la ceilalţi meseni. Scriitorul interesant părea certat cu mai tânăra lui soţie, căci nu îşi vorbeau aproape deloc. Păreau doi străini. Elia vorbea aprins şi râdea vesel cu prietenii lui ce îi fuseseră colegi cândva. Oriana era tristă. Stătea cu capul în palmă şi rătăcea cu gândurile aiurea. Ochii îi erau strălucitori şi pe punctul ca strălucirea lor să se topească în lacrimi. Stefania observă cum duce mâna la ochi şi cum oftează.

...Ce o fi cu ea!? De ce e atât de tristă? se întrebă. Toţi sporovăiesc veseli, glumesc, deapănă amintiri, numai ea e atât de însingurată între ei.

După ce au plecat musafirii, cele două surori îi dădură un cadou de Crăciun: lănţişor, brăţară şi cercei de aur. Erau foarte frumoase şi străluceau pe catifeaua neagră a cutiei pe care erau aşezate.

— Mulţumesc frumos, dar e prea mult! exclamă cu ochii umezi.

— Nu e prea mult. Le meriţi, îi răspunse Silviana.

— Eu nu v-am dat nimic...

— Nici nu trebuie. Tu ai grijă de tata.

Oriana nu mai participa deloc la discuţia lor şi nici nu le ajuta să strângă masa. Privea tristă pe fereastră şi Stefania o auzi oftând. O privi pe furiş cum îşi şterge o lacrimă.

— Îl urăsc... Nu mai vreau să-l văd... şopti cu ochii adânc înfipţi în negura nopţii şi Stefania îi auzi şoapta.

Biata Oriana! se trezi gândind.

Silviana a urcat cu tata să-l ajute să se culce şi Stefania continua să strângă masa. Oriana era de piatră lângă fereastră. Ochii ei înlăcrimaţi săpau căutând ceva în noaptea adâncă.

— Ce se întâmplă cu tine? îndrăzni să întrebe Stefania, dar îi păru rău că a întrebat. Oriana nu i-a răspuns nimic. Nici nu auzise. Afară se auzi o maşină şi Oriana zbură spre uşă ţipând: A venit!

Cine!? se întrebă Stefania. O fi ăla despre care spunea mai devreme „îl urăsc” şi „Nu mai vreau să-l văd”? Ciudat mod de ură şi de a nu vedea la cum fuge spre uşă.

O auzea ciripind vesel. Plângea, râdea, vorbea, certa şi se bucura în acelaşi timp.

— Iartă-mă, iubito! Am vrut să ajung, dar nu s-a putut, auzi. O voce de bărbat.

— Niciodată nu poţi! Te aştept de o viaţă întreagă, dar tu nu poţi veni niciodată când spui că vii! Nu am Crăciun şi duminici cu tine! Nu am nimic, decât clipe furate de iubire!

— Ştii că sunt însurat! Ştii că nu pot divorţa! Scorpia ne-ar distruge! E atât de fericită să ne vadă chinuindu-ne.

Dialogul ce se auzea din hol a fost întrerupt de intrarea Silvianei.

— Tata a adormit. A venit prietenul Orianei. Noi terminăm aici şi mergem la culcare.

Stefania era preocupată de Oriana. Cine era bărbatul ce venise în miez de noapte!? Ce era cu acel dialog ciudat!? Cum să fie Oriana amanta unui bărbat în surat!?

— De ce nu ai vrut să vorbeşti cu Roberto? Ce te costa dacă erai un pic mai drăguţă cu el? El te place mult...

— Silviana, de ce faci asta!? întrebă repezit Stefania. Nu îmi place! îţi baţi joc de mine!

Silviana lăsă farfuriile din mână şi veni la Stefania. Îi luă mâinile.

— Nu îmi bat joc de tine. Ce am făcut? Nu înţeleg...

— Mă plasezi unor bărbaţi. Eu nu fac asta!

— Proasto! exclamă cu furie Silviana. Cum poţi gândi aşa ceva?... Nu te plasez nimănui. Am vrut să cunoşti un bărbat, ce s-a arătat interesat, după ce i-am vorbit de tine. E liber. E neînsurat.

— Dar unul ca el nu se uită niciodată la una ca mine! Eu sunt proastă... vreau să spun că nu am învăţat bine la şcoală. Eu muncesc. Atât!

— Se uită, Stefania! Din ce lume vii!? Aici nu contează

cum ai învăţat la şcoală. Eşti om, eşti harnică, eşti corectă. Eşti la fel ca noi. Ai atâtea calităţi, Stefania!

— Dar în România...

— Lasă-mă cu ţara ta ciudată! Aici poţi fi preţuită, cel puţin în casa noastră, exact pentru ceea ce eşti tu! Problema e că tu nu te preţuieşti deloc şi nu ai curaj!

Stefania se întristă. Dacă Silviana avea dreptate!?

— Viaţa nu merită trăită singură. Ai nevoie de un bărbat. E bine pentru sănătatea ta.

— Dar e păcat!

Râsul Silvianei îi opri vorbele.

— Proastă! Proastă! Proastă! Oare nu e păcat că tot ce ştii despre viaţă e sacrificiul, munca şi datoria? Oare nu e păcat că nu ai curaj să trăieşti, să iubeşti, să fii vie!? Ce e păcatul cu adevărat, Stefania!?

— Nu ştiu, scânci cu toate adevărurile şi credinţele ei răscolite.

— Netrăirea e cel mai mare păcat, Stefania! spuse ferm Silviana apoi continuară să pună vase şi farfurii la locul lor.

În casă tăcerea era mai dureroasă ca un ţipăt. Dar ea fu brusc străbătută de gânguritul tandru al unor iubiţi. Râsete, şoapte... se auzeau ca un cântec de taină al nopţii. Era Oriana cu iubitul ei misterios ce se retrăseseră în

camera de zi. *Netrăirea e cel mai mare păcat!* auzi brusc ţipând totul în jurul ei.

— Oriana a iubit toată viaţa un singur bărbat. Ghinionul a făcut ca el să fie însurat. Nu e o căsnicie fericită. Nu poate divorţa. E complicat să explic. Ani în şir am sperat şi eu şi tata că se va termina, că va apărea altcineva. Acum nu mai sperăm. Ne bucurăm când ea e fericită. Suferim când ea suferă.

— Dar e păcat... E însurat... Trăieşte în... explodă Stefania, dar se opri înainte de a folosi un cuvânt dur. Silviana a intuit ce a vrut să spună.

— Tu poţi da cu piatra în Oriana? întrebă moale şi cumva blând ca mierea, apoi continuă tot ea fără a aştepta răspunsul. Eu nu! Iubeşte! Iubeşte din toată inima! Un singur bărbat toată viaţa ei! Tot de o viaţă îl aşteaptă. Tot de o viaţă suferă. Spune-mi: poţi da cu piatra? Spune-mi unde e păcatul?... Eu zic că e păcat că sora mea nu a avut parte de fericire...

— Şi eu la fel, şopti Stefania şi era ferm convinsă de asta.

După un moment lung de tăcere Silviana îşi aminti că are să-i spună ceva important.

— După Anul Nou vei lucra în familia scriitorului de două

ori pe săptămână dimineaţa la *curăţenie. Am vorbit cu ei. Totul e aranjat.*

— Mulţumesc. Sunt oameni de treabă? întrebă Stefania şi în vocea ei era o undă de îngrijorare.

— Da.

— Sunt ciudaţi. Ea pare dură. El aiurit şi ascuns. Nu poţi ghici nimic în legătură cu el. E opac. Puşi la un loc nu par a avea nimic în comun.

Silviana râse de comentariul ei.

— Eşti deşteaptă foc, Stefania. I-ai citit perfect. Ea e rea, dar nu ca Debora. Aşa e ea, mai rece, dar dacă îţi faci treaba nu o să ai probleme cu ea. El... el e scriitor. Aşa sunt scriitorii. Nu pot fi descifraţi. Nu-ţi face probleme în privinţa lui. Nici nu o să te observe prin casă. Stă mai mult în bibliotecă.

— Şi de ce par atât de străini unul cu altul?

— Fiindcă sunt doi străini! Au doi copii împreună şi multă avere şi asta îi ţine la un loc. În rest fiecare cu viaţa lui.

— Dar sunt oameni serioşi? Pot avea încredere în ei?

— Sigur! El este o celebritate. Un profesor universitar renumit şi un scriitor de succes. Nici nu se pune problema să nu ai încredere în ei!

— Bine. Mulţumesc, Silviana.

— Cu plăcere. Până după Anul Nou îţi mai găsesc două-trei familii ca să ai în fiecare zi câteva ore dimineaţa de lucru la curăţenie. Vreau să câştigi bani mulţi pentru copii şi pentru tine. Apropo: scriitorul te va plăti foarte bine.

Înainte de a pleca la culcare Silviana o întrebă râzând:

— De ce nu ai vrut să-i dai nicio şansă lui Roberto?

Stefania o privi cu ochii măriţi apoi răspunse cinstit.

— Nu mi-a plăcut deloc. E sufocant. Mă înghite când râde şi când vorbeşte. Nu am aer în prezenţa lui.

*

După Anul Nou avea de lucru aşa cum îi promisese Silviana. O zi, miercurea, făcea curăţenie la familia unui medic ce fusese coleg cu Elia, două zile, lunea şi vinerea, mergea la curăţenie la scriitor şi marţea şi joia la mama amantului Orianei unde făcea mâncare şi curăţenie. Femeia era simpatică foc, o iubea pe Oriana şi cu nora de drept nu se vizita deloc de ani de zile.

Ritmul alert de muncă îi făcea bine. Nu mai avea timp să lâncezească în cameră, să se gândească la copii şi să se topească de dor. Decât măcinată de dor mai bine cu oasele frânte de muncă! Alerga ca o maşină ce vrea să adune cât mai mulţi bani.

La familia medicului şi la bătrâna pe care o considera soacra Orianei era totul în regulă. La scriitor totul era foarte straniu. În casa aceea nu exista nicio regulă: nici de curăţenie, nici de masă, nici de timp, nici de nimic. Toţi plecau şi veneau aiurea. Fata familiei, o adolescentă, era de o mizerie îngrozitoare. Chiloţi, tampoane igienice, ambalaje, hârtii, totul era aruncat prin camera ei. Ea stătea tot timpul cu căştile în urechi şi nu zicea niciodată niciun cuvânt – cel puţin Stefania nu a auzit-o vorbind. Avea în păr mai multe culori decât ştia Stefania că există şi toate arătau monstruos şi făceau din proprietara lor o arătare ciudată. Băiatul, un pic mai mare decât fata, avea nişte ochi apoşi, bulbucaţi, roşiatici şi era mereu speriat. Se droga. Mama – îmbrăcată perfect şi cu părul aranjat impecabil – pleca de acasă fără a spune cuiva ceva. Nu îşi observa copiii şi nu ştia ce înseamnă să fii mamă. Trăia ca o adolescentă întârziată. Scriitorul era mereu în bibliotecă şi scria, când nu era la facultate sau la conferinţe. Ai fi zis că e singurul normal din acea familie fără busolă sau ca o corabie în derivă, dar nu o puteai face, căci te întrebai imediat: Nu vede că se duce totul de râpă?! Nu vede că familia lui e găurită ca un şvaiţer?! De ce nu face nimic?! Oare nu stă prea mult printre cărţi în bibliotecă şi

construieşte lumi paralele de cuvinte în timp ce lumea lui reală se prăbuşeşte!? Ce se întâmplă în casa asta cât un palat, dar neîngrijită ca o cocină!? se întreba Stefania cu mirare observându-i pe toţi.

Scriitorul, rar de tot, când o întâlnea prin casă, îi zâmbea aşa cum o făcuse când îi strânsese mâna în seara de Crăciun şi ea avea acea stare de straniu, de rece şi alunecos ca şi atunci. Un şarpe râzând, găsi ea cea mai bună expresie pentru zâmbetul lui.

Trecuse o lună de când lucra în acest ritm infernal, dar nu se plângea. Oasele obosite de muncă omorau dorul şi gândurile din ea. Banii trimişi acasă după luna aceea se apropiau foarte mult de două mii de euro şi această sumă erau bani în România, nu glumă. Stabili ce sumă trebuie să cheltuiască copiii şi restul rămâneau în bancă pentru a face o casă pentru ea şi copii. O casă ridicată din munca braţelor ei! Pentru prima dată în viaţă se simţea puternică şi învingătoare. Creştea singură doi copii, refuzase viaţa trăită uşor, dar în mocirlă morală şi Dumnezeu o ajutase să învingă şi să găsească o cale dincolo de toate lacrimile şi durerea. Calea ei fusese presărată cu spini; acum întrezărea uşor ca prin vis şi petalele trandafirilor.

Era sâmbăta. Era la Ana. Visa. Povestea. Era optimistă.

Ana i-a povestit că verişoara soţului ei s-a întors în România. E internată într-un spital psihiatric.

Stefania a lăcrimat şi a oftat adânc pentru femeia cu o soartă mai crudă ca a ei.

— Copiii ce fac? întrebă după un moment lung şi dureros de tăcere.

— Băiatul de nouăsprezece ani a abandonat facultatea şi a venit în Italia la muncă în construcţii. Cu ce câştigă îşi întreţine sora să termine şcoala şi pe mama în spital. Băiatul învăţa foarte bine. Era student la relaţii internaţionale.

În casă iar s-a aşternut liniştea. Era o linişte grea ca o lespede de piatră pusă pe un mormânt.

— Ce se întâmplă cu ţara!? Ce se întâmplă cu noi, românii? se întrebă Ana retoric căci nu aştepta răspuns la o asemenea întrebare ca un ţipăt spre cer.

— Atâtea destine sacrificate... Atâtea aripi rupte în anii ăştia de aşa-zisă democraţie... comentă filosofic Stefania.

Ana a deschis televizorul ca să tulbure aerul greu de întrebări şi de teamă din cameră. Se juca cu telecomanda schimbând canalele în căutarea a ceva interesant. Muzică, film, iar muzică, ştiri, documentar, film despre animale, vorbeşte un om, iar muzică... înregistra rapid cu privirea

ceea ce vedea pe fiecare canal.

— Schimbă! Dă înapoi acolo unde vorbeşte un om! ţipă Stefania.

Ana butonă repede telecomanda neştiind ce e cu curiozitatea asta a Stefaniei. A găsit canalul.

— E scriitorul la care fac curăţenie. Îl cheamă Stefano Chiari.

Emisiunea era „Invitatul săptămânii”.

Câteva minute au ascultat cum vorbeşte Stefano despre cărţile sale. Vorbea şi despre ultima lui carte: „Suflete moarte”.

...Tinerii sunt debusolaţi. Lumea noastră, a celor bătrâni, nu îi mai mulţumeşte şi ei nu încap în tiparele vechi. Lumea pe care au născut-o ei şi care nu respectă nimic e o lume bolnavă... întotdeauna a existat un conflict între generaţii, dar acum e o falie de netrecut... cită reporterul un fragment din carte şi apoi adăugă o întrebare: Vedeţi soluţii? Cum credeţi că va arăta viitorul?

— Nu ştiu. Scriu cărţi în special pentru tineri. Le descriu trăirile» dramele, frustrările, dar nu reuşesc să găsesc soluţii nici ca scriitor, nici ca profesor.

— De asta v-aţi intitulat cartea „Suflete moarte”?

— Nu numai de asta. În carte am explicat mai amplu

totul. Trăim în fiecare zi în aşteptarea unei explozii, a unui sfârşit, dar eu simt că sufletul e deja mort în noi înainte ca sfârşitul să vină. Regret că scriu cărţi în care surprind problemele societăţii contemporane, dar nu găsesc soluţii. Acestea vin singure. Le aduce timpul. Se nasc din ceea ce făptuiesc oamenii în fiecare zi. E ca şi curgerea unui fluviu. Eu ca scriitor nu sunt creator al fluviului, ci doar observator atent.

— Ce proiecte aveţi?

— Lucrez la o carte: „Când cerul plânge”. E un subiect-surpriză. Poate în acea carte vor fi şi soluţii.

— Mulţumesc, Stefano Chiari.

Emisiunea s-a terminat cu chipul scriitorului adus în prim plan. Zâmbea.

Zâmbetul lui de şarpe... La televizor părea mai frumos decât în realitate.

— Lucrezi în casa lui? întrebă mirându-se Ana.

— Da. Are o casă cât un palat. Fac curăţenie la el lunea şi vinerea.

— Cred că e minunat să întâlneşti un asemenea om!

— Nu e! E straniu. În casa aceea totul e ciudat. Fata e murdară şi şuie. Băiatul se droghează. Mama e tot timpul plecată.

— Şi scriitorul? întrebă Ana cu interes. Persoana de la televizor o vrăjise.

— E tot timpul în bibliotecă. Uneori pleacă în străinătate la conferinţe. Nu prea vorbeşte. Zâmbeşte aşa cum l-ai văzut zâmbind la televizor şi e singurul din casă care mă observă.

— E frumos! Chiar dacă e bătrân, are un nu ştiu ce ca un magnet.

— Mie nu mi se pare. Zâmbeşte ca un şarpe! E straniu! E rece! E misterios!

— Păi, cred că aşa sunt scriitorii! Ei nu sunt oameni obişnuiţi, nu!?... Mi-ar plăcea să lucrez în preajma lui. E fascinant.

— Mie nu! Simt că e ceva în neregulă şi nu ştiu ce!

— Lasă prostiile! Cunoşti oameni minunaţi şi faci numai mofturi.

— Poate că ai dreptate, Ana. S-ar putea să fiu eu dificilă.

— Aminteşte-ţi cum a fost în Sicilia, cum a fost cu doamna la spital care voia „una specialista”, la Debora... Acum ţi-e bine, Stefania.

— Chiar mi-e bine. Mulţumesc lui Dumnezeu.

Luni a mers la familia scriitorului. Fata a ieşit pe poartă când ea intra şi nu a răspuns la salut. Era machiată

strident, avea fusta de o palmă şi fuma. Capul îi era ca o măciucă făcută din câlţi colorat şi încâlcit. S-a urcat pe motocicleta unui tânăr ce o aştepta şi au pornit lăsând în urmă o drâmbă de praf şi fum.

A descuiat uşa şi s-a dus sus la dormitoare. De acolo începea întotdeauna, dar înainte de a începe lua mănuşi de menaj pe mâini. Strângea hainele aruncate peste tot şi le ducea la baie. Ştergea praful, dădea cu aspiratorul, aduna gunoaiele lăsate peste tot prin cameră. A terminat sus şi a coborât la parter. A început cu bucătăria unde era cel mai greu şi mai mult de lucru şi care arăta ca un câmp de război. Nimeni în casa aceea nu punea o cană la loc, nu strângea o farfurie, nu arunca un ambalaj şi nu strângea resturile de mâncare. De fiecare dată când intra în bucătărie avea un sentiment de neputinţă şi de groază: nu ştia cu ce să înceapă. Cu masa pe care erau căni, farfurii cu resturi, ziare, reviste, ambalaje, cu dulapurile care arătau la fel ca masa, cu chiuveta în care era un munte de vase într-un echilibru precar, cu frigiderul unde nimeni nu făcea niciodată ordine şi unde produse proaspete erau puse la un loc cu cele vechi şi cutiile începute cu cele sigilate sau cu gresia plină de gunoaie...

...Mă ocup de vase întâi. Le pun în maşina de spălat.

Arunc toate resturile şi gunoaiele. Şterg şi spăl masa, dulapurile şi chiuveta. Fac curat în frigider. La urmă de tot mă ocup de gresie – îşi făcu ea un plan de atac al mizeriei din bucătărie şi se apucă eficient de muncă. Alerga repede pentru a termina totul la timp. După ce termina bucătăria trebuia să treacă rapid prin hol şi camera de zi de la parter. Acolo era mai uşor decât în dormitoarele de sus sau decât la bucătărie.

Când termin tot trebuie să nu uit să scot rufele din maşina de spălat şi să le întind la uscat – şi-a spus.

Deretica iute şi habar nu avea că din hol, prin uşa deschisă, o priveşte studiindu-i trupul, faţa şi mişcările, scriitorul. Avea pe faţă zâmbetul îngheţat şi misterios de şarpe.

— Eşti foarte harnică, Stefania!

Ea tresări şi se întoarse mirată spre uşă. Realiză că el o priveşte demult şi ceva în atitudinea lui o deranja, dar nu ştia să spună clar ce. Poate era zâmbetul, faptul că o studiase ca pe o gânganie în timp ce muncea sau altceva fără nume, ca un presentiment.

— Mulţumesc, bâigui moale şi se ridică din genunchi cu o cârpă în mână cu care frecase puternic gresia pentru a şterge o pată de mâncare uscată.

Privirea scriitorului se opri pe sacul mare, negru de lângă uşă în care Stefania pusese tot gunoiul. Alt sac era alături şi în el pusese doar câteva cutii de carton de la pizza.

— Ce e aici? întrebă mirat.

— Gunoi, răspunse şi stătea cu cârpa în mână în faţa lui neştiind ce să facă. Ar fi vrut ca el să se întoarcă în biroul lui şi ea să-şi continue munca.

Brusc realiză că este ciudat că el este îmbrăcat în halatul de casă fără a mai avea nimic pe el. Se vedea pieptul gol şi păros prin deschiderea lăbărţată de la gât. Picioarele subţiri, goale, păroase şi cu pete vineţii pe ele ieşeau de sub capot ca două surcele bicisnice şi fragile.

E straniu totul! gândi, dar o opri din gânduri bărbatul.

— Vreau să faci curat şi în biroul meu! Nu ai făcut niciodată până acum.

— Am să fac, signore Stefano. Termin totul şi fac şi în biroul dumneavoastră. Am crezut că nu am voie să intru acolo. Am făcut doar ce mi-a spus doamna să fac în prima zi...

— Te aştept în biroul meu, o întrerupse el ferm şi apoi râse straniu şi după un moment de tăcere adăugă, să faci curat.

Felul în care o spusese suna atât de ciudat încât părea că spune că va face orice altceva decât curăţenie.

El plecă plescăind cu papucii de casă pe gresie şi ea răsuflă uşurată când uşa biroului lui se închise.

Of, Doamne! exclamă şi se apucă iar de treabă, dar mâinile îi tremurau şi gândurile îi erau speriate. Toată fiinţa ei îi spunea că e ceva în neregulă.

...Înnebunesc! Sigur înnebunesc! îmi fac păreri aiurea. E profesor universitar. E scriitor. Unul celebru. Silviana mi-a spus că e unul dintre cei mai mari scriitori contemporani italieni. Tot ea mi-a spus că pot avea încredere în el şi Silviana nu mă minte. Nu e nimic în neregulă. Sunt eu stresată şi îmi fac păreri aiurea... îşi spunea încercând să se liniştească şi tot găsea câte ceva de făcut: pentru a nu se apropia încă de uşa biroului lui signore Stefano.

Gata. A întins rufele. A făcut curăţenie în camera de zi şi în holul de la intrare. Totul era gata în afară de birou şi nu mai avea rost să tragă de timp ca să i se liniştească inima. Cu o cârpă de şters praful, o găleată de apă, detergent şi cu un mop s-a apropiat de uşa interzisă. Picioarele îi tremurau. A bătut uşor şi a aşteptat un răspuns.

Nu e înăuntru! a exclamat fericită neprimind niciun răspuns şi a întins mâna spre clanţă, dar înainte de a o

atinge, uşa s-a deschis singură şi în faţa ei zâmbind era scriitorul.

— Intră, Stefania! o pofti. Intră, repetă şi se feri ca să-i facă loc când o văzu că stă blocată în faţa uşii. Citea pe faţa ei teamă.

— Nu-ţi fie frică, Stefania! Nu te purta ca un copil... o linişti el, dar ea în loc să se liniştească îşi simţea inima pulsându-i în urechi şi gât să i le rupă. Vocea lui o speria şi mai mult. Nu avea nicio îndoială că e ceva în neregulă. În schimb aerul ei de copil pierdut îl înnebunea pe el.

A înaintat până în mijlocul camerei şi a pus găleata jos. Privea în jur să vadă ce este de făcut şi observa camera. Părea un sanctuar. Locul unde un scriitor îşi naşte cărţile, vedea pentru prima dată în viaţă. Rafturi cu cărţi pe toţi pereţii. Multe, multe cărţi cum nu mai văzuse în viaţa ei. La fereastră un birou şi un scaun cu spătar. Pe birou cărţi, documente, caiete şi calculatorul pe care îl folosea signore la scris. Mai erau şi obiecte stranii adunate de prin Africa şi America de sud. O veioză a cărui picior era un nud de femeie, iar abajurul părea de cristal străjuia lângă birou.

Trebuie să şterg praful, să mătur păianjenii de pe pereţi, să şterg gresia – enumeră ea în gând ce are de făcut după ce inspectă camera şi forţându-se să ignore că *cineva* era

în spatele ei şi o studia.

Pocnetul uşii ce se închidea a făcut-o să sară speriată şi să se întoarcă rapid de parcă cineva ar fi tras cu arma în spatele ei. Bărbatul era lângă uşă. Iar zâmbea ca un şarpe: rece, îngheţat, bălos...

— Nu te speria, Stefania. Nu te purta ca un copil. Fă-ţi treaba. Eu te privesc în timp ce munceşti.

— Signore Stefano, aş prefera să stau singură cât fac curat.

— Nu se poate, Stefania. Am documente, am foarte multe hârtii, am foarte multe lucruri ce nu trebuie atinse sau pierdute. Nu pot să te las singură în biroul meu.

A început să lucreze încercând cu disperare să ignore prezenţa stranie de lângă uşă ce semăna cu un păianjen ce îşi contemplă pânza în care tocmai s-a prins o muscă.

A învelit mopul într-un prosop uzat, *uşor umezit şi cu* el a şters toate colţurile şi pereţii unde se vedeau aţe de păianjen.

— Uite acolo, îi arătă profesorul lustra de cristal minunată, dar de care atârnau aţe.

A întins mopul şi a luat aţele. Lacrimile de cristal ale candelabrului s-au lovit unele de altele şi au scos sunete reci şi clare ca un clopoţel. Sunetele au făcut-o să plângă,

deşi nu îşi putea explica ce tulburări pot crea în sufletul ei lacrimile de cristal lovite de alte lacrimi încât să nască în ea plâns. A dus mâna la ochi şi i-a şters. A tresărit ca un animal hăituit când a simţit o mână pe umăr şi s-a smuls repezit din atingerea şarpelui.

— Uite, Stefania, au mai rămas aţe de păianjen! îi arătă el fire subţiri rătăcite printre strălucirea de diamante a cristalului şi îi ignoră gestul repezit de respingere.

— Am nevoie de un scaun. Nu pot şterge aşa, de jos. Pot strica candelabrul, explică şi vocea îi suna atât de străină că nu şi-o recunoscu nici măcar ea.

El a tras scaunul din spatele biroului ce era pe roţi şi l-a adus lângă ea.

— Urcă! porunci. Eu ţin scaunul.

Ea a luat în mână cârpa şi s-a urcat pe scaun. Tremura din tot corpul în timp ce stătea cu mâinile întinse şi curăţa cu grijă candelabrul.

— Tremuri! Mi-e teamă să nu te dezechilibrezi. Te ţin de aici, explică el în timp ce îi puse o mână pe coapsă.

— Nu e nevoie. Nu mă dezechilibrez, îi răspunse şi îi feri mâna de pe coapsa ei.

El şi-a încleştat amândouă mâinile pe scaun şi o privea dezbrăcând-o. Gât, sâni, mijloc, mai jos, picioare... Tot. Şi-

a lins uşor buzele şi a scos un plescăit ciudat. Stefania îi ignoră complet comportamentul. Deşi ştia ce se întâmplă, se forţă să-şi îndrepte întreaga atenţie la candelabru.

— Gata! exclamă.

Nu avu timp să sară de pe scaun căci mâinile bărbatului îi erau pe mijloc şi au sprijinit-o să coboare.

Era în faţa lui. Nu ştia ce să facă sau să zică. Voia ca el să plece şi să o lase să termine curăţenia singură. Avea privirea în pământ.

Aproape a gemut de surpriză când a văzut că ceva îşi modifică dimensiunile sub halatul de casă al scriitorului. Roşie ca o sfeclă de ruşine a făcut un pas înapoi şi l-a privit. Rânjea. Părea fericit că ea a văzut ce se întâmpla cu trupul lui. Chiar a mişcat puţin din şolduri pentru a scoate mai mult în evidenţă acest lucru.

Stefania i-a întors brusc spatele şi s-a dus să şteargă praful de pe marginile dulapurilor cu cărţi şi de pe birou. Îl ignoră complet aşa cum mai făcuse de câteva ori. Când a terminat de şters praful a spălat gresia apoi a ieşit din cameră fără a saluta. A ieşit din casă alergând. Voia să zboare cât mai departe de casa aceea unde ceva era în neregulă. La poartă a văzut o maşină în care un bărbat şi o femeie se sărutau. A tresărit când a văzut că femeia e

soţia scriitorului.

...Vorbesc cu Silviana. Îi explic ce se întâmplă. Eu aici nu mai calc! îşi spunea cu hotărâre. Şi ce îi spui Silvianei?!... se trezi întrebându-se. Îi spun cum se poartă scriitorul... Cum a... Cum a... Nu găsea cuvinte să spună ce a făcut scriitorul. Cu greu a enumerat: M-a atins pe picior. M-a ţinut de mijloc. Mă priveşte ciudat. Nu a ieşit din birou să mă lase să fac curăţenie singură. De fapt scriitorul – pe care am să-l numesc şarpele – nu a făcut nimic grav. Nu am ce-i spune Silvianei. Ori nu m-ar crede, ori crede că am înnebunit.

Vineri dimineaţă avea picioarele de gelatină şi gheaţă amestecate în părţi egale, dacă poate exista un asemenea amestec pentru un membru omenesc, în timp ce făcea paşi nesiguri spre casa şarpelui. Nu vorbise cu nimeni despre ceea ce i se întâmplă. A alergat toată săptămâna la curăţenie dimineaţa, iar după-amiaza a stat cu Elia ce se mişca tot mai greoi şi avea nevoie de sprijin mai mult şi la urcatul scărilor şi la ridicat de la masă. Uneori îl ajuta şi să se îmbrace cu haine mai groase. Lenjeria şi pijamaua reuşea să şi le pună singur.

Ana a sunat-o cu o seară înainte să-i spună că iar l-a văzut pe scriitorul „ei” la televizor.

— Nu e scriitorul meu! a replicat cu furie.

— E fantastic! E şarmant! Aş vrea să fiu în locul tău şi să lucrez pentru un asemenea om! turui Ana ca o moară stricată.

— La televizor e unul şi acasă e altul, şopti moale Stefania.

— Spui prostii! Cum să fie unul şi apoi altul!? şi fără a aştepta răspuns a vorbit tot ea: A spus la televizor că este doctor honoris causa a mai multor facultăţi renumite din lume, că ţine conferinţe...

— Ana, nu mai vreau să aud nimic despre el! ţipă întrerupând-o. Omul acesta e bizar!

— Tu eşti bizară! Lucrezi în casa unui om fascinant şi faci numai mofturi!

Stefania a spus noapte bună şi a închis telefonul. S-a întins pe pat şi a derulat ca pe un film tot comportamentul şarpelui.

Nu se poartă normal... Nu se poartă normal... Ştiu sigur chiar dacă nimeni nu mă crede. E celebru, e deştept, dar e ceva în neregulă cu el, gândea.

Ochii i s-au umplut de lacrimi amintindu-şi cum se modifica forma halatului de casă pe trupul bărbatului.

Puteam să nu mai vin, dar ce să-i spun Silvianei?! Nu m-

ar crede; sunt prieteni.

A urcat sus, a făcut curat în toate patru dormitoarele şi în băi, apoi a coborât la parter şi a început cu bucătăria care arăta ca după un naufragiu. În casă nu se auzea niciun zgomot. Spera că nu e nimeni acasă. Uşa era încuiată când a venit şi a deschis cu cheia ce o primise în prima zi de lucru.

A terminat şi holul şi camera de zi. Nu ştia ce să facă: să intre în birou sau nu? se întreba. Nu intru în birou. Am făcut curăţenie acolo luni! hotărî şi se îndreptă spre uşă.

— Stefania, în biroul meu nu faci curat? se auzi întrebată şi s-a întors speriată spre bărbatul ce o privea din uşa biroului şi care era tot în halat.

— Nu ştiam... Nu... Nu... se bâlbâi ea.

— Eşti plătită să faci curat în întreaga casă! îi spuse ferm şi dispăru din uşă.

Ea s-a întors, a luat materialele pentru făcut curăţenie şi s-a dus în biroul unde o aştepta şarpele. A început să muncească ignorându-i total prezenţa.

— Stefania, ţi-ar place să te plimbi prin lume?

— Nu, signore. Vreau doar să mă întorc acasă la copiii mei, i-a răspuns nedezlipindu-şi ochii de pe cârpa cu care ştergea praful.

— Plec în SUA săptămâna viitoare să ţin o conferinţă la Universitatea Pennsylvania. Te-aş putea lua cu mine. Vrei?

Cu şervetul strâns în pumn a ridicat capul şi l-a privit ţintă.

— Nu vreau, signore.

El a tresărit simţindu-i duritatea din voce. Îşi aminti cu câtă admiraţie vorbea familia Anastasia de Stefania.

— Tu nu înţelegi ce îţi propun, Stefania! Vreau să fii secretara mea. Vreau să mă însoţeşti peste tot în lume. Gata cu cârpa de şters praful, cu găleata cu apă şi mopul de şters pe jos! îţi ofer totul!

— Înţeleg perfect. Nu vreau!

— Eşti proastă! vorbi el dur şi dispreţuitor.

Ea şi-a plimbat privirea lung pe întregul lui trup de la părul de pe cap până la degetele de la picioare. Îl privea ca pe un animal ciudat, curios; o arătare cum nu mai întâlnise în viaţa ei. Ignoră că iar se modifică forma halatului pe trupul bărbatului. Scriitorul privea cu uimire faţa ei pe care se citea clar dispreţ. Cum îndrăzneşte!? Cine se crede!? se revoltă.

— Eşti o prăpădită de femeie de serviciu! O româncă muritoare de foame! Un nimeni! exclamă cu furie. Niciodată, absolut niciodată nu o să fii în stare să te ridici

mai mult de atât!

— Între femeie de serviciu şi târfă, aleg femeia de serviciu! gândi, dar se abţinu să spună cu voce tare asta, căci bărbatul din faţa ei fierbea de furie şi nici trupul nu îi era prea bine. Vedea clar cum este împins în faţă halatul de parcă şi acea parte a corpului lui era furioasă.

Brusc pufni în râs. Oricât încerca să se oprească hohotele de râs erau şi mai puternice.

Şarpele a ieşit din cameră şi a lăsat-o râzând. Ea mai icni de câteva ori în timp ce ştergea gresia amintindu-şi cum atârna halatul în faţă de parcă era agăţat de un par.

Scriitor... profesor universitar... doctor honoris causa... celebru... enumera râzând penele de păun ale bărbatului. Eu nu văd nimic din toate astea. Văd doar un animal în călduri.

Seara nu a mai plecat la românii ei, ci a rămas cu Elia chiar dacă era vineri seara. Nimeni din familia doctorului nu putea veni să stea cu el. În plus era tristă şi stresată. Erau exact doi ani de când plecase de acasă. Acum nu se mai minţea că nu s-a schimbat nimic şi că se va putea întoarce înapoi. Totul se schimbase. Nu există întoarceri înapoi, ci doar mers înainte. Viaţa omului e un drum împotriva curentului aşa cum fac somonii pentru a găsi

leagănul unde să-şi depună icrele pentru perpetuarea speciei. Noi, oamenii, nu ştiu de ce facem acest drum, ce ne cheamă înainte, ce ne mână în luptă!? Banii, foamea, dragostea, visele sunt ceea ce ne mână pe drum.

— Stefania, la ce te gândeşti?

Ea tresări şi îl privi pe Elia. Erau în camera de zi. Au mâncat şi acum priveau la televizor înainte de a merge la culcare.

— La viaţă. La copii. La soartă, răspunse ea.

— Cauţi răspunsuri?

— Vreau să înţeleg câte ceva. Vreau să nu mai doară.

— Eşti deşteaptă, Stefania.

— Nu sunt, Elia, răspunse întristându-se şi amintindu-şi vorbele dispreţuitoare ale scriitorului. Sunt femeie de serviciu. Sunt badantă.

— Eşti deşteaptă, Stefania. Eşti specială.

— Mulţumesc. Eşti bun, Elia.

— De ce eşti tristă? Pare că te macină ceva...

— Îl cunoşti bine pe Stefano Chiari? Ce fel de om e?

— Îl cunosc. E un om minunat. Este unul din cei mai culţi şi citiţi oameni din câţi am cunoscut în viaţa mea. Este o adevărată enciclopedie. Îţi place de el? Te fascinează?

— Nu. Eram curioasă. Pare un om ciudat.

— Este. Aşa sunt scriitorii. Au lumea lor. Trăiesc într-o lume paralelă. Nu încerca să-l descifrezi sau să-l înţelegi.

Pe mine mă hărţuieşte în lumea asta şi tot în lumea asta umblă după mine prin casă ca un măgar în călduri, gândi şi zâmbi trist-amar. Nimeni, absolut nimeni nu mă va crede dacă voi spune că mă hărţuieşte sexual Stefano Chiari. Ce mă fac?!...

— Îl vezi în stare să hărţuiască sexual o femeie? îşi făcu curaj să întrebe, dar vorbi atât de încet încât Elia nu auzi clar întrebarea.

— Ce să fie în stare? Ce ai spus? întrebă Elia, dar ei îi fu ruşine să repete întrebarea. În plus Elia s-ar fi putut simţi cu musca pe căciulă deşi ea făcea diferenţa între avansurile inofensive ale unui bătrân bolnav şi hărţuirea sexuală a scriitorului.

— Să mergem la culcare. E târziu, Elia.

Bătrânul încercă să se ridice din fotoliu, dar nu reuşi. Îşi sprijini mâinile pe marginile fotoliului şi încercă iar, dar trupul lui bătrân cu ciolane obosite nu îl mai asculta. Stefania îl trase din scaun şi îl sprijini să facă paşi spre scări. Constată că bătrânul se lasă greu pe ea şi că s-ar prăbuşi dacă ea nu i-ar fi alături. Vine sfârşitul! gândi şi se întristă. Ţin la bătrânul acesta. Îl preţuiesc. Îl voi îngriji

până la moarte.

Cu o mână se ţinea de balustradă şi cu o mână ţinea ferm mijlocul bătrânului. La fiecare trei trepte urcate greoi se opreau să se odihnească.

În dormitor bătrânul s-a aşezat pe marginea patului şi Stefania gâfâia respirând adânc. Obosise sprijinind bătrânul.

— Ai obosit, *mafiglia,* constată bătrânul.

— Puţin, îi răspunse ea şi îi zâmbi cu căldură.

— Va fi tot mai greu cu fiecare zi. Vocea bătrânului era tristă de parcă în ea îşi făcuse cuib moartea. Şi ochii îi erau speriaţi şi trişti ca nişte aripi de păsări negre.

— Nu spune prostii, Elia. Te vei odihni şi mâine va fi totul mai bine, minţi Stefania pentru a-l linişti.

— Minţi, Stefania. Vine sfârşitul.

Vocea bătrânului era fermă. Suna ca o sentinţă şi ea nu avu curaj să îl contrazică şi nici să-l privească în ochi.

În casă se simţi brusc frig de iarnă grea, deşi iarna e blândă la Roma. Frigul venea din teama lor de moarte. Afară nişte păsări gureşe şi speriate au început să ţipe.

— Cântă-mi cântecul tău din România, Stefania!

— Nu pot. E rugăciune, *nu* cântec.

— Te rog, *mafiglia!* Sunt speriat. Cântecul mă linişteşte.

Ea s-a aşezat lângă el şi i-a luat mâna. I-o ţinea strâns şi o simţea rece şi fără viaţă ca un vreasc. Privind crucifixul a început să cânte.

„O, Măicuţă Sfântă, Te rugăm fierbinte să ne asculţi de-a pururi Calda rugăminte: Nu lăsa, Măicuţă, Să pierim pe cale

Că noi suntem fii, Lacrimilor tale”...

Stefania a simţit ceva fierbinte arzându-i mâna şi s-a oprit din cântat. A privit bătrânul. Plângea.

— Cântă mai departe! se rugă.

Ea termină cântecul forţându-se cu greu să ignore perlele fierbinţi ce îi frigeau mâna.

— Stefania, să nu mă părăseşti! Să nu mă laşi singur! se ruga el încleştându-şi mâinile de ea. Frica de singurătate şi de moarte îl înnebunea. Se agăţa de ea ca să simtă că mai e încă viu, în ciuda frigului din oase şi a pustiului din suflet, şi ca să ţină viaţa pe loc.

— Niciodată, Elia! Voi fi cu tine până la... Se opri brusc îngrozită de cuvântul ce era să-i iasă din gură. Se certă în gând pentru cât de proastă putea fi.

— Până la sfârşit! termină el cuvintele ei. Nu era trist şi nici nu mai plângea. Părea de piatră, dar era împietrirea dată de resemnare în faţa destinului pe care nu îl poţi

schimba. *Mafiglia,* vreau să fii lângă mine până la sfârşit!

— Voi fi, Elia! Voi fi!

Iar se lăsă în casă tăcere de mormânt şi afară ţipau păsări. Vântul se juca şi el printre crengile copacilor şi stârnea un cântec trist ca un marş funebru.

— Mergi la baie să te schimbi şi să te speli.

Bătrânul nu se descurcă să se ridice singur de pe pat aşa că îl sprijini tot ea şi îl duse până la uşa băii.

— Elia, nu te descurci singur. Lasă-mă să vin cu tine la baie, îl rugă ea.

— Nu! ţipă el şi să forţă să intre singur în baie.

Ea a rămas de veghe lângă uşă. Avea presentimentul că bătrânul va avea nevoie de ajutor. Cu urechile ciulite spre baie, ca să audă orice zgomot sau strigăt, a făcut patul bătrânului şi a mai dereticat prin cameră. Timpul trecea greu şi ea realiză că Elia stă mult prea mult în baie. A bătut la uşă când a auzit un zgomot înfundat în spatele uşii.

— Elia, eşti bine?

Bătrânul nu a răspuns. Din lăuntru se auzeau zgomote surde de om ce se împiedică şi de obiecte căzute. Stefania a apăsat clanţa, dar uşa era încuiată.

— Elia! Elia, deschide! Lasă-mă să te ajut! Nu te poţi

descurca singur!

Cu greu a putut desluşi în vorbele gâfâite de dincolo de uşă că bătrânul îi spune că e bine şi că se descurcă singur. Femeia s-a lipit de uşă în aşteptare. Ştia că urmează ce e mai greu. Era şi pentru ea şi pentru bătrân jenant. Îngrijise până acum femei, niciodată un bărbat. Elia va trebui să accepte că trebuie îngrijit exact ca un copil şi ea ştia că îi va fi greu, aşa cum şi ei îi era greu să-i îngrijească trupul. A tresărit când Elia a deschis uşa. De-abia se ţinea pe picioare şi avea broboane de sudoare pe faţă. Din baie venea miros urât. A sprijinit bătrânul şi l-a dus până la pat. Elia îşi îmbrăcase pijamaua în baie, dar nu îşi încheiase nasturii. Ea a întins mâinile şi i-a încheiat. Ochii bătrânului erau trişti ca noaptea şi reci ca pământul îngheţat. Îşi stăpânea cu greu plânsul.

— Elia, lasă-mă să te ajut! Trebuie să te însoţesc la baie de acum înainte! îl rugă ea blând.

El i-a îndepărtat cu furie mâinile ce îi încheiau ultimul nasture de sus al pijamalei.

— Lasă-mă în pace! Mă descurc singur! Pleacă!

S-a îndepărtat de el fără a fi supărată. Ştia că furia lui Elia porneşte din durere. Încă nu putea accepta soarta. Era atât de umilitor! S-a dus în baie. Dintr-o privire a văzut că

bătrânul nu s-a descurcat prea bine singur. Colacul de la wc era murdar. Şi pe jos la fel. Hainele bătrânului erau încâlcite lângă cadă. Şi-a pus mănuşi de menaj şi a început să facă curăţenie. Hainele le-a dus jos în maşina de spălat. Când s-a întors a mai aruncat o privire la Elia. Nu dormea. Stătea cu faţa în sus pe pat. Ochii îi erau ca doi cărbuni şi în ei în loc de amintirea focului *stins* era durerea, neputinţa, deznădejdea.

— Las uşa deschisă, Elia, ca să te aud dacă ai nevoie de ceva. Noapte bună.

— Noapte bună, i-a răspuns bătrânul şi vocea i-a sunat ca un bocet.

A doua zi Silviana a venit să stea cu tatăl ei. Stefania nu a plecat la Ana, ci a preferat să stea cu ea. Era obosită; se trezise de câteva ori noaptea când i s-a părut că bătrânul geme. Era şi obosită psihic din cauza scriitorului. Spera să poată vorbi cu Silviana despre el, dacă se va ivi ocazia.

Dimineaţa l-au scos un pic în grădină pe Elia. Chiar dacă era iarnă, la Roma era călduţ şi se putea sta puţin la aer curat. Au trebuit să-l sprijine pe bătrân până afară apoi acesta, frânt de oboseală, a cerut să fie lăsat pe bancă să se odihnească. Femeile au făcut câţiva paşi prin grădină.

— Tata e tot mai slab. Bietul de el...

— Aseară nu prea s-a descurcat la baie.

— Ştiu. Mi-a explicat de dimineaţă. A plâns. Îi este ruşine de tine. Am să-ţi dau mai mulţi bani la salariu.

— Încetează, Silviana! îmi dai bani destui! Alta e problema. Convinge-l pe Elia că trebuie să-l însoţesc la baie. Prefer să-l supraveghez şi ajut, decât să spăl după. E mai uşor aşa.

— Nu pot. Suferă groaznic că a trebuit să speli la baie după el. A plâns. Să nu crezi că el nu este conştient de tot ceea ce se întâmplă.

Ochii ambelor femei s-au întors spre bătrân. Stătea zgribulit pe bancă şi privea în gol. Umerii îi erau căzuţi şi mâinile îi atârnau pe lângă corp ca nişte cârpe. Părea străin de lume şi rătăcit chiar şi de el însuşi. Întreaga lui făptură emana un aer trist; semăna cu un zid ce e gata-gata să cadă.

— Bietul tata! Bietul de el! repetă Silviana cu durere şi iubire în glas. A fost un medic strălucit, un soţ şi tată minunat. Uite şi tu ce a mai rămas din el.

Stefania deja îl privea pe bătrânul ce stătea ca un pui de bodaproste pe bancă. Vântul îi răscoli haina şi Mărul de la gât şi el se clătină sub vânt ca o frunză. Amândouă femeile se speriară de aceeaşi impresie: au crezut că pe Elia îl va

răsturna vântul.

— Hai la el! A stat destul afară. E atât de fragil!

— Silviana, te rog, convinge-l că trebuie să-l îngrijesc! Aşa nu se poate!

— Nu pot, Stefania. Mi-e milă. Nu pot să-i iau tatii ultima fărâmă de demnitate şi de a fi om. Mai lasă-i câteva zile asta, căci oricum nu va rezista mai mult, apoi va fi copilul tău. O să-l speli, o să-l schimbi... Atunci el deja va fi mort la cum îl ştiu eu pe tata! Nu vreau să fiu în pielea lui.

— Am mai îngrijit o bătrână până la sfârşit.

— El e bărbat. A fost un om ilustru. E cumplit să accepte că a ajuns aşa.

— Dar nu există altă cale! ţipă Stefania cu deznădejde.

— Nu există; asta ştiu şi eu. Să lăsăm timpul să curgă.

Au ajuns la bătrân. Acesta le-a privit speriat, dar şi confuz. Nu le recunoştea.

— Tu eşti Roberta? se adresă Silvianei.

— Nu, tată. Sunt fiica ta, Silviana.

— A, da, fiica mea. Tu cine eşti? se repezi cu vorba la Stefania.

— Sunt Stefania, badanta ta.

Ochii bătrânului o cercetau adânc. Se gândea intens la ceva şi pe măsură ce se adâncea în gânduri în obraji îi

apăreau uşoare pete roşii.

— Ai vrut să mergi cu mine aseară la baie! Asta nu se poate! Sunt bărbat! Sunt Elia Anastasia! Eu am înfiinţat clinica Anastasia-Doria.

În vocea bătrânului era furie. Ridicase o mână descărnată şi cu un deget scheletic gesticula spre Stefania.

Silviana şi-a şters rapid o lacrimă. O durea rău inima văzând ultima pâlpâire de demnitate în tatăl ei. După ce va ajunge să fie însoţit la baie, ajutat să se spele şi să se îmbrace va fi gata şi cu această demnitate. Bătrânul nu se va mai putea privi cu respect de sine, nu va mai pomeni niciodată cine şi ce a fost sau ce a făcut. Trecutul nu va mai conta şi nici nu şi-l va mai aminti. Viitor nu va mai avea şi nici speranţă. Va fi o epavă umană, o zdreanţă de om, un ambalaj rămas gol după ce a fost golit de conţinut. Viaţa lui va fi o amintire. Fericirea – un vis. Realizările lui – fum. Când ajungi atât de jos nu mai contează nimic altceva decât să vină sfârşitul repede. Să se îndure Dumnezeu şi să scurteze agonia...

— Hai în casă, tată! E frig.

Între cele două femei bătrânul făcea paşi mici şi nesiguri spre casă. Braţele îi erau încleştate strâns de braţele celor

două. S-a oprit şi le-a oprit şi pe ele. Privea cerul, dar nu rapid sau superficial. Privea adânc. Privea de parcă atunci îl vedea prima dată. Ochii lui erau însetaţi de cer şi îl sorbeau.

— Ce frumos e cerul! Ce albastru! Cât infinit! Nu l-am văzut niciodată aşa! Ce sus zboară păsările! Ating soarele.

Femeile au privit şi ele cerul, dar nu cu extazul bătrânului. Era cerul şi păsările de fiecare zi. Oare ce vede tata mai mult decât noi? Oare cum voi vedea cerul când voi fi bătrână? se întreba Silviana.

— Când eram tânăr, cerul nu era aşa. Nu i-am văzut atunci albastrul, imensitatea, necuprinderea... Gâze sub un cer infinit – asta suntem noi oamenii!

Cuvintele bătrânului le-au cutremurat şi înfiorat pe cele două femei ca un aer rece ce îţi atinge pielea. Şi una şi alta şi-au strâns zgribulite hainele în jurul trupului.

— Hai în casă, tată!

Bătrânul a urcat greu scările cu toate că îl sprijineau cele două fete. Îşi simţea oasele grele, înţepenite şi reci. Din prag s-a întors şi a mai privit încă o dată cerul cu privirea aceea ce sorbea întreg azurul.

— Poate e ultima dată când îl privesc, şopti resemnat, apoi ceru să fie dus în dormitor să se odihnească...

Bătrânul adormise şi cele două femei, după ce au dereticat prin bucătărie şi prin camerele de la parter, se delectau cu o cafea. Stefania îşi făcu curaj să abordeze subiectul ce o preocupa: scriitorul. Se forţă ca vocea ei să pară cât mai indiferentă şi discuţia să fie o bârfă banală între femei.

— Scriitorul Stefano Chiari umblă după femei? E afemeiat, vreau să spun?

— Nu. Sigur nu. E însurat cu scrisul. Trăieşte numai pentru cărţi. Din cauza asta nu are viaţă de familie. Soţia lui are amanţi – a avut mereu – şi el ştie asta. Nu poţi cere unui scriitor să fie normal. Ei au lumea lor...

Silviana râse când termină de vorbit şi făcu un semn cu mâna în jurul capului ce însemna că scriitorul e cu mintea aiurea, apoi bău o gură de cafea.

— Dar sunt oameni şi ei, nu?! exclamă Stefania.

— Sunt oameni. Poate mai oameni ca noi ăştia banali, doar că ei văd lumea şi viaţa altfel.

— Cum altfel? Nu înţeleg...

— Ei privesc lumea şi tot ce-i înconjoară cum privea tata mai devreme cerul. Ei văd şi simt altfel... mai mult.

Stefania ţinea ochii plecaţi şi căuta adânc în negrul cafelei de parcă aştepta de acolo un răspuns.

— Ar fi în stare să hărţuiască sexual o femeie? îşi făcu curaj să întrebe fără a o privi pe Silviana şi fără a-şi dezlipi ochii de pe lichidul negru ca smoala. Vocea i-a sunat banal şi fără nicio emoţie în ea. Lăsa impresia că era o curiozitate de-a ei în legătură cu scriitorul, nici vorbă că i s-ar întâmpla ei ceva sau că ea este cea hărţuită.

— Niciodată, Stefania! Niciodată! E mai presus de orice bănuială! E un „signore”! E o minte strălucită! Cine ţi-a băgat în cap asemenea enormitate la adresa lui!? Silviana îşi ţipa răspunsul cu furie. Era nedrept, după părerea ei, ca un om de talia şi valoarea lui Stefano Chiari să fie murdărit cu noroi.

Stefania şi-a strâns o lacrimă între gene. Cafeaua devenise amară ca pelinul şi i se făcu greaţă.

— Scuze, Silviana. Am pus o întrebare tâmpită. Uneori scriitorul se poartă bizar, şopti forţându-se să nu trădeze zbuciumul din ea. Ca să poată vorbi fără a plânge şi fără a trăda durerea şi grija din ea îşi încleştă degetele ca nişte gheare pe ceşcuţa de cafea, iar acestea s-au albit pe porţelanul fin şi alb. Vocea nu i-a tremurat deloc, deşi întregul trup îi tremura ca varga.

— Stefania, te preţuim mult şi eu şi Oriana. Tata te consideră o fiică. Te rog nu arunca cu noroi într-un OM ce

este mai presus de orice bănuială. Te ştiu cinstită, corectă, dreaptă, harnică. Am încredere în tine...

Silviana nu-şi mai găsea cuvintele. Era monstruos ceea ce gândise Stefania despre Stefano.

— A fost doar o întrebare, şopti Stefania.

— Lasă asta acum că ai înţeles cum stau lucrurile. Să vorbim despre tata.

Până la masa de prânz au vorbit despre viitorul sumbru al lui Elia şi despre felul în care Stefania trebuia să-l îngrijească şi să se poarte cu el. Aceasta îi garantă Silvianei că se va descurca. Mai îngrijise o bătrână până la moarte. Fiica medicului i-a spus că va fi plătită în plus dacă se va trezi noaptea şi dacă va fi munca mai grea.

Săptămâna următoare nu a mai întâlnit deloc scriitorul. Era plecat în SUA. Acasă la Elia era tot mai greu şi bătrânul încă refuza să fie ajutat la îmbrăcat şi la baie, deşi era un calvar să se descurce singur. După el Stefania trebuia să spele baia. Când încerca să-l convingă că trebuie să-l însoţească la baie acesta o repezea apoi devenea ursuz şi trist. În fiecare noapte o trezea pentru a-l ajuta să se ridice din pat şi apoi să-l sprijine până la uşa băii. La sfârşitul săptămânii era extenuată de muncă, dar şi fericită că nu a întâlnit deloc scriitorul cu zâmbet de şarpe. A stat tot

wekendul şi s-a odihnit în casa lui Elia unde se simţea bine şi confortabil. El era îngrijit de fetele lui şi ea se putea odihni. Bineînţeles că mâncau împreună şi sporovăiau. Familia doctorului era măcar în parte şi familia ei. Duminică seara nu putea dormi. Era îngrijorată. Luni dimineaţa urma să meargă la curăţenie la Stefano Chiari. Îi era frică şi era stresată. A adormit cu greu şi a visat urât. S-a trezit ţipând, deşi nu îşi amintea clar ce a visat. În trezire a luat doar frica din vis.

Scriitorul s-a purtat cu ea la fel ca altă dată. Era îmbrăcat tot în halatul de casă şi umbla după ea ca un măgar în călduri. Nu avea nicio ruşine în a-şi expune corpul şi ce se întâmplă cu el în prezenţa ei. Stefania îl evita cât putea; se făcea că nu observă ce se întâmplă cu el, dar avea nervii întinşi la maximum. Îi era frică. Era mereu în alertă. Stătea la pândă ca să intuiască următorul gest al bărbatului. Dacă de la hărţuieli va trece la fapte!?... Dacă ea nu se va putea apăra!?...

Voia să vorbească cu cineva, să se plângă şi nu avea cu cine. Nimeni din familia doctorului nu ar crede-o şi nici măcar Ana ce făcuse o pasiune pentru imaginea scriitorului văzută la televizor. La tot acest stres se aduna oboseala de a-l îngriji pe Elia ce se simţea tot mai rău, dar

nu voia încă să o lase să îl ajute, deşi ea încerca să îl convingă că îi este mai uşor să îl însoţească la baie decât să spele baia după aceea.

Era iar vineri seara. Iar era cu Elia. Fetele lui vor veni sâmbătă să stea cu el şi atunci ea va putea pleca la Ana. Afară e început de primăvară. Grădina miroase a rai şi acest miros intră în casă prin *fereastra* deschisă. Păsările cântă dulce-melodios; nu scot ţipete albastre-acre, aşa cum făceau când era frig.

Elia stătea pierdut pe scaunul de la masa din bucătărie. A mâncat puţin. Gândurile îi rătăceau aiurea. Stefania nu avea curaj să-l scoată din starea aceasta. Strânge masa, spală, pune lucrurile la loc având grijă să nu facă zgomote stridente care să-l deranjeze pe Elia.

Zâmbeşte cald-dureros-amar-nostalgic spre amintirea vizitelor pe care le făcuse în Roma cu Elia. Minunatul signore Elia ce îi vorbea ca un cunoscător despre obiective turistice şi despre artă.

...Priveşte culorile, Stefania! Cinci mii de metri pătraţi de pictură, de culoare vie... E magnific! E sublim! E cel mai frumos loc de pe pământ! şi-l amintea exclamând în Capela Sixtină cu ochii ridicaţi în sus spre tavanul ce le dezvăluia ochilor minuni.

A privit spre Elia ce moţăia pierdut pe scaun şi şi-a şters o lacrimă. Unde era Elia cu care a vizitat frumuseţile Romei?! se întrebă apoi plecă spre bătrân.

— Elia, să mergem sus.

El a tresărit ca trezit din vis. A privit-o câteva clipe confuz; nu ştia cine e. Apoi în ochii lui a venit recunoaşterea şi a zâmbit sărac şi trist spre ea.

— Să mergem, Stefania.

Ea l-a prins strâns de braţ. Pentru că paşii îi erau nesiguri i-a pus braţul după gâtul ei să se sprijine şi ea l-a prins de mijloc. L-a simţit prin haine slab şi descărnat şi a tresărit dureros. Elia se topea încet-încet. Urcau câteva scări apoi se opreau să se odihnească. Bătrânul, ce era mai mic decât ea la înălţime – scăzuse odată cu bătrâneţea – îşi culca capul pe umărul ei la fiecare oprire.

În dormitor l-a aşezat pe marginea patului şi s-a dus să pregătească baia. A dat drumul la apă în cadă, a pus prosoape şi pijamaua bătrânului lângă cadă, apoi l-a dus până la uşa băii. De-abia mergea şi trupul îi era greu ca pământul; o strivea sprijinindu-se de ea.

— Elia, lasă-mă să stau cu tine la baie! Nu te poţi descurca singur! se rugă ea fără a-l privi în ochi.

El o împinse cu atâta furie încât o izbi de tocul uşii. Simţi

în umăr o aşchie ascuţită de durere şi şi-a prins umărul cu mâna. Deşi a văzut că a lovit-o, bătrânul nu zicea nimic. Clocotea în el furia şi durerea. Nu voia să fie spălat şi îngrijit la baie ca un copil. El era Anastasia Elia! El era...

A intrat greoi în baie şi a închis uşa fără a o încuia ca altă dată.

Stefania a rămas lângă uşă cu spatele lipit de perete. O durea umărul şi o durea sufletul pentru Elia. Ştia că urmează prăbuşirea. Nu avea nicio îndoială. Viaţa pâlpâia uşor în el, ca într-o candelă ce mai are doar o picătură de ulei, şi ea simţise asta când i-a cuprins trupul. Tot ultimele pâlpâiri ale candelei erau şi în capul ce cădea greu pe umărul ei la fiecare trei scări urcate. Cât va mai putea să se descurce singur? O zi?... Două?... Trei?... se întreba.

Un zgomot de capac de wc ce cade cu putere o scoase din gânduri.

— Elia! Elia, te rog, lasă-mă să intru! Trebuie să te ajut!

Din spatele uşii s-a auzit un mormăit în care Stefania a desluşit cu greu: Nu. Mă descurc.

Cu urechile ciulite auzea zgomote înfundate dincolo de uşă de parcă cineva se zvârcolea pe jos sau se chinuia să se ridice.

— Elia, trebuie să mă laşi să te ajut! se rugă. Auzi un

„nu” anemic ca răspuns.

A mai aşteptat câteva minute lungi cât un veac lângă uşa băii. Auzea aceleaşi zgomote ca o zvârcolire.

Să sun la fete? Să le chem? se întreba. Mai încerc încă o dată apoi sun.

— Elia, lasă-mă să te ajut! Sunt badanta ta! Am mai făcut asta.

De dincolo de uşă nu a venit niciun răspuns chiar dacă şi-a lipit urechea de ea ca să audă orice şoaptă.

— Elia! Elia!

În loc de răspuns a auzit un plâns sfâşietor ca o tânguire, ca un bocet. A deschis uşa. Elia era căzut de pe wc. Nu reuşise să-şi tragă pantalonii. Totul era murdar. Zbaterea lui de a se ridica a strâns preşurile ghem şi a întins murdăria. Avea mâinile la ochi şi plângea. De ruşine, de durere, de neputinţă. Printre suspine auzi: O, *mafiglia, Stefania...*

Ea nu ştia cum să procedeze. Durerea bătrânului o răvăşea. Şi-a tras încet mănuşile pe mâini apoi l-a ridicat de jos şi l-a pus pe wc ca pe un scaun. Nu îi vorbea, nu îl privea în ochi şi îi ignora tânguirile. Lucra ca un robot; ca o maşină de spălat oameni bătrâni. Dacă ar fi arătat sentimente de milă îl distrugea complet pe bătrân – aşa îi

spunea ei intuiţia. Singurul lucru pe care îl putea face era să se comporte ca o bandantă eficientă care ştie ce are de făcut şi care este foarte sigură pe ea. Nu avea rost să trădeze că e speriată şi răvăşită de tot ceea ce se întâmplă.

A scos pantalonii şi chiloţii de pe picioarele bătrânului. A scos pe rând bluza, cămaşa şi maioul. Poruncea ferm: Ridică piciorul! întinde mâna! Trage!

Bătrânul executa ca un copil şi îi căuta ochii. Voia să vadă ce e în ei, dar ochii ei fugeau de ochii lui. Nicio clipă nu a putut să arunce direct o privire în ochii ei şi să vadă ce e acolo: dispreţ, greaţă, milă... sau dragoste de fiică.

— Ridică-te! Ţine-te de mine! Te duc în cadă să îţi fac baie!

El s-a ridicat greoi. O mână a pus-o pe umărul ei şi cu cealaltă şi-a acoperit organele sexuale. Îi era atât de ruşine. Se simţea cumplit.

— Aş vrea să mor! în clipa asta aş vrea să mor!

Ea îl ţinea strâns şi ochii ei s-au înfipt adânc în ochii lui arzându-l, sfredelindu-l, ajungând în inima lui.

— Sunt lângă tine, Elia! Voi fi tot timpul! Nu o să mori! Vom face porţiunea aceasta de drum greu al vieţii împreună! îi spuse ferm.

El a văzut în ochii ei milă, compasiune, solidaritate umană, dar şi putere şi fermitate ce nu ştia de unde izvorăsc. Dacă simţea greaţă sau îi era greu ceea ce făcea, ochii ei nu trădau asta.

Elia s-a prins de ea ca de o stâncă. Chiar o simţea stâncă dincolo de trupul micuţ şi de imaginea de femeie fragilă. Nu mai plângea.

— Ţine-te strâns de umărul meu. Eu îţi ridic piciorul şi îl trec peste marginea căzii. Bravo! Acum celălalt. Stai în cadă până când strâng în baie.

L-a lăsat câteva minute în apă şi a strâns hainele murdare şi preşurile. Le-a dus alergând jos la maşina de spălat.

— Acum te spăl pe tine şi te duc în pat. După aceea spăl baia.

Bătrânul stătea cu ochii plecaţi cât timp mâinile ei i-au spălat trupul. Tot timpul şi-a acoperit cu mâna organele sexuale într-un ultim gest de păstrare a intimităţii. Ignora durerea din suflet, o alunga departe.

— Sus! Ţine-te de umerii mei să te scot din cadă.

Mâna lui s-a prins strâns de umărul ce o durea. A gemut de durere şi ochii i s-au umplut de lacrimi, dar nu i-a dat drumul. I-a şters trupul şi l-a ajutat să îmbrace pijamaua.

L-a dus în pat. Ochii ei iar fugeau de ochii lui. L-a lăsat pe marginea patului şi s-a dus în baie unde trebuia să spele şi să cureţe totul. Îl auzea pe Elia plângând şi îi ignora plânsul. Ştia de ce plânge, dar nu ştia cum să-l ajute. Cum să îi repare demnitatea umană pierdută, cum să îi dea înapoi sentimentul de a fi om complet!?... Nu ştia.

A terminat totul şi se îndrepta spre camera ei. Era frântă. Fără a-l privi i-a spus lui Elia noapte bună.

— Stefania! Mafiglia! o strigă el înapoi şi ea nu a putut ignora strigătul lui.

L-a găsit pe marginea patului aşa cum îl lăsase. I-a privit chipul şi s-a cutremurat. Era complet schimbat şi nu din cauză că era ud de lacrimi. Ceva murise în Elia şi asta se vedea pe chipul lui. Când intrase în baie şi a izbit-o cu umărul de uşă era om, acum era ceva nedefinit ce rămâne din om după ce moare ultima speranţă din el.

A întins mâinile şi i-a prins mâinile ei. Acum ea nu avea mănuşi. A strâns şi a mângâiat cu veneraţie mâinile ce îl spălaseră. Brusc le-a dus la buze şi le-a sărutat. O făcea aşa cum săruţi o icoană. Ea a încercat să-şi tragă mâinile, dar el i le ţinea strâns.

— Încetează, Elia!

— Mulţumesc, Stefania! Mulţumesc!

— Gata! Gata, Elia! spuse ea şi îşi trase mâinile ferm. La culcare!

— Nu pleca, Stefania! se rugă el.

— Sunt obosită. Trebuie să dorm.

Cu aer de copil nevinovat el a scos de sub pernă o cutie neagră ce era îmbrăcată în catifea.

— Stai, Stefania! Astea sunt pentru tine!

Ea a privit lung spre cutia ce sigur nu era nouă. La colţuri se vedea cum a ros timpul urme.

— Ce e? întrebă fără a lua cutia.

— Vino aici, îi ceru bătrânul şi ea se duse la el. Stai lângă mine.

Ea s-a aşezat pe marginea patului. Elia a desfăcut cutia şi ea a rămas cu gura căscată de mirare văzând conţinutul. Nu văzuse în viaţa ei ceva mai frumos. Un colier de aur greu, cu dantelărie fină ce se întindea în jos ca o pulbere de stele măcinate şi cu trei rubine roşii ca sângele, umplea mijlocul cutiei. De o parte şi de alta a colierului erau doi cercei lungi cu aceeaşi lucrătură dantelată de aur ca şi la colier. Fiecare cercel avea câte un rubin mai mic decât cele de la colier. Aşa ceva purtau numai reginele, gândi Stefania. De unde o fi având bătrânul asemenea bijuterii!?

Elia desprinse cu mâini nesigure colierul din cutie şi se întinse cu el spre gâtul ei. Îi ignoră protestele şi îi puse colierul la gât. Ea nu se simţea bine cu el. Era mare, era greu. Îl simţea rece pe pielea goală a gâtului şi pe decolteul bluzei. Era învăţată cu lănţişorul fin primit la Crăciun de la fetele lui. Nici nu simţea că îl are la gât. Colierul, deşi frumos de îţi lua ochii, nu se mai purta acum. Era ceva de pe timpuri şi locul lui era la muzeu.

— Dă jos cerceii! ţipă Elia.

Ea i-a privit ochii tulburi şi pentru a împiedica o criză şi-a dat jos cerceii şi l-a lăsat pe Elia să-i pună pe ceilalţi ce atârnau ca nişte pietre în locul podoabelor mici pe care le purtase până atunci.

— Uită-te în oglindă! porunci bătrânul arătând oglinda de pe uşa dulapului.

Stefania a ţipat privindu-se în oglindă. Părea altă persoană cu aurul acela minunat lucrat şi cu rubinele ce străluceau în lumina becului multiplicând şi aruncând mai departe lumina primită.

— Magnific! exclamă privindu-se. Magnific! repetă şi mişcă puţin din cap pentru a face cerceii să se mişte. Aceştia s-au legănat pe lângă capul ei. Rubinele râdeau aruncând scântei de sânge. Aşa ceva poartă numai

reginele! exclamă şi duse mâna la gât. Trebuia să le dea jos. Ea nu era regină. Ea tocmai spălase un bătrân. Ea era badantă.

— Nu le da jos! Sunt ale tale!

Ea continuă să le scoată. Bătrânul e complet nebun, gândi.

— Sunt ale tale, Stefania! Te rog! scânci el rugându-se.

— Nu pot. Nu le vreau, refuză ea aşezând podoabele în cutie.

— Ţi le dăruiesc! Sunt ale tale! Trebuie să te răsplătesc pentru ceea ce faci pentru mine!

Vocea bătrânului era isterică. Urma iar o criză, îşi dădu seama Stefania când îi văzu ochii în care îşi făcea culcuş tulburarea.

— Pune-le la loc! porunci el şi ea le puse pentru a împiedica o criză urâtă.

— Vino în faţa mea! Roteşte-te! porunci el iar şi ea execută. Nu avea rost să îl supere când era în starea aceasta. Va da aurul înapoi fetelor lui Elia.

El o privea minunându-se.

— Eşti frumoasă! Dacă aş fi sănătos m-aş căsători cu tine şi ai fi ultima contesă Doria. Ai fi ultima care ai purta aceste podoabe ce sunt în familia mea de generaţii.

Ea zâmbi amar şi îşi plecă privirea.

...E complet nebun, Elia. Tocmai l-am spălat de c... şi el vorbeşte de contese. Bine măcar că recunoaşte că nu e sănătos...

— Aşa cum sunt nu mai pot face nimic. Totul s-a sfârşit, *mafiglia.* Ia aurul ca răsplată că mă speli.

Vocea bătrânului era stinsă-dureroasă. Din ochi îi curgeau lacrimi şi tot ei ardeau ca doi cărbuni de durere, dar şi de boală.

Stefania, cu aurul pe ea, s-a dus şi l-a sărutat pe frunte.

— Culcă-te, Elia. E târziu.

L-a întins pe pat şi nu a vrut să-i mai vadă lacrimile. Era obosită frântă.

El i-a luat iar mâinile şi i le-a sărutat. A dus o mână la umăr, acolo unde o lovise şi ştia că o doare şi a mângâiat blând.

— Iartă-mă că te-am lovit!... Mulţumesc, *mafiglia.* Eşti frumoasă.

— Dormi, Elia. Noapte bună.

*

În zori s-a întâlnit cu întreaga familie a doctorului. Voia să plece la Ana, dar mai întâi trebuia să dea aurul acela înapoi. A povestit laconic ce se întâmplase seara şi a pus

cutia pe masa din bucătărie. Matteo, Silviana şi Oriana au amuţit cu ochii pe cutie. Păreau şocaţi. Stefania nu le înţelegea tăcerea. Simţea în atitudinea lor un fel de ostilitate şi mai adăugă o explicaţie.

— Dacă refuzam îl înfuriam şi făcea o criză. Era distrus sufleteşte. Era terminat. A vrut să mă răsplătească pentru că i-am făcut baie.

Fetele au început să plângă mocnit. Una din ele şopti: Săracul tata, cum a putut face aşa ceva?...

— De unde a luat cutia? întrebă Matteo.

— A scos-o de sub pernă. Nu ştiu de unde a luat-o.

— Aurul acesta e al familiei Anastasia – Doria de generaţii. E clar că Elia şi-a pierdut complet minţile dacă l-a dat aşa ca pe un fleac, comentă Matteo şi apoi adăugă: Mulţumesc, Stefania!

A plecat la Ana şi a lăsat în urmă familia doctorului frământându-se. Nu o înţelegea. Ce se şocaseră aşa cu toţii?! Era doar nişte aur. Ei nu-i trebuia şi l-a dat înapoi. Nu era prima dată când se întâmpla. Bine, nu i-a dat niciodată ceva atât de frumos! Acum a vrut să o răsplătească pentru că l-a spălat.

La Ana iar era o femeie străină pe care Stefania nu o cunoştea. Era un fel de rudă îndepărtată a bărbatului Anei.

Venise la Ana cu o oră înaintea ei. Plângea, se văita, nu ştia ce să facă. Să plece înapoi în România unde o aştepta sărăcia, copiii şi Bărbatul sau să rămână şi să lucreze în continuare pentru opt sute de euro la o babă ce îi mânca sufletul. Îi dădea mâncare cu ţârâita, o jignea, o umilea şi cel mai groaznic e că o lovea cu un baston metalic cu care bătrâna se ajuta la mers. Nu mâncau niciodată împreună. După ce punea masa ea trebuia să-şi ia farfuria şi să plece în camera ei să mănânce. Învăţase asta în primele zile de şedere la bătrână. Aceasta îi spunea de cum se aşeza la masă: Nu mânca în faţa mea! îmi faci greaţă!... şi ea s-a învăţat să-şi ia farfuria şi să plece. Nu o crezuse pe femeia ce lucrase acolo înaintea ei şi care rezistase două luni apoi a plecat spunându-i: E nebună! E rea! E spurcată!... Mă duc acasă şi mănânc rădăcini, dar aici nu mai calc!

— Nu am înţeles de ce tot spunea că e spurcată! Nu am înţeles până aseară... vorbea femeia printre sughiţuri de plâns şi cu faţa ascunsă în palme. Ce mă fac?! Mă întorc la ea sau plec în România?! Acasă am copii, bărbatul şi datorii. Ce să fac?!...

Nimeni nu o întreba nimic. O lăsa să spună cât vrea ea şi ce vrea ea. E clar că la bătrână se întâmplase ceva groaznic ce o şocase pe sărmana femeie.

— M-am învăţat să-mi spună că îi fac greaţă. M-am obişnuit să mă feresc de loviturile ei de baston ce sunt dureroase. M-am învăţat cu jignirile... Dar aseară a fost prea mult! O, Doamne!... exclamă fără să aibă curaj să povestească mai departe. O, Doamne, dacă aţi şti ce m-a pus să fac... O, Doamne! se lamenta femeia cu faţa ascunsă în palme şi plângând în hohote.

Nimeni nu întreba nimic. În casă aerul era greu de la atâta plâns. Până şi icoanele erau triste şi plângeau pe pereţi. Erau sătule de câte poveşti de viaţă grea au auzit.

— Am dus-o la duş. Ea se ţine de o bară metalică prinsă în perete şi eu o spăl. Îi spăl părul şi capul. Apoi trupul. Am făcut şi aseară la fel. Trebuie să o spăl şi acolo la... Ea doar îndepărtează picioarele şi eu o spăl...

Femeia se îneca de hohote de plâns. Stefania o privea şi se gândea la Elia şi la tot ce se întâmplase cu o seară înainte. Fusese atât de ruşinat de situaţie. A încercat mereu să-şi ascundă goliciunea trupului de ea într-un ultim efort de a-şi păstra demnitatea. Bunul şi dragul de Elia, gândi comparându-l în gând cu bătrâna pentru care lucra femeia ce plânge.

— Am spălat-o şi aseară şi intenţionam să-i spăl mai departe picioarele. Ea a desfăcut mai mult picioarele şi a

spus: Mai dă cu mâna acolo! Am crezut că nu am spălat-o bine şi am mai dat iar cu buretele şi cu săpun. O, Doamne! O, Doamne! hohoteşte femeia şi se opreşte din povestit. Îi este greu să spună mai departe. Cu un ultim efort de a vorbi spune repezit sfârşitul poveştii... Mi-a spus: Fără burete. Doar cu mâna. Bagă degetul adânc. Fă-mi plăcere!... Am luat mâinile de pe ea cu scârbă şi am fugit la vasul wc-ului icnind. Am vomitat. Cred că am spus în italiană că mi-e greaţă. Stăteam aplecată când am simţit două bastoane de fier că mi-au fript spatele.

Ana şi Stefania nu au cuvinte. Durerea umple camera. Femeia îşi descoperă ochii plânşi şi le priveşte.

— Ce să fac? Nu mă pot întoarce acolo. Aş fi în stare să omor baba. Aseară am sărit, după ce m-a lovit, şi am prins-o de baston. I-am spus: Dacă mă mai loveşti te omor!... Nici în România nu mă pot duce. Am datorii... Am copii...

— Poate că o să găseşti în altă parte ceva, o încurajează Stefania.

— Îl regret pe Ceauşescu din toată inima mea şi îi urăsc pe cei ce au condus de la revoluţie încoace de moarte! Ei mi-au făcut asta! Ei au distrus totul! Ei ne-au transformat în sclavii Europei! îi urăsc! îi urăsc! îi urăsc! vorbea femeia

isteric şi cu durere. Epuizată, dar şi descărcată psihic că a vorbit cu cineva, a adormit. Suspina şi în somn.

— Ce mai face scriitorul tău? întrebă Ana în şoaptă şi cu luminiţe jucăuşe în ochi.

— Dă-l la dracu'! a răspuns Stefania furioasă că a spus „scriitorul tău". Nu e scriitorul meu!

— Eşti nedreaptă. Eu sunt îndrăgostită de el de când l-am văzut la televizor. Ştii că l-am văzut şi săptămâna aceasta? A fost în America. E tare, omul!

Stefania tăcea cu încăpăţânare. Nu voia să mai vorbească despre scriitor. Poate Ana avea dreptate. Scriitorul, chiar dacă se purta ca un măgar în călduri, nu se compara cu baba despre care tocmai auzise povestindu-se.

Duminică a mers la biserică împreună cu Ana şi cu cealaltă femeie. Aceasta a plâns tot timpul slujbei. Îşi ţinea faţa în palme, stătea cu capul plecat şi lacrimile îi ţâşneau printre degetele ce îi acopereau faţa. Spre sfârşitul slujbei, a şoptit spre cele două femei:

— Vreau să vorbesc cu preotul. Am nevoie de sprijin moral. Vreau să mă înveţe el ce să fac.

Slujba s-a terminat. Preotul iese în faţa mulţimii să îi vorbească. E tânăr şi a venit din România de vreo două

săptămâni. Oamenii nu îl cunosc încă şi nu şi-au legat sufletul de el. Le-a plăcut cum face slujba. Avea o voce puternică, clară, vibrantă. Cântă frumos, din adâncul sufletului şi cu toţi plămânii. Românii – înstrăinaţi, plini de dor, însetaţi de Dumnezeu şi de acasă – aşteptau cuvintele cuvântării să-i întărească, să-i mângâie, să le ostoiască dorul de casă măcar puţin şi să le vindece sufletele singure şi înstrăinate.

Cu voce clară, preotul spuse două trei fraze despre evanghelia citită în timpul slujbei, apoi trecu la alt subiect şi oamenii au plecat capul întristaţi şi nu au mai aşteptat de la el vindecare de dor şi mângâiere. Nu avea de unde da...

— Câştigaţi sute de euro şi îmi puneţi în pomelnic doi-trei euro!?... E bătaie de joc! Pentru atât nici nu merită să citesc pomelnicul! Voi să trăiţi bine, să aveţi de toate şi preotul să moară de foame!?... ţipa vocea de mare inchizitor şi femeia ce voia să vorbească cu el la sfârşitul slujbei îl privea uimită. A uitat şi să mai plângă. Ochii ei mari şi secaţi de lacrimi, doar privesc speriaţi faţa cu barbă, ce ţipă isteric că a primit prea puţini bani. Apoi privirea îi fuge spre sfinţii din icoane cu focul credinţei în privire şi Feţe şi trupuri uscate de post şi rugăciune. Cel ce

le vorbeşte e rotund la faţă şi la trup. Obrajii îi sunt puhavi de grăsime, ochii îi sunt mici şi îngropaţi în obrajii graşi.

— Nu vă e ruşine să aduceţi la biserică prăjiturile şi dulciurile acestea ieftine?! Cum puteţi fi atât de zgârciţi?! Cheltuiţi atât de mult pentru voi, vă lăfăiţi în toate şi pentru Domnul...!? Gândiţi-vă la judecata Domnului! mai ţipă preotul.

Femeia nu a mai aşteptat sfârşitul cuvântării şi a ieşit din biserică. După ea a ieşit şi Stefania şi Ana. Merg spre casă tăcute şi triste. Preotul lacom le stricase bucuria duminicii şi le alungase din suflet dulceaţa şi pacea dobândită în timpul rugăciunii.

— Eu nu mai calc în biserică cât e preotul ăsta! a spus femeia şi celelalte două au aprobat tacit hotărârea ei.

Stefania s-a întors tristă la Elia. Era seară. Silviana a cuprins-o pe după umeri când a intrat în camera de zi.

— Mulţumesc, Stefania, şi pentru bijuterii şi pentru că ai grijă de tata. El ne-a povestit cum ai avut grijă de el.

— Acum unde este? Ce face?

— E în camera lui. E Matteo cu el. Se simte mai bine, dar pare terminat sufleteşte. A plâns.

— Ştiu că e greu pentru el, Silviana.

— Stefania, te vom plăti mai mult pe măsură ce va fi

mai greu cu tata. Îţi mulţumesc că îl îngrijeşti bine. Te iubeşte atât de mult!

Stefania a tresărit auzind ultima propoziţie. Nu îi plăcea. Noroc că Silviana a continuat.

— Te iubeşte ca pe o fiică. E foarte ataşat de tine. Toţi bătrânii bolnavi devin dependenţi de cel sau cea care îl îngrijeşte.

E noapte. Stefania nu poate dormi. Afară păsările par nebune. Grădina e plină de muguri gata-gata să explodeze în flori. Până la Paşte mai sunt două săptămâni.

...iar voi fi departe de copii la Paşte. Îi voi vedea în august. Oare cât au crescut?! Le plăceau prăjiturile făcute de casă când eram cu ei. Oare acum le mai plac!? Am să le fac de toate când voi merge acasă. Am să stau tot timpul cu ei. O să povestim. O să...

Nu ştia ce să mai gândească. Îşi simţea inima ca un sloi de gheaţă mişcându-se greoi în piept. Nu plângea.

...O să... nimic. Timpul a trecut. Ei au crescut şi s-au învăţat fără mine. Nu le mai trebuie prăjituri făcute de mine... îşi duse până la capăt gândul ca o sentinţă de condamnare.

...Ce puteam face!? Ce altă cale aveam!? Cum puteam să-i cresc, hrănesc şi îmbrac în România?! Cum!? ţipa în

apărarea ei, deşi nimeni nu o acuza de nimic, în subconştientul ei clocea, ca un şarpe adormit, vinovăţia.

...Nu mă mai gândesc la asta că înnebunesc! Nu am găsit altă cale decât asta! Dumnezeu ştie că m-am rupt în două când am plecat!

Şi-a amintit de femeia ce plângea la Ana... Şi-a amintit de preot... Şi-a amintit de tinereţe. Apoi s-a văzut cu aurul cu rubine la gât şi la urechi rotindu-se în faţa oglinzii.

...Eşti frumoasă! Dacă aş fi sănătos m-aş căsători cu tine şi ai fi ultima contesă Doria!...

Râde de cuvintele bătrânului. Bietul Elia! Dragul de el... Se stinge ca o candelă. Am văzut moartea ultimei picături de demnitate umană din el şi el vorbeşte de contesă. Săracul! Are o obsesie cu numele Doria. Aşa se cheamă clinica – Anastasia-Doria, aşa se cheamă satul unde a dus-o pe Roberta – Rocca di Doria. Bietul Elia... îl voi îngriji până la moarte şi când va muri îl voi plânge ca pe un tată.

O pasăre cânta tare afară chiar pe pervazul ferestrei ei şi i-a alungat toate gândurile. S-a dus şi a privit afară în noaptea neagră, apoi s-a întors în pat.

— Gata cu gândurile! Trebuie să mă odihnesc. Mâine am de muncit. Trebuie să merg la scriitor. Of, Doamne!

Scriitorul era acasă, dar nu şi-a trădat în niciun fel

prezenţa cât timp ea deretica prin casă. Cu doamna s-a întâlnit când a ajuns. Aceasta i-a dat banii pentru cât a lucrat şi a plecat. Copiii nu erau acasă. A terminat tot. Mai avea de curăţat biroul scriitorului. S-a apropiat de uşă cu inima strânsă. A deschis uşa şi a tresărit văzându-l la birou. Era tot în halat.

— Bună dimineaţa, Stefania. Te-am aşteptat! exclamă el în timp ce i se lăţea pe faţă zâmbetul lui de gheaţă.

— Bună dimineaţa, signore.

S-a apucat de şters praful ignorându-i prezenţa.

— De ce te îmbraci aşa de urât? întrebă el. Te îmbrăcai altfel înainte.

— Aşa îmi place mie să mă îmbrac, a răspuns şi a continuat munca.

Scriitorul avea dreptate că ea se îmbrăca altfel. De când o pipăise, când s-a urcat pe scaun să şteargă candelabrul şi de când o hărţuia el, ea îşi schimbase modul de a se îmbrăca. Toate hainele cu care venea la scriitor erau largi, diforme, cu mânecă lungă parcă special făcute să-i ascundă trupul. Acum avea blugi şi un pulover negru ce îi ajungea până la genunchi. Nicio formă nu se vedea, nici măcar nu se bănuia, sub puloverul larg şi fără formă.

A terminat de şters praful, a strâns gunoaiele şi a

început să spele pe jos. Lucra repezit, eficient şi forţându-se să uite că un bărbat o privea ca pe o gânganie. Voia să termine şi să plece din casa aceea repede-repede.

A ajuns lângă uşă cu ştersul gresiei. O ştergea cu mopul, dar în colţurile greu accesibile şi pe lângă marginea mobilei ştergea cu o cârpă ca să facă treabă bună.

— Nu mă întrebi cum a fost în SUA?

— Nu, a răspuns încet şi fără a-l privi.

— Ai fi putut merge cu mine. Dacă ai fi un pic mai flexibilă şi, de ce să nu spun, mai deşteaptă ai putea avea altă viaţă şi ai vedea întreaga lume. Ai putea avea tot ce visezi.

— Nu vreau să merg cu dumneavoastră. Nu vreau altă viaţă şi nu am vise. Muncesc pentru copii, signore. Acesta este singurul şi marele meu vis.

Ochii scriitorului s-au aprins de fericire. Acum ştia cum să o obţină. Găsise punctul ei vulnerabil.

— Stefania, pot avea grijă de copiii tăi! Pot să te ajut! Pot face totul!

— Signore Stefano, de copiii mei doar eu am grijă! Acum plec. Am terminat treaba. Bună ziua.

Scriitorul fierbea de furie. Zâmbetul i s-a lăţit într-un rânjet rece.

— Nu pleca! Sub biroul meu nu ai şters. Nu îţi faci bine treaba! Nu te plătesc degeaba!

Stefania a tresărit simţindu-i răutatea şi duritatea din voce. Nu avea rost să spună că a dat cu mopul şi acolo. S-a întors până lângă birou şi a dat iar cu mopul pe sub el.

— Bună ziua, signore, a spus încet şi a plecat iar spre uşă.

— Nu ai şters bine! Uite ce gunoaie sunt în marginea aceea! Şterge!

Ea s-a întors iar. A insistat cu mopul exact unde arăta bărbatul, deşi nu era absolut nimic murdar acolo.

— Nu cu mopul! Apleacă-te şi şterge cu cârpa! ţipă bărbatul şi îşi ridică picioarele goale, scheletice şi păroase pe birou.

Ea s-a aplecat cu cârpa în mână şi s-a băgat sub birou. Acolo nu a văzut nicio mizerie de şters şi niciun gunoi de adunat, dar a văzut totuşi ceva. Halatul bărbatului era desfăcut în faţă şi aşa cum stătea cu picioarele ridicate pe birou şi cu fundul pe scaun era expus ca o femeie la ginecolog. Stefania i-a observat membrul în erecţie şi testiculele atârnând ca două prune, apoi şi-a mutat privirea în jos şi a şters rapid locul de sub birou. S-a ridicat în picioare şi a plecat spre uşă. Nu putea să-l privească în

ochi pe bărbat. A ieşit fără a saluta şi a început să plângă de-abia în stradă.

...Câtă demnitate şi ruşine la Elia şi câtă neruşinare la animalul acesta ce îşi expune trupul ca la expoziţie! Bietul Elia, a fost distrus că i-am văzut întregul trup! A încercat mereu să se acopere... Oare nimeni nu ştie că omul ăsta e nebun?!... Toţi îl laudă până la Dumnezeu. Toţi spun că e deştept, că e celebru. Au românii o vorbă: Unde e deşteptăciune multă, e şi nebunie multă...

A ajuns acasă mai devreme şi a întâlnit-o pe Iyangura. Au băut o cafea împreună, apoi Iyangura putea pleca chiar dacă era mai devreme. Nu avea rost să stea amândouă lângă bătrân. Stefania a condus-o până la maşină.

— Iyangura, vreau să te întreb ceva, îndrăzni Stefania să spună.

— Ce? o întrebă negresa văzând că se codeşte să vorbească mai departe.

— Îl cunoşti pe Stefano Chiari?

— Da. Am citit cărţi scrise de el. Scrie bine.

— Nu ca scriitor, ca om.

— Nu îl cunosc decât puţin din vizitele pe care le face familiei Anastasia. Nu am lucrat niciodată pentru el.

Stefania tăcu. Nu avea curaj să întrebe nimic mai

departe.

— Pari tristă... speriată... Ce se întâmplă, Stefania?!

— E ceva în neregulă cu Stefano Chiari, şopti.

Negresa o privi intens. Ştia că Stefania e corectă, e muncitoare, e o femeie serioasă pe care te poţi baza. Vedea pe faţa ei că suferă şi că ceva o macină nervos. Habar nu avea la ce se referă când spunea că e ceva în „neregulă” cu Stefano Chiari.

— E sever? E pretenţios? Ţipă?... întrebă, apoi continuă: Nu te consuma. Nu pune la suflet. Aşa sunt artiştii. Fă-ţi treaba bine şi pleacă din casă.

Stefania începu să plângă. Nu putea vorbi.

— Stefania, fii tare! Ai trecut prin atâtea! o îmbărbătă negresa şi o strânse la piept.

— Mulţumesc, Iyangura, îi răspunse şi se grăbi să se întoarcă în casă. A urcat scările în fugă şi după ce a închis uşa s-a lipit de ea şi a început să plângă în hohote.

Nimeni nu mă crede... Nimeni! Nimeni! Nimeni! ţipa printre hohote de plâns şi lovea cu pumnii uşa.

— Stefania! *Mafiglia,* de ce plângi? Stefania! îl auzi pe Elia strigând. Acesta moţăia pe fotoliul din camera de zi şi o auzise. Şi-a şters lacrimile repede şi a plecat la bătrânul ce o aştepta.

— Ce e cu tine, *mafiglia?* De ce plângi?

— Nu plâng.

— Minţi. Te-am auzit. Uite şi ochii. Se vede că ai plâns. Vino lângă mine. Stefania s-a dus aproape de bătrân şi acesta i-a luat mâinile. I le mângâia în tăcere şi aştepta ca ea să-şi descarce sufletul.

— Vrei să te duc afară în grădină? E cald. E primăvară.

— O să-mi spui acolo de ce plângi, *mafiglia?* întrebă el prinzându-se de braţele ei ce îl ajutau să se ridice.

— Nu pot să îţi spun.

Coborau scările şi el se ţinea strâns de ea.

— E frumos afară. Miroase a flori. Te iubesc, *mafiglia.* Ştii că te iubesc? Vorbele bătrânului au răscolit-o şi i-au adus în ochi lacrimi. Câtă fineţe, câtă căldură, câtă nobleţe era în el şi câtă bădărănie şi nesimţire în scriitorul celebru! Elia se ţinea de ea să poată merge, ea şi-a încleştat mâinile de el pentru că era speriată, hărţuită şi singură pe lume şi aşa îmbrăţişaţi mergeau spre grădină.

— Ce e cu tine, *mafiglia?* Ce te doare? Eşti speriată. Nu minţi că nu ai nimic.

— Mi-e dor de copii, minţi ea.

— Minţi. E altceva, răspunse bătrânul medic ferm. Spune-mi ce e cu tine!

Stefania îşi aminti ce părere are Elia despre Stefano şi realiză că nu are rost să spună niciun cuvânt. S-au plimbat amândoi tăcuţi prin grădină. El era furios că ea nu spune ce o doare; ea era tăcută şi închisă ca o stâncă neclintită în faţa valului. Oricum se ţineau *strânşi unul* de *altul căci erau amândoi* speriaţi: el de moarte, ea de viaţă.

În următoarele nopţi a avut coşmaruri urâte şi se trezea ţipând. Îl visa pe scriitor fugind în pielea goală prin casă după ea. În vis dimensiunile organelor lui sexuale erau de Priap. Nu îşi amintea prea bine când se trezea tot ce visase, ci doar că un ţap gol o urmărea, o alerga, o speria. Vineri, când trebuia să meargă iar la scriitor, avea nervii întinşi la maximum. Se visase noaptea luptându-se cu el. Acum, mergând spre casa lui, îşi simţea picioarele moi ca ceara lumânărilor aprinse. Simţea cu toată fiinţa ei că trebuie să fugă, că nu trebuie să mai intre în acea casă, şi totuşi făcea paşi înainte. Ar fi renunţat demult, de la primele avansuri, dacă nu ar fi fost recomandată de Silviana să lucreze în acea casă şi dacă familia Anastasia nu ar fi fost prietenă cu familia scriitorului. Totul era împotriva ei aşa că trebuia să îndure şi să tacă.

A intrat în casă fără a face cel mai mic zgomot şi s-a dus în camerele de sus. Pe scări s-a întâlnit cu copiii, dar

aceştia nu i-au răspuns la salut. Nici măcar nu au văzut-o. Au trecut pe lângă ea ca pe lângă o mobilă. A făcut curat sus. A făcut şi jos. Mai avea biroul. Of, Doamne! Şi-a făcut semnul crucii îndreptându-se spre uşă. Nu s-a mirat deloc când l-a văzut dincolo de birou. Râdea şi râsul lui o îngheţă. Un şarpe râzând. Brrr! A încercat să salute, dar din gât i-a ieşit un fel de mormăit. A lăsat uşa larg deschisă şi a înaintat în cameră. Pe şira spinării simţea gheaţă topindu-se.

— Închide uşa, Stefania.

— Nu fac curat în biroul dumneavoastră decât cu uşa deschisă, *signore,* vorbi ferm, dar fără a-l privi şi se miră până şi ea de unde i-o fi venit fermitatea din voce.

Ea şi-a început curăţenia. El s-a ridicat şi a închis uşa. A mormăit ceva, dar Stefania nu a înţeles prea bine ce. Nu a mirat-o deloc că iar o pune să spele sub birou şi că el iar îi arată curul. A terminat şi se pregătea să plece.

— Nu ai spălat bine! mai şterge încă o dată.

Ea s-a aplecat iar. A observat faptul că de data aceasta scriitorul stătea cu picioarele larg desfăcute şi că îşi mângâia penisul cu mâna. A şters pe jos şi se gândea la Elia. Dragul *signore* Elia, ce făcea totul, în ciuda neputinţei, vârstei şi bolii, să îşi ascundă părţile intime atunci când

Stefania îl îngrijea şi spăla. Dragul bătrân ce roşea şi plângea de ruşine.

A terminat de şters şi s-a ridicat în picioare.

— Am terminat. Plec, a spus şi s-a îndreptat spre uşă.

Se făcea că nu aude gemetele ciudate pe care le scotea bărbatul. Un animal în călduri, şi-a spus înainte de a deschide uşa.

— Nu pleca! Te plătesc în fiecare zi trei ore şi tu lucrezi numai două şi jumătate...

Stefania s-a întors spre el. Voia să-i explice că a făcut toată munca pentru care era plătită mai repede, dar nu-şi găsea cuvintele privindu-l. A simţit o greaţă imensă văzându-l în picioare lângă birou cu halatul ridicat şi cu membrul în mână.

...Scriitor celebru... doctor honoris causa... personalitate... enumeră ea în gând cuvintele pompoase ce le auzise despre dihania ce stătea în faţa ei cu p... în mână. Ar fi râs dacă nu era de plâns; dacă nu i-ar fi fost atât de frică şi dacă nu ar fi fost atât de speriată.

— Tu chiar nu simţi nimic?! Nu îţi vine nimic când mă vezi aşa?! întrebă bărbatul.

Ea se feri să privească acolo, unde era mâna lui, şi îl privi drept în ochi.

— Nu îmi vine nimic, *„signore”.* Ca să simt ceva trebuie să decad la stadiul de animal. Simt doar greaţă, *„signore”...*

Stefano şi-a tras mâna şi halatul a căzut acoperindu-i trupul. Ochii îi erau răi şi plini de ură. Tremura de furie.

— Sunteţi scursura Europei! Sunteţi neam de hoţi şi curve! Veniţi aici că muriţi de foame!

Vorbele lui au pălmuit-o pe Stefania. Nu-i mai era frică. Simţea doar furie. Rece. Albastră. Nebună.

— Om fi noi scursura Europei, dar dintre noi doi nu ştiu cine se poartă ca o scursură! Om fi neam de curve şi de hoţi, dar eu nu am văzut niciun român să-şi arate... – pentru că nu ştia cum să se exprime în italiană arătă cu mâna spre partea expusă de scriitor... ca dumneavoastră, *„signore”.* Eu nu condamn popoare şi nu ştiu care dintre cele două, român şi italian, are mai multe curve şi hoţi, dar dintre noi doi, dumneavoastră, *„signore”,* sigur aveţi comportament de curvă!

Ea ţipa. Avea atâta furie în voce încât scriitorul o privea uimit. Mereu a crezut că are de a face cu o cârpă de om, aşa cum gândise despre toate femeile ce i-au făcut curăţenie în casă până acum. Descoperea că era dură ca diamantul. Cel mai tare îl durea felul în care pronunţa

ironic-dispreţuitor *„signore”.* Habar nu avea când a ajuns în faţa ei şi a plesnit-o cu putere peste faţă.

— Romăncă proastă! Cretină! Cum îţi permiţi să mă jigneşti în casa mea!? Du-te în ţara ta să mori de foame, sărăntoaco! Duceţi-vă înapoi, gunoaie din România!

Stefania îşi ţinea mâna la obraz şi făcea paşi cu spatele spre uşă. A deschis-o şi a început să fugă. În urma ei scriitorul ţipa batjocorind. O jignea pe ea şi poporul din care făcea parte.

A ajuns acasă speriată. Se simţea rău. Şi-a pus gheaţă la obrazul lovit. S-a închis în camera ei. Nu voia să vadă pe nimeni. Sfârşitul acela de săptămână l-a petrecut închisă în dormitor. Nu a vrut să vorbească şi nici să mănânce la un loc cu familia doctorului. Se simţea rău. O durea sufletul şi de la durerea de suflet îşi simţea şi trupul beteag. Era primăvară şi astenia o devora. La ea se adăuga secătuirea sufletească dată de hărţuirea scriitorului. Urma săptămâna mare şi apoi Paştele. În ea era ură, furie, durere *şi* război. Era şi dor. Dor de murea de casă şi de copii. Nu s-a dus la Ana ca să nu vadă cum pleacă românii ei acasă în ţară. Se rupea ceva în ea când îi vedea plecând. O durea că pleacă şi ea rămâne. Se bucura că pot pleca... îi invidia că pot pleca... Va pleca şi ea în

august...

Luni nu a mai mers la curăţenie la profesor. Stătea în camera ei şi ieşea doar când trebuia să aibă grijă de Elia. Şi cu el era tăcută şi rece. Pe el o durea atitudinea ei. Îi vorbea, o ruga să-i spună ce se întâmplă şi uneori plângea din cauza ei.

Ea postea, dar în suflet nu avea starea iertării, liniştii şi păcii. Mânca puţin sau deloc. Ura Italia şi italienii. Voia ACASĂ! Voia la COPII! Degeaba îi povestea bătrânul că vor merge de Paşte la Rocca di Doria, locul străbunilor lui, căci ea nu îl băga în seamă. Îl lăsa să vorbească singur despre satul aşezat pe malul mării, dar având şi munţi, şi despre casa lui de la ţară aşezată pe un pisc retezat de stâncă chiar lângă mare.

— E frumos acolo. Când eram copil credeam că acolo e cel mai frumos loc de pe pământ. Tata mă ducea prin pădurile ce erau ale noastre – sunt şi acum – şi prin satele din jur. După ce am ajuns medic am înfiinţat acolo spital pentru oamenii necăjiţi. Tu nu ştii nimic despre noi, Stefania...

— Nici nu vreau să ştiu! Vă... Se abţinu să spună „urăsc” când a văzut faţa bătrânului întristându-se de furia din vocea ei. Nu mă interesează, termină mai blând.

— Ce e cu tine, Stefania? De ce eşti rea?

— Nu e nimic. Nu sunt rea.

— Ba eşti rea. Sunt eu bătrân şi bolnav, dar văd totuşi că se întâmplă ceva rău cu tine. Ai slăbit. Ai ochii duşi în fundul capului. Pari bolnavă, *mafiglia.* Spune-mi ce-i cu tine!

— Nu am nimic! spuse repezit.

Joi o sună Silviana şi o întrebă dacă vrea să gătească ceva cu specific românesc de Paşte.

— Nu ştiu ce să gătesc, a spus ea cu lehamite şi neavând chef de nimic.

— Stefania, ştiu că eşti tristă şi că se întâmplă ceva rău cu tine în ultima vreme. Promit că vom vorbi la Paşte. Acum, te rog, ajută-mă! Am musafiri la Rocca di Doria. Vreau să îmi găteşti ceva românesc cum ai făcut la Crăciun.

— Pot face cozonac şi pască, friptură de miel, cighir şi borş, spuse amintindu-şi de mâncărurile de acasă de Paşte.

— La ţară avem un cuptor din cărămidă de pe timpuri.

— Am să fac focul în el şi am să fac şi cozonacul, şi pasca şi pâinea în el. Apoi voi da friptura şi cighirul la copt şi le vom găsi calde când venim de la slujba de înviere.

— Mulţumesc, Stefania. Trebuie să-ţi spun ceva: noi nu ştim să facem focul în cuptor. Făceau asta doar servitorii pe timpuri. Cuptorul e păstrat acolo ca obiect de muzeu.

— Vom da viaţă unui obiect de muzeu, Silviana.

— Mulţumesc, Stefania. Fă o listă cu tot ce trebuie cumpărat. Eu trec să o iau. Mâine plecăm la Rocca di Doria.

Stefania a închis telefonul fără niciun cuvânt. Îi era greu. Nu putea trece peste incidentul cu scriitorul despre care încă nu avea curaj să vorbească cu nimeni. Dorul de casă şi de copii îi umplea sufletul, îi rodea carnea şi oasele pe care le simţea dureroase. O durea întregul trup, dar nu ştia să spună clar ce o doare; îi era lehamite de tot ce o înconjura şi nu vedea primăvara sublimă ce îmbrăcase în verde viu-crud-luminos-translucid grădinile şi nici copacii grei de muguri nu îi vedea. Nici banii câştigaţi – mulţi faţă de cât câştiga în România – nu o mai mulţumeau, înainte de Paşte, în săptămâna patimilor, ar fi vrut să fie acasă, să ţină post, să meargă seara la denie şi să simtă din tot sufletul răstignirea şi învierea – sărbătoarea.

...Sunt buni banii, dar nu sunt destui pentru a compensa pierderea. Câţi bani să primesc ca să fie destul de plătit dorul meu de copii, de casă şi de ţară?!... Există vreo sumă

pentru asta!?... gândea neputându-se dezlipi de telefon.

Telefonul sună iar şi ea a ridicat receptorul cu gândurile răvăşite: ducându-l la ureche, avea în faţa ochilor imaginea ei cu copiii mergând în vinerea mare la biserică la Sfântul Aer. Copii aveau haine noi cum cerea tradiţia şi erau veseli. Şi-a şters o lacrimă amară şi a şoptit leşinat:

— Pronto.

— Sunt tot eu – Silviana. Am uitat să te întreb ceva. De ce nu ai fost luni la curăţenie la Stefano Chiari? M-a sunat Sofia Chiari şi mi-a spus... De fapt s-a plâns... Avea nevoie de tine...

Stefania a înţepenit cu telefonul în mână. Nu ştia ce să spună. Ştia ce părere are Silviana despre scriitor, deci nici nu se punea problema să îndrăznească să spună ce s-a întâmplat. Nu ar fi crezut-o.

— Stefania, ce se întâmplă cu tine? Te porţi ciudat. Pari bolnavă, vorbi tot Silviana văzând că tace. Probabil e astenia de primăvară. I-am spus Sofiei că ai uitat, dar că nu se va mai întâmpla. Tu eşti o femeie corectă şi punctuală.

— Da, Silviana. Am uitat, bâigui de-abia audibil. Am uitat...

— La revedere, Stefania. Vorbim despre ce se întâmplă

cu tine la Rocca di Doria. Bine?

— Bine, răspunse moale şi închise telefonul. S-a lăsat uşor în jos pe picioare şi s-a chircit îngenuncheată lângă măsuţă. Şi-a ascuns faţa în mâini ca să nu mai vadă lumina ce intra pe fereastră. Nu voia să mai vadă nimic de fapt. Voia doar să vină sfârşitul. Să fie linişte. Să se odihnească şi să aibă parte de pace. Să uite trecutul şi să nu se mai teamă de ziua de mâine.

— Doamne, ai milă de mine! repetă de câteva ori. Silviana nu o să mă creadă pe mine... Nu are cum... Ce îi spun eu ei? Cum îi explic de ce nu mai pot merge la Stefano Chiari?!... Nu ştiu...

— Stefania! Stefania, unde eşti? auzi vocea lui Elia ca o tânguire chemând-o şi s-a forţat, aşa cum se forţează gloabele, ce cad la pământ sub poveri, să se scoale de jos când sunt lovite cu biciul, să se ridice şi să plece spre bătrânul ce o striga din dormitor. Se trezise după somnul de amiază. Ea urca scările agale şi se ţinea cu mâna de balustradă să nu cadă. Elia o striga continuu din dormitor. A iuţit pasul spre el.

— Vin! Vin! Vin! Nu striga ca o sirenă! îl repezi şi bătrânul se întristă.

— *Mafiglia,* Stefania, de ce eşti rea? Nu mă pot ridica

singur din pat. Am nevoie de ajutor.

Bătrânul a vorbit blând şi o privea cu căldură. A întins mâinile spre ea ca să îl ajute. Ea l-a prins şi l-a ridicat repezit din pat şi oasele lui bătrâne au scârţâit la încheieturi când au fost forţate să se mişte mai repede decât puteau. Bătrânul a gemut de durere, dar nu s-a plâns. De pe marginea patului o privea cu interes pe Stefania. Nu se putea minţi că în ochii ei nu vede ură, dar şi durere, şi întunecare şi ceva greu de desluşit.

— Ce-i cu tine, Stefania? Eşti bolnavă?

— Vă urăsc! Vă urăsc pe toţi italienii! Vă urăsc de moarte! Mi-e dor de casă! Mi-e dor de copii! Vreau acasă la sărbători! ţipa ea cu furie.

Elia era speriat rău. Nu ştia ce să spună. Starea ei era de neînţeles. Era furioasă spre isteric, dar medicul din el îi spunea că, dincolo de furie, e durere adâncă şi un ocean de lacrimi. Dacă ar fi fost sănătos, dacă ar fi fost puternic ar fi îmbrăţişat-o şi ar fi lăsat-o să plângă cu capul pe umărul lui să-şi descarce durerea. Ştia că femeile când sunt prea rănite în loc să plângă ţipă. Nu vedea în faţa lui o femeie bolnavă de ură – deşi aşa părea la prima vedere – ci o fiinţă speriată şi îndurerată.

— Ce se întâmplă cu tine, *mafiglia?* şopti cu o voce

caldă ce ar fi topit până şi un gheţar.

Ea nu răspunse. Retrăia cuvintele scriitorului. Toate pe câte le auzise până când a ieşit din casă în fugă. Nu, nu îşi putea permite să fie bună cu Elia. Ura şi durerea o otrăveau.

— Nu am chef de vorbă. Ce pot face pentru tine, Elia? Vrei la baie? Vrei să cobori?

Elia se întristă.

— Nu vreau nimic, Stefania. Pleacă! Te voi chema dacă am nevoie de ceva.

— Elia, dar...

— Niciun dar! Pleacă! Te voi chema dacă vreau ceva.

Vocea bătrânului era fermă şi Stefania se ruşină că l-a rănit şi că a fost nedreaptă.

...M-a primit în casa lui. S-au purtat cu toţii frumos cu mine. M-au plătit bine, gândea şi regreta, apoi iar se înfuria: Nimeni nu m-a crezut când am vrut să spun ce face Stefano Chiari! Nimeni! Era cuvântul unei badante romînce împotriva cuvântului unui italian celebru! îi urăsc pe toţi!

Ieşi din camera bătrânului fără a mai privi înapoi şi s-a dus în dormitorul ei. A lăsat uşile deschise ca să-l audă pe bătrân dacă strigă, dar acesta nu o striga deloc. Se însera

când s-a dus la el.

— Trebuie să coborâm la masă, Elia, i-a spus bătrânului ce era pe marginea patului, cum îl lăsase ea cu câteva ore mai devreme.

— Vreau la baie mai întâi. Vreau câteva minute măcar să stau în grădină. Apoi mâncăm.

El vorbea rece. Dispăruse din glasul lui căldura şi bunătatea de altă dată. O trata ca pe o angajată pur şi simplu. Gata cu *„mafiglia”!*

L-a dus la baie, apoi au mers în grădină. Mirosul de citrici te înnebunea. Boboci albi ca nişte fluturi cu aripile închise plouase cerul pe toţi copacii şi înserarea îi poleia cu aur. Şi verdele ierbii şi frunzelor strălucea auriu în lumina asfinţitului.

Bătrânul păşea greu pe aleile parcului. Se ţinea de braţul Stefaniei şi totuşi erau departe unul de altul.

— Iartă-mă, Elia, îi şopti Stefania ne mai putând să-i suporte tăcerea grea ca o pedeapsă.

El a privit-o intens fără a scoate niciun cuvânt. O pală de vânt ca sărutul iernii le-a înfrigurat trupurile.

— Să mergem în casă. E târziu, *ma...* Elia se opri înainte de a spune *„figlia”.*

Străini, înfrigurați, chinuiţi au mers în casă ţinându-se

unul de altul. Stefania nu a avut curaj să-şi mai ceară încă o dată *scuze.*

Au mâncat într-o linişte de mormânt. Stefania de-abia ciugulea ceva. Au mers la culcare tot tăcuţi.

...Are ceva. Se întâmplă ceva grav cu ea. E palidă. Tremură. Stefania nu m-a atacat aşa dur din senin. Cuvintele ei otrăvite nu au izvorât din răutate. S-a întâmplat ceva. Are aceeaşi stare ca atunci când a leşinat când a văzut mafiotul la televizor, gândea bătrânul neputând să adoarmă.

Stefania nu dormea nici ea. Se simţea rău. Cu o lună în urmă a gândit că s-a terminat drumul ei cu spini şi că zăreşte petale. Tot atunci avusese certitudinea că alesese calea dreaptă. Acum nu mai credea nimic. Petalele fuseseră doar în imaginaţia ei. Spinii erau viaţa adevărată.

...L-am jignit pe Elia. Silvianei trebuie să-i explic de ce nu mai merg la curăţenie la Stefano Chiari. Nu o să mă creadă pe mine, normal! Sunt într-un punct mort. Iar mi se închid toate drumurile. Iar se risipeşte siguranţa vieţii mele, gândea frământându-se în pat şi neputând adormi. Voi pleca iar la Ana... O voi lua de la capăt... Mai bine îmi strâng bagajul din seara asta.

Se imaginăieşind pe poarta lui Elia cu geamantanul în

mână şi mergând spre necunoscut, spre nicăieri, spre un nou început şi îşi înfundă faţa în pernă ca să-şi înăbuşe hohotele de plâns. Câteva suspine au zburat *totuşi* prin casa goală.

— Stefania! Stefania, de ce plângi? strigă bătrânul.

Ea şi-a strâns puternic faţa în pernă şi a omorât sufocând orice alt suspin. Bătrânului nu i-a răspuns nimic.

...Plânge! Am auzit-o plângând. De mâncare de-abia se atinge. Se întâmplă ceva grav şi nu o pot ajuta, se frământa Elia.

— Stefania, am nevoie de ajutor! o strigă el minţind, doar ca să o facă să vină la el şi să vadă că e totul în regulă cu ea.

Ea şi-a şters lacrimile şi a venit la Elia.

— Ce e? Ţi-e rău?

— Nu. Mi-a amorţit un picior. Nu pot să-l mişc, minţi el.

Ea îi masă blând piciorul pe care îl indicase bătrânul că îl doare. Oftă şi el nu avu curaj să o întrebe de ce oftează. I-a văzut şi ochii plânşi. A întins mâna şi i-a mângâiat umărul într-un gest de îmbărbătare prin care parcă i-ar fi spus că e lângă ea.

— A trecut? E mai bine?

— Da. E mai bine. Mulţumesc, Stefania.

— Pot pleca? întrebă şi vocea i-a sunat dur, deşi ea nu intenţionase să vorbească aşa. Nu mai ştia să se poarte. Era epuizată psihic şi devenise ca un arici plin de spini.

— Da. Noapte bună.

Ea a plecat fără niciun cuvânt. În camera ei regreta că nu a avut curaj să vorbească cu Elia despre tot ceea ce i se întâmplase. Acum e limpede psihic. Poate mă credea. Poate mă ajuta. Poate mă învăţa ce să fac... Nu pot să-i spun. Nimeni nu mă crede. Mâine merg la Rocca di Doria. Pregătesc mâncare de Paşte românească şi nu mă gândesc la nimic. Mai târziu voi vedea ce voi face.

Somnul a venit greu şi când a venit era ca un câine flămând ce o chinuia, o speria, o făcea să plângă şi să se zvârcolească în aşternuturi. Vedea oameni cu măşti hidoase rânjind, urmărind-o, râzând de ea. Sub fiecare mască ştia că e Stefano Chiari.

S-a trezit mai obosită decât se culcase. Afară era încă întuneric. A ameţit când s-a dat jos din pat şi s-a prins cu mâinile de marginea patului ca să nu cadă jos. A respirat adânc ca să-şi revină. A făcut câţiva paşi, dar mergea tremurat, nesigur, greoi.

...Ce e cu mine?! se întrebă. E de la stres. De la post. De la dor de copii. E astenia de primăvară, răspunse tot ea

pentru a se linişti.

Şi-a făcut rugăciunea plângând. A cântat şi rugăciunea închinată Măicuţei sfinte, dar cerul nu a auzit din rugăciunea ei nimic. Un înger a cules într-un pocal de aur doar lacrimile. Atât se adună în cer din tot zbuciumul de pe pământ: doar lacrimi... Nu se contabilizează victorii şi ţinte atinse, ci doar calea spre victorie şi lacrimile vărsate. Nu se cântăreşte fericirea şi împlinirea, ci durerea, oasele rănite muncind pentru vise mari.

Bătrânul a tresărit privindu-i chipul livid, dar a renunţat să întrebe ce-i cu ea. Stefania l-a îngrijit şi l-a pregătit pentru drum în tăcere.

Silviana mergea cu familia ei într-o maşină şi Stefania cu Elia în altă maşină. Ştia că se îndreaptă spre o localitate aşezată pe malul Mării Tireniene. Au ieşit de pe autostradă şi mergeau pe o şosea mai slab circulată. Şoferul vorbea cu Elia despre peisaj, despre vreme, despre primăvară şi Stefania nu se băga deloc în vorba lor.

Privea pe geam; ochii îi alunecau peste peisaje mirifice şi sufletul îi era acasă.

Se vedea mergând cu copii la Sfântul Aer în vinerea mare cu haine noi. Uliţa satului era plină de oameni ce se îndreptau cu toţii spre biserică.

A oftat. Era departe. Era la capătul lumii. Trăise toată durerea, toată rătăcirea, toată înstrăinarea pe care o poate trăi un om şi voia să se întoarcă înapoi... înapoi acasă... înapoi în timp... înapoi la viaţa sigură lângă copiii ei... Câmpurile astea îi erau străine. Satele, oraşele, străzile, copacii înfloriţi, păsările cântând – toate îi erau străine. Frumos, dar străin.

Niciodată nu voi putea spune că în Italia sunt acasă. Niciodată nu voi putea spune că aici e patria mea. Patria mea e România şi acolo sunt acasă. Aşa simt. Ştiu ce greu e acum acolo, ştiu că totul s-a distrus, ştiu că acolo e greu de câştigat o pâine şi totuşi inima mea – proastă, şuie, nebună, nesupusă – bate pentru bucăţica aceea de pământ unde m-am născut...

Mâna lui Elia i s-a aşezat peste palmele strânse ca un ghem în poală şi ea l-a privit lung. Era cu gândul foarte departe şi el a adus-o înapoi printr-o atingere. A privit ochii bătrânului. Erau calzi, erau buni, erau îngrijoraţi. În ei, nerostită, dar oglindită clar era o întrebare: Ce e cu tine?!...

L-a lăsat să-i mângâie mâinile şi şi-a îndreptat privirea pe geam. Se simţea sleită de puteri, în pragul prăbuşirii. Şoseaua mergea şerpuind printre munţi. Tăia Apeninii spre

vest pentru a ajunge la mare. Câmpuri întinse cultivate cu măslini şi citrice umpleau coastele munţilor. Pe terenurile drepte erau cultivată o plantă cu frunze grase, pline, de un verde intens. După mirosul din aer şi-a dat seama că e tutun. Pământul era galben-roşcat-bulgăros. Altfel decât pământul negru de acasă de care îi era dor şi pe care, nici ea nu ştia de ce, îl asocia în gânduri cu pâinea... Pâinea caldă scoasă din cuptor... Pământ şi pâine... Acasă şi înstrăinare... Dor şi lacrimi...

Prin geamul deschis se simţea mirosul sărat şi răcoros al mării. E stranie, dar şi magnifică îngemănarea de stâncă şi apă.

— Ajungem acasă! a exclamat Elia fericit.

Stefania a crezut că e o părere a ei faptul că puţinii locuitori pe lângă care treceau, toţi vârstnici, înclinau respectuos capul când trecea maşina lor. Mi se pare... şi-a spus.

A trecut pe lângă o biserică din piatră bătrână ca timpul. Până şi acoperişul îi era din piatră.

— E foarte veche, observă Stefania.

— Da. E făcută de străbunii mei. Primii Doria. Noi avem un adevărat cult să păstrăm vestigiile trecutului.

Stefania a zâmbit amar. Românii aveau vestigii de pe

vremea dacilor şi le distrugeau. Se lua până şi piatra de la Sarmizegetusa pentru construcţiile din jur.

Iar nişte bătrâni au înclinat capul când a trecut maşina şi Elia le-a făcut semn cu mâna.

— Când eram copil mergeam cu tata la vânătoare în toate pădurile domeniului Doria. Uneori aveam şi invitaţi. Era frumos, vorbi Elia nostalgic.

...Iar o ia razna! Vorbeşte aiurea. Ce domenii?! Ce păduri?! se întrebă acră de tot Stefania.

— Toate pădurile din jur şi tot terenul aparţine familie Anastasia. E domeniul Doria, vorbi şoferul fără ca nimeni să-l întrebe.

Cine naiba sunt oamenii ăştia pentru care lucrez?! se miră Stefania privind la întinderea nesfârşită de păduri, munţi şi terenuri ce aparţineau familiei lui Elia.

Au ajuns la un palat – da, un palat de pe timpuri – din piatră ce avea aspectul cenuşii ude. Era la fel ca şi cea de la biserică. Şi pe aceasta îşi pusese trecerea pecetea. Zidurile păreau şlefuite de timpul lung ce cursese peste ele. O clădire mare, paralelipipedică, îndulcită de ferestrele înalte, rotunjite în partea de sus şi de scările imense din faţa casei ce porneau de o parte şi de alta a intrării principale şi în faţa uşii se deschideau într-un

balcon larg.

Zidul ce împrejmuia palatul avea aceeaşi culoare ca şi clădirea. Piatra aceea cenuşie venea din alt timp, din trecut. Viitorul, prezentul încă nu ajunsese aici. Nu călătoriseră în alt loc, ci şi în alt timp.

Copacii gemeau de muguri şi îndulceau cu verde crud şi alb pur cenuşiul trist al zidurilor. Impresia clară că acolo timpul stă pe loc de secole era tulburată doar de maşinile ce înaintau pe alee spre o intrare laterală.

Silviana a coborât prima şi a venit la maşina tatălui ei. Sergio cu Matteo au mers spre intrarea în casă.

Stefania a coborât şi ameţită, s-a dus spre portiera din partea cealaltă ca să-l ajute pe Elia. Chiar dacă îi era rău, nu putea să nu observe frumuseţea locului. Stânci golaşe atingând cerul şi griul lor topindu-se încet în albastru infinit, copaci înfloriţi şi peste toate astea o muzică stranie de ape nevăzute ce se izbesc spărgându-se de stânci. Prima senzaţie e că muzica apelor căutătoare venea din cer. Apoi realiză că simte şi aude, fără a o vedea, marea. Intui că aceasta e în spatele înălţimii pe care era aşezat castelul.

O durea capul, picioarele îi erau moi, mâinile amorţite şi totuşi s-a întins să-l ajute pe Elia. Acesta s-a prins de mâna

ei ca să se dea jos din maşină şi ea s-a clătinat sub greutatea mâinii lui. Când bătrânul s-a sprijinit mai tare ca să poată păşi ea îl simţea greu ca pământul. O strivea. Nici vorbă să îl poată sprijini. Lumina soarelui se stingea. Nu mai auzea valurile lovindu-se de stânci. Îl auzea doar pe Stefano Chiari ţipând la ea şi îl simţea pe Elia strivind-o cu greutatea lui, deşi bătrânul doar i se prinsese de braţ la fel ca altă dată. S-a rezemat cu spatele de maşină. Chiar dacă îi era rău de murea nu i-a dat drumul lui Elia. Cu ultimele puteri a ţipat spre Silviana ce deja venea spre ei:

— Mi-e rău tare! Ţine-l pe Elia să nu cadă! apoi totul s-a stins în jurul ei.

Cineva o ducea în braţe – şoferul – spre casă şi ea realiza asta ca prin vis.

Tot ce voia era să se odihnească şi să aibă linişte. Silviana vorbea agitat, dar ea nu desluşea ce spune. Când s-a dezmeticit cât de cât şi a început iar să audă, să simtă, să vadă, era într-un dormitor întinsă pe un pat.

Of, Doamne, iar am leşinat! gândi şi începu să plângă. Isteric, cu hohote, eliberator.

Nu avea curaj să privească în jur. Probabil că iar erau toţi lângă ea. Of, Doamne, repetă printre suspine, or să creadă despre mine că sunt handicapată. Cum să am grijă

de Elia dacă mă port aşa!?...

— Ce e cu tine, Stefania? o întrebă ferm Matteo.

A deschis ochii. A privit în jur. Interiorul era mobilat modern ca la Roma, observă rapid, deşi nu asta era grija ei cea mai mare.

...Ce să le spun?! Ce mă fac?! se întreba.

— Eşti bolnavă? Ai probleme grave!?... Vreau o explicaţie clară. Nu poţi avea grijă de tata aşa.

Matteo vorbea ferm şi ea ştia că nu se mai poate ascunde. Trebuia să vorbească.

— Stefano Chiari mă hărţuieşte sexual. Sunt terorizată, de când lucrez în casa lui. Nu mai pot, a spus repezit şi apoi şi-a ascuns faţa în mâini. Plângea mocnit şi aştepta.

Au urmat clipe lungi, aproape nesfârşite de tăcere grea. Respiraţia fiecărei persoane din cameră se auzea clar. Silviana şi Matteo au vorbit amândoi odată.

— Tu îţi dai seama ce spui?!... îl acuzi pe STEFANO CHIARI de hărţuire! E imposibil! E mai presus de orice bănuială! ţipă bărbatul.

— Stefania, poate te înşeli! Poate nu mai judeci normal de la stres şi de la dor de copii! Poate ţi s-a părut! vorbi rugător Silviana.

— Nu mi s-a părut! Nimeni nu mă crede! Ultima dată m-

a lovit! ţipă Stefania şi îşi duse mâna la obrazul pe care se vedeau fine urme vineţii. Vorbele ei se terminară într-un hohot de plâns isteric. Printre suspine se auzeau cuvinte disperate, dar hotărâte: Nu mai pot! Nu mai intru în casa aceea! Plec! Plec şi de la voi, dacă nu mă credeţi!

Elia, Matteo şi Silviana o priveau neştiind ce să creadă. Îi cântăreau întregul comportament de când era la ei şi ştiau clar că e cinstită, e corectă, nu minte şi nu fură. Pe de altă parte îl cunoşteau şi pe Stefano Chiari, unul dintre cei mai mari scriitori italieni contemporani, un profesor universitar strălucit, o minte extraordinară.

Vrând să o încerce, pentru a-şi verifica o idee, Matteo vorbi:

— Ştii că şi tata îţi vorbea uneori... aiurea. Ştii tu cum. Poate Stefano a făcut la fel...

— Elia mi-a făcut avansuri, dar a fost întotdeauna un domn! Un om civilizat, cu comportament nobil, chiar şi bolnav fiind! Ştiu să fac deosebirea dintre avansurile inofensive ale unui bărbat şi hărţuire! Eram mereu ca un animal urmărit de prădător! Eram...

— Ieşiţi afară. Matteo ia-l pe tata şi pleacă. Lăsaţi-mă singură cu ea, ceru Silviana şi bărbaţii au plecat.

Elia îi spuse, de cum ieşi din cameră, lui Matteo:

— Eu o cred pe Stefania. Nu minte.

— Nu ştiu ce să cred, tată. Ea e o străină... O românca. Stefano Chiari e... STEFANO CHIARI! Nu poţi arunca cu noroi atât de uşor într-o personalitate, într-un exponent al culturii italiene contemporane. Poate Stefania vrea bani?!...

— Singură... Fără acte încă... Străină... Riscă să fie trimisă în ţara ei şi să i se pună interdicţie pentru Italia pentru următorii ani... Cine să o creadă şi cine să îi dea bani, Matteo?! vorbi bătrânul rar şi îngândurat, apoi continuă ferm: Stefania nu minte! Nu vrea bani. E terorizată psihic. Asta se vede clar.

Elia vorbea hotărât. Matteo îşi aminti cum a dat Stefania înapoi familiei bijuteriile dăruite de Elia. Dacă le oprea doar pe cele dăruite ultima dată ar fi avut şi ea şi copii ei din ce trăi toată viaţa şi mai rămâneau bani, atât erau de valoroase.

— Nu, nu vrea bani! şopti Matteo. Doamne Dumnezeule! Nu mă aşteptam la aşa ceva de la Stefano Chiari! exclamă începând să ia în sfârşit în calcul că femeia nu minte.

Silviana i-a întins un pahar cu apă Stefaniei.

— Bea.

Ea a luat o înghiţitură mică cât să-şi ude gura şi a dat

paharul înapoi Silvianei.

— Povesteşte-mi ce s-a întâmplat, Stefania.

Nu o să mă creadă! Nimeni nu o să mă creadă! îşi spuse cu faţa în palme şi oftă. Oricum nu am de ales!

A început să deruleze povestind filmul fiecărei vizite în casa scriitorului. Silviana o asculta tăcută. Pe faţa ei nu se citea nimic. Stefania nu putea intui dacă o crede sau nu. Uneori Silviana se plimba prin cameră, alteori privea pe geam. În rest, niciun cuvânt, niciun semn prin care să trădeze ce gândeşte. Stefania plângea, gesticula, retrăia totul povestind ultimul episod şi cel mai dur. Repeta toate jignirile pe care i le-a spus Stefano. Termină de povestit şi îşi ascunse faţa în mâini. Plânsul a liniştit-o. Povestea a eliberat-o. Pare împăcată, dar e un fel de disperare în împăcarea ei. De acum, fie ce o fi...

Silviana îi trage o mână de la faţă şi i-o ţine dureros de strâns. Se privesc adânc-nemilos în ochi una pe alta.

— Ştii pe cine acuzi de hărţuire?! Ştii cine e Stefano Chiari?!

Stefania nu îşi pleca privirea. E la fel de neclintită ca şi cealaltă femeie.

— Ştiu! şopteşte şi i se preling lacrimi din ochi şi aşa plânsă pare o stâncă neclintită în furtună.

— Te cred pe tine! Ştiu că nu minţi, Stefania! Nu m-aş fi aşteptat niciodată la asta de la Stefano.

Românca e pe punctul de a o îmbrăţişa, dar se opreşte când aude celelalte cuvinte ale italiencei. Deşi aceasta nu vrea să o rănească, ea simte cuvintele ei ca pe o lovitură de cuţit în inimă.

— Nu ar fi făcut asta Stefano niciodată cu o italiancă! El se poartă perfect! Stefania are în gură gust de pelin şi în inimă cuvintele ce le-a gândit pe drum:

Niciodată nu voi putea spune că în Italia sunt acasă. Îi vine să ţipe, dar din gâtul ei uscat nu pot ieşi cuvintele: Cu o italiancă niciodată, cu o românca da! Silviana, nerealizând că a rănit-o, i-a mângâiat umerii.

— Mâine vine şi Oriana şi o să-ţi dea medicamente să-ţi revii. Acum ţi-e mai bine?

Stefania dă din cap că da, dar rămâne tot înnegurată şi tăcută.

— Nu poţi depune plângere. Nimeni nu te-ar crede. Niciun alt italian în afară de mine nu te-ar crede, Stefania. E cuvântul unei românce împotriva cuvântului scriitorului Stefano Chiari.

— Ştiu. Nu vreau să depun plângere. Vreau să nu mai calc în casa aceea.

— Bineînţeles. O, Doamne, am uitat! Stefano e invitat la Paşte aici! îl sun şi îi spun să nu mai vină. Nu are ce căuta în casa mea un om cu un asemenea comportament.

Inima Stefaniei se umple de bucurie. Şi faţa i se luminează.

— Mă duc să îl sun, apoi vizităm casa.

— Dar suntem în casă!

— Nu, Stefania. Acesta e un colţişor pe care l-am modernizat pentru a putea locui decent. Restul casei e altfel. O să vezi.

Când Silviana s-a întors la ea avea faţa roşie ca focul de furie. Mâinile îi tremurau. Stefania nu o mai văzuse niciodată aşa. Silviana foarte rar se înfuria.

— Porcul! Porcul! Porcul! repeta cu furie.

— Ce ţi-a spus? întrebă Stefania intuind că furia ei a fost declanşată de convorbirea cu Stefano Chiari.

— Nimic! Nu a spus nimic! ţipă Silviana, dar minţea. Adevărul e că nu voia să povestească dialogul pe care l-a avut. Cum să-i spună Stefaniei că Stefano Chiari – umanistul, cercetătorul, scriitorul, mintea luminată – i-a spus cinic la telefon: E o prăpădită de româncă. O servitoare. Nu e ca noi... Nu îi putea spune. Continuă întrebând-o: Poţi merge să vizităm casa?

— Sigur. Sunt slăbită, dar puţină mişcare cred că mi-ar prinde bine. Elia unde e?

— E cu Matteo. Inspectează clădirile cu acareturi din spate. Matteo se va ocupa puţin de grădină cât stăm aici.

— Se pricepe?

— Absolut la orice. Curăţă pomi, conduce tractorul, sapă cu hârleţul. Stefania căscă ochii cât cepele.

— Ce te miri aşa?!

— În România e altfel „signoria”.

— Cum? întrebă Silviana râzând şi prinzând-o de braţ.

Stefania mergea spre intrarea principal a castelului ţinându-se de braţ cu Silviana şi căuta cuvintele potrivite pentru a explica cum stă treaba cu domnia în România.

— Acolo e domn oricine a prins un pic de cheag şi e mai mult mândrie prostească şi faţadă domnia, decât esenţă de a fi om. Voi sunteţi altfel de „s*ignori”.*

Silviana i-a strâns mai tare braţul.

— Cum altfel? Nu înţeleg...

— Sunteţi *„signori”* în adâncul sufletului vostru. Aveţi nobleţea în sânge, în felul de a vă comporta şi de a fi oameni. La voi a fi signore nu e legat de bani, ci de suflet.

Silviana zâmbea ascultând-o.

— Eşti deşteaptă, Stefania. Meritai altă viaţă...

Erau sus pe scări în faţa uşii masive din lemn gros – probabil stejar – cu geam cu vitraliu. Silviana a descuiat uşa. Stefania privea în jur spre munţi, spre grădină, spre cer. Nu i-a răspuns Silvianei, ci văzduhului:

— De unde altă viaţă!?... O am doar pe asta şi încerc să o trăiesc cât mai demn. Nu pun la îndoială rânduiala. Şi înţelepciunea lui Dumnezeu. Chiar dacă plâng, chiar dacă mă chinui, chiar dacă jelesc, chiar dacă e greu, rămân mereu de partea bună a vieţii, nu mă duc pe cărări de pe care nu m-aş mai putea întoarce niciodată... Cad în genunchi şi mă ridic, mă zgârii în spini, sângerez şi mă vindec greu, dar nu accept binele obţinut uşor şi viaţa uşoară cu preţul de a-mi fi sufletul în genunchi şi zgâriat de spini.

Silviana a deschis uşa şi aceasta a scârţâit straniu. Din interior ieşea un miros de vechi-stătut. Razele piezişe ale soarelui au pătruns ca nişte săgeţi ascuţite în interior.

— O, Doamne, exclamă Stefania privind după raze şi a rămas cu gura căscată. Cu greu a putut adăuga: E un castel de pe timpuri! Ce frumos!

Dincolo de uşă era o arcadă ce delimita un mic hol şi din hol se deschidea un salon imens. Pereţii erau albi uşor gălbui – poate de la trecerea timpului căpătaseră nuanţa

gălbuie – şi fiecare avea chenare în relief colorate cu aur strălucitor. Un candelabru greu de cristal a primit săgeţile de lumină ale soarelui şi le-a împrăştiat multiplicându-le prin cameră într-o ploaie de aur. Mobila era acoperită cu învelitori albe. Pe peretele din spate erau tablouri. Stefania o urmă pe Silviana spre ele şi paşii lor pe marmora albă sunau stârnind ecou în clădirea înaltă şi mare. Silviana călca cu lejeritate şi familiaritate, dar Stefania mergea cu grijă ca într-un muzeu. Tablourile înfăţişau chipuri de bărbaţi şi de femei îmbrăcaţi minunat. Stefania observă dantela bogată ce împodobea manşetele şi gulerul din hainele bărbaţilor, podoabele din aur cu pietre preţioase de pe mâinile lor şi de la guler, dar trecu repede peste ele şi îşi îndreptă toată atenţia spre femei.

Zâmbete, frumuseţe răvăşitoare, dantelă albă, aurie, roşie, albastră, aur mult în coliere, cercei şi diademe, coafuri cu mii de bucle în care erau rătăcite mici steluţe de aur, mâini fine, mijloc strâns în corset şi apoi rochia se desfăcea nebună ca o floare, vedea minunându-se. S-a oprit în faţa a două tablouri din mijloc după o privire de ansamblu asupra întregii colecţii. Bărbatul era îmbrăcat mai modern decât ceilalţi din tablouri – aparţinea altei generaţii. Dispăruse risipa de dantelă. Zâmbea cald şi

Stefania ştia de undeva acel zâmbet. În celălalt tablou era o femeie într-o rochie albă cu flori mici albastre cât nişte punctişoare. Pe rochie erau şi nişte boabe strălucitoare ca roua. Avea corset, dar fusta nu pleca largă în jos brusc, ci cădea uşor într-o pantă lină, armonioasă şi de-abia deasupra pământului devenea amplă. Mâinile erau perfecte: fine, albe, îngrijite. Bucle negre ca pana corbului încadrau un chip angelic ce zâmbea. Şi zâmbetul, şi ochii, şi buzele – întregul chip i se părea Stefaniei cunoscut, dar nu ştia de unde căci era sigură că nu a întâlnit acea femeie niciodată.

— Vai! a ţipat când a văzut că femeia are la gât un colier ce îi acoperă întreg decolteul. Era o dantelărie din aur şi rubine. La urechi avea cercei tot cu rubine şi în păr din loc în loc mici steluţe aurii cu rubine mici cât nişte scântei.

Stefania s-a blocat privind femeia. Purta podoabele pe care i le dăruise Elia. Cine sunt oamenii ăştia?! Cine e femeia?! se întrebă şi citi sub tablou: Roberta Anastasia – contessa Doria. Pe celălalt tablou: Elia Anastasia – conti Doria.

A privit şi alte tablouri şi a citit sub câteva din ele alte *nume:* Thomas Anastasia – conti Doria, Cynthia Anastasia –

contessa Doria, Andrea Anastasia – conti *Doria,* Cleanora Anastasia – contessa Doria... Toate femeile purtau podoabele cu rubine.

Ca într-un vis s-a întors spre Silviana şi a privit-o intens. Acum ştia clar de unde o cunoştea pe Roberta din tablouri. O văzuse în fiicele ei, în Silviana şi Oriana.

— Cine sunteţi voi? Ce sunteţi?

— Suntem oameni. Suntem familia Anastasia.

— Sunteţi *„signori”* adevăraţi! exclamă Stefania.

— Acum nu mai există *„signori”.* Păstrăm castelul ca muzeu ca să nu uităm trecutul. Colaborăm cu o organizaţie neguvernamentală care ţine aici conferinţe şi lucrează cu grupuri de studenţi şi elevi ce sunt pasionaţi de istorie, arheologie şi tradiţii. Thomas şi Cynthia sunt bunicii mei. Andrea şi Cleanora, străbunicii. Toţi ceilalţi sunt străbunii noştri aşezaţi în ordine cronologică. Elia şi Roberta – părinţii mei – sunt ultimii aristocraţi Doria.

— Tu nu eşti contesă?

— Sunt şi nu sunt. Acum aristocraţia e ceva anacronic. Sunt om, femeie, soţie, mamă, bibliotecară la universitate, dar nu pot să mă prezint: Silviana Anastasia – contessa Doria. În plus fiul meu poartă numele de familie al soţului meu. Oriana este ultima cu numele Anastasia şi cum nu

are urmaşi cu ea familia se va stinge. Va rămâne aici castelul ca muzeu şi clinica din Roma care poartă numele Anastasia-Doria.

Stefania se simţea copleşită. Nu prea îşi găsea cuvintele să vorbească. În plus îi era clar că a înţeles şi a întâlnit pe pământ adevărata nobleţe.

— Cine are grijă de tot pământul vostru?

— Când încă mai trăiau bunicii s-au ocupat ei de administrarea întregii proprietăţi. Apoi bunicul a fost numit ministru, s-a mutat la Roma şi a dat tot terenul să fie administrat de cel mai mare cultivator de tutun din Italia. Doar grădina cu măslini şi citrici din jurul castelului o îngrijim noi. Vrei să vezi restul castelului?

— Nu acum. Sunt frântă. Sunt copleşită deja de ceea ce am văzut. Altă dată.

— Bine. Să ne întoarcem.

— Acum înţeleg de ce aţi fost atât de şocaţi toţi când v-am spus că Elia mi-a dăruit podoabele cu rubine. Sunt nepreţuite.

— Într-adevăr valorează foarte mult în bani, dar pentru noi au şi valoare sentimentală. Sunt în familia noastră de generaţii întregi. Toate contesele Doria le-au purtat când au fost mirese. Steluţele de prins în păr s-au pierdut fără

urmă. Colierul şi cerceii îi ţineam într-un seif la Roma. Nu ştiu când i-a luat tata de acolo.

Afară era cald. Zgomotul valurilor ce se izbeau de stânci era mai intens. Matteo şi Sergio deja curăţau pomii de crengi uscate.

— Se pricep?

— Şi se pricep şi le place. Matteo e foarte harnic.

Un parlamentar care curăţă grădina?!... Un parlamentar căruia îi place să muncească!?... se miră ea. În zilele de şedere la Rocca di Doria va vedea că Matteo conduce tractorul, ară, cară gunoi cu roaba, repară stricăciunile apărute la garduri, smulge buruieni, taie pomi uscaţi şi sădeşte alţii. Nu îi este ruşine de muncă, nu are aere de aristocrat, deşi ar fi îndreptăţit să aibă dacă ar vrea. Şi în România aristocraţia era în floare: regi, regine, prinţi, prinţese, împăraţi ai ţiganilor, regina magiei albe... O, ce pajişte înfloritoare de „ceva a ţigăncii” forma toată aşa-zisa aristocraţie renăscută după revoluţie în România! Era ţara cea mai bogată de pe pământ în „aristocraţie” născută rapid, nu formată în sute de ani.

— Stefania, hai să plănuim cum vom găti pentru masa de Paşte. Să vedem ce putem face astăzi şi ce mâine. Vreau şi mâncăruri româneşti pentru musafiri.

— Astăzi e vineri. Vom face totul mâine ca să fie proaspăt şi bun. Doar pâinea de casă am să o fac astăzi ca să mă familiarizez cu cuptorul şi să ştiu cum coace. Nu vreau să stric cozonacul şi pasca. Putem face şi ouăle roşii de astăzi.

Cuptorul era undeva afară în spatele curţii lângă nişte acareturi. Arăta arhaic.

— Acasă, la mama, cuptorul era în bucătărie. În Ardeal ştiu că au cuptor afară ca la voi.

Seara văzduhul mirosea a pâine coaptă. Vântul s-a înteţit şi valurile nu mai cântau, ci gemeau lovindu-se de stânci. Tot vântul a dus mirosul de pâine până la Matteo şi Sergio. Aceştia au lăsat lucru şi au venit la masă.

Stefania a mâncat o bucată de pâine cu măsline. Postea. Era vinerea scumpă – aşa îi ziceau străbunii ei zilei în care a murit Iisus – şi nu se cădea să mănânce carne. Familia a mâncat mâncare obişnuită.

— De unde vin obiceiurile astea cu postul la voi, la români? o întrebă Matteo.

— Aşa posteau străbunii toţi. Şi străbunica, şi bunica şi mama.

— Nu vă înţeleg... Cum să te abţii de la mâncare?! Să mănânci nu e păcat.

— E greu să explic. Aşa am prins. Aşa sunt învăţată. În legea mea e păcat să mănânci.

Au mâncat tăcuţi mai departe. Pâinea era minunată şi din cauza ei Stefaniei îi era dor de murea de casă.

România... pâine coaptă... sărbători acasă... cânta plângând sângele ei curgând prin vene ca un dor şi a închis ochii strâns ca să nu mai vadă pâinea pe care nu o mai putea înghiţi şi două lacrimi au ţipat în limba lor mută de lacrimi şi s-au spart în boabe mărunte de cleştar împrăştiat pe gene.

Cine m-a pus să coc pâine!? Mirosul ei mi-a frânt inima... Mi-a rupt-o aşa cum am rupt mai devreme pâinea caldă şi aburindă şi mă aşteptam ca de la atâta durere şi dor din ea să curgă sânge. Ce mă voi face mâine când voi coace cozonac şi pască şi voi face cighir şi friptură de miel?!...

A simţit o mână mângâindu-i mâna.

— Ţi-e dor de casă? o întrebă Silviana şi ochii tuturor erau asupra ei când i-a privit. Şi-a înghiţit plânsul şi lacrimile le-a omorât. Buzele i-au tremurat uşor când a spus:

— La sărbători mi-e dor de mor de casă, de copii, de ţară...

— O să pleci în august acasă la copii, Stefania. Atunci o

să ai actele gata, o să-ţi dăm al treisprezecelea salariu, bani pe concediu şi vei putea merge acasă, îi vorbi Matteo.

— Suntem la începutul lunii mai. Mai am mai, iunie, iulie. Trei luni! Trei luni şi îmi voi vedea copiii şi casa! exclamă într-o stare aproape de beţie.

— Stefania, de ce râdeai misterios când am vorbit prima dată? întrebă Matteo ca să o facă să se gândească la altceva. Mi-ai promis că îmi vei spune cândva. Spune-mi acum!

— Nu îmi amintesc despre ce e vorba.

— Când am vorbit prima dată acasă la Elia despre salariu...

— A, îmi amintesc! Nu îmi venea a crede că îi spun pe nume unui parlamentar italian. Am râs când m-am gândit la oamenii politici români postrevoluţionari şi la îmbogăţiţii de azi pe mâine din ţara mea. Să vezi la ei aere de domnie!... Să vezi la ei nas pe sus şi pretenţii de parcă sunt toţi fraţi cu regina Angliei. Până mai ieri umblau cu opinci şi mâncau numai „deresăli” şi azi totul le miroase!

— Ce înseamnă „deresăli”? întrebă Matteo.

— E un borş cu legume şi cartofi pe care îl mănâncă ţăranii în ţara mea.

Hohotele de râs ale mesenilor au oprit-o din vorbit.

— E comportamentul tipic al oportunistului, al îmbogăţitului peste noapte, a celui căţărat în vârful scării dintr-odată fără a urca toate treptele la rând. Au atins doar prima şi ultima treaptă. Sunt şi la noi din ăştia, Stefania, explică Matteo.

— Or fi, Matteo. Debora pare una dintre ei. Dar la noi sunt mulţi, mulţi de tot.

— E normal. Societatea voastră nu şi-a urmat cursul firesc. La voi există doar îmbogăţiţi. Cu nobleţea e altă poveste şi altfel se câştigă ea, nu doar adunând bani. Tu, Stefania, pentru mine eşti un om nobil. Înţelegi?

Stefania a făcut ochii cât cepele. Matteo a înnebunit, gândi. Eu şi nobleţea am tot atâtea în comun cât are baba cu mitraliera.

— Nu mă crezi, Stefania. Văd în ochii tăi că nu mă crezi, comentă trist Matteo.

Ea tăcea îngândurată. Retrăia tot ce îndurase în Italia. Umilinţe, dor până la os, frig, foame, teamă, înstrăinare, risipirea şi restrângerea din risipire a sufletului ei... Unde era nobleţea în toate astea!? ţipa inima ei.

— Eşti nobilă pentru că eşti cinstită. Pentru că ai onoare. Pentru că nu faci compromisuri, a răspuns Matteo gândurilor ei frământate de parcă le-ar fi ghicit.

— O badantă (o femeie care spală bătrâni la cur – adăugă în gând cu amărăciune) să fie nobilă!? comentă acră.

Matteo a râs dulce-amar spre ea şi ochii lui îi spuneau fără cuvinte că se poate să fii nobilă chiar badantă fiind. Silviana i-a pus o mână pe după umeri şi a îmbrăţişat-o.

— Nu ai spus tu că nobleţea noastră e o stare a sufletului? Tocmai asta îţi spune şi Matteo ţie.

Brusc muzica valurilor ce se loveau de stânci a devenit mai amplă. Umplea văzduhul şi atingea norii. Departe, soarele rotund, portocaliu aprins cobora spre orizont ca o minge de foc.

— Să mergem să vedem marea şi asfinţitul, se rugă Stefania. Nu am mai văzut niciodată un apus de soare la mare.

De mână cu Silviana a plecat pe o cărare, ce cobora şerpuind printre stânci din spatele castelului spre mare. Mirosea a măslini şi a pace. În aer se simţea gust de sare de la mare şi fierbinţeala Africii o aducea vântul, dar înainte de a arde pârjolind o stingea răcoarea muntelui şi briza mării. Era fantastică îngemănarea de mare, munte, fierbinţeala Africii venind de departe şi asfinţit. Au ajuns pe malul apei. Aceasta îşi izbea furioasă valurile de stânci,

ca o mamă vitregă ce îşi chinuie copiii, şi ele gemeau jalnic, când se zdrenţuiau din val rotund ce cântă în franjuri de apă înspumată şi plânsă, ce îşi sfâşie împrăştiindu-şi trupul printre pietre. Marea, gemând, plângând în limba de imensitate albastră, chemând valul sfărâmat, îşi căuta reîntregirea la reflux, când se aduna prelingându-se de pe fiecare piatră, de pe fiecare stâncă, ce a sfâşiat-o făcând-o din apă întreagă zdrenţe. Nu apuca să se găsească şi să-şi reîntregească trupul de val, căci din spate venea fericit, întreg, viteaz, încrezător în destinul lui de infinit şi albastru, purtat de vânt, alt val. Valul deja zdrenţuit s-a pierdut în valul ce a venit. Iar nu mai era niciun val, ci doar zdrenţe de ape.

...Aşa e şi viaţa... Aşa e şi soarta... Val după val... Sfâşiere după sfâşiere... Valul ce vine moare în valul ce a fost. Un cântec nesfârşit de ape ce plâng lovindu-se de stânci... filosofa Stefania privind mare.

Departe, la orizont, rotund-gigantic-roşu de foc soarele aprindea marea în care se scufunda. Roşu perfect rotund s-a spart şi a împroşcat cu sânge cerul şi marea.

— Câtă frumuseţe! a exclamat Stefania.

— Frumuseţe şi măreţie! Imensitate şi mici gângănii – noi – privind imensitatea! completă Silviana.

— Da, nişte gângănii, dar cât zbucium, câtă trăire, câtă lacrimă a pus Dumnezeu în gângănii!

— Eşti deşteaptă, Stefania! a spus italianca cu admiraţie sinceră şi i-a pus iar mâna pe după umeri. Cred că ţi-am mai spus că meritai altă soartă, altă viaţă!

— Dumnezeu nu a avut de dat pentru mine decât viaţa aceasta. Poate nu e totul în zadar. Poate sunt firul de nisip intrat într-o scoică şi ea a început deja să pună pe el sideful. Trebuie să fie ceva dincolo de zbucium, de durere, de suferinţă.

— Ce? întrebă Silviana.

— Nu ştiu. Încă nu am aflat. Sunt mereu în aşteptarea a altceva.

S-au întristat amândouă. Discuţia ajunsese iar într-un punct mort. Au privit în zare, unde soarele s-a topit cu totul în mare şi a lăsat în urma lui o explozie de roşu aprins ce păta apa şi cerul. În spatele exploziei, din cer, misterioasă şi tainică, cobora ca o regină în haine cernite întunecarea. Valurile cântau şi goneau nebune şi fericite spre ţărm unde le aştepta flămânde stâncile să le sfâşie rupând ca nişte colţi de rechin carnea lor albastră ca visul şi ca speranţa.

— Aşa e şi viaţa... Val după val. Şi valurile aşteptate de

colţii stâncilor, comentă Stefania de parcă ar fi vorbit singură.

— Să mergem acasă, Stefania. E târziu. Mâine avem multă treabă.

Stefania a tresărit auzind cuvântul „acasă”. Involuntar asocia acest cuvânt cu România. Simţea în inimă valul gonind fericit spre stânci şi apoi sfâşierea. Ăsta e dorul de casă când eşti prin străini. Silviana a intuit la ce se gândeşte şi i-a simţit durerea.

— Acasă aici, nu în România, şopti.

— Eu aici nu am acasă. „Acasă mea e veşnic în România!

—... România care te-a trimis prin străini, România care te-a despărţit de copii, România unde o duceai greu, România unde nu aveai de lucru, România care îşi lasă copii să fie vânduţi, România care...

Stefania nu a auzit mai departe cuvintele Silvianei. Dacă durerea din ea ar fi putut exploda în jurul ei s-ar fi născut încă o Hiroşimă. Cu furie, cu durere, şuierând cuvintele de parcă le-ar fi torturat rostindu-le, exclamă:

— Da, acea Românie e „acasă mea! Acolo dorm străbunii în cimitire, acolo e biserica unde mergeam la sărbători, acolo e mama şi tata! Acolo sunt copiii mei!

Înţelegi?!

Silviana nu o înţelegea şi o înţelegea în acelaşi timp. Cum să-ţi fie dor de ţara ce nu are nevoie de tine?! Cum să-ţi fie dor de ţara în care te-ai născut, dar în care nu ţi-ai putut câştiga pâinea?!... Cum!?... E un fel de sadomasochism, gândi. Cu voce tare şopti:

— Acum ne întoarcem acasă la mine. În august vei pleca acasă la tine.

A gătit a doua zi mâncăruri româneşti specifice de Paşte. Spre seară a dat în cuptor friptura de miel şi cighirul. Muncea ca un robot şi se obliga să nu se gândească la nimic. Când mirosul de bucate o năucea de dor îşi spunea: în august voi merge acasă în România!

După Paşte s-a întors la Roma şi îşi împărţea viaţa cu îngrijitul bătrânului ce era tot mai mult dependent de ea şi cu număratul zilelor până când se va întoarce în ţară. Trăia într-o surescitare nervoasă continuă, în aşteptare şi aşteptând visa cu ochii deschişi. Îşi imagina copiii aşa cum îi lăsase acasă la plecare. Mici, neajutoraţi, înlăcrimaţi. Se visa pe ea reluându-şi locul de mamă şi făcând pentru ei ceea ce făcuse înainte: mâncare, curăţenie, îngrijit casa. Retrăia momentele minunate pe care le petrecuse seara cu ei când se strângeau cu toţii într-un pat şi povesteau,

râdeau, se jucau şi stăteau îmbrăţişaţi toţi trei. Euforică de la atâta fericire a visării cu greu auzea tânguirea şi chemarea de ajutor a bătrânului. Mergea la el, îl îngrijea, îl spăla, îl asculta vorbind, dar cu gândul era departe, departe de tot.

La sfârşitul lui iulie au mers iar la Rocca di Dor ia şi au cules măslinele din grădina din spatele castelului. Munceau toţi şi erau fericiţi, doar Elia îi privea de pe o bancă. Marea se auzea ca o chemare nesfârşită în timp ce îşi izbea trupul de val de stânci. Soarele era fierbinte.

Cocoţată pe o scară până în vârful unui măslin, Stefania îşi umplu adânc plămânii cu aer.

...Dacă nu aş fi fost născută în România, aş fi putut să-i spun acestui loc minunat acasă, E frumos. E mirific. Mirosul de măslin mă îmbată. Valurile îmi cântă. Soarele mă arde. Briza răcoreşte unde arde soarele, gândi, apoi se cutremură că a putut gândi aşa ceva.

...Omul are o singură acasă pe pământ: locul unde s-a născut. Restul e rătăcire prin lume. E căutare. E altceva! ţipa inima ei spre gândul de mai devreme.

Mâinile alergau îndemânatice după măsline şi ea se obliga să nu se mai gândească la nimic. Nu era bine să se simtă ruptă în două. Ea voia să lase gândurile în pace şi să

nu aibă altă grijă decât culesul măslinelor şi cântecul valurilor în zare, dar gândurile nu voiau să o lase în pace pe ea.

...Ce e sentimentul de a avea o ţară?! Ce e patriotismul?!... Acasă în România nu aveam nimic. Aici am suferit imens, dar am avut parte şi de familia Anastasia care m-a primit în casa ei, m-a plătit omeneşte. Uneori simt că sunt parte din familia aceasta minunată... O, asta nu se poate! E prea mult! Ce gânduri sunt astea!? Eşti româncă! Ţara ta e România. Acasă pentru tine e acolo unde sunt străbunii şi copiii!...

...Oare nu e acasă unde eşti plătit omeneşte, unde te simţi bine, unde eşti în siguranţă?! scânci un gând.

A strâns măslinele abia culese în pumn cu furie până le-a făcut terci. A privit cerul senin şi albastru. Ochii îi erau împăienjeniţi de lacrimi. Ce se întâmplă cu mine?! a ţipat spre cer. În România albastrul cerului e altfel. Era mai... mai... nu ştiu cum. Îl cunoşteam.

A dat drumul terciului de măsline din pumn şi a privit cum cade pe pământ.

...Şi pământul era altfel în România. Era cald, negru, afânat. Aici e roşu, bulgăros, rece. Nici buruieni nu cresc pe el...

O pasăre a ţipat şi a tăiat cerul de deasupra capului ei cu zbor. Şi-a înălţat capul şi a privit-o.

...Are aripile mari şi ascuţite. Cerul ţipă când aripile păsării îl taie. Zborul ei e o sfâşiere, nu o plutire. În România păsările au altfel de aripi, alt zbor, alt cântec... Ce mă fac!? Ce mă fac! ţipă în urma păsării ce în zare era doar un punct pe imensitatea albastră. Înnebunesc de dor!

Din starea aceasta aproape de nebunie de dor a scos-o Elia ce o striga. A coborât de pe scară fericită că lasă în urmă cerul şi păsările lui şi a plecat spre Elia. L-a sprijinit să meargă în casă şi la baie apoi l-a întins pe pat.

— Nu pleca. Nu mă lăsa singur.

Stefania s-a pus pe un scaun lângă pat. Bătrânul a întins mâna şi i-a luat mâna. Ea a tresărit simţindu-i oasele mâinii reci şi uscate ca nişte vreascuri prin care slab şi rar mai pâlpâia pulsul.

Nu mi-a mai făcut niciodată avansuri din ziua când l-am însoţit la baie. A

murit ceva în el atunci. Nici în ochi nu mă mai priveşte ca altă dată. Uneori îmi sărută mâna cu veneraţie şi îmi mulţumeşte. E mai ataşat de mine decât de fetele lui...

Din toate aceste gânduri a scos-o Elia.

— Stefania, *mafiglia,* ştiu că de-abia aştepţi să mergi

acasă la copii. Am trăit şi eu o stare din asta, dar mai uşoară decât a ta, căci eu nu aveam copii atunci, pe timpul războiului. Oriunde mergeam mi se făcea nostalgie de casă, de Rocca di Doria. De cerul de aici, de pământ, de mare... E cel mai frumos loc de pe pământ.

Stefania a strâns până la durere mâna bătrânului. Deci asta simte orice om căruia îi este dor de casă, gândi, nu doar eu.

— Până şi de apa de băut de aici mi se făcea nostalgie. Mi se părea că e cea mai bună apă de pe pământ.

Ea stătea cu ochii în jos şi se gândea la ceea ce îi spusese el şi constata că dorul de casă e la fel pentru orice om de pe pământ. Atâta doar că suna straniu în limba lui Elia, ce nu avea cuvântul dor şi spunea în locul lui „mi se făcea nostalgie”... Dorul, dorul, dorul românilor era altfel... Era mai mult decât nostalgia, era mai mult decât amintirea, era... era... era... Nu ştia ce era, dar era mai mult.

— Mă doare mâna! Mă strângi tare! scânci bătrânul şi ea îi eliberă imediat mâna. Stefania, te rog promite-mi ceva! se rugă bătrânul privind-o adânc în ochi cum nu o mai privise demult.

— Ce?

— Promite-mi că te întorci! Promite-mi că nu rămâi acasă cu copiii tăi! Promite-mi că vei fi cu mine până la sfârşit!

Vorbind mâna bătrânului se încleşta de data asta de mâna Stefaniei şi ea o simţea ca strângerea unui om ce e pe punctul să se înece şi se agaţă de o stâncă. Ea nu răspunse imediat. Călătorea cu gândul la copii, la casa părintească, la părinţi şi rude şi îşi dorea cu ardoare să rămână veşnic acolo. Să nu fie smulsă iar şi dusă departe. Visase mereu că va pleca acasă, dar niciodată nu se gândise că după ce va merge acasă iar va pleca prin străini. În vise întoarcerea acasă era capătul drumului, limanul, raiul. Straniu, dureros, albastru dur simţi cum pasărea cu aripi ascuţite, ce tăiase în fâşii cerul, acum zboară şi sfâşie mijlocul pieptului ei. Din cer nu a curs sânge, dar pieptul ei era numai rană şi ceva ţipa în el mai tare decât valurile ce se izbeau de stânci. Ăsta e dorul! gândi şi şi-a smuls mâna din încleştarea nemiloasă a bătrânului. Şi-a ascuns faţa în palme şi sufletul îi gemea de durere. Nu plângea. Ochii îi erau uscaţi. Cu buzele însetate, cu gâtul sec de înstrăinare a şoptit: Nu iar plecare! Nu încă o dată! Nu mai pot! De-o veşnicie aştept întoarcerea acasă!

Bătrânul nu i-a înţeles cuvintele ca o rană gâlgâite din gât în limba română. A întins iar mâna scheletică şi i-a prins mâna. Îi căuta ochii în timp ce vorbea.

— Promite-mi că te întorci, *mafiglia!* Nu pot trăi fără tine! Mor dacă nu vii! Vreau să stai lângă mine până la sfârşit!

Ea şi-a ignorat durerea din piept. A respirat adânc şi a încercat să fie raţională.

...România intră la începutul anului viitor în Comunitatea Europeană. De când am plecat se poate să se fi redresat lucrurile în România. Poate acum acolo sunt alte condiţii economice. Dacă îmi găsesc ceva de lucru acasă nu mă întorc. Locul meu e lângă copii. Ei sunt prima mea datorie... După un moment de tăcere în gânduri adăugă: Ştiu de la românii ce au fost acasă că în România e mai greu decât când am plecat eu. Familia Anastasia m-a ajutat mult. Am o datorie faţă de Elia. Datorită lui am trimis bani copiilor. Am în continuare nevoie de bani...

Mâna bătrânului, ce în aşteptarea răspunsului ei se tot strânsese, devenise un obiect de tortură pentru degetele şi palma ei. Îşi simţea carnea şi oasele strivite. Inima îi poruncea să se smulgă din încleştarea lui şi să strige: Nu mă întorc *nici* moartă! Niciodată! Niciodată!... Raţiunea în

schimb îi spunea: Trebuie să te întorci. Ai nevoie de bani ca să-ţi creşti copiii. În România nu ai cu ce trăi. Elia a fost bun cu tine.

Urându-şi raţiunea, ce îi omora inima, a răspuns:

— Promit că mă voi întoarce!

Vocea i-a sunat clară, dură, ca o sentinţă nedreaptă dată într-o sală de judecată de un judecător orb la mizeria lumii şi surd la plânsul aceleiaşi lumi, ce nu ştie ce e mila şi iertarea. S-a mirat până şi ea cum poate să-i sune vocea atât de dur ca un clămpănit de mitralieră când în inimă avea un plâns sfâşietor?! Cum!?...

— Promit că mă voi întoarce, Elia, repetă mai blând.

— Mulţumesc, Stefania. Eu am nevoie de tine.

Ochii bătrânului, fericiţi, împăcaţi s-au închis. Pleoapele au coborât stingând din iris imaginea Stefaniei spre care bătrânul privea ca spre un înger.

Ea s-a ridicat în picioare şi s-a dus la fereastră. A mers greoi. O durea tot trupul. A privit pe geam la Matteo ce deşerta găleţile cu măsline într-un container. A văzut-o pe Silviana ţinându-l cu mâna pe după gât pe fiul ei, Sergio, şi râzând fericită. Pe Elia, fiul Iyangurei, ţipând ceva de pe scară. Pe Oriana stând în spatele grădinii, spre stânci şi spre mare, alături de un bărbat ce a întins mâinile şi a

îmbrăţişat-o şi ea şi-a culcat capul pe umărul lui şi şi-a şters ochii cu mâna. Era amantul ei. Atunci ajunsese. Ea plângea de fericire.

...Sunt fericiţi. Fericiţi şi acasă cu toţii. Chiar şi cei ce plâng o fac de fericire. Eu sunt singura străină de aici. E frumos la Rocca di Doria. E mirific. Am promis că mă voi întoarce...

Şi-a omorât gândurile. Şi-a stins durerea din piept atât cât a putut-o stinge, că prea rămăsese ca un foc mocnit, şi a plecat la ei afară. Un singur gând o mai tulbură înainte de a se apuca de strâns iar măsline: Mai am de stat trei zile la Rocca di Doria. Pe 31 iulie plecăm la Roma. A doua zi, 1 august, plec cu avionul acasă la copii...

Sfârşitul volumului I